ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ.

ΤΟΜΟΣ Κ'.

1885-86 ΚΑΙ **1886-87**

ΕΤΟΣ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΝ

ΚΕ'. καὶ ΚΣΤ'.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΟΘΩΜ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΡΙΘΜ. 11.

1891.

Ἕδρα τοῦ Συλλόγου.
Πέραν, Ὁδὸς Τοπτσιλάρ, ἀριθ. 18.

Πράκτορες διὰ τὸ ἐξωτερικόν.
Lorenz und Keil, Librairie internationale.
Πέραν, Μεγάλη Ὁδός, ἀριθ. 57.

ΜΕΛΗ

ΤΟΥ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

ΙΔΡΥΤΑΙ.

1861.

† **ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ** Ι., ἰατρός.
† **ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ** Τ. Δ., ἔμπορος.
ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ Ἰωάννης, καθηγητής.
† **ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ** Ἡροκλῆς, ἰατρός.
ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ Ἀπόστολος, ἰατρός.
† **ΒΛΑΣΤΟΣ** Ἀντώνιος, τραπεζίτης.
† **ΓΑΛΑΤΗΣ** Ι. Σ., ἰατρός.
ΓΕΝΙΔΟΥΝΙΑΣ Δημήτριος, ἔμπορος.
† **ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ** Ἰωάννης, δικηγόρος.
ΓΚΙΟΥΜΟΥΣΓΚΕΡΔΑΝΗΣ Μ., ἔμπορος ἐν Φιλιππουπόλει.
† **ΕΥΘΥΦΡΩΝ** Η., ἰατρός.
† **ΖΑΝΝΟΣ** Α. Π.
† **ΖΩΓΡΑΦΟΣ** Θεόδωρος, ἰατρός.
ΖΩΓΡΑΦΟΣ Ξενοφῶν, ἰατρός.
ΖΩΠΡΟΣ ΠΑΣΣΑΣ Ἀλέξανδρος, ἰατρός.
† **ΙΓΓΛΕΣΣΗΣ** Α., ἔμπορος.
ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ Ἐμμανουήλ, καθηγητής.
ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ Κωνσταντῖνος, πρώην σύμβουλος τῆς ἐπικρατείας.
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ ΠΑΣΣΑΣ Ἀλέξανδρος, ἡγεμὼν τῆς Σάμου.
† **ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ** Κωνστ., ἰατρός.

† **ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ** Στέφανος, ἰατρός.
ΚΟΥΣΟΥΛΗΣ Θεμιστοκλῆς, ἔμπορος.
† **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ** Χ. Γεώργιος, κτηματίας.
† **ΛΑΣΚΑΡΙΣ** Ἀλέξανδρος, μητροπολίτης Σισανίου.
ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ΠΑΣΣΑΣ Σπυρίδων, ἀρχίατρος καὶ ἰδιαίτερος ἰατρὸς τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου.
ΝΕΟΚΟΣΜΟΣ Δημήτριος, ἔμπορος.
† **ΠΑΛΛΑΙΟΛΟΓΟΣ** Α., γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐνταῦθα.
ΠΑΣΠΑΛΑΣ Δημήτριος.
† **ΠΥΛΑΔΗΣ** Βασίλειος, λόγιος.
ΡΑΖΗΣ Δημήτριος.
ΣΑΒΒΑΣ ΠΑΣΣΑΣ Ἰωάννης, πρώην γενικὸς διοικητὴς Κρήτης.
ΣΟΦΟΚΛΗΣ Γαβριὴλ, καθηγητὴς ἐν Ἀθήναις.
† **ΧΡΥΣΟΒΕΡΓΗΣ** Γεώργιος, καθηγητής.

ΤΑΚΤΙΚΑ ΜΕΛΗ.

Α.

	Ἔτος ἐκλογῆς
ΑΘΗΝΟΓΕΝΗΣ Γεώργιος, τραπεζίτης ἐν Ἀθήναις	1863
ΑΘΗΝΟΓΕΝΗΣ Παῦλος, τραπεζίτης ἐν Σμύρνῃ	1871
ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ Δημ., ὑπάλληλος τῶν αὐτοκρατορικῶν τηλεγράφων	1872
ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ Σπυρίδων, γραμματεὺς τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου	1883
ΑΛΙΜΠΕΡΤΗΣ Ἰωάννης	1872
ΑΜΑΞΟΠΟΥΛΟΣ Εὐάγγελος, καθηγητὴς	1880
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ Ἰωάννης, μητροπολίτης Καισαρείας	1870
ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ Ὀδυσσεύς	1881
ΑΝΔΡΕΟΥ Χ. Δημήτριος, ἔμπορος	1873
ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ *ἱερομόναχος*	1879
ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ Κωνσταντῖνος, πρώην γενικὸς διοικητὴς Κρήτης	1864
ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ Ἰωάννης, διευθυντὴς τοῦ ἐν Πέρᾳ τηλεγραφείου	1879
ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ Ἰωάννης, ἔμπορος	1874
ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ Σωτήριος, ἰατρὸς ἐν Φιλιππουπόλει	1873
ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ Γεώργιος, δικηγόρος	1874
ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ Θεόδωρος, ἐλεγκτὴς τῆς τραπέζης Κωνσταντινουπόλεως	1878
ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ Καλλιάρχης	1871
ΑΡΓΥΡΙΑΔΗΣ Δημήτριος, ἔμπορος ἐν Φιλιππουπόλει	1871
ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Γ., πρώην γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα ἑλλην. πρεσβείας	1886
ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ Σταυράκης, μέγας λογοθέτης καὶ γερουσιαστής	1862
ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ Ἀλέξανδρος, ὑπάλληλος ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτερικῶν	
ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ Ἰω., καθηγητὴς	1861
ΑΡΤΕΜΙΑΔΗΣ Ἰάκωβος, πρώην σύμβουλος τῆς ἐπαρχίας Ἰωαννίνων	1876
ΑΦΙΔΗΣ Γεώργιος, διδάσκαλος.	1883

Β.

ΒΑΛΑΙΔΗΣ Κωνσταντῖνος, Μητροπολίτης Μιτυλήνης	1874
ΒΑΛΑΙΑΝΟΣ Βασίλειος Μ., ἔμπορος	1871
ΒΖΑΣΑΜΑΚΗΣ Ἠλίας, καθηγητὴς	1883
ΒΑΛΤΑΤΖΗΣ Ἐμμανουὴλ	1885

	Ἔτος ἐκλογῆς
ΒΑΝΔΙΛΟΠΟΥΛΟΣ Ἰωάννης	1885
BARDAUT A., δικηγόρος	1878
ΒΑΡΟΤΣΗΣ Ἰάκωβος, δικηγόρος	1878
ΒΑΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Ἀπόστολος, διδάσκαλος	1884
ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ Γ., κτηματίας	1881
ΒΑΣΜΑΤΖΙΔΗΣ Ι., διευθυντὴς τοῦ ἐν Πέρᾳ ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτηρίου	1881
ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ Ἀπόστολος, ἰατρός	1881
ΒΕΛΙΣΣΑΡΙΟΣ Ἰωάννης, ἔμπορος	1873
ΒΕΛΟΓΙΑΝΝΗΣ Μ., τραπεζίτης	1877
BENT Theodor, ἀρχαιολόγος	1885
BERGGREN J., ῥωπογράφος	1881
ΒΕΡΩΝ Στέφανος, ἔμπορος ἐν Βραΐλᾳ	1886
ΒΙΘΥΝΟΣ Ἰωάννης, πρωτοδίκης	1876
ΒΙΚΕΛΑΣ Δ., λόγιος ἐν Παρισίοις	1879
ΒΛΑΣΤΑΡΗΣ Κωνσταντῖνος, ἔμπορος	1874
ΒΛΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Εὐστάθιος, ἔμπορος ἐν Βραΐλᾳ	1885
ΒΛΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Διονύσιος » »	1885
BONCOWSKI Ch., χημικός	1867
ΒΟΥΡΗΣ Ἰωάννης, λόγιος ἐν Ἀθήναις	1886
ΒΟΥΤΥΡΑΣ Σταῦρος., διευθυντὴς καὶ ἀρχισυντάκτης τῆς ἐφημερίδος Νεολόγου	1866
VAN BRATEGHEM Alphonse, δικηγόρος ἐνταῦθα	1886
ΒΡΑΝΟΣ Βωζάνης, καθηγητής	1884

Γ.

ΓΕΝΑΔΗΣ Νικόλαος, γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν Κρήτῃ	1886
ΓΕΝΙΑΟΥΝΙΑΣ Δημήτριος, ἔμπορος	1861
ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ πατριάρχης Ἀντιοχείας	1879
ΓΕΡΜΑΝΟΣ μητροπολίτης Ἡρακλείας	1876
ΓΕΡΜΑΝΟΣ » Σηλυβρίας	1886
ΓΕΩΡΓΑΔΑΣ Κωνσταντῖνος, διδάσκαλος	1876
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Θεόδωρος, ἰατρός	1878
ΓΙΑΒΕΡ ΠΑΣΣΑΣ, controleur impérial de la dette publique	1886
ΓΚΙΟΥΜΟΥΣΓΚΕΡΔΑΝΗΣ Μ., ἔμπορος ἐν Φιλιππουπόλει	1861
ΓΚΙΩΝ Ἰω., διευθυντὴς τοῦ ἐνταῦθα πρακτορ. τῆς ἀσφαλιστικῆς ἑταιρίας *Φοίνικος*	1864
ΓΑΥΚΑΣ Νικηφόρος, μητροπολίτης Μηθύμνης	1872
GODEL LANNOY Baron von, ἐπιτετραμμένος τῆς Αὐστρουγγαρίας ἐν Τεχεράνῃ	1874
GONZALEZ del Campillo	1881
ΓΟΡΓΟΡΙΝΗΣ Γεώργιος, ἔμπορος ἐν Ῥοστοβίῳ	1879

	Ἔτος ἐκλογῆς
ΓΟΥΣΙΟΣ Γεώργιος, ἔμπορος ἐν Βραΐλᾳ	1886
GRUENBERG Bernhard	1885

Δ.

DALESSIO J., τραπεζίτης	1874
ΔΑΟΥΤΗΣ Ν., πάρεδρος δικαστὴς τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἑλληνικοῦ προξενείου	1883
ΔΑΝΙΗΛ, ἱεροδιάκονος ἐν Βραΐλᾳ	1874
ΔΕΛΑΠΟΡΤΑΣ Βρασίδας, ἔμπορος ἐν Ταϊγανίῳ	1873
ΔΕΠΑΣΤΑΣ Νικόλαος, βιβλιοπώλης	1872
DERENTHAL Chev. de, σύμβουλος τῆς ἐν Ῥώμῃ γερμανικῆς πρεσβείας	1872
DEVEAUX Émile, διευθυντὴς τῆς ἐνταῦθα Α. ὀθωμανικῆς τραπέζης	1873
ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Ξενοφῶν, ἔμπορος	1873
ΔΙΑΓΓΕΛΗΣ Γ., δικηγόρος	1874
ΔΙΓΕΝΗΣ Π. πρόεδρος τοῦ ἐν Σμύρνῃ ἑλληνικοῦ δικαστηρίου	1878
DORIGNY Al. Sorlin, ὀδοντιατρός	1882
ΔΟΡΟΥΤΗΣ Μιχαήλ, πρώην γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα ἑλλην. πρεσβείας	1873
ΔΡΑΚΟΣ Νικόλαος, ἐμπορομεσίτης ἐνταῦθα	1873

Ε.

ΕΛΠΙΔΗΣ Γ., γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα ἑλληνικῆς πρεσβείας	1874
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Παναγιώτης, ἔμπορος	1879
ΕΞΑΚΟΥΣΤΟΣ Πέτρος, ὑπάλληλος τοῦ ἐνταῦθα μονοπωλ. τῶν καπνῶν	1872
ΕΥΓΕΝΙΔΗΣ Εὐστάθιος, διευθυντὴς τῆς ὀθωμ. ἑταιρίας συναλλαγῶν καὶ ἀξιῶν	1871
ΕΥΘΥΒΟΥΛΗΣ Δημήτριος, ἰατρός	1878
ΕΥΜΟΡΦΟΠΟΥΛΟΣ Ἀλέξ. ἱερομόναχος, γραμ. τῆς κοινότητος τοῦ Ἁγ. Ὄρους	1875

Ζ.

ΖΑΒΙΤΣΑΝΟΣ Σπυρίδων, ἰατρός	1880
ΖΑΜΠΑΚΟΣ Δημήτριος, ἰατρός	1871
ΖΑΝΝΕΛΗΣ Ἐμμανουήλ, ἔμπορος ἐν Μιτυλήνῃ	1868
ΖΑΡΙΦΗΣ Λεωνίδας, τραπεζίτης	1873

	Ἔτος ἐκλογῆς
ΖΑΡΙΦΗΣ Πέτρος, τραπεζίτης	1873
ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ Νικόλαος, ἔμπορος ἐν Ῥοστοβίῳ	1879
ΖΕΜΠΟΥΛΗΣ Ἐμμανουήλ, ἰατρός	»
ΖΕΡΒΟΥΔΑΚΗΣ Ἰωάννης, ἐμπορυπάλληλος	1885
ΖΙΦΟΣ Θεμιστοκλῆς ἔμπορος ἐν Ῥοστοβίῳ	1879
ΖΙΦΟΣ Παῦλος, ἔμπορος ἐν Ῥοστοβίῳ	»
ΖΙΦΟΣ Μιλτιάδης, ἔμπορος ἐν Ῥοστοβίῳ	»
ΖΩΓΡΑΦΟΣ Ξενοφῶν, ἰατρός	1861

Η.

ΗΛΙΑΔΗΣ Στέφανος, ἔμπορος	1878
ΗΣΑΙΑΣ Μιχαήλ, γραμ. ἰδιαίτερος τοῦ μητροπολίτου Ἐφέσου	1884

Θ.

ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ Ἀθανάσιος	1875
ΘΕΟΦΙΛΑΤΟΣ Ἀντώνιος	1885
ΘΕΟΦΙΛΙΔΗΣ Δ., ἔμπορος	1864
ΘΩΜΙΔΗΣ Ἀθανάσιος, ἔμπορος ἐν Φιλιππουπόλει	»

Ι.

ΙΑΚΩΒΟΣ, ἐπίσκοπος Μοσχοννησίων	1875
ΙΑΚΩΒΟΥ Μιλτιάδης, δικηγόρος	»
ΙΑΛΕΜΟΣ Ὀδυσσεύς, δημοσιογράφος	1872
ΙΓΡΑΕΣΗΣ Παναγῆς, ἔμπορος	»
ΙΔΑΙΔΗΣ Ἰωάννης, διδάσκαλος	»
ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ Εὐστάθιος, ἰατρὸς ἐν Βώλῳ	1879
ΙΩΣΑΦ, ἱεροψάλτης	1876

Κ.

ΚΑΖΑΝΟΒΑΣ Γεώργιος, ἔμπορος	1871
ΚΑΖΑΝΟΒΑΣ Παντελῆς, ἔμπορος	1872

	Ἔτος ἐκλογῆς
CALVERT James γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα ἀγγλικῆς πρεσβείας	1883
ΚΑΛΒΟΚΟΡΕΣΣΗΣ Δημήτριος, ἔμπορος	1871
ΚΑΛΒΟΚΟΡΕΣΣΗΣ N. Z.,	1879
ΚΑΛΑΙΔΗΣ Κωνσταντῖνος, πρώην μέλος τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας	1861
ΚΑΛΑΙΒΟΥΡΤΣΗΣ Πέτρος, ἰατρός, ἐν Παρισίοις	1871
ΚΑΛΑΙΝΙΚΟΣ, μητροπολίτης Δέρκων	1871
ΚΑΛΦΟΓΛΟΥΣ Κ., ἰατρός	1879
ΚΑΜΑΛΙΔΗΣ Π. καθηγητής	1885
ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ Ι. δημοσιογράφος	1876
ΚΑΡΑΒΕΛΑΣ Τῖτος, λόγιος	1879
ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΟΣ Μιλτιάδης, δικηγόρος	1879
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ ΠΑΣΣΑΣ Ἀλέξανδρος, ἡγεμὼν τῆς Σάμου	1861
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Ἀλέξανδρος Κ., Α' γραμ. τῆς ἐν Βρυξέλλαις ὀθωμ. πρεσβείας.	1874
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Κωνσταντῖνος Στεφ., σύμβουλος τῆς ἐπικρατείας	1867
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Στέφανος, πρεσβευτὴς τῆς Υ. Πύλης ἐν Βρυξέλλαις	»
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ Τηλέμαχος	1874
ΚΑΡΑΝΔΙΝΟΣ Ἀνδρέας, ἔμπορος	1885
ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ Κωνσταντῖνος	1862
ΚΑΡΑΤΖΑΣ Πρίγκηψ Ι. Κ. πρεσβευτὴς τῆς Υ. Πύλης ἐν Στοκχόλμῃ καὶ Χάγῃ	1879
CARADJAY C. ἰατρός	1885
ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ Ἰορδάνης, καθηγητὴς ἐν τῇ κατὰ Χάλκην θεολογικῇ σχολῇ	1871
ΚΑΣΤΕΛΛΗΣ Ἰωάννης, ἔμπορος	1872
ΚΕΝΕΤΖΗΣ Σταῦρος, ἔμπορος	1872
ΚΕΣΣΙΣΟΓΛΟΥΣ Α. ἐν Ῥοστοβίῳ	1879
ΚΕΦΑΛΑΣ Μιχαήλ, σχολάρχης	1885
ΚΕΧΑΓΙΑ Καλλιόπη, διευθύντρια τοῦ ἐν Ἀθήναις πρωτύπου Παρθεναγωγείου	1875
ΚΟΥΝΤΟΥΡΗΣ Ἀντώνιος	1885
ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ Γεώργιος, ναυτικὸς ἀκόλουθος τῆς ἐνταῦθα ἑλλην. πρεσβείας	»
ΚΟΥΡΜΟΥΖΗΣ Δημήτριος	»
ΚΟΥΠΠΑΣ Ἰωάννης, ἔμπορος	1882
ΚΡΗΤΙΚΟΣ Γεώργιος, ὑποπρόξενος τῆς Ῥωσσίας ἐν Ῥαιδεστῷ	1885
ΚΡΙΕΖΗΣ Κωνσταντῖνος, γραμματεὺς τῆς ἑλληνικῆς πρεσβείας ἐν Βερολίνῳ	1880
ΚΡΙΚΟΤΣΟΣ Ἰωάννης, μεσίτης ἐν Παρισίοις	1079
ΚΡΙΚΟΤΣΟΣ Νικόλαος, » »	1864
ΚΡΙΝΟΣ Κ., ἔμπορος ἐν Ῥοστοβίῳ	1879
ΚΥΜΠΡΙΤΗΣ Δημ., δικηγόρος	»
ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Ἐτεοκλῆς, δημοσιογράφος	1872
CURTIS Rev. C. G., πρεσβύτερος τῆς ἀγγλικ. ἐκκλησίας.	1871
ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ Χρ., κοσμηματοπώλης	1879
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΠΑΣΣΑΣ Ἀλέξανδρος	1872

Λ.

	Ἔτος ἐκλογῆς
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ Γ. Π.	1883
ΛΕΒΙΔΗΣ *Γεώργιος, γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα ἑλληνικῆς πρεσβείας*	*1885*
LEMOIN Leon, διευθυντὴς τοῦ Crédit Lyonnais ἐνταῦθα.	1885
ΛΕΟΝΤΙΑΣ Σαπφώ, διευθύντρια τοῦ ἐν Σμύρνῃ παρθεναγωγείου	1872
ΛΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ Γεώργιος, διευθυντὴς τῆς ἐν Χάλκῃ ἑλλ. ἐμπορ. σχολῆς	1875
LONG Albert, καθηγητὴς ἐν τῷ ἐνταῦθα Ῥοβερτείῳ λυκείῳ	1885

Μ.

ΜΑΓΚΑΗΣ Σακελλάριος, ζωγράφος	1881
ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗΣ Ἀλέξανδρος, διευθυντὴς τῆς τραπέζης Ἠπειροθεσσαλ. ἐν Βώλῳ.	1875
ΜΑΚΡΗΣ Κωνσταντῖνος, ἰατρός.	1880
ΜΑΛΑΙΑΚΑΣ Ἀβραάμ, καθηγητής	1877
ΜΑΛΑΙΑΚΑΣ Ἠλίας, δικηγόρος	1885
ΜΑΛΑΙΑΔΗΣ Δημήτριος, δικηγόρος.	1862
ΜΑΛΑΙΑΔΗΣ Μ.	1878
ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ Ἀλέξ. Σπυρίδων, σύμβουλος τῆς ἐν Μαδρίτῃ ὀθωμ. πρεσβείας.	1870
ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ Δημήτριος, πρόξενος τῆς Τουρκίας ἐν Μελίτῃ	1870
ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ ΠΑΣΣΑΣ Σπυρ., ἀρχίατρος καὶ ἰδιαίτερος ἰατρὸς τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου.	1861
ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ Ἐλευθέριος	1876
ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ Θεόδωρος Α., τραπεζίτης	1872
ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ Φραγγούλης, ἔμπορος	1874
ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ Ἐπαμ., γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐνταῦθα	1885
ΜΕΓΑΚΗΣ Ἀθανάσιος, μητροπολίτης Σισανίου	1877
ΜΕΘΘΙΟΣ, *μητροπολίτης πρόεδρος Διδυμοτείχου.*	*1870*
ΜΕΙΔΑΛΑΣ Ἰωάννης	1985
ΜΕΙΔΑΛΑΣ Δημήτριος	1885
ΜΕΛΑΝΔΙΝΟΣ Ἐμμανουὴλ, ἔμπορος	1877
ΜΕΣΣΗΝΕΖΗΣ Ἀντώνιος, ἰατρός	1884
ΜΕΤΑΞΑΣ Δημήτριος, Α' γραμματεὺς τῆς ἐν Βερολίνῳ ἑλληνικῆς πρεσβείας	1885
ΜΗΤΣΟΡΑΣ Κυριακός, ἔμπορος ἐν Φιλιππουπόλει.	1871
MILLINGEN A. van, καθηγητὴς ἐν τῷ ἐνταῦθα Ῥοβερτείῳ λυκείῳ.	1882
MORDTMANN Dr A. D., ἰατρός.	1871
MORDTMANN Jean, πρόξενος τῆς Γερμανίας ἐν Θεσσαλονίκῃ	1872
ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ Χ. Θεόδωρος, γραμμ. τῆς ἐνταῦθα Ῥουμανικῆς πρεσβείας	1880

	Ἔτος ἐκλογῆς
ΜΟΥΖΑΛΑΣ Π., ἔμπορος.	1872
ΜΠΑΕΣΣΑΣ Ν. Γ., γενικὸς ἐλεγκτὴς τῆς γενικῆς ἑταιρίας τοῦ ὀθωμ. κράτους	1871

Ν.

ΝΑΪΔΗΣ Νικόλαος, ἔμπορος	1880
ΝΑΟΥΜ Ἀλέξανδρος, διερμηνεὺς τῆς ἐνταῦθα ἑλλ. πρεσβείας	1880
ΝΑΟΥΜ Ἰωάννης, πρόεδρος τοῦ ἐνταῦθα ἑλληνικοῦ προξενικοῦ δικαστηρίου	1885
ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΗΣ Ἰωάννης, τραπεζίτης ἐν Ἀθήναις	1871
ΝΕΜΤΣΟΓΛΟΥΣ Ζήσης, ἔμπορος ἐν Φιλιππουπόλει	1871
ΝΕΟΦΥΤΟΣ, πρώην μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως.	»
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ, μητροπολίτης Κυζίκου	1877
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Δ., δημοσιογράφος	1879
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Ἰωάννης, ἔμπορος ἐν Ῥοστοβίῳ	1879
ΝΙΚΟΛΑΣΩΝ Δ., Α' γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα ἀγγλικῆς πρεσβείας.	1880
ΝΟΜΙΚΟΣ Λ., ἔμπορος ἐν Ῥοστοβίῳ.	1879

Ξ.

ΞΥΔΙΑΣ Δ., ἔμπορος ἐν Ῥοστοβίῳ.	1879
ΞΥΔΙΑΣ Θ., ἔμπορος ἐν Ῥοστοβίῳ	1879
ΞΥΔΙΑΣ Μ., ἀργυραμοιβός	1885

Ο

ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ Βασίλειος, τραπεζίτης	1883
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ Γεώργιος, ἰατρός	1880
ΟΛΥΜΠΙΑΔΗΣ Δ., ἔμπορος ἐν Ῥοστοβίῳ.	1979
ΟΜΗΡΟΣ Γ., τραπεζίτης.	1873
ΟΡΦΑΝΟΥΔΑΚΗΣ Κωνστ. διδάσκαλος τῆς ἐγκογραφίας καὶ ζωγραφικῆς	1879

Π.

ΠΑΛΑΜΑΣ Γρηγόριος, ἀρχιμανδρίτης	1879

	Ἔτος ἐκλογῆς
ΠΑΝΤΖΕΙΡΗΣ Ἀλέξανδρος, διερμηνεὺς τῆς Λύτοκρ. ὀθωμ. τραπέζης.	1882
ΠΑΞΙΝΟΣ Ἀνδρέας, ἔμπορος ἐν Βραΐλᾳ	1885
ΠΑΠΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ Νικήτας, διδάσκαλος	1885
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Γεώργιος, λόγιος	1881
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Εὐστράτιος, ψάλτης	1882
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΕΡΑΜΕΥΣ Ἀθανάσιος, λόγιος	1881
ΠΑΠΟΥΛΩΦ *Κωνσταντῖνος, ἔμπορος ἐν Βραΐλᾳ*	1885
ΠΑΠΑΡΡΟΥΣΗΣ Πέτρος, διδάσκαλος	1875
ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ Ματθαῖος, γυμνασιάρχης ἐν Ἀδριανουπόλει.	1882
ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ Νικόλαος, διδάσκαλος.	1871
ΠΑΡΙΣΗΣ Γεώργιος, τραπεζίτης ἐν Ἀθήναις	1873
ΠΑΣΑΣ Δημήτριος, ἔμπορος ἐν Βραΐλᾳ	1885
ΠΑΣΠΑΛΑΣ Δημήτριος	1861
ΠΑΣΠΑΛΑΣ Νικόλαος.	»
ΠΑΣΠΑΤΗΣ Ἀλέξανδρος, ἰατρός	1862
ΠΑΥΛΙΔΗΣ Ἀργύριος, ἔμπορος ἐν Φιλιππουπόλει	1872
PEARS Edwin, δικηγόρος.	1874
ΠΕΡΔΙΚΙΔΗΣ Κυριακός, λόγιος	1871
ΠΕΤΡΑΚΙΔΗΣ Π. διδάσκαλος	1885
ΠΙΝΙΑΤΣΗΣ Ν., ἔμπορος ἐν Ῥοστοβίῳ.	1879
ΠΙΣΕΝΗΣ Νικόλαος, ἔμπορος.	1880
ΠΙΣΣΑΣ Χριστόφορος, κτηματίας ἐν Ἀθήναις	1878
ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ, *μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας.*	1872
ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ *ἀρχιμ., ἐπίτροπος πατριάρχου Ἱεροσολύμων.*	1885
ΠΟΠΕΣΚΟΣ Εὐστάθιος, διδάσκαλος	1885
ΠΟΡΤΟΚΑΛΗΣ Περικλῆς, ἔμπορος	1880
ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ, *ἡγούμενος τοῦ ἐνταῦθα Σιναϊτικοῦ μετοχίου.*	1874
ΠΡΙΟΣ Παντελῆς, μεσίτης συναλλαγμάτων	1835
ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ Πέτρος, λόγιος	1885

Ρ.

ΡΑΖΗΣ Ἀλέξανδρος, *πρώην διερμηνεὺς τῆς ἐνταῦθα ἑλλην. πρεσβείας*	1875
ΡΑΖΗΣ Ἀριστείδης, μηχανικός	1873
RAINEK Κίρων	1885
ΡΑΛΛΗΣ Ἀλέξανδρος, τραπεζίτης	1872
ΡΑΛΛΗΣ Κωνσταντῖνος, ἐμπορυπάλληλος	1879
ΡΑΛΛΗΣ Στέφανος, τραπεζίτης ἐν Παρισίοις.	1863
ΡΑΦΑΗΛ Ἐλευθέριος	1874
ΡΕΝΙΕΡΗΣ Α., ἔμπορος ἐν Ῥοστοβίῳ	1879

	Ἔτος ἐκλογῆς
ΡΟΔΩΝΙΔΗΣ Σ., ἔμπορος	1881
ΡΟΣΩΛΥΜΟΣ Ἀθανάσιος, ἔμπορος.	»

Σ.

ΣΑΒΒΑΣ ΠΑΣΣΑΣ Ἰωάννης, *πρώην γενικὸς διοικητὴς Κρήτης.*	1861
ΣΑΓΓΡΑΝΤΗΣ Ἰωάννης, ἔμπορος ἐν Ἀθήναις	1878
ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ Δ., ἔμπορος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ	1878
ΣΑΛΑΧΑΣ Φραγγούλης, ἰατρός	1875
ΣΑΛΤΕΛΗΣ Θεμιστοκλῆς, καθηγητής	1875
ΣΑΜΑΡΤΖΙΔΗΣ Χριστόφορος, καθηγητής	1877
ΣΑΡΑΚΙΩΤΗΣ Βασίλειος, ἰατρός	1860
ΣΑΡΤΙΝΣΚΗΣ Κωνσταντῖνος, δικηγόρος.	1868
ΣΑΡΣΕΝΤΗΣ Ἠλίας, ἔμπορος ἐν Ῥοστοβίῳ	1879
SARTORIS Maitland	1882
SCAIFE H. A., *πράκτωρ ἑταιριῶν*	1884
SCHRŒDER Paul, *διευθυντὴς τοῦ γραφείου τῆς ἐνταῦθα γερμαν. πρεσβείας.*	1871
ΣΓΟΥΤΑΣ Δημήτριος, τραπεζίτης ἐν Μασσαλίᾳ	1871
ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Ζωρζῆς, ἔμπορος.	1871
ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ Νικόλαος, ἰατρός.	1880
SEGALLES Joseph, ἱεραπόστολος	1883
ΣΕΙΤΑΝΙΔΗΣ Γεώργιος, βιβλιοπώλης	1872
SHAW William.	1872
ΣΙΔΕΡΟΠΟΥΛΟΣ Ξενοφῶν, ἐμπορυπάλληλος	1880
ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΟΥΣ Ἰωάννης, τραπεζίτης	1873
ΣΚΑΝΑΒΗΣ Νικόλαος, ἔμπορος ἐν Ῥοστοβίῳ	1879
ΣΚΑΡΑΜΑΓΚΑΣ Ε., ἔμπορος ἐν Ῥοστοβίῳ	1879
ΣΚΑΛΒΟΣ Φώτιος, φαρμακοποιός	»
ΣΚΟΡΔΟΣ Κωνσταντῖνος, ἔμπορος	1878
ΣΚΟΥΛΟΥΔΗΣ Στέφανος, τραπεζίτης	1871
ΣΚΩΤΙΔΗΣ Ν., *πρώην πάρεδρος ἐν τῷ ἐνταῦθα ἑλλην. προξενικῷ δικαστηρίῳ*	1885
ΣΟΥΒΑΤΖΟΓΛΟΥΣ Βασίλειος, ἔμπορος	1871
ΣΟΥΓΔΟΥΡΗΣ Π., ἔμπορος ἐν Ῥοστοβίῳ	1879
ΣΟΥΛΙΔΗΣ Νικόλαος, δημοσιογράφος	1871
ΣΟΥΤΣΟΣ Ἀλέξ., *γραμματεὺς τοῦ ἐν Σοφίᾳ ἑλλ. διπλωματ. πρακτορείου*	1881
ΣΠΑΝΔΩΝΗΣ Γ., ἐμπορυπάλληλος	1874
ΣΠΑΝΔΩΝΗΣ Νικόλαος	1881
ΣΤΑΘΑΤΟΣ Ὄθων, ἔμπορος.	1885
ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ Δημήτριος, ἰατρός	1872
ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ Νικόλαος, νομικὸς ἐν Σάμῳ.	1878

Ἔτος ἐκλογῆς

ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ Ἀναστάσιος, ἔμπορος ἐν Σηλυβρίᾳ 1879
ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ Κ., διδάσκαλος. 1882
ΣΤΕΦΑΝΟΒΙΚ Παῦλος, τραπεζίτης 1875
ΣΥΓΓΡΟΣ Ἀνδρέας, τραπεζίτης. 1871
ΣΥΡΜΑΣ Γεώργιος 1885
ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ, μητροπολίτης Θεσσαλονίκης 1871

Τ.

ΤΑΓΗΣ Ἀναστάσιος, καθηγητής 1879
ΤΑΓΗΣ Φίλιππος, καθηγητής 1875
ΤΑΜΒΑΚΟΣ Δ. Ν., ἔμπορος. 1863
ΤΑΤΑΛΙΑΣ Ἀνδρέας, ἰατρός 1885
ΤΗΟΜΑΝ Α. διδάσκαλος. 1875
ΤΣΕΡΛΕΝΤΗΣ Βελισάριος, ἔμπορος 1873
ΤΣΙΑΚΑΣ Γεώργιος, δημοσιογράφος ἐν Ἀθήναις 1881
ΤΣΙΚΑΛΙΩΤΗΣ Στέφανος, πράκτωρ τῆς πανελληνίου ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας ἐνταῦθα. 1871
ΤΣΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Κωνσταντῖνος, κοσμηματοπώλης 1878

Φ.

ΦΑΚΑΡΟΣ Μ., διερμηνεὺς τοῦ ἐνταῦθα ἑλληνικοῦ προξενείου 1874
ΦΕΙΖΗ ΒΕΗΣ, πρόξενος τῆς Τουρκίας ἐν Ὀδησσῷ 1874
ΦΙΛΙΟΣ Δ., ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων ἐν Ἀθήναις 1872
ΦΩΤΙΑΔΗΣ Δ. Ν., ἔμπορος 1876
ΦΩΤΙΑΔΗΣ Νικόλαος, ἔμπορος 1861
ΦΩΤΙΑΔΗΣ Φώτιος, ἰατρός 1878
ΦΩΤΙΟΣ, μητροπολίτης Φιλιππουπόλεως 1881

W.

WASHINGTON Georges, ἱερεὺς τῆς ἀγγλικῆς πρεσβείας 1883
WEISBACH Augustin, ἰατρός 1873

Χ.

ΗΑΝΟΤΑUΧ M. G. σύμβουλος τῆς ἐνταῦθα γαλλικῆς πρεσβείας. 1885

Ἔτος ἐκλογῆς

ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ Νικόλαος, δικαστής 1879
ΧΑΡΙΣΙΑΔΗΣ Νικόλαος, δικηγόρος 1883
ΧΑΡΜΑΝΤΑΣ Δ. ἰατρός 1882
ΧΑΣΙΩΤΗΣ Γεώργιος, λόγιος ἐν Παρισίοις 1861
ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ Χρῆστος, ἱδρυτὴς καὶ γυμν. τοῦ ἐν Πέρᾳ ἑλλην. λυκείου . . 1872
ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ Παναγιώτης, ἰατρός 1885
ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ Ἰωάννης, τραπεζίτης 1883
ΧΕΛΜΗΣ Μ., φαρμακοποιός. 1872
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΗΣ Συμεών, ἰατρός 1876
ΧΡΥΣΟΒΕΛΟΝΗΣ Λεωνίδας, ἔμπορος ἐν Μαγχεστρίᾳ 1866
ΧΡΥΣΟΒΕΛΟΝΗΣ Μιχαήλ, ἔμπορος ἐν Λιβερπούλ 1876
ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ Γεώργιος, διευθυντὴς ἑλλην. ἐκπαιδ. ἐν Βραΐλᾳ 1885

Ψ.

ΨΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Κωνστ. διευθυντὴς τῆς πανελληνίου ἀτμοπλοΐας ἐν Πειραιεῖ . 1875
ΨΥΧΑΡΗΣ Νικόλαος 1880
ΨΩΜΙΑΔΗΣ Κωνσταντῖνος 1881

ΕΠΙΤΙΜΑ ΜΕΛΗ.

A.

	Έτος ἐκλογῆς
ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ, *μητροπολίτης Ἐφέσου.*	1881
ΑΔΗ ΦΟΥΑΤ ΒΕΗΣ, *διευθυντὴς τοῦ τμήματος τῶν ἐμμέσων φόρων*	1882
ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ Γρηγόριος, *πρώην πρεσβευτὴς τῆς Ὑψ. Πύλης ἐν Οὐασιγκτῶνι.*	1879
ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ Ἰωάννης, *πρώην πρεσβευτὴς τῆς Ὑψ. Πύλης ἐν Βερολίνῳ*	1873
ASCOLI G. J.	1885
ΑΦΕΝΤΟΥΛΗΣ Θεόδωρος, *καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Ἀθηνῶν*	1886

B.

BAIRD Spencer, *γραμματεὺς τῆς ἐν Οὐασιγκτῶνι σμιθσωνείου ἀκαδημ.*	1885
ΒΑΛΕΤΤΑΣ Ἰωάννης, *λόγιος ἐν Λονδίνῳ*	1874
BARTHÉLÉMY Saint-Hillaire, *μέλος τοῦ πανακαδ. τῆς Γαλλ. καὶ γερουσιαστής.*	1871
BANCROFT Georges, *πρώην πρεσβευτὴς τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐν Βερολίνῳ*	1872
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Γεώργιος, *ὑποδιοικητὴς τῆς ἐθνικῆς τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.*	1871
BEAUSSIRE Emile, *μέλος τοῦ ἐν Παρισίοις πανακαδημίου.*	1885
BENSCHOTEN van, James Cooke, *καθηγητὴς τοῦ ἐν* Middletown Wesleyan *πανεπιστημ. ἐν Ἀμερικῇ*	1885
ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ *Δημήτριος, πρώην καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου.*	1874
ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ Χ., *ἰατρὸς ἐν Σμύρνῃ*	1864
ΒΙΣΣΑΝΗΣ Πανταζῆς, *ἐν Τάντᾳ*	1881
BIGOT Ch.	1885
ΒΙΤΤΩΡΗΣ I.	1881
BLACK-BEY, *πρόεδρος τοῦ ς'. δημαρχιακοῦ τμήματος ἐνταῦθα.*	1886
BLACKIE J. Stuart, *καθηγητὴς τῶν ἑλλην. γραμμ. ἐν τῷ ἐν Ἐδιμβούργῳ πανεπιστημίῳ*	1864
BOECKH R., *καθηγητὴς τοῦ ἐν Βερολίνῳ πανεπιστημίου.*	1885
BOKER, *πρώην πρεσβευτὴς τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐνταῦθα.*	1862
BONITZ, *διευθυντὴς τῆς ἀνωτέρας παιδεύσεως ἐν Πρωσσίᾳ*	1885

	Έτος ἐκλογῆς
ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ Ἀλέξανδρος, *ἔμπορος ἐν Ὀδησσῷ*	1881
ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ Ἰωάννης, *γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν Ὀδησσῷ.*	1881
BRÉAL Michel, *καθηγητὴς τοῦ ἐν Παρισίοις πανακαδημίου*	1885
BRINZ von, A., *καθηγητὴς τοῦ ἐν Μονάχῳ πανεπιστημίου.*	1885
ΒΡΥΕΝΝΙΟΣ Φιλόθεος, *μητροπολίτης Νικομηδείας*	1884
BRUNN von H., *καθηγητὴς τοῦ ἐν Μονάχῳ πανεπιστημίου.*	1885
BUECHELER Fr. *καθηγητὴς τοῦ ἐν Βόννῃ πανεπιστημίου*	1885
BURNOUF Emile, *πρώην διευθυντὴς τῆς ἐν Ἀθήναις γαλλικῆς σχολῆς.*	1867

C.

CALICE Βαρῶνος, *πρεσβευτὴς τῆς Αὐστρουγγαρίας ἐνταῦθα*	1884
CHASSANG, *γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐν Παρισίοις*	1868
CHRIST von W., *καθηγητὴς τοῦ ἐν Μονάχῳ πανεπιστημίου*	1870
COX J. J., *πρεσβευτὴς τῶν Ἡνωμ. Πολ. Ἀμερικῆς ἐνταῦθα*	1885
CROISET Alfred, *καθηγητὴς τῆς ἐν Παρισίοις σχολῆς τῶν γραμμάτων*	1885
CROISET Maurice *καθηγητὴς τῆς ἐν* Montpellier *σχολῆς τῶν γραμμάτων*	1885
CURTIUS Ernst, *καθηγητὴς τοῦ ἐν Βερολίνῳ πανεπιστημίου*	1870

D.

DERBY Lord, *πρώην ὑπουργὸς τῆς Ἀγγλίας.*	1876
DILTHEY C. *καθηγητὴς τοῦ ἐν* Göttingen *πανεπιστημίου*	1885
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ *ὁ Ε'. Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης*	»
DITTENBERGER, *καθηγητὴς τοῦ ἐν* Halle-Wittenberg *πανεπιστημίου*	»
DUHN von Fr. *καθηγητὴς τοῦ ἐν* Heidelberg *πανεπιστημίου*	»
DUFFERIN Lord, *πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας ἐνταῦθα.*	1881
DURUY *Victor, μέλος τοῦ πανακαδημίου τῆς Γαλλίας καὶ πρώην ὑπουργὸς τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐν Παρισίοις*	»

E.

ECKSTEIN, *καθηγητὴς τοῦ ἐν Λειψίᾳ πανεπιστημίου*	1879
ΕΔΧΕΜ ΠΑΣΣΑΣ, *ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν*	1865
EGGER Emile, *μέλος τοῦ πανακαδημίου τῆς Γαλλίας καὶ καθηγητὴς τῆς Σχολῆς τῶν γραμμάτων ἐν Παρισίοις.*	1863
EICHTHAL Gustave de, *μέλος τῆς ἀσιατικῆς ἑταιρίας ἐν Παρισίοις*	1864

	Έτος ἐκλογῆς
EIMER Th. καθηγητὴς τοῦ ἐν Tübingen πανεπιστημίου	1885
ELIOT Charles, πρύτανις τοῦ πανεπιστημίου Harvard in Cambridgen	1885
ELLIOT Sir G. Henri, πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας ἐν Βιέννῃ	1872
ENGEL, γραμματεὺς τοῦ πρωσσικοῦ κοινοβουλίου	1886
ΕΡΒΙΤΣΑΝΟΣ Κ., καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἰασίῳ σεμιναρίου Σακόλας	1885
ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ Π., πρώην ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων ἐν Ἀθήναις	1879

F.

FABRI	1878
FEAM Walker, πρεσβευτὴς τῶν Ἡνωμ. πολιτειῶν Ἀμερικῆς ἐν Ἀθήναις	1885
FERLAND Orlando, καθηγητὴς ἐν τῷ κολλεγίῳ Οὐιλιέλμου ἐν Williamtown Ἀμερικῆς	1885
FISCHER K., καθηγητὴς πανεπιστημίου Heidelberg	»
FOERSTER R., καθηγητὴς πανεπιστημίου Kiel	»
FOUCART P., μέλος τοῦ Ἰνστιτούτου καὶ διευθυντὴς τῆς ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικῆς γαλλικῆς σχολῆς	1885
FOUILLET Alfred, maître de conférences ἐν τῷ ἐν Παρισίοις ἀνωτέρῳ διδασκαλείῳ	1885
FREEMAN A. E.	»

Z. G.

ΖΑΒΙΑΣ Κωνσταντῖνος, κτηματίας ἐν Βροσθενίῳ Βλαχίας	1874
ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ Στέφανος, ἔμπορος ἐν Μασσαλίᾳ	1880
GEMMA Adolfo, διευθυντὴς τοῦ περιοδικοῦ Revista	1871
GEVAERT F. A., διευθυντὴς τοῦ βασιλικοῦ ᾠδείου ἐν Βρυξέλλαις	1881
GIDEL, διευθυντὴς τοῦ λυκείου τοῦ μεγάλου Λουδοβίκου	1885
GILDERSLEVE Basil, καθηγητὴς πανεπιστημίου Johns Hopkins ἐν Βαλτιμόρῃ	»
GIRARD Jules, μέλος τοῦ ἐν Παρισίοις πανακαδημίου	1885
GLADSTONE William, πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας	1862
GOETZ G., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Jena	1885
GREGORY Gaspar καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημ. Johns Hopkins ἐν Βαλτιμόρῃ	»
GROSVENOR Edwin, καθηγητὴς ἐν τῷ ἐνταῦθα Ῥοβερτείῳ λυκείῳ	»
GUTSCHMIDT von A., καθηγητὴς τοῦ ἐν Tübingen πανεπιστημίου	»
GUILLAUME, μέλος τοῦ πανακαδημίου ἐν Γαλλίᾳ	1886

H.

HARRIS Rendel, καθηγητὴς τοῦ ἐν Βαλτιμόρῃ πανεπιστημίου	1885

	Έτος ἐκλογῆς
HASDEN P. B., καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Βουκουρεστίου	»
HATZFELDT V., πρεσβευτὴς τῆς Γερμανίας ἐν Παρισίοις	1880
HAVET Ernest, ἐπίτιμος καθηγητὴς ἐν τῷ Collège de France	1867
HENGEN W., γραμματεὺς τῆς ἐν Ῥώμῃ ἀρχαιολογικῆς ἀκαδημίας	1872
HENSE Otto, καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Freiburg	1885
HERTZ M., καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Breslau	1885
HERZOG E., καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Tübingen	»
HEYDEMANN H., καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Halle-Wittemberg.	»
HEUZEY Léon, καθηγητὴς τῆς ἐν Παρισίοις σχολῆς τῶν καλῶν τεχνῶν	1874
HILLER E., καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Halle-Wittemberg	1885
HOLTZENDORFF Franz von, καθηγητὴς τοῦ ἐν Βερολίνῳ πανεπιστημίου.	1872
HOUSSAYE Henri, λόγιος ἐν Παρισίοις	1879
HULTSCH Fried, γυμνασιάρχης ἐν Δρέσδῃ.	1885

I.

ΙΓΝΑΤΙΕΦ Général, πρώην πρεσβευτὴς τῆς Ῥωσσίας ἐνταῦθα.	1865
ΙΩΑΚΕΙΜ Γ'., πρώην πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως	1878
ΙΩΑΝΝΕΣΚΟΣ Νικόλαος, καθηγητὴς πανεπιστημίου Ἰασίου	1885

J.

JAECQUEMYNS C. Rolin, πρώην ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν τοῦ Βελγίου	1881
JANET Paul, μέλος τοῦ πανακαδημίου καὶ καθηγητὴς Σορβώνης	1885
JEBB, καθηγητὴς ἐν Γλασκώβῃ.	1878

K.

ΚΑΛΑΙΤΖΑΣ Π., ὑποδιευθυντὴς τῆς ἐθνικῆς τραπέζης τῆς Ἑλλάδος	1871
ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ ΠΑΣΣΑΣ, ἡγεμὼν τῆς Σάμου	1881
ΚΑΣΤΟΡΧΗΣ Εὐθύμιος, καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου	1871
ΚΑΦΤΑΝΤΖΟΓΛΟΥΣ Α., ἀρχιτέκτων ἐν Ἀθήναις	»
KEIL H., καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Halle-Wittemberg	1885
KEKULE H., καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Bonn	»
KEUDELL VON, πρεσβευτὴς τῆς Γερμανίας ἐν Ῥώμῃ	1871
KIRTSNIKOF A., καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Ὀδησσοῦ	1885
KIRCHHOFF A. καθηγητὴς τοῦ ἐν Βερολίνῳ πανεπιστημίου	1872
KISSLING A., καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Greifswald	1885

	Έτος έκλογῆς
KOEHLER U., διευθυντὴς τῆς γερμανικῆς ἀρχ. σχολῆς ἐν Ἀθήναις	1885
ΚΟΓΑΛΤΣΙΑΝΟΣ Μιχαήλ, πολιτικὸς Ῥουμούνος	»
KONTZE, διευθυντὴς τοῦ ἐν Βερολίνῳ αὐτοκρατορικοῦ μουσείου	»
ΚΟΝΤΟΣ Κ., καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου	1863
KOTONBINSKY A., καθηγητὴς τοῦ ἐν Ὀδησσῷ πανεπιστημίου	1885
ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ Ἀνδρέας, πρώην πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐνταῦθα	1875
KUGLER A.	1885
ΚΩΣΤΗΣ Κ. Ν., καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου	1882

Λ. L.

LANGE K., καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Λειψίας	1885
LATYSCHEN Basil, μέλος τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας Πετρουπόλεως	1885
LAYENS Lord, πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας ἐν Παρισίοις	1882
LESSEPS Ferdinand, μηχανικὸς ἐν Παρισίοις	1865
LIGHTFOOT D., Rischof of Darham	1885
LISTER Joseph, καθηγητὴς τῆς ἰατρικῆς ἐν Λονδίνῳ	1881
LOEWENFELD Th., καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Μονάχου	1885
LUBBERT E., καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Bonn	»
LUCHS A., καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Erlangen	»
LUDOLF Comte, πρώην πρεσβευτὴς τῆς Αὐστρουγγαρίας ἐνταῦθα	1872

M.

MADWIG N., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Κοπεγχάγης	1884
MACMILTON G., ἐπίτιμος γραμματεὺς τοῦ ἐν Λονδίνῳ συλλόγου πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν Ἑλληνικῶν σπουδῶν	»
MAURENBRECHER W., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Λειψίας	»
ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ Ν., πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐνταῦθα	1864
ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ Π., πρεσβευτὴς τῆς Ῥουμουνίας ἐν Βιέννῃ	1882
MEYER Gustav, καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Gratz	1885
MEZIÉRES, μέλος τῆς γαλλικῆς ἀκαδημίας	1885
ΜΗΝΙΑΤΗΣ Ἀλβάνης, Μαργαρίτης.	»
ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Ἡρακλῆς, καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου.	1873
MICHAELIS A., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Strassburg	1885
MILLER Emmanuel, μέλος τοῦ πανακαδημίου τῆς Γαλλίας καὶ καθηγητὴς ἐν τῇ σχολῇ τῶν νεωτέρων γλωσσῶν	1863
MONTEBELLO de, πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας ἐνταῦθα	1885
MORRIS Joy, πρώην πρεσβευτὴς τῶν Ἡνωμ. Πολιτ. Ἀμερικῆς ἐνταῦθα	1865
ΜΟΥΝΙΦ ΠΑΣΣΑΣ, ὑπουργὸς τῆς παιδείας ἐν Τουρκίᾳ	1865

	Έτος έκλογῆς
MUELLER Iwan, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Erlangen	1885
MILLEB J., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Κοπεγχάγης	1885

N.

NABEL, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Leyden	1885
NAUCK A., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Πετρουπόλεως	»
NAUMANN C., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Strassburg	»
NÉLIDOW de, πρεσβευτὴς τῆς Ῥωσσίας ἐνταῦθα.	1483
NEWTON, διευθυντὴς τοῦ βρεττανικοῦ μουσείου ἐν Λονδίνῳ	1871
NOELLES marquis de, πρώην πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας ἐνταῦθα	1883
NORTF Edward, καθηγητὴς ἐν τῷ Hamilton College ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ	1885
NOVILLE Adrien A., καθηγητὴς ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ Neuchatel.	»

Π. P.

ΠΑΝΤΑΖΙΔΗΣ Ἰωάννης, καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου.	1874
ΠΑΠΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ Κ., καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου.	1879
ΠΑΡΑΣΧΟΣ Ἀχιλλεύς.	1880
PASTEUR Louis, μέλος τοῦ πανακαδημίου τῆς Γαλλίας, ἐν Παρισίοις.	1874
ΠΑΥΛΟΥ Ἀλέξιος, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Μόσχας.	1886
PERROT Georges, μέλος τοῦ πανακαδημίου τῆς Γαλλίας ἐν Παρισίοις	1874
ΠΕΤΡΟΣ Β'., πρώην αὐτοκράτωρ τῆς Βρασιλίας	1873
PIERSON A., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Amsterdam	1885
PITRA J., καρδινάλιος, διευθυντὴς τῆς βιβλιοθήκης Βατικανοῦ	»
POMIALOWSKI J., μέλος τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας ἐν Πετρουπόλει	»
POWELL J. M., διευθυντὴς τοῦ ἐθνολογικοῦ γραφείου τῆς ἐν Οὐασιγκτὼν Σμιθσωνείου ἀκαδημίας	»
PORTER Noah, καθηγητὴς ἐν τῷ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ Yale πανεπιστημίῳ	»
PRANTL von K., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Μονάχου	1885

P. R.

ΡΑΓΚΑΒΗΣ Ἀλέξανδρος, πρώην πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Βερολίνῳ.	1863
RADOVITZ de, πρεσβευτὴς τῆς Γερμανίας ἐνταῦθα	1883
RASCON Comte de, πρώην πρεσβευτὴς τῆς Ἱσπανίας ἐνταῦθα.	1881
RENÉ Briau, βιβλιοφύλαξ τῆς ἐν Παρισίοις ἰατρικῆς ἀκαδημίας	1876
ΡΕΝΙΕΡΗΣ Μ., διοικητὴς τῆς ἐθνικῆς τραπέζης τῆς Ἑλλάδος	1864
RIBBECK O., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Λειψίας	1885
RIVIER Alphonse, καθηγητὴς τοῦ ἐν Βρυξέλλαις πανεπιστημίου	1881
ROBERT C., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Βερολίνου	1885
ROEHL N., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Königsberg	»

	Ἔτος ἐκλογῆς
ROHDE E., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Tübingen	»
ROSSBACH A., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Breslau.	1885
ROSSIGNOL J. P., μέλος τοῦ πανακαδημίου τῆς Γαλλίας	1864
RUELLE Em. Ch., ἔφορος τῆς βιβλιοθήκης τῆς Sainte Géneviève	1885
RUMELIN von G., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Tübingen	1886

Σ.

ΣΑΪΤ ΠΑΣΣΑΣ, πρώην πρωθυπουργός	1879
SAUPPE Hermann, καθηγητὴς τοῦ ἐν Γοτίγγῃ πανεπιστημίου	1875
SCHANZ M., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Würzburg	1885
SCHMIDT Bernhard, καθηγ. τοῦ ἐν Freiburg πανεπιστημίου	1870
» J., καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Berlin	1885
» Moritz, καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἰένῃ πανεπιστημίου	1871
SCOEHLL Fr. καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Heidelberg	1885
» R., » » Μονάχου	1885
SCHWABE von L., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Tübingen	1585
SIEVERS E., » » »	1886
SIGWART von Gh., » » »	1875
STAMFORD, γερουσιαστὴς ἐν Οὐασιγκτῶνι	»
STUDEMUND W., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Strassburg	»
ΣΤΟΥΡΤΖΑΣ Δημήτριος, πολιτικὸς Ῥουμοῦνος	»
SUSEMIHL Fr., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Greifswald	1885

Τ.

THORNTON Edward, πρώην πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας ἐνταῦθα	1885
THUROT Charles, μέλος τοῦ πανακαδημίου τῆς Γαλλίας ἐν Παρισίοις	1873
TOCILESCU Gr., καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Βουκουρεστίου	1885
TOURNIER Edward, διευθυντὴς τῶν φιλολογικῶν σπουδῶν ἐν τῇ σχολῇ τῶν ἀνωτέρων σπουδῶν ἐν Σορβώνῃ	1886
TREITSCHKE von H., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Berlin	1885
ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ Χαρίλαος, πρωθυπουργὸς τῆς Ἑλλάδος	1878
TROITSKY J., καθηγητὴς ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ Πετρουπόλεως	1885
TUCKERMAN Charles, πρώην πρεσβευτὴς τῶν Ἡνωμ. Π. τῆς Ἀμερικῆς ἐνταῦθα	1873
TYLER William, καθηγ. ἐν τῷ ἐν Οὐασιγκτῶνι πανεπιστημίῳ τοῦ Κολόμβου	1885
» » καθηγητὴς ἐν τῷ ἐν Amherst Ἀμερικῆς Colleg	»

Υ.

USENER H., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Bonn	1885
USHENSKY Frondor, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Κοπεγχάγης	»

Φ.

	Ἔτος ἐκλογῆς
ΦΙΛΗΜΩΝ Τιμολέων, ἔφορος τῆς βιβλιοθήκης τῆς ἑλληνικῆς βουλῆς.	1879
ΦΙΛΙΠΠΩΦ, στρατηγὸς ἐν Πετρουπόλει	1877
ΦΡΕΑΡΙΤΗΣ Κωνσταντῖνος, πρώην καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου.	1879
ΦΡΑΓΚΟΥΔΗΣ Ἐπαμεινώνδας, καθηγητὴς τοῦ ἐν Ἰασίῳ πανεπιστημίου	1885

V.

VAHLEN J., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Berlin	1885
VACHEROT, μέλος τῆς ἀκαδημίας τῶν ἠθικοπολιτικῶν ἐπιστημῶν ἐν Παρισίοις	»
VIRCHOW Rudolf, καθηγητὴς τοῦ ἐν Βερολίνῳ πανεπιστημίου	1881
VOGUÉ Melchior Comte de, πρώην πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας ἐνταῦθα	1873
VOLLGREFF, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Leyden	1885

W.

WADDINGTON Henry, πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας ἐν Λονδίνῳ.	1878
WECKLEIN N., γυμνασιάρχης ἐν Μονάχῳ	1885
WEIL Henri, καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας ἐν Παρισίοις	1867
WELLING James, καθηγητὴς ἐν τῷ ἐν Οὐασιγκτῶνι πανεπιστημίῳ τοῦ Κολόμβου.	1885
WENSMUTH C., καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Heidelberg	»
WERTHER Baron von, πρώην πρεσβευτὴς τῆς Γερμανίας ἐνταῦθα	1875
WHITE William, πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας ἐνταῦθα	1886
WIESELER Friedrich, καθηγητὴς τοῦ ἐν Γοτίγγῃ πανεπιστημίου.	1873
WITTE Baron de, μέλος τοῦ πανακαδημίου τῆς Γαλλίας	1876

Ψ.

ΨΥΧΑΡΗΣ Ἰωάννης, καθηγητὴς ἐν τῇ σχολῇ τῶν ἀνωτέρων σπουδῶν ἐν Σορβώνῃ.	1885

Ζ.

ZAMBALDI F., καθηγητὴς τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς γραμμ. ἐν Βενετίᾳ.	1872
ZELLER Ed. καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Βερολίνου.	1885
ZICHY Comte de, πρώην πρεσβευτὴς τῆς Αὐστρουγγαρίας ἐνταῦθα	1874

ΑΝΤΕΠΙΣΤΕΛΛΟΝΤΑ ΜΕΛΗ.

Α.

	Έτος ἐκλογῆς
ΑΓΓΕΛΑΙΔΗΣ Τηλέμαχος κτηματίας ἐν Κίῳ	1863
ΑΔΑΜΑΝΤΙΔΗΣ Παναγιώτης, διδάσκαλος	1885
ΑΝΘΙΜΟΣ, μητροπολίτης Ἀμασείας	1868
ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗΣ Λέανδρος, καθηγητὴς τῆς ἐν Χάλκῃ θεολογικῆς σχολῆς	1863
ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Β., καθηγητὴς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ	1872
ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ Δημήτριος	1875
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Γ., πρώην καθηγητὴς τοῦ ἐν Κυδωνίαις γυμνασίου	1864

Β.

ΒΕΛΟΥΔΗΣ Ι., βιβλιοθηκάριος τῆς ἐν Βενετίᾳ Μαρκιανῆς βιβλιοθήκης	1871
ΒΕΡΓΩΤΗΣ Παναγῆς, λόγιος, ἐν Κεφαλληνίᾳ	1878
BERTHERAND, γενικὸς γραμματεὺς τῆς ἐν Ἀλγερίᾳ κλιματολογικῆς ἑταιρίας	1870
ΒΛΑΧΟΣ Ἄγγελος, γεν. γραμματεὺς τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργ. τῆς Ἑλλ.	1875
ΒΟΡΕΑΔΗΣ Ἀντώνιος, καθηγητὴς ἐν Σμύρνῃ	1885
ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ Ἀλέξανδρος, δημοσιογράφος ἐν Τεργέστῃ	1879
ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ Ἀναστάσιος, πολιτικὸς πράκτωρ τῆς Ἑλλάδος ἐν Αἰγύπτῳ	»

Γ.

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Ν., ἰατρὸς ἐν Βώλῳ	1866
ΓΡΗΓΟΡΑΣ Γερμανός, διευθυντὴς τῆς ἐν Χάλκῃ θεολογικῆς σχολῆς	1863
ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ Α. σχολάρχης ἐν Ἀμισῷ	1864
ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ Βασίλειος, ἰατρὸς ἐν Δράμᾳ	1885

C.

CAILLEMER Exupére, πρύτανις τῆς ἐν Λουγδούνῳ νομικῆς σχολῆς	1870
CHIARI Gérard de	1872
COUSSEMAKER Arthour, νομικὸς ἐν Λίλῃ	1870
CULLEN Dr	1880

Δ.

	Έτος ἐκλογῆς
ΔΑΜΩΝ Δ., ἰατρός	1872
ΔΕΚΙΓΑΛΑΣ Γ., καθηγ. τῆς ἑλλ. γλώσσης ἐν τῷ ἐν Πετρουπόλει πανεπιστημίῳ	1876
ΔΕΦΝΕΡ Μιχαήλ, ὑφηγητὴς τῆς γλωσσολογίας ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίῳ	1875
ΔΗΜΗΤΣΑΣ Κ., ἰατρὸς ἐν Ἀδριανουπόλει	1871
ΔΟΥΚΑΣ Ἐμμανουὴλ, καθηγητὴς ἐν Σμύρνῃ	1885
DOZON Auguste, πρόξενος τῆς Γαλλίας ἐν Θεσσαλονίκῃ	1873

Ε.

EGGER Victor, καθηγητὴς ἐν τῇ ἐν Nancy σχολῇ ἀῶν γραμμάτων	1885

F.

FLACH Johan, ἀρχισυντάκτης τῆς παγκοσμίου γερμανικῆς ἐγκυκλοπαιδείας ἐν Rudolfstadt	1885
FRESHFIELD Edwin, ἐν Λονδίνῳ	1877

Z. G.

GERHARDT W., ἀρχαιολόγος ἐν Γοτίγγῃ	1873
GIDEL Charles A., proviseur τοῦ ἐν Παρισ. λυκείου Λουδοβίκου τοῦ μεγ.	1867
ΖΩΜΑΡΙΔΗΣ Εὐγένιος, λόγιος	1885

Η.

ΗΛΙΑΔΗΣ Βωζάνος Λεωνίδας, λόγιος	1873
HEIDENSTAMM Oscar, λόγιος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ	1873
HIRSCHFELD Gustave, καθηγητὴς τῆς ἀρχαιολογίας ἐν τῷ ἐν Καινισβέργῃ πανεπιστημίῳ	1883
HUGHES, πρώην γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικῆς Πρεσβείας	1874

Θ.

ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ Κ., ἔμπορος ἐν Ῥαιδεστῷ	1870
ΘΕΡΕΙΑΝΟΣ Διονύσιος, δημοσιογράφος ἐν Τεργέστῃ	1863

Ι.

		Ἔτος ἐκλογῆς
ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ	Ἐμμανουήλ, καθηγητὴς	1861
»	Σάββας, διδάσκαλος ἐν Τραπεζοῦντι	1870
»	Σεραπίων, καθηγητὴς ἐν Καισαρείᾳ.	1863

Κ.

ΚΟΣΜΙΔΗΣ Κυριακός, ἔμπορος ἐν Πτολεμαΐδι.	1873
ΚΟΥΠΙΤΩΡΗΣ Παναγιώτης, γυμνασιάρχης ἐν Ἑλλάδι	1864
KRAFT Emil, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Tübingen	1885
KRUMBACHER K., ὑφηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Μονάχου	1885
ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ Ι., πρώην σχολάρχης τῆς ἐν Τραπεζοῦντι ἑλληνικῆς σχολῆς . .	1864
ΚΩΔΑΔΙΑΤΣΟΣ Σωκράτης, ἀρχιεπίσκοπος Κορινθίας καὶ Ἀργολίδος.	1878
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, καθηγητὴς ἐν Λονδίνῳ	1885
» Γ., πρώην διευθ. τῶν ἐν Φιλιππουπόλει Ζαριφείων διδασκαλείων	1876

Λ. L.

ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ Ἰωάννης, ἰατρὸς ἐν Ἰωαννίνοις	1874
ΛΕΒΙΔΗΣ Νικόλαος, δικηγόρος ἐν Ἀθήναις	1872
LEGRAND Emile, καθηγητὴς ἐν τῇ σχολῇ τῶν νεωτέρων ἀνατολικῶν γλωσσῶν ἐν Παρισίοις	1870
LEONARDI Giovanni, φαρμακοποιὸς ἐν Κερκύρᾳ	1871
ΛΗΜΝΙΟΣ Ν., ἰατρὸς ἐν Ἀρτάκῃ	1872
ΛΥΚΟΥΔΗΣ Ἐμμανουήλ, δικηγόρος ἐν Ἀθήναις	1874

Μ.

ΜΑΤΣΑΝΟΣ Γ., καθηγητὴς ἐν τῇ Ζωσιμαίᾳ σχολῇ Ἰωαννίνων	1872
MELBER, καθηγητὴς γυμνασίου ἐν Μονάχῳ	1885
MONTANI Pièrre	1866
ΜΟΡΑΟΣ Σαμουήλ, δημοσιογράφος ἐν Κερκύρᾳ	1864
ΜΥΡΙΑΝΘΕΥΣ Ἱερώνυμος, ἐφημέριος τῆς ἐν Λονδίνῳ ἑλληνικῆς ἐκκλησίας . .	1872

Ν.

ΝΑΧΑΜΟΥΔΗΣ Ἰωσήφ, δημοσιογράφος ἐν Κερκύρᾳ	1864
ΝΕΡΟΥΤΣΟΣ Τάσος, ἰατρός	1875

Ο.

	Ἔτος ἐκλογῆς
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Παναγιώτης, διευθυντὴς ἰδιωτικῆς σχολῆς ἐν Κερκύρᾳ . . .	1868

Π.

ΠΑΝΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Πέτρος, γυμνασιάρχης ἐν Σέρραις	1885
ΠΑΝΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Γ., διδάσκαλος ἐν Ἄρτῃ	1872
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Μ., ἰατρὸς ἐν Θεσσαλονίκῃ	1863
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Χρῆστος, δικαστὴς ἐν Κύπρῳ	1864
ΠΑΝΑΖΟΓΛΟΥΣ Κλεάνθης, λόγιος ἐν Βραΐλᾳ	1871
ΠΕΤΡΙΔΗΣ Ἀθανάσιος, σχολάρχης ἐν Κάμπῳ Λακωνικῆς	1864
ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥΣ Ἰωάννης, διευθυντὴς τοῦ ἐν Λειψίᾳ περιοδικοῦ Ἑσπέρου . .	1885
PFLUG Hartung von, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Tübingen	1885
ΠΙΕΡΙΔΗΣ Δ., λόγιος ἐν Κύπρῳ	1871
ΠΙΠΙΑΤΩΡΟΣ Γεράσιμος	1878
ΠΟΛΙΤΗΣ Ν. Γ., λόγιος ἐν Ἀθήναις	1872
POESTION C. J.	1885

Q.

QUEUX DE SAINT-HILLAIRE marquis de, λόγιος ἐν Παρισίοις	1868

P. R.

ΡΑΓΚΑΒΗΣ Ἀλέξιος, ὑπάλληλος ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτερ. τῆς Ἑλλάδος. .	1870
ΡΑΛΛΗΣ Ν., ἰατρὸς ἐν Περγάμῳ	1872
ΡΑΜΜΟΣ Ι., σχολάρχης ἐν Ἄρτῃ	1864
ROSSI Scotti Comte de, ἐπίτιμος πρόεδρος τοῦ ἐν Τολώσσῃ ἀρχαιολογικοῦ μουσείου.	1882
ΡΟΥΚΗΣ Ἀριστείδης, δημοσιογράφος	1885
ΡΩΜΑΝΟΣ Ἰωάννης, καθηγητὴς ἐν Κερκύρᾳ	1874

Σ.

ΣΑΘΑΣ Κωνσταντῖνος, λόγιος	1868
ΣΑΚΕΛΛΑΙΩΝ Ι., λόγιος ἐν Ἀθήναις	1881
ΣΑΡΡΟΣ Στέφανος, ἰατρὸς ἐν Βουκουρεστίῳ	1874

	Έτος ἐκλογῆς
ΣΚΟΡΔΕΛΗΣ Βλάσιος, καθηγητὴς διδασκαλείου ἐν Ἀθήναις	1863
ΣΚΥΛΙΤΣΗΣ Ἰσιδωρίδης, λόγιος ἐν Ἀθήναις	1881
ΣΟΦΟΚΛΗΣ Γαβριήλ, καθηγητὴς ἐν Ἀθήναις	»
ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ Ἐπαμ., διευθυντὴς τοῦ ἐν Σάμῳ ἡγεμονικοῦ γραφείου	»
ΣΤΕΡΓΙΟΓΛΙΔΗΣ Ἀριστομένης, διευθυντὴς τῆς ἐν Σμύρνῃ εὐαγγελικῆς σχολῆς	1885
ΣΧΟΛΑΡΙΟΣ Δωρόθεος, πρώην μητροπολίτης Λαρίσσης	1883
ΣΧΟΡΤΣΑΝΙΤΗΣ Δ., πρώην σχολάρχης ἐν Ἄρτῃ	1871

Τ.

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ Κ., καθηγητὴς τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν Βενετίᾳ	1875
» Ν.,	1863
ΤΣΑΠΑΡΑΣ Π., γυμνασιάρχης ἐν Ἑλλάδι	1876

Φ.

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ Χ. Ν., τυπογράφος ἐν Ἀθήναις	1864
ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ Γεώργιος, φοιτητὴς	1885

V.

VEIDNER André	1872

X.

ΧΑΒΙΑΡΑΣ Δημοσθένης, λόγιος ἐν Σμύρνῃ	1883
ΧΑΡΙΤΩΝΟΣ Νικόλαος, ἔμπορος ἐν Δράμᾳ	1885
ΧΑΣΙΩΤΗΣ Δ., ὑφηγητὴς τῆς ἰατρικῆς ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίῳ	1874
ΧΡΟΝΙΔΗΣ Κ., λόγιος ἐν Ἀδριανουπόλει	1863

ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ.

Χρ. Ζωγράφος.

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ.

† **Γεωργιος Ζαριφης.**
Μενελαος Νεγρεποντης.
† **Ευανθια Θεοφιλιδου.**

ΜΕΓΑΛΟΙ ΔΩΡΗΤΑΙ.

Κωνσταντινος Καραπανος.
Το εν Αθηναις Εθνικον Πανεπιστημιον.
Γεωργιος Κορωνιος.
Στεφανος Ραλλης.
† **Αντωνιος Βλαστος**
† **Παντιας Σεκιαρης.**
Θεοδωρος Α. Μαυρογορδατος.

ΔΩΡΗΤΑΙ.

Αυτοκρατορικη Οθωμανικη Τραπεζα.
Γενικη Εταιρια του Οθωμανικου Κρατους
Το εν Αθηναις Υπουργειον της Δημοσιας Εκπαιδευσεως.
Ο εν Αθηναις προς διαδοσιν των Ελληνικων Γραμματων Συλλογος.
† **Ζαννης Στεφανοβικ.**
† **Ανδρεας Βαλλιανος.**
Αυστροτουρκικη Πιστωσις.
† **Κωνσταντινος Δοσιος.**
† **Κωνσταντινος Ξενοκρατης.**
Βασιλειος Σουβατζογλους.
Θ. και Β. Σουβλαζογλου και Σια.
Αλεξανδρος Σεβαστοπουλος.
Ανδρεας Συγγρος.
Στεφανος Σκουλουδης.
† **Αναστασιος Ψαλιδιανης.**
† **Αρχιμανδριτης Ανανιας Βατοπαιδινος.**
Ζηνων Καβανης.
Εμμανουηλ Σπιθακης.
Αδελφοι Αντωνιαδαι.
† **Σ. Αρχιγενης, ιατρος.**
Στεφανος Π. Σκυλιτσης.
Υιοι Σεβαστοπουλου.
Γεωργιος Ζαφειροπουλος.
Γρηγοριος Κουπιας.
Κωνσταντινος Παιασκος.
Κωνσταντινος Ζαππας.
Στεφανος Ζαφειροπουλος.
Νικολαος Ζαριφης.

ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

† ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ	1861—62
† ΠΕΤΡΟΣ ΖΑΝΟΣ	1862—63
ΗΡΟΚΛΗΣ ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ	1863
ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ	1863—64
ΑΛ. ΠΑΣΠΑΤΗΣ	1864—65
ΣΠ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ	1865—66
† Κ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ	1866—67
ΞΕΝ. ΖΩΓΡΑΦΟΣ	1867—68
ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ	1868—69
† ΙΟΥΛΙΟΣ ΜΙΛΙΓΓΕΝ	1869—70
ΣΤΑΥΡ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ	1870—71
Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ	1871—72
Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ	1872—73
ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ	1873—74
Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ	1874—75
ΑΛ. ΠΑΣΠΑΤΗΣ	1875—76
ΙΩ. ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ	1876—77
ΙΩ. ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ	1877—78
ΟΔ. ΙΑΔΕΜΟΣ	1878—79
ΑΛ. ΠΑΣΠΑΤΗΣ	1879—80
ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ	1880—81
ΣΠ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ	1881—82
Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ	1882—83
Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ	1883—84
ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ	1884—85
ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ	1885—86
Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ	1886—87

ΚΟΣΜΗΤΟΡΕΣ

Κατὰ τὸ ἔτος 1885—1886.

Πρόεδρος	**ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΗΣ.**
Ἀντιπρόεδροι	**ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ** **Τ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ.**
Γεν. γραμματεύς	**ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.**
Εἰδ. γραμματεύς	**Ξ. ΣΙΔΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.**
Βιβλιοφύλαξ	**Α. Η. ΚΕΡΑΜΕΥΣ.**
Ταμίας	**ΘΕΜ. ΚΟΥΣΟΥΔΗΣ.**

ΜΕΛΗ ΔΙΑΡΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Κατὰ τὸ ΚΕ' συλλογικὸν ἔτος, 1885—1886.

Α'. ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗΣ.

1. ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.
2. ΑΘ. ΚΕΡΑΜΕΥΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.
3. ΑΒΡ. ΜΑΛΛΙΑΚΑΣ.
4. Θ. ΣΑΛΤΕΛΗΣ.

Β'. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ.

1. ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.
2. Θ. ΣΑΛΤΕΛΗΣ.
3. ΗΛ. ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ.
4. Π. ΠΑΠΑΡΡΟΥΣΗΣ.
5. Ν. ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ.
6. Κ. ΓΕΩΡΓΑΛΑΣ.
7. ΑΒΡ. ΜΑΛΛΙΑΚΑΣ.
8. Φ. ΤΑΓΗΣ.

Γ'. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ.

1. Κ. ΜΑΚΡΗΣ.
2. Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ.
3. ΤΗΛ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ.
4. Κ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.
5. Ν. ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.
6. Γ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ.
7. Ι. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.
8. Κ. ΤΑΧΙΝΤΖΗΣ.
9. Ν. ΧΑΡΙΣΙΑΔΗΣ.
10. Ι. ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Δ'. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ.

1. Ι. ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ.
2. ΤΗΛ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ.
3. Ι. *ΑΡΤΕΜΙΑΔΗΣ.*
4. ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ, γεν. γραμματεύς.
5. Ξ. ΣΙΔΕΡΟΠΟΥΛΟΣ, εἰδ. γραμματεύς.
6. Κ. ΠΕΡΔΙΚΙΔΗΣ, γραμμ. τῆς ἀρχ. ἐπιτρ.
7. Α. Π. ΚΕΡΑΜΕΥΣ, » τῆς φιλ. »

Ε'. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ.

1. CURTIS C. G.
2. JAMES CALVERT.
3. J. MORDTMANN.
4. ΑΘ. Π. ΚΕΡΑΜΕΥΣ.
5. Κ. ΠΕΡΔΙΚΙΔΗΣ.
6. ΣΤ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ.
7. ΧΑΜΔΗ ΒΕΗΣ.
8. Ξ. ΣΙΔΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.

Ϛ'. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ.

1. ΤΗΛ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ.
2. Μ. ΒΕΛΟΓΙΑΝΝΗΣ.
3. Ι. ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ.
4. Ι. ΓΚΙΩΝ.
5. Ι. ΚΟΥΠΠΑΣ.
6. ΦΡ. ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ.
7. Ι. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ.
8. ΙΩ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.
9. Ν. ΜΠΑΕΣΣΑΣ.
10. Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ.

ΕΠΙΜΕΛΗΤΑΙ.

Ὀργανοθήκης.

ΤΗΛ. ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ.

Ἀρχαιολογικῶν συλλογῶν.

Α. Π. ΚΕΡΑΜΕΥΣ.

ΚΟΣΜΗΤΟΡΕΣ

Κατὰ τὸ ἔτος 1886—1887.

Πρόεδρος	**Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ.**
Ἀντιπρόεδροι	**Θ. ΣΑΛΤΕΛΗΣ.** **Ν. ΨΥΧΑΡΗΣ.**
Γεν. γραμματεύς[1]	**Ν. ΧΑΡΙΣΙΑΔΗΣ.**
Εἰδ. γραμματεύς	**Ν. ΣΙΔΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.**
Βιβλιοφύλαξ	**Α. Π. ΚΕΡΑΜΕΥΣ.**
Ταμίας	**Θ. ΚΟΥΣΟΥΔΗΣ.**
Λογιστής	**ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.**

1. Παραιτηθέντος περὶ τὰ μέσα τοῦ ἔτους τοῦ γενικοῦ γραμματέως κ. Ν. ΧΑΡΙΣΙΑΔΟΥ ἐξελέγη ἀντ' αὐτοῦ ὁ εἰδικὸς γραμματεὺς κ. Ξ. ΣΙΔΕΡΟΠΟΥΛΟΣ, εἰς ἀντικατάστασιν δ' αὐτοῦ ἐξελέγη ὁ κ. Ν. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ.

ΜΕΛΗ ΔΙΑΡΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Κατὰ τὸ ΚΣΤ' συλλογικὸν ἔτος, 1886—1887.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ.

1. ΘΕΜ. ΣΑΛΤΕΛΗΣ.
2. ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.
3. Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ.
4. Φ. ΤΑΓΗΣ.
5. ΑΠ. ΒΑΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.
6. Ν. ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗΣ.

1. ΗΡ. ΒΑΣΙΑΔΗΣ.
2. ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.
3. Θ. ΣΑΛΤΕΛΗΣ.
4. Α. Π. ΚΕΡΑΜΕΥΣ.

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΗΣ.

1. Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ.
2. Ι. ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ.
3. Ι. ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ.
4. Ν. ΧΑΡΙΣΙΑΔΗΣ.
5. Κ. ΠΕΡΔΙΚΙΔΗΣ.
6. ΦΡ. ΣΑΛΑΧΑΣ.
7. Α. Π. ΚΕΡΑΜΕΥΣ.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ.

1. J. MORDMANN.
2. Σ. ΑΡΙΣΤΑΡΧΗΣ.
3. J. CALVERT.
4. C. G. CURTIS.
5. Κ. ΠΕΡΔΙΚΙΔΗΣ.
6. A. DORIGNY.
7. Α. Π. ΚΕΡΑΜΕΥΣ.
8. Ξ. ΣΙΔΕΡΟΠΟΥΛΟΣ.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ.

1. Ι. ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ.
2. Ν. ΣΟΥΛΙΔΗΣ.
3. ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.
4. Ξ. ΣΙΔΕΡΟΠΟΥΛΟΣ, γεν. γραμματεύς.
5. Ν. ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ, εἰδικὸς γραμματεύς.
6. Α. ΠΑΠΑΔ. ΚΕΡΑΜΕΥΣ, γραμμ. τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς.
7. Κ. ΠΕΡΔΙΚΙΔΗΣ, γραμμ. τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς.

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ.

Κ. ΨΩΜΙΑΔΗΣ.
Μ. ΒΕΛΛΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΦΡ. ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ.

Ι. ΓΕΩΡΓΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ.
Ι. ΓΚΙΩΝ.
Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.
Ι. ΚΟΥΠΠΑΣ.
Ι. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ.
Ν. ΜΠΑΕΣΣΑΣ.
Ε. ΜΕΛΑΝΔΙΝΟΣ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ.

Ν. ΣΕΒΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.
Κ. ΜΑΚΡΗΣ.
ΦΡ. ΣΑΛΑΧΑΣ.
Κ. ΤΑΧΙΝΤΖΗΣ.
Ι. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ.
Ι. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ.
Π. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.
ΗΛ. ΒΑΛΣΑΜΑΚΗΣ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ.

ΑΠΟ ΜΑΪΟΥ 1885 ΜΕΧΡΙ ΜΑΪΟΥ 1886—ΤΟΜΟΣ Κ'.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΠΓ'.

(Τακτική)

Τῇ 13 Μαΐου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΑΔΟΥ.**

Κηρύττων τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως ὁ *πρόεδρος* ποιεῖται τὴν ἑπομένην προσλαλιάν.

« *Ἀξιότιμοι συνέδελφοι.*

Ἄλλοτε καταλαμβάνων τὴν ἕδραν τοῦ προέδρου εἶχον ἔθος ὑποβάλλειν τῷ Συλλόγῳ σχέδιον τῶν κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος ἐργασιῶν αὐτοῦ. Ἐπιτρέψατέ μοι ἀναγνῶναι ἐν τοιοῦτον, τὸ τοῦ 1873 (ἴδε Περιοδ. συλλόγου, τομ. Β', σελ .349) χάριν τῶν νέων μελῶν καὶ διότι δύναται διαφωτίσαι ἡμᾶς καὶ περὶ τῶν πραχτέων κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὅπερ ἐστὶ τὸ εἰκοστὸν πέμπτον τοῦ συλλόγου.

Διδοὺς λόγον τῶν πεπραγμένων ἐν τῷ προεδρικῷ λόγῳ ἔλεγον περὶ τοῦ σχεδίου· « Ταχθεὶς πέρυσιν εἰς τὴν τοῦ Φιλολογικοῦ συλλόγου κυβέρνησιν καὶ πηδαλιουχίαν, τὴν ἐτησίαν αὐτοῦ βολιδοσκοπῆσαι κέλευθον καὶ θαλασσοπορίαν ἐπειράθην, ὅπως ἐκ τῶν προτέρων γνῶμεν τίνα πελάγη διαπερᾶσαι ἐμέλλομεν· ἦσαν δὲ τάδε·

α') Εὕρεσις δισχιλίων λιρῶν πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς οἰκοδομῆς.

β') Κατάρτισις τῆς δημοσίας τοῦ συλλόγου βιβλιοθήκης καὶ τοῦ ἀναγνωστηρίου πρὸς ἑδραίωσιν καὶ τελείαν ἀποκατάστασιν τοῦ διανοητικοῦ καὶ ἠθικοῦ αὐτοῦ ἐποικοδομήματος.

γ') *Ἀγορὰ ὀργάνων τῆς πειραματικῆς φυσικῆς καὶ χημείας.*

δ') Κατάρτισις ἀρχαιολογικῶν, νομισματικῶν καὶ φυσιογραφικῶν συλλογῶν.

ε') Ἐπιστημονικὴ ἐξέτασις, συλλογή, συντήρησις καὶ ἐγνογράφησις τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀρχαίων μνημείων.

ς') Συλλογὴ χειρογράφων, ἐπιγραφῶν, γεωγραφικῆς ὕλης κτλ.

ζ') Συλλογὴ τῶν ζώντων μνημείων ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ.

η') Εὕρεσις πόρων πρὸς ἔκδοσιν τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων.

θ') Φροντίδες περὶ συστάσεως

1) Ἱερατικοῦ συλλόγου ἐν Κωνσταντινουπόλει πρὸς ἐκπαίδευσιν τοῦ ὑποδεεστέρου κλήρου.

2) Μακεδονικοῦ, πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ἀπόρων σχολείων.

3) Θεσσαλικοῦ, ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ.

4) Γυναικείου συλλόγου, πρὸς διάδοσιν εἰς τὸ γυναικεῖον φῦλον τοῦ ἡμετέρου γένους τῆς τε πρώτης καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως.

5) Μέριμνα περὶ ἱδρύσεως διδασκαλείων πρὸς κατάρτισιν δημοδιδασκάλων καὶ δημοδιδασκαλισσῶν καὶ περὶ συντάξεως τῶν κανονισμῶν αὐτῶν καὶ διοργανώσεως τῆς δημοτικῆς παιδεύσεως.

ι') Στενώτερος σύνδεσμος τοῦ ἡμετέρου συλλόγου πρὸς τοὺς ἄλλους.

ια') Συγκάλεσις τῶν συλλόγων ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου εἰς συνέδριον».

Ἐκ τούτων τὰ πλεῖστα ἐτελέσθησαν κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος, καίτοι ἦν ἔτος τρομερᾶς οἰκονομικῆς κρίσεως, ἄλλα δὲ ἔμειναν ἀνεκτέλεστα, οἷον ἡ κατάρτισις ἀρχαιολογικῶν, νομισματικῶν καὶ φυσιογραφικῶν συλλογῶν, ἡ ἐπιστημονικὴ ἐξέτασις, συλλογὴ καὶ ἰχνογράφησις τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις μνημείων καὶ ἡ συγκάλεσις τοῦ συνεδρίου.

Τοῦ τελευταίου τέλος ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, διότι, ὡς γινώσκετε, ὁ σύλλογος ἀπεφάσισε τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα αὐτοῦ πανηγυρίσαι μετὰ ἐπιστημονικοῦ συνεδρίου, προσκαλῶν εἰς αὐτὸ τὰ ἐπίτιμα αὐτοῦ μέλη καὶ ἀντιπροσώπους συλλόγων, ἀκαδημιῶν, πανεπιστημίων, πρὸς ἃ ὁ σύλλογος ἔχει σχέσεις. Ὅσοι ἐκ τῶν προσκληθησομένων κωλυθήσονται ἐλθεῖν, δύνανται πραγματείας πέμψαι πρὸς ἀνάγνωσιν ἔν τινι τῶν συνεδριάσεων τοῦ συνεδρίου.

Ὅπως τὸ συνέδριον γένηται σπουδαῖον καὶ ἄξιον τῶν ἐλπίδων τοῦ συλλόγου καὶ εὐδοκιμήσῃ, ὀφείλομεν

α') καταρτίσαι ὅσον τάχιον τὴν ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπὴν ἀπαρτιζομένην ἐκ τῶν προέδρων τῆς συντακτικῆς, τῆς ἀρχαιολογικῆς, τῆς φιλολογικῆς καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς, διότι οἱ πρόεδροι τῶν δύο ἄλλων, τῆς ἐκπαιδευτικῆς καὶ οἰκονομικῆς, εἰσὶ μέλη τοῦ προεδρείου,

β') Ὁρίσαι τὰ θέματα καὶ συντάξαι τὸ πρόγραμμα καὶ ἀποστεῖλαι αὐτὸ εὐθὺς πρὸς τοὺς προσκληθησομένους, οἵτινες δύνανται καὶ ἄλλα ἐκλέξαι θέματα, ἀλλ' ὀφείλουσι γνωστὰ καταστῆσαι αὐτὰ τῷ συλλόγῳ, ὅπως συμπεριληφθῶσιν ἐν τῷ προγράμματι τῶν συνεδριάσεων.

γ') Πέμψαι τὸ πρόγραμμα μετ' ἐπιστολῆς ἐκτύπου πρὸς τοὺς εὐποροῦντας ὁμογενεῖς, ἐπικαλούμενοι τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν αὐτῶν ἀρωγήν.

δ') Ἀπαιτῆσαι παρὰ τῆς φιλολογικῆς, ἀρχαιολογικῆς, ἐκπαιδευτικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς ἐπιτροπῆς σπουδαίαν τινὰ καὶ ἔκτακτον ἐργασίαν.

ε') Σκέψασθαι περὶ τῶν ἀπαιτηθησομένων δαπανῶν καὶ περὶ ἐξευρέσεως εὐκολιῶν τινων χάριν τῶν προσκληθησομένων.

ς') Ὁρίσαι τὰς ἐκδρομὰς καὶ τὰς ἐπισκέψεις τῶν διαφόρων μνημείων.

Καὶ ταῦτα μὲν καθόλου περὶ τῶν παρασκευῶν τοῦ συνεδρίου· ὀφείλομεν δὲ καὶ εἰς ἄλλα τινὰ κατεπείγοντα ἔργα τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἐπιστῆσαι. Τοιοῦτον μάλιστά ἐστιν ἡ ἀναθεώρησις ἄρθρων τινῶν τοῦ κανονισμοῦ, ὅπως παύσῃ ἡ σύγχυσις καὶ τακτοποιηθῶσιν οἰκονομικαί τινες ἐργασίαι τοῦ συλλόγου. Ἐγὼ νομίζω ἀπαραίτητον τὴν πρόσληψιν λογιστοῦ, ὅπως τὰ ἐντάλματα πρὶν ἢ περιφθῶσι τῷ προέδρῳ τοῦ συλλόγου πρὸς ὑπογραφήν, ἐξετάζῃ οὗτος αὐτὰ καὶ συνυπογράφῃ μετὰ τοῦ προέδρου τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς. Ἐπιθυμῶ, ὅπως μὴ εἴπω ἀπαιτῶ, ἵνα πάντα τὰ παραγγελλόμενα γίνωνται ἐν γνώσει τοῦ προέδρου, διότι ἄλλως συμβήσονται ἀτοπήματα, ἅτινα ἔσονται εἰς βάρος τῶν παραγγελλόντων.

Εὔχομαι τέλος, ἵνα τὰ μέλη τοῦ συλλόγου φοιτῶσι τακτικῶς εἰς τὰς συνεδρίας αὐτοῦ καὶ ἀπαλλάττωσί με τῆς φροντίδος τοῦ αὐτοσχεδιάζειν πραγματείας πρὸς ἀνάγνωσιν ἐν αὐταῖς, ὅπως ἔχω καιρὸν καὶ ἀσχοληθῶ εἰς τὰ τοῦ συνεδρίου. Περὶ τῆς συμπράξεως καὶ συνεργασίας τῶν συναδέλφων μου κοσμητόρων οὐδαμῶς ἀμφιβάλλω, διὸ καὶ μετὰ χρηστῶν ἐλπίδων κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος».

Αἱ προτάσεις τοῦ κ. προέδρου γενομένης ψηφοφορίας ἐγένοντο δεκταὶ πᾶσαι.

Ἀναγνωσθέντων δὲ καὶ κυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως ἀ) ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

1. Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Λουΐζου Ἡλιού, ἀγγέλλοντος τῷ συλλόγῳ τὴν ἀποστολὴν 25 ἀντιτύπων τῆς ὑπ' αὐτοῦ μεταφρασθείσης καὶ ἐκδοθείσης ἱστορίας τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας τοῦ N. Cousin καὶ παρακαλοῦντος τὴν διανομὴν αὐτῶν εἰς κοινότητας τῆς Θρᾴκης.

2. Τοῦ κ. Ι. Βαλαβάνη ἐκ Κερασοῦντος, ἀγγέλλοντος, ὅτι πέμψει προσεχῶς ᾄσμά τι τῆς χώρας Πάφρας.

3. Τῶν ἀντιπροσώπων τῆς κοινότητος Ὀδριτσάνης, ἀγγελλόντων τὸν διορισμὸν διδασκάλου τῆς κοινότητος, καὶ παρακαλούντων τὸ προεδρεῖον ἀγγεῖλαι τοῦτο τῷ ἐν Καίρῳ ἐπικουρικῷ συλλόγῳ πρὸς ἔναρξιν τῆς ἐπιχορηγήσεως.

4. Τοῦ κ. Ὀδ. Ἰαλέμου ἐκ Θεσσαλονίκης, ἀγγέλλοντος τὴν παραλαβὴν τῶν δύο ἀντιτύπων τοῦ παραρτήματος τοῦ ΙΒ' τόμου καὶ ὅτι ἔγραψε τῇ ἐν Ἀθήναις διευθύνσει τῆς «Ἀνατολικῆς Ἐπιθεωρήσεως», ὅπως ἀποστείλῃ τῷ συλλόγῳ τοὺς ἐλλείποντας ἀριθμοὺς τῆς ἐφημερίδος ταύτης καὶ ἐξακολουθήσῃ τὴν τακτικὴν τοῦ φύλλου ἀποστολήν.

5. Τοῦ ἐν Ῥαιδεστῷ φιλεκπαιδευτικοῦ συλλόγου, ἐξαιτουμένου τὴν ἀρωγὴν τοῦ συλλόγου καὶ αἰτουμένου πληροφορίας περὶ ἐπιγραφῶν σταλείσων πρὸ χρόνου τῷ κ. Πασπάτῃ.

6. Τῆς ἐφορίας τῆς ἐν πρόποσι Ταταούλων σχολῆς τῆς Εὐαγγελιστρίας, αἰτουμένης τὴν συνδρομὴν τοῦ συλλόγου ἐπὶ τῇ πανηγύρει τῆς σχολῆς κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς.

7. Τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ χωρίου Τσαμαντᾶ τῆς ἐπαρχίας Παραμυθίας ἀπὸ 6 μαΐου, παρακαλούντων, ὅπως συστήσῃ ὁ σύλλογος τῷ ἐν Καίρῳ ἐπικουρικῷ συλλόγῳ αἴτησιν αὐτῶν ὑπὲρ συνδρομῆς τῆς σχολῆς.

8. Τοῦ κ. Θ. Βουλπιώτου, πρώην ὑπουργοῦ τῆς παιδείας ἐν Ἑλλάδι, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους.

9. Τοῦ ἐν Ἀλατζάτοις τῆς Ἐρυθραίας συλλόγου, εὐχαριστοῦντος τῷ συλλόγῳ ἐπὶ ἀποστολῇ βιβλίων τῇ βιβλιοθήκῃ αὐτοῦ.

10. Τοῦ κ. Λ. Ζαρίφη, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἕνεκα λόγων οἰκογενειακῶν ἀδύνατεῖ νὰ παραστῇ κατὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ συλλόγου ἑορτήν.

11. Τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Γερμανίας, ὅτι κωλύεται νὰ παραστῇ εἰς τὴν ἑορτήν.

Ἐπὶ τῇ ἀλληλογραφίᾳ παρατηρεῖ ὁ κ. πρόεδρος, ὅτι συμφώνως τῇ παρακλήσει τοῦ κ. Λουΐζου Ἡλιοῦ σταλήσονται ἀντίτυπα τοῦ ἔργου του οὐ μόνον εἰς ἀνώτερα σχολεῖα τῆς Θρᾴκης ἀλλὰ καὶ τῆς Τραπεζοῦντος καὶ ἄλλων μερῶν, ὅτι γενήσεται σκέψις, ἂν ὁ προϋπολογισμὸς ἐπιτρέπει βοηθῆσαι τὴν ἐν πρόποσι Ταταούλων σχολήν, καὶ ὅτι γραφήσεται ἐπιστολὴ τῷ ἐν Καίρῳ ἐπικουρικῷ συλλόγῳ συνιστῶσα τὴν αἴτησιν τῆς κοινότητος Τσαμαντᾶ.

β') Ἀγγέλλονται προσφοραὶ βιβλίων καὶ τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

γ') Προτείνονται τὸ δεύτερον καὶ γίνονται *δεκτοὶ ὡς τακτικὰ μέλη τοῦ συλλόγου οἱ κκ.* Ἀνδρέας Καρανδινός, Κωνστ. Παππούδωφ, Ν. Π. Κούππας, Ἀντώνιος Θεοφιλᾶτος, Ε. Βαστελόπουλος, Δ. Πάππης, Ὄθων Σταθᾶτος, Στέφανος Βεράν· καὶ Ἀντ. Κοντούρης, ἐν Βραΐλᾳ τῆς Ῥουμανίας διαμένοντες.

δ') Ὁ κ. Κ. Γεωργαλᾶς ὡς εἰσηγητὴς τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς ἀναγινώσκει τὴν κρίσιν αὐτῆς ἐπὶ τῆς ἀριθμητικῆς τοῦ κ. Δανασῆ, ἧς τὸ συμπέρασμα ἐστίν, ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο κέκτηται κατὰ τὸ πλεῖστον συμμετρίαν ὕλης τὴν δέουσαν, ἡ ἐν αὐτῇ ὕλη διεξάγεται εὐμεθόδως καὶ παδαγωγικῶς, ἡ δὲ γλῶσσα εἶναι σαφὴς καὶ καθαρεύουσα καὶ ὅτι καὶ πρακτικότητα καὶ μορφωτικὴν δύναμιν ἱκανὴν κέκτηται· ἐπομένως τοιαύτας ἀρετὰς ἔχουσα εἶναι ἀξία συστάσεως εἰς τὰ σχολεῖα πρὸς χρῆσιν τῆς τρίτης, τετάρτης, πέμπτης καὶ ἕκτης τάξεως.

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΠΔ'.

(Τακτική)

Τῇ 20 Μαΐου 1885

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΑΔΟΥ.**

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως, ἀ) ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ Dr Gersan, ἀρχισυντάκτου τῆς γερμανικῆς ἐγκυκλοπαιδείας καὶ ἄλλοτε ἱερέως τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, ἐκ Λειψίας, δι' ἧς ἀγγέλλει, ὅτι ἀποστέλλει τὸ Α' τεῦχος τῆς γερμανικῆς ἐγκυκλοπαιδείας καὶ παρακαλεῖ α) ὅπως, εἰ δυνατόν, ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ οἱ τῆς γερμανικῆς γλώσσης κάτοχοι· β') ὅπως ἀνατεθῇ αὐτῷ ἡ ἔκδοσις τῶν Πολιτικῶν τοῦ Ἀριστοτέλους, εἰς ἃ ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας ἐργάζεται, διὰ τὴν Ζωγράφειον βιβλιοθήκην.

Τοῦ κ. Ἀθ. Πετρίδου σχολάρχου ἐν Κάμπῳ τῆς Λακωνικῆς, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τοῦ Α' μέρους τοῦ ΙΕ' τόμου τοῦ περιοδικοῦ καὶ τῆς Μαυρογορδατείου βιβλιοθήκης.

Τοῦ κ. Η. Kondakof καθηγητοῦ τοῦ ἐν Ὀδησσῷ αὐτοκρατορικοῦ πανεπιστημίου, εὐχαριστοῦντος τῷ συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς μέλους ἐπιτίμου.

Τοῦ κ. Χρ. Χ. Χρήστου, παρακαλοῦντος, ὅπως παραχωρηθῇ ἡ μεγάλη αἴθουσα διὰ τὰς προφορικὰς ἐξετάσεις καὶ τὴν διανομὴν τῶν πτυχίων τοῦ λυκείου διὰ τὴν 23 Ἰουνίου.

Τῆς ἐν Φερίκοι φιλεκπαιδευτικῆς ἀδελφότητος, προσκαλούσης τὸν πρόεδρον τοῦ συλλόγου εἰς τὴν ἐπέτειον αὐτῆς ἑορτήν.

Τῆς ἐν Ξυλοπόρτῃ ἀρωγοῦ ἀδελφότητος α'Ἐννέα Μοῦσαι», αἰτουμένης τὰς δημοσιεύσεις τοῦ συλλόγου ἀπὸ τοῦ 1887.

β' Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ τοῦ κ. Gersan παραπεμφθήσεται τῇ φιλολογικῇ ἐπιτροπῇ.

Ἡ δὲ αἴτησις τοῦ κ. Χρ. Χ. Χρήστου διὰ ψηφοφορίας ἐγένετο δεκτή.

γ') Ἀγγέλλονται προσφοραὶ βιβλίων· τοῖς δωρηταῖς ἐκφράζονται εὐχαριστίαι.

δ'). Ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ γίνεται δεκτὸς ὡς μέλος τακτικὸν ὁ πανοσιολογιώτατος ἀρχιμανδρίτης Πολύκαρπος, ἐπίτροπος τοῦ πατριαρχείου Ἱεροσολύμων.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΠΕ'.

(Ἔκτακτος)

Τῇ 11 Σεπτεμβρίου 1885

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΗΡ. ΒΑΣΙΑΔΟΥ.**

α') Ἀναγνωσθέντα ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῶν δύο προηγουμένων ἐκτάκτων συνεδριάσεων.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τῆς ἑλληνικῆς φιλομούσου ἑταιρίας «ἡ Παλλάς», αἰτουμένης τὴν παραχώρησιν τῆς αἰθούσης τοῦ συλλόγου πρὸς ἐπίδοσιν τῶν πτυχίων καὶ ἐνδεικτικῶν τῇ 16 Ἰουνίου.

Τῆς Α. Ε. τοῦ κ. Χρηστάκη Ζωγράφου ἐκ Παρισίων, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἔδωκε διαταγὴν εἰς τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει γραφεῖον αὐτοῦ, ἵνα μετρήσῃ τῷ συλλόγῳ τὴν ἐτησίαν ἐπιχορήγησιν τῶν 100 λιρῶν διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα.

Προσκλητήριος τῆς φιλομούσου ἑταιρίας «Παλλάδος» εἰς τὰς ἐξετάσεις τοῦ παρθεναγωγείου, ἐπισυναπτομένου καὶ τοῦ προγράμματος τῶν μαθημάτων.

Τοῦ κ. Φωτίου Δημητριάδου, σχολάρχου Θεραπείων, πέμποντος ἀγγελίαν ἐκδόσεως τοῦ ἐγχειριδίου τοῦ Ἐπικτήτου καὶ ἐξαιτουμένου ἐγγραφὴν συνδρομητῶν.

Τοῦ μητροπολίτου Σηλυβρίας κ. Γερμανοῦ, γνωστοποιοῦντος τὴν ἀνακάλυψιν ἀρχαιολογικῶν μνημείων δύο ὥρας μακρὰν τῆς Σηλυβρίας κειμένων.

Τοῦ ἐν Τραπεζοῦντι φιλεκπαιδευτικοῦ συλλόγου «Ξενοφῶντος», ἀγγέλλοντος τὴν παραλαβὴν τῶν τεσσάρων τευχῶν τοῦ περιοδικοῦ τοῦ συλλόγου καὶ ἀναμένοντος νὰ δηλωθῇ αὐτῷ ἡ ἐποχὴ πρὸς παραλαβὴν τῶν διὰ τὴν βιβλιοθήκην αὐτοῦ προωρισμένων βιβλίων ἐκ τῶν πολλαπλῶν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Συλλόγου.

Τοῦ κ. Ἀμλέτου Μ. ἐκ Νικομηδείας, ὑποβάλλοντος τῷ συλλόγῳ πρὸς κρίσιν ἀποσπάσματα ποιημάτων αὐτοῦ.

Τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει φιλεκπαιδευτικοῦ συλλόγου, ὑποβάλλοντος ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ συλλόγου πρόγραμμα τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ καὶ ἐξαιτουμένου τὴν εὐμενῆ ἐπ' αὐτοῦ ἐπιδοκιμασίαν καὶ ἀντίληψιν τοῦ συλλόγου πρὸς δὲ καὶ τὴν μεσολάβησιν παρὰ τῷ κ. Χρ. Ζωγράφῳ πρὸς ἀποδοχὴν τῆς περὶ συνδρομῆς αἰτήσεως αὐτοῦ καὶ ἐπισυνάπτοντος ἐγκύκλιον αὐτοῦ.

Τῆς ἐπιστημονικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ συλλόγου, ὑποβαλλούσης τὰ θέματα αὐτῆς διὰ τὸ συνέδριον.

Τῆς ἐν Οὐασιγκτῶνι τῆς Ἀμερικῆς Σμιθσωνείου ἀκαδημίας, ἀποστελλούσης τὸν ἕκτον τόμον τῶν δημοσιεύσεων αὐτῆς Contributions to verth American ethnology.

Τοῦ ἀρχιμανδρίτου Πολυκάρπου ἐπιτρόπου τοῦ πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων ἐνταῦθα, παρακαλοῦντος τὸν σύλλογον συμπληρῶσαι τὴν ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ τοῦ Παναγίου Τάφου ὑπάρχουσαν σειρὰν τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Στ. Ζαφειροπούλου ἐκδοθέντων γεωγραφικῶν χαρτῶν.

Τοῦ ἐμπορυπαλληλοβοηθητικοῦ σωματείου «ἡ Ἀρετή», αἰτουμένου τὴν κατὰ τριμηνίαν παραχώρησιν τῆς αἰθούσης τοῦ συλλόγου διὰ τὰς γενικὰς συνελεύσεις τῶν μελῶν αὐτοῦ καὶ δηλοῦντος, ὅτι ἐπιδιώκει σκοπὸν φιλανθρωπικόν.

Τοῦ κ. Λ. Ρ. Ῥαγκαβῆ, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀναλαμβάνει τὴν ἔκδοσιν τῶν Παραλλήλων βίων τοῦ Πλουτάρχου διὰ τὴν Ζωγράφειον βιβλιοθήκην.

Τοῦ κ. Α. Πασπάτη ἐξ Ἀθηνῶν, γνωστοποιοῦντος τῷ συλλόγῳ, ὅτι αἱ πρὸ ἐτῶν ἐπιδοθεῖσαι αὐτῷ ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ ἐν Ῥαιδεστῷ Θρακικοῦ φιλεκπαιδευτικοῦ συλλόγου κ. Ἀαζίδου ἐπιγραφαὶ παρεδόθησαν τῷ κ. Σ. Ἀριστάρχῃ, προέδρῳ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ συλλόγου.

Τοῦ κ. Ν. Ἠλίτου ἐξ Ἀθηνῶν, ἀγγέλλοντος, ὅτι προσεχῶς ἄρχεται ἡ δημοσίευσις μελετῶν «περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς γλώσσης τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ» καὶ παρακαλοῦντος, ὅπως αἱ μήπω ὑπὸ τοῦ συλλόγου δημοσιευθεῖσαι γλωσσικῆς ὕλης συλλογαὶ ἀποσταλῶσιν αὐτῷ πρὸς δημοσίευσιν ἐν τῷ εἰρημένῳ ἔργῳ αὐτοῦ, οὗ ἐπισυνάπτει ἀγγελίαν.

Τοῦ κ. Δ. Γ. Πουλάκη ἐκ Κρήνης, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν νέας συλλογῆς διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα ὑπὸ τὸν τίτλον «Διάλεκτος τῆς Ἰκαρίας».

Τοῦ μητροπολίτου Βελεγράδων κ. Ἀνθίμου, ἀποστέλλοντος στατιστικὴν ὕλην τῶν τμημάτων τῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς περιφερείας τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ καὶ συνιστῶντος αὐτὴν εἰς τὴν μελέτην τοῦ συλλόγου πρὸς γνῶσιν τῆς πνευματικῆς καταστάσεως τῆς ἐπαρχίας του δεομένης τῆς ὑλικῆς συνδρομῆς τοῦ συλλόγου.

Τῆς ἐπιστημονικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ συλλόγου, ὑποβαλλούσης δύο ἔτι θέματα διὰ τὸ συνέδριον καὶ παρακαλούσης, ὅπως σὺν τοῖς προσταλεῖσι καὶ ταῦτα περιληρθῶσιν ἐν τῷ γενικῷ προγράμματι τοῦ συνεδρίου.

Τοῦ κ. Ν. Κανελλάκη ἐκ Χίου, πέμποντος σχέδιον χαλκίνης σφαγίδος μετὰ τεσσάρων αὐτῆς ἐκτυπωμάτων καὶ ζητοῦντος τὴν γνώμην τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ συλλόγου.

Τοῦ ἐν Καΐρῳ ἑλληνικοῦ ἐπικουρικοῦ συλλόγου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ταῖς συστάσεσι τοῦ ἡμετέρου συλλόγου ἐπόμενος περὶ παροχῆς χρηματικῆς βοηθείας τοῖς ἀπόροις σχολείοις τῶν κοινοτήτων Οὐζοὺν-κιοπροῦ, Χάσκιοϊ καὶ Καβάρνης, ἀπεφάσισε νὰ χορηγῇ ἐτησίως 50 λίρας τοῖς σχολείοις Οὐζοὺν-κιοπροῦ, τῶν 30 χορηγηθησομένων ὑπὸ τοῦ αὐτόθι ἐμπορευομένου κ. Λαμπαδαρίου ἐξ Οὐζοὺν-κιοπροῦ, καὶ ἐκφράζοντος τὴν λύπην του μὴ δυναμένου νὰ πράξῃ τὸ αὐτὸ καὶ ὑπὲρ τῶν σχολείων Χάσκιοϊ καὶ Καβάρνης, κωλυόμενος ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ. Παρακαλεῖ δὲ ὅπως κοινοποιηθῇ ἡ ἀπόφασις του τῇ ἐνδιαφερομένῃ κοινότητι Οὐζοὺν-κιοπροῦ καὶ ἐγκαίρως εἰδοποιηθῇ ἅμα τῇ προσλήψει διδασκάλου διὰ τὴν Ὀδριτσάνην, ὅπως ἐμβάσῃ τὸ τῆς μισθοδοσίας του ποσόν. Πέμπει δὲ καὶ ἀντίτυπά τινα τοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ πρὸς διανομήν.

Τοῦ κ. Ι. Βασματζίδου, ἱδρυτοῦ τοῦ ἐν Πέρᾳ ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτηρίου, ἐπιστέλλοντος τὸ πρόγραμμα τῶν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1884—85 ἐνιαυσίων γραπτῶν καὶ προφορικῶν ἐξετάσεων τοῦ ἐκπαιδευτηρίου του, ἐπέχον τόπον ἐπισήμου προσκλητηρίου.

Τοῦ κ. Π. Καρολίδου ἐκ Σμύρνης, ἐκφράζοντος εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ βραβεύσει τῆς γλωσσικῆς του ὕλης εἰς τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα ὑπὸ τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ συλλόγου.

Προσκλητήριος μετὰ προγράμματος τῶν προφορικῶν ἐξετάσεων τῆς ἐν Πέραν ἑλληνικῆς σχολῆς τῆς ἑλληνοκαθολικῆς ἑταιρίας «Συμπνοίας».

Τῆς ἐν Διδυμοτείχῳ ἀρτισυστάτου Εὐεργετικῆς ἀδελφότητος, ἀγγελλούσης τὴν σύστασιν αὐτῆς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ὑποβοηθῆσαι τῇ τε μητροπόλει καὶ τῇ κοινότητι πρὸς παρεμπόδισιν τῶν σκοπῶν τῶν σχισματικῶν Βουλγάρων, ἱδρυσάντων τῇ εἰσηγήσει τῆς Ἐξαρχίας βουλγαρικὴν σχολήν, αἰτουμένης τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ συλλόγου, καὶ ἐπισυναπτούσης 50 γραμμάτια λαχείου ὑπὲρ συστάσεως νηπιαγωγείου καὶ ἀντίτυπον τοῦ ἐν ἰσχύϊ κανονισμοῦ αὐτῆς.

Προσκλητήριος μετὰ προγράμματος τῶν ἐτησίων γραπτῶν καὶ προφορικῶν ἐξετάσεων τοῦ ἐν Σταυροδρομίῳ ἑλληνικοῦ λυκείου.

Τοῦ μητροπολίτου Βελεγράδων κ. Ἀνθίμου, ἀποστέλλοντος ἀντίγραφον ὑπομνήματος μετὰ ὑποσημειώσεων ἰδίων, εὑρεθέντος ἐν τῷ ἐν Βερατίῳ ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ὅπως ἀποφανθῇ περὶ αὐτοῦ ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ συλλόγου.

Τοῦ αὐτοῦ, ἀποστέλλοντος διὰ τὴν Μαυρογορδάτειον βιβλιοθήκην ἰδίαν περιγραφὴν τοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐν Βερατίῳ εὑρισκομένου χειρογράφου εὐαγγελίου, κτήματος τοῦ εἰρημένου ναοῦ, περιέχοντος δὲ τὰ κείμενα τῶν δύο εὐαγγελιστῶν, Ματθαίου καὶ Μάρκου, καὶ συναποστέλλοντος πανομοιότυπον ἀντίγραφον ἐν ἀποσπάσματι ἐκ τοῦ κειμένου καὶ ἀλφάβητον τοῦ κειμένου ἑκατέρων τῶν ἱερῶν εὐαγγελιστῶν ὑπὸ τὰ στοιχεῖα Α καὶ Β.

Τοῦ κ. Α. Π. Κεραμέως, προσφέροντος ἐντολῇ τοῦ συγγραφέως κ. B. Latischen ἀντίτυπον τοῦ συγγράμματός του «Inscriptiones antiquæ Græcæ et Latinæ», καὶ προτείνοντος, ὅπως ὁ σύλλογος δωρήσηται τῇ ἐν Πετρουπόλει αὐτοκρατορικῇ ἀρχαιολογικῇ ἑταιρίᾳ τὰς ἑαυτοῦ δημοσιεύσεις, προϋμούσης ταύτης τῆς ἑταιρίας πέμψαι τῷ συλλόγῳ οὐ μόνον τὰς ἑαυτῆς ἀλλὰ καὶ τὰς περιοδικῶς παρ' αὐτῆς ἐκδιδομένας συγγραφὰς τῶν μελῶν της.

Τοῦ κ. Γ. Νικολαΐδου ἐκ Ξάνθης, ἐκτιθέντος τὴν λυπηρὰν κατάστασιν τῆς ἰδιοσυντηρήτου αὐτόθι σχολῆς τοῦ μακαρίτου Μιχαὴλ Ματσίνα συνεπείᾳ ἀπωλείας τοῦ πρὸς διατήρησιν αὐτῆς προωρισμένου κληροδοτήματος, καὶ παρακαλοῦντος τὸν σύλλογον προνοῆσαι ὑπὲρ διασώσεως αὐτῆς τῇ συνεννοήσει τῶν

πατριαρχείων δι' ἀποστολῆς καταλλήλου προσώπου πρὸς ἐξέλεγξιν τῶν λογαριασμῶν καὶ ἀποκατάστασιν τάξεως ἐν αὐτῇ.

Τοῦ κ. Μ. Π. Χαρίτωνος, ἀποστέλλοντος ἔκθεσιν πρὸς τὸν ἐν Καίρῳ ἐπικουρικὸν σύλλογον περὶ συνδρομῆς ὑπὲρ τοῦ κεντρικοῦ ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτηρίου καὶ τοῦ παρθεναγωγείου Ζαγορᾶς καὶ παρακαλοῦντος τὸν σύλλογον διαβιβάσαι αὐτὴν εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον μετὰ τῆς δεούσης συστάσεως.

Τοῦ κ. Γ. Γρυπάρη, προέδρου τῆς ἐν Σεβαστουπόλει ἑλληνικῆς σχολῆς, ἐφοδιάζοντος καὶ αὖθις τὰς εὐχαριστίας τῆς ἐφορίας ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ διδακτικῶν βιβλίων πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς σχολῆς.

Τοῦ κ. Δ. Κ. Σακελλαροπούλου, εὐχαριστοῦντος τῷ συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τοῦ παρατρήματος τοῦ ΙΕ' τόμου τοῦ περιοδικοῦ καὶ ἀποστέλλοντος διὰ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ συλλόγου ἰδίαν του πραγματείαν « περὶ τῶν νομισμάτων τῶν ἀδελφῶν Μαρτίνου καὶ Βενεδίκτου Β. Ζαχαριῶν ».

Τῆς φιλεκπαιδευτικῆς ἀδελφότητος τῶν ἐν Φερίκιοϊ σχολείων προσκλητήριος εἰς τὰς ἐξετάσεις τῆς αὐτόθι δημοτικῆς σχολῆς.

Τῶν ἐφόρων τῶν ἐκπαιδευτηρίων Μελενίκου, ζητούντων ἀπόφοιτον τῆς Μ. τοῦ Γ. σχολῆς ὡς διδάσκαλον τῆς τε τουρκικῆς καὶ γαλλικῆς γλώσσης.

Τῶν ἐφόρων τῶν σχολῶν Καλλιπόλεως, αἰτούντων ἑλληνοδιδάσκαλον διὰ τὴν αὐτόθι ἑλληνικὴν σχολήν.

Τῶν ἐφόρων τῶν σχολῶν Οὐζούν-κιοπροῦ, ἀγγελλόντων τὴν παραλαβὴν τοῦ ἀποσταλέντος αὐτοῖς ἀντιτύπου τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἐν Καίρῳ ἐπικουρικοῦ συλλόγου καὶ εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ πεντηκονταλίρῳ χορηγίᾳ τούτου ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων αὐτῶν.

Τοῦ κ. Χ. Κ. Κοκκινάκη, ἀποστέλλοντος πρὸς κρίσιν τῇ ἐκπαιδευτικῇ ἐπιτροπῇ τοῦ συλλόγου « ἑλληνικὴν γραμματικήν » ἐν χειρογράφῳ.

Τοῦ κ. Δ. Ι. Περδικάρη καθηγητοῦ τοῦ ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης γυμνασίου, δηλοποιοῦντος τὴν ἀπώλειαν τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος πρὸς τὸ γυμνάσιον σταλείσης ἐγκυκλίου τοῦ συλλόγου τῆς ἀπευθυνθείσης πρὸς τὰ ἀπανταχοῦ γυμνάσια, καὶ παρακαλοῦντος τὴν ἀποστολὴν ἑτέρου ἀντιτύπου ταύτης, ὅπως λάβωσι γνῶσιν οἱ τοῦ γυμνασίου καθηγηταὶ τοῦ περιεχομένου αὐτῆς.

Τοῦ κ. Εὐστρατίου Δ. Δράκου ἐκ Κυδωνιῶν, ἀγγέλλοντος ἀποστολὴν γλωσσικῆς ὕλης ὑπὸ τὸν τίτλον «Ζῶντα μνημεῖα ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ μεσχονησιακοῦ λαοῦ ».

Τοῦ ἐν Παρισίοις πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν συλλόγου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει ἐν κιβωτίῳ διὰ τῆς ἐνταῦθα γαλλικῆς πρεσβείας τὰς ἐπετηρίδας τοῦ ἔτους 1881, ὅπως διανεμηθῶσιν εἰς τὰ ἐνταῦθα μέλη αὐτοῦ, ἅμα δὲ καὶ τινας ἀποδείξεις καθυστερουμένων συνδρομῶν ζητηθείσας ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου συλλόγου διὰ τῆς ἀπὸ 8 ἀπριλίου ἐπιστολῆς.

Τοῦ κ. Α. Βασακοπούλου, προσφέροντος κατὰ τὰ νενομισμένα 25 σώματα τῆς ἐν τῷ Καραπανείῳ ἀγῶνι βραβευθείσης γεωγραφίας του καὶ εὐχαριστοῦντος τῷ συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐξενεχθείσῃ ἐπ' αὐτῆς εὐμενεῖ κρίσει.

Τηλεγράφημα τοῦ κ. Σιδερίδου ἐξ Ἀθηνῶν, ἀγγέλλοντος τὴν ἐπ' ἀόριστον ἀναβολὴν τοῦ αὐτόθι συγκροτηθησομένου προϊστορικοῦ συνεδρίου.

Ἐπιστολὴ κ. Θ. Πολυζωΐδου ἰατροῦ ἐκ Φιλιππουπόλεως, παρακαλοῦντος τὸν σύλλογον, ὅπως γνωστοποιήσῃ αὐτῷ μέρη τινὰ τοῦ πρὸς σύνταξιν φυσικῆς ἱστορίας εἰδικοῦ προγράμματος τοῦ Καραπανείου ἀγῶνος, πρὸς δὲ ἐρωτῶντος, ἂν δέχεται ὁ σύλλογος πρὸς κρίσιν τὴν ὑπ' αὐτοῦ συνταχθεῖσαν στοιχειώδη ἀνθρωπολογίαν καὶ ὑγιεινήν, ὅπως ἀποστείλῃ καθαρὸν χειρόγραφον αὐτῆς.

Τῶν κκ. Victor Egger καὶ Max Egger, ἀγγελλόντων τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς των Émile Egger ἐπιτίμου μέλους τοῦ συλλόγου.

Τῆς φιλεκπαιδευτικῆς ἀδελφότητος ὑπὲρ τῶν ἐν Φερίκιοϊ σχολῶν προσκλητήριος εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ αὐτόθι παρθεναγωγείου.

Τῶν ἐφόρων τῶν ἐκπαιδευτηρίων Μελενίκου, αἰτουμένων καὶ αὖθις παρὰ τοῦ συλλόγου τὴν ἀποστολὴν ἀποφοίτου τῆς Μ. τοῦ Γ. σχολῆς ὡς διδασκάλου τῆς γαλλικῆς καὶ τουρκικῆς γλώσσης.

Τοῦ κ. Π. Καπλανίδου, διευθυντοῦ ἰδιωτικοῦ ἐκπαιδευτηρίου ἐν Σμύρνῃ, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν τοῦ προγράμματος τῶν μαθημάτων τοῦ λήξαντος ἔτους καὶ τὸν ἐν χρήσει κανονισμὸν τοῦ λυκείου, καὶ ἐκφράζοντος τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ, ὅπως γένηται μέλος τακτικὸν τοῦ συλλόγου.

Περὶ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ μητροπολίτου Σηλυβρίας κ. Γερμανοῦ προτάσει τοῦ προεδρείου ἀποφασίζεται, ὅπως μεταβὰς ἐπὶ τόπου ἐξετάσῃ τὰ ἀνακαλυφθέντα καὶ ποιήσηται ἔκθεσιν περὶ αὐτῶν ὁ κ. Α. Παπαδόπουλος Κεραμεὺς χορηγουμένων αὐτῷ δι' ἔξοδα τριῶν ὀθωμανικῶν λιρῶν.

Περὶ δὲ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ συλλόγου Ἀδριανουπόλεως τὸ προεδρεῖον παρατηρεῖ, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γείνῃ διάβημά τι ὑπὸ τοῦ συλλόγου, διότι γνωρίζει, ὅτι πολλαὶ παρόμοιαι αἰτήσεις οὐδεμιᾶς ἀπαντήσεως ἠξιώθησαν ἐκ μέρους τοῦ κ. Χρ. Ζωγράφου.

Εἰς τὸν ἀρχιμανδρίτην κ. Πολύκαρπον ἀπαντήσει ὁ σύλλογος, ὅτι οἱ χάρται, οὓς ζητεῖ, ἦσαν παρὰ τῷ Θρακικῷ συλλόγῳ ἀνέκαθεν.

Διὰ τὰ 50 γραμμάτια τῆς ἐν Διδυμοτείχῳ εὐεργετικῆς ἀδελφότητος, ὑπομιμνήσκει προηγουμένην τοῦ συλλόγου ἀπόφασιν, καθ' ἣν ἀπαράδεκτα εἶσι γραμμάτια λαχείων.

Τὸ ὑπόμνημα τοῦ μητροπολίτου Βελεγράδων παραπέμπεται τῇ ἐκπαιδευτικῇ ἐπιτροπῇ.

Τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἐκ Ξάνθης κ. Π. Νικολαΐδου ἀδυνατεῖ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει ὁ σύλλογος οὐ μόνον διότι ὅλως ἰδιωτικὴ τυγχάνει, ἀλλὰ καὶ διότι ἐξέρχεται τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ.

Ἡ αἴτησις τοῦ κ. Χαρίτωνος σταλήσεται τῷ συλλόγῳ Καίρου.

Τῇ ἐφορίᾳ τῶν σχολῶν Σεβαστουπόλεως γράψει ὁ σύλλογος, ὅτι παρὰ τῷ ἐν Ἀθήναις συλλόγῳ πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων συστήσει τὴν ἀποστολὴν τῶν ζητουμένων βιβλίων.

Ἡ γραμματικὴ τοῦ κ. Κοκινάκη παραπεμφθήσεται τῇ ἐκπαιδευτικῇ ἐπιτροπῇ.

β') Ὁ πρόεδρος ἀγγέλλει, ὅτι ἡ πρὸς διοργάνωσιν τοῦ συνεδρίου ἐπιτροπὴ ὁρίσασα προηγουμένως κατὰ μάϊον τὴν συγκρότησιν αὐτοῦ, ἐνέκρινεν ἤδη τὴν ἀναβολὴν αὐτοῦ εἰς τὸν αὔγουστον, πεισθεῖσα ταῖς παρατηρήσεσιν ἡμετέρων τε καὶ παρεπιδημούντων ἐπιστημόνων ἀνδρῶν καὶ ἀναγιγνώσκει προϋπολογισμὸν τῶν δαπανηθησομένων χιλίων λιρῶν.

Δι' ἐπισκευάς	Λ.	150
Δι' ἀγορὰν βιβλίων φιλολογικῶν, ἀρχαιολογικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν σχετικῶν τοῖς ὁρισθεῖσι θέμασι	»	200
Δι' ἐκτύπωσιν γλωσσικῆς ὕλης καὶ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ δελτίου	»	200
Δι' ἔξοδα συνεδρίου	»	200
Δι' ἐκτύπωσιν πρακτικῶν συνεδρίου καὶ πραγματειῶν.	»	250
	Λ.	1000

Ὁ προϋπολογισμὸς ἐπιψηφίζεται.

Τὴν τοῦ ἰατροῦ Μακρῆ ζητηθεῖσαν πίστωσιν δι' ἔξοδα μεταφορᾶς τῶν παρὰ τὸ Μυριόφυτον ὑπαρχουσῶν γεωλογικῶν ἀπολιθώσεων παραπέμψει τῇ πρὸς διοργάνωσιν τοῦ συνεδρίου ἐπιτροπῇ.

γ') Γίγνεται δεκτὸς διὰ ψηφοφορίας ὁ κ. Ν. Σουλίδης ὡς ὑπεύθυνος τοῦ περιοδικοῦ, τοῦ τέως τοιούτου κ. Ι. Ἀρτεμιάδου ἀναχωροῦντος ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Ἐπὶ τῇ περιστάσει ταύτῃ ὁ πρόεδρος ἐκφράζει εὐχαριστίας τῷ τε κ. Ἀρτεμιάδῃ καὶ τῇ Α. Ἐ. τῷ διευθυντῇ τοῦ γραφείου τοῦ τύπου Μεχμὲτ βέῃ διὰ τὴν πρὸς τὸν σύλλογον εὐμένειαν αὐτοῦ.

δ') Ὁ πρόεδρος ἀγγέλλει μετὰ λύπης τὸν θάνατον τοῦ Ἀλῆ Φουὰτ βέη, ἄλλοτε ὑπουργοῦ τῆς παιδείας, τοῦ Γεωργίου Κουρτίου καὶ τοῦ Egger, ἐπιτίμων μελῶν τοῦ συλλόγου.

ε) Γίνονται δεκτοὶ ὡς τακτικὰ μέλη τοῦ συλλόγου οἱ κκ. Παναγ. Χατζηχρήστου καὶ Ἐμμανουὴλ Ζεμπούλης ἰατροί. Γίνεται δεκτὸς ὁ ὑπὸ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς προταθεὶς ὡς μέλος αὐτῆς κ. P. Schroeder.

ς') Ὁ κ. Χρ. Χατζηχρήστου θεωρῶν ὅτι ἀποστολὴ εἰς Εὐρώπην δαπάνῃ τοῦ συλλόγου μέλους ζηλωτοῦ τοῦ συλλόγου καὶ γνωστοῦ καὶ τιμωμένου ὑπὸ τῶν σοφῶν καὶ ἐπιστημόνων εὐρωπαίων καὶ τῶν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ ὁμογενῶν τὰ μάλιστα συντελέσει εἰς τὴν ἐπιτυχίαν κυρίως τοῦ ὀργανιζομένου ἐπιστημονικοῦ συνεδρίου καὶ ἐν γένει εἰς τὴν εὐόδωσιν τοῦ σκοποῦ τοῦ συλλόγου ὑπό τε τὴν ὑλικὴν καὶ ἠθικήν του ἔποψιν, προτείνει ὅπως ὁ σύλλογος λάβῃ ἀπόφασιν περὶ τῆς δαπάνης τῆς διὰ τὴν ἀποστολὴν ταύτην. Ὁ κ. Χρ. Χατζηχρήστου προτείνει ὡς τοιοῦτον κατάλληλον τὸν κ. Ἱερ. Βασιάδην καὶ ἐκφράζει τὴν πεποίθησιν, ὅτι δὲν θέλει ἀρνηθῇ τὴν ἀποδοχὴν τοῦ ταξειδίου τούτου χάριν τοῦ συλλόγου, ὑπὲρ οὗ τόσους καταβάλλει κόπους. Τῆς προτάσεως δεκτῆς γενομένης παμψηφεί, ὁ πρόεδρος λέγει, ὅτι ἀναδέχεται μὲν χάριν τοῦ συλλόγου τὸ ταξείδιον τοῦτο, προτείνει ὅμως, ὅπως ὁ σύλλογος λάβῃ ἐκ τῶν βιβλίων αὐτοῦ ὁσαδήποτε ἐπιτροπή τις ἤθελεν ἐκλέξει ὑπὲρ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ συλλόγου διὰ τὴν γενησομένην δαπάνην τοῦ ἐν λόγῳ ταξειδίου. Τῆς προτάσεως ταύτης ἀποκρουσθείσης ὁ πρόεδρος ζητεῖ, ὅπως ἐπιτραπῇ αὐτῷ τοὐλάχιστον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ συλλόγου τὰ

δαπανηθησόμενα, ἐν ᾗ περιπτώσει ἐξωκυνεμοῦντο ταῦτα ἄλλοθεν.

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΠΣ'.

(Ἔκτακτος)

Τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1885

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.**

ἀ) Ἀναγιγνώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τῆς κεντρικῆς ἐφορίας τῶν ἐκπαιδευτηρίων ἐν Ἀδριανουπόλει, ἀγγελλούσης τὴν παραλαβὴν τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Ὀρφανουδάκη ἀποσταλείσης αὐτῇ διὰ τὴν βιβλιοθήκην τῶν σχολῶν ἐγκυκλοπαιδείας αὐτοῦ, καὶ παρακαλούσης ὅπως ἐκφρασθῶσιν εὐχαριστίαι τῷ δωρητῇ.

Τοῦ κ. A. C. Trolsum, ἐφόρου τῆς βιβλιοθήκης τοῦ βασιλικοῦ πανεπιστημίου τῆς Νορβηγίας ἐν Χριστιανίᾳ, ἀγγέλλοντος τὴν παραλαβὴν τοῦ περιοδικοῦ τοῦ συλλόγου καὶ ἐξ ὀνόματος τοῦ πανεπιστημίου εὐχαριστοῦντος αὐτῷ.

Τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ σωματείου « Εὐαγγελισμοῦ», ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν τῆς ἐκθέσεως τῶν κατὰ τὸ β' ἔτος ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ ἔργων καὶ ἐπικαλουμένου τὴν ἀρωγὴν τοῦ συλλόγου.

Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας παρατηρεῖ ὁ πρόεδρος, ὅτι ὡς πρὸς τὴν αἴτησιν τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ σωματείου « Εὐαγγελισμοῦ » ὁ σύλλογος ἀδυνατεῖ ἕνεκα τῆς οὐχὶ ἀνθηρᾶς οἰκονομικῆς αὐτοῦ καταστάσεως ἐκπληρῶσαι, ὡς ἐπεθύμει, τὴν αἴτησιν τοῦ ἐν τῷ σπουδαιοτάτῳ κέντρῳ εὑρισκομένου τούτου σωματείου.

γ') Γίνονται δεκτοὶ ὡς τακτικὰ μὲν μέλη τοῦ συλλόγου οἱ κκ.

Η. Καπλανίδης, διευθυντὴς ἰδιωτικοῦ ἑλληνικοῦ λυκείου ἐν Σμύρνῃ καὶ

Γεώργιος Σύρμας, γεωπόνος καὶ καθηγητὴς ἐν τῷ πρωτύπῳ λυκείῳ Ἀθηνῶν·

ὡς ἐπίτιμα δὲ μέλη οἱ κκ.

Gustav Meyer, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Gratz.

Wollgraff, καθηγ. ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Leyde.

N. Weeklein, γυμνασιάρχης ἐν Μονάχῳ.

Iwan Müller, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Erlangen.

H. Roell, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Καινισβέργης.

D. A. Pierson, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Ἀμστερδὰμ.

Naber, καθήγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Leyde.

M. Schanz, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Würtzburg.

F. Blass, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Kiel.

Ed. Zeller, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Βερολίνου.

F. Rücheler, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Βόννης.

H. Usener, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Βόννης.

A. Kekulé, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Βόννης.

A. Susemihl, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Greifswald.

H. Keil, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Halle-Wittemberg.

W. Dittemberger, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Halle-Wittemberg.

H. Brunn von, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Μονάχου.

A. Michaelis καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Strassburg.

W. Studemund, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Strassburg.

C. J. Neumann, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Strassburg.

Ch. von Liguart, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Tübingen.

L. von Schwabe, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Tübingen.

D. H. von Gutschmid, καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Tübingen.

E. Rohde, καθηγητὴς ἐν τῷ αὐτῷ πανεπιστημίῳ.

E. Herzog, καθηγητὴς ἐν τῷ αὐτῷ πανεπιστημίῳ.

C. Wachsmuth, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Heidelberg.

V. Köhler, διευθυντὴς τῆς γερμανικῆς σχολῆς Ἀθηνῶν.

Μαργαρίτης Ἀλβάνης Μηνιάτης.

G. Schmidt, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Βερολίνου.

J. Vahlen, τακτ. καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Βερολίνου.

C. Robert, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Βερολίνου.

E. Lübbert, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Βόννης.

M. Hertz, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Breslau.

A. Rossbach, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Breslau.

A. Luchs, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Erlangen.

Otto Hense, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Freiburg.

C. Dilthey, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Göttingen.

H. Liebeck, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Giessen.

A. Kiessling, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Greifswald.

E. Hiller, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Halle-Wittemberg.

H. Heydemann, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Halle-Wittemberg.

F. Schöll, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Heidelberg.

K. Fischer, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Heidelberg.

F. von Duhn, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Heidelberg.

G. Götz, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Jena.

O. Liebmann, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Jena.

O. Ribbeck, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Leipzig.

L. Lange, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Leipzig.

J. A. Lipsius, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Leipzig.

W. Maurenbrecher, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Leipzig.

Right Rev. J. B Lighotfort Rishof of Durhan Prof. C. T. Neuton, C. B.

E. A. Freeman George A. Macmillan, ἐπίτιμος γραμματεὺς τοῦ ἐν Λονδίνῳ συλλόγου πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν.

Spenser F. Baird, γραμματεὺς τῆς ἐν Οὐασιγκτῶνι σμιθσωνείου ἀκαδημίας.

J. W. Powell, διευθυντὴς τοῦ ἐθνολογικοῦ γραφείου τῆς σμιθσωνείου ἀκαδημίας.

Basile A. Gildersleve, καθηγητὴς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Johns Hopkins ἐν Βαλτιμόρῃ.

Ἀντεπιστέλλοντα δὲ μέλη οἱ κκ.

Γ. Ν. Φιλιππίδης, φοιτητής.

Α. Ῥούκης, διδάκτωρ τὰ νομικὰ ἐν Βερολίνῳ καὶ

K. Krumbacher, ὑφηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Μονάχου.

δ') Ὁ κ. Χρ. Χατζηχρήστου παρατηρεῖ, ὅτι ληξαμονήσας κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συνεδρίασιν νὰ ὁρίσῃ εἰς τὴν περὶ ἀποστολῆς εἰς Εὐρώπην μέλους τοῦ συλλόγου πρότασίν του τὸ ποσὸν τῆς δαπάνης, ἤδη προτείνει ὡς ὅρον ἀνώτατον τὸ ποσὸν λιρῶν ὀθωμανικῶν διακοσίων, ἐκφράσας συνάμα καὶ τὴν πεποίθησιν αὐτοῦ, ὅτι ὁ κ. πρόεδρος ἐν τῇ διακρινούσῃ αὐτὸν λιτότητι εὑρήσει τὸ ποσὸν τοῦτο ἐπαρκές. Ἡ πρότασις γίνεται δεκτή.

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΠΖ'.

(Τακτικὴ)

Τῇ 30 Σεπτεμβρίου 1885.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.**

ἀ) Ἀναγιγνώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τῆς ἐφορίας τοῦ ἐν Σμύρνῃ ἑλληνικοῦ παρθεναγωγείου μετ' οἰκοτροφείου, ἀγγελλούσης τὴν παραλαβὴν τῆς ἀποσταλείσης παρὰ τοῦ συλλόγου διὰ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ παρθεναγωγείου ἐγκυκλοπαιδείας τοῦ κ. Ὀρφανουδάκη καὶ ἐκφραζούσης τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς τῷ δωρητῇ.

Τοῦ ἐν Παρισίοις Emile Legrand, ἀγγέλλοντος τὴν παραλαβὴν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ δελτίου τοῦ ΙΕ' τόμου τοῦ περιοδικοῦ καὶ ἐξαιτουμένου, ὅπως ἀποσταλῶσιν αὐτῷ οἱ τόμοι Θ', Γ', ΙΒ' καὶ ΙΓ' πρὸς συμπλήρωσιν τῆς σειρᾶς αὐτοῦ.

Τοῦ κ. Α Ζαρίφη, παρακαλοῦντος, ὅπως ἀποσταλῇ αὐτῷ ὅσον οἷόν τε τάχιστα λεπτομερὴς σημείωσις τῶν ἀπόρων σχολῶν τῆς πρω-

τευούσης, ἐν αἷς διενεμήθη τὸ κληροδότημα τοῦ ἀοιδίμου πατρὸς αὐτοῦ, διότι ὑπὸ τῆς σημειώσεως ταύτης ὁδηγούμενος φιλόπτωχος ὁμογενὴς ἐπιθυμεῖ νὰ κάμῃ δωρεὰν εἰς τοιαῦτα σχολεῖα.

Τῆς ἐφορίας τῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος Σερρῶν, ἀγγελλούσης τὴν παραλαβὴν τῆς ἰχνογραφίας τοῦ κ. Ὀρφανουδάκη, ἐκφραζούσης εὐχαριστίας τῷ δωρητῇ καὶ συνιστώσης εἰς τὴν εὔνοιαν τοῦ συλλόγου τὴν βιβλιοθήκην τῶν ἐκπαιδευτηρίων αὐτῆς.

Τοῦ κ. Κ. Μεσαξούδη, ἐπιτρόπου τῆς ἱερᾶς ἐκκλησίας καὶ ἀντιπροσώπου τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος τῆς πόλεως Κέρτζ, ποιουμένου ἔκθεσιν τῆς καταστάσεως τῆς αὐτόθι σχολῆς καὶ ἐξαιτουμένου, ὅπως ὁ σύλλογος ἀποστείλῃ πρωτοβάθμιον δημοδιδάσκαλον διὰ τὴν σχολὴν ταύτην.

Τοῦ κ. Δ. Βερναρδάκη, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀπεπεράτωσε τὸν Α' τόμον τοῦ Εὐριπίδου διὰ τὴν Ζωγράφειον βιβλιοθήκην καὶ παρακαλοῦντος, ὅπως διατάξῃ ὁ σύλλογος ὅ,τι δέον πρὸς ἐκτύπωσιν καὶ δημοσίευσιν αὐτοῦ.

Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι ἡ αἴτησις τοῦ κ. Παπαγεωργίου παραπεμφθήσεται τῇ φιλολογικῇ ἐπιτροπῇ.

Περὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ κ. Λ. Ζαρίφη λέγει, ὅτι ἡ αἰτηθεῖσα σημείωσις τῶν σχολῶν, αἷς διενεμήθη τὸ κληροδότημα τοῦ ἀοιδίμου πατρὸς αὐτοῦ, ἐστάλη μετά τινων τροποποιήσεων κριθεισῶν ἀναγκαίων.

Περὶ δὲ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ κ. Βερναρδάκη, ὅτι, ἐπειδὴ οὗτος ἀγνοεῖ τὰς γενομένας τροποποιήσεις τοῦ προγράμματος τῆς Ζωγραφείου βιβλιοθήκης, ὡς ἐκ τῆς καταθέσεως ὁλοκλήρου τοῦ κεφαλαίου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ κ. Χρηστάκη Ζωγράφου, καθ' ἃς ηὔξησε τὸ ποσὸν τῶν τυπογραφικῶν φύλλων καὶ ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἐργαζομένων πρὸς ἔκδοσιν συγγραφέως ἢ ποιητοῦ, ἀναλόγως ὁ σύλλογος γνωστοποιήσει αὐτῷ ταῦτα.

γ') Ὁ πρόεδρος παραχωρήσας τὴν ἕδραν αὐτοῦ τῷ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων Χρ. Χατζηχρήστου, ἀναγιγνώσκει τὸ «περὶ προγραμμάτων, ἃ διάφοροι καθηγηταὶ ἐν Γερμανίᾳ ἀνέγνωσαν κατὰ τὰς ἐνάρξεις τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1882, ἐχόντων ἑλληνικὴν ὑπόθεσιν».

Εἶτα ὁ προεδρεύων λύει τὴν συνεδρίασιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΙΗ'.

(Τακτική)

Τῇ 7 Σεπτεμβρίου 1885

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΙΩΡ. ΒΑΣΙΑΔΟΥ.**

α') Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Ν. Γρυπάρη, προέδρου τῆς ἐφορίας τῆς σχολῆς τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος Σεβαστουπόλεως, ἐπαναλαμβάνοντος τὴν παράκλησιν αὐτοῦ, ὅπως ἀποσταλῶσιν ὑπὸ τοῦ συλλόγου τῇ σχολῇ διάφορα διδακτικὰ βιβλία.

Τοῦ κ. C. Wachsmuth, καθηγητοῦ τῶν ἑλληνικῶν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Heidelberg ἑλληνιστὶ συντεταγμένη, ἐκφράζοντος τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους τοῦ συλλόγου.

γ') Ἀναγινώσκεται ἐντολῇ τοῦ προέδρου ἡ μνημονευθεῖσα ἐπιστολὴ τοῦ κ. Wachsmuth.

Τῇ 10 Ὀκτωβρίου 1888.
Heidelberg.

Ἐρίτιμε Κύριε.

Ἀσμένως χθὲς ἐδεξάμην τὸ ἐμοὶ πεμφθὲν δίπλωμα τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου καὶ τὴν ὑμετέραν ἐπιστολήν, ἐν ᾗ ἐγράψατέ μοι, ὅτι ὁ φιλολογικὸς σύλλογος ἐν τῇ συνεδριάσει αὐτοῦ τῇ 18|30 σεπτεμβρίου ἐξελέξατο ἐμὲ μέλος αὐτοῦ ἐπίτιμον τῇ προτάσει τοῦ προεδρείου.

Χάριν δὲ μυρίαν ἔχω τῷ τε συλλόγῳ καὶ ὑμῖν, διότι τοσαύτης τιμῆς ἠξιώσατέ με· μάλιστα γὰρ φρονῶ καὶ εὐφραίνομαι ἐπὶ τῷ μετέχειν νῦν τῆς ὑμετέρας ἐνδοξοτάτης ἑταιρίας, ἣ πάλαι συνῆδειν ἐμαυτῷ τρόπον τινὰ προσήκειν διὰ τὸν αὐτὸν ἔρωτα τὸν τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιοτητος.

Ὑμᾶς δὲ παρακαλῶ δέξασθαι τὴν ἔκφρασιν τῆς πρὸς ὑμᾶς ἄκρας ἐμοῦ τιμῆς καὶ ὑπολήψεως.

Διατελῶ

Προθυμότατος
C. WACHSMUTH.

Τῷ ἐριτίμῳ Ἱρ. Βασιάδῃ
προέδρῳ τοῦ ἑλλ. φιλ. συλλόγου
Εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ὁ πρόεδρος λέγει, ὅτι τῇ ἐφορίᾳ τῶν ἐν Σεβαστουπόλει σχολῶν κατὰ προηγουμένην ἀπόφασιν τοῦ συλλόγου ὑποδειχθήσεται ὁ ἐν Ἀθήναις πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων σύλλογος, παρ' οὗ νὰ ζητήσῃ τὰ ζητούμενα βιβλία μὴ ὑπάρχοντα παρ' ἡμῖν.

Ὁ πρόεδρος παραχωρήσας τὴν ἕδραν αὐτοῦ τῷ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων κ. Χρ. Χατζηχρήστου ἀναγιγνώσκει συνέχειαν τῆς πραγματείας αὐτοῦ «περὶ τῶν προγραμμάτων, ἃ διάφοροι καθηγηταὶ ἐν Γερμανίᾳ ἀνέγνωσαν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1879, ἐχόντων ἑλληνικὴν ὑπόθεσιν».

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΙΘ'.

(Τακτική)

Τῇ 14 Ὀκτωβρίου 1885

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΙΩΡ. ΒΑΣΙΑΔΟΥ.**

α') Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ὁ πρόεδρος ἐκφράζων τὴν βαθεῖαν τοῦ συλλόγου λύπην ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἐκ τῶν ἐπιτίμων μελῶν Λυσάνδρου Καυταντζόγλου προτείνει καὶ ὁ σύλλογος ἐγκρίνει τὴν ἀποστολὴν συλλυπητηρίου ἐπιστολῆς τῇ οἰκογενείᾳ.

γ') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τῆς ἐνταῦθα φιλεκπαιδευτικῆς ἀδελφότητος τῶν Τηνίων «ὁ Εὐαγγελισμός», ἀγγελλούσης τὴν ἵδρυσιν καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῆς καὶ ἐξαιτουμένης, ὅπως ἐπιτραπῇ αὐτῇ συνεδριάζειν τετράκις τοῦ ἔτους ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ συλλόγου. Ἐπισυνάπτεται καὶ ὁ κανονισμός.

Ἐπιστολαὶ εὐχαριστήριοι ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ ὡς ἐπιτίμων μελῶν τῶν κκ.

Franz Bücheler, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Βόννῃ πανεπιστημίου.

K. Fischer, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Heidelberg πανεπιστημίου.

Friedrich Blass, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Kiel πανεπιστημίου.

H. Heydemann, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Halle Wittemberg πανεπιστημίου.

N. Wecklein, γυμνασιάρχου ἐν Passau.

Konrad Lange, καθηγ. τοῦ ἐν Γοττίγγῃ πανεπιστημίου, ἀγγέλλοντος ἅμα τὴν ἀποστολὴν πέντε ἐκδόσεων αὐτοῦ τῶν τραγικῶν ποιητῶν.

Dr Röhl, γυμνασιάρχου ἐν Κασσελλάγγῃ.

M. Hertz, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Breslau πανεπιστημίου.

C. Sigwart, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Τυβίγγῃ πανεπιστημίου.

Iwan Müller, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Ἐρλάγγῃ πανεπιστημίου.

J. Vahlen, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Βερολίνῳ πανεπιστημίου.

Von Duhn, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Heidelberg πανεπιστημίου, δηλοῦντος ἅμα, ὅτι ἐλεύσεται εἰς τὸ συνέδριον, εἰ δὲ μή, πέμψει ἀρχαιολογικὴν πραγματείαν πρὸς ἀνάγνωσιν.

L. Nabel, καθηγητοῦ τοῦ πανεπιστημίου Ἀμστερδάμης, δηλοῦντος ἅμα, ὅτι πέμψει πραγματείαν διὰ τὸ συνέδριον.

E. Hergoq, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Τυβίγγῃ πανεπιστημίου.

Custave Meyer, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Gratz πανεπιστημίου.

E. Hiller, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Halle-Wittemberg πανεπιστημίου.

Eduard Lübbert, καθηγ. τοῦ ἐν Βόννῃ πανεπιστημίου.

Ἡ αἴτησις τῆς ἀδελφότητος τῶν Τηνίων «ὁ Εὐαγγελισμός» γίνεται δεκτή.

δ') Ὁ πρόεδρος παραχωρήσας τὴν ἕδραν τῷ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων κ. Χ. Χατζηχρήστου, ἀναγιγνώσκει συνέχειαν «περὶ τῶν προγραμμάτων, ἃ διάφοροι καθηγηταὶ ἐν Γερμανίᾳ ἀνέγνωσαν κατὰ τὰς ἐνάρξεις τῶν μαθημάτων (1878—79—80—81) ἐχόντων δὲ ἑλληνικὴν ὑπόθεσιν».

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ψ'.

(Τακτική)

Τῇ 21 Ὀκτωβρίου 1885.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΙΩΡ. ΒΑΣΙΑΔΟΥ.**

α') Ἀναγιγνώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολαὶ εὐχαριστήριοι ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτῶν ὡς ἐπιτίμων μελῶν τῶν κκ.

A. Brunn, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Μονάχῳ πανεπιστημίου.

H. Liebeek, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Giessen πανεπιστημίου.

O. Liebmann, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Ἰένῃ πανεπιστημίου.

E. Rohde, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Τυβίγγῃ πανεπιστημίου.

Franz Susemihl, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Greifswald πανεπιστημίου.

Alfred Gutschmid, καθηγ. τοῦ ἐν Βόννῃ πανεπιστημίου.

Kekulé, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Βόννῃ πανεπιστημίου.

Ad. Michaelis, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Στρασβούργῳ πανεπιστημίου.

V. Dittemberger, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Halle-Wittemberg πανεπιστημίου.

George Goetz, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Ἰένῃ πανεπιστημίου καὶ

K. Krumbacher, ὑφηγητοῦ τοῦ ἐν Μονάχῳ πανεπιστημίου.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Carl Sitll, ὑφηγητοῦ τοῦ ἐν Μονάχῳ πανεπιστημίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι τῇ 16/28 νοεμβρίου ἑορτάσει τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα αὐτοῦ ὁ καθηγητὴς W. von Christ καὶ παρακαλοῦντος, ὅπως οἱ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ συλλόγου χρηματίσαντες μαθηταὶ αὐτοῦ προτραπῶσι πέμψαι τὰς εἰκόνας αὐτῶν.

Ὁ πρόεδρος ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας παρατηρεῖ τάδε·

Εἰς τὸν καθηγητὴν von Christ ἀπηύθυνεν ὁ σύλλογος, ἀλλοίας λαβὼν πληροφορίας περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἑορτῆς τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος αὐτοῦ, συγχαρητήριον ἐπιστολήν· ὥστε ἤδη ὁ σύλλογος προτρέπει τοὺς ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ χρηματίσαντας ἀκροατὰς τοῦ σοφοῦ ἑλληνιστοῦ πέμψαι τὰς ζητουμένας εἰκόνας αὐτῶν, καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Θ. Σαλτέλην, ὅπως φροντίσῃ περὶ τούτου.

γ') Ὁ γεν. γραμματεὺς ἀναγινώσκει τὴν ἐγκύκλιον ἐπιστολήν, ἣν πέμψει ὁ σύλλογος εἰς τὰ ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ πανεπιστήμια καὶ γυμνάσια, δηλῶν, ὅτι ἀποδέξεται εὐγνωμόνως ὅ τι ἂν ἀποστείλωσι πρὸς πλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης αὐτοῦ. Μεθ' ὃ ὁ πρόεδρος ἐξηγεῖ τὰς ἀρχικὰς διατάξεις τοῦ προγράμματος τῆς Ζωγραφείου βιβλιοθήκης καὶ τὰς γενομένας ἤδη μεταβολὰς ὑπὸ τοῦ δωρητοῦ κ. Χρ. Ζωγράφου. Εἶτα ὁ γεν. γραμματεὺς ἀναγινώσκει τὸ ὑπὸ τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς ἐκπονηθὲν νέον πρόγραμμα τῆς Ζωγραφείου βιβλιοθήκης.

Μετά τινας παρατηρήσεις γίνεται δεκτὸν καὶ ἀποφασίζεται ἡ ἐν ἰδίοις φυλλαδίοις ἐκτύπωσις αὐτοῦ καὶ ἡ διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσίευσις.

δ') Προτείνονται τὸ β'. καὶ γίνονται δεκτοὶ ὡς τακτικὸν μὲν μέλος ὁ κ. R. Böckh, καθηγητὴς τοῦ ἐν Βερολίνῳ πανεπιστημίου, ὡς ἀντεπιστέλλον δὲ ὁ κ. Ι. Περβάνογλους, διευθυντὴς καὶ ἐκδότης τοῦ ἐν Λειψίᾳ περιοδικοῦ «Ἕσπερος».

Παρελθούσης τῆς ὥρας τὸ ἀνάγνωσμα ἀναβάλλεται εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΛΑ'.

(Τακτική)

Τῇ 28 Ὀκτωβρίου 1885

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.**

ἀ) Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολαὶ εὐχαριστήριοι ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτῶν ὡς ἐπιτίμων μελῶν τῶν κκ.

G. A. Hamilton, γραμματέως ἐπιτίμου τῆς ἐν Λονδίνῳ πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἑταιρίας, καὶ

E. A. Freeman ἐκ Λονδίνου.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Φ. Ι. Σαλάγα· ἰατροῦ, ἐξαιτουμένου, ὅπως ἐγγραφῇ ἐν τοῖς τοῦ συλλόγου τακτικοῖς μέλεσι.

Τοῦ μητροπολίτου Βελεγράδων Ἀνθίμου ἐκ Βερατίου, διαβιβάζοντος διαφόρους ἐπιγραφὰς πρὸς δημοσίευσιν ὑπὸ τοῦ συλλόγου.

γ') Ὁ κ. Κ. Περδικίδης ἀναγινώσκει τὸ «περὶ πυρολατρείας παρὰ τοῖς Σημίταις» ἀνάγνωσμα αὐτοῦ.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΛΒ'.

(Τακτική)

Τῇ 4 Νοεμβρίου 1885

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.**

ἀ) Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ J. C. Poestion ἐκ Βιέννης, ἀπαντῶντος εἰς τὴν διὰ τὸ συνέδριον πρόσκλησιν τοῦ συλλόγου καὶ δηλοῦντος, ὅτι, ἐὰν μὴ ἔχῃ ὁ σύλλογος τὰ συγγράμματα αὐτοῦ «αἱ ἑλληνίδες ποιήτριαι» (Griechische Dichterinem) καὶ «αἱ ἑλληνίδες φιλόσοφοι» (Griechische Philosophinen) καὶ «Aus Hellas, Rom und Thule», πέμψει αὐτά.

Τοῦ κ. Otto Ribbeck καθηγητοῦ τοῦ ἐν Λειψίᾳ πανεπιστημίου, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ ὡς μέλους ἐπιτίμου.

Ὁμοία τοῦ κ. E. Zeller, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Βερολίνῳ πανεπιστημίου.

Τοῦ κ. Ι. Περβάνογλου, διευθυντοῦ τοῦ ἐν Λειψίᾳ ἐκδιδομένου περιοδικοῦ συγγράμματος «ὁ Ἕσπερος», εὐχαριστοῦντος τῷ συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἀντεπιστέλλοντος μέλους.

Τοῦ Dr W. von Christ, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ συγχαρητηρίῳ ἐπιστολῇ τοῦ συλλόγου τῇ ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι τῆς καθηγεσίας αὐτοῦ.

Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι ἔκ τε τῶν προηγουμένων καὶ τῶν πρὸ μικροῦ ἀναγνωσθεισῶν ἐπιστολῶν διαπρεπῶν ἐν ταῖς ἐπιστήμαις ἀνδρῶν καταφαίνεται, πόσης εὐφήμου ὑπολήψεως ἀπολαμβάνει ὁ ἡμέτερος σύλλογος παρ' αὐτοῖς καὶ προτρέπει, ὅπως τὰ μὲν μέλη φιλοπονώτερα καταστῶσιν ὑπὲρ τοῦ συλλόγου, τὸ δὲ δημόσιον θερμότερον φρονῇ ἐν αὐτῷ.

γ') Γίνεται δεκτὸς ὡς τακτικὸν μέλος ὁ κ. Φ. Γ. Σαλάγας ἰατρός.

δ') Ὁ πρόεδρος ἀναγιγνώσκει ἐκ τῆς πραγματείας αὐτοῦ «περὶ τῶν προγραμμάτων ἃ διάφοροι καθηγηταὶ ἐν Γερμανίᾳ ἀνέγνωσαν κατὰ τὰς ἐνάρξεις τῶν μαθημάτων, ἐχόντων δὲ ἑλληνικὴν ὑπόθεσιν» τὰ κατὰ τὸ 1880 ἔτος.

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΛΓ'.

(Τακτική)

Τῇ 10 Νοεμβρίου 1885.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.**

α') Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἐν Σουλινᾷ σχολῶν τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος, ἐξαιτουμένης ἀντίτυπα τῶν δαπάνῃ τοῦ κ. Στ. Ζαφειροπούλου ἐκδοθέντων γεωγραφικῶν πινάκων Kiepert.

Τῆς ἐν Φαναρίῳ λέσχης «Μνημοσύνης», προσκαλούσης τὸ προεδρεῖον τοῦ συλλόγου εἰς τὴν ἐπέτειον αὐτῆς ἑορτήν.

Τῆς ἐν Καισαρείᾳ φιλομούσου ἀδελφότητος «Ἀθηνᾶς», ἀγγελλούσης τὴν ἵδρυσιν καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῆς, ποιουμένης ἔκθεσιν τῆς ἐκπαιδευτικῆς καταστάσεως τῆς περιφερείας, ἐν ᾗ ἑδρεύει, καὶ ἐξαιτουμένης τὴν ἀποστολὴν διαφόρων διδακτικῶν βιβλίων διὰ τὰ πέριξ σχολεῖα.

Εὐχαριστήριοι ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτῶν ὡς ἐπιτίμων μελῶν καὶ τῇ εἰς τὸ συνέδριον προσκλήσει τῶν κκ. Fritz Schöll καθηγητοῦ τοῦ ἐν Heidelberg πανεπιστημίου, καὶ τοῦ κ. Henze.

Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας παρατηρεῖ ὁ πρόεδρος τάδε.

Περὶ τῆς αἰτήσεως τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν Σουλινᾶ γεωγραφικῶν πινάκων ὁ σύλλογος ζητήσει τοιούτους παρὰ τοῦ θρακικοῦ συλλόγου.

Περὶ δὲ τῆς αἰτήσεως βιβλίων διδακτικῶν τῆς ἐν Καισαρείᾳ φιλομούσου ἀδελφότητος «Ἀθηνᾶς» ὁ σύλλογος γράψει τῇ ἐνταῦθα φιλεκπαιδευτικῇ ἀδελφότητι ὡς καὶ τῷ ἐν Ἀθήναις πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων συλλόγῳ, καθὰ καὶ ἐν προηγουμέναις ὁμοίαις περιστάσεσιν ἔπραξε.

γ') Ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ἐπιψηφίζονται ἐπίτιμα μὲν μέλη οἱ κκ.

Prof. Ussing, πρύτανις τοῦ ἐν Κοπεγχάγῃ πανεπιστημίου καὶ

T. Müller καὶ Madwig, καθηγηταὶ τοῦ ἐν Κοπεγχάγῃ πανεπιστημίου·

ὡς τακτικὰ δὲ μέλη οἱ κκ.

Π. Θωμᾶ, διευθυντὴς τῆς ἐν Γαλατᾷ ἀρσι-
κῆς σχολῆς, καὶ
Μ. Ξυδιᾶς, ἀργυρομιβδός.

δ') Ὁ κ. Περδικίδης ἀναγιγνώσκει συνεχίζων τὸ «περὶ πυρολατρείας παρὰ τῆς Σημίταις» θέμα αὐτοῦ.

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΛΔ'.

(Τακτική)

Τῇ 18 Νοεμβρίου 1885

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΗΡ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ.**

α') Ἀναγιγνώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀναγιγνώσκεται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Zangemeister, ἐφόρου τῆς βιβλιοθήκης τοῦ πανεπιστημίου τῆς Heidelberg ἀπὸ 30|11 νοεμβρίου, διαβιβάζοντος τὰς εὐχαριστίας τοῦ πανεπιστημίου καὶ αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τῶν τόμων ΙΙ' καὶ ΙΕ' τοῦ περιοδικοῦ τοῦ συλλόγου συγγράμματος.

Τοῦ Fr. von Duhn, καθηγητοῦ τοῦ πανεπιστημίου τῆς Heidelberg ἀπὸ 3|15 νοεμβρίου, ἑλληνιστὶ εὐχαριστοῦντος τῷ συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τοῦ ΙΓ' τόμου τοῦ περιοδικοῦ.

Τοῦ γενικοῦ γραμματέως τῆς ἀκαδημίας τοῦ Καναδᾶ (Canadan Institute) προτείνοντος ἐντολῇ τῆς ἀκαδημίας ἀνταλλαγὴν δημοσιεύσεων καὶ ἀποστέλλοντος τὸ τελευταῖον τεῦχος τῶν πρακτικῶν τῆς ἀκαδημίας.

Εὐχαριστήριοι ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ ὡς ἐπιτίμων μελῶν τῶν κκ.

Bendel Harris, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Βαλτιμόρῃ πανεπιστημίου, καὶ

J. H. Lipsius, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Λειψίᾳ πανεπιστημίου.

Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι τὴν πρότασιν τοῦ κ. Bendel περὶ ἀνταλλαγῆς τῶν δημοσιεύσεων ἄσμενος ἀποδέχεται ὁ σύλλογος καὶ πέμψει αὐτῷ προσεχῶς τὸν τελευταῖον τόμον τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ.

Εἶτα ὁ πρόεδρος ἀνακοινοῖ τῷ συλλόγῳ τὴν ἔκδοσιν τοῦ ΙΖ' τόμου τοῦ περιοδικοῦ τοῦ συλλόγου, ἀποτελουμένου ἐκ 57 τυπογραφικῶν φύλλων καὶ τὴν προσεχῆ διανομὴν αὐτοῦ μετὰ τῶν παραρτημάτων.

Εἶτα προτείνει, ὅπως ὁ σύλλογος δῷ ἐντολὴν τῷ προεδρείῳ, ἵνα ζητήσῃ καὶ λάβῃ εἰς τὴν διάθεσιν αὐτοῦ παρὰ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐθνικῆς τραπέζης τῆς Ἑλλάδος τοὺς τόκους τῆς ληγούσης τὴν 31 Δεκεμβρίου ε. ε. ἐξαμηνίας τοῦ κατατεθέντος κεφαλαίου ὑπὸ τοῦ κ. Χρηστάκη ἐφέντη Ζωγράφου διὰ τὴν φερώνυμον αὐτοῦ βιβλιοθήκην· τοῦτο δέ, διότι, καθὰ ἐρρέθη, προσεχῶς ἐκδοθήσεται ὁ Α' τόμος τῆς Ζωγραφείου βιβλιοθήκης.

Ἡ πρότασις γίνεται δεκτή.

Εἶτα ὁ πρόεδρος ἀγγέλλει, ὅτι τὸ προεδρεῖον ἔγνω καλόν, ὅπως συγχαρῇ τῷ ἐν Λονδίνῳ κ. Ι. Ν. Βαλέττᾳ, ἐπιτίμῳ τοῦ συλλόγου μέλει, ἑορτάσαντος πρὸ μικροῦ τὴν πεντηκονταετηρίδα τῆς καθηγεσίας αὐτοῦ.

γ') Ὁ κ. Θεμ. Σαλτέλης ἀναγιγνώσκει πραγματείαν «περὶ τῶν βουκολικῶν ποιητῶν καὶ τῆς πλαστικῆς τέχνης κατὰ τὸν καθηγητὴν H. Brunn».

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΛΕ'.

(Τακτική)

Τῇ 25 Νοεμβρίου 1885.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΗΡ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ.**

α') Ἀναγιγνώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τῆς Λ. Ε. τοῦ Σπ. Μαυρογένους πασσᾶ, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν ἐπιγραφῆς εὑρισκομένης ὑπὲρ τὴν μεγάλην πύλην τῆς ἐκκλησίας τοῦ χωρίου Ἴζραα τῆς Λυρκνίδος, πεμφθείσης αὐτῷ ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Γερασίμου.

Τοῦ κ. J. W. Powell ἐξ Οὐασιγκτῶνος τῆς Ἀμερικῆς, ἀγγέλλοντος τὴν παραλαβὴν τοῦ διπλώματος ἐπιτίμου μέλους καὶ ἐκφράζοντος θερμὰς εὐχαριστίας ἐπὶ τούτῳ.

Τοῦ κ. Δ. Χ. Σεμιτέλου, καθηγητοῦ τοῦ πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς «Ἀντιγόνης» τοῦ Σοφοκλέους διὰ τὴν Ζωγράφειον βιβλιοθήκην, καὶ αἰτουμένου πληροφορίας τινὰς περὶ τοῦ ποσοῦ τῶν δαπάνῃ τοῦ συλλόγου ἐκδοθησομένων ἀντιτύπων.

γ') Ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ἐκλέγονται ὡς ἐπίτιμα μὲν μέλη οἱ κκ.

Marquis de Queux de St Hilaire, πρόεδρος τοῦ ἐν Παρισίοις συλλόγου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ.

Gidel, διευθυντὴς τοῦ λυκείου Λουδοβίκου τοῦ μεγάλου.

Ch. Emile Ruelle, ἔφορος τῆς βιβλιοθήκης τῆς St Geneviève, καὶ

P. Foucart, διευθυντὴς τῆς ἐν Ἀθήναις γαλλικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς.

Τακτικὸν δὲ μέλος ὁ κ. M. G. Hanotaux, σύμβουλος τῆς ἐνταῦθα γαλλικῆς πρεσβείας κλ.

δ') Ὁ κ. Θ. Σαλτέλης ἀναγιγνώσκει τὴν συνέχειαν καὶ τὸ τέλος τῆς πραγματείας αὐτοῦ «περὶ βουκολικῶν ποιητῶν καὶ τῆς πλαστικῆς τέχνης κατὰ τὸν καθηγητὴν H. von Brunn».

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΛΣ'.

(Τακτική)

Τῇ 2 Δεκεμβρίου 1885

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΗΡ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ.**

α') Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τῆς ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρίας Fraissinet et Cie ἐκ Μασσαλίας, ἀγγελλούσης τὴν δ' αὐτῆς ἀποστολὴν βιβλίων ἐν κιβωτίοις ἐκ Παρισίων τῷ συλλόγῳ.

Εὐχαριστήριοι ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτῶν ὡς ἐπιτίμων μελῶν τῶν κκ.

Luchs, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Ἐρλάγγῃ πανεπιστημίου.

Spenser F. Baird, γραμματέως τῆς ἐν Οὐασιγκτῶνι ὁρισωνείου ἀκαδημίας.

B. L. Gildersleve, ἐκδότου τῆς ἀμερικανικῆς φιλολογικῆς ἐφημερίδος.

Ἐπιστολὴ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Κ. Ἀθανασιάδου ἐξ Ἱερουσαλήμ, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ μεταφρασθέντος συγγράμματος τοῦ κ. Ἀρνάλδου «Ἀραβικὴ χρηστομάθεια» μετὰ λεξικοῦ ἐκ τοῦ λατινικοῦ μεθερμηνευθέντος.

Τῆς ἐν Κασταμονῇ ἀδελφότητος «Εὐαγγελισμός», ἔκθεσιν ποιουμένης τῶν τῆς κοινότητος πραγμάτων καὶ ἐπικαλουμένης τὴν ἀρωγὴν τοῦ συλλόγου διὰ τὰ ἐκπαιδευτήρια αὐτῆς.

Τοῦ κ. Richard Böckh, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Βερολίνῳ πανεπιστημίου, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ ὡς ἐπιτίμου μέλους.

Τῆς Α. Ε. τοῦ Χρηστάκη ἐφέντη Ζωγράφου ἐκ Παρισίων, ἐκφράζοντος τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ τῇ φιλολογικῇ ἐπιτροπῇ ἐπὶ τῇ μετ' ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας συντάξει τοῦ προγράμματος τῆς Ζωγραφείου βιβλιοθήκης, ὅπερ ἐπιδοκιμάζει, καὶ παρακαλοῦντος, ὅπως ἐν ὑποσημειώσει τεθῶσιν ἅπαντα τὰ ἄρθρα τῆς προγενεστέρας ἐπιστολῆς αὐτοῦ ὡς καὶ τῆς ὁμολογίας τῆς ἐθνικῆς τραπέζης τῆς Ἑλλάδος περὶ τῆς καταθέσεως τοῦ κεφαλαίου.

Τὴν αἴτησιν τοῦ κ. Χρ. Ζωγράφου προτάσει τοῦ προεδρείου ἐγκρίνει ὁ σύλλογος.

γ') Ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ἐκλέγονται ὡς ἐπίτιμα μέλη

Ὁ σεβασμιώτατος Καρδ. J. Pitra, διευθυντὴς τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Βατικανοῦ.

R. Foerster, καθηγητὴς τοῦ ἐν Kiel πανεπιστημίου καὶ

G. J. Ascoli, γλωσσολόγος.

δ') Ὁ κ. Περδικίδης ἀναγινώσκει τὴν «περὶ πυρολατρείας παρὰ τοῖς Σημίταις» πραγματείαν αὐτοῦ.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΛΖ'.

(Τακτική)

Τῇ 9 Δεκεμβρίου 1885

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΗΡ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ.**

α') Ἀναγιγνώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ ἐν Καίρῳ ἑλληνικοῦ ἐπικουρικοῦ συλλόγου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἐσωκλείει ἐπιταγὴν λιρῶν 30 τῆς Ἀνωνικῆς πιστώσεως

(Credit Lyonnais) καὶ παρακαλοῦντος τὸν πρόεδρον τοῦ ἡμετέρου συλλόγου, ἵνα ἀποστείλῃ αὐτὰς κατὰ μηνιαίας δόσεις πρὸς τὸν ἐν Ὀδρίτσάνῃ διδάσκαλον.

Τῶν ἐν Ἀθήναις καταστημάτων «Ἀνδρέου Κορομηλᾶ καὶ Κορῆ» Ἀνέστη Κωνσταντινίδου, δηλούντων, ὅτι ἀναδέχονται τὴν ἐκτύπωσιν τῆς Ζωγραφείου βιβλιοθήκης ἀντὶ 70 δραχμῶν δι' ἕκαστον τυπογραφικὸν φύλλον ἐπὶ χιλίων ἀντιτύπων δι' ἐκτύπωσιν, λείανσιν καὶ ῥαφήν.

Τῶν ἐν Ἀθήναις τυπογράφων ἀδελφῶν Περρῆ, δηλούντων τοὺς ὅρους, ὑφ' οὓς ἀναδέχονται τὴν ἐκτύπωσιν τῆς Ζωγραφείου βιβλιοθήκης.

Τῆς ἐνταῦθα φιλομούσου ἑταιρίας «Ἑλλάδος», αἰτουμένης τὴν παραχώρησιν τῆς μεγάλης αἰθούσης τοῦ συλλόγου εἰς τέλεσιν τῆς ἐπετείου γενικῆς συνελεύσεως τῆς ἑταιρίας.

Τοῦ κ. J. L. Poestion ἐκ Βιέννης, δηλοῦντος τὴν ἀποστολὴν τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντων ἑλληνικῆς ὑποθέσεως συγγραμμάτων αὐτοῦ καὶ ἐρωτῶντος, ἂν δύναται ξένος νὰ γένηται μέλος τοῦ συλλόγου.

Τηλεγράφημα τοῦ κ. Wilberg βιβλιοπώλου ἐν Ἀθήναις, αἰτουμένου ἀντίτυπον τοῦ ΙΣ' τόμου τοῦ περιοδικοῦ τοῦ συλλόγου.

γ') Ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ἐκλέγονται ἐπίτιμα μὲν μέλη οἱ κκ.

Alfred Croiset καὶ Maurice Croiset, καθηγηταὶ τῆς σχολῆς τῶν γραμμάτων ἐν Παρισίοις.

Charles Eliot, πρύτανις τοῦ πανεπιστημίου Harvard ἐν Cambridge Mass τῆς Ἀμερικῆς.

Noah Porter, πρύτανις τοῦ πανεπιστημίου Yale ἐκ New Haven τῆς Ἀμερικῆς.

Villiam J. Tyler, καθηγητὴς ἐν τῷ Amherst College τῆς Ἀμερικῆς.

James Cooke von Benschofen, καθηγητὴς ἐν τῷ Wesleyan university ἐν Middletown τῆς Ἀμερικῆς.

Eduard North, καθηγητὴς ἐν τῷ Hamilton College, ἐν Clinton New-York τῆς Ἀμερικῆς.

James C. Welling, πρύτανις τοῦ πανεπιστημίου τοῦ Κολάμβου ἐν Οὐασιγκτῶνι.

Orlando M. Fernald, καθηγητὴς ἐν τῷ κολλεγίῳ Wilhelm ἐν Williamstown τῆς Ἀμερικῆς.

Walker Fearn, πρεσβευτὴς τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐν Ἀθήναις.

Edwin A. Grosvenor, καθηγ. τοῦ ἐνταῦθα Ῥοβερτείου λυκείου.

Τακτικὰ δὲ οἱ κκ. Σωκράτης Κούμας, διευθυντὴς τοῦ τυπογραφείου «Νεολόγου» καὶ Ἀνδρέας Ταταλιᾶς, ἰατρὸς ἐνταῦθα.

γ') Ὁ γεν. γραμματεὺς ἀναγιγνώσκει τὴν ἀρτίως πεμφθεῖσαν πραγματείαν «περὶ Νικηφόρου τοῦ Θεοτόκη» ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει γυμνασιάρχου κ. Μ. Παρανίκα.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀναγνώσεως ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι ἡ ἐν Βενετίᾳ ἑλληνικὴ ἀποικία ἦν μία τῶν ἀκμαιοτέρων καὶ πολυμελεστέρων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τὰ δ' ἀρχεῖα αὐτῆς διὰ τὴν πολλὴν ὕλην οὐ σμικρᾶς σπουδαιότητος· ὅτι, ὡς ὁ Θεοτόκης ἐν τῇ ἐπιστολῇ του λέγει, οἱ ἡμέτεροι ἐπηρεάζοντο ὑπὸ τοῦ καθολικισμοῦ, διαλυθείσης δὲ βραδύτερον τῆς ἑνετικῆς δημοκρατίας, ἄλλοι μὲν οἰκειοθελῶς ἀνεχώρησαν, ἄλλοι δὲ ἠναγκάσθησαν νὰ ἀσπασθῶσι τὸν καθολικισμόν, ὧν πολλοὶ ἔτι καὶ νῦν διασώζουσι τὰ πατρικὰ αὐτῶν ἑλληνικὰ ἐπώνυμα. Τὸν δ' Ἰάκωβον Ῥίζον, πρὸς ὃν φέρεται ἡ ἐπιστολὴ χρονολογουμένη τῷ 1772, ὑποτίθησιν εἶναι τὸν πατέρα τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Ῥίζου Ῥαγκαβῆ, οὐχὶ δὲ τὸν Ἰάκωβον Ῥίζον τὸν Νερουλὸν ἐπικαλούμενον, ἀποβιώσαντα περὶ τὰ 1850 καὶ ἐπομένως οὕπω ὑπάρχοντα καθ' ἣν ἐποχὴν ἐγράφετο ἡ ἐν λόγῳ ἐπιστολή.

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΨΛΗ'.

(Τακτική)

Τῇ 16 Δεκεμβρίου 1885

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.**

ά) Ἀναγιγνώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Ν. Ζωγραφάκη δημοδιδασκάλου ἐν τῷ χωρίῳ Ῥογδιᾷ τοῦ Ἡρακλείου Κρήτης, ἀγγέλλοντος, ὅτι ποιησάμενος συλλογὴν ἀσμάτων κλπ. Κρήτης ἀπέστειλε τῷ ἐν Ἀθήναις φιλολογικῷ συλλόγῳ «Παρνασσῷ», ἀναθέντι τὴν κρίσιν αὐτῆς τῷ κ. Ν. Γ. Πολίτῃ, ὅστις ἐπῄνεσεν αὐτήν, καὶ ἐξαιτουμένου, ὅπως ὁ ἡμέτερος σύλλογος ἀναλάβῃ τὴν δαπάνην τῆς ἐκδόσεως, ὅτι δὲ παρέχει τῷ συλλόγῳ ἑκατὸν ἀντίτυπα.

Τοῦ κ. Στ. Καραθεοδωρῆ ἐκ Βρυξελλῶν, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ γενομένῃ αὐτῷ προσκλήσει διὰ τὸ συνέδριον, εἰς ὃ προσπαθήσει παραστῆναι, καὶ ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν κιβωτίου βιβλίων προσφερομένων ὑπ' αὐτοῦ τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ συλλόγου, ὧν ἐπισυνάπτει λεπτομερῆ κατάλογον.

Τοῦ κ. Κ. Ξανθοπούλου, γυμνασιάρχου Τραπεζοῦντος, ἀγγέλλοντος, ὅτι πέμπει τὰ δύο ἐκ τῶν ἀναγνωσμάτων αὐτοῦ «περὶ τῶν ἠθικῶν Νικομαχείων» καὶ ὅτι παρασκευάζει τὰ ἕτερα καὶ τὸ συμπέρασμα αὐτῶν.

Τοῦ κ. L. Müller, εὐχαριστοῦντος τῷ συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ἐπιτίμου μέλους.

Εἶτα ἀγγέλλονται βιβλίων προσφοραί.

Ὁ πρόεδρος λέγει, ὅτι εὐχῆς ἔργον ἔσται, ἂν μέλος τι τοῦ συλλόγου μεταφράσῃ ἐκ τῆς γερμανικῆς εἰς τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν τὴν ἐν ταῖς προσφοραῖς ἀναγεγραμμένην ὀλιγοσέλιδον μὲν πραγματείαν τοῦ κ. Hirschfeld, λίαν ὅμως χρήσιμον τοῖς ἀρχαιολογοῦσι καὶ μελετῶσι τὴν ἀρχαίαν γεωγραφίαν, διότι οἱ τοιοῦτοι εὑρήσουσιν ἐν τῇ ἐν λόγῳ πραγματείᾳ ὁδηγὸν τῶν πηγῶν καὶ τῶν διαφόρων νεωτέρων συγγραφέων τῶν ἰδίᾳ ἀσχοληθέντων εἰς περιγραφὰς χωρῶν, τὴν δὲ μετάφρασιν ἐκδῷ ὁ σύλλογος καὶ πέμψῃ διδασκάλοις καὶ ἰατροῖς τῶν ἐπαρχιῶν καὶ ἄλλοις ἀσχολουμένοις εἰς τὰ τοιαῦτα.

Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ τάδε·

Ἡ αἴτησις τοῦ κ. Ζωγραφάκη δὲν δύναται νὰ γείνῃ δεκτή, ἀλλὰ γράψει αὐτῷ τὸ προσδρεῖον, ὅτι δύναται νὰ πέμψῃ τὴν συλλογήν του διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα, καθ' ὃ πιθανὸν νὰ λάβῃ καὶ τὸ δεκάλιρον γέρας, ἡ δὲ συλλογὴ νὰ δημοσιευθῇ διὰ τοῦ περιοδικοῦ.

γ') Ὁ κ. Περδικίδης ἀναγινώσκει τὴν «περὶ πυρολατρείας παρὰ τοῖς Σημίταις» πραγματείαν αὐτοῦ.

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ψ'ΛΘ'.

(Τακτική).

Τῇ 23 Δεκεμβρίου 1885

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.**

ά) Ἀναγιγνώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀναγινώσκεται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Σάββα Ν. Διαμαντίδου ἰατροῦ ἐξ Ἰκονίου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν 74 ὑπ' αὐτοῦ ἀντιγραφεισῶν ἐπιγραφῶν, ὅπως ὁ σύλλογος διὰ τῆς ἀρχαιολογικῆς αὐτοῦ ἐπιτροπῆς φέρῃ αὐτὰς εἰς φῶς, ἂν ἤθελεν ἐγκριθῇ τοῦτο.

Τοῦ κ. Ch. E. Ruelle, ἐφόρου τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἐν Παρισίοις πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ συλλόγου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν σχετικῶν ἐγκυκλίων πρὸς κατασκευὴν προτομῆς ὁρειχαλκίνης τοῦ ἀοιδίμου ἑλληνιστοῦ καὶ διαπρεποῦς φιλολόγου Emile Egger.

Τῶν κκ. ἀδελφῶν Περρῆ, ἐκδοτῶν καὶ τυπογράφων ἐν Ἀθήναις, ἀγγελλόντων, ὅτι ἐμμένουσι πρὸς ἔκδοσιν τῆς Ζωγραφείου βιβλιοθήκης εἰς τὰς διὰ τῆς προηγουμένης ἐπιστολῆς αὐτῶν σημειωθείσας τιμάς.

Τοῦ κ. Κ. Μακρῆ ἰατροῦ, δηλοῦντος, ὅτι δωρεῖται τῷ συλλόγῳ δέκα ἐννέα τμήματα ἐκ τῶν παρὰ τὸ Μυριόφυτον ἐξορυχθεισῶν ἀπολιθώσεων.

Τοῦ κ. Δ. Πουλάκη, ἐκ Φαναρίου τῆς Θεσσαλίας, ἀποστέλλοντος τετράδιον περιλαμβάνον τετρακοσίας λέξεις παρὰ τοῖς κατοίκοις τῆς ἐπαρχίας Κρήνης ἀπαντώσας.

Τοῦ κ. Ι. Γλαράκη, ἑλληνοδιδασκάλου ἐν Ξάνθῃ, ἀγγέλλοντος ἀποστολὴν λεξιλογίου τῆς νήσου Κουτάλεως διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα.

Τοῦ κ. Ν. Ψωμιάδου, ἀγγέλλοντος προσφορὰν ὁρειχαλκίνου ἀγαλματίου παριστῶντος τὸν Βάκχον.

Εἶτα ἀγγέλλονται βιβλίων προσφοραί. Ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ τάδε ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας.

Αἱ ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Διαμαντίδου στελλόμεναι ἐπιγραφαὶ παραπεμφθήσονται τῇ ἀρχαιολογικῇ ἐπιτροπῇ, ὅπως μελετήσῃ αὐτὰς καὶ ἐκδῷ ἐν τῷ παρασκευαζομένῳ διὰ τὸ ἐπιστη-

μονικὸν συνέδριον δελτίῳ αὐτῆς, ἂν ὧσιν ἀνέκδοτοι.

Ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Πουλάκη καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Γλαράκη σταλεῖσα γλωσσικὴ ὕλη παραπεμφθήσεται τῇ φιλολογικῇ ἐπιτροπῇ.

Ὡς πρὸς τὴν ἐγκύκλιον τοῦ βιβλιοθηκαρίου τοῦ ἐν Παρισίοις συλλόγου περὶ τῆς κατασκευῆς τῆς προτομῆς τοῦ ἀοιδίμου Egger, καίτοι ὁ ἡμέτερος σύλλογος δὲν ἔλαβε τὴν κυρίως ἐγκύκλιον τοῦ ἐν Παρισίοις συλλόγου, ὑποστήσιν ὅμως ὅτι ἐστάλη μέν, ἀλλὰ παρέπεσεν. Τὸ προεδρεῖον λαμβάνον ὑπ' ὄψει, ὁποίας ὑπηρεσίας παρέσχεν εἰς τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ὁ μακαρίτης Emile Egger προτείνει, ὅπως ὁ σύλλογος ἐγγράψῃ ἑκατὸν φράγκα συνδρομὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο.

Ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτή·

γ') Ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ἐκλέγονται ἐπίτιμον μὲν μέλος ὁ κ. Στάμφορδ, γερουσιαστὴς ἐν Καλλιφορνίᾳ καὶ μέγας εὐεργέτης τῶν γραμμάτων, ἀντεπιστέλλον δὲ ὁ κ. J. Carl Poestion, συγγραφεὺς ἐν Βιέννῃ διαφόρων βιβλίων ἑλληνικῆς ὑποθέσεως.

δ') Ὁ πρόεδρος ἀγγέλλει μετὰ λύπης τὸν ἐν Παρισίοις συμβάντα θάνατον τοῦ τακτικοῦ μέλους Ἰωάννου Ζίφου ἰατροῦ, χρηματίσαντος δὲ καὶ ἀντιπροέδρου τοῦ συλλόγου καὶ προτείνει τὴν ἀποστολὴν συλλυπητηρίου γράμματος τῇ χήρᾳ αὐτοῦ· ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτή.

ε') Ὁ ἰατρὸς κ. Κ. Μακρῆς ἀναγιγνώσκει πραγματείαν « περὶ τῶν παρὰ τὸ Μυριόφυτον ἀπολιθώσεων. »

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ω'.

(Τακτικὴ)

Τῇ 30 Δεκεμβρίου 1885

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΑΔΟΥ.**

ἀ) Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Μαργαρίτου Εὐαγγελίδου ἐξ Ἀθηνῶν, δηλοῦντος, ὅτι ὁ ἐκ Καλημέρας τῆς κάτω Ἰταλίας καταγόμενος γνωστὸς διὰ τὰς μελέτας αὐτοῦ περὶ τὴν ἔτι σωζομένην ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ ἑλληνικὴν διάλεκτον κ. Vito Palumbo ἐπιθυμεῖ πέμψαι τῷ ἡμετέρῳ συλλόγῳ συλλογὴν ᾀσμάτων καὶ μύθων ἐκ τῶν σωζομένων ἐν τῇ χώρᾳ Lecce, παρακαλεῖται δὲ ὁ σύλλογος ἀποστεῖλαι εἴτε τούτῳ εἴτε τῷ ἐπιστέλλοντι τὸ πρόγραμμα τοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος, ἄγνωστον τυγχάνον τῷ εἰρημένῳ συλλογεῖ.

Τοῦ κ. Ἰωάννου Βαλέττα ἐκ Λονδίνου, εὐχαριστοῦντος τῷ συλλόγῳ διὰ τὰ συγχαρητήρια ἐπὶ τῇ πεντηκονταετηρίδι τοῦ διδασκαλικοῦ αὐτοῦ βίου.

Τοῦ κ. M. Schanz καθηγητοῦ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Würzburg εὐχαριστοῦντος θερμῶς τῷ συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς μέλους ἐπιτίμου.

Τῆς ἐθνικῆς τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐξ Ἀθηνῶν, δηλούσης, ὅτι κρατεῖ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ συλλόγου δραχμὰς 4574.50/0 ἰσόποσον τόκου τῆς δευτέρας ἑξαμηνίας τοῦ ε. ε. τοῦ παρ' αὐτῇ κατατεθειμένου κεφαλαίου τῆς Ζωγραφείου βιβλιοθήκης.

Τοῦ ἐξοχωτάτου κ. Χρ. ἐφένδη Ζωγράφου ἐκ Παρισίων, εὐχαριστοῦντος θερμῶς τῷ συλλόγῳ διὰ τὸ συγχαρητήριον τηλεγράφημα ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ αὐτοῦ ἑορτῇ.

Ἀνωνύμου ἐξ Ἀθηνῶν ἀποστέλλοντος διὰ τὸν Καραπάνειον ἀγῶνα πεντάτευχον γραμματικὴν φέρουσαν ἐπὶ κεφαλίδι τὰ ἀριστοτελικόν : «Καὶ μαθήσεως οὐκ ἀπὸ τοῦ πρώτου καὶ τῆς τοῦ πράγματος ἀρχῆς ἐνίοτε ἀρτέον, ἀλλ' ὅθεν ῥᾷστ' ἂν μάθοι ».

Τῆς ἐν Χρυσοπόλει ἀδελφότητος « Ἀνατολῆς », αἰτουμένης τὰ περιοδικὰ τοῦ συλλόγου καὶ βιβλία τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ πολλαπλῶν.

Τοῦ κ. Λ. Πουλάκη ἐκ Τσεσμέ, ἀποστέλλοντος γλωσσικὴν ὕλην διὰ τὸν Ζωγράφειον ἀγῶνα.

Ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ περὶ τῆς ἀλληλογραφίας, ὅτι τὸ ζητούμενον πρόγραμμα τοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος διὰ τὸν κ. Vito Palumbo σταλήσεται, καὶ ὅτι ἡ γραμματικὴ τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν ἀνωνύμου παραπέμπεται τῇ ἐκπαιδευτικῇ ἐπιτροπῇ.

γ') Προτείνονται τὸ δεύτερον καὶ ἐκλέγονται ἐπίτιμον μὲν μέλος ὁ κ. S. S. Cox, πρεσβευτὴς τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς παρὰ τῇ Ὑ. Πύλῃ,

ἀντεπιστέλλον δὲ ὁ κ. Ἰωάν. Βούρης, λόγιος ἐν Ἀθήναις,

τακτικὰ δὲ οἱ κκ.

Ἀριστομένης Στεργογλίδης, διευθυντὴς τῆς ἐν Σμύρνῃ εὐαγγελικῆς σχολῆς, Ἐμμανουὴλ Δούκας καὶ Ἀντώνιος Βορεάδης, καθηγηταὶ ἐν τῇ αὐτῇ σχολῇ.

Εἶτα ὁ κ. Θ. Σαλτέλης ἀναγινώσκει τὴν συνέχειαν καὶ τὸ τέλος τῆς πραγματείας αὐτοῦ « οἱ βουκολικοὶ ποιηταὶ καὶ ἡ πλαστικὴ τέχνη ». Ὁ ἀγορητὴς ἀνακεφαλαιώσας τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ κ. Brunn τὰ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἰδέας του, ὅτι οἱ βουκολικοὶ ποιηταὶ ποιοῦντες ἐμιμοῦντο ἐν τοῖς πλείστοις σύγχρονα καλλιτεχνήματα, καὶ παρεκβατικῶς ἀναιρέσας τὴν περὶ τῶν εἰκόνων τῶν ἐπὶ τοῦ κισσυβίου, οὐ τὴν περιγραφὴν ποιεῖται ὁ Θεόκριτος ἐν τῷ Α' εἰδυλλίῳ, γνώμην αὐτοῦ, ὅτι τὰς μὲν περιγραφομένας εἰκόνας εἶδεν ὁ ποιητὴν ἐπὶ ἀγγείου τινός, εἴτε κισσυβίου, ἀλλ' οὐχὶ διώτου, εἴτε ἄλλου τινὸς οἱουδήποτε σκεύους, ἀπέδωκε δὲ αὐτὰς εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος δίωτον κισσύβιον χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει, ὅτι ἐπὶ διώτου κισσυβίου δὲν ἦτο τεχνικῶς δυνατὸν νὰ ὑπάρχωσιν αἱ εἰκόνες αὗται πᾶσαι, μεταβαίνει εἰς τὴν τῶν καθ' ἕκαστα ἐπιχειρημάτων ἐξέτασιν καὶ πρῶτον ἀπορεῖ, πῶς ὁ κ. Brunn λησμονεῖ νὰ ἀποδώσῃ τὴν μίμησιν καὶ εἰς τὴν τοπιογραφίαν καὶ ψηφοθεσίαν, ἐνῷ πλεῖσται περιγραφαὶ τοπίων ἀπαντῶσι παρὰ τοῖς βουκολικοῖς ποιηταῖς μάλιστα ἐν τοῖς κυρίως βουκολικοῖς ποιήμασιν αὐτῶν. Ἔπειτα εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ κ. Brunn, ὅτι, ἐπειδὴ ἐν μὲν τοῖς σωζομένοις γραφικοῖς ἔργοις εἰκονίζεται ὁ μυθολογικὸς κόσμος, ἐν δὲ τοῖς βουκολικοῖς ποιήμασιν ὁ πραγματικὸς κόσμος, ὁ ἀνθρώπειος βίος, κατὰ δὲ τὴν ὅλην ἀνάπτυξιν τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος ἡ διάπλασις τῶν μυθολογικῶν ὄντων προηγήθη ἀεὶ τῆς περιγραφῆς πραγματικῶν μορφῶν, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ δεχθῶμεν, ὅτι οἱ βουκολικοὶ ποιηταὶ ἐμιμήθησαν τοὺς καλλιτέχνας, εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον τοῦ κ. Brunn ἁπάντων λέγει, ὅτι ἀκριβῶς τοὐναντίον ἐξάγομεν, ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψει τὴν ὅλην ἀνάπτυξιν τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος, καθ' ἣν ἀεὶ προηγήθη τῆς τέχνης ἡ ποίησις. Τολμηρὸν δ' εὑρίσκει ὁ ἀγορητὴς καὶ τὸ ὅτι ὁ κ. Brunn ἐκ συμφωνίας καὶ ὁμοιότητος μεμονωμένων λέξεων καὶ φράσεων ἀπαντωσῶν ἐν τοῖς βουκολικοῖς ποιήμασι πρὸς ἔργα τεχνικά, ἐξάγει τὸ συμπέρασμα τὸ περὶ τῆς μιμήσεως· διότι, λέγει, παρὰ τίνι ποιητῇ ἢ συγγραφεῖ δὲν ἀπαντῶσι λέξεις καὶ φράσεις τοιαῦται; ἄρα πρέπει διὰ τοῦτο νὰ δεχθῶμεν, ὅτι πάντες οὗτοι ἐν ταῖς λέξεσιν ἢ φράσεσι ταύταις εἶχον ὑπὸ τῇ ὄψει αὐτῶν τέχνης ἔργα;

Τὸ δὲ ἐπιχείρημα, ὅτι ἐπειδὴ ἔν τισιν ἐπικοῖς ποιήμασι τῶν βουκολικῶν ἡ ποιητικὴ ἑνότης εἶναι ἀτελεστέρα ἢ ἐν ἔργοις τεχνικοῖς τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, ἔπεται, ὅτι οἱ ποιηταὶ ἐμιμήθησαν τοὺς τεχνίτας, ἀναιρεῖ λέγων, ὅτι τοὐναντίον ἡ τελειότης τῆς ἑνότητος συνήθως εἶναι μᾶλλον τεκμήριον μιμήσεως. Ἀρνεῖται δὲ ὅπερ διισχυρίζεται ὁ κ. Brunn, ὅτι δηλαδὴ καὶ ἐν τῇ Ὕλῃ ὑπάρχει χαλαρὰ ἡ ἑνότης, παρατιθεὶς τοὺς διαμέσους συνδέσμους τῆς συναφείας. Τὴν δὲ ἐν τοῖς Διοσκούροις χαλαρότητα τῆς ἑνότητος ὁμολογῶν ἀποδίδωσιν οὐχί, ὡς ὁ κ. Brunn ἰσχυρίζεται, εἰς τὴν μίμησιν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὴν ἔκπτωσιν τῆς ποιητικῆς τέχνης ἢ εἰς τὴν ἀμέλειαν ἢ τὴν ἀβλεψίαν τοῦ ποιητοῦ, ἢ εἰς τὸ ὅτι δὲν προέλαβεν ὁ ποιητὴς νὰ ἀναθεωρήσῃ τὸ ἔργον του. Συμπεραίνων δὲ ὁ κ. Σαλτέλης ἀπορρίπτει μὲν ὁλοσχερῶς τὴν ἰδέαν τοῦ κ. Brunn, ὅτι οἱ βουκολικοὶ ποιηταὶ ἐμιμήθησαν τοὺς συγχρόνους καλλιτέχνας, μάλιστα δὲ τοὺς ῥωπογράφους, ἐρειδόμενος εἰς τοὺς ἑπομένους λόγους· 1) ἂν τοῦτο ἦτο ἀληθές, πῶς ἐξηγεῖται τὸ ὅτι ὁ Θεόκριτος οὐδαμοῦ τῶν ποιημάτων οὐδεμίαν μνείαν οὐδὲ δι' ὑπαινιγμῶν ποιεῖται τοῦ ὀνόματος οὐδενὸς τῶν συγχρόνων τεχνιτῶν, ὧν τὰ ἔργα ἐμιμήθη, ἐν ᾧ ὁμοτέχνων καὶ φίλων τὰ ὀνόματα ἀναφέρει καί τισιν αὐτῶν καὶ ποιήματά του ἀφιεροῖ, οἷον τῷ Νικίᾳ καὶ Ἀράτῳ καὶ Φιλητᾷ καὶ Ἀσκληπιάδῃ κτλ. 2) ὅτι οὐδαμοῦ τῶν ἀρχαίων σχολίων ἀναφέρεται τοιοῦτό τι, ἐνῷ ῥητῶς ἐν αὐτοῖς λέγεται, ὅτι εἰδύλλιά τινα τοῦ Θεοκρίτου, οἷα «καὶ Ἀδωνιάζουσαι» καὶ «αἱ Φαρμακεύτριαι» μιμήσεις εἰσὶ τῶν μίμων τοῦ Σώφρονος. Ἰσχυρίζεται δὲ ὅτι, ἂν πρέπῃ νὰ δεχθῶμεν σχέσιν μιμήσεως μεταξὺ βουκολικῆς ποιήσεως καὶ τῆς συγχρόνου τέχνης, συμφωνότερον πρὸς τὴν καθόλου ἀνάπτυξιν τῶν προϊόντων τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ ἐν γένει τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος εἶναι νὰ νομίσωμεν, ὅτι μᾶλλον ἡ τέχνη ἐμιμήθη τὴν ποίησιν· ἀλλ' ὅμως ὅτι, ἐπειδὴ ῥητὴ μαρτυρία καὶ ἀσφαλῆ τεκμήρια περὶ τούτου ἐλλείπουσιν, ὀφείλομεν νὰ ἐμμείνωμεν εἰς τὴν μέχρι τοῦδε ἐπικρατοῦσαν καὶ πανθομολογουμένην δόξαν, ὅτι ἀμφότερα, τέχνη τε καὶ ποίησις, τὴν αὐτὴν παράλληλον ὁδὸν ἐβά-

δισαν καὶ τότε, ὥσπερ καὶ πρότερον, βοηθοῦσαι μὲν ἀλλήλαις, ἀλλ' ἀνεξάρτητοι ἀπ' ἀλλήλων ἐργαζόμεναι ἑκατέρα κατὰ τὸν ἴδιον ἑαυτῆς τρόπον, ἀμφότεραι δὲ ἀρυόμεναι τὰς ὑποθέσεις ἐκ τοῦ πλουσίου ἔτι ταμείου τοῦ θρησκευτικοῦ, πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου τοῦ συγχρόνου ἑλληνικοῦ λαοῦ, καὶ οὐχὶ σπανίως μιμούμεναι ἢ καὶ ἁπλῶς ἀντιγράφουσαι ποιητικὰ καὶ τεχνικὰ ἀριστοτεχνήματα τῶν ἀρχαιοτέρων καλῶν χρόνων.

Μετά τινας παρατηρήσεις τοῦ κ. Βασιάδου, ἐπαινέσαντος τὸν κ. Σαλτέλην διὰ τὴν μελέτην του ταύτην, λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΛ'.

(Τακτική)

Τῇ 13 Ἰανουαρίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΑΔΟΥ.**

Ἡ ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν οὕπω ἀντιγεγραμμένων ἀναβάλλεται.

Εἶτα ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Ι. Περδικάρη ἐξ Ἡρακλείου Κρήτης, διαβιβάζοντος ἀντίτυπον τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθείσης ἐγκυκλίου πρὸς συλλογὴν γλωσσικῆς ὕλης διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα καὶ δύο συλλογὰς τοιαύτας, τὴν μὲν τοῦ κ. Δελιμπάκη ἐκ Σιτείας τῆς Κρήτης, τὴν δὲ τοῦ κ. Χρ. Παπουλάκη, δημοδιδασκάλου ἐκ Δαφνῶν τῆς ἐπαρχίας Μαλεβυζίου τῆς Κρήτης.

Τοῦ αὐτοῦ, διαβιβάζοντος καὶ ἑτέραν συλλογὴν τοῦ κ. Λιλιμπάκη.

Τοῦ κ. Ἀντ. Πουλάκη ἐκ Κάτω-Παναγίας τῆς Κρήνης. διαβιβάζοντος συλλογὴν γλωσσικῆς ὕλης ὑπὸ τὸν τίτλον « τὸ Ἔμβατον », περιλαμβάνουσαν ᾄσματα, παραμύθια, μυρολόγια, παιδιάς, ἔθιμα κτλ.

Τῆς ἐφορίας τῶν ἐνταῦθα ἐθνικῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων, αἰτουμένης μίαν τῶν αἰθουσῶν τοῦ συλλόγου πρὸς τέλεσιν ἰατρικοῦ διαγωνισμοῦ προκηρυχθέντος ἐπὶ προσλήψει ἰατροῦ τῶν καταστημάτων.

Τοῦ κ. Ι. Βαλαβάνη ἐκ Βραΐλας, διαβιβάζοντος συνέχειαν « τῆς ἀνὰ τὸν Πόντον ἰδιωτικῆς διαλέκτου».

Ἀνωνύμων ἐντεῦθεν, διαβιβαζόντων διὰ τὸν Καραπάνειον ἀγῶνα ἑλληνικὴν ἱστορίαν εἰς τεύχη τρία ὑπὸ τὸ ῥητόν, «αἱ μὲν ἥδοναὶ θνηταί, αἱ δ' ἀρεταὶ ἀθάνατοι».

Τοῦ κ. Ι. Νικολάου Madwing, καθηγητοῦ τοῦ πανεπιστημίου Κοπεγχάγης, χάριτας ὁμολογοῦντος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους.

Τοῦ κ. Ι. Καινελλάκη ἐκ Νενήτων τῆς Χίου, διαβιβάζοντος γλωσσικὴν ὕλην διὰ τὸ Ζωγρ. διαγώνισμα.

Τοῦ κ. Ι. Περδικάρη ἐξ Ἡρακλείου Κρήτης, διαβιβάζοντος δύο γλωσσικῆς ὕλης συλλογάς, τὴν μὲν ἐκ Νεαπόλεως τῆς ἐπαρχίας Μεραμπέλου ὑπὸ τῶν κκ. Περδικάρη καὶ Ν. Πολυχρονιάδου, τὴν δὲ ἐξ Ἀρχάνων τῆς ἐπαρχίας Τεμένους τῆς Κρήτης ὑπὸ Νικ. Χρηστινέδου.

Τῶν ἐνταῦθα ἀντιπροσώπων τοῦ χωρίου Δαλατζίκι τῆς ἐπαρχίας Νικομηδείας, ἐξαιτουμένων ὑπὲρ τῆς σχολῆς αὐτῶν τὴν ἀρωγὴν τοῦ συλλόγου.

Τῶν κκ. Χρ. Χατζηχρήστου, Ι. Κοντογιάννη, Γ. Παπαρόδου, Ὀδ. Ἀνδρεάδου, Α. Π. Κεραμέως, Ξ. Α. Σιδεροπούλου, Ν. Χαρισιάδου, Μ. Βελλογιάννη, Γ. Ἐλπίδου καὶ Ἡρ. Βασιάδου, αἰτουμένων τὴν ἀναθεώρησιν κατὰ τὸ 86ον ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ δι' ἰδίας ἐπιτροπῆς ἄρθρων τινῶν αὐτοῦ.

Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ πρόεδρος κοινοποιεῖ, ὅτι αἱ μὲν σταλεῖσαι συλλογαὶ γλωσσικῆς ὕλης παραπεμφθήσονται τῇ φιλολογικῇ ἐπιτροπῇ, ἡ δὲ ἑλληνικὴ ἱστορία τῇ ἐκπαιδευτικῇ ἐπιτροπῇ· ὅτι ἡ αἰτηθεῖσα αἴθουσα διὰ τὸν ἰατρικὸν διαγωνισμὸν τῆς ἐφορίας τῶν ἐθνικῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων παραχωρηθήσεται, καὶ ὅτι ὁ σύλλογος μὴ δυνάμενος νὰ ἔλθῃ ἀρωγὸς διὰ χρημάτων εἰς τὴν σχολὴν Δαλατζίκ πέμψει αὐτῷ δωρεὰν 60 ἀλφαβητάρια ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐν τῷ συλλόγῳ.

Τίθησιν εἰς ψηφοφορίαν τὴν αἴτησιν περὶ τῆς ἀναθεωρήσεως ἄρθρων τινῶν τοῦ κανονισμοῦ, καὶ γενομένης δεκτῆς ἐπιψηφίζονται οἱ κκ. Κ. Καλλιάδης, Μ. Βελλογιάννης, Ν. Χαρισιάδης, Ὀδ. Ἀνδρεάδης καὶ Α. Π. Κεραμεὺς ὡς μέλη τῆς πρὸς τοῦτο ἐπιτροπῆς, συνεργαζομένου καὶ τοῦ κ. προέδρου.

Μετὰ τοῦτο ὁ πρόεδρος ἀγγέλλει μετὰ λύπης τὸν θάνατον τοῦ Χαραλάμπους Πρετεντέρη, ἀρχιάτρου τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, καὶ τοῦ Emmanuel Miller, μέλους τοῦ πανεπιστημίου τῆς Γαλλίας, ἀμφοτέρων ἐπιτίμων μελῶν τοῦ συλλόγου.

Μετὰ ταῦτα ὁ γεν. γραμματεὺς ἀναγινώσκει ἐκ τῆς πραγματείας τοῦ κ. Ματθαίου Παρανίκα «περὶ Νικηφόρου τοῦ Θεοτόκη» ἐπιστολὴν τούτου πρὸς τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ Ἱερεμίαν ἀνέκδοτον, λόγον ποιουμένην περὶ τῆς μὴ ἀποδοχῆς ὑπ' αὐτοῦ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Φιλαδελφείας.

Ἐπὶ τούτοις διελύθη ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΒ'.

(Τακτική)

Τῇ 20 Ἰανουαρίου 1886.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΑΔΟΥ.**

α') Ἀναγιγνώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. James C. Pilling, ἀρχιφύλακος τοῦ ἐθνολογικοῦ γραφείου τῆς σμιθσωνείου ἀκαδημίας, ἀποστέλλοντος τὴν τοῦ ἔτους 1881-82 ἔκθεσιν τοῦ γραφείου τῆς ἐθνολογικῆς ἐπιτροπῆς.

Τοῦ κ. Σ. Μανασσείδου ἐξ Λίνου, ἀγγέλλοντος ἀποστολὴν γλωσσικῆς ὕλης διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα.

Τοῦ κ. J. L. Ussing, καθηγητοῦ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Κοπεγχάγης, εὐχαριστήριος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους τοῦ συλλόγου.

Τῆς ἐφορίας τοῦ ἐν Φαναρίῳ ἐθνικοῦ ἰωακειμίου παρθεναγωγείου, ἐκφραζούσης θερμὰς εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ παραχωρήσει τῆς μεγάλης αἰθούσης τοῦ συλλόγου, ἐν ᾗ ἐτελέσθη ἡ πρὸς ὄφελος τοῦ ἰωακειμίου παρθενογωγείου μουσικὴ συμφωνία, ἅμα δὲ γνωστοποιούσης, ὅτι τὸ ἐκ ταύτης προελθὸν ποσὸν ἀνέρχεται εἰς 200 ὀθωμανικὰς λίρας.

Τῶν κκ. ἀδελφῶν Περρῆ, τυπογράφων ἐν Ἀθήναις, δηλούντων, ὅτι ἀναλαμβάνουσι τὴν ἐκτύπωσιν τῶν διὰ τὴν Ζωγράφειον βιβλιοθήκην ἔργων τῶν κκ. Σεμιτέλου καὶ Βερναρδάκη ἀντὶ δραχμῶν πεντήκοντα κατὰ τυπογραφικὸν φύλλον.

Τοῦ κ. Περβάνογλου ἐκ Λειψίας, ἀπαντῶντος εἰς ἐπιστολὴν τοῦ συλλόγου, ὅτι τὸ ἐν Λειψίᾳ γνωστὸν βιβλιοπωλεῖον Fleischer ἀναλαμβάνει τὴν ἀποστολὴν τοῦ περιοδικοῦ τοῦ συλλόγου εἰς τε τὰς βιβλιοθήκας τῆς Γερμανίας καὶ τὰ ἐπίτιμα καὶ ἀντεπιστέλλοντα μέλη τοῦ συλλόγου, καὶ προσκαλοῦντος τὸν σύλλογον, ὅπως διὰ τὰ περαιτέρω ἀποταθῇ τῷ κ. Fleischer ἀπ' εὐθείας.

Τῶν δημογερόντων τοῦ κατὰ τὴν Προποντίδα χωρίου Μπαϊραμίτσι, ποιουμένων ἔκθεσιν τῆς καταστάσεως αὐτῶν, καὶ ἐξαιτουμένων τὴν ἀρωγὴν τοῦ συλλόγου ὑπὲρ τῆς δημοτικῆς αὐτῶν σχολῆς.

Τοῦ κ. Δ. Χ. Σεμιτέλου ἐξ Ἀθηνῶν, προτείνοντος, ὅπως γένηται ἀπὸ τοῦδε ἔναρξις τῆς ἐκτυπώσεως τῆς « Ἀντιγόνης » διὰ τὴν Ζωγράφειον βιβλιοθήκην, καὶ ἀνατεθῇ ἡ ἐκτύπωσις τοῖς κ. κ. ἀδελφοῖς Περρῇ τυπογράφοις.

Τοῦ κ. J. C. Poestion ἐκ Βιέννης, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἀντεπιστέλλοντος μέλους.

Εἶτα ὁ πρόεδρος περὶ τῆς ἀλληλογραφίας κοινοποιεῖ, ὅτι ἡ σταλεῖσα γλωσσικὴ ὕλη παραπεμφθήσεται τῇ φιλολογικῇ ἐπιτροπῇ, ὅτι ἡ φιλολογικὴ ἐπιτροπὴ διασκεψαμένη ἐπὶ τῆς προτάσεως τοῦ κ. Σεμιτέλου, οὐδὲν ἄλλο κώλυμα εὗρεν εἰς τὴν ἀπὸ τοῦδε ἐκτύπωσιν τῆς « Ἀντιγόνης » ἢ ὅτι δέον ἡ διανομὴ αὐτῆς νὰ γένηται ἕνα μῆνα μετὰ τὴν τοῦ πρώτου τόμου τοῦ Εὐριπίδου, τοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Βερναρδάκη ἐκδιδομένου, διότι φέρει τὴν εἰκόνα τοῦ μεγαθύμου ἱδρυτοῦ, καὶ διότι τούτῳ ἀνετέθη τὸ πρῶτον ἔργον. Ἡ πρότασις τῆς φιλολογ. ἐπιτροπῆς γίνεται δεκτή.

Εἰς τὴν σχολὴν Μπαϊραμιτσίου ἀποφασίζεται προτάσει τοῦ προέδρου ν' ἀποσταλῶσιν 100 ἀντίτυπα ἐκ τῶν ἐν τῷ συλλόγῳ ὑπαρχόντων ἀλφαβηταρίων τοῦ Γαβρ. Σοφοκλέους.

Ὁ πρόεδρος κοινοποιεῖ, ὅτι τὸ προεδρεῖον γράψει τοῖς ἀναλαβοῦσιν ἐκδόσεις τῆς Ζωγραφείου βιβλιοθήκης, ὅτι καὶ τοι ἐν τῷ προγράμματι αἱ χρηματικαὶ ἀμοιβαὶ ὁρίζονται εἰς φράγκα, ταῦτα ὅμως λογισθήσονται εἰς δραχμὰς ἑλληνικάς, ὡς λογίζεται αὐτὰς καὶ ἡ ἐθνικὴ ἑλληνικὴ τράπεζα, παρ' ᾗ κατετέθη τὸ κεφάλαιον τῆς Ζωγραφείου βιβλιοθήκης· καὶ ὅτι ἐπίτροπος τοῦ συλλόγου διὰ τὰς ἐν Ἀθήναις διαφόρους ἐργασίας τῆς Ζωγραφείου βιβλιοθήκης διορισθήσεται ὁ κ. Κ. Καραπάνος.

γ') Ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ἐκλέγονται ἐπίτιμα μὲν μέλη οἱ κκ. Heinrich von Treitschke, καθηγητὴς τοῦ ἐν Βερολίνῳ πανεπιστημίου, καὶ

Th. Eimer, καθηγητὴς ἐν τῷ ἐν Τυβίγγῃ πανεπιστημίῳ.

Τακτικὸν δὲ μέλος ὁ κ. Bernhard G. Grümberg, ἔμπορος ἐνταῦθα.

δ') Ὁ κ. Κ. Περδικίδης ἀναγινώσκει συνέχειαν τῆς πραγματείας αὐτοῦ « περὶ πυρολατρείας παρὰ τοῖς Σημίταις », καὶ λύεται ἡ *συνεδρίασις*.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΓ'.

(Τακτική)

Τῇ 27 Ἰανουαρίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ**.

ά) Ἀναγιγνώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολαὶ εὐχαριστήριοι ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτῶν ὡς ἐπιτίμων μελῶν τῶν κκ.

Maurice Croiset καθηγητοῦ ἐν τῇ σχολῇ τῶν γραμμάτων ἐν Montpellier καὶ

Alfred Croiset καθηγητοῦ ἐν τῇ σχολῇ τῶν γραμμάτων ἐν Παρισίοις.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Γεωργίου Παπαδοπούλου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα συλλογὴν λέξεων καὶ διαφόρων δημοτικῶν ᾀσμάτων τῆς νήσου Νισύρου.

Τοῦ κ. Edwin A. Grosvenor ἐκ Ῥουμελη-Ἰσάρ, θερμὰς ὁμολογοῦντος χάριτας ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους.

Τοῦ κ. Ἀντ. Γ. Πουλάκη ἐκ Κρήτης, δι' ἧς ἀγγέλλει, ὅτι πέμπει συλλογὴν λέξεων ἐκ Κρήνης καὶ ἀλλαχόθεν ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ κ. Δημητρίου Γ. Πουλάκη γενομένην.

Τοῦ κ. Δ. Σεμιτέλου, καθηγητοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐθνικοῦ πανεπιστημίου, δηλοῦντος καὶ αὖθις, ὅτι προτιμᾷ ἄρξασθαι τῆς ἐκτυπώσεως τῆς *Ἀντιγόνης* τοῦ Σοφοκλέους, καὶ ὅτι ὁ τυπογράφος, πρὸς ὃν ἀπετάθη, ἐδήλωσεν αὐτῷ, ὅτι ἀποδέχεται τὴν ἀπότισιν τῶν τυπωτικῶν μετὰ ἓν ἔτος, ἤτοι τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1887.

Τοῦ κ. Kox, πρεσβευτοῦ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐνταῦθα, πλείστας ὁμολογοῦντος χάριτας ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους.

Τοῦ κ. Δαμιράλη ἐξ Ἀθηνῶν, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει φυλλάδιον συλλογῆς λέξεων ἰδιαζουσῶν ἐν τῇ Νάξῳ καὶ ἄλλαις νήσοις τοῦ Αἰγαίου.

Ὁ κ. πρόεδρος λέγει, ὅτι αἱ συλλογαὶ γλωσσικῆς ὕλης διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα τῶν κ.κ. Δημητρίου Πουλάκη, Γεωργίου *Παπαδοπούλου καὶ Κ. Ν. Δαμιράλη* παραπεμφθήσονται τῇ φιλολογικῇ ἐπιτροπῇ. Ἀκολούθως ὑποβάλλει πρότασιν τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς περὶ ἐκλογῆς, κατὰ τὸ ΙΑ' ἄρθρον τοῦ προγράμματος τῆς Ζωγραφείου Βιβλιοθήκης, κριτικῆς ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ καθηγητῶν τοῦ ἐθνικοῦ πανεπιστημίου, εἰς ἣν ὑποβληθήσονται τὰ ἔργα τῶν ἀναδεξομένων κατ' ἰδίαν αἴτησιν ἔκδοσιν συγγραφέως ἢ ποιητοῦ· ὡς μέλη δὲ τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, τῇ προτάσει τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς, ἐκλέγονται οἱ κκ. Στέφ. Κουμανούδης, Δ. Σεμιτέλος καὶ Ι. Πανταζίδης.

ε') Ὁ κ. Ἀθανάσιος Παπαδόπουλος Κεραμεὺς ἐκτίθησι τὰ τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ συλλόγου εἰς Σηλυβρίαν ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ ἀνακαλύψεως ἀρχαιολογημάτων, τῇ γενομένῃ ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Σηλυβρίας κ. Γερμανοῦ. Τὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ ὁ κ. Κεραμεὺς συνοδεύει διὰ διαφόρων ἀρχαιολογικῶν ἀνακοινώσεων καὶ ἀρηγείται τὰ τῆς ἐπισκέψεως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ χωρίου Καδίκιοϊ, ἐν ᾧ ὑπάρχουσιν ἀνάγλυφα εἰκονίζοντα Θρᾴκας ἱππεῖς. Εἶτα δὲ περιγράφει λεπτομερῶς τὸ λεγόμενον Κασακλῆ-ἁγίασμα καὶ γνωμοδοτεῖ, ὅτι ἐνταῦθα πιθανὸν ἦν καθιερωμένον ἱερὸν θεῷ τινι.

Μετὰ ταῦτα περιγράφει καὶ τὰς ἐν Ἐπιβάταις ἀρχαιότητας ὡς καὶ τὰς ἐν Σηλυβρίᾳ, αἵ παρέχουσιν ἱκανὸν φῶς τῇ ἀρχαιολογίᾳ τοῦ τόπου τούτου.

Μεθ' ὅ λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΔ'.

(Τακτική)

Τῇ 3 Φεβρουαρίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ**.

ά) Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ μητροπολίτου Σηλυβρίας κ. Γερμανοῦ, ποιουμένου ἔκθεσιν τῆς καταστάσεως τοῦ χωρίου Αἰγιαλῶν ἀπὸ τῆς πυρκαϊᾶς τῆς 27 Αὐγούστου 1885 καὶ ἐπικαλουμένου τὴν ἀρωγὴν τοῦ συλλόγου ὑπὲρ τῶν σχολῶν αὐτοῦ διὰ τῆς συντηρήσεως τοὐλάχιστον ἐπὶ τριετίαν ἑνὸς διδασκάλου ἀντὶ εἰκοσαλίρου ἐτησίας συνδρομῆς.

Τοῦ κ. Ἀνέστη Κωνσταντινίδου, ἰδιοκτήτου καὶ διευθυντοῦ τοῦ ὁμωνύμου ἐν Ἀθήναις τυπογραφείου, δηλοῦντος, ὅτι ἀναδέχεται τὴν ἐκτύπωσιν τῆς Ζωγραφείου ἑλληνικῆς βιβλιοθήκης ἀντὶ δραχμῶν τεσσαράκοντα πέντε (45) δι' ἕκαστον τυπογραφικὸν φύλλον, πάντων συμπεριλαμβανομένων πλὴν τοῦ χάρτου.

Τῆς κ. Φανῆς Πρετεντέρη Τυπάλδου, εὐχαριστούσης τῷ συλλόγῳ ἐπὶ τῇ πρὸς αὐτὴν συλλυπητηρίῳ ἐπιστολῇ διὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου αὐτῆς Χαραλάμπους Πρετεντέρη Τυπάλδου.

Τοῦ κ. Ι. Γεωργαντοπούλου, δηλοῦντος, ὅτι ὡς πληρεξούσιος τοῦ συλλόγου ἐπὶ τῆς πτωχεύσεως τοῦ ἄλλοτε ταμίου αὐτοῦ N. Βαμβάκη παρέλαβε καὶ δεύτερον μέρισμα ἑνὸς καὶ τριῶν τετάρτων ($1\frac{3}{4}$) % ἤτοι Λ. Τ. δεκαοκτὼ καὶ δύο ἥμισυ ἑκατοστὰ ($18.02\frac{1}{2}$), ἃς διαβιβάζει τῷ συλλόγῳ ἀφαιρέσας δαπάνην τινὰ γενομένην ἐκ φρ. δώδεκα (12).

Τοῦ κ. Ι. Ῥωμάνου, γυμνασιάρχου ἐν Κερκύρᾳ, ἀγγέλοντος τὴν παραλαβὴν τῶν ἀρχαιολογικῶν δελτίων τοῦ ΙΕ' τόμου καὶ τὴν ἀποστολὴν τῶν « Κερκυραϊκῶν » τοῦ ἀοιδίμου Μουστοξύδου κατὰ μετάφρασιν τοῦ περὶ Κερκύρας πονήματος τοῦ Γρηγοροβίου.

Τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ συλλόγου, διαβιβαζούσης τὴν κρίσιν αὐτῆς περὶ τῆς γραμματικῆς τοῦ κ. Κοκκινάκη. Τὴν κρίσιν ταύτην ἀναγινώσκει ὁ γεν. γραμματεύς. *Κατὰ ταύτην δὲ ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος γραμματικὴ* οὐκ ὀλίγας μὲν ἔχει τὰς ἀρετάς, ἀλλὰ δεῖται ἔτι πολλῆς ἐπεξεργασίας, διότι καὶ ἡ ὕλη ἀσύμμετρός ἐστι καὶ οἱ τύποι ἐν πολλοῖς πλημμελῶς ἔχουσι.

Ὁ πρόεδρος ἐκφράζει τὴν λύπην αὐτοῦ τε καὶ τοῦ συλλόγου, διότι ὡς ἐκ τῆς οὐχὶ εὐπόρου θέσεως τοῦ ταμείου ἀδυνατεῖ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, τοῦ προσέρχεσθαι ἀρωγὸς τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τῶν ἐπαρχιῶν, ἐν οἷς καὶ τῇ σχολῇ Αἰγιαλῶν, ὑπὲρ ἧς τὴν συνδρομὴν τοῦ συλλόγου ἐξαιτεῖται ὁ μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Γερμανός.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ κ. Ἀνέστη Κωνσταντινίδου, ὁ πρόεδρος ἀνακοινοῖ, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ σύλλογος ἐξελέξατο τὸν κ. Κ. Καραπάνον πληρεξούσιον αὐτοῦ πρὸς συνεννόησιν μετὰ τῶν ἐν Ἀθήναις τυπογραφείων διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς Ζωγραφείου βιβλιοθήκης, τὸ προεδρεῖον ἔπεμψεν αὐτῷ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς τοῦ κ. Ἀνέστη Κωνσταντινίδου.

γ') Ὁ πρόεδρος προτείνει, ὅπως ἐρωτηθῶσιν αἱ διαρκεῖς ἐπιτροπαὶ τοῦ συλλόγου, ἐπειδὴ πρόκειται νὰ ἀναθεωρηθῶσιν αἱ διατάξεις αἱ κανονίζουσαι τὰ ἔργα αὐτῶν, ἐὰν ἔχωσι νὰ ἐκφράσωσιν ἰδίας ἐπ' αὐτῶν γνώμας.

δ') Προτείνεται τὸ δεύτερον καὶ γίνεται δεκτὸς ὡς μέλος τακτικὸν ὁ κ. Theodore Bent ἄγγλος ἀρχαιολόγος καὶ φιλόλογος, προσωρινῶς παρεπιδημῶν ἐνταῦθα.

ε') Ὁ κ. Κ. Περδικίδης ἀναγινώσκει τὴν συνέχειαν τῆς « περὶ πυρολατρείας παρὰ τοῖς Σημίταις » πραγματείας αὐτοῦ.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΕ'.

(Τακτική)

Τῇ 10 Φεβρουαρίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ**.

ά) Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Δ. Σεμιτέλου ἐξ Ἀθηνῶν, δι' ἧς ἐκφράζει εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ ἀποδοχῇ τῆς αἰτήσεως αὐτοῦ περὶ ἐνάρξεως τῆς ἐκτυπώσεως τῆς « Ἀντιγόνης » ἀπὸ τοῦ νῦν, δηλοῖ, ὅτι προτιμᾷ διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς Ζωγραφείου βιβλιοθήκης τοὺς τυπογράφους ἀδελφοὺς Περρῇ, καὶ ἀγγέλλει, ὅτι ἡ « Ἀντιγόνη » ἀπαρτισθήσεται ἐξ 20 περίπου τυπογραφικῶν φύλλων, καὶ ὅτι ἀποδέχεται τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ ὡς μέλους τῆς πρὸς κρίσιν ἐπὶ τῶν ἔργων τῶν κατ' ἰδίαν αἴτησιν ἀναδεξομένων ἐκδόσεις τῆς Ζωγραφείου βιβλιοθήκης.

Τοῦ κ. Δ. Βερναρδάκη ἐκ Μιτυλήνης, πα-

ρακαλοῦντος, ὅπως ὁρίσῃ αὐτῷ ὁ σύλλογος τὸ τυπογραφεῖον, εἰς ὃ ὀφείλει πέμψαι τὸ χειρόγραφον αὐτοῦ διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ πρώτου τόμου τοῦ Εὐριπίδου.

Τοῦ κ. Vito Palumbo ἐκ Καλημέρης τῆς Ἰταλίας, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν γλωσσικῆς ὕλης διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα.

Τοῦ κ. Ch. Gidel ἐκ Παρισίων, εὐχαριστοῦντος τῷ συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους.

Τῆς ἐνταῦθα ἀρμενικῆς ἑταιρίας « Assiagan », ἀγγελλούσης τὴν ἵδρυσιν καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῆς, συνιστάμενον εἰς τὴν διανομὴν βιβλίων ταῖς ὑπὸ τῶν ἡνωμένων ἀρμενικῶν ἑταιριῶν ἱδρυμέναις σχολαῖς καὶ ἐξαιτουμένης, ὅπως παραχωρηθῇ αὐτῇ ἡ αἴθουσα τοῦ συλλόγου τὴν προσεχῆ κυριακήν, ἵνα ποιήσωνται διαλέξεις μέλη τινὰ αὐτῆς.

Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ πρόεδρος κοινοποιεῖ, ὅτι ἡ γλωσσικὴ ὕλη τοῦ κ. Palumbo παραπέμπεται τῇ φιλολογικῇ ἐπιτροπῇ, καὶ ὅτι ὁ σύλλογος ἀείποτε προθύμως συντρέχων εἰς σκοποὺς ἐκπαιδευτικοὺς παραχωρήσει τὴν αἴθουσαν αὐτοῦ διὰ τὰς γενησομένας διαλέξεις τῆς ἀρμενικῆς ἑταιρίας «Assiagan».

γ') Ὁ κ. Ἀθ. Π. Κεραμεὺς ἀναγινώσκει ἔκθεσιν περὶ τῶν ἰδίων ἐρευνῶν ἐν Θρᾴκῃ καὶ Μακεδονίᾳ διὰ τὴν Μαυρογορδάτειον βιβλιοθήκην.

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΣ'.

(Τακτική)

Τῇ 19 Φεβρουαρίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.**

Ἡ ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν ἀναβάλλεται ἕνεκα ἀσθενείας τοῦ εἰδικοῦ γραμματέως.

Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Ch. Emile Ruellé ἐκ Παρισίων, εὐχαριστοῦντος τῷ συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους.

Τοῦ κ. Johns Hopkins, ἐκδότου τῶν δημοσιεύσεων τοῦ ἐν Βαλτιμόρῃ πανεπιστημίου, ἐγκύκλιος περὶ δημοσιεύσεως τῆς φωτοτυπίας συριακοῦ χειρογράφου ἐπιγραφομένου «Ἀντιλεγόμενα».

Τοῦ κ. Σάββα Ἰωαννίδου, ἀποστέλλοντος μελέτην ἐπὶ τῆς Θρᾴκης « ἡ Βιζύη » μετὰ γλωσσικῆς ὕλης διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα.

Τοῦ κ. Ἰω. Βούρη ἐξ Ἀθηνῶν, εὐχαριστοῦντος τῷ συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἀντεπιστέλλοντος μέλους.

Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ πρόεδρος ἐπιφέρει τὰ ἑξῆς.

Ἡ γλωσσικὴ ὕλη τοῦ κ. Ἰωαννίδου διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα παραπεμφθήσεται τῇ φιλολογικῇ ἐπιτροπῇ.

Περὶ δὲ τῆς ἀγγελίας τοῦ ἐκδότου τῶν δημοσιεύων τοῦ ἐν Βαλτιμόρῃ πανεπιστημίου κ. Johns Hopkins λέγει, ὅτι ὁ σύλλογος δέον νὰ λάβῃ ἓν ἀντίτυπον τοῦ ἀναγγελλομένου ἔργου.

Τῆς προτάσεως ἠὐτυχῆς δεκτῆς γενομένης, ὁ κ. Κ. Περδικίδης ἀναγινώσκει τὸ θέμα αὐτοῦ «περὶ πυρολατρείας παρὰ τοῖς Σημίταις».

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΖ'.

(Τακτική)

Τῇ 3 Μαρτίου 1885.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.**

α) Ἀναγιγνώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ὁ πρόεδρος ἀγγέλλων μετὰ μεγίστης θλίψεως τὸν θάνατον

Γρηγορίου Ὑψηλάντου, πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος ἐν Βιέννῃ, μέλους ἐπιτίμου τοῦ συλλόγου·

Ζαννῆ Στεφάνοβικ Σκυλίσση, δωρητοῦ τοῦ συλλόγου, καὶ

Σ. Κρίνου, φαρμακοποιοῦ ἐν Πειραιεῖ, καὶ Ν. Ν. Βλαβιάνου, δημάρχου Ἀμοργοῦ, μελῶν ἀντεπιστελλόντων τοῦ συλλόγου,

δηλοῖ, ὅτι ὁ σύλλογος ἀποστελεῖ ταῖς οἰκογενείαις αὐτῶν τὰ συλλυπητήρια αὐτοῦ.

γ') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολαὶ εὐχαριστήριοι ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτῶν ὡς ἐπιτίμων μελῶν τῶν κκ.

Edward North, καθηγητοῦ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας ἐν τῷ Hamilton college ἐν Ἀμερικῇ.

O. M. Fernald, καθηγητοῦ ἐν τῷ William college ἐν Ἀμερικῇ.

H. Köhler, διευθυντοῦ τῆς ἐν Ἀθήναις γερμανικῆς σχολῆς.

Ἐπιστολὴ τῆς ἐνταῦθα ἀρμενικῆς ἑταιρίας «Assiagan», εὐχαριστούσης τῷ συλλόγῳ ἐπὶ τῇ παραχωρήσει τῆς αἰθούσης αὐτοῦ.

Τοῦ κ. J. Conrad, πρυτάνεως τοῦ ἐν Halle-Wittemberg πανεπιστημίου, ἀγγέλλοντος, ὅτι προσφέρει τὰς δημοσιεύσεις τοῦ πανεπιστημίου τοῦ 1885 ἔτους.

Τοῦ κ. Ι. Ν. Ζωγράφακη ἐξ Ἡρακλείου Κρήτης, ἀποστέλλοντος γλωσσικὴν ὕλην διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα.

Τῶν κκ. ἀδ. Περρῆ, τυπογράφων ἐν Ἀθήναις, ἀποστελλόντων συμβόλαιον εἰς διπλοῦν διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῶν δύο τόμων τῆς Ζωγραφείου βιβλιοθήκης.

Τοῦ κ. Ludolf Krehl, βιβλιοφύλακος τοῦ ἐν Λειψίᾳ πανεπιστημίου, αἰτουμένου τοὺς ἐλλείποντας τόμους ΙΓ', ΙΔ' καὶ ΙΕ' τοῦ περιοδικοῦ τοῦ συλλόγου.

Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ ταῦτα.

Τὸ συμβόλαιον τῶν τυπογράφων κκ. ἀδελφῶν Περρῆ παραπέμπεται τῇ φιλολογικῇ ἐπιτροπῇ.

Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ πανεπιστημίου τῆς Λειψίας πέμψει ὁ σύλλογος μόνον τοὺς τόμους ΙΔ' καὶ ΙΕ', ἐξαντληθέντος τοῦ ΙΓ'.

γ') Ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ γίνεται δεκτὸς ὡς τακτικὸν μέλος ὁ κ. Ι. Ἰλλίδης, διδάσκαλος.

δ') Ὁ κ. Ἀθ. Κεραμεὺς ἀναγινώσκει τὸ δεύτερον μέρος τῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ « περὶ παλαιογραφικῶν ἐρευνῶν ἐν Θρᾴκῃ καὶ Μακεδονίᾳ ».

Ὁ πρόεδρος εὐχαριστήσας τῷ ἀγορητῇ λύει τὴν συνεδρίασιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΗ'.

(Τακτική)

Τῇ 10 Μαρτίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.**

α'). Ἀναγιγνώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τῆς κ. Εὐφροσύνης Λ. Ζαρίφη, προέδρου τῆς ἐνταῦθα φιλοπτώχου ἀδελφότητος τῶν κυριῶν, παρακαλούσης, ὅπως παραχωρηθῇ ἡ τοῦ συλλόγου αἴθουσα πρὸς ἐπιτέλεσιν τῆς ἐπετείου ἑορτῆς τῆς ἀδελφότητος.

Πιττάκιον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἀνακοινουμένου ἀναφορὰν τῶν χριστιανῶν κατοίκων Ἰνεπόλεως τῆς ἐπαρχίας Νεοκαισαρείας περὶ τῆς δεινῆς καταστάσεως τῶν οἰκονομικῶν αὐτῶν τε καὶ τῶν ἐκπαιδευτηρίων αὐτῶν καὶ συνιστῶντος τῷ συλλόγῳ, ὅπως ἀναλάβῃ ἐπὶ δύο ἢ ἓν ἔτος τὴν πρὸς συντήρησιν τῶν ἐν λόγῳ σχολῶν δαπάνην, εἴτε ἐξ ἰδίων εἴτε δι' εἰδικοῦ ἐπὶ τούτῳ ἐράνου.

Τοῦ κ. Ι. Πανταζίδου, καθηγητοῦ ἐν τῷ ἐθνικῷ πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποδέχεται τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ ὡς μέλους τῆς πρὸς κρίσιν τῶν κατ' ἰδίαν αἰτήσιν ἀναληφθεισῶν ἐκδόσεων ἑλλήνων ποιητῶν ἢ συγγραφέων διὰ τὴν Ζωγράφειον βιβλιοθήκην καὶ εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τούτῳ.

Τοῦ κ. Δ. Χαβιαρᾶ ἐκ Σύμης, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἀντεπιστέλλοντος μέλους τοῦ συλλόγου.

Ὁ πρόεδρος ἀνακοινοῦται περὶ τῆς ἀλληλογραφίας, ὅτι ἡ αἴθουσα παρεχωρήθη τῇ φιλοπτώχῳ ἀδελφότητι τῶν κυριῶν καὶ ὅτι σκεφθὲν τὸ προεδρεῖον ἐπὶ τοῦ πιττακίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ ἔχον ὑπ' ὄψει τὴν δυσχέρειαν τῶν οἰκονομικῶν αὐτοῦ, ἔκρινε καλόν, ὅπως συστήσῃ τριμελῆ ἐπιτροπὴν πρὸς σύναξιν συνδρομῶν ὑπὲρ τῶν σχολείων τῆς Ἰνεπόλεως, καὶ ὡς μέλη αὐτῆς προτείνει τοὺς κκ. Ι. Ἀρτεμιάδην, Ν. Σουλλίδην καὶ Ν. Ψωμιάδην.

Ἡ πρότασις τοῦ προεδρείου παμψηφεὶ γίνεται δεκτή.

γ') Ὁ κ. Κ. Περδικίδης ἀναγινώσκει « κριτικὴν μελέτην περὶ τοῦ προφήτου Ἀμώς ».

Ὁ πρόεδρος εὐχαριστεῖ τῷ ἀγορητῇ διὰ τὰς μελέτας αὐτοῦ ταύτας.

δ') Ὁ κ. Ἀθ. Π. Κεραμεὺς ἀναγινώσκει «περὶ διαλεκτικῆς ἐπιγραφῆς τῆς πόλεως Τραπεζοῦντος χαραχθείσης τῷ 1306 ἔτει». Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη διαλαμβάνει τὴν ἀνίδρυσιν ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆς Πέτρας, θεωρεῖται δ' ἀξία λόγου ὑπὸ γλωσσικήν, ἱστορικὴν καὶ νομικὴν ἔποψιν.

Μετὰ ταῦτα λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΘ'.

(Τακτική).

Τῇ 17 Μαρτίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΑΔΟΥ.**

α') Ἀναγιγνώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀναγινώσκεται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολαὶ εὐχαριστήριοι ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τοῦ ΙΣ' τόμου τοῦ περιοδικοῦ μετὰ τῶν παραρτημάτων αὐτοῦ τῶν κκ.

F. Crumbacher ἐκ Μονάχου, A. Fournier ἐκ Παρισίων καὶ D. Röhl γυμνασιάρχου ἐν Καινισβέργῃ.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Μ. Παρανίκα, ἀποστέλλοντος πραγματείαν ἐπιγραφομένην «Ὁμηρικαὶ μελέται».

Τῆς ἐνταῦθα ὑπὲρ τῆς μεγάλης τοῦ γένους σχολῆς ἀδελφότητος «Ξηροκρήνης», αἰτουμένης τὴν παραχώρησιν τῆς αἰθούσης τοῦ συλλόγου διὰ τὴν προσεχῆ κυριακήν, πρὸς ἐπιτέλεσιν μνημοσύνου διὰ τὸν ἀοίδιμον Ζαννῆν Στεφάνοβικ Σκυλίτσην.

Ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας, ὅτι παρεχωρήθη τῇ ἀδελφότητι «Ξηροκρήνῃ» ἡ τοῦ συλλόγου αἴθουσα διὰ τὴν προσεχῆ κυριακήν, πρὸς ἐπιτέλεσιν μνημοσύνου διὰ τὸν Ζαννῆν Στεφάνοβικ Σκυλίτσην, δωρητὴν ὑπάρξαντα τοῦ συλλόγου.

γ') Ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ γίνονται δεκτοὶ ὡς ἐπίτιμα μὲν μέλη οἱ κκ.

Michel Breal, καθηγητὴς καὶ μέλος τοῦ πανεκκαδημίου τῆς Γαλλίας.

Emile Beaussire, μέλος τοῦ αὐτοῦ πανεκκαδημίου καὶ πρόεδρος τῆς ἐν Παρισίοις ἑταιρίας τῆς ἀνωτέρας παιδεύσεως.

Ἰωάννης Τροϊτσκη, καθηγητὴς τῆς ἀκαδημίας τῆς Πετρουπόλεως.

Βασίλειος Λατίσεφ, μέλος τῆς ἐν Πετρουπόλει αὐτοκρατορικῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας.

Θεόδωρος Οὐσπένσκης, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Ὀδησσοῦ καὶ

K. Poniatowski, μέλος τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας ἐν Πετρουπόλει,

τακτικὸν δὲ μέλος ἡ Α. Π. ὁ μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Γερμανός.

Εἶτα ὁ πρόεδρος ἀγγείλας, ὅτι ἀδιαθετήσαντος τοῦ ἀγορητοῦ κ. J. Mordtmann τὸ ἀγγελθὲν ἀνάγνωσμα αὐτοῦ ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν, λύει τὴν συνεδρίασιν,

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΙ'.

(Τακτική)

Τῇ 24 Μαρτίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΑΔΟΥ.**

α') Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Πιττάκιον τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, εὐχαριστοῦντος τῷ συλλόγῳ ἐπὶ τῇ συστάσει ἰδίας ἐπιτροπῆς πρὸς συλλογὴν ἐράνων ὑπὲρ τῆς σχολῆς Ἰνεπόλεως.

Ἐπιστολὴ τοῦ ἐφόρου τῆς βιβλιοθήκης τῆς Βαϊμάρης, ἀγγέλλοντος τὴν παραλαβὴν τοῦ ΙΣ' τόμου τοῦ περιοδικοῦ μετὰ τῶν παραρτημάτων αὐτοῦ καὶ εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ αὐτοῦ.

Τῆς κ. Ἀργ. Ι. Ζίφου, εὐχαριστούσης ἐπὶ τοῖς συλλυπητηρίοις τοῦ συλλόγου καὶ δηλούσης, ὅτι, κατὰ παραγγελίαν τοῦ ἀοιδίμου συζύγου αὐτῆς, προσφέρει τῷ συλλόγῳ διάφορα ἐπιστημονικὰ συγγράμματα τῆς βιβλιοθήκης αὐτοῦ.

Τῆς ἐνταῦθα ὑπὲρ τῆς μεγάλης τοῦ γένους σχολῆς ἀδελφότητος «Ξηροκρήνης» προσκαλούσης τὸν πρόεδρον, τοὺς λοιποὺς κοσμήτορας καὶ τὰ μέλη τοῦ συλλόγου εἰς τὴν διὰ τὸν ἀοίδιμον Ζαννῆν Στεφάνοβικ Σκυλίτσην μνημόσυνον τελετήν.

Τῶν κκ. Ἀριστομένους Στεργιογλίδου, διευθυντοῦ τῆς ἐν Σμύρνῃ εὐαγγελικῆς σχολῆς, Ἐμμ. Δούκα καὶ Α. Βορεάδου, καθηγητῶν ἐν τῇ αὐτῇ σχολῇ, εὐχαριστούντων ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτῶν ὡς τακτικῶν μελῶν.

Τοῦ κ. Στ. Κουμανούδη ἐξ Ἀθηνῶν, ἀγγέλλοντος, ὅτι εὐχαρίστως δέχεται τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ ὡς μέλους τῆς πρὸς κρίσιν τῶν ἐκδόσεων τῆς Ζωγρ. βιβλιοθήκης ἐπιτροπῆς.

Τῶν διοργανωτῶν ἑορτῆς ἐπὶ τῇ πεντηκονταετηρίδι τῆς διδασκαλίας τοῦ διακεκριμένου ἁρμενιστοῦ Jean Baptiste Emine, ἀγγελλόντων, ὅτι ἡ ἑορτὴ γενήσεται τῇ 17]29 ἀπριλίου ἐν τῷ Institut Lazareff τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν ἐν Μόσχᾳ, ἐκφραζόντων δὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι ὁ σύλλογος μεθέξει αὐτῆς.

Τοῦ κ. Carl Sittl, καθηγητοῦ ἐν τῷ ἐν Μονάχῳ πανεπιστημίῳ, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀναδέχεται τὴν ἔκδοσιν τοῦ Ἡσιόδου διὰ τὴν Ζωγράφειον βιβλιοθήκην.

Τοῦ κ. Ι. Ψυχάρη, καθηγητοῦ ἐν τῇ σχολῇ τῶν νεωτέρων σπουδῶν τῆς ἱστορίας καὶ φιλολογίας ἐν Παρισίοις, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ προσκλήσει αὐτοῦ εἰς τὸ συνέδριον, δηλοῦντος, ὅτι, ὡς ἔχων ἰδιαιτέραν ἐντολὴν τοῦ ἐπὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργοῦ, ἐλεύσεται ἐνταῦθα, ἵνα μετάσχῃ τοῦ ἐπιστημονικοῦ συνεδρίου τοῦ συλλόγου, καὶ δηλοῦντος, ὅτι, κατ' ἀκολουθίαν εὐνοϊκῆς κρίσεως τῶν τελευταίων δημοσιεύσεων τοῦ συλλόγου, ὁ ἐν Παρισίοις σύλλογος πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ ἀπέστειλε τῷ ἡμετέρῳ συλλόγῳ τὸ ἴδιον αὐτοῦ βραβεῖον διὰ τὰς δημοσιεύσεις ταύτας.

Τοῦ κ. H. von Treitschke, καθηγητοῦ ἐν τῷ ἐν Βερολίνῳ πανεπιστημίῳ, εὐχαριστοῦντος τῷ συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους.

Τοῦ κ. Α. Γεωργίτση, ἰατροῦ ἐν Ἰωαννίνοις, ἀποστέλλοντος γλωσσικὴν ὕλην διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα «Τοπογραφικὰ ἀκροκεραυνίων».

γ') Ἀγγέλλεται προσφορὰ 146 τευχῶν διαφόρων συγγραμμάτων ὑπὸ τῆς χήρας Ι. Ζίφου ἰατροῦ.

Ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας, ὅτι ὁ σύλλογος γράψει εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν τῷ τὴν πεντηκονταετηρίδα τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ ἄγοντι καθηγητῇ Jean Baptiste Emine καὶ ὅτι ἡ γλωσσικὴ ὕλη τοῦ κ. Γεωργίτση παραπεμφθήσεται τῇ φιλολογικῇ ἐπιτροπῇ.

Ἀγγέλλει τοῖς μέλεσι τοῦ συλλόγου, ὅτι ἡ κατὰ τὸ 86ον ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ ἐκλεγεῖσα ἐπιτροπὴ πρὸς ἀναθεώρησιν τοῦ κανονισμοῦ ἀπεπεράτωσε τὸ ἔργον αὐτῆς, καὶ ὅτι τὸ ἐπιὸν σάββατον, 29 ἰσταμένου, ὥρᾳ 8 μ. μ., γενήσεται ἔκτακτος συνεδρίασις, καθ' ἣν ὑποβληθήσονται τῷ συλλόγῳ τὰ ἀναθεωρηθέντα καὶ τροποποιηθέντα ἄρθρα τοῦ κανονισμοῦ.

δ') Ὁ κ. J. Mordtmann ἀναγινώσκει πραγματείαν «περὶ τῆς ἐν Παφλαγονίᾳ Θεοδωρουπόλεως (Σαφράμπολι)».

Εὐχαριστήσας ὁ πρόεδρος τῷ ἀγορητῇ δίδωσι τὸν λόγον τῷ κ. Α. Π. Κεραμεῖ, κοινοποιοῦντι μερικὴν περιγραφὴν τῶν ἐν τῇ ἀρχαιολογικῇ συλλογῇ τοῦ ἐν Ῥαιδεστῷ θρακικοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου εὑρισκομένων ἀναγλύφων, μαρμάρων ἐπιγράφων, χαλκῶν ἀντικειμένων καὶ νομισμάτων καὶ ἐπάγοντι παρατηρήσεις ἐπεξηγηματικὰς ἑνὶ ἑκάστῳ.

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΙΑ'.

(Ἔκτακτος)

Τῇ 29 Μαρτίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΑΔΟΥ.**

α') Ὁ πρόεδρος ἀνακοινοῦται τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς συνεδριάσεως.

β') Ὁ κ. Ἀθ. Π. Κεραμεὺς ἀναγινώσκει τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἀπαρτιζομένης ὑπὸ τῶν κκ. Ἡρ. Βασιάδου, προέδρου, Κ. Καλλιάδου, Μ. Βελλογιάννη, Ὀδ. Ἀνδρεάδου, Ν. Χαρισιάδου καὶ Ἀθ. Π. Κεραμέως, δι' ἧς δηλοῦνται τὰ προστεθέντα καὶ τροποποιηθέντα ἄρθρα τοῦ τε κανονισμοῦ καὶ τῶν συμπληρωματικῶν διατάξεων καὶ οἱ λόγοι οἱ πείσαντες τὴν ἐπιτροπὴν εἰς τὰς τροποποιήσεις καὶ προσθήκας ταύτας.

γ') Ὁ γεν. γραμματεὺς ἀναγινώσκει ἓν ἕκαστον τῶν τροποποιηθέντων καὶ προστεθέντων ἄρθρων, ἅπερ μετά τινας τροποποιήσεις ἐπιψηφίζονται.

Εἶτα ἀναγινώσκονται κατ' ἄρθρα καὶ ἐπιψηφίζονται αἱ συμπληρωματικαὶ διατάξεις περὶ τοῦ γραφείου, τοῦ λογιστοῦ, τῆς βιβλιοθήκης, τοῦ ἀναγνωστηρίου, τῶν σχέσεων τῶν ἐπιτροπῶν πρὸς ἀλλήλας καὶ πρὸς τὸν σύλλογον καὶ εἰσπράξεως τῶν συνδρομῶν τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ τακτικῶν μελῶν.

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΙΒ'.

(Τακτική)

Τῇ 31 Μαρτίου 1886.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΑΔΟΥ.**

α') Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ ἐν Ἀλατζάτοις συλλόγου « Ἐρυθραίας », αἰτουμένου καὶ αὖθις βιβλία τινὰ τῶν διπλῶν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ συλλόγου καὶ τὸν τελευταῖον τόμον τοῦ περιοδικοῦ.

Τοῦ κ. R. Foerster πρυτάνεως τοῦ πανεπιστημίου Kiel, εὐχαριστοῦντος τῷ συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τοῦ περιοδικοῦ, ἀγγέλλοντος, ὅτι τὸ πανεπιστήμιον πέμψει ἀριθμόν τινα τῶν δημοσιεύσεων αὐτοῦ καὶ ἐρωτῶντος, ἂν ὁ σύλλογος δύναται πέμψαι τῷ πανεπιστημίῳ τὴν σειρὰν τοῦ περιοδικοῦ ἀπὸ τοῦ Α'—ΙΕ' τόμου.

Τῆς ἐν Ὀδησσῷ ἱστορικῆς καὶ ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας, ἀγγελλούσης τὴν ἀποστολὴν ἀντιτύπου τῶν πρακτικῶν τοῦ ἔτους 1884—1885.

Ἀνωνύμου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν τῆς συμπληρώσεως τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας εἰς τρεῖς κύκλους ὑπὸ τὸ ῥητόν, « ex aliis negotiis quæ ingenio exercentur » κλπ. ἧς τὸ Α' *μέρος ἐπέφυθη τὸ παρελθόν ἔτος.*

Τῶν κκ. Michel Bréal, Emile Beaussire καὶ Marquis de Queux de Sᵗ Hilaire, εὐχαριστούντων ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτῶν ὡς ἐπιτίμων μελῶν.

Ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας, ὅτι εἰς τὸν ἐν Ἀλατζάτοις σύλλογον σταλήσονται βιβλία ἐκ τῶν διπλῶν ἢ πολλαπλῶν, ἂν τοιαῦτα ὑπάρχουσι, καὶ ὁ ΙΣ' τόμος τοῦ περιοδικοῦ, καὶ ὅτι τὸ προεδρεῖον προτείνει νὰ σταλῶσι τῷ πανεπιστημίῳ Kiel τὰ τεύχη τοῦ περιοδικοῦ ἀπὸ τοῦ Δ'—ΙΕ' τόμου, τῶν τριῶν πρώτων μὴ ὑπαρχόντων.

Τῆς προτάσεως δεκτῆς γενομένης ὁ πρόεδρος λέγει, ὅτι τὴν ὑπὸ τοῦ ἀνωνύμου πεμπομένην ἑλληνικὴν ἱστορίαν, καίτοι ἐκπρόθεσμον, παραπέμπει τῇ ἐκπαιδευτικῇ ἐπιτροπῇ.

γ') Ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον ὡς ἀντεπιστέλλον μέλος καὶ γίνεται δεκτὸς ὁ κ. Παναγ. Ἀδαμαντίδης, τέως σχολάρχης ἐν Ξάνθῃ.

δ') Ὁ κ. Κ. Περδικίδης συνεχίζει τὸ προηγούμενον αὐτοῦ ἀνάγνωσμα « περὶ τοῦ προφήτου Ἀμὼς ».

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΙΓ'.

(Τακτική)

Τῇ 7 Ἀπριλίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΟΥ.**

α') Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Π. Ῥαλλοπούλου, ὑποβάλλοντος τῇ κρίσει τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς δραματικὸν δοκίμιον ἐπιγραφόμενον « Ἰωσὴφ ὁ πάγκαλος ἢ ὁ θρίαμβος τῆς ἀρετῆς ».

Τοῦ κ. H. A. Naville ἐκ Παρισίων, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποσολὴν τριῶν ἀντιτύπων τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ « Julien l'apostat ».

Τοῦ κ. Carl Johannes Neumann, καθηγητοῦ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Giessen, εὐχαριστοῦντος τῷ συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς μέλους ἐπιτίμου, ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τῶν *δημοσιεύσεων τοῦ συλλόγου καὶ ἐπὶ τῇ προσκλήσει* εἰς τὸ συνέδριον, καὶ δηλοῦντος, ὅτι ἐλπίζει παραστῆναι· εἰ δὲ μή, πέμψει πραγματείαν.

Ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας, ὅτι, κατὰ προηγουμένην ἀπόφασιν τοῦ συλλόγου, κρίσις δραματικῶν ἔργων τυγχάνει ἀπαράδεκτος, ἑπομένως ὁ σύλλογος ἀποφασίζει, ἵνα ἐπιστρέψῃ τῷ κ. Ῥαλλοπούλῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ.

γ') Ὁ πρόεδρος μετὰ μεγάλης θλίψεως ἀγγέλλει τὸν θάνατον τοῦ ἐν Παρισίοις Gustave Eichthal, ἐπιτίμου μέλους τοῦ συλλόγου, πολλὰ ἐργασθέντος ὑπὲρ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ εὐμενέστατα ὑπὲρ τοῦ συλλόγου ἡμῶν διακειμένου, ὅπερ ἐν ἄλλοις τε πολλοῖς καταφαίνεται καὶ ἐκ δύο σχετικῶν τῇ ἀγγελίᾳ τοῦ ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι τοῦ συλλόγου γενησομένου συνεδρίου ἐπιστολῶν, τῶν τελευταίων ἕως τοῦ ἀνδρός, ἃς ἀναγινώσκει ὁ πρόεδρος. Ἡ μὲν τούτων ἀπευθύνεται τῷ ἐν Παρισίοις κ. Γ. Χασιώτῃ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5 φεβρουαρίου ε. ε., προσκαλουμένῳ παρ' αὐτῷ πρὸς σύσκεψιν περὶ τῶν τοῦ συλλόγου καθ' ἑκάστην μ. μ., ἡ δὲ πρὸς τὸν ἡμέτερον πρόεδρον ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17 φεβρουαρίου, ἔχουσα ἐν περιλήψει ὧδε·

« Ἀδυνατῶ ν' ἀποφανθῶ, ὅτι παραστήσομαι ὁ ἴδιος ἐν τῷ συνεδρίῳ, διότι εἰσερχόμενος μετὰ ἕνα μῆνα εἰς τὸ ὀγδοηκοστὸν δεύτερον ἔτος τοῦ βίου μου ἄρχομαι αἰσθανόμενος τοῦ γήρατος τὸ βάρος, καὶ εἰ μὴ ἀδύνατον, λίαν δύσκολον ὅμως εὑρίσκων τὸ μακρὸν ταξείδιον, προτιμῶ ἀποστεῖλαι πραγματείαν ἔχουσαν θέμα τὸ μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας ὑπὸ τοῦ συλλόγου καὶ ὑμῶν ἐπιδιωκόμενον μέγα ζήτημα τῆς βελτιώσεως τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς βαθμὸν ὥστε, νικωμένων τῶν πολλῶν ὁμολογουμένως δυσκολιῶν αὐτῆς, νὰ κατασταθῇ ἡ τῇ ἀνθρωπότητι ἀναγκαιοῦσα διεθνὴς γλῶσσα ».

δ') Ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ γίνονται δεκτοὶ ὡς ἐπίτιμα μὲν μέλη οἱ κκ.

Vacherot, μέλος τῆς ἀκαδημίας τῶν ἠθικοπολιτικῶν ἐπιστημῶν.

Alfred Fouillée, maître de conférences ἐν τῷ ἀνωτέρῳ διδασκαλείῳ.

Ribot, καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας ἐν Σορβώννῃ καὶ

A. Adrien Naville, καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ τοῦ Neuchatel,

τακτικὸν δὲ ὁ κ. Léon Lemoine, διευθυντὴς τοῦ ἐναῦθα καταστήματος τοῦ Crédit Lyonnais.

ε') Ὁ γεν. γραμματεὺς ἀναγινώσκει ἐπιτυμβίους ἐπιγραφὰς προσφάτως ἀνακαλυφθείσας ἐν τῇ πλατείᾳ Tunnel καὶ κατατίθησιν ἔκτυπα αὐτῶν· ἀπεφασίσθη ἐπὶ τούτῳ, ὅπως παραπεμφθῶσι τῇ ἀρχαιολογικῇ ἐπιτροπῇ, ἵνα μελετήσῃ καὶ ὑπομνηματίσῃ αὐτάς.

ς') Ὁ κ. Α. Π. Κεραμεὺς ἀναγινώσκει τὸ τρίτον μέρος τῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ « περὶ τῶν παλαιογραφικῶν ἐρευνῶν » διὰ τὴν Μαυροκορδάτειον βιβλιοθήκην.

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΙΔ'.

(Τακτική)

Τῇ 21 Ἀπριλίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΗΡ. ΒΑΣΙΛΑΟΥ.**

ά) Ἀναγιγνώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ μητροπολίτου Σηλυβρίας κ. Γερμανοῦ, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς τακτικοῦ μέλους.

Τοῦ κ. Ι. Ζωγραφάκη ἐξ Ἡρακλείου Κρήτης, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν ἀντιτύπου φυλλαδίου « τὸ παραμύθι τῆς Σταχτοπούτας ».

Τοῦ κ. E. Herzog, καθηγητοῦ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Τυβίγγης, ἐπιτίμου μέλους τοῦ συλλόγου, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τῶν τελευταίων τευχῶν τοῦ περιοδικοῦ τοῦ συλλόγου, καὶ δηλοῦντος, ὅτι πέμψει τινὰς τῶν δημοσιεύσεων αὐτοῦ.

Τοῦ κ. Carl Sittl, ὁρκωτοῦ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Μονάχου, ἐκφράζοντος γνώμην, ὅπως ἀντιπροσωπευθῇ ὁ σύλλογος ἐν τῇ πανηγυρισθησομένῃ, ἀρχομένου προσεχοῦς Ἰουλίου, ἑκατονταετηρίδι τῆς γεννήσεως τοῦ φιλέλληνος βασιλέως Λουδοβίκου τοῦ Α', πατρὸς τοῦ πρώτου βασιλέως τῆς Ἑλλάδος Ὄθωνος.

Τῶν κκ. Μ. Ἰωαννίδου καὶ Κ. Μαρκοπούλου, ἀποστελλόντων ἀντίτυπον τοῦ εἰς τρία τεύχη ὑπ' αὐτῶν ἐκδοθέντος διὰ τὰ σχολεῖα « Ἀνθῶνος », ἵνα συλλογῆς διαφόρων ποιημάτων τῶν διακεκριμένων ἑλλήνων ποιητῶν, καὶ αἰτουμένων τὴν περὶ αὐτοῦ κρίσιν τοῦ συλλόγου.

Τοῦ ἐν Ἀθήναις φιλολογικοῦ συλλόγου « Παρνασσοῦ », δι' ἧς ἀπαντῶν εἰς ἐπιστολὴν τοῦ ἡμετέρου ἀγγέλλει, ὅτι ἐψηφίσατο τὴν ἀποστολὴν τῆς συλλογῆς γλωσσικῆς ὕλης τοῦ κ. Ι. Ζωγραφάκη, καὶ παρακαλεῖ, ὅπως ὑποδειχθῇ ἀσφαλέστερον μέσον ἀποστολῆς ἢ τὸ ταχυδρομεῖον μὴ δεχόμενος εὐθύνην.

Ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας, ὅτι τὰ τρία τεύχη τοῦ « Ἀνθῶνος » παραπεμφθήσονται τῇ ἐκπαιδευτικῇ ἐπιτροπῇ, ἐπὶ δὲ τῆς ἐκφρασθείσης γνώμης τοῦ κ. Sittl προτείνει, ὁ δὲ σύλλογος ἀποδέχεται, ἵνα ἀντιπροσωπευθῇ ὑπὸ τῶν κκ. Γ. Χ. Ζωγράφου καὶ Ε. Ζωμαρίδου, ἐν Μονάχῳ διατριβόντων, ἔνθα γενήσεται ἡ ἀγγελθεῖσα ἑορτή.

γ') Ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ γίνονται δεκτοὶ ὡς ἐπίτιμα μέλη οἱ κκ.

Bonitz, διευθυντὴς τῆς ἀνωτέρας παιδεύσεως ἐν Πρωσσίᾳ.

Paul Janet, μέλος τοῦ πανακαδημίου καὶ καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας ἐν Σορβώννῃ καὶ

Liard, διευθυντὴς τῆς ἀνωτέρας παιδεύσεως ἐν Γαλλίᾳ·

δ') Ὁ γεν. γραμματεὺς ἀναγινώσκει πραγματείαν τοῦ ἐν Τραπεζοῦντι γυμνασιάρχου

κ. Κ. Ξανθοπούλου, ἐπιγραφομένην «συμπέρασμα τῆς μελέτης τῶν ἠθικῶν Νικομαχείων».

Ἐκφράσας ὁ πρόεδρος εὐχαριστίας τῷ καὶ μακρόθεν ἐργαζομένῳ ὑπὲρ τοῦ συλλόγου κ. Κ. Ξανθοπούλῳ, προτείνει, ὅπως ὁ σύλλογος γράψῃ αὐτῷ ἐπὶ τούτῳ εὐχαριστήριον γράμμα.

Δεκτῆς γενομένης τῆς προτάσεως, λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΙΕ'.

(Ἔκτακτος)

Τῇ 24 Ἀπριλίου 1886.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΙΩΡ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ.

Ἀναγιγνώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἠγουμένης ἐκτάκτου συνεδριάσεως.

Ὁ πρόεδρος ἀγγέλλει, ὅτι τρία θέματα ἀπασχολήσουσι τὴν παροῦσαν συνεδρίασιν. Τὸ πρῶτον τούτων ἀναφέρεται εἰς τὴν τέλεσιν δημοσίου μνημοσύνου ὑπὲρ τῶν εὐεργετησάντων διὰ χρηματικῶν χορηγιῶν τὰ σχολεῖα, καὶ καθοριζόμενον ἐν τοῖς ἑξῆς·

1) Νὰ τελῆται δημόσιον μνημόσυνον ἐτησίως ὑπὲρ πάντων τῶν ἀπὸ τῶν τελευταίων αἰώνων μέχρι τοῦδε εὐεργετησάντων ὑλικῶς τὰ γράμματα καὶ τὰ σχολεῖα τοῦ ἡμετέρου ἔθνους καὶ τῶν εἰς τὸ ἑξῆς εὐεργετησόντων αὐτά.

2) Νὰ ὁρισθῇ ἡμέρα τοῦ μνημοσύνου ἡ τελευταία κυριακὴ τοῦ Σεπτεμβρίου, καθ' ἣν τὴν μὲν πρωΐαν γενήσεται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀρχιερατικὴ λειτουργία καὶ μνημονευθήσονται τὰ ὀνόματα πάντων, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν μ.μ. ὥραν ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ συλλόγου ἐκτεθήσονται αἱ εἰκόνες ὅσων σώζονται, κοινοποιηθήσεται κατὰ χρονολογικὴν τάξιν ὁ κατάλογος τῶν ὀνομάτων αὐτῶν μετὰ τῶν πατρωνυμικῶν καὶ τῶν ὀνομάτων τῆς γενετείρας αὐτῶν χώρας, καὶ ἀπαγγελθήσεται πανηγυρικὸς λόγος ὑπὸ τοῦ ὁρισθησομένου κατὰ τὴν προτελευταίαν κυριακὴν τοῦ Ἀπριλίου, καθ' ἣν γίνονται αἱ ἀρχαιρεσίαι, ὑπόθεσιν ἔχων τοὺς εὐεργέτας τούτους καθόλου ἢ ἕνα ἢ δύο ἐξ αὐτῶν.

3) Νὰ περισυλλεχθῶσιν αἱ εἰκόνες τῶν ἀνδρῶν τούτων, ὅσων σώζονται, καὶ αἱ βιογραφίαι, ὅσων μένουσιν ἄγνωστοι ἢ ἀτελῶς ἐγνωσμέναι· ἐκ τῶν εἰκόνων ληφθήσονται φωτογραφήματα ἀπαρτίσοντα λεύκωμα, ὅπερ πεμφθήσεται δωρεὰν μετὰ τοῦ περιοδικοῦ τοῖς μέλεσι τοῦ συλλόγου.

4) Νὰ πεμφθῇ ὑπὸ τοῦ συλλόγου ἐγκύκλιος πρὸς τὰς κοινότητας τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, μάλιστα πρὸς τὰς ἀρχαιοτέρας, τὰς ἐν Ῥωσσίᾳ, Ῥουμανίᾳ, Ἰταλίᾳ, Αἰγύπτῳ κλπ., ὅπως ἀγγελθῇ αὐτοῖς ἡ σύστασις τοῦ δημοσίου μνημοσύνου καὶ αἰτηθῶσιν αἱ εἰκόνες καὶ πληροφορίαι περὶ τῶν ἀνδρῶν, ὅσοι ἐν αὐταῖς κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας μέχρι τοῦ νῦν εὐηργέτησαν τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ τὰ σχολεῖα.

5) Ἄλλαι ἐγκύκλιοι νὰ πεμφθῶσι πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἡγουμένους τῶν μοναστηρίων, πρὸς συλλόγους καὶ ἐκπαιδευτικὰς ἀδελφότητας, πρὸς τὰς οἰκογενείας καὶ τοὺς ἀπογόνους τῶν περὶ οὗ ὁ λόγος ἀνδρῶν καὶ πρὸς ἄνδρας λογίους δυναμένους δοῦναι πληροφορίας.

Ἐπὶ τούτοις παρατηρήσαντος τοῦ κ. Κ. Περδικίδου, ὅτι ὄχι μόνον οἱ εὐεργέται ἀλλὰ καὶ οἱ διδάσκαλοι δέον νὰ περιληφθῶσιν εἰς τὸ μνημόσυνον τοῦτο, ὁ πρόεδρος ἀπαντᾷ, ὅτι ἡ πρότασις ἀφορᾷ μόνον τοὺς ὑλικῶς εὐεργετήσαντας, ἄλλως τε τῶν διδασκάλων ὁ ἀριθμὸς κατὰ χιλιάδας τυγχάνει καὶ ἀδύνατον μνημονεῦσαι αὐτῶν ἐν παρομοίᾳ τελεταῖς.

Ὁ κ. Κ. Καλλιάδης ἐπιδοκιμάζει τὴν πρότασιν καὶ ἐπαινεῖ τὸ προεδρεῖον διὰ τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ συλλέξαι πληροφορίας περὶ τῶν ὑλικῶς εὐεργετησάντων τὰ σχολεῖα τοῦ ἡμετέρου ἔθνους καὶ ἐγκρίνει τὰ προτεινόμενα εἰς τοῦτο μέσα· ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ, λέγει, τὴν ἐπιτέλεσιν μνημοσύνου καὶ ἀρχιερατικῆς ἐπὶ τούτῳ λειτουργίας, ἐπειδὴ τὸ οἰκουμενικὸν πατριαρχεῖον ἐπιτελεῖ τοιοῦτον ἀνὰ πᾶσαν τριακοστὴν Ἰανουαρίου, καθ' ἣν ἄγει ἡ ἡμετέρα ἐκκλησία τὴν ἑορτὴν τῶν τριῶν ἱεραρχῶν καὶ μνημονεύει τῶν τε εὐεργετησάντων ὑλικῶς καὶ τῶν ἐργασθέντων πνευματικῶς, φρονεῖ, ὅτι ἔσται περιττὸν τὸ τοῦ συλλόγου ἑπομένως συνιστᾷ τὴν μὴ ἐπιψήφισιν τῆς προτάσεως τῆς τελευτῆς μνημοσύνου, διότι ἡ μόνη ἀπέναντι τῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἔθνους ἀνεγνωρισμένη ἀρχὴ πρὸς τὰ σχολεῖα, τὸ οἰκουμενικὸν πατριαρχεῖον, δύναται καὶ ὀφείλει νὰ πράξῃ τοῦτο, ὡς καὶ τὸ πράττει, ἐν ᾧ ὁ σύλλογος, καὶ τοι ἐν ὑψηλῇ πράγματι περιωπῇ εὑρισκόμενος, δὲν ἔχει ὅμως τὴν ἀντιπροσωπευτικὴν ταύτην δύναμιν.

Ὁ κ. Θ. Σαλτέλης παρατηρεῖ, ὅτι θὰ εἶναι καλὸν νὰ μὴ γείνῃ κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην ψηφοφορία ἐπὶ τῆς προτάσεως, ἀλλ' ἀναβληθῇ εἰς ἄλλην συνεδρίασιν, ὥστε τὰ μέλη νὰ σκεφθῶσι καὶ σχηματίσωσιν ἀκριβεστέραν γνώμην, διότι πρότασις τοσαύτης σπουδαιότητος κατὰ πρῶτον γιγνομένη δὲν δύναται νὰ ἐξαντληθῇ εἰς πρώτην συζήτησιν.

Ὁ πρόεδρος παρατηρήσας, ὅτι τὸ μὲν οἰκουμενικὸν πατριαρχεῖον μνημονεύει γενικῶς τοὺς εὐεργέτας, ἐνῷ ἡ πρότασις τοῦ προεδρείου ὁρίζει μνημονεῦσαι αὐτοὺς ὀνομαστί, καὶ ὅτι ἀποτέλεσμα τούτου ἔσται ἡ ἀκριβὴς γνῶσις τοῦ ἐπικρατήσαντος παρὰ τῷ ἡμετέρῳ ἔθνει αἰσθήματος φιλομουσίας καὶ τῶν γιγναμένων ἐπὶ τούτου θυσιῶν καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ ἀναζωπύρησις διὰ τὸ μέλλον τοῦ αἰσθήματος τούτου, τίθησι τὰς δύο προτάσεις εἰς ψηφοφορίαν, καθ' ἣν ὁ σύλλογος ἀποφαίνεται ὑπὲρ τῆς ἀναβολῆς τῆς ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἐπιτελέσεως ἢ οὐ τοῦ μνημοσύνου καὶ τῆς λειτουργίας.

Εἶτα ὁ πρόεδρος εἰσερχόμενος εἰς τὸ δεύτερον θέμα ἀνακεφαλαιοῖ τὰς μέχρι τοῦδε γενομένας ἐνεργείας ὑπὲρ τῆς συγκροτήσεως τοῦ ἐπιστημονικοῦ συνεδρίου ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι τοῦ συλλόγου ὑπό τῆς σχηματισθείσης ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπῆς. Παρατηρεῖ δέ, ὅτι τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ἡ ἐργασία παρατεθήσεται καὶ μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ συνεδρίου πρὸς ἔκδοσιν τῶν πρακτικῶν αὐτοῦ. Ἐν τούτοις ἐπικειμένων ἤδη τῶν ἀρχαιρεσιῶν, ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη καταλείψει ἡμιτελὲς τὸ ἔργον τοῦτο· τούτου ἕνεκα ὑποβάλλει τὸ ζήτημα εἰς τὴν σκέψιν τῶν μελῶν, ὅπερ σχετίζεται καὶ πρὸς τὸ τρίτον θέμα τῆς συνεδριάσεως ταύτης, τὸ τῶν ἀρχαιρεσιῶν, καὶ ἐφίστησι τὴν προσοχὴν τῶν μελῶν ἐπὶ τῆς θέσεως καὶ τῆς σχέσεως τοῦ ἐκλεγησομένου προεδρείου πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν τῆς τοῦ συνεδρίου διοργανώσεως· παρατηρεῖ δέ, ὅτι, ἂν τὸ συνέδριον συνεκροτεῖτο εἰς τὴν κατὰ πρῶτον ταχθεῖσαν ἐποχήν, τουτέστι κατὰ Μάϊον, καλῶς ἂν εἶχεν· ἀναβληθὲν ὅμως κατὰ τὰς ὀρθὰς παρατηρήσεις διαφόρων εἰς τὸν Αὔγουστον, ὅτε οὐδὲν κώλυμα εἶχον οἱ καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι, εὑρισκόμενοι εἰς τὰς διακοπὰς τῶν μαθημάτων, νὰ προσέλθωσιν εἰς τὸ συνέδριον, ἐπήνεγκε τὸ παρὸν ζήτημα, ὅπερ ἀνάγκη νὰ λυθῇ λαμβανομένου ὑπ' ὄψει τοῦ συμφέροντος τοῦ συλλόγου ὡς πρὸς τὴν τέλεσιν τοῦ συνεδρίου.

Ὁ κ. Κ. Καλλιάδης συμμεριζόμενος τὰς σκέψεις τοῦ προεδρείου ὡς πρὸς τὰ ἄτοπα, ὅπερ θὰ ἐπέλθωσιν ἐκ τῆς ἀλλαγῆς τῶν προσώπων τῆς ἐπιτροπῆς, ποιεῖται τὴν ἑπομένην πρότασιν·

Ὁ σύλλογος λαβὼν ὑπ' ὄψει τὰς παρατηρήσεις τοῦ προεδρείου, τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13 Μαΐου 1885 περὶ ἐκλογῆς ἐπὶ τῇ συγκλήσει συνεδρίου εἰδικῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11 Σεπτεμβρίου 1885 περὶ ἀναβολῆς εἰς τὸν μῆνα Αὔγουστον τοῦ 1886 τοῦ συνεδρίου καὶ κατ' ἀκολουθίαν καὶ τῆς ἐπετείου αὐτοῦ πανηγύρεως, φρονῶν δέ, ὅτι ἀλλαγή τις ἐπερχομένη ἐν τῷ προσωπικῷ τῶν κοσμητόρων ἢ τῶν μελῶν τῶν διαρκῶν ἐπιτροπῶν δύναται νὰ ριψοκινδυνεύσῃ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς διοργανώσεως τοῦ συνεδρίου, λαμβάνει ἐκτάκτως χάριν τῆς πανηγυρισθησομένης κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἰκοσιπενταετηρίδος αὐτοῦ τὴν ἀκόλουθον ἀπόφασιν, ἐπὶ τῷ ὅρῳ, ἵνα μηδέποτε αὕτη δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς προηγούμενον δικαιολογοῦν τὴν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι λῆψιν παρομοίου μέτρου. Οἱ κοσμήτορες καὶ οἱ πρόεδροι καὶ τὰ μέλη τῶν διαρκῶν ἐπιτροπῶν τοῦ συλλόγου διατηρήσουσι τὰς ἑαυτῶν θέσεις μέχρι τῶν ἀρχαιρεσιῶν τοῦ προσεχοῦς ἔτους 1887, γενησομένων κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ὁριζομένην ἡμερομηνίαν.

Ὁ κ. Θ. Σαλτέλης ἀντὶ τούτου προτείνει τὴν ἀναβολὴν τῶν ἀρχαιρεσιῶν, ἐφ' οἷς λόγοις καὶ ἐφ' οἷς ὅροις διετυπώσατο ὁ κ. Κ. Καλλιάδης μέχρι τῆς λήξεως τοῦ συνεδρίου.

Ὁ κ. Ψωμιάδης παρατηρεῖ, ὅτι καὶ μετὰ τὸ πέρας τοῦ συνεδρίου ἡ ἐπιτροπὴ θέλει ἔχει πολλὴν ἐργασίαν ἐνασχοληθησομένη εἰς τὴν συλλογὴν τῆς ὕλης, μετάφρασιν πραγματειῶν καὶ ἐκτύπωσιν πρακτικῶν· ἑπομένως ὑποστηρίζει τὴν πρότασιν τοῦ κ. Κ. Καλλιάδου.

Ὁ κ. Κ. Περδικίδης ζητεῖ ἐξηγήσεις περὶ τῶν μετὰ τὸ πέρας τοῦ συνεδρίου ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ὁ δὲ πρόεδρος ὑποδείκνυσιν ἐν ἄλλοις καὶ τὸ ἄρθρον τοῦ προγράμματος τοῦ συνεδρίου. Ἐπὶ τούτῳ ὁ κ. Θ. Σαλτέλης οὐχ εὑρίσκει λόγον παρατάσεως τῶν ἀρχαιρεσιῶν μετὰ τὸ πέρας τοῦ συνεδρίου, μάλιστα δὲ ἐδήλωσεν, ὅτι ἐν ᾗ περιπτώσει ἀποφασίσει ὁ σύλλογος τὴν ἐπὶ ἓν ἔτος παράτασιν τοῦ νῦν προεδρείου αὐτὸς παραιτηθήσεται λόγῳ ὑγείας ἀμέσως μετὰ τὸ πέρας τοῦ συνεδρίου. Ὁ δὲ κ. Κ. Τσιούλκας προτείνει νὰ τελεσθῶσιν αἱ ἀρχαιρεσίαι ἐν τῷ κατὰ τὸν κανονισμὸν χρόνῳ.

Ἐξακολουθησάσης ἔτι μικρὸν τῆς συζητή-

σεως, ὁ πρόεδρος τίθησι κατὰ σειρὰν εἰς ψηφοφορίαν τὰς ἐξῆς προτάσεις.

Καὶ ἡ μὲν πρότασις Τσιούλκα: νὰ τελεσθῶσιν αἱ ἀρχαιρεσίαι κατὰ τὸν ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ὁριζόμενον χρόνον· καὶ ἡ τοῦ κ. Κ. Καλλιάδου: αἱ ἀρχαιρεσίαι νὰ γένωνται τὸν Μάϊον τοῦ 1887 τοῦ προεδρείου καὶ τῶν διαρκῶν ἐπιτροπῶν μενουσῶν τῶν αὐτῶν, ἀπορρίπτονται δι' ἀπολύτου πλειονοψηφίας, ἡ δὲ πρότασις τοῦ κ. Θ. Σαλτέλη: *ν' ἀναβληθῶσιν αἱ ἀρχαιρεσίαι εἰς Σεπτέμβριον μετὰ τὴν λῆξιν* τοῦ συνεδρίου, γίνεται ἀποδεκτή.

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΙΣ'.

(Τακτική)

Τῇ 5 Μαΐου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων

κ. ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.

ἀναβληθείσης τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἕνεκα ἀπουσίας τοῦ ἰδικοῦ γραμματέως ἀνακοινοῦται

ά) ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολαὶ εὐχαριστήριοι ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτῶν ὡς ἐπιτίμων μελῶν τῶν κκ.

Βασιλείου Λάτισερ, ὑφηγητοῦ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Πετρουπόλεως, ἑλληνιστί.

Ch. Ribot, διευθυντοῦ τῆς φιλοσοφικῆς ἐπιθεωρήσεως τῆς τε Γαλλίας καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς, καὶ

A. Naville ἐκ Neuchatel.

Ἐπιστολὴ τῆς ἐν Διπλοκιονίῳ λέσχης «Ὁμονοίας», ἀγγελλούσης τὴν ἀνασύστασιν αὐτῆς καὶ τὴν ἀποστολὴν ἀντιτύπου τοῦ *κανονισμοῦ αὐτῆς καὶ ἐξαιτουμένης τὴν ἀναπλήρωσιν* τῶν ἐλλειπόντων αὐτῇ τευχῶν τοῦ περιοδικοῦ τοῦ συλλόγου ἀπὸ τοῦ 1885.

Τῶν κκ. Δ. Μισιτζῆ καὶ Γρ. Καλλιγᾶ, ἀγγελλόντων, ὅτι προτίθενται ἐκδοῦναι σειρὰν ἀναγνωστικῶν ἐκ πέντε βιβλίων διὰ τὰς τέσσαρας τάξεις τῶν δημοτικῶν σχολείων ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Πνευματικὴ τροφὴ τῶν παίδων», ὑποβαλλόντων τῇ κρίσει τοῦ συλλόγου ἐν χειρογράφῳ τὰ τρία τῶν δύο πρώτων ἐτῶν βιβλία καὶ ὑπισχνουμένων ὑποβαλεῖν καὶ *τὰ λοιπά*.

Τοῦ κ. Μ. Παρανίκα ἐξ Ἀδριανουπόλεως, ἀγγέλλοντος τὴν ἀποστολὴν τῆς συνεχείας τῆς πραγματείας αὐτοῦ «περὶ τοῦ ὁμηρικοῦ ζητήματος».

Τοῦ κ. Εὐγενίου Eichthal, ἐκφράζοντος τὴν εὐγνωμοσύνην πάσης τῆς οἰκογενείας τοῦ θανόντος αὐτοῦ ἀδελφοῦ Gustave d'Eichthal ἐπὶ τοῖς συλλυπητηρίοις τοῦ συλλόγου καὶ ἀποστέλλοντος ἀντίτυπον τῶν ἐκφωνηθέντων ἐπιταφίων λόγων.

Τοῦ κ. Alfred Croiset, γενικοῦ γραμματέως τοῦ ἐν Παρισίοις πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ συλλόγου, ἀγγέλλοντος τὴν ἀπονομὴν ταῖς δημοσιεύσεσι τοῦ συλλόγου τοῦ χιλιοφράγκου βραβείου αὐτοῦ.

Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ προεδρεύων εἶπεν· ὅτι περὶ τῆς αἰτήσεως τῆς ἐν Διπλοκιονίῳ λέσχης «Ὁμονοίας» πρὸς παραχώρησιν αὐτῇ τῶν τόμων τοῦ περιοδικοῦ τοῦ συλλόγου ἀπὸ τοῦ 1885, ὅτι δύνανται τὰ αἰτούμενα νὰ παραχωρηθῶσι πλὴν τοῦ Γ' τόμου ἐξαντληθέντος.

Περὶ δὲ τῆς αἰτήσεως τῶν κκ. Δ. Μισιτζῆ καὶ Γρ. Καλλιγᾶ, ὅτι ἡ σειρὰ τῶν ἀναγνωστικῶν παρεπεμφθήσεται τῇ ἐκπαιδευτικῇ ἐπιτροπῇ.

β') Ὁ προεδρεύων ἀγγέλλει, ὅτι ὁ φιλόμουσος καὶ φιλογενὴς κ. Δ. Ταμβάκος εὐηρεστήθη καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο προσενεγκεῖν τῷ συλλόγῳ λίρας ὀθωμανικὰς δέκα (10) καὶ προτείνει, ἵνα ὁ σύλλογος ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ τῷ ἀνδρὶ ἐπὶ τῇ αὐθορμήτῳ προσφορᾷ.

Τῆς προτάσεως ταύτης ἐπιψηφισθείσης ὁ προεδρεύων ἀνακοινοῦται, ὅτι ὁ ἐν Παρισίοις σύλλογος πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ ἀπένειμε τῷ συλλόγῳ, ὡς δῆλον ἐγένετο ἐκ τῆς ἀναγνωσθείσης ἐπιστολῆς τοῦ γενικοῦ γραμματέως αὐτοῦ κ. Alfred *Croiset, τὸ χιλιόφραγκον βραβεῖον, ὅτι τοῦτο* λογιστέον μεγίστη τιμή, καθότι ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ βραβείου ἅπαξ ἢ δὶς ἀπενεμήθη εἰς μὴ Γάλλον, καὶ διότι ὁ σύλλογος προέβη εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ αὐθορμήτως, τοῦ ἡ μετέρου συλλόγου οὐδαμῶς ὑποβαλόντος τὸ περιοδικὸν αὐτοῦ εἰς διαγωνισμόν, καὶ διότι, ὡς λίαν δικαίως λέγει ὁ κ. Croiset, ἀποδείκνυσι τὴν συμπάθειαν τοῦ ἐκ διαπρε-

πῶν μελῶν τοῦ γαλλικοῦ ἔθνους συνισταμένου φιλελληνικοῦ συλλόγου πρὸς τὸν ἡμέτερον καὶ τὸν ὑφιστάμενον σύνδεσμον ἐν ταῖς ἐπιστημονικαῖς ἐργασίαις τῶν δύο συλλόγων. Ὁ ἡμέτερος σύλλογος ὀφείλει ἐκφράσαι χάριτας τῷ ἐν Παρισίοις συναδέλφῳ αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἀπονεμηθείσῃ τιμῇ.

Ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτή.

γ') Ὁ προεδρεύων ἀγγέλλων, ὅτι ἕνεκα ἀδιαθεσίας τοῦ γενικοῦ γραμματέως ἡ ἀγγελθεῖσα ἀνάγνωσις τῆς πραγματείας τοῦ κ. Μ. Παρανίκα «περὶ τοῦ ὁμηρικοῦ ζητήματος» ἀναβάλλεται εἰς προσεχῆ συνεδρίασιν, λύει τὴν συνεδρίασιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΙΖ'.

(Τακτική)

Τῇ 12 Μαΐου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΙΩΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.**

α') Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῶν δύο ἡγουμένων συνεδριάσεων.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. E. Vacherot, μέλους τοῦ πανεπιστημίου τῆς Γαλλίας, χάριτας ὁμολογοῦντος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους.

Τοῦ ἐφόρου τῆς βιβλιοθήκης τοῦ πανεπιστημίου Würzburg, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει τῷ συλλόγῳ τὴν σειρὰν τῶν δημοσιεύσεων τοῦ πανεπιστημίου ὡς ἀνταλλαγὴν πρὸς τὸ ἀποσταλὲν περιοδικὸν τοῦ συλλόγου.

Τοῦ κ. Θεοδώρου Οὐσπένσκη ἐξ Ὀδησσοῦ, ἑλληνιστί χάριτας ὁμολογοῦντος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους.

γ') Ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον, καὶ γίνονται δεκτοὶ ὡς ἀντεπιστέλλοντα μέλη οἱ κκ.

Johan Flach, καθηγητὴς καὶ ἀρχισυντάκτης τῆς παγκοσμίου γερμανικῆς ἐγκυκλοπαιδείας ἐν Rudolfstadt.

Von Pflugk Harttung, καθηγητὴς ἐν Τυβίγγῃ,

Emil Kraft, καθηγητὴς ἐν Τυβίγγῃ καὶ

Victor Egger, καθηγητὴς ἐν τῇ σχολῇ τῶν γραμμάτων ἐν Nancy, υἱὸς τοῦ ἀοιδίμου Emile Egger·

(ΕΛΛ. ΦΙΛΟΛΟΓ. ΣΥΛΛΟΓ. ΤΟΜ. Κ'.)

τακτικὰ δὲ οἱ κκ.

D. Albert Long, καθηγητὴς ἐν τῷ Ῥοβερτείῳ λυκείῳ, καὶ

Alphonse von Branteghen, δικηγόρος.

δ') Ὁ γεν. γραμματεὺς ἀναγινώσκει πραγματείαν τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει γυμνασιάρχου κ. Μ. Παρανίκα «περὶ τοῦ ὁμηρικοῦ ζητήματος».

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΙΗ'.

(Τακτική)

Τῇ 19 Μαΐου 1886.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΙΩΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.**

ά) Ἀναγνωσθέντα κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολαὶ εὐχαριστήριοι ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ ὡς ἐπιτίμων μελῶν τῶν κκ.

G. Ascoli ἐκ Ῥώμης, Alfred Fouillet καὶ L. Liard διευθυντοῦ τῆς ἀνωτέρας παιδεύσεως ἐν Γαλλίᾳ.

Ἐπιστολὴ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Στεφάνου Ἀθανασιάδου ἐξ Ἱερουσαλήμ, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαν μετάφρασιν τῆς ἐπιτόμου ἀραβικῆς γραμματικῆς τοῦ κ. Πάλμερ.

γ') Ἀγγέλλεται προσφορὰ τοῦ ἐν Στοκχόλμῃ πανεπιστημίου 13 τευχῶν ἐκ τῶν δημοσιεύσεων αὐτοῦ.

δ') Ὁ πρόεδρος ἀγγέλλει μετὰ θλίψεως τὸν θάνατον τοῦ ἐκ τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ συλλόγου Ν. Πρωΐου.

ε) Ἀγγέλλεται τὸ ς' καὶ γίνεται δεκτὸς ὡς ἐπίτιμον μέλος ὁ κ. Friedrich Hultsch, διευθυντὴς τοῦ ἐν Δρέσδῃ γυμνασίου.

ς') Ὁ γεν. γραμματεὺς ἀναγινώσκει τὴν συνέχειαν τῆς πραγματείας τοῦ κ. Μ. Παρανίκα «περὶ τοῦ ὁμηρικοῦ ζητήματος», καὶ λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΙΘ'.

(Τακτική)

Τῇ 26 Μαΐου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.**

Ἀναβληθείσης τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἕνεκα ἀπουσίας τοῦ εἰδικοῦ γραμματέως,

ά) ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Arakel K. Tozlian βιβλιοπώλου, πέμποντος τουρκικὸν ἀναγνωστικὸν « Taalim-i-Kiraat » καὶ τέσσαρα βιβλία συγγραφέντα ὑπὸ τοῦ ἐν διδασκάλοις Νετζιπ ἐφένδη ἐκδοθέντα δὲ ὑπ' αὐτοῦ καὶ παρακαλοῦντος τὸν σύλλογον, ὅπως κρίνῃ αὐτὰ καὶ συστήσῃ μετὰ τὴν ἔγκρισιν εἰς τὰ ἡμέτερα σχολεῖα.

Τοῦ κ. Marquis de Queux de St Hilaire ἐξ ὀνόματος τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς κατασκευὴν προτομῆς τοῦ ἀοιδίμου Egger, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἡ γενομένη προτομὴ ἐστήθη τὴν προτεραίαν ἐν τῷ νεκροταφείῳ τοῦ Mont Parnasse.

Τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ σωματείου « Εὐαγγελισμοῦ », ἀποστέλλοντος τὴν λογοδοσίαν τοῦ Γ' ἔτους αὐτοῦ.

Τῆς ἐνταῦθα ἑλληνικῆς φιλομούσου ἑταιρίας « Παλλάδος», αἰτουμένης τὴν αἴθουσαν τοῦ συλλόγου τὴν 15 Ἰουνίου διὰ τὴν τελετὴν τῆς ἀπονομῆς τῶν πτυχίων, γενησομένην περὶ τὴν 10 ὥραν π. μ.

Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας λαμβάνονται αἱ ἑξῆς ἀποφάσεις. Ὁρίζεται ἐπιτροπὴ ἀπαρτιζομένη ὑπὸ τῶν κκ. Κ. Καλλιάδου, Ι. Δ. Ἀριστοκλέους καὶ Ι. Καρολίδου πρὸς κρίσιν τῶν ἀναγνωστικῶν « Ταλίμ-ι-Κιράατ » τῶν ἐκδοθέντων ὑπὸ τοῦ κ. Arakel Tozlian. Ἀποφασίζεται νὰ σταλῇ ὁ κατάλογος τῶν συνδρομώντων ὑπὲρ τῆς προτομῆς τοῦ Egger. Ἡ αἴθουσα τοῦ συλλόγου παραχωρεῖται τῇ « Παλλάδι » πρὸς τὸν αἰτούμενον σκοπόν.

β') Ἀγγέλλονται τὸ 6ον καὶ γίνονται δεκτοὶ ὡς ἐπίτιμα μέλη οἱ κκ. Ch. Rigot, συγγραφεὺς διδακτικῶν καὶ φιλολογικῶν βιβλίων ἐν Παρισίοις καὶ K. von Prantl, καθηγ: ἐν τῷ ἐν Μονάχῳ πανεπιστημίῳ.

γ') ὁ γενικ. γραμματεὺς ἀναγινώσκει συνέχειαν τῆς πραγματείας τοῦ κ. Μ. Παρανίκα « περὶ τοῦ ὁμηρικοῦ ζητήματος » καὶ λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΚ'.

(Τακτική)

Τῇ 2 Ἰουνίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων

κ. ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.

ά) Ἀναγιγνώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῶν δύο ἡγουμένων συνεδριάσεων.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Π. Ν. Πρωΐου, εὐχαριστοῦντος ἐκ προσώπου τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀποθανόντος πατρός του Ν. Πρωΐου ἐπὶ τῇ συλλυπητηρίῳ ἐπιστολῇ καὶ παρακαλοῦντος, ὅπως ἐκλεγῇ τακτικὸν μέλος τοῦ συλλόγου ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.

Τῶν κκ. J. von Pflugk Harttung, καθηγητοῦ ἐν τῷ ἐν Τυβίγγῃ πανεπιστημίῳ, καὶ D. Flach, χάριτας ὁμολογούντων ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτῶν ὡς ἀντεπιστελλόντων μελῶν.

γ') Ὁ κ. Ἀθ. Π. Κεραμεὺς ἀναγινώσκει πραγματείαν « περὶ τῆς χρονολογίας Δανιὴλ μητροπολίτου Σμύρνης καὶ εἶτα Ἐφέσου».

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΚΑ'.

(Τακτική)

Τῇ 4 Ἰουνίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων

κ. ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.

ά) Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ὁ γενικὸς γραμματεὺς ἀναγινώσκει τὰς ἐκθέσεις τῶν ἐπιτροπῶν, φιλολογικῆς, ἐκπαιδευτικῆς καὶ συντακτικῆς.

Ὁ προεδρεύων ἐκφράσας τὰς εὐχαριστίας τοῦ συλλόγου εἰς τὰ μέλη τὰ ἀπαρτίζοντα τὰς ἐπιτροπὰς ταύτας δι' ὃν ἐπεδείξαντο ζῆλον ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν καθηκόντων αὐτῶν

καὶ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, λύει τὴν συνεδρίασιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΚΒ'.

(Ἔκτακτος).

Τῇ 6 Ἰουνίου 1886.

Ἀπόντων τοῦ προέδρου καὶ τῶν ἀντιπροέδρων ἡ προεδρεία ἀνατίθεται τῷ κ.

Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΗ.

ά) Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ὁ γεν. γραμματεὺς ἀναγινώσκει τὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ περὶ τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ συλλόγου, ἥτις καὶ γίνεται παραδεκτή.

γ') Ὁ εἰδ. γραμματεὺς ἀναγινώσκει τὴν περὶ τῶν συνεδριάσεων τοῦ συλλόγου ἔκθεσιν αὐτοῦ, γενομένην καὶ ταύτην παραδεκτὴν μετά τινας παρατηρήσεις.

δ') Ὁ ταμίας ἀναγινώσκει τὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ καὶ τὸν ἰσολογισμὸν τοῦ ταμείου τοῦ συλλόγου μέχρι τῆς 10 ἀπριλίου, ἣν καὶ παραδεξάμενος ὁ σύλλογος, ἐξελέξατο τριμελῆ ἐπιτροπὴν ἐξελεγκτικήν, ἀπαρτιζομένην ὑπὸ τῶν κκ. Φρ. Μαυρογορδάτου, Κ. Ψωμιάδου καὶ Μ. Βελλογιάννη.

ε) Ὁ βιβλιοφύλαξ κ. Ἀθ. Π. Κεραμεὺς ἀνέγνω τὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ περὶ τῆς βιβλιοθήκης, ἥτις καὶ ἐπεψηφίσθη,

ς') Ὁ αὐτὸς ἀνέγνω τὴν ἔκθεσιν τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις γίνεται παραδεκτή.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΚΓ'.

(Τακτική)

Τῇ 23 Ἰουνίου 1886.

Προεδρεύοντος τοῦ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων

κ. ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.

ά) Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολαὶ εὐχαριστήριοι ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτῶν ὡς ἐπιτίμων μελῶν τῶν κκ.

Friedrich Hultsch, γυμνασιάρχου ἐν Δρέσδῃ, δηλοῦντος συνάμα, ὅτι πέμπει τὰ ἀπὸ τοῦ 1869 προγράμματα τοῦ ὑπ' αὐτὸν γυμνασίου καὶ ἐρωτῶντος, ἂν ὁ σύλλογος κέκτηται τὰ ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ σημειούμενα συγγράμματα, ὅπως πέμψῃ αὐτῷ ταῦτα.

Charles Rigot ἐκ Παρισίων, καὶ

H. von Prantl, καθηγητοῦ τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ ἐν Μονάχῳ πανεπιστημίῳ.

Ἐπιστολὴ τοῦ μητροπολίτου Βελεγράδων κ. Ἀνθίμου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει ἐπιγραφάς τινας.

Τῶν κκ. Γ. Ζωγράφου καὶ Ε. Ζωμαρίδου, ἀνακοινούντων τὰς ἐνεργείας αὐτῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀνατεθείσης αὐτοῖς ἐντολῆς τοῦ ἐκπροσωπῆσαι τὸν σύλλογον ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς ἑκατονταετηρίδος Λουδοβίκου τοῦ Α', βασιλέως τῆς Βαυαρίας.

Τοῦ κ. Κ. Γεωργιάδου ἐκ Σερρῶν, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἀποστέλλει 150 ἐκμαγεῖα νομισμάτων ἀρχαίων παρ' αὐτῷ ὄντων, ὅπως μελετηθῶσιν ὑπὸ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ συλλόγου καὶ πεμφθῇ αὐτῷ ἡ γνώμη αὐτῆς.

Τοῦ κ. Ι. Βαρελᾶ, καθηγητοῦ ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις β'. γυμνασίῳ, αἰτουμένου τὴν ἔκδοσιν τοῦ Ἀριστοτέλους διὰ τὴν Ζωγράφειον βιβλιοθήκην, καὶ ὅπως ἐν γνώσει ὁ σύλλογος ἀποφανθῇ περὶ τῆς αἰτήσεώς του, πέμπει τὰ πονήματα αὐτοῦ τάδε· ά) ἐναίσιμον διατριβὴν «ὁ ἔρως τῆς ψυχῆς»· β') κρίσιν περὶ τοῦ Φάουστ τοῦ Göthe· γ') περὶ διπλῆς τοῦ ἀνθρώπου φύσεως καὶ δ') λογικήν.

Τῆς ἐν Μοναστηρίῳ φιλεκπαιδευτικῆς ἀδελφότητος « Καρτερίας », ἐξαιτουμένης τὴν ἀρωγὴν τοῦ συλλόγου.

Τοῦ ἰατροῦ κ. Μακρῆ, δι' ἧς ἐκτίθησι τῷ συλλόγῳ, ὅτι ἐν Μυριοφύτῳ ὑπάρχουσι σπουδαιόταται ἀπολιθώσεις, ἃς κρίνει καλὸν νὰ προσκτήσηται ὁ σύλλογος, ὅπως χρησιμεύσωσι καὶ ὡς μελετήματα τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς καὶ διὰ τὸ συνέδριον.

Ὁ προεδρεύων παρατηρεῖ ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας τάδε· ά) ὅτι αἱ ἀποσταλεῖσαι ἐπιγραφαὶ τοῦ μητροπολίτου Βελεγράδων παραπεμφθήσονται τῇ ἀρχαιολογικῇ ἐπιτροπῇ· β') ὅτι τοῖς κκ. Ζωγράφῳ καὶ Ζωμαρίδῃ γραφήσονται τὰ δέοντα· γ') ὅτι τὰ ἐκμαγεῖα ἀρχαίων νομισμάτων, τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Γεωργιάδου σταλέντα, παραπεμφθήσονται τῇ ἀρχαιολογικῇ ἐπιτροπῇ· δ') ὅτι ἡ αἴτησις τοῦ κ. Βαρελᾶ διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ἁπάντων τοῦ Ἀριστοτέλους παραπεμφθήσεται τῇ φιλολογικῇ ἐπιτροπῇ.

Περὶ δὲ τῆς αἰτήσεως τῆς ἐν Μοναστηρίῳ ἀδελφότητος «Καρτερίας», ὅτι ὁ σύλλογος ὁμολογεῖ μὲν τὴν ἀνάγκην τῆς ὑποστηρίξεως τῆς ἀδελφότητος ταύτης, ἀλλ' ὅτι δυστυχῶς τὸ ταμεῖον αὐτοῦ οὐδαμῶς ἐπιτρέπει τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπιθυμίας αὐτοῦ.

Περὶ δὲ τῆς αἰτήσεως τοῦ κ. Μακρῆ, ὅτι αὕτη παραπεμφθήσεται τῇ πρὸς διοργάνωσιν τοῦ συνεδρίου ἐπιτροπῇ πρὸς ἀποφυγὴν περιπλοκῆς τῶν δαπανῶν τοῦ συνεδρίου.

Πάντα ταῦτα μετὰ μικρὰν συζήτησιν γίνονται δεκτά.

γ') Ὁ κ. Θ. Σαλτέλης, εἰσηγητὴς τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς, ἀναγινώσκει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς περὶ τοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος, καθ' ἣν βραβεύονται αἱ ἑξῆς συλλογαί· Σ. Μανασσείδου ἐξ Αἴνου, ἀνωνύμου ἐξ Αἴνου, Ι. Βαλαβάνη ἐκ Κερασοῦντος, Α. Π. Πουλάκη ἐκ Κρήνης, Δ. Πουλάκη ἐκ Κρήνης, Γ. Παπαδοπούλου ἐκ Νισύρου, Κ. Κανελλάκη ἐκ Χίου, Δ. Δαμιράλη ἐκ Νάξου, Ι. Ζωγράκη ἐκ Κρήτης, Vito Palumbo ἐκ Καλημέρης τῆς ἐν κάτω Ἰταλίᾳ, ἤτοι ἐν ὅλῳ δέκα.

Τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἐπιψηφισθείσης, ὁ προεδρεύων ἀγγέλλει, ὅτι ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς ἀναβάλλεται καὶ λύει τὴν συνεδρίασιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΚΔ'.

("Εκτακτος)

Τῇ 27 Ἰουλίου 1886.

Προεδρεύοντος τοῦ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων

κ. ΧΡ. ΧΑΤΖΗΧΡΗΣΤΟΥ.

Ἀναγνωσθέντων καὶ κυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως, κ) ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ἐκλέγονται ἐπίτιμα μὲν μέλη οἱ κκ.

B. P. Hasden, καθηγητὴς ἐν τῷ ἐν Βουκουρεστίῳ πανεπιστημίῳ·

Ἐπαμ. Φραγκούδης, καθηγητὴς τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἐν τῷ αὐτῷ πανεπιστημίῳ·

Gr. Tocilescu, καθηγητὴς ἐν τῷ αὐτῷ πανεπιστημίῳ·

Μιχ. Κογολνιτσάνος, πρώην πρωθυπουργὸς τῆς Ῥουμανίας·

Κ. Ἐρβιτσάνος, καθηγητὴς ἐν τῷ ἐν Ἰασίῳ σεμιναρίῳ Σοκόλας·

Δ. Στούρτζας, ὑπουργὸς τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐν Ῥουμανίᾳ·

A. von Prinz, καθηγητὴς τῆς νομικῆς σχολῆς τοῦ πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου·

Th. Löwenfeld, ὑφηγητὴς τῆς νομικῆς σχολῆς τοῦ πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου·

Jules Girard, μέλος τοῦ πανακαδημίου ἐν Σορβώννῃ, καὶ

Sir Edward Thornton, πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας παρὰ τῇ Ὑψ. Πύλῃ·

τακτικὰ δὲ οἱ κκ.

Μ. Κεφάλας, σχολάρχης τῆς ἐν Πέρᾳ ἐλληνικῆς σχολῆς τῆς Παναγίας, καὶ

Εὐστάθιος Ποπέσκος, διδάσκαλος ἐν τῷ ἐνταῦθα ἑλληνικῷ λυκείῳ.

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΚΕ'.

("Εκτακτος).

Τῇ 23 Αὐγούστου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. ΙΩΑΝ. ΒΑΣΙΛΑΔΟΥ.

Ἐκ τῶν ἐλθόντων διὰ τὸ συνέδριον παρῆσαν

Ὁ διάσημος γεωγράφος καὶ καθηγητὴς ἐν τῷ ἐν Βερολίνῳ πανεπιστημίῳ κ. Ἔρρικος Kiepert· ὁ κ. Ι. Ψυχάρης, καθηγητὴς ἐν τῇ σχολῇ τῶν ἀνωτέρων σπουδῶν ἐν Σορβώννῃ καὶ ἀπεσταλμένος τοῦ ἐπὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου τῆς Γαλλίας· ὁ κ. G. Meyer, καθηγητὴς ἐν τῷ ἐν Graz πανεπιστημίῳ καὶ ἀπεσταλμένος τοῦ ἐπὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου τῆς Αὐστρίας· ὁ κ. Caspar René Gregory, καθηγητὴς τῆς παλαιογραφίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Johns Hopkins ἐν Βαλτιμόρῃ, ἀντιπρόσωπος τοῦ πανεπιστημίου τούτου· ὁ κ. Β. Οὐσπένσκης, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Ὀδησσοῦ· ὁ κ. Mühlmann, διευθυντὴς τῆς ἐνταῦθα γερμανικῆς ἀστικῆς σχολῆς· ὁ κ. Regel, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Πετρουπόλεως· ὁ κ. Μ. Ἀμπρος, γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ἐν Ἀθήναις φιλολογικοῦ συλλόγου Παρνασσοῦ, ἀντιπρόσωπος τοῦ συλλόγου τούτου· ὁ κ. Κ. Ξανθόπουλος, γυμνασιάρχης ἐν Τραπεζοῦντι καὶ ὁ κ. Π. Καρολίδης καθηγητὴς ἐν Σμύρνῃ.

Ἡ συνεδρία ἄρχεται διὰ προσφωνήσεως τοῦ προέδρου, ὅστις ἐν πρώτοις ἐξέφρασε τὴν χαρὰν τοῦ συλλόγου, διότι ἐν τῇ συνεδριάσει ταύτῃ πάρεισι τοσοῦτοι διακεκριμένοι ξένοι. Ἀκολούθως ἐξέθηκε τὰς ἐργασίας τοῦ συλλόγου ἐκ-

φράσας ἐν τέλει τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ τοῖς παρισταμένοις σοφοῖς.

Προτείνονται τὸ 6' καὶ ψηφίζονται μέλη ἐπίτιμα τοῦ συλλόγου οἱ κκ.

Contze, διευθυντὴς τοῦ μουσείου τοῦ Βερολίνου.

Caspar René Gregory, καθηγητὴς ἐν τῷ ἐν Βαλτιμόρῃ πανεπιστημίῳ Johns Hopkins.

Ἰωάννης Ψυχάρης, καθηγητὴς ἐν τῇ σχολῇ τῶν ἀνωτέρων σπουδῶν ἐν Σορβώννῃ.

Α. Κιρπιτσνικώφ, καθηγητὴς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Ὀδησσοῦ, καὶ

A. Kotsoubinsky, καθηγητὴς ἐν τῷ αὐτῷ πανεπιστημίῳ.

Μετὰ ταῦτα ὁ πρόεδρος δίδωσι τὸν λόγον τῷ κ. E. Kiepert.

Ὁ γηραιὸς καθηγητὴς ἀνέγνω προοίμιον τοῦ λόγου αὐτοῦ ἑλληνιστὶ συντεταγμένον, δι' οὗ ἐξέφραζεν ἐν πρώτοις τὴν χαρὰν αὐτοῦ, παρευρισκομένου ἐν συνεδριάσει τοῦ τοσοῦτον ἐν Εὐρώπῃ ἐκτιμωμένου συλλόγου. Εἶτα παρεκάλεσεν, ὅπως ἐπιτραπῇ αὐτῷ ἡ χρῆσις τῆς γαλλικῆς γλώσσης, μὴ δυναμένῳ, ὡς εἶπεν, εὐχερῶς ὁμιλῆσαι εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ Ὁμήρου καὶ Πλάτωνος.

Ὁ λόγος αὐτοῦ περιεστράφη εἰς τὰς πηγάς, ὅσας ἔχει ὑπ' ὄψει διὰ τὴν σύνταξιν μεγάλου χάρτου τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, οὗ τὰ σχεδιαγραφήματα εἶχεν ἀναρτήσει ἐπὶ τοῦ τοίχου. Εἶπε δέ, ὅτι πρῶτοι οἱ γάλλοι ἤρξαντο χωρογραφοῦντες καὶ περιηγούμενοι τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Ἐμνήσθη τοῦ κ. Taxier, κατὰ διαφόρους διευθύνσεις τῷ 1835 διατρέξαντος τὴν χώραν ταύτην· τῶν ἄγγλων Ainsworth καὶ Lisley· τοῦ ῥώσσου Vosltchensky· τῶν πρώσσων Fischer καὶ Moltke, στρατιωτικῶν ἀκολούθων τῆς κατὰ τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου στρατείας· τοῦ σοφοῦ Ritter· τοῦ ῥώσσου Tschichatschef, ὑπὸ φυσικὴν καὶ γεωγραφικὴν ἔποψιν ἐκτενέστατα πραγματευθέντος τὴν χώραν ταύτην καὶ κατὰ πολλὰς διευθύνσεις περιηγηθέντος αὐτήν· τοῦ Basth καὶ τοῦ ἀποθανόντος Mordtmann, μέλους τοῦ συλλόγου, ἐκ Τραπεζοῦντος μεσογείως κατελθόντων εἰς Νικομήδειαν καὶ ἐκεῖθεν προχωρησάντων πρὸς τὴν Φρυγίαν· τοῦ γάλλου Lebal, καὶ τοῦ Perrot, ἀποτελούντων ἀρχαιολογικὴν ἀποστολὴν τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως ἐν Γαλατίᾳ, Βιθυνίᾳ καὶ μερικῶς ἐν Καππαδοκίᾳ. Ἐντελῶς γνωστὴ χώρα εἶναι ἡ Λυκία, ἐρευνηθεῖσα ὑπ' Αὐστριακῶν, συνταξάντων τὸν μέγαν χάρτην αὐτῆς, ὃν ἐπιφυλάσσεται νὰ πέμψῃ εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ συλλόγου. Ἐμνήσθη ἀκολούθως τοῦ Schenber, διατρέξαντος τὴν Καρίαν καὶ Πισιδίαν· τοῦ Fellows, κατελθόντος ἐκ Φρυγίας εἰς Καππαδοκίαν· τοῦ Hirschfeld, μικρόν τι περιηγηθέντος τὴν Παφλαγονίαν· τοῦ Human, τοῦ ἐντολῇ τοῦ μουσείου τοῦ Βερολίνου διευθύναντος τὰς ἀνασκαφὰς τῆς Περγάμου, σπουδαίας χωρογραφικὰς μελέτας κατὰ τὰς διαφόρους ἐκδρομὰς εἰς τὰ πέριξ ποιησαμένου καὶ προτιθεμένου μετὰ δύο ἄλλων σοφῶν ἀνδρῶν ποιήσασθαι ἐκδρομὴν ἐκ Περγάμου πρὸς τὴν Ποντηράκλειαν· τοῦ Ramsey, καὶ τελευταίου τοῦ ἀμερικανοῦ Stuart. Ἀνέφερεν, ὅτι τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας κέκτηται πλουσιωτάτας ἐκθέσεις χωρογραφικὰς τῶν ἐν διαφόροις πόλεσι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας βρεττανῶν προξένων, αἵτινες ὅμως μένουσι τεθαμμέναι ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ ὑπουργείου, οὐδενὶ ἐπιτρεπομένης τῆς μελέτης αὐτῶν καί τοι σπουδαιόταται ὑπὸ σοφῶν ἐγένοντο αἰτήσεις. Ἐκτὸς δὲ τούτων εἰδικῶς ἀσχοληθέντων γενικῶς ἢ μερικῶς εἰς ἐρεύνας γεωγραφικὰς καὶ χωρογραφικὰς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, εἶπεν, ὅτι ἐμελέτησε καὶ ἔλαβεν ὑπ' ὄψει πλεῖστα συγγράμματα περιηγητῶν καὶ ὁδοιπόρων, καὶ ὅμως, καίπερ ἀπὸ εἰκοσαετίας εἰς τοῦτο ἀσχολούμενος, πολλὰ ἐν τούτοις ὑπάρχουσι σκοτειναὶ μέρη, πολλὰ μὴ καθωρισμένα καὶ δεόμενα ἐρευνῶν καὶ μελετῶν εἰδικωτέρων. Παρατηρήσας δ' ὅτι ἐπέτυχε νὰ λάβῃ καὶ τὰς τοπογραφικὰς διὰ μελέτας σιδηροδρομικῶν γραμμῶν γενομένας χαρτογραφικὰς ἐργασίας, αἵτινες ὁμολογουμένως εἶναι αἱ ἄριστα πηγαί, ἔδωκε πέρας εἰς τὴν ἀγόρευσιν αὐτοῦ παρακαλέσας τοὺς παρευρισκομένους νὰ ἀνακοινώσωσιν αὐτῷ ὅ,τι νομίζουσι συντελεστικὸν εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ.

Ὁ πρόεδρος ἐκφράσας τὴν βαθεῖαν τοῦ συλλόγου εὐγνωμοσύνην τῷ κ. Kiepert ἔδωκε τὸν λόγον τῷ κ. Σ. Ἀριστάρχῃ, ὅστις ἀνέγνω γαλλιστὶ πραγματείαν « Les manuscrits d'Escurial », ἤτοι περὶ τῶν ἑλλήνων καλλιγράφων ἐν Ἱσπανίᾳ κατὰ τὸν μεσαίωνα καί τινων ἔργων αὐτῶν. Τὸν ἀγορητὴν συνεχάρησαν οἱ παριστάμενοι σοφοί.

Μετὰ ταῦτα ὁ κ. Ι. Ψυχάρης ἐκφράσας τὴν χαρὰν αὐτοῦ, διότι παρέστη ἐν συνεδριάσει τοῦ συλλόγου, ἀγγέλλει, ὅτι προσφέρει τῷ συλλόγῳ συγγράμματα διαφόρων γάλλων ἐκ-

τιμώντων δεόντως τὰ ἔργα καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ συλλόγου καὶ εὐχαρίστησε τῷ προεδρείῳ προτείναν αὐτὸν ἐπίτιμον μέλος.

Τῆς ὥρας προκεχωρηκυίας ἀνεβλήθησαν τὰ ἀναγνώσματα τῶν ἄλλων ἀγορητῶν καὶ ἐλύθη ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΚΣ'.

(Ἔκτακτος).

Τῇ 26 Αὐγούστου 1886.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΑΔΟΥ.**

Ὁ πρόεδρος δηλοῖ, ὅτι μὴ γενομένης ἀπαρτίας τὴν παρελθοῦσαν κυριακήν, αἱ ἀρχαιρεσίαι γενήσονται σήμερον ἀνυπερθέτως, καθὰ ἠγγέλθη.

Γενομένων δὲ τῶν ἀρχαιρεσιῶν ἐξελέγησαν:

Πρόεδρος μὲν ὁ κ. Κ. Καλλιάδης, ἀντιπρόεδροι δὲ οἱ κκ. Θ. Σαλτέλης καὶ Ν. Ψυχάρης· γεν. δὲ γραμματεὺς ὁ κ. Ν. Χαρισιάδης· εἰδικ. δὲ γραμματεὺς ὁ κ. Ξ. Ι. Σιδερόπουλος· βιβλιοφύλαξ δὲ ὁ κ. Α. Παπαδόπουλος Κεραμεύς· ταμίας δὲ ὁ κ. Θ. Κουσούδης, λογιστὴς δὲ ὁ κ. Ὀδ. Ἀνδρεκάδης.

Εἶτα ὁ πρόεδρος ὑποβάλλει τὰ ὀνόματα τῶν διαρκῶν ἐπιτροπῶν, γενόμενα δεκτὰ δι' ἀπολύτου πλειονοψηφίας.

Κατόπιν προτείνονται καὶ γίνονται δεκτοὶ ὁ μὲν κ. Α. Παπαδόπουλος Κεραμεὺς ὡς ἐπιμελητὴς τῶν ἀρχαιολογικῶν καὶ νομισματικῶν συλλογῶν, ὁ δὲ κ. Α. Σπαθάρης τῶν φυσιογραφικῶν καὶ τῆς ὀργανοθήκης.

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΚΖ'.

(Ἔκτακτος).

Τῇ 5 Σεπτεμβρίου 1886.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **ΠΡ. ΒΑΣΙΑΔΟΥ.**

ά) Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

β') Ἀγγέλλονται βιβλίων προσφοραί.

γ') Ἀναγινώσκεται ἡ ἔκθεσις τῆς πρὸς διοργάνωσιν τοῦ συνεδρίου ἐπιτροπῆς.

Ταύτης δὲ ἐπιψηφισθείσης, λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΚΗ'.

(Ἔκτακτος).

Τῇ 7 Σεπτεμβρίου 1886.

ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΕΟΡΤΗ.

Ἡ τελετὴ ἐγένετο ἐν τῇ μεγάλῃ τοῦ συλλόγου αἰθούσῃ, ἐν ᾗ ἐτέθη καὶ ἡ μαρμαρίνη προτομὴ τοῦ μεγάλου εὐεργέτου τοῦ συλλόγου ἐξοχ. Χρηστάκη ἐφένδη Ζωγράφου.

Ὁ πρόεδρος κ. Ἡρ. Βασιάδης ἀνέγνω τὸν προεδρικὸν λόγον ἐκθεὶς ἐν συντόμῳ τὸν εἰκοσιπενταετῆ βίον καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ*.

Εἶτα ὁ νέος πρόεδρος κ. Κ. Καλλιάδης ἀπήγγειλε πραγματείαν «περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας ἐπὶ τῶν ποιητικῶν ἔργων γάλλου συγγραφέως τοῦ ΙΗ' αἰῶνος».

Εἶτα ὁ κ. Γεωργάκης ἐφένδης Ὀχάνης ἀντιπροσωπεύων τὴν Α. Ε. τὸν ἐπὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργὸν Μουνὶρ πασσᾶν συνεχάρη τῷ συλλόγῳ ἐκ μέρους αὐτοῦ, ὡμίλησε περὶ τῆς προστασίας τῆς ὑπὸ τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου χορηγουμένης εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν ἐν γένει καὶ σὺν παντὶ τῷ ἀκροατηρίῳ ἐζητωκράγησεν ὑπὲρ αὐτοῦ.

Εἶτα ἡ Α. Π. ὁ μητροπολίτης Ἰκονίου κ. Δωρόθεος ἀντιπροσωπεύων τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἐπεδαψίλευσε τῷ συλλόγῳ τὰς τῆς μητρὸς ἐκκλησίας εὐλογίας καὶ εὐχάς, ἐπιδοκιμαζούσης τὴν πορείαν καὶ τὰ ἔργα τοῦ συλλόγου.

Ὁ πρόεδρος εὐχαριστήσας τοῖς πᾶσι, μάλιστα δὲ τῇ Α. Θ. Π. τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ καὶ τῷ ἐπὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργῷ, δίδωσι πέρας τῇ ἑορτῇ.

*) Ἡ λαγαδοσία αὕτη τοῦ προέδρου Ἡρ. Βασιάδου δεδημοσίευται ἐν τῷ πέραρτήματι τοῦ ΙΗ' τόμου τοῦ περιοδικοῦ τοῦ συλλόγου, τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΠΙΡΡΟΗΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΓΑΛΛΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ ΤΟΥ ΙΗ'. ΑΙΩΝΟΣ.

Λόγος ἀναγνωσθεὶς ἐν τῇ ΟΚΖ' συνεδριάσει τελουμένης τῆς ἐπετείου ἑορτῆς τοῦ συλλόγου ὑπὸ τοῦ ἐψηφισμένου προέδρου

Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.

Κυρίαι καὶ κύριοι,

Ἔδοξέ μοι, διὰ τῆς εὐμενοῦς ψήφου συναδέλφων μεγατίμων ὑψωθέντι καὶ αὖθις εἰς τὴν προεδρείαν τοῦ γεραροῦ καὶ ὑπὸ παντὸς τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου τὰ μάλα τιμωμένου ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ τὰ νῦν συμπληροῦντος εἰκοσιπενταετίαν ὅλην βίου ἐργατικοῦ καὶ ἐνδόξου, ὀφείλοντι δὲ ὑμῖν, συνιφδὰ ταῖς διακελεύσεσι τοῦ ἐναγχος ἀναθεωρηθέντος κανονισμοῦ αὐτοῦ, πραγματείαν ὑποβαλεῖν κατὰ τὴν σήμερον πανηγυριζομένην ἐπέτειον αὐτοῦ ἑορτήν, ἔδοξέ μοι ἐντυπώσεις τινὰς καὶ σκέψεις ἀνακοινῶσαι περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς γλώσσης τῆς ἑλληνικῆς καὶ τῆς φιλολογίας τῶν ἀθανάτων ἡμῶν προγόνων ἐπὶ τῶν ποιητικῶν ἔργων περιφανοῦς καὶ πολυτλήμονος γάλλου ἀοιδοῦ, περὶ τὸ τέλος ἀκμάσαντος τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος, ἐν τῇ μεγαλοπόλει δὲ ταύτῃ γεννηθέντος καὶ ἀγλάϊσμα διατελέσαντος ἐσαεὶ τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους. Πρὸ πάσης δὲ τοῦ θέματος τούτου ἀναπτύξεως ἀναγκαίαν ἡγοῦμαι τὴν πρὸς ὑμᾶς κοινοποίησιν τῶν ἐξῆς ἐναρμονίων στίχων τοῦ ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων αὐτοῦ «L'aveugle» ἐπιγραφομένου ποιημάτιου, ὅπερ, περιπλάνησιν ἀφηγούμενον τοῦ γεγηρακότος μεγάλου τῆς Ἰωνίας ἀοιδοῦ, πιστότατόν ἐστι κατὰ πάντα καὶ λαμπρότατον ἀπεικόνισμα τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν. Ἀκούσατε καὶ κρίνατε.

« Dieu, dont l'arc est d'argent, dieu de Claros, écoute ;
Ô Sminthée-Apollon, je périrai sans doute,
si tu ne sers de guide à cet aveugle errant ».
C'est ainsi qu'achevait l'aveugle en soupirant,
et près des bois marchait, faible, et sur une pierre
s'asseyait. Trois pasteurs, enfants de cette terre,
le suivaient, accourus aux abois turbulents
des molosses, gardiens de leurs troupeaux bélants,

Ils avaient, retenant leur fureur indiscrète,
protégé du vieillard la faiblesse inquiète;
ils l'écoutaient de loin, et, s'approchant de lui:
« Quel est ce vieillard blanc, aveugle et sans appui?
Serait-ce un habitant de l'empire céleste?
Ses traits sont grands et fiers; de sa ceinture agreste
pend une lyre informe, et les sons de sa voix
émeuvent l'air, et l'onde, et le ciel, et les bois ».
Mais il entend leurs pas, prête l'oreille, espère,
se trouble, et tend déjà les mains à la prière.
« Ne crains point, disent-ils, malheureux étrager
(si plutôt, sous un corps terrestre et passager,
tu n'es point quelque dieu protecteur de la Grèce,
tant une grâce auguste ennoblit ta vieillesse!);
si tu n'es qu'un mortel, vieillard infortuné,
les humains près de qui les flots t'ont amené
aux mortels malheureux n'apportent point d'injures.
Les destins n'ont jamais de faveurs qui soient pures.
Ta voix noble et touchante est un bienfait des dieux;
mais aux clartés du jour ils ont fermé tes yeux.

— Enfants, car votre voix est enfantine et tendre,
vos discours sont prudents plus qu'on n'eût dû l'attendre;
mais, toujours soupçonneux, l'indigent étranger
croit qu'on rit de ses maux et qu'on veut l'outrager.
Ne me comparez point à la troupe immortelle:
ces rides, ces cheveux, cette nuit éternelle,
voyez, est-ce le front d'un habitant des cieux?
Je ne suis qu'un mortel, un des plus malheureux!
Si vous en savez un pauvre, errant, misérable,
c'est à celui-là seul que je suis comparable;
et pourtant je n'ai point, comme fit Thamyris,
des chansons à Phœbus voulu ravir le prix;
ni, livré comme Œdipe à la noire Euménide,
je n'ai puni sur moi l'inceste parricide;
mais les dieux tout-puissants gardaient à mon déclin
les ténèbres, l'exil, l'indigence et la fin.

— Prends, et puisse bientôt changer ta destinée!
disent-ils. Et, tirant ce que, pour leur journée,
tient la peau d'une chèvre aux crins noirs et luisants,
ils versent à l'envi, sur ses genoux pesants,
le pain de pur froment, les olives huileuses,
le fromage et l'amande, et les figues mielleuses,
et du pain à son chien entre ses pieds gisant,
tout hors d'haleine encore, humide et languissant,
qui, malgré les rameurs, se lançant à la nage,
l'avait loin de vaisseau rejoint sur le rivage.

— Le sort, dit le vieillard, n'est pas toujours de fer.
Je vous salue, enfants venus de Jupiter;

heureux sont les parents qui tels vous firent naître!
Mais venez, que mes mains cherchent à vous connaître;
je crois avoir des yeux. Vous êtes beaux tous trois.
Vos visages sont doux, car douce est votre voix.
Qu'aimable est la vertu que la grâce environne!
Croissez, comme j'ai vu ce palmier de Latone,
alors qu'ayant des yeux je traversai les flots:
car jadis, abordant à la sainte Délos,
je vis près d'Apollon à son autel de pierre,
un palmier, don du ciel, merveille de la terre.
Vous croîtrez, comme lui, grands, féconds, révérés,
puisque les malheureux sont par vous honorés.
. . . . . .
. . . . . .
— Viens, suis-nous à la ville; elle est toute voisine,
Et chérit les amis de la cause divine.
. . . . . .
— Oui, je le veux; marchons. Mais où m'entraînez-vous?
Enfants du vieil aveugle, en quel lieu sommes-nous?
— Syros est l'île heureuse où nous vivons, mon père.
— Salut, belle Syros, deux fois hospitalière!
Car sur ses bords heureux je suis déjà venu;
amis, je la connais. Vos pères m'ont connu;
ils croissaient comme vous; mes yeux s'ouvraient encore
au soleil, au printemps, aux roses de l'aurore;
j'étais jeune et vaillant. Aux danses des guerriers,
à la course, aux combats, j'ai paru des premiers.
J'ai vu Corinthe, Argos, et Crète, et les cent villes,
et du fleuve Ægyptus les rivages fertiles;
mais la terre et la mer, et l'âge et les malheurs,
ont épuisé ce corps fatigué de douleurs.
La voix me reste. Ainsi la cigale innocente
sur un arbuste assise et se console et chante.
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

Ainsi le grand vieillard, en images hardies,
déployait le tissu des saintes mélodies.
Les trois enfants, émus à son auguste aspect,
admiraient, d'un regard de joie et de respect,
de sa bouche abonder les paroles divines,
comme en hiver la neige aux sommets des collines,
et, partout accourus, dansant sur son chemin,
hommes, femmes, enfants, les rameaux à la main,
et vierges et guerriers, jeunes fleurs de la ville,
chantaient: « Viens dans nos murs, viens habiter notre île;
viens, prophète éloquent, aveugle harmonieux;
convive de nectar, disciple aimé des dieux;
des jeux, tous les cinq ans, rendront saint et prospère
le jour où nous avons reçu le grand Homère ».

Εὐχερῶς μετὰ τὴν ἀκρόασιν τῶν ὡραιοτάτων τούτων στίχων ποιηματίου, ἐμπνευσθέντος ἐν γένει μὲν ὑπὸ εὐρείας γνώσεως καὶ βαθείας συναισθήσεως τῶν καλλονῶν τῆς ἀρχαιότητος, ἰδίᾳ δὲ ὑπὸ τῶν εἰς αὐτὸν τὸν Ὅμηρον κατά τινας ἀποδοτέων Ὕμνων, ἐπείσθητε, κυρίαι καὶ κύριοι, καίπερ μὴ ἀκροασάμενοι ἢ μέρος τοῦ θαυμασίου τούτου ἔργου, οὗτινος δι' ἔλλειψιν χρόνου ἀδύνατος δυστυχῶς ἀποβαίνει μοι ἡ ἐν συνόλῳ ὑμῖν ἀνακοίνωσις, ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὸ κατεῖχε πάντως οὐ μόνον ἅπασαν τὴν ἑλληνικὴν φιλολογίαν, καὶ μάλιστα τοὺς τῆς ἀρχαιότητος ποιητάς, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν, καὶ ὅτι οὐτός ἐστιν ὁ Ἀνδρέας Χενιέρος (André Chénier).

Ὁ πατὴρ τοῦ ἡμετέρου ποιητοῦ Λουδοβῖκος Χενιέρος (Louis de Chénier) γεννηθεὶς ἐν Μονφὸρ τῆς Γαλλίας κατὰ τὸ πρῶτον τέταρτον τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ἀπεφάσισε, νέος ἔτι ὤν, ἀποδημίαν μακρὰν τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος πρὸς ἀναζήτησιν βιοποριστικῆς ἐργασίας. Καὶ δὴ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἔνθα καὶ ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν οἴκου ἐμπορικοῦ. Ἀλλ' εἴτε διότι ἡ ἐπιχείρησις δὲν ἔβαινε κατὰ ῥοῦν, εἴτε ἕνεκα τῆς ἥκιστα εὐμενοῦς πρὸς τὸ ἐμπόριον διαθέσεως αὐτοῦ, ἐπιδιώξας ἐπέτυχεν, ἵνα ἐμπιστευθῇ αὐτῷ θέσιν ἐν τῇ πρεσβείᾳ τῇ γαλλικῇ ὁ τότε γενικὸς πρόξενος τῆς Γαλλίας, ὃν καὶ ἀποβιώσαντα διεδέχθη, τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως δεόντως ἐκτιμησάσης τὰ προσόντα τιμίου καὶ νουνεχοῦς ὑπαλλήλου, ἐφ' οἷς δικαίως ἐνεκαυχᾶτο. Ἐν τούτοις, ἐνταῦθα διερχόμενος τὰ ζωτικώτερα ἔτη τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ἐπόμενον ἦν, ὅπως αἰσθανθῇ γεννώμενον ἐν τῇ νεκνικῇ αὐτοῦ καρδίᾳ τὸ γλυκύπικρον αἴσθημα τοῦ ἔρωτος· καὶ ὄντως, ἐμμανῶς ἀγαπήσας καὶ ἀνταγαπηθεὶς ἐνυμφεύθη νεάνιδα ἑλληνίδα κεκτημένην σπανίαν ὡραιότητα, διάνοιαν διαυγεστάτην καὶ πάντα ἐν γένει τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς θελκτικῆς γυναικός.

« Madame de Chénier, γράφει ἐν γλαφυρᾷ καὶ μελῳδικῇ γλώσσῃ διακεκριμένος τοῦ Ἀνδρέου βιογράφος, était belle, spirituelle et séduisante. Il y avait en elle un peu de la poétique et gracieuse mobilité athénienne. Instruite, érudite même, parlant également bien la belle et antique langue attique et la langue dégénerée (σημειωτέον, ὅτι τοῦτο ἐγράφετο πρὸ ἐτῶν πέντε ἐπ' εἰκάδι) de Byzance, bientôt savante de cette langue française qui lui était pourtant étrangère, elle aimait les réunions, les plaisirs du monde, la conversation, où elle brillait par son esprit à la fois juste et vif, par son imagination riche et délicate, par son parler sonore aux douceurs souveraines, qu'elle devait à sa langue maternelle. Son âme était facilement impressionnable, sensible aux plaisirs et aux jouissances des arts et des lettres. Jeune, elle aimait le chant et la danse; plus âgée, elle s'abandonnait volontiers aux plaisirs de l'esprit. Il semblait qu'à travers les siècles elle eût conservé cette fleur de poésie éclose au penchant d'Hélicon, dans le jardin des Muses, dont André, en grandissant dans ses bras, devait respirer l'antique et brûlant parfum. De tous ses enfants André était le préféré (la Muse en secret l'avait sans doute avertie), et ce fut à ses lèvres qu'elle versa la goutte de lait sacré ».

Ἡ μήτηρ τοῦ Ἀνδρέου, μᾶλλον διακεκριμένη ἐν παντὶ τῆς ἑαυτῆς ἀδελφῆς καὶ προμήτορος τοῦ περιφανοῦς Θιέρσου (Thiers), ἐδέχετο ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς, ἐν Παρισίοις, ἔνθα μετέβη μετὰ δεκαετῆ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔγγαμον βίον μετὰ τοῦ συζύγου καὶ τῶν τεσσάρων αὐτῆς υἱῶν, τοῦ Κωνσταντίνου, τοῦ Σωτηρίου, τοῦ Ἀνδρέου καὶ τοῦ Ἰωσὴφ καὶ τῆς μονογενοῦς αὐτῆς θυγατρός, τοὺς διασημοτέρους ἄνδρας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, οἵτινες ἀνέκραστον ἠσθάνοντο εὐαρέσκειαν συνερχόμενοι ὅσον οἷόν τε συνεχῶς παρὰ τῇ διαπρεπεῖ ἑλληνίδι. Μεθ' ὁποίων καὶ ὁπόσων, κυρίαι καὶ κύριοι, φυσικῶν καὶ ἐπικτήτων προσόντων καὶ ἀρετῶν ὤφειλεν εἶναι κεκοσμημένη, ὅπως ἐπὶ πολλῶν ἐτῶν περιόδους καὶ δὴ καὶ μετὰ τὴν εἰς Μαρόκον ὡς ἐπιτετραμμένου ἀναχώρησιν τοῦ συζύγου αὐτῆς συγκρατῇ καὶ ὁλονὲν ἐπεκτείνῃ τὸ παρ' ἑαυτῇ περίβλεπτον ἐκεῖνο κέντρον, ὅπερ ὁμολογουμένως ὑπῆρξεν ἐκ τῶν πρωτίστων τῆς γαλλικῆς πρωτευούσης! Πόσον δὲ σὺν τῇ ἀρίστῃ ἐκμαθήσει τῆς μητρικῆς αὐτῆς γλώσσης, καὶ τὴν γαλλικὴν κατεῖχε, μάρτυρες ἕστωσαν δύο γαλλιστὶ γεγραμμέναι ὡραῖαι αὐτῆς ἐπιστολαί, αἵτινες καὶ ἐδημοσιεύθησαν ἐν « Ἱστορίᾳ τῆς Ἑλλάδος », ἐκπονηθείσῃ ὑπό τινος τῶν σοφῶν αὐτῆς δορυφόρων. Ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ταύταις πρόκειται περὶ

ἐθῶν καὶ ἐθίμων τῶν ἡμετέρων τόπων, καὶ ἡ μὲν πραγματεύεται περὶ τῶν χορῶν, ἡ δὲ περὶ τῶν νεκρωσίμων τελετῶν τῶν νεωτέρων ἑλλήνων. Ἐν τῇ πρώτῃ περιγράφονται τὰ διάφορα εἴδη τοῦ χοροῦ σὺν ταῖς τροποποιήσεσιν, ἃς ὑπέστη ἡ ὑπὸ τῆς ἀρχαιότητος μεταδοθεῖσα ἡμῖν θελκτικὴ αὕτη τέχνη ἄχρι τῶν ἡμερῶν τῆς συγγραφέως, καὶ σκιαγραφοῦνται αἱ στροφαί, περιστροφαὶ καὶ ἀντιστροφαί, ἃς ἐναρμονίως καὶ μετὰ χάριτος ἐκτελοῦσιν αἱ νεάνιδες τῶν παραλίων τοῦ Εὐξείνου πόντου καὶ τῶν Πριγκηπονήσων· μετὰ γυναικείας δὲ λεπτολογίας, τελειοποιηθείσης καὶ ὑπὸ εὐρείας γνώσεως τῆς ἀρχαίας ποιήσεως, ἐξηγοῦνται καὶ οὕτως εἰπεῖν ἀποτυποῦνται ὅ τε κρητικὸς καὶ ὁ ἀλβανικὸς χορός, καὶ ἀνακαλύπτονται σχεδὸν ἀνέπαφα ἐν τοῖς συνοδεύουσι τοὺς συμβολικοὺς τούτους χοροὺς νέοις ᾄσμασιν ἴχνη πανάρχαια τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας καὶ ἱστορίας, ἀναφερομένων ἰδίᾳ τῶν ὀνομάτων τῆς Ἀριάδνης καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου. Τῆς δὲ δευτέρας τῶν ἐπιστολῶν ἀντικείμενόν ἐστιν οὐ μόνον ἡ ἀφήγησις τῶν νεκρωσίμων ἡμῶν τελετῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν παρομαρτούντων αὐταῖς ἐθίμων τοῦ λαοῦ, ἐν οἷς τὴν πρώτην κατέχουσι θέσιν τὰ μυρολόγια, τὰ ὑπὸ τῆς ἀρχαιότητος κληροδοτηθέντα ἡμῖν καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἐν τοῖς πλείστοις τῶν ὑφ' ἑλλήνων κατοικουμένων μερῶν ἐπὶ τοῖς νεκροῖς ψαλλόμενα πένθιμα καὶ ἰδιομελῆ ταῦτα ᾄσματα. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἀριθμεῖται ἐν ταῖς κυριωτέραις πηγαῖς, εἰς ἃς προσέδραμεν ὁ Φωριέλος (Fauriel).

Τοιαύτης μητρὸς υἱὸς ὢν ὁ Ἀνδρέας ἐπόμενον ἦν, ὅπως ταχέως καὶ βασίμως ἐκμάθῃ τὴν γλῶσσαν τῶν προγόνων αὐτῆς τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ καὶ τάσιν ἔμφυτον ἰσχυρὰν ἐν ἑαυτῷ ᾐσθάνετο πρὸς πᾶσαν σπουδήν, ἰδίᾳ δὲ ἐνδόμυχον ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας ἔτρεφεν ἔρωτα τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος, ἣς μέγα ἐθεώρει καύχημα ὅτι ἦν ἐκ μητρὸς ἀπόγονος. « Ἐκμανθάνων τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ὑπὸ τῶν ἡμετέρων σοφῶν τότε λίαν παρηγκωνισμένην, λέγει ὁ περιφανὴς κριτικὸς Βιλλεμαῖνος (Villemain), ἐφαίνετο ἀναμιμνησκόμενος τῶν παιδιῶν τῆς νηπιακῆς ἡλικίας καὶ τῶν ᾀσμάτων τῆς μητρὸς αὐτοῦ ». « En apprenant la langue grecque, alors très négligée de nos savants, il semblait se souvenir des jeux de son enfance et des chants de sa mère ». Αἱ πρόοδοι τοῦ Ἀνδρέου ἐν τῇ ἐκμαθήσει ταύτῃ, κυρίαι καὶ κύριοι, ὑπῆρξαν καταπληκτικαί, ὡς καὶ ἐν τῇ μελέτῃ τῆς λατινικῆς γλώσσης καὶ πάσαις ἐν γένει ταῖς γυμνασιακαῖς σπουδαῖς. Δεκατετραετὴς ὢν ἀνεδείχθη οὐ μόνον ὁ πρῶτος τῶν συμμαθητῶν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἄριστος στιχουργός, μεταφράσας λίαν ἐπιτυχῶς καὶ μετὰ μέλους καὶ πάθους ἀνταξίων τῶν πρωτοτύπων τὴν Σαπφὼ καὶ τὸν Ἀνακρέοντα. Ἐξελθὼν δὲ τοῦ λυκείου, μετὰ ὀλιγοχρόνιον ἄσκησιν τῆς στρατιωτικῆς τέχνης, εἰς ἣν οὐδόλως ἠσθάνετο ἑαυτὸν προωρισμένον ὑπὸ τῆς θείας προνοίας, προσέδραμεν εἰς τὰς μητρικὰς ἀγκάλας καὶ ὑπὸ τὴν ζωογόνον καὶ προστατευτικὴν αὐτῶν σκέπην ἐξηκολούθησε τὰς σπουδαίας αὐτοῦ μελέτας, ὧν πρώτιστα μὲν ἀντικείμενα ἦσαν ἡ ἑλληνικὴ μυθολογία, ἡ ἑλληνικὴ ἱστορία καὶ ἡ ἑλληνικὴ ποίησις, δεύτερον δὲ τὸ μέγα κοινωνικὸν πρόβλημα, ὅπερ κρύφα συνεζητεῖτο τότε ἐν Γαλλίᾳ, καὶ τὸ ὁποῖον ὀσημέραι ἔτι μᾶλλον συζητούμενον καὶ τὰς συνειδήσεις ταράττον καὶ τρικυμίαν προαγγέλλον ἐλύθη διὰ τῆς ἐκρήξεως τοῦ ὑψηλοτέρου ἀλλὰ καὶ φλογερωτέρου τῶν ἀνθρωπίνων ῥαιστίων.

Ἀλλὰ καίτοι λίαν εὐτυχὴς διατελῶν παρὰ τῇ πλέον τῶν ἄλλων αὐτῆς τέκνων φιλούσῃ αὐτὸν πεφιλημένῃ μητρί, οὐχ ἧττον ὠφέλιμον ἡγήσατο ὁ Ἀνδρέας καὶ ἀναγκαίαν τὴν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα ἐπάνοδον, ὅπως, ἐπαναβλέπων αὐτὴν κατὰ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν καὶ περιοδεύων ἐπί τινα χρόνον τὴν Ἀνατολήν, ἀντλήσῃ τὰς πραγματικὰς ἐκείνας γνώσεις, ἃς μόνη ἡ ἐπιτόπιος ἔρευνα μεταδίδωσιν ἡμῖν, καὶ παράσχῃ τῇ συμβίᾳ αὐτοῦ, τῇ τῆς ποιήσεως Μούσῃ, τὴν θέαν τῶν χωρῶν, αἵτινες ἔμελλον εἶναι ἐφ' ἅπασαν τὴν φιλολογικὴν αὐτοῦ σταδιοδρομίαν τὰ κυριώτερα ἀντικείμενα τῶν ποιητικῶν αὐτῆς ἐμπνεύσεων. Ἐπανακάμψας δὲ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Γαλλίας καὶ ἡσυχάσας ἐκεῖ ἐπί τινα χρόνον, ὃν ἀποκλειστικῶς ἀφιέρωσεν εἰς τὴν ἀναθεώρησιν καὶ τακτοποίησιν τῶν κατὰ τὴν περιοδείαν αὐτοῦ συλλεγεισῶν σημειώσεων, ἐπεδόθη εἴς τε τὴν στρατευομένην πολιτείαν καὶ εἰς τὴν ἥρεμον καὶ ἐσκεμμένην ἀνάπτυξιν τοῦ ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ ἀφθόνως αὐτῷ ἐπιδαψιλευθέντος δώρου τῆς ποιήσεως, ἀρξάμενος τῆς διατυπώσεως τῶν ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων αὐτοῦ διὰ τῆς δεούσης τῆς προσφωνήσεως πρὸς τὴν πατρίδα, ἧς ὁ ἔρως ἐπίζηλον κατεῖχε θέσιν ἐν τῇ εὐγενεῖ τοῦ Ἀνδρέου καρδίᾳ.

« Salut, dieux de l'Euxin, Hellé, Sestos, Abyde,
et nymphe de Bosphore et nymphe Propontide ;
Hèbre, Pangée, Hæmus, et Rhodope et Riphée,
salut, Thrace, ma mère et la mère d'Orphée,
Galata, que mes yeux désiraient dès long-temps,
car c'est là qu'une Grecque, en son jeune printemps,
belle, auprès d'un époux nourrisson de la France,
me fit naître Français dans les murs de Byzance ».

Μετὰ δὲ πολλὰ ἔτη, συντάξας σημείωσιν λατινικὴν περί τινος ἐκδόσεως τῶν σωζομένων ἐλεγείων τοῦ Καλλιμάχου, ὑπέγραφεν αὐτὴν ὑπὸ τὸ κράτος ἀεὶ διατελῶν τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρωτος «Andreas C. Byzantinus ».

Σὺν τῷ καθ' ἅπαντα τὸν βίον αὐτοῦ ἀκμάσαντι φλογερῷ τούτῳ αἰσθήματι, οὗτινος αἱ φωτοβόλοι ἀκτῖνες ἀναλάμπουσιν ἐν τοῖς πλείστοις τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ ἡμετέρου ποιητοῦ, ἡ τῆς ἑλληνίδος φωνῆς καὶ ποιήσεως λατρεία μεγίστην ἐξήσκησεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ ζωογόνον ἐπιρροήν, ὡς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ παρόντος δοκιμίου κατενοήσατε ἐκ τῆς ἀκροάσεως τῶν ἀνακοινωθέντων ὑμῖν τεμαχίων τηλαυγοῦς ἀρχαϊκοῦ ποιηματίου. Καὶ πρῶτος μὲν πάντων ὁ Ὅμηρος ἐπιχέει αὐτῷ ἄφθονα τὰ νάματα τῆς ὑψίστης τῶν ποιήσεων, ἑκατὸν τεσσαράκοντα δὲ ἠρίθμησα ἐν τοῖς ποιητικοῖς ἔργοις τοῦ Ἀνδρέου τεμάχια, ἀπορρέοντα ἐκ τῶν ἐναρμονίων ἐπῶν τοῦ ἀθανάτου τῆς Ἰλιάδος καὶ τῆς Ὀδυσσείας ἀοιδοῦ, ἡ ἐνθουσιωδῶς ἀναφέροντα τὸ ἔνδοξον αὐτοῦ ὄνομα. Ὁ Ὅμηρος εἰσδύει μέχρι τῶν μυχιαιτάτων τῆς ποιητικῆς αὐτοῦ φαντασίας, ἣν καὶ τὰ μάλα ὑψοῖ καὶ ἐξευγενίζει, δωρεῖται δὲ αὐτῷ τὸ ἀφελὲς τῆς ἐκφράσεως καὶ τῶν παραβολῶν, τὸ ἐπιτυχὲς τῶν συγκρίσεων, τὸ θελκτικὸν τῶν περιγραφῶν, τὸ σθένος τῶν αἰσθημάτων, τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν, τὸ ἐναρμόνιον τοῦ στίχου, τὸ ἀρχαϊκὸν ἰδεῶδες καὶ πάσας σχεδὸν τὰς μεγάλας αὐτοῦ ἀρετάς. Ἡλὴν τῆς νευρώδους καὶ γραφικωτάτης ἐντάσεως, μεθ' ἧς σκιαγραφοῦνται οἱ ἡρωικοὶ ἐκεῖνοι ἀγῶνες ἐν τῇ Ἰλιάδι καὶ ἧς πάντως στερεῖται ὁ Ἀνδρέας, τοῦθ' ὅπερ καὶ αὐτὸς ἀνομολογεῖ παραφράζων ἔν τινι τῶν χαριεστάτων αὐτοῦ ἐλεγείων τὸ ἀνακρεόντειον

« δότε μοι λύραν Ὁμήρου,
φονίης ἄνευθε χορδῆς »,

τί τὸ ὁμηρικόν, κυρίαι καὶ κύριοι, ὅπερ οὐκ ἐμιμήθη ἐπιτυχῶς, ἢ οὐκ ἐφήρμοσεν ἐντέχνως, ἢ οὐκ ἀνέπτυξεν εὐγλώττως, ἢ οὐκ ἐξύμνησε μετὰ σεβασμοῦ καὶ δέους υἱοῦ ἀφωσιωμένου πρὸς πατέρα γίγαντα ; Τὴν ὁμηρικὴν μεγαλορυίαν, ἧς ἡ μαγνητικὴ ἕλξις διατηρεῖ αὐτὸν διηνεκῶς ἔνθουν ὑπὸ τὸ ἀκάθεκτον αὐτῆς κράτος, ἀναζητεῖ, ἀνευρίσκει, διυλίζει ἐν τοῖς ποιήμασι τοῦ Πινδάρου, τοῦ Θεοκρίτου, τοῦ Ἀνακρέοντος καὶ τῆς Σαπφοῦς, ὡς καὶ ἑτέρων ἐλασσόνων τῆς Ἑλλάδος λυρικῶν ποιητῶν, ὧν εὐστοχοι ἀπομιμήσεις ἀπαντῶσιν ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ ἄφθονοι καὶ μεσταὶ μελῳδίας καὶ κάλλους. Ἀνατρέχει δὲ κατὰ δεύτερον λόγον καὶ εἰς τοὺς λατίνους ποιητάς, ἐν οἷς ἀνακαλύπτει εὐχερῶς τὰ ἴχνη τῆς ἑλληνικῆς μεγαλοφυΐας, καὶ ὁ Βιργίλιος, ὁ Ὁράτιος, ὁ Ὀβίδιος, ὁ Κάτουλλος, ὁ Τίβουλλος, ὁ Προπέρτιος, μετοχετεύοντες τοὺς ἀκενώτους θησαυροὺς τῆς ἑλληνικῆς μούσης, παρέχουσιν αὐτῷ ἄφθονον ὕλην πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ διατύπωσιν τῶν ὁρμεμφύτων αὐτοῦ λεπτεπιλέπτων ἐμπνεύσεων. Δείγματα τῆς διηνεκοῦς ὑπὸ τοῦ Ἀνδρέου ἀναμνήσεως τῆς ἀρχαιότητος κεῖνται προφανῆ ἐν τοῖς « ποιηματίοις», τοῖς «ὕμνοις », ταῖς «ᾠδαῖς», τοῖς «ἐπιγράμμασι», ταῖς «ἐπιστολαῖς», τοῖς «εἰδυλλίοις » καὶ τοῖς « ἐλεγείοις », ἤτοι καὶ ἐν τοῖς ἑπτὰ τῆς ποιήσεως εἴδεσιν, ὑφ' ὧν ἁρμονικῶς ἐδονοῦτο ἡ πάγχρυσος αὐτοῦ λύρα καὶ δι' ἃ ταύτην δικαίως προσαγορεύειν δύνασθε διὰ τῆς πινδαρικῆς προσωνυμίας «ἑπτάγλωσσον φόρμιγγα ». Ποδηγετούμενος ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, μετήνεγκε τὴν ἰωνικὴν μελῳδίαν καὶ τὴν ἁρμονίαν τὴν δωρικὴν εἰς τὴν εὔσροφον γαλλικὴν γλῶσσαν, ἧς ἀνεδείχθη μύστης ἀντάξιος προκατόχων τε ἐξόχων, οἷων Μαρότου (Marot), Κορνηλλίου (Corneille), Λαφονταλνου (la Fontaine), Μολιέρου (Molière), Ρακίνου (Racine), Βολταίρου (Voltaire), καὶ περιφανῶν διαδόχων, οἷων Λαμαρτίνου (Lamartine), Βίκτωρος Οὐγὼ (Victor Hugo) καὶ Μουσσέτου (Musset).

Τὸ ὄνειρον τοῦ Ἀνδρέου, ὁ σκοπός, πρὸς ὃν ἔτεινε διηνεκῶς, σὺν τῇ ὑπὸ ἀρχαϊκὴν μορφὴν διατυπώσει νέων καὶ τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ δεσποζουσῶν ἰδεῶν, τοῦθ' ὅπερ ἐκήρυξε διὰ τοῦ πολυσημάντου καὶ πασιγνώστου στίχου·

sur des pensées nouveaux faisons des vers
[antiques,

ἦν ἡ ὑπὸ τῆς γαλλικῆς γλώσσης πλήρης ἀπορρόφησις τῶν ἑλληνικῶν καλλονῶν καὶ ἡ ἐν τῇ γαλλικῇ ποιήσει εἰσαγωγὴ τῶν θελγήτρων, ἐφ' οἷς ἐσεμνύνετο ἡ γεραρὰ τῶν ἀρχαίων Μοῦσα, ἰδίᾳ δὲ τοῦ ἀφελοῦς καὶ γιγαντιαίου μεγαλείου τοῦ Ὁμήρου καὶ τῆς εἰδυλλιακῆς ἁπλότητος τοῦ Θεοκρίτου. Ὁ πρῶτος τῶν βουκολικῶν ποιητῶν ἐξήσκησε μετὰ τὸν τῆς Ἰωνίας ἀοιδὸν τὴν μεγαλειτέραν καὶ ἰσχυροτέραν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν ποιητικῶν αὐτοῦ ἔργων, ἐμφυσήσας αὐτοῖς τὴν χαρίεσσαν φαντασίαν, τὸ ἐρωτικὸν πάθος, τὸ αἴσθημα τῆς φύσεως, τὸ ἁπλοϊκὸν τῶν περιγραφῶν καὶ διαλόγων· ἐπιλείψει με δὲ ὁ χρόνος ἀνακοινοῦντα ὑμῖν τὰ ἐκ τοῦ Θεοκρίτου ἐμπνευσθέντα τεμάχια αὐτῶν καὶ ἀποσπάσματα. Διὰ τῆς πολυτίμου ταύτης συγχρωτίσεως ὁ Ἀνδρέας ἔζοχον κατέσχε θέσιν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν εἰδυλλιογράφων, ἑφάμιλλος τῶν διδασκάλων αὐτοῦ Θεοκρίτου καὶ Βιργιλίου ὑπὸ πάντων ἀνακηρυττόμενος καὶ παρὰ τοῖς ἀμερολήπτοις κριταῖς τοῦ τίτλου ἀξιωθείς « συγγραφέως κλασικοῦ».

Ἀλλ' ὁ τίτλος οὗτος, ὁ τὰ μάλα σπανίως ἀπονεμόμενος, ἐδόθη αὐτῷ καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς δι' ἀρχαϊκοῦ ἀρότρου καὶ νεωτέρου σπόρου καλλιεργηθέντας ὑπ' αὐτοῦ ποιητικοὺς ἀγρούς. Τί δεῖ λέγειν περὶ τῶν ποιημάτων « l'aveugle », οὗτινος μέγα μέρος ὑπεβλήθη πρὸ μικροῦ τῷ πεφωτισμένῳ ὑμῶν κριτηρίῳ. « le mendiant », ἐν ᾧ, ἀποτυπουμένης τῆς ὁμηρικῆς περιγραφῆς τῆς παρὰ τοῖς Φαίαξιν ἀφίξεως τοῦ Ὀδυσσέως, σκιαγραφοῦνται ἐπακριβῶς αἱ λεπτομέρειαι τῆς τῶν ἀρχαίων φιλοξενίας, « le jeu de paume » κατὰ Πίνδαρον συντεταγμένου, « Hermes », οὗ τινος τὰ ὑπάρχοντα τεμάχια προφανῆ κεῖνται δείγματα τοῦ ὕψους τῶν περὶ τῶν προόδων τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ἐντυπώσεων καὶ ἰδεῶν, αἵτινες ἤθελον ἀναπτυχθῆ ἐν τρισὶν ᾄσμασι κατὰ Ἡσίοδον καὶ Λουκρήτιον, ἐὰν βίος μακρότερος ἐδωρεῖτο τῷ ποιητῇ, « l'art d'aimer », ἐν ᾧ ὁ μελίρρυτος Ἀνδρέας ψάλλει ἐπὶ φόρμιγγος ἀρχαϊκῆς τὸ ἐμφωλεῦον ἐν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ αἴσθημα τοῦ ἔρωτος, «l'invention», ἔνθα ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἀποκαλεῖται ἐνθουσιωδῶς

un langage sonore aux douceurs souve-
[raines,
le plus beau qui soit né sur des lèvres hu-
[maines,

καὶ ὅπερ μεστὸν τυγχάνει κλασικῶν ἀναμνήσεων καὶ πρωτοτυπίας ἀνταξίας τῆς τοῦ Σεξτήρου, ὃν μετὰ τοὺς ἕλληνας καὶ λατίνους συγγραφεῖς βασίμως ἐμελέτησεν ὁ ἡμέτερος ποιητής ; Τί δεῖ λέγειν περὶ τῶν ὕμνων, ἰδίᾳ δὲ περὶ τοῦ «sur l'entrée triomphale des Suisses de Chatenuvieux», ἐν ᾧ ὁ θούριος παιὰν θαυμασίως συναναμίγνυται τῇ εὐγλωττοτέρᾳ καὶ σκληροτέρᾳ εἰρωνείᾳ ; Τί δεῖ λέγειν περὶ τῶν ᾠδῶν, καὶ μάλιστα τῆς « à Charlotte Corday», ἐν ᾗ ἐξυμνεῖται ἡ θαρραλέα αὕτη νεᾶνις καὶ ῥαπίζονται οἱ ἀνανδροὶ καὶ κομπορρήμονες τῆς ἀρετῆς διῶκται, πρὸς οὓς ἐπαναλαμβάνεται παραφραζόμενον τὸ ὑπὸ τοῦ Μενελάου τοῖς φοβουμένοις τὸν Ἕκτορα περιφρονητικῶς λεγόμενον ὁμηρικὸν ἔπος

ὤ μοι, ἀπειλητῆρες, Ἀχαιΐδες, οὐκέτ' Ἀχαοί;

Τί δεῖ λέγειν περὶ τῶν ἐπιγραμμάτων «sur un groupe de Jupiter et d'Europe», « Mnaïs », « à l'hirendelle », « l'amour laboureur » καὶ « l'amour endormi », ἐν οἷς ἡ ἑλληνικὴ μυθολογία ἐκτίθησι πρὸ τῶν ἐπτοημένων ἡμῶν ὀφθαλμῶν τὰς ἑαυτῆς χάριτας ; Τί δεῖ λέγειν περὶ τῶν ἐπιστολῶν «à le Brun», «au Marquis de Brazais», «à de Pange aîné », ἐν αἷς ὁ ἡμέτερος ποιητὴς ψάλλει δι' ἀλεξανδρινῶν μεγαλοπρεπεστάτων στίχων μεστῶν ἀρχαίων εἰκόνων τὴν δόξαν καὶ τὴν φιλίαν παρὰ τοῖς συγχρόνοις αὐτοῦ ; Τί δεῖ λέγειν περὶ τῶν ἐλεγείων « le jeune malade », ὅπερ ἐμπνευσθὲν ὑπὸ τῶν πρὸς τὸν Ἀχιλλέα ὁμηρικῶν ῥημάτων τῆς Θέτιδος

τέκνον, τί κλαίεις ; τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;
ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἴδομεν ἄμφω,

ἀπεικονίζει μετὰ χαριέσσης μελαγχολίας τὴν μητρικὴν στοργήν, τὴν υἱικὴν ἀφοσίωσιν, τὸν κεραυνοβόλον ἔρωτα, « la jeune Tarentine»,τοῦ ἐπὶ τῶν χορδῶν τῆς λύρας τοῦ Βίωνος ψαλλομένου πασιγνώστου τούτου ἀριστουργήματος, «la jeune Locrienne», ἔνθα ὑπὸ τύπον καὶ ὀνόματα ὅλως ἀρχαϊκὰ ἐκ-

φράζονται αἰσθήματα ἀναπολοῦντα εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν τὰ δεσπόζοντα τῶν δυσμοίρων καρδιῶν τοῦ Ῥωμαίου καὶ τῆς Ἰουλιέττης, «la jeune captive», τοῦ συγκινητικωτάτου τούτου στεναγμοῦ εὐγενοῦς δεσμώτιδος νεάνιδος φοβουμένης τὸν θάνατον, ὡς ἡ Πολυξένη καὶ ἡ Ἰφιγένεια παρ' Εὐριπίδῃ, «Fanny», περὶ οὗ ἐξ ἀντιλήψεως ἰδίας ἰδίαν μετ' οὐ πολὺ σχηματίσετε γνώμην, καὶ τοσούτων ἄλλων ἐλεγείων τὸν Ἀνδρέαν δοξασάντων ἐσχεί;

Διεξερχόμενός τις, κυρίαι καὶ κύριοι, τὰ ποιητικὰ αὐτοῦ ἔργα, ἀνακαλύπτει ἐν αὐτοῖς καὶ καθαρῶς γραμματικὴν ἐπιρροὴν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εἴτε ἐν τῇ ὀρθογραφίᾳ, τῇ τεχνολογίᾳ καὶ τῇ συντάξει, εἴτε ἐν τῇ σημασίᾳ τῶν λέξεων. Οὕτω π. χ. παρ' αὐτῷ ἡ *ἀμβροσία* μεταφράζεται *ambrosie* τῆς λέξεως *besoin* γίνεται χρῆσις ἀντὶ τοῦ συνήθους ἀπροσώπου *il est besoin*· ἡ πρόθεσις *de* λαμβάνει τὴν σημασίαν τῆς παρὰ καὶ τὸ ῥῆμα *désirer* τὴν ἣν τὸ *ἐπιθυμῶ* κέκτηται παρ' ἡμῖν λέγουσι περὶ ἀπόντων «τὸν ἐπεθύμησα»· τῆς λέξεως *génie* προτιμᾶται πάντοτε ἡ λέξις *démon*· ὁ σύνδεσμος *et* σημαίνει πολλάκις εἶτα, ὡς ὁ ἡμέτερος *καί*· τὸ ῥῆμα *garder*, προστατεύω, καὶ *Ἰλιὰς ἀντικαθίστησιν* ἔστιν ὅτε τὰς λέξεις *πολεμικὴν ἀφήγησιν*· ἡ ἔκφρασις *jeune* σημαίνει ἐνίοτε *νεοπενθὴς* κατὰ τὴν ὁμηρικὴν ἐκδοχήν, καὶ *jeter*, *βρύειν*· *le* τίθεται πρὸ τοῦ *que*, οὗ τινος προηγεῖται καὶ ῥῆμα, ὡς παρ' ἡμῖν τὸ «πιστεύετε ὅτι οὕτως ἐγένετο»· ἐν τῇ λέξει *nymphe* διατηρεῖται ἡ σημασία *νεάνιδος*· ἀντὶ τῆς ἀκλίτου *Osmanli* γίνεται χρῆσις τῆς αἰτιατικῆς *Osmanlin*· ἡ λέξις *prophète* προσλαμβάνει τὴν ἑλληνικὴν αὐτῆς σημασίαν *ποιητοῦ*· τῆς ἐπωνυμίας *Pyrénées* μετατρέπεται τὸ γένος· *trésor* ἀνακτᾶται τὴν περιεκτικὴν ἔννοιαν *σωροῦ*, ὡς ἡ παρ' Ἕλλησι *θησαυρός*· λίαν δὲ συνεχῶς συντάσσεται ἡ γαλλικὴ μετοχὴ ἀπαραλλάκτως ὡς ἡ ἡμετέρα γενικὴ ἀπόλυτος. Καὶ ταῦτα μέν εἰσιν ὅσα εὐχερῶς ἀνακαλύπτει προσεκτικὴ μὲν ἀλλὰ καὶ τροχάδην τελουμένη ἀνάγνωσις τῶν ποιητικῶν συγγραμμάτων τοῦ Ἀνδρέου· λίαν δὲ πιθανὴν ἡγοῦμαι τὴν ὕπαρξιν ἐν αὐτοῖς καὶ ἑτέρων παρεμφερῶν ἴσως δὲ καὶ ἐκφραστικωτέρων ἰδιωτισμῶν.

Ἀλλ' αἱ γλωσσικαὶ μελέται, αἱ ἀναπτύξεις πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν θεμάτων, αἱ πολύπλοκοι φροντίδες, αἱ ἀείποτε μέν, μάλιστα δὲ κατὰ τοὺς τρομεροὺς ἐκείνους χρόνους, καταβιβρώσκουσαι τὸν νοῦν καὶ κατασπαταλῶσαι τὰς ὥρας παντὸς πολιτευομένου, ἡ διηνεκὴς καλλιέργεια τῆς ποιήσεως, δὲν ἤρκουν εἰς τροφὴν τῆς περιπαθοῦς ψυχῆς τοῦ Ἀνδρέου, διηνεκῶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ μνήμην ἀναπολοῦντος καὶ παραφράζοντος καὶ ἀναπτύσσοντος καὶ ἐξεικονίζοντος τὸ τοῦ ἐρωτικοῦ ποιητοῦ καὶ τοῦ σοφοῦ Σόλωνος φίλου ἐπιστηθίου Μιμνέρμου·

Τίς δὲ βίος, τί δὲ τέρπνον ἄτερ χρυσέης Ἀ-
[φροδίτης;
τεθναίην, ὅτε μοι μηκέτι ταῦτα μέλοι.

Εὐτυχῶς καὶ δι' αὐτὸν καὶ δι' ἡμᾶς, κυρίαι καὶ κύριοι, ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Σηκουάνα (Seine) ἔζη ἐν τῷ μέσῳ ἀφωσιωμένων οἰκείων καὶ φίλων νέα γυνὴ κεκτημένη ὡραιότητα κλασικήν, βουκολικὴν χάριν καὶ πάντα τὰ θέλγητρα τὰ παρομαρτοῦντα μεμορφωμένῃ διανοίᾳ καὶ καρδίᾳ εὐγενεῖ καὶ εὐαισθήτῳ, καὶ τὴν ἐνσάρκωσιν ταύτην τῶν ποιητικῶν αὐτοῦ ὀνείρων ἠγάπησεν ἐμμανῶς ὁ Ἀνδρέας καὶ ἀντηγαπήθη ὑπ' αὐτῆς. Ἀπεκάλεσα δὲ τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο εὐτυχὲς καὶ δι' αὐτὸν καὶ δι' ἡμᾶς, καθότι αὐτὸς μὲν ἠσθάνθη τὸ αἴσθημα ἐκεῖνο, ἄνευ τοῦ ὁποίου ἡ ἀνθρώπινος καρδία μένει ἐν καταστάσει νηπιώδει καὶ κατηφεῖ, ἡμῖν δὲ δέδοται ἡδέως θαυμάσαι τὸ ὑπὸ τοῦ ἐρωτικοῦ τούτου πάθους ἐμπνευσθὲν καὶ «Fanny» τιτλοφορούμενον ἐλεγεῖον, οὗ τινος ἀκούσατε τὰ ἀκόλουθα ἀποσπάσματα, ἀναμιμνησκόμενοι τῆς ἀπὸ τοῦ ἐναρμονίου στίχου·

φαίνεταί μοι κεῖνος; ἴσος θεοῖσιν
ἀρχομένης ὑψηλῆς καὶ περιπαθοῦς σαπφικῆς ᾠδῆς, καὶ κρίνατε καὶ αὖθις ὁπόσον πρωτοτύπως μιμεῖται ὁ Ἀνδρέας.

« Fanny, l'heureux mortel qui près de toi respire
sait, à te voir parler et rougir et sourire,
de quels hôtes divins le ciel est habité.
La grâce, la candeur, la naïve innocence
ont, depuis ton enfance,
de tout ce qui peut plaire enrichi ta beauté.

Sur tes traits, où ton âme imprime ta noblesse,
elles ont su mêler aux roses de jeunesse
ces roses de pudeur, charmes plus séduisants,
et remplir tes regards, tes lèvres, ton langage,
de ce miel dont le sage
cherche lui-même en vain à défendre ses sens.
. . . . . .
. . . . . .

Le ciel t'a vue en tes prairies
oublier tes loisirs, tes lentes rêveries;
et tes dons et tes soins chercher les malheureux;
tes délicates mains à leurs lèvres amères
présenter des sucs salutaires,
ou presser d'un lin pur leurs membres douloureux.

Souffrances que je leur envie!
Qu'ils eurent de bonheur de trembler pour leur vie,
puisqu'ils virent sur eux tes regrets caressants,
et leur toit rayonner de ta douce présence,
et la bonté, la complaisance,
attendrir tes discours, plus chers que tes présents!

Près de leur lit, dans leur chaumière,
ils crurent voir descendre un ange de lumière,
qui des ombres de mort dégageait leur flambeau;
leurs cœurs étaient émus, comme, aux yeux de la Grèce,
la victime qu'une déesse
vint ravir à Aulide, à Calchas, au tombeau.
. . . . . .
. . . . . .

Troie, antique honneur de l'Asie,
vit le prince expirant des guerriers de Mysie
d'un vainqueur généreux éprouver les bienfaits.
D'Achille désarmé la main amie et sûre
toucha sa mortelle blessure,
et soulagea les maux qu'elle-même avait faits.

A tous les instants rappelée,
ta vue apaise ainsi l'âme qu'elle a troublée.
Fanny, pour moi ta vue est la clarté des cieux;
vivre est te regarder, et t'aimer, te le dire;
et quand tu daignes me sourire,
l'amour de Vénus même est sans prix à mes yeux.
. . . . . .
. . . . . .

Oh! que n'ai-je moi seul tout l'éclat et la gloire
que donnent les talents, la beauté, la victoire,

pour fixer sur moi seul ta pensée et tes yeux ;
que, loin de moi, ton cœur fût plein de ma présence,
comme, dans ton absence,
ton aspect bien-aimé m'est présent en tous lieux !

Je pense : Elle était là ; tous disaient : « Qu'elle est belle ! »
tels furent ses regards, sa démarche fut telle,
et tels ses vêtements, sa voix et ses discours.
Sur ce gazon assise, et dominant la plaine,
des méandres de Seine,
rêveuse, elle suivait les obliques détours.

Ainsi dans les forêts j'erre avec ton image ;
ainsi le jeune Faon, dans son désert sauvage,
d'un plomb volant percé, précipite ses pas.
Il emporte en fuyant sa mortelle blessure ;
couché près d'une eau pure,
palpitant, hors d'haleine, il attend le trépas».

Ἡ τελευταία αὕτη πένθιμος λέξις ἀναπαρίστησι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ἐκ τῆς ἀναμνήσεως ταύτης τῆς σκληρᾶς τὰ μάλα συγκεκινημένης διανοίας μου τὸ ἀπρόοπτον καὶ ἀποτρόπαιον τέλος τοῦ ἡμετέρου ἀοιδοῦ. Ὁ Ἀνδρέας, κυρίαι καὶ κύριοι, συγκαταριθμεῖται ἐν τοῖς ἀθύοις θύμασι τῆς μεγάλης τῶν Γάλλων ἐπαναστάσεως, συλληφθεὶς ἐπὶ ἀσημάντῳ καὶ ἀδίκῳ κατηγορίᾳ, δικασθεὶς συνοπτικῶς καὶ ἀπηνῶς εἰς θάνατον καταδικασθείς, κελεύσει τῆς αἱμοχαροῦς τοῦ Ῥοβεσπιέρρου (Robespierre) φατρίας, ὑπὸ τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου, τοῦ ἀδυσωπήτου τούτου καὶ ἀκαμάτου δημίου. Διαμείνας ἐπί τινα χρόνον ἐν τῇ φυλακῇ, ἔνθα ἦσαν ἐρριμμένοι καὶ πρὸ τῆς τυπικῆς δίκης καταδεδικασμένοι ἄπειροι γυναῖκές τε καὶ ἄνδρες, εἰς πάσας τὰς κοινωνικὰς ἀνήκοντες τάξεις, καὶ ἐκεῖσε συγγράψας τὰς ἐναρμονίους ἐκείνας καὶ μελαγχολικὰς « τελευταίας ποιήσεις », ἃς καὶ ὁ μᾶλλον σκληροκάρδιος μετ' ἀκαθέκτου ἀναγινώσκει συγκινήσεως καὶ ψυχικῆς ταραχῆς, ἐνεφανίσθη ἐνώπιον τοῦ ἐπαναστατικοῦ δικαστηρίου, πρὸς δῆθεν διαδικασίαν, τὴν πρωΐαν τῆς ἑβδόμης θερμοδώρου τοῦ χιλιοστοῦ ἑπτακοσιοστοῦ ἐννενηκοστοῦ τετάρτου ἔτους, καὶ αὐθωρεὶ καταδικασθεὶς εἰς τὴν κεφαλικὴν ποινήν, μετηνέχθη τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας, εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως τῆς δικαστικῆς ταύτης ἀποφάσεως καὶ ἔκυψεν ἀταράχως τὸν αὐχένα πρὸ τῆς μαχαίρας τῆς λαιμητόμου. Λέγεται ὅτι, κατὰ τὰς ὑστάτας στιγμάς, ἤγγισε τὸ μέτωπον αὐτοῦ καὶ ἀνέκραξεν ὁ ἐν ἡλικίᾳ τριάκοντα καὶ δύω ἐτῶν μέλλων ἀποθανεῖν· « C'est dommage; il y avait encore quelque chose là ! »

Ναί, βεβαίως ὑπῆρχεν ἐν τῇ ἐκτάκτῳ ταύτῃ διανοίᾳ ἐμφωλεῦον ἠρέμα καὶ βαθμιαίως ἀναπτυσσόμενον καὶ κρατυνόμενον τὸ ἄγνωστον ἐκεῖνο, ἐξ οὗ ἤθελον γεννηθῆ καὶ ἕτερα ἀριστουργήματα, ἐὰν ἡ θεία πρόνοια ἐπέτρεπεν αὐτῷ εὐρυτέραν ἐπὶ τῆς γῆς σταδιοδρομίαν. Ἀλλά, καί τοι ζωὴν ζήσας βραχυχρόνιον, ὁ Ἀνδρέας ἀπηθανάτισε τὸ ὄνομα αὐτοῦ διὰ τῶν ὑπαρχόντων ἀριστουργημάτων. Ἡ δόξα αὐτοῦ οὐ παρελεύσεται, καὶ γενεαὶ γενεῶν μακαριοῦσιν αὐτόν, ὅτι ἥρπασεν ἐπιδεξίως, ὡς ἄλλος Προμηθεύς, ἀπὸ τῶν ποιητῶν τῆς ἀρχαιότητος, μάλιστα δὲ τῆς ἑλληνικῆς, τὸ ἀειφλεγὲς τῆς ποιήσεως πῦρ, δι' οὗ ἐζωογονήθη ἡ ἔμφυτος αὐτοῦ μεγαλοφυΐα, καὶ κατώρθωσεν, ἵνα διὰ τῆς κράσεως ταύτης ἀρχαϊκῆ εὐχυμίᾳ μετ' εὐοσμίας εἰς τοὺς νέους εἰσδύσῃ καρποὺς αὐτοῦ, τοὺς καλλιεργουμένους ἐπὶ τοῦ ἰδίου ποιητικοῦ ἀγροῦ. Ἀναγινώσκων τις τὰ ποιητικὰ αὐτοῦ ἔργα, αἰσθάνεται ἑαυτὸν κατεχόμενον ὑπὸ ἀκραδάντου ἐνθουσιασμοῦ, καὶ ἐκθαμβος διατελεῖ πρὸ τῆς πλουσίας τοῦ ποιητοῦ φαντασίας καὶ τῆς ὡραίας γλώσσης, ἧς ποιεῖται χρῆσιν, μάλιστα δὲ πρὸ τῆς τέχνης, μεθ' ἧς ἄλλους μιμούμενος διατηρεῖ σῶαν καὶ ἀνελλιπῆ τὴν ἰδίαν πρωτοτυπίαν. Ἀναδραμὼν εἰς τὰς ἀκενώτους πηγὰς πάσης ἐμπνεύσεως καὶ ὑπὸ τῆς δρόσου

περιβραχεῖς τῆς διαυγοῦς καὶ ζωοποιοῦ τῶν μεγάλων προγόνων τῆς μητρὸς αὐτοῦ, πεπροικισμένος δὲ ὑπὸ τῆς φύσεως διὰ φαντασίας ὑψιπετοῦς, ἐπλούτισέ τε καὶ ἀνύψωσε τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν καὶ πρωτότοκος ἐγένετο τῶν τῆς Γαλλίας λυρικῶν ποιητῶν.

Τῷ διδακτικῷ τοῦ Ἀνδρέου παραδείγματι ἑπόμενοι καὶ ἡμεῖς, συντελέσωμεν εὐχερῶς, ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, κυρίαι καὶ κύριοι, εἰς τὴν ἐπὶ τὰ κρείττω ἀνάπλασιν καὶ ἐνδελεχῆ πρόοδον τοῦ ἡμετέρου ἔθνους. Μόνη ἡ μελέτη τῶν τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος ἀριστουργημάτων, ἥτις τοσοῦτον ἐμεγάλυνε τὴν φιλολογίαν λαοῦ φύσει μεγαλοπράγμονος, εὐγενῶς δ' ἀνταποδιδόντος τὴν εὐεργεσίαν διὰ τῆς πρὸς ἡμᾶς καὶ πρὸς ἅπασαν ἐν γένει τὴν Ἀνατολὴν συμπαθητικῆς αὐτοῦ διαθέσεως, δύναται ἡμᾶς ἀνυψῶσαι εἰς περιωπὴν ἀνταξίαν τῆς προπατορικῆς εὐκλείας, ὁμαλύνουσα τὴν ὁδὸν τῆς τελικῆς ἐπιδόσεως ἐν πᾶσι τοῖς κλάδοις τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν. Ἐν ἀρχαίᾳ πραγματείᾳ, ἔνθα μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ἐμβριθείας ὁμιλεῖ περὶ τοῦ μέλλοντος τῶν νεωτέρων κοινωνιῶν, ὁ σοφὸς καλλιεπὴς κ. Ἐρνέστος Ῥενὰν (Ernest Renan), ὁ τοσοῦτον ἐπιχαρίτως ἀντιπροσωπευόμενος ἐν τῇ φιλομούσῳ ταύτῃ ὁμηγύρει, ἐξυμνῶν μέγα καὶ ἔνδοξον παρελθόν, εὐγλώττως ἐπιπροστίθησι· « Quel destin pour les Grecs ne sera pas obscur, si l'on songe à ce qu'ils ont été ? » Εἰς τὴν ἐμφαίνουσαν βάσιμον γνῶσιν ἀρχαίου μεγαλείου καὶ εἰλικρινῆ θαυμασμὸν τῆς ἡμετέρας φυλῆς ἐμβριθῆ ταύτην ἐρώτησιν, ἡμῖν αὐτοῖς δέδοται ἁρμοδίως ἀπαντῆσαι. Καὶ ἡ ἀπάντησις ἡμῶν ὀφείλει στηριχθῆναι, οὐχὶ ἐπὶ λόγων, ἀλλ' ἐπὶ ἔργων. Ἀλλὰ τί λέγω ; Μὴ τὰ ἔργα ἡμῶν οὐκ ἀπέδειξαν ἄχρι τοῦδε βαθεῖαν συναίσθησιν ἐν ἡμῖν τῆς ἡμετέρας ἀποστολῆς ; Μὴ οὐκ ἀνεπτύχθησαν ἀρχαῖα καὶ οὐχ ἱδρύθησαν νέα κέντρα ἐκπαιδεύσεως ἐν ἅπασαις ταῖς χώραις ταῖς ὑφ' Ἑλλήνων κατοικουμέναις ; Μὴ ὁσημέραι αἱ ἐπιστῆμαι καὶ τὰ γράμματα οὐκ εἰσδύουσιν ἔτι μᾶλλον εἰς τὸ πνεῦμα ἡμῶν καὶ θεράποντας παρ' ἡμῖν οὐκ ἀνευρίσκουσιν ἀνταξίους φιλολόγων καὶ ἐπιστημόνων ἀνηκόντων εἰς τὰ πεπολιτισμένα τῆς Δύσεως κράτη ; Ναί, ταῦτα ἐγένοντο, ταῦτα ὑφίστανται, καὶ θεία συνάρσει μείζω τούτων ὀψόμεθα, ἐὰν ἐξακολουθήσωμεν συντόνως μοχθοῦντες ὑπὲρ τῆς διανοητικῆς ἡμῶν ἀναπτύξεως καὶ ἠθικῆς μορφώσεως, τὴν κοινὴν συστηματοποιοῦντες συνεργασίαν. Ἡμεῖς δέ, οἱ ἐν τῇ ἀχανεῖ ταύτῃ αὐτοκρατορίᾳ διαβιοῦντες ὑπὸ τὴν σκέπην φιλαλάου καὶ φιλομούσου Ἀνακτος, συμβολὴν σπουδαίαν παρασχεῖν δυνάμεθα τῇ ἐθνικῇ ἐκπαιδεύσει, ἀφ' ἧς δεόντως ἐπεκτεινομένης πολλὰς καὶ ἀγαθὰς ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ ἀπεκδέχεται τὰς ὠφελείας. Πρὸς τὸν ἱερὸν τοῦτον τεῖνειν ὀφείλοντες σκοπόν, δεῦτε οὖν πάντες πᾶσαν πάντοτε θυσίαν ἀγογγύστως ὑποστῶμεν, τὴν γλυκεῖαν τρέφοντες πεποίθησιν, ὅτι διὰ τῆς ὑποστηρίξεως τῶν φιλολογικῶν, ἐπιστημονικῶν καὶ ἐκπαιδευκτικῶν ἡμῶν κέντρων, τῶν πλείστων τῶν ὁποίων τὰ μὲν ἵδρυσε, τὰ δὲ ἀνέπτυξεν ὁ γεραρὸς οὗτος σύλλογος κατὰ τὸν εἰκοσαπενταετῆ αὐτοῦ ὅσιον βίον, ἁρπάσομεν καὶ ἡμεῖς ἀνὰ χεῖρας τοῦ πολιτισμοῦ τὴν δᾷδα καὶ ὀπαδοὶ ἀναδειχθησόμεθα γνήσιοι καὶ πιστοὶ τῶν ἐνδόξων ἡμῶν προγόνων.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΑΠΟ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1886 ΜΕΧΡΙ ΜΑΙΟΥ 1887. (ΤΟΜΟΣ Κ', β'.)

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΚΘ'.

(Τακτική)

Τῇ 13 Ὀκτωβρίου 1886.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

ά) Ὁ πρόεδρος κατάρχεται τῆς συνεδριάσεως διὰ τῆς ἀκολούθου προσλαλιᾶς.

Κύριοι συνάδελφοι,

Ἐγκαρδίως εὐχαριστῶ ὑμῖν ἐπὶ τῇ ἐξόχῳ τιμῇ, ἣν περιεποιήσατό μοι ἡ εὐμενὴς ὑμῶν ψῆφος, ἀνυψώσασα ἐμὲ τὸν ἐλάχιστον τῶν τοῦ περιφανοῦς τούτου συλλόγου θεραπόντων εἰς τὴν προεδρικὴν ταύτην ἕδραν, ἣν τὸ τέταρτον παρ' ἀξίαν καταλαμβάνω. Προθύμως δὲ τῇ ὑμετέρᾳ ὑπείκων κελεύσει, ἀποδέχομαι τὰς τῇ ὑπηρεσίᾳ ταύτῃ παρομαρτούσας ὑποχρεώσεις, καίπερ συναισθανόμενος τὴν ἐμὴν ἀσθένειαν καὶ τὸ ἐν ἐμοὶ ἀνεπαρκὲς τῶν προσόντων, ἅτινα δικαίως ἀπεκδέχεσθε παρὰ τοῦ ὑμετέρου προέδρου. Πᾶσα δ' ἀνατὴ ὑπ' ἐμοῦ καὶ τῶν λοιπῶν κοσμητόρων καταβληθήσεται προσπάθεια, ὅπως ὁ γεραρὸς οὗτος σύλλογος συνεγίσῃ καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὰς ἐρεύνας, τὰς συζητήσεις καὶ τὰς μελέτας αὐτοῦ, τὰς φιλολογικὰς καὶ ἐπιστημονικάς, καὶ τὰς ἐκπαιδευτικὰς αὐτοῦ ἐνεργείας, εἰς ἃς ὀφείλει τὰ πανταχόθεν ἐκδηλούμενα πρὸς αὐτὸν αἰσθήματα ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ. Τῶν αἰσθημάτων τούτων τρανὰ καὶ ἐπίζηλα ἐδόθησαν ἡμῖν τεκμήρια καθ' ἅπαντα τὸν εἰκοσιπενταετῆ τοῦ συλλόγου βίον, ἰδίᾳ δ' ἐν τῇ προπαρασκευῇ τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος, ὑπὲρ ἧς τοσοῦτον ἐμόχθησεν ὁ ἐμὸς πολυσέβαστος προκάτοχος, καὶ ἣτις καίπερ ἀτελῶς ἑορτασθεῖσα οὐ περιέστειλε τὰς ὑπὲρ τοῦ συλλόγου συμπαθείας τοῦ ἡμετέρου ἔθνους καὶ τῶν ἀλλοδαπῶν. Εἰσερχόμενοι οὖν εἰς νέαν περίοδον καὶ ἐφόδιον ἔχοντες κανονισμὸν πρὸ πολλοῦ ἀναθεωρηθέντα συνῳδὰ ταῖς ἀνάγκαις καὶ ἀπαιτήσεσι τῶν πολυπλόκων ἡμῶν ἐργασιῶν, ὀφείλομεν πάντες, ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, τῷ ἡμετέρῳ νόμῳ ἀνελλιπῶς ἑπόμενοι, ἐργάζεσθαι μετὰ ζήλου καὶ εἰλικρινείας ὑπὲρ τοῦ γοήτρου καὶ τῶν συμφερόντων τοῦ εὐγενοῦς τούτου φυτωρίου τῶν μουσῶν. Ἔστε δὲ βέβαιοι, φίλοι συνάδελφοι, ὅτι τὸ ὑμέτερον προεδρεῖον διατελέσει καθ' ἅπασαν τὴν ἀρχομένην συλλογικὴν ταύτην ἐπταμηνίαν ἄγρυπνος φύλαξ τῆς τοῦ συλλόγου θεσμοθεσίας καὶ πρόθυμος ἐκτελεστὴς τῶν ὑμετέρων ἀποφάσεων. Δεῦτε οὖν συνευχηθῶμεν ἀπὸ καρδίας, ἵνα τῇ πανσθενεῖ ἀρωγῇ τοῦ ἐπουρανίου πατρὸς τῶν φώτων ὁ ἑλληνικὸς φιλολογικὸς σύλλογος ἑξακολουθῇ ἐπὶ πολλῶν ἐτῶν περιόδους καὶ τὰς ἰδίας αὐτοῦ δυνάμεις ἀναπτύσσων καὶ εἰς τὴν ἐν παντὶ συντελῶν προαγωγὴν τοῦ ἀεὶ τὸν πολιτισμὸν ἀκαμάτως διακονοῦντος ἔθνους ἡμῶν.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τῆς δημογεροντίας Ἀγκύρας, συνιστώσης τὸν νέον Ἀναστ. Κανατᾶν Προδρόμου, ὅπως φροντίσῃ τὸ προεδρεῖον νὰ εἰσαγάγῃ αὐτὸν εἰς τὴν ἐν Τσινιλῆ-κιοσκίῳ αὐτοκρατορικὴν σχολὴν τῶν ὡραίων τεχνῶν.

Τοῦ κ. Ν. Μακάρου, παρακαλοῦντος τὸν σύλλογον, ἵνα καθυποβάλῃ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς οἰκείας ἐπιτροπῆς τὸ πόνημα αὐτοῦ « Ἀνθοδέσμη σωματολογικῆς ἀνθρωπολογίας » καὶ ἐξενέγκῃ τὴν ἐπ' αὐτοῦ κρίσιν αὐτῆς.

Τοῦ κ. Karl Sittl, αἰτουμένου πληροφορίας, ἂν ἐλήφθησαν παρὰ τοῦ συλλόγου διὰ τὸ συνέδριον διάφορα πονήματα καὶ ἐπιστολαί, ἃς ἀπαριθμεῖ.

Τοῦ προέδρου τῆς δημαρχίας τοῦ Ϛ' τμήματος Βλὰκ βέη, ἀπαιτοῦντος τὸν σύλλογον 133,260 γρ. ὡς κτηματικὸν φόρον τοῦ ἀτιρίου αὐτοῦ.

Τοῦ συγγραφέως ἐγχειριδίου γραμματικῆς ἑλληνικῆς ὑπὸ τὸ λόγιον: « Καὶ μαθήσεως κτλ. », δι' ἧς αἰτεῖται τὴν ἀνακοίνωσιν οἱασδήποτε ἐπ' αὐτῆς κρίσεως τῆς ἐπὶ τοῦ Καραπανείου ἀγῶνος ἐπιτροπῆς, διότι ἄλλως ζημιοῦται ἐκ τῆς μὴ ἐκδόσεως αὐτῆς.

Τῆς ἐν ἓξ Μαρμάροις ἐφορίας τῶν σχολῶν, αἰτουμένης διάφορα βιβλία διδακτικὰ ὑπὲρ τῶν ἀπόρων παίδων τῆς κοινότητος ταύτης.

Τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἀναλαβούσης τὸ ἔργον συλλογῆς ἐρανων ὑπὲρ τῆς ἀνοικοδομήσεως σχολῆς ἐν Πορυλαίῳ (Ἐσκὶ-Σεχίρ), αἰτουμένης τὴν χρηματικὴν συνδρομὴν τοῦ συλλόγου.

Τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀδελφότητος τῶν Κρητῶν « Μητρίδος », αἰτουμένης νὰ συνεδριάζῃ ἐν τινι δωματίῳ τοῦ συλλόγου καὶ ποιῆται ἐν αὐτῷ τὰς γενικὰς αὐτῆς συνελεύσεις.

Τοῦ φιλεκπαιδευτικοῦ συλλόγου Ἀδριανουπόλεως, αἰτουμένου τὴν ἀποστολὴν ὁλοκλήρου τῆς σειρᾶς τοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος τοῦ συλλόγου.

Τοῦ κ. Ι. Βαλαβάνη περὶ ἐκδόσεως τῆς βραβευθείσης πραγματείας αὐτοῦ « Μνημεῖα τῆς ἀνὰ τὸν Πόντον ἰδιωτικῆς » δαπάνῃ τοῦ συλλόγου καὶ ἀμοιβῇ αὐτοῦ.

Ἔκθεσις τῆς ἐν Ἀδριτσάνῃ ἐφοροδημογεροντίας περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ σχολείου ὑπὸ διανοητικὴν ἔποψιν.

Ἐξακολουθούσης τῆς συνεδριάσεως προσῆλθεν ὁ κ. Jules Girard, ἐπίτιμον μέλος τοῦ συλλόγου καὶ μέλος τῆς ἐν Γαλλίᾳ ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῆς φιλολογίας, ὃν προσαγορεύει ὁ πρόεδρος γαλλιστὶ τὰ εἰκότα, ὁ δὲ κ. Girard ἀπαντῶν ηὐχαρίστησε διὰ τὴν ὑποδοχήν, ἥτις ἐγένετο αὐτῷ, ἐπειπών, ὅτι ἡ τιμὴ αὕτη ἀντανακλᾷ ἐπὶ τὴν πατρίδα αὐτοῦ.

Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας προτάσει τοῦ προεδρείου ἡ « Ἀνθοδέσμη σωματολογικῆς ἀνθρωπολογίας » τοῦ κ. Μακάρου ἀπεφασίσθη νὰ παραπεμφθῇ τῇ ἐκπαιδευτικῇ ἐπιτροπῇ.

Τῇ ἐν Ἐσκὶ-Σεχίρ ἀνεγειρομένῃ σχολῇ χορηγοῦνται 5 λίραι, ἡ δὲ αἴτησις τῶν Κρητῶν περὶ παραχωρήσεως τῆς αἰθούσης ἀνατίθεται τῷ προεδρείῳ.

Ἡ αἴτησις τοῦ συλλόγου Ἀδριανουπόλεως περὶ ἀποστολῆς τοῦ περιοδικοῦ ἐγένετο δεκτή, ἡ δὲ τοῦ κ. Βαλαβάνη αἴτησις περὶ ἐκτυπώσεως τῆς πραγματείας αὐτοῦ « Μνημεῖα τῆς ἀνὰ τὸν Πόντον ἰδιωτικῆς » ἀναβάλλεται εἰς καιροὺς οἰκονομικῶς βελτίονας.

Ἡ αἴτησις τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς περὶ ἀναθέσεως τῆς ἐκδόσεως τοῦ Αἰσχύλου τῷ ἐν Μονάχῳ καθηγητῇ Wecklein ἐγένετο δεκτή.

γ') Ὁ κ. Κ. Περδικίδης ἀναγινώσκει πραγματείαν αὐτοῦ « περὶ τῆς ἐν Συρίᾳ ἀρχαίας πόλεως Ἐκβατάνων ».

Ὁ πρόεδρος ἐκφράσας τῷ κ. Περδικίδῃ τὰς εὐχαριστίας τοῦ συλλόγου λύει τὴν συνεδρίασιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΛ'.

(Τακτική)

Τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

Ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἠγουμένης συνεδριάσεως

ά) ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Hartung μετὰ πραγματείας « περὶ τοῦ κατὰ τῶν Βανδάλων πολέμου τοῦ Βελισαρίου ».

Τοῦ μητροπολίτου Βελεγράδων κ. Ἀνθίμου περὶ βοηθείας τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ σχολείων.

β') Ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφοροῦνται ὡς ἐπίτιμα μὲν μέλη οἱ κκ. ὁ κόμης Montebello, πρεσβευτὴς τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας παρὰ τῇ Υ. Πύλῃ.

Βλὰκ βέης, πρόεδρος τοῦ Ϛ' τμήματος τῆς δημαρχίας τῆς πρωτευούσης·

B. Kugler, E. Sievers καὶ G. von Rümelin, καθηγηταὶ ἐν τῷ ἐν Tübingen πανεπιστημίῳ·

R. Schöll, καθηγ. ἐν τῷ ἐν Μονάχῳ πανεπιστημίῳ.

Engel, γραμματεὺς τοῦ πρωσσικοῦ κοινοβουλίου καὶ

Ἀλέξιος Π. Παύλου, καθηγητὴς ἐν τῷ ἐν Μόσχᾳ πανεπιστημίῳ·

ὡς ἀντεπιστέλλοντα δὲ ὁ μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Γρηγόριος καὶ οἱ κκ.

Ε. Ζωμαρίδης ἐν Μονάχῳ καὶ Μ. Κωνσταντινίδης καθηγητὴς ἐν Λονδίνῳ·

ὡς τακτικὰ δὲ οἱ κκ.

Γ. Χρυσοχοΐδης, διευθυντὴς τοῦ ἐν Βραΐλᾳ ἐκπαιδευτηρίου·

Ἀνδρέας Παξινός, ἔμπορος ἐν Βραΐλᾳ·

Εὐστάθιος Βλασόπουλος·

Διονύσιος Βλασόπουλος·

Ι. Μείλας·

Δ. Μείλας·

Γιαβὲρ πασσᾶς, contrôleur Imp. de la dette publique·

Ι. Ζαβιτσάνος, ἰατρός·

Ἰωάννης Ναούμ, πρόεδρος τοῦ ἐνταῦθα ἑλλ. προξενικοῦ δικαστηρίου· καὶ

Γεώργιος Κρητικός, ὑποπρόξενος τῆς Ῥωσσίας ἐν Ῥαιδεστῷ.

γ') Ὁ κ. Θ. Σαλτέλης ἀναγινώσκει πραγματείαν αὐτοῦ ἐπιγραφομένην « κριτικὰ καὶ ἑρμηνευτικὰ εἰς ἀρχαίους Ἕλληνας ποιητὰς καὶ πεζογράφους».

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἀναγνώσματος τοῦ κ. Θ. Σαλτέλη, ᾧ εὐχαριστεῖ ἐν ὀνόματι τοῦ συλλόγου ὁ πρόεδρος, ὁ σύλλογος προβαίνει εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ παραιτηθέντος εἰδικοῦ γραμματέως, καὶ ὡς τοιοῦτος ἀναδείκνυται ὁ κ. Ν. Εὐσταθίου.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΛΑ'.

(Τακτική)

Τῇ 27 Ὀκτωβρίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ**.

ἀ) Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Ν. Εὐσταθίου, εὐχαριστοῦντος τῷ συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς εἰδικοῦ γραμματέως.

γ') Ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ γίνονται δεκτοὶ ὡς τακτικὰ μὲν μέλη οἱ κκ.

Ἐπαμεινώνδας Μαυρομμάτης, γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐνταῦθα·

Γ. Κουντουριώτης, ναυτικὸς ἀκόλουθος τῆς ἐνταῦθα β. ἑλλ. πρεσβείας·

Ἀλ. Ἀριστάρχης, ὑπάλληλος ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Υ. Πύλης·

Δημοσθένης Κ. Μισιτζῆς, διευθυντὴς τῆς δημοτικῆς σχολῆς τῆς ἐν Πέρᾳ ἐνορίας τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ

Σπυρίδων Πριντζῆς, ἐμπορυπάλληλος·

ὡς ἐπίτιμον δὲ μέλος ὁ κ.

Guillaume, μέλος τοῦ πανακαδημίου τῆς Γαλλίας.

γ')Ὁ κ. Ν. Χαρισιάδης ἀναγινώσκει πραγματείαν αὐτοῦ ἐπιγραφομένην: « Στοιχεῖα ὀθωμανικῆς νομοθεσίας καθ' ἃ μεταξὺ ὀρθοδόξων χριστιανῶν πολιτεύεται ».

Μετά τινας παρατηρήσεις τῶν κκ. Λ. Π. Κεραμέως καὶ Ὀδ. Ἀνδρεάδου ἐπὶ τοῦ ἀναγνώσματος ὁ πρόεδρος εὐχαριστήσας τῷ κ. Ν. Χαρισιάδῃ λύει τὴν συνεδρίασιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΛΒ'.

(Τακτική)

Τῇ 3 Νοεμβρίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ**.

ἀ) Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ὁ πρόεδρος ἀγγέλλει, ὅτι μετὰ τῶν συναδέλφων αὐτοῦ κκ. Θ. Σαλτέλη, ἀντιπροέδρου, Λ. Παπαδοπούλου Κεραμέως, βιβλιοφύλακος καὶ Ν. Εὐσταθίου, εἰδικοῦ γραμματέως πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν Βλάκ-βέην. ἐπίτιμον μέλος τοῦ συλλόγου, καὶ ἐπέδωκε τὸ δίπλωμα προσφωνήσας αὐτῷ τάδε·

« Κύριε πρόεδρε τοῦ ἔκτου δημαρχιακοῦ τμήματος.

Αἱ ὑφ' ὑμᾶς τῇ δημαρχίᾳ, ἧς ἐπάξιως προϊστασθε, προσενεχθεῖσαι μεγάλαι ὑπηρεσίαι, ἃς πᾶς ἀμερόληπτος καὶ δίκαιος ἀναγνωρίζει καὶ ἀνομολογεῖ, ἐφείλκυσαν ἀπὸ πολλοῦ τὴν προσοχὴν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου, ὅστις ἔχων τὴν ἑαυτοῦ ἕδραν ἐν τῷ ὑμετέρῳ τμήματι ἐ-

πωφελεῖται σφόδρα τῶν εὐεργετημάτων τῆς περιφημισμένης καὶ ἐνεργητικῆς ὑμῶν διεύθυνσεως. Ὁ σύλλογος ἡμῶν γινώσκει ὡσαύτως, ὅτι ἡ Υ. Ε. κατέσχε μεθ' ἱκανότητος καὶ ἐν παντὶ ἐπιτυχίας ὑπουργήματα ἀνώτατα ἐν τῇ ἱεραρχίᾳ τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐπικρατείας ταύτης, καὶ ἐνέπνευσεν εἰς τὸν νέον κόσμον, ἔνθα λαμπρῶς ἀντεπροσώπευσε τὴν κυβέρνησιν τῆς Α. Α. Μ. τοῦ σεπτοῦ ἡμῶν κυριάρχου, δικαίαν ἐκτίμησιν τῆς θέσεως ἐν τῷ παλαιῷ καὶ τῶν ἐκπολιτιστικῶν ἐνεργειῶν τῆς ἀχανοῦς ταύτης αὐτοκρατορίας. Ἀλλ' οὐκ ἀγνοεῖ ὁ ἡμέτερος σύλλογος καὶ ὅτι υἱὸς διακεκριμένου φιλολόγου ἐνδομύχως ἀγαπᾷ τὴν φιλολογίαν καὶ τὰς ὡραίας τέχνας, εἰς ὧν τὴν καλλιέργειαν λυπεῖται μὴ δυνηθεὶς ἀφιερῶσαι ἅπαντα τὸν βίον αὐτοῦ, κωλυόμενος ὑπὸ τῶν ὑποχρεώσεων λίαν ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας τῆς ὑπ' αὐτοῦ υἱοθετηθείσης χώρας. Ἐγράψας τοίνυν ἐν τῷ καταστίχῳ τῶν ἐπιτίμων αὐτοῦ μελῶν τὸ ὑπὸ τῆς γαλλικῆς φιλοφροσύνης καὶ τῶν λοιπῶν ἐπιζήλων προσόντων, ἐφ' οἷς διακρίνεσθε, δημοτικὸν καταστὰν ὑμέτερον ὄνομα, ὁ σύλλογος ἡμῶν ἐνετείλατο ἐμοὶ καὶ τοῖς παροῦσιν ἐριτίμοις ἐμοῦ συναδέλφοις ὑποβαλεῖν τῇ Υ. Ε. τὴν ἔκφρασιν τῆς εἰλικρινοῦς εὐαρεσκείας, ἣν αἰσθάνεται συγκαταριθμήσας αὐτὴν ἐν τοῖς ἑταίροις αὐτοῦ, καὶ διαβεβαιῶσαι αὐτὴν ἐπίσης, ὅτι θεωρήσει ἐσαεὶ ὡς μεγάλην ἐνθάρρυνσιν τὴν ὑπ' αὐτῆς ὑποδοχὴν τοῦ διπλώματος, ὅπερ ἐξ ὀνόματος αὐτοῦ μετὰ χαρᾶς ἐνταῦθα κατατίθεται».

Εἰς τὴν προσφώνησιν ταύτην τοῦ προέδρου τοῦ συλλόγου ἁπάντων ὁ ἐξοχώτατος Βλὰκ βέης εἶπεν, ὅτι δὲν περιέμενε τοσοῦτον ἔκτακτον τιμήν, ἣς θεωρεῖ ἑαυτὸν πάντη ἀνάξιον, καὶ ἣν περὶ πολλοῦ ποιεῖται· ὅτι γινώσκει ἀπὸ χρόνου ἱκανοῦ τὴν ὕπαρξιν τοῦ συλλόγου καὶ τοὺς κόπους, οἵτινες καταβάλλονται ὑπὲρ τῆς παιδείας· ὅτι ἐπ' ἐσχάτων σφόδρα ἐλυπήθη πληροφορηθεὶς τὰ περὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ συνεδρίου, οὗτινος ἡ τέλεσις ἤθελε τὰ μάλα ὠφελήσει τὸν τόπον καὶ μεγάλην περιποιήσει αὐτῷ τιμήν· ὅτι ὁ σύλλογος ἔχει πολλοὺς ἐχθρούς, ἔχει δὲ καί τινας φίλους, ἐν οἷς ἐκπαλαι μὲν τὸν Μαυρογένη πασσᾶν, ἀπὸ δὲ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ αὐτόν· ὅτι δὲν δύναται μὲν νὰ πράξῃ πολλὰ ὑπὲρ τοῦ συλλόγου, ἀλλὰ προθύμως θὰ πράττῃ τὸ κατὰ δύναμιν· ὅτι θὰ προσπαθήσῃ νὰ ἀπαλλάξῃ αὐτὸν τοῦ αἰτουμένου δημαρχιακοῦ φόρου· ὅτι ὁ σύλλογος δὲν πρέπει νὰ πτοῆται οὐδὲ νὰ δειλιᾷ, ἀλλὰ νὰ ἐξακολουθῇ θαρραλέως καὶ ἀθορύβως τὸ εὐγενὲς αὐτοῦ ἔργον· ὅτι τὸν σύλλογον ἀγαπᾷ πᾶς φίλος τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ὅτι θὰ ἦτο ἀπορίας ἄξιον, ἂν καθίδρυμα τοιοῦτον δὲν ὑπῆρχεν ἐνταῦθα καὶ δὲν ἐνισχύετο δεόντως. Ἐν τέλει δὲ παρεκάλεσε τὸν πρόεδρον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ κοσμήτορας, ὅπως διαβιβάσωσι τῷ συλλόγῳ τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἀπείρου αὐτοῦ εὐγνωμοσύνης ἐπὶ τῇ ἀπονεμηθείσῃ βαρυσημάντῳ τιμῇ.

γ') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ Ι. Γ. Βαλαβάνη, ἀντεπιστέλλοντος μέλους τοῦ συλλόγου, δι' ἧς αἰτεῖται, ὅπως ὁ σύλλογος ἀγοράσῃ τὴν βραβευθεῖσαν ἐν τῷ Συμβουλιδείῳ ἀγῶνι πραγματείαν αὐτοῦ ἀντὶ 250 λιρῶν ἀποτινομένων κατὰ δόσεις, ἢ δανείσῃ αὐτῷ 10 λίρας.

Τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ συλλόγου, ὑποβαλλούσης τὸν προϋπολογισμὸν αὐτῆς διὰ τὸ ἔτος 1886—1887.

Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι ἐν οὐδενὶ βιβλίῳ παρετήρησεν ὑπόσχεσιν τοῦ συλλόγου πρὸς ἀγορὰν ἢ ἔκδοσιν τῆς πραγματείας τοῦ κ. Βαλαβάνη, δυσχερῶς δὲ οὐδὲ σήμερον ἐπιτρέπει αὐτῷ ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοιαύτην ὑποχρέωσιν νὰ ἀναλάβῃ.

Ὁ κ. Λ. Παπαδόπουλος λαβὼν τὸν λόγον παρατηρεῖ, ὅτι πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ τῆς πραγματείας συγγραφέως, εὑρισκομένου εἰς οἰκονομικὴν κατάστασιν οὐχὶ εὐάρεστον, καλὸν εἶναι, ὅπως ὁ σύλλογος ἀποξενωθῇ τοῦ ἔργου τούτου καὶ εἰ δυνατὸν διευκολύνῃ τὸν συγγραφέα παρέχων αὐτῷ τὸ αἰτούμενον δεκάλιρον δάνειον· ἐπὶ τῆς προτάσεως ταύτης, ὑποστηριζομένης καὶ ὑπὸ τοῦ κ. Ἡρ. Βασιάδου, ὁ κ. Θ. Σαλτέλης παρατηρεῖ, ὅτι καλὸν εἶναι νὰ ἐρωτηθῇ καὶ ἡ φιλολογικὴ ἐπιτροπή, ἂν πρέπει νὰ ἀποδοθῇ τὸ χειρόγραφον, ἢ νὰ ἐπιτραπῇ ἁπλῆ ἀντιγραφὴ αὐτοῦ.

Τούτων δεκτῶν γενομένων ὁ πρόεδρος ἀγγέλλει, ὅτι ὁ μεγάθυμος καὶ φιλόμουσος ὁμογενὴς κ. Στ. Ζαφειρόπουλος ἐδωρήσατο τῷ ἡμετέρῳ συλλόγῳ 25 λίρ. ὁ. Ἐπὶ τούτῳ ἐκφράζονται εὐχαριστίαι τῷ δωρητῇ.

δ') Ἀναγινώσκεται ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ συλλογικοῦ ἔτους 1886—87 (ἑπτὰ μηνῶν). Μετά τινας δὲ ἐξηγήσεις καὶ διασαφήσεις γενομένας ὑπὸ τοῦ προέδρου περί τινων κονδυλίων ὁ προϋπολογισμὸς γίνεται δεκτός.

ε') Ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ γίνονται δεκτοὶ ὡς ἀντεπιστέλλοντα μέλη οἱ κκ.

Βασίλειος Γρηγοριάδης, ἔμπορος ἐν Δράμᾳ καὶ

Νικόλαος Χαρίτωνος, ἰατρὸς ἐν Δράμᾳ.

ς') Ὁ κ. Θ. Σαλτέλης ἀναγινώσκει συνέχειαν τῆς πραγματείας αὐτοῦ « κριτικὰ καὶ ἑρμηνευτικὰ εἰς ἀρχαίους Ἕλληνας ποιητὰς καὶ πεζογράφους ».

Ὁ πρόεδρος εὐχαριστεῖ καὶ αὖθις ἐκ μέρους τοῦ συλλόγου τῷ κ. Σαλτέλῃ ἐπὶ τῷ ἀναγνώσματι αὐτοῦ, ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα, ὅτι μετὰ τὸ τέλος τῆς πραγματείας θὰ λάβωσι μέρος ὅσοι τῶν μελῶν εἰδικῶς περὶ τοῦ θέματος τούτου ἀσχολοῦνται, μετὰ δὲ ταῦτα λύει τὴν συνεδρίασιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΑΓ'.

(Τακτική)

Τῇ 10 Νοεμβρίου 1886.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

Ἀναγνωσθέντων καὶ κυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως,

α') ὁ πρόεδρος ἀγγέλλει, ὅτι μεταβὰς μετὰ τῶν συναδέλφων αὐτοῦ ἐπέδωκε τῷ κόμητι de Montebello, πρεσβευτῇ τῆς γαλλικῆς δημοκρατίας παρὰ τῇ Υ. Πύλῃ, τὸ δίπλωμα ἐπιτίμου μέλους τοῦ συλλόγου προσφωνήσας αὐτῷ τάδε:

« Κύριε πρεσβευτά,

Ἀντιπροσωπεύετε παρὰ τῇ Α. Α. Μεγαλειότητι, τῷ σεβαστῷ ἡμῶν κυριάρχῃ, μεγάλην χώραν, φίλην πάνυ τῇ Ἀνατολῇ, φιλουμένην καὶ ὑπολῃπτομένην ἰδίᾳ ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους· φέρετε ὄνομα περιφανές, καὶ ἅμα τῇ Ὑμετέρᾳ παρ' ἡμῖν ἀφίξει ἐνεπνεύσατε πέριξ ἡμῶν συμπάθειαν ζωηρὰν καὶ ἄκραν ὑπόληψιν. Κεκτημένη τὴν διττὴν ἰδιότητα ἀντιπροσώπου τῆς Γαλλίας καὶ ἀτομικότητος τὰ μάλα διακεκριμένης ἡ Υ. Ε. δικαίως ἐφείλκυσε τὰς ψήφους τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου, ὅστις τῇ προτάσει τοῦ προεδρείου αὐτοῦ ἐνέγραψεν Αὐτὴν ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἐπιτίμων αὐτοῦ μελῶν μετὰ ψηφοφορίαν ὁμόφωνον, καλυφθεῖσαν ὑπὸ χειροκροτημάτων.

Ὁ σύλλογος ἡμῶν, κύριε κόμη, μόνην ἔχει πρόθεσιν τὴν καλλιέργειαν τῶν γραμμάτων καὶ τὴν διάδοσιν τῆς παιδείας παρὰ πάσαις ταῖς τάξεσι τῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς ἀνεξαρτήτως θρησκεύματος καὶ φυλῆς, ὑπῆρξε δὲ πλειστάκις τὸ ἀντικείμενον τιμητικῶν διακρίσεων λίαν κολακευτικῶν τῆς κυβερνήσεως καὶ τοῦ φιλολογικοῦ κόσμου τῆς ὡραίας καὶ γενναιόφρονος Ὑμῶν πατρίδος, καὶ δὴ καὶ ἐπ' ἐσχάτων παρασκευαζομένου τοῦ πρὸς πανηγυρισμὸν τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος αὐτοῦ ἐπιστημονικοῦ συνεδρίου, ἔτυχεν ἐκ Γαλλίας ἐνθαρρύνσεων καὶ ἐνδείξεων συμπαθείας, αἵτινες εἰσιν ἀντιστάθμισμα παρήγορον ἀπογοητεύσεών τινων, οὐδέποτε δὲ λησμονοῦνται. Εὐαρεστηθήτω τοίνυν ἡ Υ. Ε. συνεχίσαι τὴν πολύτιμον ταύτην δι' ἡμᾶς παράδοσιν καὶ χορηγῆσαι τὴν τελεσφόρον Αὐτῆς ὑποστήριξιν τῷ ἡμετέρῳ συλλόγῳ, ἀνέκφραστον συναισθανομένῳ χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν ἐπὶ τῇ ὑπ' Αὐτῆς ἀποδοχῇ τοῦ διπλώματος, ὅπερ ἐνετάλημεν ἐγώ τε καὶ οἱ ἐμοὶ ἐρίτιμοι συνάδελφοι κομίσαι ἐνταῦθα ἐξ ὀνόματος αὐτοῦ. Ἡ πρόσκτησις τοιούτου ἑταίρου, πρεσβευτοῦ ἀντιπροσωπεύοντος χώραν τοσοῦτον εὐγενῆ, ὡς ὑψίστην ἔχουσα ἀξίαν καὶ βαρύτητα θεωρηθήσεται ἐς ἀεὶ ὑπὸ τοῦ συλλόγου εὐγνωμονοῦντος ».

Ὅτι εἰς τὴν προσφώνησιν ταύτην τοῦ κυρίου προέδρου γαλλιστὶ ἀπαγγελθεῖσαν ὁ ἐξοχώτατος κύριος de Montebello ἀπήντησε λίαν φιλοφρόνως εἰπών, ὅτι οὐδόλως ἀνέμενε τοιαύτην τιμήν, ἣς θεωρεῖ ἑαυτὸν ἀνάξιον· ὅτι τρέφει βαθεῖαν στοργὴν καὶ ἄκραν ὑπόληψιν πρὸς τὸν σύλλογον, ὅστις γνωστὸς τυγχάνων καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην ἐπεσπάσατο ἀπὸ χρόνου ἱκανοῦ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου· ὅτι ἡ Γαλλία ἠγάπησε καὶ ἀγαπήσει πάντοτε τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, καὶ ὅτι εὐγνωμονῶν ἐπὶ τῇ ἀπονεμηθείσῃ αὐτῷ μεγάλῃ τιμῇ καὶ ἐπὶ τοῖς ὑπὸ τοῦ κυρίου προέδρου ἀπευθυνθεῖσιν αὐτῷ τὰ μάλα κολακευτικοῖς δι' αὐτὸν καὶ τὴν πατρίδα αὐτοῦ ῥήμασι, παρακαλεῖ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ συλλόγου, ἵνα διαβιβάσωσιν αὐτῷ τὰς θερμὰς αὐτοῦ εὐχαριστίας καὶ τὴν διαβεβαίωσιν τῆς προθυμίας, μεθ' ἧς ἐπισκεφθήσεται τὸν σύλλογον καὶ παρέξει αὐτῷ πᾶσαν δυνατὴν συνδρομήν.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Σταυράκη Ἀριστάρχου, διαβιβάζοντος τὸν ἀποσταλέντα αὐτῷ ὑπὸ

τοῦ σεβ. καρδιναλίου Πίτρα Α' τόμον τῶν ἐν τῇ Οὐατικανῇ βιβλιοθήκῃ ἑλληνικῶν χειρογράφων προσφερόμενον τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ συλλόγου ἐξ ὀνόματος τοῦ Μακαριωτάτου Πάπα Ῥώμης Λέοντος τοῦ ΙΓ'.

Τοῦ κ. Ν. Φιλιππίδου ἐκ Τυβίγγης, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἡ διεύθυνσις τῆς βιβλιοθήκης τοῦ αὐτόσε πανεπιστημίου ἀπεφάσισε νὰ πέμπῃ κατ' ἔτος τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ συλλόγου τὰ ὑπὸ τοῦ πανεπιστημίου δημοσιευόμενα ἔργα ἐπὶ τῷ ὅρῳ, ὅπως καὶ ὁ σύλλογος ἀποστέλλῃ αὐτῇ τακτικῶς τὸ περιοδικὸν αὐτοῦ.

Τῶν ἐφόρων τῶν σχολείων Σηλυβρίας, ἐξαιτουμένων τὰ ἀπὸ τοῦ 1875 μέχρι σήμερον ἐκδοθέντα τεύχη τοῦ περιοδικοῦ τοῦ συλλόγου συγγράμματος πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῶν σχολείων ὑπαρχούσης ἐλλιποῦς σειρᾶς.

Τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς, δι' ἧς ἀπαντῶσα εἰς ἀπόφασιν τοῦ συλλόγου περὶ ἐπιστροφῆς τοῦ χειρογράφου τοῦ κ. Ι. Βαλαβάνη δηλοῖ, ὅτι δύναται κατὰ χάριν νὰ ἀποδοθῇ τὸ χειρόγραφον, ὅταν οὗτος εὕρῃ ἐκδότην πρὸς δημοσίευσιν τοῦ ἔργου.

Τῆς φιλεκπαιδευτικῆς ἀδελφότητος ὑπὲρ τῶν ἐν Φερὶ-κιοϊ σχολῶν, δι' ἧς παρακαλεῖ, ὅπως παραχωρηθῇ αὐτῇ ἡ μεγάλη αἴθουσα τοῦ συλλόγου πρὸς διοργάνωσιν μουσικῆς συναυλίας.

γ') Ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφορηθέντες γίνονται δεκτοὶ ὡς ἐπίτιμα μὲν μέλη οἱ κκ.

Σπ. Μαυρογένης πασσᾶς, ἀρχίατρος τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου·

Θεόδωρος Ἀφεντούλης, καθηγητὴς ἐν τῷ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίῳ καὶ

Otto Braun, ἀρχισυντάκτης τῆς ἐν Μονάχῳ ἐφημερίδος Allgemeine Zeitung·

τακτικὰ δὲ μέλη οἱ κκ. C. Cardjay, Δ. Κουρμούζης καὶ Ἐμμ. Βαλτατζῆς.

δ') Γενομένων δεκτῶν τῶν προτάσεων τοῦ πανεπιστημίου Τυβίγγης καὶ τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς, ὡς καὶ τῶν αἰτήσεων τῆς ἐφορίας Σηλυβρίας καὶ τῆς ἀδελφότητος Φερίκιοϊ, ὁ κ. Κ. Περδικίδης ἀναγινώσκει πραγματείαν αὐτοῦ « περί τινος ἐν Χαλεπίῳ ἀπολεσθείσης σημιτικῆς ἐπιγραφῆς δαυϊδικῶν χρόνων».

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΛΔ'.

(Τακτική)

Τῇ 17 Νοεμβρίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

α') Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Eduard Engel, γραμματέως τοῦ γερμανικοῦ κοινοβουλίου, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους.

Τοῦ κ. Γ. Κρητικοῦ, ὑποπροξένου τῆς Ῥωσσίας ἐν Ῥαιδεστῷ, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς τακτικοῦ μέλους.

Τοῦ κ. Ἀναστασίου Πρωτοπαπαδάκη ἐκ Βλάγκας, ὑποβάλλοντος τῇ κρίσει τοῦ συλλόγου ἐν χειρογράφῳ πόνημα αὐτοῦ ἐπιγραφόμενον «ἐγχειρίδιον χριστιανικῆς ἠθικῆς ».

Τῶν κκ. Κ. Πολιτάκη καὶ Α. Ι. Ματαράγκα, ἐφόρων τῆς ἐν Μαγνεστρίᾳ ἑλληνικῆς σχολῆς, ἀγγελλόντων τὴν ἀποστολὴν δύο κιβωτίων διδακτικῶν βιβλίων κατ' ἐντολὴν τοῦ δωρητοῦ αὐτῶν κ. Κ. Ζαχαριάδου, τέως διδασκάλου τῆς αὐτῆς σχολῆς, καὶ δηλούντων, ὅσα ἐξ αὐτῶν κριθῶσι κατάλληλα διὰ τὴν βιβλιοθήκην τοῦ συλλόγου, νὰ κρατηθῶσι, τὰ δὲ λοιπὰ νὰ διανεμηθῶσιν ὑπὸ τοῦ συλλόγου τοῖς ἀπόροις σχολείοις ἐν ὀνόματι τοῦ δωρητοῦ.

Τοῦ D. von Kugler, καθηγητοῦ ἐν τῇ ἐν Τυβίγγῃ πανεπιστημίῳ, εὐχαριστήριος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους.

γ') Ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφορηθεὶς γίνεται δεκτὸς ὡς ἐπίτιμον μέλος ἡ Α. Ε. ὁ παρὰ τῇ Υ. Πύλῃ πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγλίας Sir William White.

δ') Ὁ κ. Ι. Βαλαβάνης ἀναγινώσκει πραγματείαν αὐτοῦ ἐπιγραφομένην «τίς ἡ τοῦ Ξενοφῶντος Κερασοῦς».

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἀναγνώσματος ὁ πρόεδρος εὐχαριστήσας τῷ κ. Ι. Βαλαβάνῃ λύει τὴν συνεδρίασιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΛΕ'.

(Τακτική)

Τῇ 24 Νοεμβρίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

Ἀναγνωσθέντων καὶ κυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως, ἀ) ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τῆς ἐνταῦθα ἐκπαιδευτικῆς καὶ φιλανθρωπικῆς ἀδελφότητος, ἀγγελλούσης, ὅτι τὴν περὶ συνδρομῆς αἴτησιν τοῦ μητροπολίτου Βελεγράδων κ. Ἀνθίμου διεβίβασεν ἀλλαχόσε, μὴ δυνηθεῖσα νὰ πράξῃ τι ἐξ ἰδίων ἕνεκα τῶν οἰκονομικῶν αὐτῆς δυσχερειῶν.

Τοῦ μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Γρηγορίου, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς μέλους ἀντεπιστέλλοντος.

Τῶν κ. ἀδελφῶν Περρῆ ἐξ Ἀθηνῶν, εὐχαριστούντων ἐπὶ τῇ προσθήκῃ 20 δραχμῶν κατὰ τυπογραφικὸν φύλλον, καὶ ἀγγελλόντων τὴν ἔναρξιν τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ Β' τόμου τῆς Ζωγρ. βιβλιοθήκης, τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Βερναρδάκη ἐκδοθησομένων «Φοινισσῶν» τοῦ Εὐριπίδου.

Τοῦ κ. Ἐμμ. Μανωλακάκη, ἀποστέλλοντος γλωσσικὴν ὕλην διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα, «λέξεις τῆς νήσου Καρπάθου».

Ἀνωνύμου, ἀποστέλλοντος γλωσσικὴν ὕλην διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα «δημώδη ἄσματα Καρπάθου». ἐπισυναπτομένου δελτίου ἐνσφραγίστου περιέχοντος τὸ ὄνομα τοῦ συλλογέως.

δ') Ὁ πρόεδρος ἀγγέλλει, ὅτι μεταβὰς μετὰ τῶν συναδέλφων αὐτοῦ κκ. Θ. Σαλτέλη καὶ Ὀδ. Ἀνδρεάδου ἐπέδωκε τῇ Α. Ε. τῷ Μαυρογένει πασσᾷ τὸ δίπλωμα ἐπιτίμου μέλους προσφωνήσας αὐτῷ τάδε·

«*Ἐξοχώτατε.*

Ἀπὸ τοῦ σωτηρίου ἔτους χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἑξηκοστοῦ πρώτου, ὅτε μετ' εὐαρίθμων συμπολιτῶν Ὑμῶν θαρραλέως προέβητε εἰς τὴν ἵδρυσιν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου μέχρι τῶν ἡμερῶν τούτων, καθ' ἃς μικροῦ δεῖν πανηγυρικῶς ἑωρτάζετο ἡ εἰκοσιπενταετηρὶς τοῦ ἐργατικοῦ καὶ ἐνδόξου αὐτοῦ βίου, ὁτηνοῦν μὲν δὴ νεκῶς θεράπων, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ εὐεργέτης αὐτοῦ ἀνεδείχθητε προθυμότατος. Σοφὸς ἀγορητής, ἐπίλεκτον μέλος διαφόρων ἐπιτροπῶν καὶ δὴ καὶ πρόεδρος αὐτοῦ πλήρης ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως διατελέσας, ἐφειλκύσατε δικαίως τὴν ἐνδόμυχον στοργὴν καὶ τὸν σεβασμὸν αὐτοῦ. Ἀλλ' εὖ οἶδεν ὁ σύλλογος ἡμῶν, ὅτι καὶ ἡ Υ. Ε. ὑψηλὴν κατέχουσα παρὰ τῷ φιλολάῳ καὶ φιλομούσῳ ἡμῶν Ἄνακτι θέσιν, ἐν ᾗ ἐπὶ πολλῶν ἐτῶν περιόδους τρανὰ καὶ ἐπίζηλα ἐχορηγήθησαν Αὐτῇ δείγματα ἐμπιστοσύνης καὶ εὐνοίας ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος, πρεπόντως ἐκτιμώσης τὰ περικοσμοῦντα Αὐτὴν εὐγενῆ καὶ σπάνια προσόντα χαρακτῆρος ἀνεξαρτήτου καὶ εὐρείας διανοίας, οὐδέποτ' ἐπελάθετο αὐτοῦ, οὐδ' ἐν χαλεπωτάτοις καιροῖς, καθ' οὓς ἐντελῶς ἀμεριμνήσασα περὶ τῆς τοῦ ἔργου ἀκανθώδους δυσχερείας, ὅλη ψυχῇ τε καὶ καρδίᾳ συνηγόρησεν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ λυσιτελοῦς τῶν ἡμετέρων φιλολογικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν ἐνεργειῶν.

Ὁ σύλλογος ἡμῶν, Ἐξοχώτατε, τοιαύτας καὶ ἄλλας παρεμφερεῖς καὶ ἰσοβαθμίους ὀφειλῶν Ὑμῖν χάριτας ἐψηφίσατο Ὑμᾶς ὁμοφώνως καὶ ἐν ἀγαλλιάσει οὐ συνήθει, τῇ προτάσει τοῦ προεδρείου, μέλος αὐτοῦ ἐπίτιμον, καὶ ἐνετείλατο ἐμοί τε καὶ τοῖς μετ' ἐμοῦ προσελθοῦσιν ἐριτίμοις ἐμοῖς συναδέλφοις τὴν ἐπίδοσιν εἰς χεῖρας Ὑμῶν τοῦ ἐπὶ τούτῳ διπλώματος. Τὴν ἐντολὴν ταύτην ἐκθύμως ἐκπληροῦντες καὶ τὸν Ὕψιστον καθικετεύοντες δωρήσασθαι Ὑμῖν ταχεῖαν τὴν ἀνάρρωσιν, πεπείσμεθα, ὅτι ἐνταῦθά τε καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ μετ' εὐφροσύνης ἀναγνωσθήσεται ἐσαεὶ ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἐπιτίμων ἑταίρων τοῦ συλλόγου τὸ πρὸ Ὑμῶν εὐγενές, μεθ' Ὑμᾶς δὲ καὶ ἀγαστὸν Ὑμέτερον ὄνομα.

Εἰς τὴν προσφώνησιν ταύτην τοῦ κ. προέδρου ὁ Ἐξ. Μαυρογένης πασσᾶς ἀπήντησεν ἐν συγκινήσει, ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ ἀνακαλύψῃ τὸν λόγον τῆς εἰς αὐτὸν ἀπονομῆς τῆς μεγίστης τῶν τιμῶν, καὶ ὅτι ὡρίμως ἐπὶ πολὺ σκεψάμενος ὑποτίθησιν, ὅτι ἀπονέμεται αὐτῷ, ἴσως διότι ὑπῆρξεν εἷς τῶν τριῶν, ὧν ὁ μὲν ἀπόλωλεν ὕδωρ ἀλῳυρὸν πιών, ὁ δὲ ἀκαμάτως εἰσέτι ὑπὲρ τοῦ συλλόγου ἐργάζεται· μὴ δυνάμενος δὲ μεγάλης ἕνεκεν ἀτονίας νὰ παρατείνῃ ἐπὶ μακρὸν τὴν ἀπάντησιν αὐτοῦ, ἐπέρανεν αὐτὴν ὑπισχνούμενος ἐξακολούθησιν ἐπιστημονικῶν ἀνακοινώσεων καὶ παρακαλῶν τοὺς κκ. κοσμήτορας, ὅπως εὐαρεστούμενοι διαβιβάσωσι τῷ συλλόγῳ τὴν εἰλικρινῆ ἔκφρασιν τῆς ἐνδομύχου ἀγαλλιάσεως καὶ βαθυτάτης εὐγνωμοσύνης αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἀπονεμηθείσῃ αὐτῷ μεγάλῃ καὶ ἐπιζήλῳ τιμῇ.

δ') Ἀναγινώσκεται ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ γραμματέως τὸ Α' μέρος τῆς πραγματείας τοῦ κ. Μ. Παρανίκα «περὶ τοῦ ὁμηρικοῦ ζητήματος».

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀναγνώσεως ὁ πρόεδρος λύει τὴν συνεδρίασιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΛΣ'.

(Τακτική)

Τῇ 1 Δεκεμβρίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

Ἀναγνωσθέντων καὶ κυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως, ἀ) ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Εὐγενίου Ζωμαρίδου ἐκ Μονάχου, εὐχαριστήριος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς μέλους ἀντεπιστέλλοντος.

Τῆς ἐφορεπιτροπῆς τῶν ἐν Χάλκῃ ἑλλ. ἐκπαιδευτηρίων, ἐξαιτουμένης τὴν ἀποστολὴν γεωγραφικῶν χαρτῶν τῆς ἱερᾶς ἱστορίας καὶ φυσικῆς ἱστορίας.

Τοῦ κ. Ν. Δεστουνιάνου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ἕνεκα ἰδιαιτέρων αὐτοῦ ἀσχολιῶν ἀδυνατεῖ νὰ ἀναλάβῃ τὴν μετάφρασιν τῶν ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι τοῦ συλλόγου πραγματειῶν.

Τοῦ κ. Rudolf Schöll, καθηγητοῦ ἐν τῷ ἐν Μονάχῳ πανεπιστημίῳ, εὐχαριστήριος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους.

β') Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι ὁ σύλλογος μετὰ λύπης εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀπαντήσῃ ἀρνητικῶς εἰς τὴν αἴτησιν τῆς ἐφορεπιτροπῆς τῶν ἐν Χάλκῃ ἐκπαιδευτηρίων, διότι οὔτε ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ αὐτοῦ ἔχει τοιούτους χάρτας, οὔτε εἰς εὐάρεστον οἰκονομικὴν κατάστασιν εὑρίσκεται ὥπως ἀγοράσῃ τοιούτους.

γ') Ὁ πρόεδρος ὑποβάλλει τῷ συλλόγῳ τάδε· ἐπειδὴ ὁ πρὶν οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀπέρχεται τῆς πρωτευούσης εἰς τὴν γενέτειραν αὐτοῦ πατρίδα τὴν Χίον, θὰ προπέμψωσι δὲ αὐτὸν αἱ ἐνορίαι, τὰ ἐν τοῖς πατριαρχείοις δύο σώματα καὶ πολλὰ σωματεῖα δι' ἀντιπροσώπων, καὶ ἐπειδὴ καὶ τακτικὸν

μέλος καὶ ἐπίτιμον μετὰ ταῦτα γενόμενος ἐφάνη πάντοτε πρόθυμος εἰς πᾶσαν τοῦ συλλόγου αἴτησιν, δίκαιον καὶ πρέπον νομίζει, ὅπως δι' ἀντιπροσωπείας ἐκ τοῦ ἀντιπροέδρου κ. Θ. Σαλτέλη, τοῦ εἰδ. γραμματέως κ. Ν. Εὐσταθίου καὶ τοῦ λογιστοῦ κ. Ἀνδρεάδου. προπέμψῃ καὶ ἀποχαιρετίσῃ αὐτὸν κατὰ τὴν ἀναχώρησιν. Ἡ πρότασις γίνεται δεκτή.

δ') Ὁ κ. Κ. Περδικίδης ἀναγινώσκει συνέχειαν τῆς πραγματείας αὐτοῦ «Περί τινος ἐν Χαλεπίῳ ἀπολεσθείσης σημιτικῆς ἐπιγραφῆς δαυϊδικῶν χρόνων».

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΛΖ'.

(Τακτική).

Τῇ 8 Δεκεμβρίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

Ἀναγνωσθέντων καὶ κυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως, ἀ) ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Jules Girard ἐκ Παρισίων, διαβιβάζοντος ἐπιστολὴν τοῦ ὑπουργείου τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐν Γαλλίᾳ μετὰ καταλόγου βιβλίων προσφερομένων τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ συλλόγου παρὰ τοῦ εἰρημένου ὑπουργείου.

Τῆς ἐφορεπιτροπῆς τῶν ἐκπαιδευτηρίων Ἐσκὶ-Σεχίρ, εὐχαριστούσης ἐπὶ τῇ πενταλίρῳ προσφορᾷ τοῦ συλλόγου ὑπὲρ τῆς ἐκ βάθρων ἀνεγέρσεως τῶν ἐκπαιδευτηρίων της καὶ ὑποδεικνυούσης ἐνταῦθα ὡς ἀντιπρόσωπον αὐτῆς πρὸς παραλαβὴν τοῦ εἰρημένου ποσοῦ τὸν κ. Ἀντ. Σούρλαν.

Τῶν ἐφόρων τῶν σχολείων Σηλυβρίας, εὐχαριστούντων ἐπὶ τῇ δωρεᾷ τῶν ἀπὸ τοῦ 1875 μέχρι σήμερον ἐκδοθέντων τόμων τοῦ περιοδικοῦ τοῦ συλλόγου καὶ ὑποδεικνυόντων ἐνταῦθα ὡς ἀντιπρόσωπόν των πρὸς παραλαβὴν αὐτῶν τὸν κ. Φώτιον Σταυρίδην.

β') Ὁ ἀντιπρόεδρος κ. Σαλτέλης παρακληθεὶς ὑπὸ τοῦ προέδρου νὰ γνωρίσῃ τῷ συλλόγῳ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐντολῆς, ἣν ἀνέθηκεν αὐτῷ ὁ σύλλογος, ὅπως ὡς ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ προπέμψῃ τὸν πρὶν οἰκουμ. Πατριάρχην,

Ἰωακείμ τὸν Δ', ἀγγέλλει, ὅτι μεταβὰς μετὰ τῶν ἑαυτοῦ συναδέλφων, τοῦ εἰδικ. γραμματέως κ. Ν. Εὐσταθίου καὶ τοῦ λογιστοῦ κ. Ὀδ. Ἀνδρεάδου, εἰς τὸ ἀτμόπλοιον, ἐφ' οὗ ἐπέβαινεν ὁ Πατριάρχης, προσεφώνησεν αὐτῷ τάδε·

«*Παναγιώτατε.*

Ὁ ἐνταῦθα ἑλλην. φιλολογικὸς σύλλογος ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτοῦ συνεδριάσει καθῆκον ἱερὸν καὶ ἀπαραίτητον ἐκπληρῶν, ὁμοθύμως ἐψηφίσατο, ὅπως κατὰ τὴν ἐκ τῆς πρωτευούσης εἰς τὴν ἰδιαιτέραν Αὐτῆς πατρίδα ἀναχώρησιν τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος προσελθὼν δι' ἀντιπροσωπείας ἐκ τῶν μελῶν τοῦ προεδρείου αὐτοῦ ἐπεύξηται Αὐτῇ τὸ καλὸν κατευόδιον.

Ἡ ἀντιπροσωπεία τοῦ συλλόγου τὴν ἐντολὴν αὐτοῦ ἐκπληροῦσα λυπεῖται, ὅτι παρισαμένη ἐνώπιον Ὑμῶν ἀκέφαλος, ἅτε τοῦ εὐφραδοῦς καὶ καλλιεποῦς ἐριτίμου προέδρου τοῦ συλλόγου ἐν ἑτέρᾳ !διότητι τὸ αὐτὸ ἐπιτελοῦντος καθῆκον, δὲν δύναται, ὡς δεῖ καὶ βούλεται, νὰ ἐκφράσῃ τὰ συνέχοντα τὴν καρδίαν αὐτῆς τῇ στιγμῇ ταύτῃ αἰσθήματα.

Ὁ ἐν Κων/λει ἑλληνικὸς φιλολογικὸς σύλλογος, Παναγιώτατε, ὃς εὔχεται ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ἐριτίμοις μέλεσι τὸ σεπτὸν τῆς Υ. Θ. Παναγιότητος ὄνομα ἐγγεγραμμένον ἔχειν, σφόδρα συγκεκινημένος ἐπὶ τῇ λυπηρᾷ ἀνάγκῃ, εἰς ἣν ἡ Υ. Παναγιότης ἐκ τοῦ ἐπισφαλοῦς τῆς πολυτίμου Αὐτῆς ὑγείας περιέστη, τοῦ παραιτηθῆναι ἑκουσίως τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου, οὗ τοὺς οἴακας οὕτω δεξιῶς καὶ περ ἀσθενὴς τὸ σῶμα ἐπὶ διετίαν ἤδη διηύθυνε, καὶ προσηκόντως μὲν ἐκτιμῶν τὰς σπουδαίας ὑπηρεσίας, ἃς ἐν δεινοῖς καιροῖς τὸ κατὰ δύναμιν παρέσχετο τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ γένει, βέβαιος δὲ ὤν, ὅτι πολλῷ πλείους καὶ σπουδαιοτέρας ἂν παρείχετο, εἴπερ ἴσην ῥώμην γνώμῃ εἶχε, καὶ ἐνθυμούμενος τὰς ὑπὲρ τῆς παιδείας καὶ τῶν γραμμάτων ἀγαθὰς προθέσεις, ἰδίᾳ δὲ τὴν πρὸς τὸν σύλλογον εὔνοιαν καὶ ἀγάπην Αὐτῆς, καθυποβάλλει διὰ τῆς ἀντιπροσωπείας αὐτοῦ τῇ Υ. Παναγιότητι τὰ εἰλικρινῆ αἰσθήματα τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ καὶ ἐκφράζει Αὐτῇ τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ εὐγνωμοσύνην. Εὔχεται δὲ αὐτῇ αἴσιον τὸν εἰς τὴν ἀνθέσσαν καὶ μυροβόλον Αὐτῆς φίλην πατρίδα νόστον, καὶ ἐπὶ πᾶσι χεῖρας ἱκετίδας πρὸς τὸν ἐπουράνιον βασιλέα ἀνατείνων, εὔχεται ὑπὲρ τῆς ταχίστης καὶ τελείας ἀναρρώσεως Αὐτῆς πρὸς χαρὰν τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ γένους.

Ἔρρωσο, Παναγιώτατε, καὶ εὔχου καὶ πόρρωθεν καὶ εὐλόγει τὸν ἡμέτερον σύλλογον».

Ἡ Α. Παναγιότης μετὰ μεγάλης συγκινήσεως ἀκροασαμένη τούτων, ἐπεφόρτισε τῇ ἐπιτροπῇ νὰ ἐκφράσῃ τῷ συλλόγῳ τὴν εὐγνωμοσύνην Αὐτῆς, διαβεβαιοῦσα, ὅτι οὐδέποτε θὰ παύσῃ ἐπευλογοῦσα πᾶσαν πρᾶξιν τοῦ συλλόγου καὶ εὐχομένη ὑπὲρ τῆς εὐημερίας καὶ προαγωγῆς αὐτοῦ.

γ') Ὁ πρόεδρος ἐκφράσας τὴν λύπην αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἀπὸ τῆς γενικῆς γραμματείας παραιτήσει τοῦ κ. Ν. Χαρισιάδου προτείνει, ὅπως ὁ σύλλογος προβῇ εἰς ἐκλογὴν γενικοῦ γραμματέως· γενομένης δὲ ψηφοφορίας ἐκλέγεται γενικὸς γραμματεὺς ὁ κ. Ξ. Σιδερόπουλος.

δ') Ἀναγνωσθὲν ἐπεψηφίσθη τὸ πρόγραμμα τῶν δημοσίων διαλέξεων κατὰ τὸ ἐνεστὼς συλλογικὸν ἔτος.

ε') Ὁ λογιστὴς κ. Ἀνδρεάδης ἀναγινώσκει συνέχειαν τῆς «περὶ τοῦ ὁμηρικοῦ ζητήματος» πραγματείας τοῦ κ. Μ. Παρανίκα.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΛΗ'.

(Τακτική)

Τῇ 15 Δεκεμβρίου 1886

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

Ἀναγνωσθέντων καὶ κυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως, ἀ) ἀναγινώσκεται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τῆς ἐνταῦθα φιλομούσου ἀδελφότητος «Ναζιανζοῦ» τῶν Καλαβριωτῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἰκονίου, ἀγγελλούσης τὴν ἵδρυσιν καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῆς καὶ ἐξαιτουμένης τὴν ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν τοῦ συλλόγου συνδρομήν.

Τῆς ἐνταῦθα ἑλληνοκαθολικῆς ἀδελφότητος «Συμπνοίας», αἰτουμένης τὴν αἴθουσαν τοῦ συλλόγου διὰ τὴν ἐπέτειον τῆς ἱδρύσεως αὐτῆς ἑορτήν, τελεσθησομένην τῇ 4)16 προσεχοῦς Ἰανουαρίου περὶ τὴν 2 1/2 μ. μ. ὥραν.

Τῶν κ. ἀδελφῶν Περρῇ, τυπογράφων ἐν Ἀθήναις, ἀποδεχομένων τὴν προσθήκην τῶν 20 δραχμῶν μόνον διὰ τὰ τυπογραφικὰ φύλλα τὰ περιέχοντα τὸ κείμενον μετὰ τῶν ὑποσημειώσεων.

β') Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ τὰ ἑξῆς.

Συνδρομὴν ὁ σύλλογος ἐπὶ τῇ ἱδρύσει τῆς ἀδελφότητος «Ναζιανζοῦ» τῶν Καλαβριωτῶν ἠθικὴν μὲν εἶναι πρόθυμος νὰ παράσχῃ αὐτῇ, ὑλικῶς ὅμως ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν δύναται νὰ βοηθήσῃ ἕνεκα τῆς δυσαρέστου αὐτοῦ οἰκονομικῆς καταστάσεως· εὐχαρίστως ὅμως δύναται τό γε νῦν νὰ ἀποστείλῃ τὸ περιοδικὸν αὐτοῦ.

Γενομένης δεκτῆς τῆς προτάσεως ταύτης τοῦ προέδρου καὶ τῶν αἰτήσεων τῆς τε φιλεκπαιδευτικῆς ἀδελφότητος ὑπὲρ τῶν ἐν Φερίκιοϊ σχολῶν καὶ τῆς ἐνταῦθα ἑλληνοκαθολικῆς ἀδελφότητος «Συμπνοίας», ὁ πρόεδρος ἀγγέλλει, ὅτι μεταβὰς παρὰ τῇ Α. Ἐξοχότητι τῷ παρὰ τῇ Υ. Πύλῃ πρεσβευτῇ τῆς ἀνάσσης τῆς Μεγάλης Βρεττανίας Sir William White, ἐπιτίμῳ μέλει τοῦ συλλόγου, μετὰ τῶν συναδέλφων αὐτοῦ: τοῦ γεν. γραμματέως, τοῦ βιβλιοφύλακος καὶ τοῦ λογιστοῦ, ἐπέδωκε τῇ Α. Ε. τὸ δίπλωμα προσφωνήσας Αὐτῇ τάδε·

«*Κύριε πρεσβευτά.*

Ὁ ἐν Κων/πόλει ἑλληνικὸς φιλολογικὸς σύλλογος ἐξελέξατο παμψηφεὶ τὴν Υ. Ε. μέλος αὐτοῦ ἐπίτιμον· ἐνετείλατο δ' ἐμοί τε καὶ τοῖς μετ' ἐμοῦ προσελθοῦσιν ἐριτίμοις ἐμοῖς συναδέλφοις ἐγχειρίσαι Αὐτῇ τὸ σχετικὸν δίπλωμα. Ἀντιπροσωπεύων μεγάλην χώραν παρὰ τῇ Α. Α. Μεγαλειότητι, τῷ σεπτῷ ἡμῶν κυριάρχῃ, ἐνεπνεύσατε τῷ ἡμετέρῳ συλλόγῳ ἔνθερμον πόθον ἐγγραφῆς τοῦ ὀνόματος Ὑμῶν ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν κατὰ τὸν εἰκοσιπενταετῆ αὐτοῦ βίον γενομένων πολυτίμων προσκτήσεων. Ἡ πατρὶς τῆς Υ. Ε. διεκρίθη ἀείποτε ἐν τῇ μελέτῃ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, τὰ μάλα συντελέσασα διὰ σπουδαίας καλλιεργείας αὐτῶν καθ' ἅπαντα τὰ πεπολιτισμένα κράτη. Ἱστορικοί, κριτικοί, ποιηταί, ἄνδρες σοφοὶ ἐν πᾶσι τοῖς κλάδοις τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων ἐν Ἀγγλίᾳ ἐσχολίασαν, ἀνέπτυξαν, ἐμιμήθησαν τὰς ἐξόχους καλλονὰς τῆς ἡμετέρας φιλολογίας, καὶ ἡ Μεγάλη Βρεττανία, ἡ ὑπέρμετρον καὶ δεδικαιολογημένην ἐξασκοῦσα ἐν Ἀνατολῇ ἐπιρροήν, πλειστάκις ἀνωμολόγησε τὸ λυσιτελὲς τῶν ἡμετέρων ἐργασιῶν καὶ τῶν ὑπὲρ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς προόδου ἐνεργειῶν δι' ἐνθαρρύνσεων καὶ τεκμηρίων εὐνοίας ὑψίστης ἀξίας. Ὁ ἡμέτερος σύλλογος ἐν τῷ κύκλῳ τῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ μέγαν τρέφει θαυμασμὸν πρὸς τὴν Ἀγγλίαν, παρακαλεῖ δὲ Ὑμᾶς, κύριε πρεσβευτά, οὗ τὰ πασίγνωστα φῶτα καὶ ἡ ἐγνωσμένη ἱκανότης ἀπὸ πολλοῦ ἐφείλκυσαν τὴν προσοχὴν καὶ τὸν θαυμασμὸν αὐτοῦ, ἵνα παρέχητε αὐτῷ τὴν Ὑμετέραν βαρυσήμαντον ἀρωγὴν καὶ εὐμενῆ προστασίαν».

Εἰς τὴν προσφώνησιν ταύτην τοῦ κ. προέδρου γαλλιστὶ ἀπαγγελθεῖσαν, ὁ ἐξοχώτατος πρεσβευτὴς τῆς Μεγάλης Βρεττανίας ἀπήντησεν, ὅτι θεωρεῖ μεγάλην τιμὴν δι' ἑαυτὸν τὴν ἀπονομὴν τοῦ τίτλου ἐπιτίμου μέλους τοῦ συλλόγου, οὐ τὴν δικαίαν φήμην ἀπὸ πολλοῦ καὶ καλῶς γινώσκει· ὅτι εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκτιμῶνται παρὰ πολὺ καὶ δεόντως καλλιεργοῦνται τὰ ἑλληνικὰ γράμματα, ἀλλ' ὅτι μόνον ἐπ' ἐσχάτων ἐσυστηματοποιήθη ἡ μελέτη τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης διὰ τῆς συστάσεως ἐν Λονδίνῳ συλλόγου, τοιοῦτον ἐπιδιώκοντος σκοπόν, καὶ τῆς ἱδρύσεως ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικῆς σχολῆς, καὶ ὅτι τοῦ καιροῦ προϊόντος ἔτι στενώτεροι ἀποβήσονται ὁσημέραι οἱ ἀμφοτέρας τὰς χώρας συνδέοντες φιλολογικοὶ δεσμοί. Ἐπὶ τέλους δὲ παρεκάλεσε τοὺς κυρίους κοσμήτορας, ἵνα διαβιβάσωσι τῷ συλλόγῳ τὴν ἐνδόμυχον αὐτοῦ εὐγνωμοσύνην ἐπὶ τῇ παρ' ἀξίαν λίαν καλοκαγάθως ἀπονεμηθείσῃ αὐτῷ ἐξόχῳ τιμῇ.

γ') Ὁ πρόεδρος ἀγγέλλει μετὰ λύπης τὸν θάνατον τοῦ κ. Madwig, ἐπιτίμου μέλους τοῦ συλλόγου καὶ καθηγητοῦ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τῆς Κοπεγχάγης, καὶ προτείνει νὰ ἐκφρασθῶσι τῇ οἰκογενείᾳ αὐτοῦ συλλυπητήρια.

Τῆς προτάσεως δεκτῆς γενομένης, ἀγγέλλεται ὁ θάνατος καὶ ἑτέρου μέλους, ἀντεπιστέλλοντος, τοῦ ἰατροῦ Ἰωσὴφ Δεκιγάλα.

δ') Προτείνεται καὶ ψηφίζεται μέλος τῆς ἀνθρωπολογικῆς ἐπιτροπῆς ὁ κ. Η. Βασιάδης.

ε') Ὁ κ. Ε. Ἀμαξόπουλος ἀναγινώσκει πραγματείαν αὐτοῦ ἐπιγραφομένην· «σχέσις ἀρετῆς καὶ ἐπιστήμης πρὸ τοῦ Σωκράτους».

Ὁ κ. Ε. Ἀμαξόπουλος ἐν τῷ προοιμίῳ τῆς πραγματείας αὐτοῦ ἑρμηνεύει τὸ θεμελιῶδες δόγμα «ἡ ἐπιστήμη ἐστὶν ἀρετή», ἐπισυνάπτων σχετικὰ χωρία ἐκ τοῦ Ξενοφῶντος, τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ ἀπολήγων εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ τοῦ Σωκράτους δόγμα περὶ ἐπιστήμης ὡς ἀρχῆς πά-

σης ἀρετῆς καὶ τοῦ διδακτοῦ αὐτῆς πάλαι ἤδη ἦν γνωστόν. Τοῦτο λοιπὸν πειρᾶται καὶ νὰ ἀποδείξῃ.

Κατὰ τὸν κ. Ε. Ἀμαξόπουλον, παρ' Ὁμήρῳ ἡ πλήρης συμφωνία θεωρίας καὶ πράξεως προϋπόκειται ὡς τι λῆμμα, συνδέονται δὲ στενῶς αἱ ἔννοιαι *εἰδέναι* καὶ *βούλεσθαι*· τὴν δὲ γνώμην αὐτοῦ ταύτην ὑποστηρίζει προσάγων διάφορα ὁμηρικὰ χωρία. Μετὰ τὸν Ὅμηρον ἐπικρατοῦσιν ἀντίθετοι ἀντιλήψεις, ἡ τῆς πείρας καὶ ἀποπείρας ποικιλία ὑποκειμενικῶν ἀντιλήψεων. Ἐνὶ λόγῳ, διασπασθείσης τῆς ἐπὶ τῶν ὁμηρικῶν χρόνων ἀλληλουχίας τῆς γνώσεως καὶ πράξεως, οἱ μὲν ἐξήρτων εὐκόλως τὴν ἄμεσον διοίκησιν τῶν πραγμάτων ἐκ τῶν θεῶν, οἱ δὲ ἐκ τῆς τοῦ ἀνθρώπου συνέσεως. Ἐπειδὴ δὲ ἀμφότεραι αὗται αἱ ὄψεις ὑπόκεινται εἰς τὰ ἀριστουργήματα τοῦ Αἰσχύλου καὶ Σοφοκλέους, τὸν «Προμηθέα» καὶ τὸν «Οἰδίποδα τύραννον», λυσιτελὲς εἰς τὸ θέμα αὐτοῦ ἐνόμισε τὴν ἀνάλυσιν τῶν δύο τούτων δραμάτων, τὴν ὁποίαν θὰ ἀναγνώσῃ εἰς ἄλλην συνεδρίασιν.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἀναγνώσματος τούτου ὁ κ. Ἡρ. Βασιάδης λαβὼν τὸν λόγον εἶπε τὰ ἑξῆς·

Ὁ κ. Ἀμαξόπουλος πολλάκις εἶπεν, ὅτι ἡ ἐπιστήμη ἐστὶν ἀρετή, ἐνῷ τὸ ἐναντίον ἐστὶν ὀρθόν, ἡ ἀρετὴ ἐστιν ἐπιστήμη· διότι, κατὰ τὸν Σωκράτην, ἡ ἀρετὴ ἐστιν ἐπιστήμη, οὐχὶ ὅμως καὶ πᾶσα ἐπιστήμη ἐστὶν ἀρετή. Ὁ κ. Ἀμαξόπουλος προτίθεται ἐν τῷ ἀναγνώσματι αὐτοῦ νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι τὸ σωκρατικὸν τοῦτο δόγμα προϋπῆρχε καὶ ἦν ἐγκατεσπαρμένον ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ λαοῦ· ἐπεχείρησε δὲ νὰ ἀποδείξῃ τοῦτο διὰ πολλῶν παραδειγμάτων ἐκ τοῦ Ὁμήρου καὶ ἄλλων Ἑλλήνων συγγραφέων, ἐν οἷς, κατ' αὐτόν, θεωρία καὶ πρᾶξις τὸ αὐτό, ἤτοι ἅμα τῇ γνώσει ἐπέρχεται κατ' ἀνάγκην καὶ ἡ πρᾶξις.

Τὰ χωρία ὅμως, ἅπερ ἀνέφερε, δὲν ἀποδεικνύουσι τοῦτο· διότι ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ πολλὰ ἰδὼν ἄστεα καὶ νόον γνούς, ἦν πολύτροπος καὶ φίλος τοῦ ψεύδους· ἐπεχείρησε δὲ καὶ αὐτὴν τὴν Ἀθηνᾶν νὰ ἐξαπατήσῃ, ἀλλ' αὕτη μειδιῶσα εἶπε πρὸς αὐτόν· «Ἄφες τὰ ψεύδη· γνωρίζόμεθα· ἐγὼ μὲν ὑπερέχω τοὺς θεούς, σὺ δὲ τοὺς ἀνθρώπους κατὰ τὰ ψεύδη». Οὗτος εἶχε βεβαίως καὶ γνῶσιν τῆς δικαιοσύνης, ἀλλ' ὅμως ἐπανελθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐπεχείρησε νὰ ἐπανορθώσῃ τὰς προξενηθείσας αὐτῷ ζημίας ὑπὸ τῶν μνηστήρων διὰ λῃστείας ἁρπάζων τὰ ἀλλότρια. Τοῦτο τὸ παράδειγμα δείκνυσιν, ὅτι ἡ γνῶσις καὶ ἡ πρᾶξις δὲν ταὐτίζονται. Ὁ κ. Ἀμαξόπουλος ἀνέφερε καὶ χωρίον τι ἐκ τοῦ Α' Φιλιππικοῦ τοῦ Δημοσθένους, ἐν ᾧ ὁ ῥήτωρ λέγει· «ἂν ταῦτα εἰδῆτε, τὰ δέοντα ἔσεσθε ἐγνωκότες». Ἀλλὰ πῶς τοῦτο δείκνυσιν, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι εἰδότες ταῦτα, ἃ λέγει ὁ Δημοσθένης, ἔμελλον κατ' ἀνάγκην νὰ πράξωσι καὶ τὰ δέοντα, ἀφοῦ ἐξ αὐτοῦ τοῦ Φιλιππικοῦ γινώσκομεν, ὅτι ἐν μὲν τοῖς ψηφίσμασι μεγάλα ψηφίζονται, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις οὐδὲ τὰ μικρὰ πράττονται;

Ὁ κ. Ε. Ἀμαξόπουλος ἀπαντῶν λέγει, ὅτι ὁ κ. Βασιάδης παρενόησε τὸν σκοπὸν καὶ τὸν τίτλον τῆς πραγματείας. Δὲν πρόκειται ἐνταῦθα νὰ ὁρισθῇ ἡ περιορισθῇ ἡ σημασία τῆς λέξεως *ἀρετή*, οὐδὲ ἂν τὸ δόγμα «ἡ ἐπιστήμη ἐστὶν ἀρετὴ» ἔχει ὀρθῶς, ἀλλ' ἁπλῶς ν' ἀποδειχθῇ, ἂν τοῦτο εἶναι γέννημα τῆς σωκρατικῆς διανοίας ἢ συστηματοποίησις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Σωκράτους, ἔχοντος πρὸ ὀφθαλμῶν προϋπάρχοντα στοιχεῖα.

Ὁ κ. Θ. Σαλτέλης λαβὼν τὸν λόγον λέγει περίπου τὰ ἑξῆς· Ὁ κ. Ἀμαξόπουλος δὲν ἔπρεπε νὰ ἀρχίσῃ τὴν μελέτην του ἀπὸ τῶν ἐπῶν τοῦ Ὁμήρου, τῶν ἀρχαιοτάτων ἐκ τῶν σωζομένων ἡμῖν γραπτῶν μνημείων τοῦ λόγου, διότι, ἠναγκασμένος νὰ παρακολουθήσῃ καὶ πάντα τὰ μεθ' Ὅμηρον μνημεῖα τὰ μέχρι τοῦ Σωκράτους, ἀναλαμβάνει ἔργον δυσχερές, μακρὰν καὶ ἐπίμοχθον ἀπαιτοῦν ἐργασίαν· ὤφειλε μᾶλλον νὰ περιορισθῇ εἰς τοὺς ἀμέσως πρὸ τοῦ Σωκράτους φιλοσόφους, οἷον τὸν Ἀναξαγόραν, Ἡράκλειτον κλπ. καθ' ὅσον μάλιστα παρ' αὐτοῖς πρώτως ἁπαντᾷ ἐνυπολανθάνουσα ἡ σωκρατικὴ αὕτη ἀρχή, ἣν ἀκολούθως ὁ Σωκράτης ἐπιστημονικῶς καὶ συστηματικῶς εἰς ἴδιον φιλοσοφικὸν σύστημα ἀνέπτυξεν. Ὁ Δημόκριτος π. χ. διακρίνων ἐν τῷ ἀνθρώπῳ γνῶσιν ἢ ἐπιστήμην καὶ δόξαν ἢ αἴσθησιν ἔλεγεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἄνευ τῆς ἐπιστήμης καὶ διὰ μόνης τῆς αἰσθήσεως δὲν καθίσταται εὐδαίμων· ἄρα ἡ ἐπιστήμη εἶναι εὐδαιμονία, ἤτοι ἀρετή. Ὑπομιμνήσκει δὲ αὐτόν, ἀφοῦ ἤδη ἤρξατο ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου, νὰ μὴ παραλίπῃ τοὺς φιλοσόφους, μηδὲ τοὺς ἐλεγειακοὺς καὶ λυρικοὺς ποιητάς, μάλιστα δὲ τοὺς λυρικοὺς Σιμωνίδην καὶ Πίνδαρον. Τὸν δὲ ἰσχυρισμὸν τοῦ κ. Ἀμαξοπούλου, ὅτι παρ' Ὁμήρῳ τὸ *εἰδέναι* ἐστὶ ταὐτὸν τῷ *βούλεσθαι* καὶ *δύνασθαι* καὶ *πράττειν*, ἑπομένως ὅτι *ἡ ἐπιστήμη ταὐτὸν τῇ ἀρετῇ*, δὲν δέχεται, ἐπιφυλασσόμενος ἐν τέλει τοῦ ὅλου ἀναγνώσματος νὰ ἐπενέγκῃ τὰς δεούσας παρατηρήσεις περὶ αὐτοῦ τε καὶ περὶ ἄλλων τινῶν· τοῦτο δὲ μόνον παρατηρεῖ νῦν, ὅτι παρ' Ὁμήρῳ τὸ *εἰδέναι* σημαίνει ἀεὶ *εἰδέναι* καὶ οὐδέποτε *δύνασθαι* καὶ *πράττειν*, καὶ ὅτι πρὸς τοῖς παραδείγμασιν, ἃ παρέθηκεν ὁ κ. Ἀμαξόπουλος πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ του, ὑπάρχουσι καὶ πλεῖστα ἄλλα, ἅτινα ἤθελον μᾶς ἀγάγει εἰς τὴν ἀναγκαίαν ἀποδοχὴν τοῦ ἐναντίου, ὅτι ἡ ἐπιστήμη εἶναι καλὰ, οἷα τὰ *ἀθέμιστα εἰδώς*, *ἀποφύλια εἰδώς*, ὅπερ ἄτοπον.

Ὁ κ. Ἀμαξόπουλος εὐχαριστεῖ ἐπίσης καὶ τῷ κ. Σαλτέλῃ διὰ τὴν ὑπόμνησιν αὐτοῦ περὶ τῶν ἀμέσως πρὸ τοῦ Σωκράτους ἀκμασάντων φιλοσόφων καὶ σοφιστῶν, ἀλλὰ τὴν γνώμην ταύτην δὲν νομίζει λυσιτελῆ εἰς τὸν σκοπὸν τῆς πραγματείας, διότι τοῦτο μὲν οἱ φιλόσοφοι οὗτοι εἰς περιωρισμένον κύκλον ἀνθρώπων ἦσαν γνωστοὶ καὶ μικρὸν ἐπέδρασαν ἐπὶ τὸν ἑλληνικὸν λαόν, τοῦτο δὲ διότι δὲν σκοπεῖ νὰ πραγματευθῇ τὸ θέμα ὑπὸ φιλοσοφικὴν ἔποψιν· τοὺς δὲ λυρικοὺς ποιητὰς παραλείπει, διότι οὗτοι ἐκφράζουσιν ἀτομικὰς γνώμας. Μόνον λοιπὸν τὴν ἀνάλυσιν τῶν δύο μνημονευθέντων δραμάτων, τοῦ «Οἰδίποδος τυράννου» τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ «Προμηθέως» τοῦ Αἰσχύλου, ἐν οἷς δρᾷ κυρίως τὸ μὲν ἡ αὐτοπεποίθησις, τὸ δὲ οἱ θεοί, σκοπὸν ἔχει νὰ κάμῃ.

Ὁ κ. Σαλτέλης ἁπαντῶν λέγει, ὅτι δὲν ἐννοεῖ, πῶς εἶναι δυνατὸν ν' ἀποδείξῃ ὁ κ. Ἀμαξόπουλος τὸ θέμα αὐτοῦ χωρὶς νὰ συνεξετάσῃ καὶ πάντας τοὺς μεθ' Ὅμηρον ποιητὰς καὶ πεζογράφους μέχρι τοῦ Σωκράτους, μάλιστα δὲ τοὺς ἀμέσως πρὸ τοῦ Σωκράτους φιλοσόφους καὶ σοφιστάς, ἀφοῦ μάλιστα οἱ σοφισταὶ διδάσκαλοι τῆς ἀρετῆς ἐπηγγέλλοντο εἶναι, ὡς καὶ τοὺς λυρικοὺς ποιητάς, ἀφοῦ, κατὰ τὸν τίτλον τοῦ ἀναγνώσματος αὐτοῦ καὶ καθ' ἃ προοιμιαζόμενος εἶπε ῥητῶς, μέλλει νὰ ἐξετάσῃ, ἂν ὁ Σωκράτης τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐξ ἐπινοίας αὐτὸς πρῶτος ἀπεφήνατο, ἢ ὑπ' ἄλλων πρὸ αὐτοῦ ἤδη εἰρημένην ἐπὶ τὸ συγκροτικώτερον ἀνέπτυξε καὶ διετύπωσεν. Ἐὰν λοιπὸν λάβῃ ὑπ' ὄψει μόνους τοὺς δραματικοὺς ποιητὰς Αἰσχύλον καὶ Σοφοκλέα καὶ τούτων δύο μόνον δράματα, ἀμφιβάλλει, λέγει, ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξελεγχθῇ τοῦτο. Τὰ δὲ ἐπιχειρήματα τοῦ κ. Ἀμαξοπούλου, ὅτι τοὺς μὲν φιλοσόφους παραλείπει, τοῦτο μὲν διότι

εἰς περιωρισμένον κύκλον ἀνθρώπων ἦσαν γνωστοὶ καὶ μικρὸν ἐπέδρασαν ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, τοῦτο δὲ διότι δὲν σκοπεῖ νὰ πραγματευθῇ τὸ θέμα ὑπὸ φιλοσοφικὴν ἔποψιν, τοὺς δὲ λυρικοὺς ποιητὰς παραλείπει, διότι οὗτοι ἐκφράζουσι μόνον γνώμας, τὰ ἐπιχειρήματα, λέγει, ταῦτα δὲν εὑρίσκει ὀρθά, 1) διότι πανθομολογούμενόν ἐστιν, ὅτι τὰ διάφορα φιλοσοφικὰ συστήματα ἱκανὴν διάδοσιν λαβόντα οὐκ ὀλίγον ἐπέδρασαν μάλιστα ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἡ δὲ ἐν Ἀθήναις νεότης ἦτο ἐνήμερος πάντων τούτων καὶ μάλιστα τῶν διδαγμάτων τῶν σοφιστῶν· 2) διότι τὸ θέμα «σχέσις ἐπιστήμης καὶ ἀρετῆς πρὸ τοῦ Σωκράτους» εἶναι θέμα καθαρῶς φιλοσοφικόν, καὶ ἀδύνατον νὰ μὴ ἐξετασθῇ ὡς τοιοῦτον· καὶ 3) διότι οἱ λυρικοὶ ποιηταί, καὶ μάλιστα ὁ Πίνδαρος, δὲν ἐκφράζουσιν ἀτομικὰς μόνον γνώμας. Διὰ τοῦτο ἐπιμένει, λέγει, εἰς τὴν γνώμην του, ὅτι ἀνάγκη μελέτης καὶ τῶν ἀμέσως πρὸ τοῦ Σωκράτους φιλοσόφων καὶ λυρικῶν ποιητῶν, διότι ἄλλως ἀδύνατον νομίζει αὐτὸς τοὐλάχιστον τὸν ἔλεγχον τοῦ ζητουμένου.

Ὁ κ. Ἀμαξόπουλος λέγει, ὅτι σκοπὸς τῆς πραγματείας αὐτοῦ δὲν εἶναι νὰ ἀποδείξῃ οὔτε νὰ ἀμφισβητήσῃ τὴν ὀρθότητα τῆς γνώμης, ὅτι ἡ ἀρετὴ ἐστι διδακτὸν καὶ ὅτι ἡ ἐπιστήμη ἐστὶν ἀρετή, διότι οὔτε καθηγητὴς φιλοσοφίας εἶναι, οὔτε τοιοῦτόν τινα σκοπὸν προέθετο ἐν τῇ πραγματείᾳ αὐτοῦ, ἀλλ' ἁπλῶς ἠθέλησε νὰ ἀποδείξῃ, ἂν τοῦ δόγματος τούτου ἡ ἀντίληψις παρεσκευάσθη ἢ ἐσυστηματοποιήθη ὑπὸ τοῦ Σωκράτους. Τούτου ἕνεκα ἐμμένει εἰς τὴν γνώμην αὐτοῦ, ὅτι ἀρκετὴ καὶ μόνη ἀναγκαία ὕλη πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος εἶναι τὰ δύο προμνημονευθέντα δράματα.

Ὁ κ. Βασιάδης λέγει, ὅτι, ὅσα ὁ κ. Ἀμαξόπουλος ἀπαντῶν εἶπε, δὲν συμβιβάζονται πρὸς τὸν τίτλον τῆς πραγματείας αὐτοῦ (σχέσις ἀρετῆς καὶ ἐπιστήμης πρὸ τοῦ Σωκράτους)· ὁ τίτλος οὗτος δεικνύει, ὅτι ὁ κ. Ἀμαξόπουλος προὐτίθετο νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τῆς σχέσεως τῆς ἀρετῆς κατὰ Σωκράτην, ἤτοι τῆς ἠθικῆς πρὸς τὴν ἐπιστήμην· παρακαλεῖ δὲ τὸν κ. Ἀμαξόπουλον νὰ ὁρίσῃ σαφῶς, τί ἐννοεῖ ἠθικὴν καὶ τί ἐπιστήμην.

Ὁ κ. Ἀμαξόπουλος ἁπαντῶν λέγει, ὅτι ὁ ὁρισμὸς τῆς λέξεως *ἐπιστήμη* καταφαίνεται ἐκ τοῦ τίτλου τῆς πραγματείας, ἐν ᾧ ἐτέθη ἡ φράσις «πρὸ τοῦ Σωκράτους»· ἀρετὴν δὲ λέγων ἐννοεῖ οὐχὶ τὴν ἠθικὴν ἀρετήν, ἀλλ' ἐν τῇ

εὐρείᾳ αὐτῆς σημασίᾳ, τὴν περί τι δεξιότητα καὶ ἱκανότητα· καὶ ὅτι ὑπὸ γραμματικὴν μᾶλλον καὶ λεκτικὴν ἔποψιν ἐννοεῖ νὰ ἐξετάσῃ τὴν σωκρατικὴν ταύτην ῥῆσιν, οὐχὶ δὲ ὑπὸ φιλοσοφικήν.

Ὁ κ. Θ. Σαλτέλης λέγει, ὅτι μετὰ τὰς ἐξηγήσεις καὶ διασαφήσεις, ἃς ἔδωκεν ὁ κ. Ἀμαξόπουλος περὶ τοῦ τρόπου τῆς διαπραγματεύσεως τοῦ θέματός του καταφαίνεται, ὅτι εἰς μάτην ἀπέβησαν πᾶσαι αἱ μακραὶ συζητήσεις προελθοῦσαι ἐκ παρεννοήσεως· διότι αὐτὸς μὲν καὶ ὁ κ. Βασιάδης ἀπέδωκαν εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ἀναγνώσματος τὴν κοινὴν καὶ συνήθη αὐτῆς ἑρμηνείαν· ὁ δὲ κ. Ἀμαξόπουλος διὰ τῶν τελευταίων αὐτοῦ ἐξηγήσεων ἐβεβαίωσεν, ὅτι ἀρετὴν λέγων δὲν ἐννοεῖ τὴν ἠθικὴν ἀρετήν, ἀλλ' ἐν τῇ εὐρυτέρᾳ αὐτῆς σημασίᾳ τὴν περί τι δεξιότητα καὶ ἱκανότητα, καὶ ὅτι μᾶλλον ὑπὸ γραμματικὴν καὶ λεκτικὴν ἔποψιν ἐννοεῖ νὰ ἐξετάσῃ τὴν σωκρατικὴν ταύτην ῥῆσιν ἐν τοῖς ὁμηρικοῖς ἔπεσι καὶ ταῖς εἰρημέναις δυσὶ τραγῳδίαις, οὐδαμῶς δὲ νὰ θίξῃ τοῦ ζητήματος φιλοσοφικῶς, ἅτε ἀκαταλλήλων ἑαυτὸν πρὸς τοῦτο θεωρῶν.

Ὁ προεδρος εὐχαριστήσας τῷ κ. Ἀμαξοπούλῳ ἐπὶ τῇ πραγματείᾳ αὐτοῦ λύει τὴν συνεδρίασιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΛΘ'.

(Τακτική)

Τῇ 22 Δεκεμβρίου 1886.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

Ἀναγνωσθέντων καὶ κυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως, ἀ) ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. N. Wecklein ἐκ Μονάχου, ἀποδεχομένου μετ' εὐχαριστήσεως τὴν ἔκδοσιν τοῦ Αἰσχύλου διὰ τὴν Ζωγράφειον βιβλιοθήκην, ἅμα δὲ ἀγγέλλοντος, ὅτι ἐντὸς δύο ἐτῶν ἐλπίζει νὰ παρασκευάσῃ μέγα μέρος τοῦ ἔργου.

Τοῦ κ. Δημ. Πουλάκη ἰατροῦ ἐξ Ἀθηνῶν, πέμποντος γλωσσικὴν ὕλην διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα ὑπὸ τὸν τίτλον «λεξικὸν τῆς Σικίνου».

β') Ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφορούμενοι γίνονται δεκτοὶ ὡς τακτικὰ μέλη οἱ κκ. Ἰωάννης Ζερβουδάκης, ἐμπορυπάλληλος, Πέτρος Πουρναρᾶς, καὶ Alfred Clichian.

γ') Ὁ γενικὸς γραμματεὺς ἀναγινώσκει πραγματείας τοῦ κ. Βλ. Σκορδέλη «ἐπὶ ἐνίων θεμάτων τοῦ προγράμματος τοῦ ἐπιστημονικοῦ συνεδρίου» ὑπὸ τοὺς ἑξῆς τίτλους·

1) Περὶ τοῦ ὀνόματος Βούλγαροι.

2) Περὶ τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως ἐν τῇ δημώδει ἡμῶν γλώσσῃ.

3) Περὶ τῆς φυσικῆς ἀγωγῆς κατ' οἶκον καὶ ἐν τῇ σχολῇ.

4) Διατί ἡ ἠθικὴ ἀγωγὴ οὐκ ἀεὶ συμβαδίζει τῇ διανοητικῇ.

5) Περὶ τῆς χρησιμότητος παρ' ἡμῖν τῶν νηπιαγωγείων ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ὡς μητρικῆς, ἐν αἷς ἐπαρχίαις οἱ λαοὶ πολυμιγεῖς εἰσι καὶ γίνεται σύγχυσις γλωσσῶν.

6) Ἐφαρμογὴ τοῦ φωτογραφικοῦ πανοράματος εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς γεωγραφίας.

7) Διατί αἱ γεωγραφικαὶ γνῶσεις χωλαίνουσι παρ' ἡμῖν, καὶ τίνι τρόπῳ θεραπευτέον τὴν ἔλλειψιν ταύτην.

8) Σκέψεις τινὲς περὶ τῆς διδασκαλίας τῆς ἀρχ. ἑλλ. γλώσσης καὶ μία πρότασις περὶ αὐτῆς.

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΜ'.

(Τακτική)

Τῇ 29 Δεκεμβρίου 1886.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

Τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρακτικῶν ἀναβληθείσης ἕνεκα ἀπουσίας τοῦ εἰδ. γραμματέως, ἀ) ἀναγινώσκεται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. E. Guillaume ἐκ Παρισίων, εὐχαριστήριος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους.

Ἀνωνύμου ἐκ Σμύρνης, πέμποντος γλωσσικὴν ὕλην διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα ὑπὸ τὸ λόγιον «ὁ χρήσιμ' εἰδὼς οὐχ ὁ πόλλ' εἰδὼς σοφός».

Τοῦ ἐν Καίρῳ ἐπικουρικοῦ συλλόγου, πέμποντος ἐγκλείστως συνάλλαγμα ἐπὶ τοῦ ἐνταῦθα Crédit Lyonnais εἰς διαταγὴν τοῦ κ. προέδρου τοῦ συλλόγου ἐκ λιρ. ὀθ. 30 διὰ τὴν ἐτησίαν ἐπιχορήγησιν τοῦ διδασκάλου Ἀδριτσάνης τοῦ ἔτους 1886—87, ἅμα δὲ παρακαλοῦντος, ἵνα ἐνεργήσῃ ὁ σύλλογος ὅπου δεῖ, ὅπως χορηγηθῇ ἡ ἀδεια παρὰ τῆς Α. κυβερνήσεως εἰς τὴν κοινότητα τῆς κωμοπόλεως *Παραπλανᾶ* ἐν Ἠπείρῳ πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς αὐτόθι ἡμιτελοῦς οἰκοδομῆς τῆς σχολῆς.

β') Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι ἡ γλωσσικὴ ὕλη παραπεμφθήσεται τῇ φιλολογικῇ ἐπιτροπῇ. Προτείνει δέ, ὅπως τὴν αἴτησιν ὑπὲρ ἐπιτεύξεως ἀδείας παρὰ τῆς κυβερνήσεως διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ σχολείου Παραπλανᾶ διαβιβάσῃ ὁ σύλλογος δι' ἐπιστολῆς τῇ Α. Σ. τῷ τοποτηρητῇ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου.

γ') Ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφορηθέντες γίνονται δεκτοὶ ὡς τακτικὰ μέλη οἱ κκ. Ν. Γεννάδης, πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἰωαννίνοις καὶ Ἠλ. Μαλιάκος, δικηγόρος.

δ') Ὁ πρόεδρος ἀγγέλλει μετὰ λύπης τὸν θάνατον τοῦ ἐκ τῶν ἐπιτίμων μελῶν τοῦ συλλόγου Κεμὰλ πασσᾶ, γερουσιαστοῦ καὶ ἄλλοτε ὑπουργοῦ τῆς παιδείας, λαγίου ἀνδρὸς καὶ φίλου τοῦ συλλόγου, καὶ προτείνει, ὅπως σταλῇ συλλυπητήριον τῷ υἱῷ αὐτοῦ Σαΐτ βέη, ἀρχισυντάκτῃ τῆς ἐφημερίδος «Ταρὴκ».

δ') Ὁ κ. Ε. Ἀμαξόπουλος ἀναγινώσκει τὸ Β' μέρος τῆς πραγματείας αὐτοῦ «σχέσις ἀρετῆς καὶ ἐπιστήμης πρὸ τοῦ Σωκράτους».

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΜΑ'.

(Τακτική)

Τῇ 12 Ἰανουαρίου 1887.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

ἀ) Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει φιλεκπαιδευτικοῦ συλλόγου, εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ δωρεᾷ ὁλοκλήρου τῆς σειρᾶς τοῦ περιοδικοῦ τοῦ συλλόγου συγγράμματος.

Τοῦ κ. Μ. Κωνσταντινίδου ἐκ Λονδίνου, εὐχαριστήριος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἀντεπιστέλλοντος μέλους.

Τοῦ ἐπισκόπου Ἡλιουπόλεως, αἰτουμένου παρὰ τοῦ συλλόγου διὰ τὰ ἐκπαιδευτήρια τῆς πόλεως Ἀϊδινίου τρία σώματα τῶν δαπάνῃ τοῦ κ. Στ. Ζαφειροπούλου ἐκδοθέντων γεωγραφικῶν πινάκων τοῦ Κίπερτ.

Τῆς ἐνταῦθα ἑλληνοκαθολικῆς ἀδελφότητος «Συμπνοίας» προσκλητήριος εἰς τὴν ἐπέτειον αὐτῆς ἑορτήν.

Τῆς Λ. Ε. τοῦ Χρηστάκη ἐφένδη Ζωγράφου ἐκ Παρισίων, εὐχαριστήριος ἐπὶ τῷ ἀπευθυνθέντι αὐτῷ συγχαρητηρίῳ τηλεγραφήματι κατὰ τὴν ὀνομαστικὴν αὐτοῦ ἑορτήν.

Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ πρόεδρος προτείνει νὰ δοθῇ ἀμοιβὴ ἐκ 15 λιρῶν τῷ κ. Α. Παπαδοπούλῳ Κεραμεῖ διὰ τὰς πρὸς τὸν σύλλογον ὑπηρεσίας του. Ἡ πρότασις γίνεται δεκτή.

γ') Ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφορηθεὶς γίνεται δεκτὸς ὡς τακτικὸν μέλος ὁ κ. Γ. Ἀργυρόπουλος, σύμβουλος τῆς ἐνταῦθα ἑλλ. πρεσβείας.

δ') Ὁ πρόεδρος ἐρωτᾷ, ἂν ἔχει τις παρατήρησίν τινα ἐπὶ τῆς ἀναγνωσθείσης πραγματείας τοῦ κ. Ε. Ἀμαξοπούλου, διότι, ὡς γνωστόν, ἡ ἐπ' αὐτῆς συζήτησις ἀνεβλήθη εἰς τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν.

Ὁ κ. Σαλτέλης φρονεῖ, ὅτι δὲν εἶναι γενναῖον νὰ γένηται παρατήρησίς τις ἀπόντος τοῦ κ. Ἀμαξοπούλου, καὶ προτείνει, ὅπως ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις εἰς τὴν ἐπομένην συνεδρίασιν. Τῆς προτάσεως ταύτης, ὑποστηριζομένης καὶ ὑπὸ τοῦ κ. Βασιάδου, γενομένης δεκτῆς, λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΜΒ'.

(Τακτική)

Τῇ 19 Ἰανουαρίου 1887.

Προεδρεύοντος τοῦ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων κ. **Θ. ΣΑΛΤΕΛΗ.**

Ἀναγνωσθέντων καὶ κυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀ) ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Σ. Μανασσείδου ἐκ Μαρασίου τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἀποστέλλοντος γλωσσικὴν ὕλην διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα ὑπὸ τὸν τίτλον «ποικίλης γλωσσικῆς ὕλης βιβλίον Η').

Τοῦ κ. S. L. Ussig, ἀντιπρυτάνεως τοῦ ἐν Κοπεγχάγῃ πανεπιστημίου, εὐχαριστοῦντος

τῷ συλλόγῳ ἐξ ὀνόματος τῆς ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου διὰ τὴν ἀποσταλεῖσαν συλλυπητήριον ἐπιστολὴν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ καθηγητοῦ Madwig.

Τοῦ κ. Ν. Ζωγραφάκη ἐξ Ἀθηνῶν, πέμποντος δύο τεύχη γλωσσικῆς ὕλης διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα.

β') Ἀγγέλλεται ὁ θάνατος τοῦ Σ. Βούρη, ἀντεπιστέλλοντος μέλους τοῦ συλλόγου καὶ ἀποφασίζεται νὰ σταλῇ συλλυπητήριος ἐπιστολὴ τῇ οἰκογενείᾳ αὐτοῦ. Ἡ δὲ ἐκλογὴ βιβλιοφύλακος ἀναβάλλεται εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν.

γ') Ὁ κ. Cardzay ἀναγινώσκει δύο πραγματείας αὐτοῦ, τὴν μὲν ἑλληνιστὶ ὑπὸ τὸν τίτλον «περὶ διαπλάσεως τῶν τέκνων καὶ ἀναπροφῆς ἀμφοτέρων τῶν φύλων», τὴν δὲ γαλλιστὶ ὑπὸ τὸν τίτλον «de la nouvelle géographie historique».

Μεθ' ὃ λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΜΓ'.

(Τακτική)

Τῇ 26 Ἰανουαρίου 1887.

Προεδρεύοντος τοῦ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων κ.

Θ. ΣΑΔΤΕΛΗ.

α') Ἀναγινώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τῶν κκ. ἀδελφῶν Περρῇ, τυπογράφων ἐν Ἀθήναις, ἀγγελλόντων τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς «Ἀντιγόνης» τοῦ Σοφοκλέους διὰ τὴν Ζωγράφειον βιβλιοθήκην, καὶ ὅτι ὁ ἐκδότης ἔλαβεν ἐκ τῶν 1000 ἀντιτύπων τὰ 670, τὰ δὲ ὑπολειπόμενα 330 ἀντίτυπα κρατοῦσιν εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ συλλόγου. Ἐπισυνάπτουσι δὲ καὶ λεπτομερῆ λογαριασμὸν τῆς ὅλης δαπάνης τῆς Α' ἐκδόσεως, ἀνερχομένης εἰς δρ. 5885.70
ἀφαιρουμ. τῆς προκαταβολῆς » 2000.—
ὑπόλ. εἰς χρέος τοῦ συλλόγου δρ. 3885,70
Προστιθεμένων ἔτι δι' ἀγορὰν χάρτου τῆς ἐκδόσεως τοῦ Β' τόμου ὑπὸ τοῦ κ. Βερναρδάκη » 2000.—
Τὸ ὅλον εἰς χρέος τοῦ συλλόγου δρ. 5885.70

Τοῦ κ. Κ. Ν. Κανελάκη ἐκ Νενήτων τῆς Χίου, ἀποστέλλοντος γλωσσικὴν ὕλην.

Τοῦ ἀποστείλαντος ἀνωνύμως κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος διὰ τὸν Καραπάνειον ἀγῶνα χειρόγραφον γραμματικὴν ἐκ πέντε τευχῶν ὑπὸ τὸ λόγιον: «καὶ μαθήσεως οὐκ ἀπὸ τοῦ πρώτου κτλ.», δι' ἧς ἐξαιτεῖται, ὅπως ὁ σύλλογος παραπέμψῃ τὰς ἐπισυνημμένας τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ διορθώσεις τῇ πρὸς κρίσιν τοῦ ἔργου του ἁρμοδίᾳ ἐπιτροπῇ.

Ὁ κ. Ἡρ. Βασιάδης λαβὼν τὸν λόγον παρατηρεῖ ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς τῶν κκ. ἀδελφῶν Περρῇ τὰ ἑξῆς·

Μετ' ἐκπλήξεως καὶ λύπης παρατηρῶ ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῶν κ. ἀδελφῶν Περρῇ, ὅτι πάντες οἱ ὅροι τοῦ μεταξὺ τοῦ συλλόγου καὶ αὐτῶν συμβολαίου δὲν ἐτηρήθησαν· οὕτω π.χ. ἀντὶ 22 τὸ πολὺ τυπογραφικῶν φύλλων, ὡς ἐν τῷ συμβολαίῳ ὥρισται, ἡ «Ἀντιγόνη» κατέλαβε τεσσαράκοντα πέντε· καὶ ἀντὶ τὰ 750 περίπου ἀντίτυπα νὰ ζητηθῶσιν, ὡς ἔδει, παρὰ τοῦ συλλόγου καὶ τῇ ἐντολῇ αὐτοῦ νὰ δοθῶσι, ἐδόθησαν ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ. Διὰ ταῦτα προτείνω, α') ὅπως ὁ σύλλογος παρακαλέσῃ τὸν κ. Κ. Καραπάνον νὰ ἐξετάσῃ ἢ αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἄλλου, ἂν ἡ ποιότης τοῦ χάρτου εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν τοῦ δείγματος, ὅπερ φυλάττεται, καὶ ἐν γένει ἂν ἐτηρήθησαν πάντες οἱ ὅροι τοῦ συμβολαίου, καὶ β') ὅπως γείνῃ ἡ ἀπάντησις μετὰ συνεννόησιν τοῦ προεδρείου μετὰ τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς. Αἱ προτάσεις τοῦ κ. Βασιάδου γίνονται δεκταί.

γ') Ψηφίζεται ἀγορὰ συγγραμμάτων τινῶν, ἅτινα ἐν καταλόγῳ ὑποβάλλει ἡ φιλολογικὴ ἐπιτροπή.

δ') Ὁ κ. Κ. Περδικίδης ἀναγινώσκει συνέχειαν τῆς πραγματείας αὐτοῦ «περὶ τινος ἐν Χαλεπίῳ ἀπολεσθείσης σημιτικῆς ἐπιγραφῆς δαυϊδικῶν χρόνων».

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἀναγνώσματος ὁ προεδρεύων εὐχαριστήσας τῷ κ. Κ. Περδικίδῃ ἐξ ὀνόματος τοῦ συλλόγου διὰ τὸ ἀξιόλογον αὐτοῦ ἀνάγνωσμα καὶ παρακαλέσας αὐτόν, ὅπως μὴ παύσῃ καὶ εἰς τὸ ἑξῆς παρέχων εἰς τὸν σύλλογον τοιαύτας πραγματείας, λύει τὴν συνεδρίασιν.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΜΕ'.

(Τακτική)

Τῇ 23 Φεβρουαρίου 1887.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

Ἡ ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀναβάλλεται ἀπόντος τοῦ εἰδ. γραμματέως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Α. Ε. Μέγα ἐξ Ἀγχιάλου, ὑποβάλλοντος ἐν χειρογράφῳ πρὸς κρίσιν τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «μαθήματα κοσμογραφίας» πόνημα αὐτοῦ.

Τοῦ κ. Ν. Παλιεράκη ἐκ Παρισίων, αἰτουμένου, ὅπως ἀναλάβῃ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Ἀριστοφάνους διὰ τὴν Ζωγράφειον βιβλιοθήκην.

Τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς, προτεινούσης, ὅπως δοθῶσι τῷ κομίσαντι τῇ ἐπιτροπῇ εἴκοσι περίπου ἐκτυπώματα ἐπιγραφῶν ἐξ Ἡρακλείας κ. Α. Βαχαριάδῃ λιρ. ὀθ. 3 εἰς ἀμοιβήν.

Τοῦ κ. Ed. Engel, γραμματέως τοῦ πρωσσικοῦ κοινοβουλίου, ἐκ Βερολίνου, πέμποντος τῷ συλλόγῳ ἀντίτυπον τοῦ περὶ τῆς προφορᾶς τῆς ἑλλ. γλώσσης πονήματός του (Aussprache des Griechischen), ἐξαιτουμένου τὴν ἐπ' αὐτοῦ γνώμην τῶν λογίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐκφράζοντος τὴν ἐπιθυμίαν, ὅπως ὁ σύλλογος πέμψῃ αὐτῷ τὰς ἑλλ. ἐφημερίδας, ὅσαι ἤθελον γράψει περὶ τοῦ πονήματός του.

Τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Διονυσίου τοῦ Ε' εὐχαριστήριος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους.

Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ τὰ ἑξῆς· ὅτι τὸ μὲν ὑπὸ τὸν τίτλον «μαθήματα κοσμογραφίας» πόνημα τοῦ κ. Λ. Δ. Μέγα θὰ παραπεμφθῇ τῇ ἐκπαιδευτικῇ ἐπιτροπῇ, ἡ δ' αἴτησις τοῦ κ. Ν. Παλιαράκη τῇ φιλολογικῇ ἐπιτροπῇ.

β') Ὁ πρόεδρος ἀγγέλλει τῷ συλλόγῳ, ὅτι μεταβὰς μεθ' ἁπάντων τῶν μελῶν τοῦ προεδρείου παρὰ τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ Διονυσίῳ τῷ Ε', ἐπέδωκεν αὐτῷ τὸ δίπλωμα ἐπιτίμου μέλους, προσφωνήσας τοιαῦτα·

«*Παναγιώτατε Δέσποτα.*

Τὸ προεδρεῖον τοῦ ἐν Κων/πόλει ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου ἐμφανίζεται σήμερον ἐνώπιον τῆς Ὑμετέρας σεπτῆς κορυφῆς, πλῆρες συγκινήσεως βαθείας καὶ ἀπεριορίστου σεβασμοῦ, ὅπως ἐπιδῷ Αὐτῇ τὸ δίπλωμα ἐπιτίμου μέλους, ὅπερ ὁ ἡμέτερος σύλλογος καθικετεύει Αὐτήν, ἵνα εὐμενῶς ἀποδέξηται, θεωροῦσα αὐτὸ ὡς μικρὸν δεῖγμα μεγάλου σεβασμοῦ καὶ ἀφοσιώσεως αὐτοῦ πρὸς τὸν γεραρὸν πατριάρχην τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας.

Ὁ σύλλογος ἡμῶν ἀπὸ καρδίας συγχαίρει τῇ Υ. Θ. Παναγιότητι ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ καὶ ἀναρρήσει Αὐτῆς ὡς ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, εὖ εἰδὼς τὰς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐνεργείας Αὐτῆς ὑπὲρ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τοὺς οὐ πρὸ μακροῦ μαρτυρικοὺς ἄθλους ὑπὲρ τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως. Δῴη Αὐτῇ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὑπὲρ οὗ, ὡς οἱ τῶν πρώτων τοῦ χριστιανισμοῦ αἰώνων ἔνδοξοι ὁμολογηταί, μετὰ τοσαύτης αὐταπαρνησίας καὶ τοσούτῳ τελεσφόρως θῦμα ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἑκουσίως τοῖς ὀπαδοῖς ἀντιχριστιανικῶν βουλευμάτων, ὑγείαν ἀμετάπτωτον, σθένος ἀκατάβλητον, καρτερίαν πάντα νικῶσαν τὰ ἀντίξοα, τὸν ἀμάραντον τῆς δόξης στέφανον. Τὰς θερμὰς ταύτας ἱκεσίας ὑπὲρ τῆς Ὑμετέρας πανσέπτου κορυφῆς τῷ Ὑψίστῳ ἀναπέμποντες, πεπεισμένα, ὅτι εἰσακουσθήσονται καὶ ὅτι κατὰ πάντα δικαιωθήσονται αἱ ἐπ' Αὐτῆς στηριζόμεναι μεγάλαι προσδοκίαι τῆς μητρὸς ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἡμετέρου γένους. Ἰδίᾳ δὲ τὴν γλυκεῖαν τρέφομεν ἐλπίδα, ὅτι ὁ μουσοτραφὴς καὶ φιλομουσότατος ποιμενάρχης ἡμῶν εὐδοκήσει ῥίπτειν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, ἀπὸ τῆς ὑψίστης τοῦ ἁγιωτάτου τούτου θρόνου καὶ πολυσεβάστου ἕδρας, βλέμμα συμπαθείας, βλέμμα εὐμενές, μακρόθυμον, προστατευτικὸν καὶ ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου, τοῦ πατρὸς τούτου τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ συλλόγων καὶ ἀδελφοτήτων, οὗτινος αἱ εἰκοσιεξαετεῖς φιλολογικαί τε καὶ ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι καὶ ἐκπαιδευτικαὶ ἐνέργειαι δεόντως ἐξετιμήθησαν πάντοτε καὶ ἔτι μᾶλλον ὁσημέραι ἐκτιμῶνται ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου ἔθνους καὶ ὑπὸ παντὸς τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου. Σκέπε, τοίνυν, Παναγιώτατε, τὸν σύλλογον ἡμῶν τῇ κραταιᾷ Σου χειρί, καὶ ἔντεινε καὶ κατευοδοῦ καὶ βασίλευε ἐπὶ τῶν ἀφωσιωμένων Σοι καρδιῶν σύμπαντος τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος».

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐν συγκινήσει ἀπαντῶσα εἰς τὴν προσφώνησιν εἶπεν, ὅτι δὲν νομίζει ἑαυτὴν ἀνταξίαν τῶν ἐπαίνων τοῦ κ. προέδρου τοῦ συλλόγου, διότι ἂν τι ἔπραξεν ἐν ταῖς ἑκάστοτε μητροπολιτικαῖς Αὐτῆς περιφερείαις ἢ ἐν οἱαδήποτε ἄλλῃ ἀποστολῇ, τοῦτο ἔπραξεν ἐκ καθήκοντος· ὅτι ἀπὸ πολ-

λοῦ γινώσκει τὰς τοῦ συλλόγου ἐργασίας καὶ δὲν θὰ παύσῃ νὰ παρακολουθῇ αὐτάς· ὅτι ἡ προσγενομένη εἰς αὐτὴν τιμὴ ἀντανακλᾷ εἰς ἅπαν τὸ γένος ἡμῶν· ὅτι εἰ καὶ ὁ σύλλογος, δὲν ἔχει ἀνάγκην προστάτου, ὅμως εἰς πᾶσαν περίστασιν μετὰ πολλῆς προθυμίας θέλει παρέχει τὴν δυνατὴν ἀρωγὴν Αὐτῆς καὶ ὅτι ὅταν αἱ περιστάσεις ἐπιτρέψωσι, θὰ ἐπισκεφθῇ οὐχὶ ἅπαξ ἀλλὰ καὶ δὶς καὶ τρὶς τὸν σύλλογον. Ἐν τέλει δὲ εὐχαριστήσασα τῷ προεδρείῳ ἐπὶ τῇ ἀπονεμηθείσῃ εἰς Αὐτὴν τιμῇ παρεκάλεσε τὸν κ. πρόεδρον, ὅπως διαβιβάσῃ καὶ εἰς τὸν σύλλογον τὰς εὐχὰς Αὐτῆς καὶ εὐλογίας.

Πρὸς τούτοις ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπέστειλε τῷ συλλόγῳ πιττάκιον, οὗτινος ἡ περίληψις ἀνεκοινώθη.

γ') Ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφορηθεὶς γίνεται δεκτὸς ὡς τακτικὸν μέλος ὁ κ. Γεώργιος Λεβίδης, γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα ἑλλ. πρεσβείας.

δ') Ὁ πρόεδρος ὑποβάλλει πρότασιν τοῦ προεδρείου περὶ διοργανώσεως συναυλίας πρὸς κάλυψιν τοῦ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἐλλείμματος. Τῆς προτάσεως δεκτῆς γενομένης προτείνει 1) νὰ ἀνατεθῇ ἡ διοργάνωσις τῆς συναυλίας τῷ προεδρείῳ καὶ 2) νὰ δοθῇ αὐτῷ πλήρης πληρεξουσιότης εἰς τὰ περὶ ταύτην. Καὶ αἱ προτάσεις αὗται γίνονται δεκταί.

ε) Ὁ εἰδικὸς γραμματεὺς ἀναγινώσκει μέρος τῆς πραγματείας τοῦ κ. Χαρ. Παπαμάρκου ὑπὸ τὸν τίτλον· « τὰ παρὰ Πολυβίῳ παιδαγωγικά ».

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΜΣ'.

(Τακτική)

Τῇ 2 Μαρτίου 1887

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

α') Ἀναγιγνώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Σ. Α. Μανασσείδου δημοδιδασκάλου ἐν Μαρασίῳ Ἀδριανουπόλεως, πέμποντος πρὸς κρίσιν ἐν χειρογράφῳ τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «νέα παιδαγωγία» πόνημα αὐτοῦ.

Τοῦ κ. Ed. Fournier ἐκ Παρισίων, εὐχαριστήριος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους.

γ') Ἀγγέλλονται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφορηθέντες γίνονται δεκτοὶ ὡς τακτικὰ μὲν μέλη οἱ κκ.

Ν. Σκωτίδης, πάρεδρος τοῦ ἐνταῦθα ἑλληνικοῦ προξενικοῦ δικαστηρίου, καὶ

Ν. Παπαγιαννόπουλος, διδάσκαλος ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ τῆς ἑλλ. κοινότητος Σταυροδρομίου·

ὡς ἀντεπιστέλλοντα δὲ οἱ κ.

Η. Παπαγεωργίου, καθηγητὴς ἐν τοῖς Ζαριφείοις διδασκαλείοις, καὶ

Melber, καθηγητὴς γυμνασίου ἐν Μονάχῳ.

δ') Ὁ πρόεδρος ἀγγέλλει τῷ συλλόγῳ τὸν θάνατον τοῦ κ. Heap, γενικοῦ προξένου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἐνταῦθα, ἐπίτιμον μέλος τοῦ συλλόγου, ἐπιπροσθές, ὅτι ὁ μακαρίτης διεκρίνετο ἐπὶ παιδείᾳ καὶ φιλομουσίᾳ καὶ μετὰ πολλῆς τῆς εὐχαριστήσεως ἐπεδίωκεν ἐν τῷ ἰδιωτικῷ αὐτοῦ βίῳ τὰς μετὰ τῶν ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν σχέσεις, πολλάκις δὲ καὶ εἰς συνεδριάσεις τοῦ συλλόγου παρευρέθη. Προτείνει δὲ καὶ ὁ σύλλογος ἀποδέχεται, ὅπως ἐκφρασθῇ ἡ λύπη τοῦ συλλόγου καὶ ἀποσταλῇ τῇ ἐντίμῳ χήρᾳ αὐτοῦ συλλυπητήριος ἐπιστολή.

ε) Ὁ κ. Λ. Ἠλιάδης Βεζάνος ἀνακοινοῦται τῷ συλλόγῳ δύο ἐπιτυμβίους ἐπιγραφὰς γεγλυμμένας ἐπὶ λίθων εὑρεθέντων ἐν Προύσσῃ, ὧν ὁ ἕτερος φέρει ἐμβλήματα λιθοξόου ἄνωθεν, ἤτοι σφῦραν, γλυφίδα, ἄτρακτον καὶ ἡμικύκλιον (ἴσως ἀναγωγέα), τὰ δὲ γράμματα αὐτοῦ κατὰ περίεργον τρόπον ἐν ἀντιστρόφῳ τάξει.

Ὁ πρόεδρος εὐχαριστεῖ τῷ κ. Βεζάνῳ ἀπὸ μέρους τοῦ συλλόγου καὶ παρακαλεῖ νὰ ἀποστείλῃ, εἰ δυνατόν, ἐκτυπώματα τῶν ἐπιγραφῶν.

ς') Ὁ λογιστὴς ἀναγινώσκει συνέχειαν τῆς ὑπὸ τὸν τίτλον «ὁμηρικαὶ μελέται» πραγματείας τοῦ κ. Μ. Παρανίκα.

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΜΖ'.

(Τακτική)

Τῇ 9 Μαρτίου 1887

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

α') Ἀναγιγνώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ βιβλιοφύλακος τοῦ ἐν Erlangen πανεπιστημίου, πέμποντος τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ ἡμετέρου συλλόγου 27 ἐναισίμους διατριβάς.

Τοῦ ἀρχειοφύλακος τῆς ἐνταῦθα γαλλικῆς πρεσβείας, προσκαλοῦντος τὸν σύλλογον νὰ παραλάβῃ ἐκ τῆς πρεσβείας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐν Γαλλίᾳ προσφερόμενα βιβλία τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ ἡμετέρου συλλόγου.

Τοῦ ἐν Τραπεζοῦντι φιλεκπαιδευτικοῦ συλλόγου «Ξενοφῶντος», εὐχαριστοῦντος ἐπὶ τῇ προσφορᾷ διαφόρων βιβλίων ἐκ τῶν πολλαπλῶν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἡμετέρου συλλόγου.

Ἐπιστολὴ τοῦ ἱερέως Παπᾶ Παναγιώτου Χαρίτωνος, ἀντιπροσώπου τῆς ἐπαρχίας Νικοπόλεως ἐνταῦθα πρὸς συλλογὴν ἐρανων ὑπὲρ ἀνεγέρσεως σχολῆς ἐν τῷ χωρίῳ Μεταλλείῳ, ἐξαιτουμένου καὶ τὴν τοῦ συλλόγου ὑλικὴν συνδρομὴν ὑπὲρ τοῦ εἰρημένου σκοποῦ.

Τοῦ κ. A. Nauck, καθηγητοῦ ἐν τῷ ἐν Πετρουπόλει πανεπιστημίῳ, χάριτας ὁμολογοῦντος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἐπιτίμου μέλους.

Τοῦ κ. Δ. Βερναρδάκη ἐκ Μιτυλήνης, παρακαλοῦντος, ὅπως ὁ σύλλογος διατάξῃ τοὺς τυπογράφους νὰ ἀναλάβωσι τὴν διακοπεῖσαν τύπωσιν τοῦ Α' τόμου, εἰ δ' ἄλλως, ἐὰν ἐπιθυμῇ ὁ σύλλογος νὰ διακοπῇ ἡ τύπωσις, νὰ τῷ ἀναγγείλῃ τοῦτο ὅσον τάχιον.

Τοῦ κ. Κοκκινάκη ἐκ Κίου τῆς Βιθυνίας, δι' ἧς ἀγγέλλει τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ κατ' ἐπιείκειαν ἀποδοθέντος αὐτῷ χειρογράφου τῆς πρὸς κρίσιν ἀποσταλείσης τῷ συλλόγῳ γραμματικῆς αὐτοῦ καὶ ἐκφράζει παράπονα κατὰ τῆς κριτικῆς τοῦ πονήματος ἐπιτροπῆς, ἐπισυνάπτων καὶ τὸ χειρόγραφον.

γ') Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι τὴν αἴτησιν τοῦ αἰδεσιμ. Παπᾶ Παναγιώτου Χαρίτωνος δὲν δύναται ὁ σύλλογος μεθ' ὅλην τὴν οἰκονομικὴν αὐτοῦ καχεξίαν νὰ διέλθῃ ἀπαρατήρητον, ἑπομένως προτείνει, ὅπως ἐκ τοῦ πενιχροῦ τοῦ συλλόγου ταμείου δοθῶσι 5 λίρ. ὀθωμ. πρὸς ἐνθάρρυνσιν μᾶλλον καὶ ὅπως πολλοὶ τῶν ὁμογενῶν φιλοτιμηθῶσιν.

Ὁ κ. Ψωμιάδης λέγει, ὅτι γινώσκει τὸν ἱερέα ἐκ τοῦ πλησίον καὶ ὅτι ὑποστηρίζει τὴν πρότασιν τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου τούτου δὲν γινώσκουσι τὴν πάτριον αὐτῶν γλῶσσαν.

δ') Ὁ κ. A. Clichian ἀναγινώσκει γαλλιστὶ πραγματείαν αὐτοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «ἀνάλυσις φιλολογικὴ καὶ ἠθικὴ τοῦ τελευταίου συγγράμματος τοῦ γάλλου μυθιστοριογράφου Βουρζέ».

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΜΗ'.

(Τακτική)

Τῇ 16 Μαρτίου 1887

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

Ἀναγνωσθέντων καὶ κυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως, α') ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τῶν κ. Μπουντάνα καὶ Γ. Καπετανοπούλου ἐκ Σιατίστης, ἀποστελλόντων πρὸς κρίσιν τὴν ὑπ' αὐτῶν φιλοπονηθεῖσαν γραμματικὴν τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσης.

Τῆς ἐν Ἀθήναις ἀρτισυστάτου « θρακικῆς ἀδελφότητος », ἀγγελλούσης τὴν ἵδρυσιν καὶ τὸν σκοπὸν αὐτῆς καὶ ἐξαιτουμένης τὴν ἠθικὴν ἀρωγὴν τοῦ συλλόγου πρὸς ἐνθάρρυνσιν καὶ ἐνίσχυσιν αὐτῆς· ἐπισυνάπτεται δὲ καὶ ἐγκύκλιος καὶ ἀντίτυπον τοῦ ἐν ἰσχύϊ κανονισμοῦ αὐτῆς.

Τοῦ κ. Η. Παπαγεωργίου ἐκ Φιλιππουπόλεως, χάριτας ὁμολογοῦντος ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ αὐτοῦ ὡς ἀντεπιστέλλοντος μέλους τοῦ συλλόγου.

Πιττάκιον τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, δι' οὗ διαβιβάζεται τεσκερὲς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ὑπουργείου τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν θρησκευμάτων περὶ ἀποτίσεως τῶν καθυστερούντων φόρων τοῦ κτιρίου τοῦ συλλόγου.

Τῆς ἐνταῦθα φιλεκπαιδευτικῆς ἀδελφότητος τῶν Καλαβρυωτῶν «Ναζιανζοῦ», εὐχαριστούσης θερμῶς τῷ συλλόγῳ ἐπὶ τῇ λίαν ἐνθαρρυντικῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ εἰς ἀπάντησιν τῆς περὶ συνδρομῆς αἰτήσεώς της.

Τοῦ κ. Α. Π. Κεραμέως ἐξ Ἱεροσολύμων, διαβιβάζοντος ἐπιστολὴν τοῦ ἐν Σύρᾳ κ. Δημοσθένους Χαβιαρᾶ μετὰ πραγματείας αὐτοῦ «περὶ τῆς καρικῆς πολίχνης Κασαρείας» καὶ συνιστῶντος, ὅπως ἀναγνωσθῇ αὕτη ἔν τινι τακτικῇ συνεδριάσει.

β') Ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι ἡ ὑπὸ τῶν κ. Μπουντάνα καὶ Γ. Καπετανοπούλου ἀποσταλεῖσα γραμματικὴ τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσης παραπεμφθήσεται τῇ ἐκπαιδευτικῇ ἐπιτροπῇ. Ψηφίζεται δὲ καὶ ἡ πρότασις τοῦ προεδρείου περὶ ἀποστολῆς συγχαρητηρίου ἐπιστολῆς εἰς τὴν ἐν Ἀθήναις «θρακικὴν ἀδελφότητα» ἐπὶ τῇ ἱδρύσει αὐτῆς.

Εἶτα ὁ πρόεδρος δίδει ἐξηγήσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ πιττακίου καὶ τῆς εἰς τὰ πατριαρχεῖα ἀποσταλείσης ἐπιστολῆς τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν θρησκευμάτων ὑπουργείου· ὑποβάλλει δὲ καὶ πρότασιν, ὅπως ἀνατεθῇ ἡ περαιτέρω διεξαγωγὴ τῆς ὑποθέσεως εἰς τὸ προεδρεῖον, τὸ ὁποῖον θὰ φροντίσῃ νὰ ἐξεύρῃ τὸ καταλληλότερον μέσον, ὅπως ἀπαλλάξῃ τὸν σύχι ἄλλως τε ἐν ἀνθηρᾷ οἰκονομικῇ καταστάσει διατελοῦντα σύλλογον ἀπὸ τοῦ φοβεροῦ τούτου φόρου.

Ὁ κ. Β. Σαρακιώτης λέγει, ὅτι, ἐπειδὴ ἐν τῇ φορολογίᾳ ὁ σύλλογος συγκαταριθμεῖται εἰς τὴν τάξιν τῶν σχολείων, εἶναι νομίμως ἀπηλλαγμένος πάσης τοιαύτης φορολογίας· διὰ τοῦτο λοιπὸν προτείνει ὡς μόνον μέσον τῆς διεξαγωγῆς τῆς ὑποθέσεως τὸ πατριαρχεῖον, τὴν ἀνωτάτην τῶν ὀρθοδόξων ἀρχήν.

Ὁ πρόεδρος ἀπαντῶν λέγει, ὅτι ὁ σύλλογος εἶναι ἤδη ἠναγκασμένος νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὸ πατριαρχικὸν πιττάκιον, καὶ θὰ σπεύσῃ βεβαίως νὰ ζητήσῃ τὴν συνδρομὴν τοῦ πατριαρχείου, ἂν μὴ ἐπιτύχῃ τοῦ ποθουμένου ἐνεργῶν ἡμιεπισήμως διὰ τῆς δημαρχίας.

Ὁ κ. Ι. Οἰκιάδης λέγει, ὅτι, ἐπειδὴ ἀπὸ μέρους τῆς κυβερνήσεως τὸ διάβημα ἐγένετο ἐπισήμως διὰ τοῦ πατριαρχείου, φρονεῖ, ὅτι αἱ μετὰ τῆς δημαρχίας διαπραγματεύσεις δὲν εἶναι τὸ κατάλληλον μέσον πρὸς διεξαγωγὴν τῆς ὑποθέσεως.

Ὁ κ. Δ. Παπαλλῆς παρατηρεῖ, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ πρόεδρος τῆς δημαρχίας δὲν ἔχει δικαιοδοσίαν νὰ ζητήσῃ τοιούτους φόρους ἀλλ' ἡ νομαρχία, διὰ τοῦτο φρονεῖ τὴν διὰ τῆς πατριαρχικῆς ἀρχῆς ἀμέσως διεξαγωγὴν ὡς μᾶλλον προτιμοτέραν, διότι ἄλλως ὑπάρχει κίνδυνος, μὴ ὁ σύλλογος προσκρούσῃ.

Μετὰ μακρὰν συζήτησιν ὑποβάλλει ὁ πρόεδρος τὴν πρότασιν τοῦ κ. Σαρακιώτου μετὰ τῆς προσθήκης «νὰ εἶναι ἐνήμερος ἀνεπισήμως, ὁσάκις παρουσιάζεται ἀνάγκη, καὶ ὁ Βλάχ βέης», ἥτις καὶ γίνεται δεκτή.

γ') Ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ γίνεται δεκτὸς ὡς τακτικὸν μέλος ὁ κ. Δ. Μεταξᾶς, πρῶτος γραμματεὺς τῆς ἐνταῦθα ἑλλ. πρεσβείας.

δ') Ὁ κ. Ν. Σκωτίδης ἀναγινώσκει πραγματείαν αὐτοῦ ἐπιγραφομένην· «μελέτη ἐπὶ τῶν μέχρι τῆς μακεδονικῆς ἐποχῆς ἑλλήνων σοφιστῶν καὶ τῆς ἐπιρροῆς αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἠθικῆς καταστάσεως καὶ τῆς τύχης τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος».

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἀναγνώσματος λαβὼν τὸν λόγον ὁ κ. Θ. Σαλτέλης παρατηρεῖ, ὅτι καίπερ μὴ περὶ τὴν φιλοσοφίαν διατρίβων, ὅμως νομίζει, ὅτι ἐν τῇ σπουδαίᾳ ἄλλως τε καὶ σοφῇ πραγματείᾳ αὐτοῦ ὁ κ. Ν. Σκωτίδης ἀδικεῖ πολὺ τοὺς σοφιστὰς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης φρονῶν, ὅτι ἡ τότε κοινωνικὴ διαφθορὰ ἦτο καθαρὸν προϊὸν τῆς τῶν σοφιστῶν διδασκαλίας. Ὁ κ. Σαλτέλης φρονεῖ, ὅτι ἀλλαχοῦ πρέπει νὰ ζητηθῇ ἡ τῆς τότε κοινωνίας διαφθορά, π. χ. εἰς τὰς προγενεστέρας νίκας καὶ τὸν ἐξ αὐτῶν κόρον τῶν νικητῶν καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις, οὐχὶ δὲ μόνον εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν σοφιστῶν, οἵτινες πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν οὐχὶ πατέρες ἀλλὰ τέκνα γνήσια τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Δὲν δύναταί τις, λέγει, νὰ ἀρνηθῇ, ὅτι ἠθικὴ διαφθορὰ ἀπαντᾷ καὶ ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Σόλωνος καὶ Πεισιστράτου, τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ αὐτοῦ τοῦ Περικλέους, ὅστις διὰ τῆς μειώσεως τῆς δυνάμεως τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν θεωρικῶν ἔθηκε τὰ σπέρματα τῆς μελλούσης διαφθορᾶς. Διὰ πάντα ταῦτα ἡ περ' ἧς ὁ λόγος ἐποχὴ δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ προϊὸν τῶν σοφιστῶν, ἀπ' ἐναντίας εἰς τοὺς σοφιστὰς ὀφείλεται μεγίστη εὐγνωμοσύνη, διότι οὗτοι πρῶτοι τὰς τότε ἀκμαζούσας φιλοσοφικὰς θεωρίας ἤρξαντο νὰ συστηματοποιῶσιν, οὗτοι τὴν φιλοσοφικὴν ἐξέτασιν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου μετεβίβασαν εἰς τὸν ἐσωτερικὸν ἄνθρωπον, οὗτοι παρήγαγον καὶ τὰς μεγάλας ἐκείνας διανοίας, τὸν Σωκράτην, Πλάτωνα καὶ Ἀριστοτέλην.

Ὁ κ. Σκωτίδης ἁπάντων λέγει, ὅτι εὐχαριστεῖ μὲν τῷ κ. Σαλτέλῃ παρακολουθήσαντι μετὰ πολλῆς τῆς προσοχῆς τὸ ἀνάγνωσμα αὐτοῦ, διαφωνεῖ ὅμως εἰς τὸ ὅτι ὡς μία τῶν αἰτιῶν τῆς ἠθικῆς διαφθορᾶς ἐθεωρήθησαν καὶ αἱ νίκαι, ἐνῷ ἡ ἱστορία διδάσκει ἡμᾶς τοὐναντίον· ἡ Γερμανία π. χ. ἐξῆλθε τῆς νίκης ἀκμαιοτέρα καὶ κρατιστοτέρα. Οἱ σοφισταί, καὶ ἂν θεωρηθῶσιν ὡς προϊόντα τῆς ἐποχῆς, συνετέλεσαν πολὺ διὰ τῶν ὀλεθρίων αὐτῶν διδαγμάτων εἰς τὴν ἐπαύξησιν τῆς διαφθορᾶς. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ὁμήρου καὶ Πεισιστράτου, ἂν ἀναφαίνεταί διαφθορά τις, αὕτη θεωρητέα ὡς ἐξαίρεσις, ἄλλως τε οἱ ὑπὸ τοῦ κ. Σαλτέλη ὀνομασθέντες ἄνδρες δὲν ἀντιπροσωπεύουσι τὰς δοξασίας τῆς τότε κοινωνίας. Ἡ ἐν λόγῳ διαφθορὰ πρέπει νὰ ἀποδοθῇ μᾶλλον ἀ) εἰς τὴν τότε ἐπικρατοῦσαν εἰς τάξεις διαίρεσιν (δούλων καὶ ἐλευθέρων), ἥτις εἶναι καὶ ἡ κυρία αἰτία τῆς παρακμῆς, καὶ β') εἰς τὸ τότε ἐπικρατοῦν πολιτικὸν σύστημα· ἀλλὰ τῆς ἐπὶ τῶν σοφιστῶν κοινωνικῆς διαφθορᾶς κυριωτάτη αἰτία εἶναι αὐτοὶ οἱ σοφισταί.

Ὁ κ. Σαλτέλης ἁπάντων λέγει, ὅτι ὁ κ. Σκωτίδης διὰ τῶν λόγων, οὓς ἀνέπτυξε καὶ ὑπεστήριξεν, ἀρκετὰ διεσαφήνισε τὴν γνώμην, ἣν αὐτὸς ἐν συνόψει διετύπωσε· τοῦτο ἀκριβῶς καὶ οὗτος εἶπεν, ὅτι ἀλλαχοῦ δέον νὰ ζητηθῇ ἡ αἰτία τῆς κοινωνικῆς διαφθορᾶς καὶ οὐχὶ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν σοφιστῶν, ἥτοι εἰς τοὺς ἐμφυλίους πολέμους, εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν εἰς τάξεις κοινωνικὰς διαίρεσιν καὶ εἰς τὰς κατὰ τῶν βαρβάρων νίκας. Ὅστις δὲ νομίζει, ὅτι ταῖς νίκαις τῆς Γερμανίας δὲν ἐπηκολούθησεν ἠθικὴ κατάπτωσις, σφάλλεται κατὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ.

Ὁ κ. Σκωτίδης λέγει, ὅτι ἡ νίκη θεωρεῖται ἠθικὴ ἱκανοποίησις. Ἡ Ἑλλὰς ἐμπνευσμένη ὑπὸ τῆς θείας μούσης τοῦ Πινδάρου καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἡσιόδου διετέλει κατὰ τὴν προτέραν ἐποχὴν ἠθικωτάτη· ἡ δὲ ἠθικότης αὕτη ὑπεστηρίχθη καὶ ὑπὸ τῶν φιλοσόφων Σωκράτους καὶ Πλάτωνος, ὧν τὰ διδάγματα καὶ σὺν αὐτοῖς τὴν ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν ἀκμὴν κατέρριψαν οἱ σοφισταί.

Ὁ κ. Ἰπ. Βασιάδης λαβὼν τὸν λόγον λέγει, ὅτι οὔτε οἱ σοφισταὶ ἐπήνεγκον τὴν τότε κοινωνικὴν διαφθοράν, οὔτε ἡ ἐπὶ τοῦ Περικλέους κοινωνία πρέπει νὰ θεωρηθῇ διεφθαρμένη· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα αὕτη θεωρεῖται ὑπὸ πάντων ὡς ὁ χρυσοῦς αἰών, οὗ τινος προϊὸν εἶνε ἡ πολιτικὴ καὶ ἠθικὴ ἐλευθερία, τὰ δράματα τοῦ Αἰσχύλου, Σοφοκλέους καὶ Ἀριστοφάνους καὶ ἄλλα. Αἰτία κυρίως τῆς ἠθικῆς παρακμῆς εἶναι ὁ φθόνος τῶν Σπαρτιατῶν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. Δὲν εἶναι ἀληθὲς ἐπίσης τὸ τοῦ κ. Σκωτίδου, ὅτι ὁ Γοργίας ἐνεθουσίασε τοὺς Ἕλληνας κατὰ τῶν βαρβάρων, διότι βραδύτερον οὗτος ἦλθε καὶ ἤκμασεν εἰς Ἀθήνας, οὐδ' ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἤγειραν αὐτῷ ἀνδριάντα, ὡς ἐν τῇ πραγματείᾳ αὐτοῦ ὁ κ. Σκωτίδης λέγει.

Μετὰ μακρὰν ἔτι συζήτησιν ὁ πρόεδρος λέγει, ὅτι ὁ σύλλογος εὐγνωμονεῖ τῷ κ. Σκωτίδῃ θελήσαντι ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ ὡς τακτικοῦ μέλους τοῦ συλλόγου νὰ παράσχῃ ἡμῖν πλουσίαν πνευματικὴν παιδαισίαν· ὅτι τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἀναγνώσματος αὐτοῦ ἀποδεικνύει ἡ ἔκτακτος συρροὴ καὶ τῶν μελῶν καὶ τοῦ ἀκροατηρίου καὶ ἡ σπουδαία περὶ αὐτοῦ συζήτησις.

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΜΘ'.

(Τακτικὴ)

Τῇ 23 Μαρτίου 1887.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ**.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς ἠγουμένης συνεδριάσεως ὁ κ. Σκωτίδης παρατηρεῖ, ὅτι δὲν εἶπεν, ὅτι μοναδικὴ καὶ κυριωτάτη αἰτία τῆς διαφθορᾶς ὑπῆρξαν οἱ σοφισταί, ἀλλ' ὅτι πρὸς ταῖς ἄλλαις αἰτίαις ὑπῆρξαν καὶ οὗτοι, οἵτινες εἶχον παραλάβει Ἑλλάδα ἀκμάζουσαν πολιτικῶς· ἑτέρα αἰτία τῆς διαφθορᾶς ὑπῆρξεν ἡ πολιτικὴ διαίρεσις, ἡ διάκρισις δούλων καὶ ἐλευθέρων καὶ ἡ συνεπὴς ἔλλειψις πολιτικοῦ δεσμοῦ· ἂν δ' ἀναφαίνεται ἐνίοτε δεσμός τις, οὗτος ἦτο μᾶλλον ὑπεροχῆς καὶ ἐπικρατήσεως· ὡς πρὸς τὴν παρατήρησιν δὲ τοῦ κ. Βασιάδου περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς γεννήσεως τοῦ σοφιστοῦ Γοργίου, παρετήρησεν, ὅτι οὐδεὶς τῶν συγγραφέων ὁρίζει αὐτὴν ἐπακριβῶς.

Ὁ κ. Σαλτέλης παρατηρεῖ, ὅτι δὲν εἶπεν, ὅτι αἱ νίκαι τῆς Ἑλλάδος προὐξένησαν τὴν διαφθορὰν αὐτῆς, ἀλλ' ὁ ἐξ αὐτῶν προερχόμενος κόρος καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ὕβρις.

Ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι ἡ πρότασις

τοῦ κ. Β. Σαρακιώτου δὲν ἐξετέθη καλῶς. Ἡ πρότασις αὐτοῦ ἡ ὑποβληθεῖσα εἰς ψηφοφορίαν ἦτο, ὅπως ἀπαντῶν ὁ σύλλογος ἐξαιτήσηται τὴν ἐνέργειαν τοῦ οἰκ. πατριάρχου ἐξακολουθῶν συνάμα καὶ τὰς διαπραγματεύσεις αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἐξοχ. προέδρου τῆς δημαρχίας, ὑποσχεθέντος καὶ ἐνεργοῦντος πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ συλλόγου ἀπὸ τοῦ φόρου.

Εἶτα τῶν πρακτικῶν διορθωθέντων καὶ κυρωθέντων, ἀ) ἀναγινώσκεται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ ἐνταῦθα γενικοῦ προξένου τῆς Ἑλλάδος κ. Ἐπ. Μαυρομμάτη, ἀνακοινοῦντος ἀντίγραφον ἐπιστολῆς τοῦ ἐν Βραΐλα προξένου τῆς Ἑλλάδος καὶ σχετικὸν ἀπόσπασμα διαθήκης περὶ κληροδοτήματος εἰς τὸν σύλλογον 2,000 φράγκων τοῦ αὐτόθι ἀποβιώσαντος Ἀποστόλου Σταματιάδου.

Τοῦ αὐτοῦ, διαβιβάζοντος τὸν Β' τόμον τῶν νομοσχεδίων περὶ ἀνωτέρας καὶ μέσης παιδεύσεως ἐν Ἑλλάδι, προσφερόμενον ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου.

Τοῦ κ. Ξεν. Δ. Ζύγουρα ἐξ Ἀθηνῶν, πέμποντος δύο ἀντίτυπα πονήματός του «ἐγχειριδίου οἰκιακῆς οἰκονομίας» καὶ ἐξαιτουμένου τὴν ὑπὸ τοῦ συλλόγου ἔγκρισιν καὶ σύστασιν αὐτοῦ.

Ἀνωνύμου, πέμποντος ὑπὸ τὸ λόγιον

« Νέων δὲ μέριμναι σὺν πόνοις εἱλισσόμεναι
δόξαν εὑρίσκοντι, λάμπει δὲ χρόνῳ
ἔργα μετ' αἰθέρα ἀερθέντα »

γραμματικὴν τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀρχαίαν μετὰ τῶν καταλλήλων συντακτικῶν κανόνων πρὸς χρῆσιν τῶν ἐν τοῖς δημοτικοῖς καὶ ἑλληνικοῖς σχολείοις διδασκομένων, εἰς τεύχη τρία.

Τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς, διαβιβαζούσης δύο πραγματείας τοῦ κ. Π. Παπαγεωργίου, «Αἰσχύλεια μελετήματα» καὶ «διορθώσεις εἰς τὰς τραγῳδίας τοῦ Σοφοκλέους», μετὰ τῆς παρακλήσεως, ὅπως ἐπιστραφῇ τῷ συγγραφεῖ ἡ δευτέρα πραγματεία ὡς προσεχῶς ἐκδοθησομένη ὑπ' αὐτοῦ.

β') Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ἀποφασίζει ὁ σύλλογος νὰ παραπέμψῃ εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν ἐπιτροπὴν τὴν τοῦ ἀνωνύμου γραμματικὴν καὶ τὴν τοῦ κ. Ζύγουρα οἰκιακὴν οἰκονομίαν, νὰ μὴ ἐπιστρέψῃ δὲ τῷ κ. Παπαγεωργίου τὴν πραγματείαν του ἐν πρωτοτύπῳ, ἅτε ἀναγνωσθησομένην, ἀλλ' ἐν ἀντιγράφῳ.

Τὸ προεδρεῖον προτείνει, ὁ δὲ σύλλογος διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας παραδέχεται τὸν διορισμὸν τοῦ ἐν Βραΐλα κ. Νικολάου Κούπα ὡς πληρεξουσίου τοῦ συλλόγου διὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ ἐκ δισχιλίων φράγκων κληροδοτήματος τοῦ μακαρίτου Ἀποστόλου Σταματιάδου.

γ') Ἀγγέλλεται τὸ δεύτερον καὶ ψηφοφορεῖται ὡς τακτικὸν μέλος τοῦ συλλόγου ὁ κ. Κίμων Ῥάιναχ.

δ') Ὁ λογιστὴς ἀναγινώσκει τὴν ὑπὸ τοῦ κ. Π. Παπαγεωργίου περιφθεῖσαν πραγματείαν « διορθώσεις εἰς τὰς τραγῳδίας τοῦ Σοφοκλέους ».

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΝ'.

(Ἔκτακτος)

Τῇ 11 Ἀπριλίου 1887.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

Ἀναγνωσθέντων καὶ κυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἠγουμένης ἐκτάκτου συνεδριάσεως, ὁ γραμματεὺς τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς ἀναγινώσκει τὴν ἔκθεσιν τῶν ἐτησίων ἐργασιῶν αὐτῆς.

Εἶτα ὁ γραμματεὺς τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς ἀναγινώσκει τὴν ἔκθεσιν τῶν ἐτησίων ἐργασιῶν αὐτῆς, ἔχουσαν ὡδε·

« Κύριοι συνάδελφοι.

Διτὴ καὶ οὐδαμῶς ἔργα ὑπὸ μάλης φέρουσα παρίσταται πρὸ ὑμῶν ἡ σπουδαιότατα καθήκοντα ἔχουσα ἐκπαιδευτικὴ τοῦ συλλόγου ἐπιτροπή. Μὴ δ' αὐτὴν καταδικάσητε, διότι τῆς λιτότητος αὐτῆς οὐδὲν ἕτερον αἴτιον, ἢ τὸ σμικρὸν τοῦ χρόνου τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, ἅτε τῶν ἔργων αὐτῆς ἐπιληφθεῖσα κατὰ σεπτέμβριον. Ἀλλὰ καὶ τοῦ χρόνου τὸ σμικρὸν ἀνεπλήρου ἄν, εἰ πάντα τὰ μέλη αὐτῆς τὰ κατὰ τὰς ἀρχαιρεσίας ἐκλεγέντα προσήρχοντο. Δυστυχῶς ὅμως ἐκ τῶν ἐννέα αὐτῆς μελῶν ἦτοι τῶν κ. Θ. Σαλτέλη, Χρ. Χατζηχρήστου, Φ. Τάγη, Σ. Βουτυρᾶ, Ν. Παρανίκα, Ἀναστασίου Τάγη, Μιχαὴλ Κεφάλα, Α. Ἀμαξοπούλου καὶ Ὀδ. Ἀνδρεάδου, τέσσαρα οἱ κ. Σ. Βουτυρᾶς, Α. Τάγης, Ε. Ἀμαξόπουλος καὶ Μ. Κεφάλας, καίπερ διὰ τῆς πείρας καὶ τῶν γνώσεων αὐτῶν σπουδαίως δυνάμενοι συντελέσαι εἰς τὴν προαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ἐπανειλημμένως προσκληθέντες εἰς σύσκεψιν παρέσχησαν συνεδρίασιν. Τούτου δ' ἕνεκα ἡ ἐπιτροπὴ ἔσπευσεν ἐν καιρῷ φανερὰν κατάστῆσαι τὴν ἀπουσίαν τῶν ἄνω ἐλλογίμων μελῶν αὐτῆς τῷ συλλόγῳ καὶ προτεῖναι τὴν ἐν τοῖς μέλεσιν αὐτῆς κατάταξιν τοῦ ἀκαμάτου καὶ σεβαστοῦ κ. Βασιάδου, ὃς ἀναγκαιότατος ἦν ταῖς ἐργασίαις αὐτῆς, καὶ ἐσχάτως τὴν τῶν κ. Π. Πετρακίδου καὶ Ἰωάννου Χατζηιωάννου, οἵτινες ἅμα ἐκλεγέντες ἐπελήφθησαν τῶν ἔργων τῆς ἐπιτροπῆς.

Κατὰ τὸ βραχὺ δὲ διάστημα τὸ ταχθὲν ἐγένοντο συνεδρίαι ἑπτά, πολλῶν ἄλλων ματαιωθεισῶν ἕνεκα μὴ προσελεύσεως τῶν μελῶν, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων κ. Θ. Σαλτέλη. Καὶ κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἡ ἐπιτροπὴ ἐξελέξατο γραμματέα αὐτῆς τὸν κ. Ὀδυσσέα Ἀνδρεάδην, ὡρίσατο δὲ ἡμέραν τῶν τακτικῶν αὐτῆς συνεδριῶν τὴν πέμπτην κατὰ δεκαπενθημερίαν, κατὰ δὲ τὰς λοιπὰς ἐμερίμνησε περὶ τῶν ἄλλων αὐτῆς ἔργων, ἅτινα συγκεφαλαιοῦμεν ἐν ταῖς ἑξῆς.

Ὡς βεβαίως οὐ λανθάνει ὑμᾶς, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἕνεκα τῶν τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος καὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ συνεδρίου ἐργασιῶν κρίσις τῶν εἰς τὸν Καραπάνειον ἀγῶνα ὑποβληθέντων ἔργων οὐκ ἐγένετο.

Ἡ ἐπιτροπή, ἅμα ἀναλαβοῦσα τὰ καθήκοντα αὐτῆς, ἐμερίμνησε περὶ αὐτῶν καὶ προὔτεινε τῷ συλλόγῳ, ὅπως, ἐπειδὴ ἤδη ἐγγὺς ἦν ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἔδει νὰ γένηται ἡ κρίσις καὶ τῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὑποβληθησομένων εἰς τὸν Καραπάνειον ἀγῶνα πονημάτων, ἐπιτραπῇ αὐτῇ ποιήσασθαι τὴν τούτων κρίσιν κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους μετὰ τῶν ἄλλων, ὅσα ἤθελον ὑποβληθῆ, δημοσιευθῇ δὲ διὰ τῶν ἐφημερίδων, τίνα τῶν τοῦ Καραπανείου ἀγῶνος τοῦ παρελθόντος ἔτους μετὰ τῶν τῷ ἔτει τούτῳ ὡρισμένων κριθήσονται. Ὁ σύλλογος τὴν πρότασιν τῆς ἐπιτροπῆς ἀποδεξάμενος ἐπέτρεψεν αὐτῇ ἐν τῷ τέλει τοῦ ἔτους μετὰ τῶν πεμφθησομένων ποιήσασθαι κρίσιν πάντων ὁμοῦ.

Δυστυχῶς ὅμως οὐδὲν νέον κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἀπεστάλη πόνημα. Τούτου ἕνεκα ἡ ἐπιτροπὴ ἀνακοινώσεται ὑμῖν κρίσιν ἐν ἑπομένῃ συνεδρίᾳ διὰ τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτῆς κ. Θ. Σαλτέλη μόνον τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος πεμφθέντων. Ῥητέον ὅμως ἐνταῦθα, ὅτι καὶ ἡ, προταθεῖσα περὶ τοῦ Καραπανείου ἀγῶνος δημοσίευσις οὐκ ἐγένετο. Ῥητέον πρὸς τούτοις, ὅτι πρό τινων ἡμερῶν ἀπεστάλη ἀνωνύμως καὶ ἕτερον χειρόγραφον γραμματικῆς, ὁ σκοπὸς ὅμως τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ οὐκ ἐδηλοῦτο· ἀλλὰ καὶ εἰ ἀπεστάλη, ὅπως ὑποβληθῇ τῷ Καραπανείῳ ἀγῶνι, οὐδαμῶς ἠδύνατο νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει, ἅτε ἐκπροθέσμως ἀποσταλέν.

Περὶ τοῦ ἑτέρου δὲ τῶν διαγωνισμάτων τοῦ ἀνατεθειμένου τῇ ἐκπαιδευτικῇ ἐπιτροπῇ τοῦ Βουτσιναίου ἀγῶνος, ἀνακοινούμεθα μετὰ λύπης, ὅτι οὐδὲν ἀπεστάλη. Οὕτω δὲ τὸ προκηρυχθὲν πρὸ τετραετίας πρόγραμμα πρὸς σύνταξιν ὁδηγοῦ τῆς δημοτικῆς παιδεύσεως παρατείνεται ἔτι. Ἕνεκα δὲ τῆς παρατάσεως αὐτοῦ ἡ ἐπιτροπὴ ἀνέβαλε καὶ τὴν σύνταξιν τοῦ προγράμματος πρὸς ἐκπόνησιν ὁδηγοῦ τῆς μέσης παιδεύσεως. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῷ μὴ ἐπιτεύξει τοῦ ἀγῶνος τούτου σφόδρα λυπεῖται, εὔχεται δέ, ὅπως τὸ ἐπιόν ἔτος καὶ οὗτος ἐπιτευχθῇ πρὸς χαρὰν τοῦ φιλογενοῦς ἱδρυτοῦ αὐτοῦ κ. Βουτσινᾶ.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος πρὸς κρίσιν αὐτῆς παραπεμφθέντων βιβλίων ἐποιήσατο ἤδη τὴν τοῦ ἐκ τεσσάρων τευχῶν ἀναγνωστικοῦ τῶν φιλοπόνων κκ. Μισιτζῆ καὶ Καλλιγᾶ. Ταύτην δὲ ἀνακοινώσεται τῷ συλλόγῳ.

Ἐκ δὲ τῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο πεμφθέντων πονημάτων: ἀ) χριστιανικῆς ἠθικῆς πρὸς χρῆσιν τῶν ἐν ταῖς ἀστικαῖς καὶ δημοτικαῖς σχολαῖς διδασκομένων ὑπὸ Πρωτοπαπᾶδη, β') ἀνθοδέσμης σωματολογίας καὶ ἀνθρωπολογίας ὑπὸ Μακάρου, γ') οἰκιακῆς οἰκονομίας ὑπὸ Ξ. Ζύγουρα, δ') γραμματικῆς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ ε) νέας παιδαγωγίας ὑπὸ Σ. Μανασσείδου (τὰ τελευταῖα ἀπεστάλησαν πρό τινων ἡμερῶν) ἡ ἐπιτροπὴ ἔκρινεν ἤδη τὸ τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς, κρινεῖ δ' ἔτι τὸ τῆς σωματολογίας καὶ ἀνθρωπολογίας. Τῶν δὲ τελευταίων, ἅρτι πεμφθέντων, μόνον τὴν τῆς νέας παιδαγωγίας κρίσιν ποιήσεται, τῶν δὲ ἄλλων τὴν κρίσιν ἀναβάλλει εἰς τὴν ἐπιοῦσαν περίοδον.

Ἀποπερατοῦντες δὲ τὴν ἔκθεσιν ἡμῶν γνωστὸν ποιούμεθα, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ καὶ ἱκανὰς ἀντήλλαξεν ἰδέας περὶ ἐκπαιδευτικῶν ζητημάτων. Ἀποχωροῦσα δὲ δι' ἐλπίδος ἔχει, ὅτι ἡ διάδοχος αὐτῆς πλείω πράξει».

Μετὰ ταῦτα λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΝΑ'.

(Τακτική)

Τῇ 12 Ἀπριλίου 1887

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

Ἀναγνωσθέντων καὶ κυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ὁ πρόεδρος ἀγγέλλει, ὅτι ἐν τῇ συνεδριάσει ταύτῃ παρίσταται καὶ ὁ κ. Φρειδερῖκος Βλάς, ἐπίτιμον μέλος τοῦ συλλόγου· πρὸς τοῦτον δὲ ἀποτεινόμενος ἐκφράζει τὴν χαράν, ἣν ὁ σύλλογος αἰσθάνεται δεχόμενος ἐν τῷ περιβόλῳ αὐτοῦ ἄνδρας τιμῶντας αὐτόν, προστίθησιν, ὅτι ὁ σύλλογος γινώσκει νὰ ἐκτιμᾷ τὰς ἐργασίας τοῦ κ. Βλάς, καὶ ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα, ὅτι οὗτος ἐπωφελούμενος τῆς βραχείας ἐνταῦθα διαμονῆς του, δὲν θὰ ἐμμένῃ εἰς τὴν γνώμην αὐτοῦ περὶ τῆς προφορᾶς τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης. Τελευτῶν δὲ εὐχαριστεῖ ἐκ μέρους τοῦ συλλόγου τῷ κ. Βλὰς διὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτοῦ ταύτην τὴν τιμῶσαν τὸν σύλλογον.

Ὁ κ. Βλὰς εὐχαριστῶν τῷ προέδρῳ ἐφ' οἷς εἶπε περὶ αὐτοῦ, δηλοῖ, ὅτι θεωρεῖ ἑαυτὸν εὐτυχῆ, διότι παρευρέθη ἐν συνεδριάσει τοῦ συλλόγου, καὶ ὅτι μεγίστην αὐτοῦ τιμὴν θεωρεῖ, διότι καταλέγεται ἐν τοῖς μέλεσιν ἱδρύματος τοσοῦτον τιμωμένου ἔν τε τῇ Εὐρώπῃ καὶ τῇ Ἀμερικῇ.

Εἶτα ἀ) ἀναγινώσκεται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ συλλόγου «Ἑρμοῦ», δι' ἧς ἀρνεῖται νὰ παραχωρήσῃ τὸν μουσικὸν αὐτοῦ χορὸν διὰ τὴν συναυλίαν τοῦ ἡμετέρου συλλόγου, προβάλλων ὡς αἴτιον τὸ ἀνεπαρκὲς τοῦ χρόνου πρὸς προετοιμασίαν.

Τοῦ αὐτοῦ συλλόγου, αἰτουμένου τὴν ἡμετέραν αἴθουσαν διὰ συναυλίαν πρὸς ὄφελος αὐτοῦ δοθησομένην τὴν 19 Ἀπριλίου.

Τοῦ αὐτοῦ συλλόγου, δι' ἧς αἰτεῖται τὴν παραχώρησιν τῆς μεγάλης αἰθούσης τοῦ συλλόγου, ὅπως ἐν αὐτῇ ἐξασκῶνται ὁ συγκροτηθησόμενος γυναικεῖος μουσικὸς χορός.

β') Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ προεδρος παρατηρεῖ, 1) ὅτι ἡ ἄρνησις τοῦ συλλόγου «Ἑρμοῦ» λυπεῖ τὸν ἡμέτερον σύλλογον, ὅστις προθυμότατα παρέσχε πᾶσαν συνδρομὴν πρὸς αὐτόν· 2) τὴν αἴτησιν τοῦ συλλόγου «Ἑρμοῦ» περὶ παραχωρήσεως τῆς αἰθούσης πρὸς συγκρότησιν συναυλίας ὁ σύλλογος δὲν δύναται νὰ δεχθῇ, διότι τὴν αὐτὴν ἡμέραν θὰ τελεσθῶσι καὶ αἱ ἀρχαιρεσίαι αὐτοῦ· 3) προτείνει, ὅπως ἀπορριφθῇ καὶ ἡ τρίτη τοῦ αὐτοῦ συλλόγου αἴτησις, ὡς μὴ συνᾴδουσα πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ τὴν σοβαρότητα τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἡμετέρου συλλόγου.

Αἱ προτάσεις αὗται τοῦ προέδρου γίνονται δεκταί.

γ') Ὁ πρόεδρος ἀγγέλλει μετὰ λύπης τὸν θάνατον τοῦ Πέτρου Μαυρογένους, μέλους τακτικοῦ τοῦ συλλόγου, ἐπειπών, ὅτι ὁ ἀοίδιμος ἀνὴρ ἠγάπησε τὸν σύλλογον καὶ ἐφάνη πρόθυμος εἰς πᾶσαν αὐτοῦ αἴτησιν· προτείνει δέ, ὅπως ὁ σύλλογος ἐκφράσῃ τῇ οἰκογενείᾳ αὐτοῦ δι' ἐπιστολῆς τὰ συλλυπητήριά του.

Ἡ πρότασις γίνεται δεκτή.

δ') Ὁ λογιστὴς ἀναγινώσκει πραγματείαν τοῦ κ. Π. Παπαγεωργίου ὑπὸ τὸν τίτλον «Αἰσχύλεια μελετήματα».

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΝΒ'.

(Ἐκτακτος)

Τῇ 18 Ἀπριλίου 1887

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

Ἐλλειπόντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης ἐκτάκτου συνεδριάσεως ἀ) ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τῆς πρυτανείας τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐθνικοῦ πανεπιστημίου, προσκαλούσης τὸν σύλλογον ν' ἀντιπροσωπευθῇ ὑπό τινος τῶν μελῶν αὐτοῦ κατὰ τὰς ἑορτὰς τῆς πεντηκονταετηρίδος τοῦ πανεπιστημίου, γενησομένας τῇ 18, 19 καὶ 20 τοῦ ἐπιόντος μηνὸς μαΐου.

Τῆς κ. Εὐανθίας, χήρας Ἰω. Βούρη ἐξ Ἀθηνῶν, εὐχαριστούσης τῷ συλλόγῳ διὰ τὰ συλλυπητήρια αὐτοῦ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ μακαρίτου συζύγου αὐτῆς.

Τῆς ἐν Σιλοπόρτῃ ἀδελφότητος «Ἑννέα Μουσῶν» προσκλητήριος εἰς τὴν ἐπέτειον αὐτῆς ἑορτήν, γενησομένην τῇ κυριακῇ, 19 ἀπριλίου.

Τοῦ κ. Σάββα Ἰωαννίδου, ἐντεῦθεν, αἰτουμένου, ὅπως ὁ σύλλογος συνδράμῃ αὐτὸν λαμβάνων ἀντίτυπά τινα τοῦ πρό τινος ἐκδοθέντος πονήματός του ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἔπος Διγενοῦς Ἀκρίτου».

Τοῦ κ. F. Blass ἀποχαιρετῶντος τὸν σύλλογον ἐπὶ τῇ προσεχεῖ ἀναχωρήσει αὐτοῦ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως.

δ') Ὁ πρόεδρος ἀγγέλλει, ὅτι ἅμα λαβὼν τὴν πρόσκλησιν τῆς πρυτανείας τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐθνικοῦ πανεπιστημίου συνεκρότησε συνεδρίασιν, ἐν ᾗ ἀπεφασίσθη νὰ καθυποβληθῶσιν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ συλλόγου αἱ ἑξῆς προτάσεις· 1) νὰ γείνῃ δεκτὴ ἡ πρόσκλησις· 2) νὰ ψηφισθῇ ἔκτακτος πίστωσις 15 λιρῶν δι' ἔξοδα τοῦ μέλλοντος ἀντιπροσωπεῦσαι τὸν ἡμέτερον σύλλογον κατὰ τὴν πεντηκονταετηρίδα τοῦ πανεπιστημίου· καὶ 3) ὡς ἀντιπρόσωπον τοῦ συλλόγου προτείνει τὸν κ. Ἡροκλ. Βασιάδην.

Τῶν προτάσεων δεκτῶν γενομένων, γ') ὁ κ. Κ. Περδικίδης, εἰσηγητὴς τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς, ἀναγινώσκει ἔκθεσιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἔχουσαν ὧδε.

« Κύριοι,

Τῇ προσκλήσει τοῦ προεδρείου ἐρχόμεθα, ὅπως κατὰ τὰ κεκανονισμένα δῶμεν τὴν ἐνιαύσιον ἔκθεσιν τῶν ὑπὸ τῆς ὑμετέρας ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς πεπραγμένων ἐν τῷ διαρρήματι τοῦ ἤδη λήγοντος συλλογικοῦ ἔτους.

Μέλη τῆς ἐπιτροπῆς κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἐξελέχθησαν μὲν ὑπὸ τοῦ συλλόγου οἱ ἑξῆς: Dr J. Mordtmann, ὁ αἰδεσιμώτατος C. G. Curtis, ὁ ἐξ. κ. Στ. Ἀριστάρχης, ὁ κ. James Calvert, ὁ κ. Κ. Περδικίδης, ὁ κ. Sorlin Dorigny, ὁ κ. Ξ. Σιδερόπουλος καὶ ὁ κ. Ἀθ. Παπαδόπουλος Κεραμεύς, ἀπέσχον ὅμως τῶν συνεδριάσεων αὐτῆς ὁ ἐξ. κ. Στ. Ἀριστάρχης καὶ ὁ κ. Sorlin Dorigny κωλυόμενοι βεβαίως ὑπὸ τῶν ἀσχολιῶν αὐτῶν· λίαν λυπηρὸν δέ, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐστερήθη τῆς συμπράξεως καὶ τῶν ἐγνωσμένων φώτων τῆς Α. ἐξ. τοῦ ἄρχοντος μεγάλου λογοθέτου.

Συνεδριάσεις τῆς ἐπιτροπῆς ἐγένοντο δέκα καὶ ἑπτά. Καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ἐξελέγη ὁ καὶ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους διατελῶν τοιοῦτος κ. J. Mordtmann, γραμματεὺς δὲ ὁ κ. Ἀθ. Παπαδόπουλος Κεραμεύς. Ἀπὸ τῆς δευτέρας ὅμως συνεδριάσεως ὁ κ. J. Mordtmann παρητήθη τῆς προεδρείας διὰ λόγους σχετιζομένους πρὸς τὰ νέα καθήκοντα, δι' ὧν ἐπεφόρτισεν αὐτὸν ἡ αὐτοκρατορικὴ γερμανικὴ κυβέρνησις. Ἡ ἐπιτροπὴ ἠναγκάσθη νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν ἀνάγκην ταύτην, ἧς μόνην ἀντιστάθμισιν εὗρε τὴν ὑπόσχεσιν, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ σοφὸς διδάκτωρ, ὅτι καίπερ ἀποχωρῶν τῆς προεδρείας οὐδὲν ἧττον θέλει ἐξακολουθεῖ ἐργαζόμενος πάντοτε προθύμως μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς ὡς μέλος αὐτῆς, ὑπόσχεσιν, ἣν μετ' ἐντίμου ἀκριβείας ἐξετέλεσε. Συνεπείᾳ τῆς παραιτήσεως ταύτης ἐξελέγη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς πρόεδρος αὐτῆς ὁ αἰδεσιμώτατος κ. C. G. Curtis, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ὁποίου ἡ ἐπιτροπὴ ἐποιήσατο τὰς ἑξῆς μελέτας.

Α'. Ἡ ἐπιτροπὴ ἀνέθηκε τῷ κ. J. Mordtmann τὴν μελέτην πέντε ἐπιγραφῶν, ἃς ἀνεκάλυψαν μὲν ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Tunnel, ἀντέγραψε δὲ ὁ κ. Ὀδ. Ἀνδρεάδης. Τῷ ἰδίῳ ἀνετέθησαν καὶ ἡ μελέτη ἐπιγραφῆς ἐξ Ἰκονίου καὶ ἑτέρας ἐκ Βελεγράδων.

Β'. Ὁ αὐτὸς διδάκτωρ ἐπέδειξε τῇ ἐπιτροπῇ χαρτῶν ἐκτύπωμα ἐπιγραφῆς ἐπὶ λίθου κατακειμένου ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς ἐν Γαλατᾷ Ἀρμενικῆς ἐκκλησίας. Ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς ὑπάρχει ἀνάγλυφον ἀετοῦ στεφηφόρου. Παραβάλλων τοῦτο πρὸς ἕτερον ὅμοιον ἐκτύπωμα σταυροῦ μετὰ διπλοῦ ἀετοῦ συμπεραίνει ὁ συνάδελφος ἡμῶν, ὅτι ὁ στεφηφόρος ἀετὸς ἦν τὸ οἰκόσημον τῆς οἰκογενείας τῶν Λασκάρεων.

Γ'. Ὁ κ. πρόεδρος ἀνέγνω μελέτην αὐτοῦ περὶ τινων ἐκ Μακεδονίας ἐπιγραφῶν, αἵτινες ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῷ διανεμηθέντι ἤδη ἀρχαιολογικῷ δελτίῳ.

Δ'. Ὁ κ. πρόεδρος ἐπέδειξε τῇ ἐπιτροπῇ ἔντυπα τῆς περιφήμου ἐπιγραφῆς, ἥτις σώζεται ἔτι ἐπὶ τοῦ ἐκ Δελφῶν μεταπομισθέντος χαλκίνου ὀφιοειδοῦς τρίποδος ἐν Ἱπποδρομίῳ ἀποδείξας, ὅτι ὁ ἄλλοτε συνάδελφος ἡμῶν κ. Α. Πασπάτης ἐσφαλμένως διεκήρυξεν εἰς τὸν σοφὸν κόσμον ἐν τῷ τελευταίῳ αὐτοῦ ἔργῳ τῷ ἐπιγραφομένῳ « Βυζαντιναὶ ἀνέκτορα», ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη δὲν ὑπάρχει.

Ε'. Ὁ κ. J. Calvert ἐπέδειξε μολυβδόβουλλον παριστῶν τὸν ἅγιον Δημήτριον, ὑποκάτω δὲ αὐτοῦ δύο κύνας. Τὸ ἐν λόγῳ μολυβδόβουλλον ἀνήκει εἰς τὸν Η' αἰῶνα. Ἡ χρονολογία αὕτη ἐστὶ λίαν σπουδαία, διότι ἐξ αὐτῆς μανθάνομεν, ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἤδη ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Δημητρίου ὑπῆρχε παραδεδεγμένη.

Ϛ'. Ὁ κ. Ἀθ. Παπαδόπουλος Κεραμεὺς

ἀνέγνω τινὰ περὶ τῆς Μαγνησίας τῆς ὑπὸ Σιπύλῳ.

Ζ'. Ὁ κ. Ξ. Σιδερόπουλος ἀνεκάλυψεν ἐπιγραφὴν ἐπὶ περιρραντηρίου χριστιανικοῦ, ὅπερ ταυτῦν χρησιμεύει ὡς στήλη τῆς ἁγίας τραπέζης ἐν τῇ ἐν Παντειχίῳ νεοδμήτῳ ἐκκλησίᾳ. Κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην, τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος περιρραντήριον ἀφιερώθη ὑπὸ Μαρίας τινός, ἀνήκει δὲ κατὰ τὸν συνάδελφον ἡμῶν εἰς τὸν Θ' ἢ Ι' αἰῶνα. Ὅθεν ἐξάγεται, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὑπῆρχεν ἔθος τοῦ τοποθετεῖν περιρραντήρια ἐν ταῖς ἐκκλησίαις. Ὁ κ. Ξ. Σιδερόπουλος ἐπίσης ἐκ τούτων ἀφορμὴν λαμβάνων ἰσχυρίζεται, ὅτι πολλοὶ ἀρχαῖοι κρατῆρες μετετράπησαν ἐπὶ τῆς χριστιανικῆς ἐποχῆς εἰς βαπτιστήρας.

Η'. Ὁ κ. J. Mordtmann ἀνεκάλυψεν ἐπιγραφὴν ἐπὶ σαρκοφάγου ἐν Ῥούμελι-Χισάρ, ἐν ᾗ ἀνέγνω τὸ ὄνομα τοῦ Ἰουλιανοῦ. Ὁ ἐν λόγῳ λοιπὸν σαρκοφάγος προφανῶς ἦν κενοτάφιον, ὃ ἐποίησεν ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐνοοῦσα αὐτὸν μερίς.

Θ'. Ὁ κ. Κ. Περδικίδης ἰσχυρίζεται, ὅτι αἱ ἐκ τοῦ Ἡροδότου καὶ τοῦ Ξενοφῶντος ἀρυόμεναι ἀποδείξεις, ὅτι τὰ Σοῦσα ἦσαν πρωτεύουσα τοῦ περσικοῦ κράτους ἀπὸ Κύρου ἤδη καὶ Καμβύσου, συμπληροῦνται ταυτῦν καὶ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ βαρελοειδοῦς κυλίνδρου τοῦ κ. Rassam, ἐν ᾧ ὁ Κῦρος ἀποκαλεῖται *βασιλεὺς Ἀλάμ*, ἡς χώρας γνωστὸν ὅτι τὰ Σοῦσα ἦσαν ἡ πρωτεύουσα πόλις.

Ι'. Ὁ κ. Ξ. Σιδερόπουλος ἀνέγνω τινὰ περὶ Δαμάτρους, ταυτῦν Ἀλέμ-δάγ.

ΙΑ'. Ὁ κ. J. Mordtmann ἀνεῦρεν ἐπὶ κιονοκράνου εὑρισκομένου ἐν Βουγιοὺκ-δερὲ τὸ μονόγραμμα τοῦ πατριάρχου Φωτίου.

Περὶ τῆς καταλήξεως τινῶν ἐθνικῶν εἰς *ανὸς* καταλήξεως ἀμφιβόλου ἑλληνισμοῦ ἀναφέρει ὁ αὐτὸς συνάδελφος διαφόρους ἐκδεδομένας καὶ ἀνεκδότους ἐπιγραφὰς ἐκ Βιθυνίας, ἐν αἷς ἀναγινώσκονται ἐθνικὰ ὀνόματα εἰς *ανὸς* καταλήγοντα, οἷον, Ἀρβηλανοῦ κώμη, Πρηπανοῦ κώμη, Δαλανοῦ κώμη, Ἀραδειανοῦ κτλ.

ΙΒ'. Ὁ κ. Long ἐπέστειλε τῇ ἐπιτροπῇ ἐπιγραφὴν ἐκ Βαλτᾶ-λιμανίου. Τὰς παρατηρήσεις τοῦ αὐτοῦ διδάκτορος περὶ τῆς ἐν λόγῳ ἐπιγραφῆς ἐδημοσίευσεν ἡ ἐπιτροπὴ ἐν τῷ δελτίῳ αὐτῆς.

ΙΓ'. Εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν ὑπὸ τοῦ κ. προέδρου τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Jones ἀντιγραφείσης ἐπιγραφῆς ἐν Βηρυτῷ ἀντιπαρατηρεῖ ὁ κ. Mordtmann, ὅτι ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη προεδημοσιεύθη ἤδη μετά τινος μικρᾶς παραλλαγῆς ὑπὸ τοῦ κ. Ganneau. ὁ δ' αὐτὸς διδάκτωρ ἐποίησε παρατηρήσεις τινὰς περὶ τοῦ ἐν Βλαχέρναις λουτροῦ ἀφορμὴν λαβὼν ἐξ ἐπιγράμματος τοῦ Εὐχαίτων Ἰωάννου καὶ ἐκ δύο ἄλλων ἐπιγραφῶν.

ΙΔ'. Ἡ πραγματεία τοῦ κ. Ἀθ. Παπαδοπούλου Κεραμέως, ἡ ἐπιγραφομένη «Ἔκθεσις παλαιογραφικῶν ἐν Θρᾴκῃ καὶ Μακεδονίᾳ» κατ' ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐδημοσιεύθη ἐν τῷ δελτίῳ αὐτῆς.

Τοῦ γραμματέως τῆς ἐπιτροπῆς κ. Ἀθ. Παπαδοπούλου Κεραμέως ἀποδημήσαντος ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἡ ἐπιτροπὴ ἀνέδειξεν ἐν τῇ ις'. συνεδριάσει γραμματέα αὐτῆς τὸν κ. Κ. Περδικίδην, ὅστις ἔκτοτε ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ.

ΙΕ'. Ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν ἐξ Ἰκονίου, Βελεγράδων καὶ τῶν περὶ τὴν πλατεῖαν τοῦ Tunnel τῶν παραδοθεισῶν τῷ κ. J. Mordtmann πρὸς μελέτην, ἐπὶ μὲν τῆς ἐξ Ἰκονίου παρετήρησεν ὁ ἡμέτερος συνάδελφος, ὅτι τὸ ἐν αὐτῇ Ἀμλὴ-ἐμίρ-Ἀσλὰν ἐστὶ τουρκικόν, διότι τὸ ἐπίθετον τοῦτο Ἀσλὰν φέρουσι καὶ ἄλλοι γνωστοὶ ὀθωμανοὶ ἡγεμόνες, τὰς δὲ λοιπὰς ἐπιγραφὰς ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ πρὸς ὥραν τῇ ἐπιτροπῇ, διότι ἀνεχώρει διὰ Γερμανίαν, ἔνθεν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐπιτροπῆς εὐτυχῶς ἐπανέκαμψεν.

Ις'. Ὁ κ. Ξ. Σιδερόπουλος ἀνέγνω εἰς δύο συνεχεῖς συνεδριάσεις μελέτην αὐτοῦ «περὶ Χρυσοπόλεως», ἱκανὰ ἔχουσαν τὰ πρωτότυπα. Κατ' ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς ἡ σπουδαία αὕτη τοῦ συναδέλφου ἡμῶν μελέτη ἀναγνωσθήσεται ἔν τινι τακτικῇ τοῦ συλλόγου συνεδριάσει.

ΙΖ'. Ὁ κ. πρόεδρος ἐπέδειξε σύμβολον ἐκ μνημείων ἀντιγραφέν, ὅπερ παρίστησιν ἴσως τὴν γλαυκώπιδα Ἀθηνᾶν. Περὶ τοῦ λίαν περιέργου τούτου μνημείου οὐδεμία εἰσέτι ἐγένετο μελέτη ὑπὸ μέλους τινὸς τῆς ἐπιτροπῆς.

ΙΗ'. Ὁ ἐκ Περίνθου κ. Ἀπόστολος Βαχαρίδης ἐπέδωκε τῇ ἐπιτροπῇ 20 χαρτῶα ἔκτυπα ἐπιγραφῶν νεωστὶ ἀνακαλυφθεισῶν ἐν Περίνθῳ, ἐδωρήσατο δὲ τῷ συλλόγῳ καὶ πλίνθον ἐνσφράγιστον. Τὰ ἔκτυπα τῶν ἐπιγραφῶν ἀπέστειλεν ἡ ἐπιτροπὴ τῷ κ. Στ. Ἀριστάρχῃ, ὃς περὶ τὴν ἐπιγραφικὴν τῆς Περίνθου ἐντριβὴς τυγχάνει ἱκανὰ περὶ αὐτῆς μελετήσας καὶ δημοσιεύσας. Ἡ ἐπιτροπὴ πεῤῥιμένει τὴν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου ἔκθεσιν τοῦ σοφοῦ ἡμῶν συναδέλφου.

Ἐκ Περίνθου ἐπίσης ὁ κ. Ἀπόστολος Ψωμᾶς ἐδωρήσατο διὰ τῆς ἐπιτροπῆς τῷ συλλόγῳ λίθον ἐνεπίγραφον ἐν ἀμφοτέραις ταῖς ἐπιφανείαις αὐτοῦ. Περὶ τούτου ἐν τοῖς ἑξῆς γενήσεται μελέτη.

Ταῦτα, κύριοι, οὔτε βεβαίως πολλὰ οὔτε λίαν σπουδαῖα, ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ὑμῖν ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τὸ λῆξαν συλλογικὸν ἔτος, ἅτινα ὅμως ἀποδεικνύουν τὴν προθυμίαν αὐτῆς πρὸς τὸ ἐργάζεσθαι οὐχὶ ὡς βούλεται ἀλλ' ὡς δύναται».

Ὁ πρόεδρος λαβὼν τὴν ἀφορμὴν ἐκ τῆς δηλώσεως τοῦ εἰσηγητοῦ κ. Περδικίδου, ὅτι δύο ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς καθ' ὅλον τὸ λῆξαν συλλογικὸν ἔτος ἐν οὐδεμιᾷ συνεδριάσει παρῆσαν, παρατηρεῖ, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐξ ἀβροφροσύνης οὐ μόνον δὲν ἀπήλειψεν αὐτοὺς κατὰ τὸν κανονισμόν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτῆς ἠθέλησε νὰ δικαιολογήσῃ αὐτούς· ὁ σύλλογος ὅμως ἐκφράζει τὴν λύπην αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἀπουσίᾳ αὐτῶν ταύτῃ καὶ ἐπὶ τῇ ἐκ συστήματος ὀλιγωρίᾳ μελῶν τινων τῆς ἐπιτροπῆς δυναμένων νὰ ἐργασθῶσιν.

δ') Ὁ κ. Ἰω. Καραβασίλης, εἰσηγητὴς τῆς ἀνθρωπολογικῆς ἐπιτροπῆς, ἀναγινώσκει ἔκθεσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης. Ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως ταύτης ὁ πρόεδρος παρατηρεῖ, ὅτι, μολονότι τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς εἶναι μικρόν, αἱ ἐργασίαι αὐτῆς ὅμως ὑπῆρξαν σχετικῶς πλούσιαι καὶ ἱκανῶς σπουδαῖαι· ὁ πρόεδρος ἐκφράζει ἐξ ὀνόματος τοῦ συλλόγου τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ ἐπὶ ταῖς ἀπαρχαῖς τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, καὶ τὴν ἐλπίδα, ὅτι οἱ καρποὶ αὐτῆς κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος ἔσονται πλουσιώτεροι.

ε) Ὁ κ. Ὀδ. Ἀνδρεάδης, εἰσηγητὴς τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς, ἀναγινώσκει ἔκθεσιν τῶν ἐτησίων ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ὁ πρόεδρος μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀναγνώσεως παρατηρεῖ τὰ ἑξῆς· Εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη προσέκρουσεν εἰς δυσκολίας τινάς, ἃς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ ἀδράνεια μελῶν τινων ἐγέννησεν, ὁμολογητέον ὅμως, ὅτι αὕτη εἰργάσθη καὶ καλῶς καὶ συντόνως· ἐξαίρει δὲ ἰδίως τὰς ἐργασίας τῶν κκ. Ι. Ἀριστοκλέους, Θ. Σαλτέλη καὶ Κ. Περδικίδου.

ς') Ὁ εἰδ. γραμματεὺς ἀναγινώσκει ἔκθεσιν τῶν συνεδριάσεων τοῦ τε προεδρείου καὶ τοῦ συλλόγου. Ὁ πρόεδρος λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τῆς ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ ἐσχάτως ἀναφυέντος ζητήματος μεταξὺ τοῦ συλλόγου καὶ τῆς δημαρχίας θελησάσης νὰ ἐπιβάλῃ αὐτῷ κτηματικὸν φόρον ἀγγέλλει, ὅτι τὰ πατριαρχεῖα ἐνεκολπώθησαν τὴν ὑπόθεσιν ταύτην καὶ ἀπέστειλαν ὅπου δεῖ τὰ κατάλληλα τακρίρια· ὡς δὲ δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν ἔκ τε τοῦ ὕφους τῶν τακριρίων καὶ τῆς προθυμίας, μεθ' ἧς τὰ πατριαρχεῖα ἐπελήφθησαν τῆς ὑποθέσεως ταύτης, τὸ ζήτημα θὰ λυθῇ αἰσίως.

ζ') Ὁ κ. Θ. Κουσούδης, ταμίας, ἀναγινώσκει ἔκθεσιν τῆς καταστάσεως τοῦ ταμείου τοῦ συλλόγου, ἔχουσαν ὧδε.

α' Ἀξιότιμοι Κύριοι,

Πολλαὶ ἐκθέσεις παρὰ πολλῶν ἀξιοτίμων κυρίων ἀνεγνώσθησαν ἐνώπιον ὑμῶν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου πρὸ ὀλίγων ἔτι ἡμερῶν διακριθεῖσαι ἐπὶ ῥητορικῇ τέχνῃ καὶ πλούτῳ ἰδεῶν.

Ἡ ἐμὴ ἔκθεσις σὺν τῇ πενιχρότητι τοῦ ταμείου στερεῖται καὶ τούτου τοῦ προσόντος, τό μέν, διότι δὲν εἶναι, μοὶ φαίνεται, ἐπιτετραμμένον εἰς ταμίαν νὰ τρέπηται εἰς ἰδεώδη προκειμένου περὶ πραγμάτων καὶ ἀριθμῶν ἀναπαριστώντων μεταλλικὴν ὕλην, τὸ δέ, διότι δὲν ἔχω τὰς δυνάμεις ἐκείνας, μεθ' ὧν εἰσὶ πεπροικισμένοι οἱ τῶν γραμμάτων κύριοι, ἵνα τοὐλάχιστον περικοσμήσω τὴν ἔκθεσίν μου μὲ λεκτικὸν κάλλος.

Συνήθως οἱ ταμίαι τῶν διαφόρων σωματείων ἐν τῷ προοιμίῳ τῆς ἐκθέσεώς των, πρὶν ἢ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν ἀφήγησιν τῶν ἀριθμῶν, λέγουσιν, ὅτι οὗτοι ἔχουσί τι τὸ ξηρὸν καὶ ἄχαρι· κατ' ἐμὲ δὲν ἔχει οὕτω πάντοτε, καθότι, ὁπόταν οἱ ἀριθμοὶ ἀντιπροσωπεύωσι κέρδη καὶ ὠφελείας, ἔχουσι τοὐναντίον τὸ ἡδὺ καὶ εὐχάριστον. Ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν εὑρίσκομαι εἰς τὸ εὐχάριστον τοῦτο σημεῖον, ὥστε ἐκὼν ἄκων κἀγὼ θέλω διαλάβει ἐν τῇ ἐμῇ ἐκθέσει περὶ τοῦ ἀντιθέτου ἀποτελέσματος. Ἡ κατάσασις τοῦ ταμείου, κύριοι, ἤθελεν εἶσθαι ἴσως εἰς εὐάρεστον σημεῖον, ἀνίσως οἱ ἡμέτεροι δὲν διέκειντο ψυχρῶς πρὸς τὸν σύλλογον, καὶ ἂν ἔχαιρεν οὗτος τῶν συμπαθειῶν τῶν ἡμετέρων ζαπλούτων.

Οἱ ἐν Εὐρώπῃ διάσημοι λόγιοι καὶ ἄλλοι εἰσὶ λίαν θερμοὶ πρὸς αὐτόν, μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἀτενίζουσι πρὸς αὐτόν, ἐξετίμησαν καὶ ἐκτιμῶσι σφόδρα, καὶ ὅμως οἱ ἡμέτεροι παρορῶσιν αὐτόν· ἃς ἐλπίσωμεν, ὅτι θὰ μιμηθῶμεν τοὺς ἐν Εὐρώπῃ καὶ κατὰ τὴν ἀφοσίωσίν των ταύτην.

Ἐπὶ τετραετίαν παρετήρησα, ὅτι ἐφ' ὅσον

ὁ σύλλογος ἀνυψοῦται, ἀνέρχεται πρὸς τὰ ἄνω ἠθικῶς, ἐπὶ τοσοῦτον τὰ οἰκονομικὰ αὐτοῦ καταπίπτουσι καὶ κατέρχονται.

Ὅτε πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ἀνέλαβον τὰ καθήκοντά μου, αἱ εἰσπράξεις κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἦσαν ὡς ἑπομένως: Ἀπὸ διπλώματα λίρας τουρ. 10, ἀπὸ τακτικὰς συνδρομὰς λίρ. τουρ. 184, ἀπὸ ἐκτάκτους συνδρομὰς λίρας τουρ. 208,26· τὸ ὅλον λίρ. τουρ. 402,26. Τὸ ἐπιὸν ἔτος εἰσεπράχθησαν: ἀπὸ διπλώματα λ. τουρ. 7, ἀπὸ τακτικὰς συνδρομὰς 266,10, ἀπὸ ἐκτάκτους συνδρομὰς 251,78· τὸ ὅλον λ. τουρ. 524,88. Τὸ τρίτον ἔτος ἀπὸ διπλώματα λίρ. τουρ. 27, ἀπὸ τακτικὰς συνδρομὰς 139, ἀπὸ ἐκτάκτους 68· τὸ ὅλον λίρ. τουρ. 234. Ἐφέτος ἀπὸ διπλώματα λ. τ. 27, ἀπὸ ἐκτάκτους συνδρομὰς 84,41, ἀπὸ τακτικὰς 141· τὸ ὅλον λίρ. τουρ. 252,41.

Καίτοι τὸ ὁλικὸν ἐφέτος εἰσπραχθὲν ποσὸν ὑπερέχει κατὰ λ. τ. 18,41 τοῦ πέρυσι, ὑστερεῖ πλὴν κατὰ τὸ ἥμισυ τῶν δύο προηγουμένων ἐτῶν.

Τὸ πρῶτον ἔτος, ἤτοι τὸ 1883, παρέλαβον ἀποδείξεις τακτικῶν μελῶν 458, τὸ ἔτος τοῦτο ἐξεδόθησαν τοιαῦται 227, ὥστε φαίνεται, ὅτι διεγράφησαν ἐντὸς τετραετίας 231 μέλη.

Κατὰ τὸ διάστημα τῶν 4 ἐτῶν ἐνεγράφησαν νέα μέλη 99, ὥστε, ἂν ὑποθέσω πρὸς στιγμήν, ὅτι ταῦτά εἰσι τὰ καλοπληρώνοντα, τότε φθάνω εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἐκ τῶν παλαιῶν μελῶν 42 μόνον ἔμειναν τὰ ἀποτείοντα τακτικῶς τὴν συνδρομήν αὐτῶν, διότι ἐκ τῶν ἐφέτος ἐκδοθεισῶν ἀποδείξεων εἰσεπράχθησαν 141 μόνον.

Διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο καθικετεύω τὴν οἰκονομικὴν ἐπιτροπήν, ὅπως λάβῃ ὑπὸ σπουδαίαν μελέτην αὐτό, ἀναπτύξῃ ὅλην αὐτῆς τὴν οἰκονομικὴν ἐπιστήμην, καὶ ἐπιφέρῃ τὴν δέουσαν θεραπείαν πρὸς ὄφελος τοῦ συλλόγου.

Ἄρχομαι τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἐπισυνημμένων πινάκων· ἀλλὰ πρὶν ἢ προβῶ, καθῆκον ἡγοῦμαι, ἵνα ἀναφέρω κατ' ὄνομα τοὺς εὐγενεῖς δωρητάς, ὅπως ἀποδοθῶσιν αἱ ἐμπρέπουσαι αὐτοῖς εὐχαριστίαι.

Ὁ κύριος Στέφ. Ζαφειρόπουλος προσήνεγκε λ. τ. 25, ὁ κύριος Δ. Ν. Ταμβάκος 10, ὁ ἐν Παρισίοις σύλλογος φρ. 1000.

ΙΣΟΖΥΓΙΟΝ ΤΑΜΕΙΟΥ

τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου κατὰ τὸ συλλογικὸν ἔτος 1886—87.

Δοῦναι			**Λαβεῖν**		
Ὑπόλοιπον παρελθόντ. ἔτους	Λ.	9.56	Μαυρογορδάτειος βιβλιοθήκη μετρηθ. Παπαδοπούλῳ	Λ.	120.—
Προϊὸν πωλήσεως ὁμολογιῶν ἐθνικῆς τραπέζης	»	913.44	Ὀδριτσάνης, μετρηθ. ἐφόροις	»	30.—
Μαυρογορδάτειος βιβλιοθήκη	»	150.—	Ζωγράφειον διαγώνισμα, μετρηθέντα διαφόροις	»	90.—
Ζωγράφειον διαγώνισμα	»	100.—	Ἔκτακτοι πιστώσεις	»	37.37
Ἔκτακτοι συνδρομαί	»	84.41	Συνέδριον	»	413.55
Διπλώματα	»	27.—	Συντακτικὴ ἐπιτροπὴ	»	148.86
Τακτικαὶ συνδρομαί	»	141.—	Θ. Α. Κοσούδης, ἐπιστραφέντα	»	140.—
Ὀδριτσάνη	»	30.—	Δικαίωμα εἰσπράξεως	»	60.—
			Πυρασφάλιστρα	»	11.87
			Μισθοδοσίαι	»	110.50
			Βιβλιοθήκη	»	2.40
			Ἀναγνωστήριον	»	25.21
			Ἔξοδα γραφείου	»	31.91
			Διάφορα ἔξοδα	»	19.74
			Φωτισμὸς καὶ θέρμανσις	»	17.60
			Τὰ ἐν τῷ ταμείῳ μετρητὰ	»	196.40
	Λ.Τ.	1455.41		Λ.Τ.	1455.41

Τῇ 18 Ἀπριλίου 1887.

ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΑΙ

Δοῦναι			**Λαβεῖν**		
Ἔκτακτοι Πιστώσεις	Λ.	37.37	Ὁμολογίαι ἐθνικῆς τραπέζης		
Συνέδριον	»	413.55	Τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως αὐτῶν ὄφελος	Λ.	13.68
Συντακτικὴ ἐπιτροπή	»	148.86	Μαυρογορδάτειος βιβλιοθήκη	»	30.—
Δικαίωμα εἰσπράξεων	»	60.—	Διπλώματα	»	27.—
Μισθοδοσίαι	»	110.50	Τακτικαὶ συνδρομαὶ	»	141.—
Πυρασφάλιστρα	»	11.87	Ἔκτακτοι συνδρομαὶ	»	84.41
Βιβλιοθήκη	»	2.40	Κέρδη καὶ Ζημίαι		
Ἀναγνωστήριον	»	25.21	Ἡ ὅλη ζημία	»	582.92
Ἔξοδα γραφείου	»	31.91			
Διάφορα ἔξοδα	»	19.74			
Φωτισμὸς καὶ θέρμανσις	»	17.60			
	Λ.Τ.	879.01		Λ.Τ.	879.01

Τῇ 18 Ἀπριλίου 1887.

Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν πινάκων παρατηρεῖτε, κύριοι, ὅτι ἐν τῷ ταμείῳ τοῦ συλλόγου εὑρίσκονται σήμερον λ. τ. 196,40 εἰς μετρητά. Ἠκούσατε δέ, ὅτι τὰ ἔξοδα ὑπερέβησαν τὰς προσόδους κατὰ λίρ. τ. 582,92, διότι τὰ μὲν ἔξοδα ἦσαν λίρ. τ. 879,01, αἱ δὲ πρόσοδοι λίρ. τ. 296,09. Μὴ ἀπορήσητε, κύριοι, διὰ τὸ παράδοξον τοῦ πράγματος, ἐπειδὴ τὸ χιλιόλιρον δῶρον τοῦ μεγάλου ἡμῶν εὐεργέτου ἐπήρκει εἰς τὰς ἀναγκαιοτάτας ἄλλως τε δαπάνας. Εὔχομαι δὲ νὰ εὑρεθῇ καὶ αὖθις εὐεργετικὴ χεὶρ, ἵνα ἐφοδιάσῃ τὸ ἡμέτερον πτωχὸν ταμεῖον ἀφθόνου χρυσοῦ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν σπουδαίων αὐτοῦ διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος ἀναγκῶν.

Σημειώσατε δέ, ὅτι τὸ προϊὸν τῆς συναυλίας, ἀνερχόμενον εἰς 180 λίρ. περίπου, θέλει λογισθῇ εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ προσεχοῦς ἔτους.

Ἤδη, κύριοι, θὰ μοὶ ἐπιτρέψητε νὰ σᾶς παρακαλέσω θερμῶς, ἵνα μὲ ἀπαλλάξητε τῆς ἐπιπόνου ταύτης ὑπηρεσίας, διότι ἀπαυδήσας ἐκ τῶν οὐχὶ ἀσημάντων πολυχρονίων κόπων, δὲν δύναμαι πλέον νὰ καθυποβληθῶ εἰς νέας δοκιμασίας, ἀπολέσας καὶ ζῆλον καὶ δυνάμεις.

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΝΓ'.

(Ἔκτακτος).

Τῇ 19 Ἀπριλίου 1887

ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΑΙ.

Προεδρ εύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

Ἀναγνωσθέντων καὶ κυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῶν δύο ἡγουμένων συνεδριάσεων, ὁ πρόεδρος ἀγγέλλει τὴν λῆξιν τῆς συλλογικῆς περιόδου 1886-87 καὶ προτείνει, ὅπως ὁ σύλλογος κατὰ τὸν κανονισμὸν προβῇ εἰς ἐκλογὴν προέδρου, κοσμητόρων καὶ διαρκῶν διὰ τὸ συλλογικὸν ἔτος 1887—88 ἐπιτροπῶν.

Ψηφοφορίας δὲ γενομένης ἐκλέγονται·

Πρόεδρος, Κ. Καλλιάδης.

Ἀντιπρόεδροι, Ἀνδρέας Σπαθάρης καὶ Θεμιστοκλῆς Κουσούδης.

Γενικὸς γραμματεύς, Ὀδυσσεὺς Ἀνδρεάδης.

Εἰδικὸς γραμματεύς, Εὐστάθιος Ποπέσκος.

Ταμίας, Ι. Κ. Χατζόπουλος.

Λογιστής, Φραγκούλης Α. Μαυρογορδάτος.

Βιβλιοφύλαξ, Κυριακὸς Περδικίδης.

Μέλη δὲ τῶν διαρκῶν ἐπιτροπῶν οἱ ἑξῆς·

Φιλολογικῆς.

Βασιάδης Ἡρ., Σαλτέλης Θ., Τάγης Φ., Χατζηχρήστου Χρ., καὶ Περδικίδης Κ.

Ἐκπαιδευτικῆς.

Βασιάδης Ἠρ., Χατζηχρήστου Χρ., Σαλτέλης Θ., Τάγης Φ., Βασακόπουλος Ἀπ., Παπαρρούσης Π., Παρανίκας Ν.

Ἀρχαιολογικῆς.

Calvert James, Curtis C., Mordtmann J., Περδικίδης Κ., Σαλτέλης Θ., Schröder P., Σιδερόπουλος Ξ.

Ἀνθρωπολογικῆς.

Βασιάδης Ἠρ., Γεωργαντόπουλος Ι., Καραβασίλης Ι., Μαλιάκας Ἠλ., Ναούμ Ι., Περδικίδης Κ., Σκωτίδης Ν., Σπαθάρης Α.

Ἐπιστημονικῆς.

Βαλσαμάκης Ἠλ., Ζαβιτσάνος Σπ., Ζερπούλης Ἐμμ., Μακρῆς Κ., Οἰκονομίδης Γ., Σαλάχας Φρ., Σεβαστόπουλος Ν., Χατζηχρήστου Η.

Οἰκονομικῆς.

Βαλλιάνος Β., Βελογιάννης Μ., Γκιών Ι., Μελανδινὸς Ε., Μπλέσσας Ν., Πρώϊος Η.

Συντακτικῆς.

Ἀριστοκλῆς Ι., Σαλτέλης Θ. καὶ Σουλίδης Ν., ὁ γεν. γραμματεύς, ὁ εἰδ. γραμματεύς, ὁ γραμμ. τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ὁ γραμμ. τῆς ἀρχαιολ. ἐπιτροπῆς.

Ἐλεγκτικῆς.

Βελογιάννης Μ., Ἐλπίδης Γ., Ψωμιάδης Κ.

Ἐπιμελητὴς τῶν μὲν ἀρχαιολογικῶν καὶ νομισματικῶν συλλογῶν ὁ βιβλιοφύλαξ Κ. Περδικίδης, τῆς δὲ ὀργανολήκης καὶ φυσιογραφικῶν συλλογῶν Ἠλ. Βαλσαμάκης.

Ἐπὶ τούτοις λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΝΔ'.

(Ἐκτακτος).

Τῇ 25 Ἀπριλίου 1887.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

ἀ) Ἀναγιγνώσκονται καὶ κυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως.

β') Ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τῶν κκ. ἀδελφῶν Περρῆ, ἀφιεροῦσαι τὴν Ζωγράφειον βιβλιοθήκην.

Τοῦ κ. Δ. Βερναρδάκη περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

Τῶν ἐθν. φιλ. καταστημάτων, αἰτουμένων τὴν αἴθουσαν τοῦ συλλόγου διὰ διαγωνισμὸν πρὸς πρόσληψιν ἐσωτερικοῦ ἰατροῦ ἐν τοῖς καταστήμασι τούτοις.

Τοῦ κ. Λ. Σπαθάρη, παραιτουμένου τῆς ἀντιπροεδρείας.

γ') Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ πρόεδρος προτείνει, ὅπως αἱ ἐπιστολαὶ τῶν κκ. ἀδελφῶν Περρῆ καὶ τοῦ κ. Δ. Βερναρδάκη παραπεμφθῶσι τῇ φιλολογικῇ ἐπιτροπῇ, ἡ δὲ παραίτησις τοῦ κ. Λ. Σπαθάρη ὡς ἀντιπροέδρου γείνῃ δεκτὴ καὶ ὁρισθῇ ἡ ἡμέρα ἐκλογῆς εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ παραιτηθέντος. Τῶν προτάσεων τούτων δεκτῶν γενομένων, ὁρίζεται ὡς ἡμέρα ἐκλογῆς ἀντιπροέδρου ἡ τακτικὴ συνεδρίασις τῆς προσεχοῦς δευτέρας. Ἐπίσης ἐπιψηφίζεται καὶ ἡ αἴτησις τῆς ἐφορίας τῶν ἐθνικῶν φιλανθρωπικῶν καταστημάτων.

γ') Ὁ κ. Θ. Σαλτέλης, ἀντιπρόεδρος, ἀναγινώσκει ἔκθεσιν τῶν γενομένων δημοσίων διαλέξεων κατὰ τὸ λῆξαν συλλογικὸν ἔτος, ὁ δὲ εἰδικὸς γραμματεύς, ἀντὶ τοῦ γεν. γραμματέως, ἀπόντος, ἔκλεσιν τῆς ἀλληλογραφίας.

Ἐπὶ τούτοις διελύθη ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΝΕ'.

(Τακτικὴ)

Τῇ 27 Ἀπριλίου 1887.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

Ἐλλείψει πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως πρὸς ἐπικύρωσιν, ὁ πρόεδρος ἀνακοινοῦται, ὅτι μεταβὰς μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ προεδρείου μελῶν, τῶν κκ. Θ. Σαλτέλη, Θ. Κοσούδη, Ν. Εὐσταθίου καὶ Ο. Ἀνδρεάδου παρὰ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ προσεκάλεσεν Αὐτὴν εἰς τὴν ἐπέτειον τοῦ συλλόγου ἑορτήν, καὶ ὅτι ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπεδέξατο εὐμενῶς τὴν πρόσκλησιν. Εἶτα προσκαλεῖ τὰ μέλη εἰς ἐκλογὴν ἀντιπροέδρου πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ παραιτηθέντος κ. Λ. Σπαθάρη, ψηφοφορίας δὲ γενομένης ἀντιπρόεδρος ἐξελέγη ὁ κ. Θ. Σαλτέλης.

Ἡ ἀνάγνωσις τῆς πραγματείας τοῦ κ. Κ. Ξανθοπούλου ἀναβάλλεται ἄτε παρελθούσης τῆς ὥρας καὶ ἡ συνεδρίασις λύεται.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΝΣ'.

(Τακτικὴ)

Τῇ 4 Μαΐου 1887.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

Ἀναγνωσθέντων καὶ κυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης συνεδριάσεως ἀ) ἀνακοινοῦται ἡ

ἀλληλογραφία.

Ἐπιστολὴ τοῦ κ. Ι. Γεωργαντοπούλου, ἀγγέλλοντος, ὅτι ὁ κ. Ι. Βαρβάτης δωρεῖται τῷ συλλόγῳ 100 ἀντίτυπα πονήματος αὐτοῦ ὅπως διανείμῃ ταῦτα ὁ σύλλογος κατὰ βούλησιν.

Τῆς Α. ἐξ. τοῦ Μαυρογένους πασσᾶ, πέμποντος συνέχειαν τῆς «περὶ ὕπνου καὶ ὀνείρων» πραγματείας αὐτοῦ, ὅπως ἀναγνωσθῇ ἔν τινι τοῦ συλλόγου συνεδριάσει.

Τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς, διαβιβαζούσης τὴν κρίσιν αὐτῆς ἐπὶ τῆς «χριστιανικῆς ἠθικῆς» τοῦ κ. Πρωτοπαπαδάκη.

Τῆς ἐνταῦθα Ἀρμενικῆς ἑταιρίας Assiagan, αἰτουμένης τὴν αἴθουσαν τοῦ συλλόγου τῇ 17)29 Μαΐου διὰ δημοσίας διαλέξεις.

β') Ἐπὶ τῆς ἀλληλογραφίας ὁ πρόεδρος προτείνει νὰ γείνῃ δεκτὴ ἡ διὰ τοῦ κ. Ι. Γεωργαντοπούλου γινομένη προσφορὰ τοῦ κ. Βαρβάτη καὶ νὰ ἀποσταλῇ αὐτῷ εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ ἐπὶ τῇ προσφορᾷ ταύτῃ, καὶ ἀγγέλλει, ὅτι ἡ ἀνάγνωσις τῆς πραγματείας τῆς Α ἐξ. τοῦ Μαυρογένους πασσᾶ ἄρξεται ἀπὸ τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως. Ἐπίσης δὲ ψηφίζεται ἡ αἴτησις τῆς Ἀρμενικῆς ἑταιρίας.

γ') Ἀναγινώσκεται ἡ κρίσις τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς «χριστιανικῆς ἠθικῆς» τοῦ Πρωτοπαπαδάκη ὑπὸ τοῦ γραμματέως τῆς ἐκπαιδ. ἐπιτροπῆς ἔχουσα ὧδε.

«*Κύριοι*,

Τὸ ὑποβληθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Πρωτοπαπαδάκη «ἐγχειρίδιον χριστιανικῆς ἠθικῆς» εἰς τὸν σύλλογον πρὸς κρίσιν διελθόντες μετ' ἐπιστασίας, καθ' ἃ ἐδόθη ἡμῖν πρὸς τοῦτο ἐντολὴ ὑπὸ τῆς ἐκπαιδ. ἐπιτροπῆς, καὶ μελετήσαντες ἐσχηματίσαμεν περὶ τούτου γνώμην, ἥτις ἐστὶν ἡ ἑξῆς:

Α'. Ὁ συγγραφεὺς διαιρεῖ τὸ ἐγχειρίδιόν του εἰς τρία καθαρῶς διακεκριμένα μέρη· καὶ τὸ μὲν ἀ. μέρος, τὸ γενικόν, ὅπερ ὀρθότερον, ὡς συνήθως γίγνεται, ἔδει νὰ ἐπιγραφῇ καθαρὰ ἠθική, ἀναπτύσσει τὴν ἰδέαν τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ καθήκοντος, τοῦ δικαίου, τῆς συνειδήσεως καὶ εὐσυνειδησίας, τῆς ἀρετῆς καὶ κακίας· τὸ δὲ β' μέρος, τὸ εἰδικόν, ἥτοι ἐφηρμοσμένη ἠθική, ὑποδιαιρεῖται εἰς δύο κεφάλαια, πραγματευόμενα τὸ μὲν τὰ γενικὰ τοῦ ἀνθρώπου καθήκοντα τὰ ἀπορρέοντα ἐκ τῆς σχέσεως τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ ὑπέρτατον Ὄν, τὰ πρὸς τὸν πλησίον, τὰ πρὸς ἑαυτόν, καθ' ὅσον ταῦτα ἀνεξαιρέτως εἰς πάντα χριστιανὸν ἐπιβάλλονται εἰς πλήρωσιν τοῦ ὑψηλοῦ προορισμοῦ τοῦ χριστιανοῦ· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ κεφαλαίῳ τοῦ β'. μέρους περιλαμβάνονται τὰ εἰδικὰ καθήκοντα τὰ πηγάζοντα ἐκ μερικῶν ὅλως σχέσεων τῶν ἀνθρώπων, ἃς αὐτοὶ ἐλευθέρως πρὸς ἀλλήλους συνάπτουσιν· εἶναι δὲ ταῦτα τὰ τοῦ οἰκοδεσπότου καὶ ὑπηρέτου, τὰ μεταξὺ ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων, τὰ μεταξὺ γονέων καὶ τέκνων καὶ τὰ μεταξὺ ἐκκλησίας καὶ τῶν μελῶν αὐτῆς.

Β'. Τοιαύτη εἶναι, ὡς ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἐσκιαγραφήθη, ἡ οἰκονομία τοῦ ἐγχειριδίου, ἣν ὁ συγγραφεὺς ἔδωκεν εἰς τὸ βιβλίον του καὶ ἣν ἡμεῖς εὑρίσκομεν ὀρθῶς ἔχουσαν, διότι ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου καὶ τοῦ σκοποῦ, ὃν ἐπιδιώκει ἡ «χριστιανικὴ ἠθική», τοιαύτης μόνον διαιρέσεως εἶναι δεκτική, ἣν καὶ αὐτὴ ἡ φιλοσοφικὴ ἠθικὴ ἀκολουθεῖ. Παρατηροῦμεν δὲ μόνον, ὅτι ἐνῷ ὀρθῶς ἔπραξεν ὁ συγγραφεὺς παραλιπὼν τὸ περὶ καταλογισμοῦ κεφάλαιον ἐν τῷ ἀ. μέρει, ὑπερβαίνοντος τὴν κατάληψιν τοῦ μαθητοῦ, καὶ τὰ περὶ συγκρούσεως καθηκόντων, οὐ ὡσαύτως ἡ θεωρία δυσχερὴς καὶ ἀπρόσιτος τῷ μαθητῇ τυγχάνει, ἔπρεπεν ἀφ' ἑτέρου ὁ συγγραφεὺς ἀναπτύσσων τὰ ἑπτὰ θανάσιμα ἁμαρτήματα νὰ μὴ κάμῃ λόγον περὶ πορνείας, ἧς ἡ γνῶσις διὰ τὸν παῖδα ἐπιβλαβής. Διὸ συμβουλεύομεν τῷ συγγραφεῖ ἢ νὰ τὸ ἀφαιρέσῃ ἢ νὰ τὸ θέσῃ ὑπὸ σημείωσιν. Ἀλλὰ καὶ αἱ φράσεις *γεννητήσιος ὁρμή, σαρκικαὶ ἐπιθυμίαι* καὶ τὰ παραπλήσια δέον ν' ἀντικατασταθῶσι δι' ἄλλων ἡπιωτέρων καὶ

συνωνύμων φράσεων, ὡς π. χ. «ὁ καθ' ἡδονὴν βίος».

Γ'. Ἡ μέθοδος, ἣν ἀκολουθεῖ ὁ συγγραφεὺς εἴτε τοὺς ἠθικοὺς νόμους ἐξηγούμενος, καθ' οὓς δέον νὰ κανονίζηται ἠθικῶς ὁ βίος τοῦ χριστιανοῦ, εἴτε τὰ καθήκοντα, δι' ὧν ὁ ἄνθρωπος κατ' ἠθικὴν ἀνάγκην ἐφαρμόζει τὸν ἠθικὸν νόμον, εἶναι ἡ τῆς παραγωγῆς ἢ ἐξαγωγῆς, ἥτις, ὡς γνωστόν, ἄγει ἀπὸ τῶν γενικῶν εἰς τὰ μερικά· καὶ εἶναι μὲν ὁμολογούμενον, ὅτι ἡ διάνοια τοῦ μαθητοῦ πέφυκε μᾶλλον ν' ἀναπτύσσηται ἐπαγωγικῶς βαθμηδὸν ἀπὸ τῶν μερικῶν προβιβαζομένη εἰς τὰ γενικά, ὁπότε καὶ σαφέστερον τῶν ἀντικειμένων ἀντιλαμβάνεται καὶ μονιμώτερον ἰσχυροποιοῦνται αἱ ἰδέαι, ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν ἠθικήν, ἀνήκουσαν ὡς γνωστὸν εἰς τὰ θεωρητικὰ μαθήματα, δὲν φαίνεται δυνατὴ ἡ τοιαύτη μέθοδος, πλὴν ἐὰν διὰ παραδειγμάτων καὶ οὐχὶ συστηματικῶς διδάσκηται ἡ ἠθική· ἀλλὰ τότε ἀποβαίνει μᾶλλον κατηχητική· διὸ ἐπιδοκιμάζομεν καθόλου τὸν συγγραφέα οὕτως ἀναπτύσσοντα τοὺς ὁρισμοὺς τῆς ἠθικῆς. Δὲν ἔπαυσεν ὅμως ὁ συγγραφεὺς πάντα σχεδὸν ὁρισμόν, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἕκαστος ὁρισμὸς προειδοποιεῖται δι' ἁρμοδίας ἐρωτήσεως τὰ μάλιστα διευκολυνούσης τὴν κατάληψιν αὐτοῦ, νὰ παρίσῃ αὐτὸν ἀκριβῆ, σαφῆ καὶ ἐν καθαρευούσῃ καὶ ἀνεπιλήπτῳ σχεδὸν γλώσσῃ, ὅπερ οὐκ ὀλίγον σαφηνίζει τὰ πράγματα, ἀλλὰ καὶ αἱ ἐπιφερόμεναι ἑκάστοτε ῥήσεις ἐκ τῆς Γραφῆς ἁρμοδιώτατα καὶ προσφυέσταται πάνυ συμβάλλονται εἰς τὴν σαφήνειαν καὶ μεγάλως ἀναπληροῦσι τὴν ἔλλειψιν παραδειγμάτων εἰλημμένων ἐκ τοῦ βίου τῶν χριστιανῶν, ὅπερ ὁ συγγραφεὺς πράττει λίαν σπανίως, καθ' ὅσον, ὡς φαίνεται, ἀφίνει τοῦτο εἰς τὴν διὰ ζώσης διδασκαλίαν.

Δ'. Τελευτῶντες τὴν κρίσιν ἡμῶν ἀποφαινόμεθα περὶ τοῦ ἐγχειριδίου, ὅτι εἶναι δυνατὸν καρποφόρως νὰ διδαχθῇ ἐν τῇ ἀνωτάτῃ τάξει καλῶς διοργανωμένης ἀστικῆς σχολῆς, ὡς φέρον πάντα τὰ στοιχεῖα ἐπιστημονικῆς καὶ διδακτικῆς συγγραφῆς, ὡς προεδηλώθη, εἰ καὶ κατ' ἀρχὴν ἡμεῖς τοὐλάχιστον φρονοῦμεν, ὅτι αἱ ἠθικαὶ χριστιανικαὶ ἀρχαὶ δέον νὰ ἐμπνέωνται εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ παιδὸς κατ' εὐθεῖαν καὶ ἄνευ συστηματικῆς διδασκαλίας ἐξ αὐτοῦ τοῦ Εὐαγγελίου ἑρμηνευόμεναι καὶ λίαν πρακτικῶς ὑπὸ τοῦ διδασκάλου μεταδιδόμεναι κατὰ τρόπον δηλονότι κατηχητικόν, ὡς συμβαίνει παρὰ τοῖς Γερμανοῖς, παρὰ τοῖς ὁποίοις ἡ θρησκευτικὴ διδασκαλία τοιαύτην πάντοτε φέρει μορφήν. Ἀλλ' ἐπειδὴ παρ' ἡμῖν ἡ τοιαύτη διὰ ζώσης θρησκευτικὴ διδασκαλία εἶναι δυσχερὴς καὶ εὐκόλως δύναται νὰ ἀποτύχῃ, καθίσταται ἀναγκαῖον τὸ ἐγχειρίδιον, τὸ ὁποῖον καλῶς ἑρμηνευόμενον δύναται νὰ ἀποφέρῃ ὡσαύτως γενναίους καρποὺς, ἐὰν εἶναι συντεταγμένον ὡς τὸ ὑφ' ἡμῶν κρινόμενον, τὸ ὁποῖον, ὡς εἴδομεν, πλείστας φέρει ἀρετὰς οὐ μόνον εἰς τὴν διάταξιν τῆς ὕλης ἀναφερομένας ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν κατ' οὐσίαν ἀνάπτυξιν τῶν ἀντικειμένων, ὥστε αἱ ἐν αὐτῷ ἀναπτυσσόμεναι ἀρχαὶ τοῦ χριστιανικοῦ βίου καίπερ καθαρῶς φιλοσοφικαὶ πιστεύομεν, ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ γείνωσι πρασιταὶ εἰς τοὺς παῖδας.

Κατὰ ταῦτα λοιπὸν τὸ προκείμενον ἐγχειρίδιον ἐγκρίνομεν διὰ τὰς ἀνωτέρω μνημονευθείσας ἀρετάς του νὰ ἐκδοθῇ, ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψει αἱ παρατηρήσεις ἡμῶν ὡς πρὸς τὰς ὀλίγας ἐλλείψεις, τὰς ὁποίας δύναται εὐχερῶς νὰ διορθώσῃ ὁ συγγραφεὺς χάριν τῆς διδακτικότητος μάλιστα τοῦ βιβλίου».

δ') Ὁ πρόεδρος ἀγγέλλων μετὰ λύπης τὸν θάνατον τοῦ Ἀνδρέου Βαλλιάνου, ἐπιτίμου μέλους καὶ δωρητοῦ τοῦ συλλόγου, προτείνει ὅπως ὁ σύλλογος συναισθανόμενος τὰς πολλὰς εὐεργεσίας, ὧν παρ' αὐτοῦ ἔτυχεν ἐν χαλεπωτάτοις καιροῖς, ἐκφράσῃ δι' ἐπιστολῆς εἰς τὴν χήραν αὐτοῦ τὰ συλλυπητήριά του. Τῆς προτάσεως ταύτης δεκτῆς γενομένης,

ε) Προτείνονται ὑπὸ τοῦ προεδρείου καὶ ψηφίζονται οἱ κκ. Φ. Μαυροκορδᾶτος, μέλος τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς καὶ Ν. Εὐσταθίου τῆς ἐκπαιδευτικῆς.

ς') Ὁ κ. Ὀδ. Ἀνδρεάδης ἀναγινώσκει πραγματείαν τοῦ Ι. Β. Τέλφυ «περὶ συναφείας τῶν Ἑλλήνων καὶ Οὔγγρων».

Λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΑΝΖ'.

(Ἔκτακτος)

Τῇ 7 Μαΐου 1887

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ.**

Ἀναγνωσθέντων καὶ κυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς ἡγουμένης ἐκτάκτου συνεδριάσεως,

ἀ) ὁ κ. Χρ. Χατζηχρήστου εἰσηγητὴς τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς ἀνακοινώσκει τὴν ἔκθεσιν περὶ τοῦ Ζωγραφείου ἀγῶνος ἔχουσαν ὧδε.

Κύριοι συνάδελφοι.

Ἡ φιλολογικὴ τοῦ συλλόγου ἐπιτροπὴ διὰ τοῦ 55ου ἄρθρου τοῦ ἀναθεωρηθέντος ἤδη καὶ ἐν ἰσχύϊ κανονισμοῦ ἀφαιρεθεῖσα τὴν ἐν τῷ Ζωγραφείῳ διαγωνίσματι τέως χλαμύδα αὐτῆς, ἐν ἀπεριττῷ ὅλως καὶ ἁπλῇ παρίσταται σήμερον ἀναβολῇ τὴν ἐπὶ τοῦ ῥηθέντος διαγωνίσματος κρίσιν ποιησομένη.

Καίτοι δ' ἐξωτερικῶς πτωχῷ ἡ ἐπιτροπὴ ἐμφανίζεται σχήματι, ἱκανῶς ὅμως πλούσιον τὸν ἀμητὸν παρατίθεται, δωδεκάδα ὅλην συλλογῶν, πλουσίων καθ' ὕλην καὶ κατ' εἶδος πάνυ ποικίλως ἔχουσαν.

Πρώτη τῇ τάξει ἐν ταύταις ταῖς συλλογαῖς παρίσταται ἡ τοῦ κυρίου Ν. Ζωγραφάκη «τὰ μυστήρια τῆς γλώσσης τῶν Κρητῶν» ὡς τίτλον φέρουσα, ἐν ἑνὶ τόμῳ ἐκ δύο τευχῶν ἱκανῶς ὀγκωδῶν, ἐν οἷς περιλαμβάνονται ἐν πεζῷ μὲν λόγῳ 25 παραμύθια ἅπαντα τὴν ἱστορικὴν ἀφέλειαν τοῦ στόματος τοῦ λαοῦ ἀποπνέοντα, ἀστεῖα διηγήματα 7, ἔγγραφα διάφορα ἐπίσημα διὰ τὴν φράσιν καὶ τὸ περιεχόμενον, τοιχογραφία τῆς βυζαντινῆς καλλιτεχνίας ἐκ χειρογράφου τινός, ἐν ᾧ ἐμπεριέχονται διάφοροι ὁδηγίαι τοῦ εἴδους τούτου, ἅπερ κατέλεξεν ἐν τῇ συλλογῇ αὐτοῦ ὁ συλλογεὺς τοῦ λεκτικοῦ ἕνεκεν· ἐν ποιήσει δὲ ἄσματα ἱστορικὰ διαφόρου ὑποθέσεως 109, τὰ πλεῖστα ἐνδιαφέροντα καὶ ἀνέκδοτα, δίστιχα 559, παροιμίας 611, αἰνίγματα 107, φράσεις 679, διάφορα ἀστεῖα καὶ δίστιχα οὐχὶ ἐρωτικῆς φύσεως 82, ἐκφόβητρα (γητείας=γοητεῖαι) 34, παιδιὰς ἐν λόγοις (λογοπαίγνια) καὶ ἔργοις 57, προλήψεις 121 καὶ ἰατρείας 25. Ἡ συλλογὴ αὕτη τοῦ κ. Ζωγραφάκη πλείστου λόγου ἀξία ἐστὶν οὐ μόνον διὰ τὸ ἄφθονον καὶ τὸ ἐκλεκτὸν τῆς ὕλης, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν ἐπιτυχῆ καὶ ἄφθονον οὕτως εἰπεῖν παραλληλισμὸν πρός τ' ἀρχαῖα, ἐφ' οἷς ἅπασι πολλὰς χάριτας ὁμολογεῖ τῷ ἐπισήμῳ τούτῳ συλλογεῖ ἡ φιλολογικὴ ἐπιτροπή.

Δευτέραν ἐτάξαμεν τὴν συλλογὴν τοῦ κυρίου Κ. Ν. Κανελάκη ἐκ τῶν Νενήτων τῆς Χίου περιέχουσαν ἄσματα τοῦ χωρίου Πυτιοῦς ἢ Πυτιούσης 56, τοῦ χωρίου δὲ Βολισσοῦ ποικίλα ἄσματα 12, τοῦ χωρίου δὲ Καρδαμήλων ποικίλα ἐπίσης ἄσματα 13, ἐν τέλει δὲ διάλεκτον τοῦ χωρίου Πυργίου, ἀποσπάσματα ἐκ τῶν συνομιλιῶν τῶν κατοίκων, διάλεκτον ἱκανῶς περίεργον καὶ ὑπὸ γλωσσολογικὴν ἔποψιν ἀξίαν μελέτης, ἀνάμικτον δὲ λεξιλόγιον ἐκ πολλῶν λέξεων καὶ φράσεων ὁμοίας φύσεως. Τὴν συλλογὴν τοῦ κ. Κανελλάκη χαρακτηρίζει ἀκρίβεια καὶ πιστότης.

Τρίτη ἔρχεται ἡ συλλογὴ τοῦ γνωστοῦ τῷ συλλόγῳ ὡς τακτικοῦ ἐργάτου τοῦ Ζωγραφείου διαγωνίσματος κ. Συμεών Μανασσείδου τοῦ ἐξ Λίνου τὸ ὄγδοον ἤδη ἀποτελοῦσα βιβλίον περιέχον παραμύθια τρία ἐκτενῆ, πιστότατα ἐκ τοῦ στόματος τοῦ λαοῦ εἰλημμένα, ὀνόματα τῶν μηνῶν, ἄσματα διάφορα, ἔθιμα Ἀδριανουπόλεως, αἰνίγματα, παροιμίας, εἰδήσεις περὶ Μαρασσίων καὶ ἐν τέλει λεξιλόγιον ἐκ 1456 λέξεων καλῶς ἠρμηνευμένων. Ὁ κ. Μανασσείδης γνωστὸς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν τῷ συλλόγῳ κατὰ πᾶν ἔτος τὴν δικαίαν ἐφελκύεται ἐκτίμησιν αὐτοῦ διὰ τὴν ἀκρίβειαν καὶ τὸ ἐκλεκτὸν τῆς ὕλης· διὸ πᾶσαν ἐπανάληψιν ἐπαίνων θεωροῦμεν περιττήν.

Τετάρτην κατατάσσομεν τὴν τοῦ κ. Δ. Πουλάκη ἰατροῦ συλλογὴν «λεξικὸν τῆς Σικίνου» ἐπιγραφομένην, περιέχουσαν λέξεις μνε' 409, ὧν περὶ τὰς 70 ἰδιάζουσι καὶ ἄλλαις τισὶ χώραις καὶ πόλεσιν, ἃς ἐν ἑκάστῃ τούτων τῶν λέξεων σημειοῖ, 4 δὲ ἐπιχωριάζοντα ἐν Σικίνῳ κύρια ὀνόματα γυναικῶν. Καὶ ὁ κ. Δ. Πουλάκης πάλαι γνωστὸς τυγχάνει τῷ συλλόγῳ ὡς ἐπιτυχὴς συλλογεύς, καὶ δεόντως ἐξετιμήθησαν αἱ συλλογαὶ αὐτοῦ ἀεὶ βραβευόμεναι· ὥστε περιττὸς πᾶς λόγος ἐπαίνου περὶ τούτων σήμερον.

Τῇ ἀνωτέρω ἀκολουθεῖ πέμπτη ἑτέρου Ἀσκληπιάδου συλλογή, ἡ τοῦ κ. Ἀλεξάνδρου Γεωργίτση «τοπογραφικὰ τῶν Ἀκροκεραυνίων» ἐπιγραφομένη καὶ περιέχουσα ποικίλην ὕλην, ἤτοι περὶ τοῦ ὀνόματος Χιμάρας, ἱστορίαν αὐτῆς καὶ προϊόντα, τὴν νῦν Χιμάραν, προνόμια σωζόμενα, κατοίκους καὶ χαρακτῆρα αὐτῶν, τὰς οἰκίας αὐτῶν, τὰς γυναῖκας, ἔθιμα ἐπὶ θανάτῳ, τὰ κατὰ τὸν γάμον, τὴν δικαιοσύνην παρὰ τοῖς Χάοσι, παραδόσεις, καὶ ἐν τέλει, ὅπερ καὶ μᾶλλον ἰδιάζει τῷ σκοπῷ τοῦ διαγωνίσματος, λεξιλόγιον, περιέχον λέξεις ἱκανὰς ἁπάσας σχεδὸν γλωσσηματικὰς καὶ ἀρχαϊκότητα ἀποπνεούσας, ὀνόματα τόπων, κύρια ὀνόματα καὶ ἐπίθετα.

Τὸ πόνημα τοῦ ἰατροῦ κυρίου Γεωργίτση ἐν γένει μὲν ἰδίᾳ δὲ διὰ τοῦ γλωσσολογικοῦ αὐτοῦ μέρους ἱκανῶς συντελεῖ εἰς τὸν σκοπόν

τοῦ διαγωνίσματος, ἐπιρρώννυσι δὲ καὶ τὰς ἐλπίδας, ὅτι ὁ Ἀσκληπιάδης οὗτος ἐξακολουθήσει τὴν ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τοῦ διαγωνίσματος ἐπιτυχῆ ἐργασίαν αὐτοῦ.

Τὴν ἕκτην θέσιν καταλαμβάνει ἡ τοῦ κυρίου Γ. Παπαδοπούλου Νισυρίου καὶ διδασκάλου νῦν ἐν Χάσκιοϊ συλλογὴ περιλαμβάνουσα λεξιλόγιον ἐξ 196 λέξεων μετὰ τῆς ἀποχρώσης ἑρμηνείας αὐτῶν, ᾄσματα δὲ 70 (ὧν τὸ πρῶτον ἄξιον πλείστου λόγου καὶ μελέτης). Ἐκ τούτων δὲ 38 μέν εἰσι γαμήλια τετράστιχα, 23 δὲ μυρολόγια τετράστιχα, τὰ δὲ λοιπὰ ἱστορικά, ὧν τὰ πλεῖστα ἐρωτικῆς ὑποθέσεως. Ἡ συλλογὴ τοῦ κυρίου Γ. Παπαδοπούλου καὶ ἡ τὸ παρελθὸν ἔτος τοῦ βραβείου τυχοῦσα διαφωτίζει ἀρκούντως τὰς νεωτέρας γλωσσολογικὰς ἐρεύνας.

Ἑβδόμη τυγχάνει ἡ τοῦ κυρίου Ἐμμανουὴλ Μανωλακάκη Καρπαθίου συλλογὴ περιέχουσα λέξεις κοινὰς μὲν τοῦ ἐν γένει βίου 528, γεωργικὰς δὲ 125 καὶ ποιμενικὰς 107, ἐν συνόλῳ 760· φράσεις δὲ παροιμιώδεις 75 καὶ *φράσεις ἐν χρήσει* κατὰ τὰς λεμβοδρομίας τῶν Ὀλυμπίων τῆς νήσου ταύτης 30, ἐν τέλει δὲ 33 δίστιχα. Πᾶσαι μὲν αἱ λέξεις εἰσὶ τεταγμέναι κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν καθαρῶς δὲ καὶ εὐαναγνώστως γεγραμμέναι. Τὰ δίστιχα ὅμως ἀνάξια λόγου καὶ ἄνευ ποιητικῆς χάριτος, ὡς καὶ αἱ κατὰ τὰς λεμβοδρομίας φράσεις ἀνούσιαι καὶ ἥκιστα ἐνδιαφέρουσαι. Πᾶσαν δὲ τὴν πολύτιμον ταύτην ὕλην τῆς συλλογῆς αὐτοῦ, ὡς αὐτός τε λέγει καὶ ἡ ἐπιτροπή, ἐξ ὧν εἶδε, πείθεται, συνέλεξε καὶ ἐπεξειργάσθη ἐπὶ ὀκτὼ ὅλα ἔτη ἐκ τοῦ στόματος τοῦ λαοῦ τηρήσας ἐν τῇ ἀναγραφῇ αὐτῶν τὴν ἐγχώριον προφορὰν καὶ προστιθεὶς τὰς κυρίας σημασίας μετὰ τῆς ἐπιτυχοῦς τὸ πλεῖστον ἐτυμολογίας.

Τὰ πρωτόλεια δὲ ταῦτα τοῦ κυρίου Μανωλακάκη καταδεικνύουσιν αὐτὸν λίαν εὐρώστως ἔχοντα πρὸς τοιούτους ἀγῶνας καὶ ἐλπίζει ἡ ἐπιτροπή, ὅτι καὶ εἰς τὸ μέλλον ἕξει αὐτὸν ἕνα τῶν εὐδοκίμων ἀθλητῶν.

Ὀγδόη τῇ τάξει ἕπεται ἡ τοῦ ἀνωνύμως ἀποστειλαντος συλλογέως ὑπὸ τὸ ῥητόν· « οὐκ ἂν δύναιο μὴ καμὼν εὐδοκιμεῖν » συλλογὴ 53 ᾀσμάτων τῆς Καρπάθου, ὧν τὰ πλεῖστα τυγχάνουσιν ἢ ἀνέκδοτα ὅλως ἢ σπουδαίαν παραλλαγὴν ἔχοντα πρὸς τὰ προαποσταλέντα ἢ προδημοσιευθέντα ᾄσματα, μετὰ πολλῆς ἀκριβείας ἐκ τοῦ στόματος τοῦ λαοῦ καὶ ἱκανῆς φιλοκαλίας ἅμα καὶ καθαρότητος καὶ τῶν ἀναγκαίων ὑποσημειώσεων. Πολλὰ μὲν συμβάλλεται ὁ ἀνώνυμος οὗτος συλλογεὺς διὰ τῆς συλλογῆς τῶν ᾀσμάτων τούτων, μᾶλλον δὲ εὐαρεστήσει τῷ συλλόγῳ καὶ τῷ φιλομούσῳ ἀγωνοθέτῃ, ἂν θελήσῃ νὰ ἐργασθῇ καὶ ἐπὶ τοῦ γλωσσολογικοῦ μέρους τοῦ Καρπαθίου λαοῦ, οὗ ἡ διάλεκτος πολὺ παρέχει τὸ ἐνδιαφέρον.

Ἐνάτη ἕπεται ἡ ἑτέρου ἀνωνύμου συλλογὴ ὑπὸ τὸ ῥητὸν « ὁ χρήσιμ' εἰδὼς, οὐχ ὁ πόλλ' εἰδὼς σοφός » περιέχουσα δημώδεις λέξεις ὑπερεξακοσίας εἰλημμένας ἐκ τοῦ στόματος τοῦ λαοῦ τῶν τε περὶ Πάγγαιον χωρίων τῆς Μακεδονίας καὶ τοῦ Δεμιρτεσίου τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἁπάσας καλῶς διευκρινισμένας καὶ διὰ πολλῶν φράσεων βεβαιωμένης τῆς σημασίας αὐτῶν, ἐν τέλει δὲ κεφάλαιον ἐπιγραφόμενον *Γεωργικά*, ἐν ᾧ καταγράφονται, σαφῶς δὲ καὶ μετ' εἰκόνων περιγράφονται τὰ διάφορα ὄργανα τῆς γεωργικῆς, τὰ ἰδιάζοντα ταύτῃ ὀνόματα, αἱ φράσεις, ὁ τρόπος τῆς ἐργασίας καὶ τὰ διάφορα ὀνόματα τῶν διαφόρου ποιότητος γαιῶν. Τὸ μέρος τοῦτο εἶναι λίαν πολύτιμον ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις, ἡ δὲ ὅλη συλλογὴ πολὺ συμβάλλεται εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ ἀγωνοθετήματος.

Δεκάτη κατετάχθη ἡ συλλογὴ τοῦ κ. Ν. Βενέτη, διδασκάλου τῆς ἑνοριακῆς σχολῆς τῆς Παναγίας, ἀποστείλαντος εἰς τὸν ἀγῶνα παῦρα μὲν ἀλλ' ἀρκούντως οὐσιώδη συνιστάμενα ἐκ λέξεων, φράσεων, παροιμιῶν, ἐθίμων, δεισιδαιμονιῶν καὶ παραμυθίων ἐν Ἠπείρῳ, ὧν τὰ πλεῖστά εἰσιν ἀνέκδοτα, καλῶς ἡρμηνευμένων διὰ φράσεων πολλῶν καὶ παραδειγμάτων, πιστῶς δὲ ἀναγεγραμμένων ἐκ τῆς γλώσσης τοῦ λαοῦ. Ἡ συλλογὴ αὕτη τοῦ κυρίου Ν. Βενέτη τὰς ἀπαρχὰς ἀποτελοῦσα τῆς τοιαύτης ἐργασίας αὐτοῦ προδείκνυσι πλούσιον καὶ οὐσιώδη τὸν μέλλοντα ἀμητὸν καὶ εὔρωστον τὸν γεωπόνον.

Ἐνδεκάτην καὶ προτελευταίαν κατελέξαμεν ἑτέραν συλλογὴν ᾀσμάτων ἀνωνύμως καὶ ταύτην σταλεῖσαν ὑπὸ τὸ ῥητὸν « τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τ' ἀγάθ' οἱ θεοί » περιέχουσαν ᾄσματα μόνον 21, ἀνήκοντα εἰς τὴν διάλεκτον τοῦ Αἰγαίου πελάγους, καθαρῶς γεγραμμένα μετά τινων ἐπεξηγηματικῶν ὑποσημειώσεων τῶν γλωσσηματικῶν λέξεων. Καλὴ μὲν κατ' εἶδος ἡ συλλογὴ ἀλλὰ πενιχρὰ καθ' ὅλην ἐμφαίνουσα ἱκανότητα μὲν τοῦ συλλογέως περὶ ταῦτα ἱκανήν, ὀλίγην δὲ τὴν προθυμίαν εἰς τελείαν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ ἀγῶνος.

Δωδέκατον δὲ καὶ τελευταῖον κατατάσσεται πόνημα ἐπιγραφόμενον « δεισιδαιμονίαι τινὲς αἱ κοινότεραι εἰς τοὺς ἀμαθεῖς χωρικοὺς τῆς Ἠπείρου, ὑπὸ Α. Μ. Ζαγορισίου », ὅπερ ὅμως εἶναι ποίημα συνεχὲς ἐκ στίχων 600 περιλαμβάνον πολλὰς δεισιδαιμονίας ἐν γλώσσῃ κοινῇ, ἀντίγραφον ἴσως χειρογράφου, ὅπερ ἀγνοεῖ ἡ ἐπιτροπή, ἂν τυγχάνῃ ἢ μὴ ἐκδεδομένον.

Ταῦτά εἰσι τὰ εἰς τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα κατὰ τὸ συλλογικὸν ἔτος τουτὶ ἀποσταλέντα, ἅπερ ἡ φιλολογικὴ τοῦ συλλόγου ἐπιτροπὴ ἀκριβῶς καὶ δικαίως σταθμίσασα καὶ τὴν προσήκουσαν ἑκάστῳ τούτων ἀξίαν ἀποδιδοῦσα τήν δε τὴν ἐτυμηγορίαν αὐτῆς ἐκφέρει.

Τοῖς μὲν κυρίοις Ι. Ν. Ζωγραφάκῃ, Κ. Ν. Κανελάκῃ, Δ. Πουλάκῃ ἰατρῷ, Συμεὼν Μανασσείδῃ, Ἀλεξάνδρῳ Γεωργίσῃ ἰατρῷ, Γ. Παπαδοπούλῳ διδασκάλῳ ἐν Χάσκιοϊ Κωνσταντινουπόλεως, Ἐμμανουὴλ Μανωλακάκῃ, ἀνωνύμῳ συλλογεῖ ὑπὸ τὸ ῥητὸν « οὐκ ἂν δύναιο μὴ καμὼν εὐδοκιμεῖν », τῷ ἑτέρῳ ἀνωνύμῳ ὑπὸ τὸ ῥητὸν « ὁ χρήσιμ' εἰδὼς, οὐχ ὁ πόλλ' εἰδὼς σοφός » καὶ Νικολάῳ Βενέτῃ διδασκάλῳ τῆς ἑνοριακῆς σχολῆς τῆς Παναγίας ἀπονέμει τὸ δεκάλιρον γέρας. Ἰδιαίτατα δὲ συγχαίρει καὶ εὐχαριστεῖ ἡ ἐπιτροπὴ τῷ κυρίῳ Ζωγραφάκῃ ἐπὶ τῇ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν σπουδαίᾳ συλλογῇ αὐτοῦ.

Τοῖς δὲ κυρίοις ἀνωνύμῳ συλλογεῖ ὑπὸ τὸ ῥητὸν « τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τ' ἀγάθ' οἱ θεοί », καὶ τῷ ἑτέρῳ ἀνωνύμῳ ὑπὸ τὰ ἀρχικὰ γράμματα Α. Μ. τῷ Ζαγορισίῳ συλλογεῖ τῶν δεισιδαιμονιῶν, εὐχαριστεῖ μὲν ἡ ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῇ προθυμίᾳ, μεθ' ἧς ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἀγωνοθέτου ἐπόνησαν, εὔχεται δ', ὅπως εἰς τὸ μέλλον ἀντὶ πλειόνων πόνων ἀπονείμῃ αὐτοῖς τὸ ἀγαθὸν γέρας τοῦ ἀγῶνος».

6') Ὁ κ. Θ. Σαλτέλης, εἰσηγητὴς τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἀναγινώσκει ἔκθεσιν περὶ τοῦ Καραπανείου ἀγῶνος ἔχουσαν ὧδε.

« Κύριοι συνέδελφοι,

Κατὰ τὸ συλλογικὸν τοῦτο ἔτος δύο μόνον ἔργα ἐστάλησαν τῷ συλλόγῳ εἰς τὸν Καραπάνειον ἀγῶνα, τὸ μὲν γραμματικὴ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης φέρουσα τὴν ῥῆσιν : « *τύχη ἀγαθῇ* », τὸ δέ, ἑλλην. ἱστορία εἰς τρεῖς βαθμίδας, ἔχουσα ἐπὶ κεφαλίδι τὸ λατιν. ῥητὸν « ex alliis negotiis κτλ. ». Καὶ ἡ μὲν ἑλληνικὴ ἱστορία λίαν βραδέως, τῇ 19 φεβρουαρίου, ἀποσταλεῖσα, ὡς ἐκπρόθεσμος ἀνεβλήθη εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ ἑπομένου ἔτους, μόνη δὲ ἡ γραμματικὴ ἐγένετο δεκτὴ εἰς κρίσιν, καὶ ταύτης τὴν ἔκθεσιν ἀνατεθεῖσάν μοι ὑπὸ τῆς ἐκπαιδ. ἐπιτροπῆς ὑποβάλλω ὑμῖν σήμερον.

Καὶ πέρυσι, κύριοι, εἴπομεν, ὅτι ἡ σύνταξις διδακτικῶν βιβλίων, μάλιστα δὲ γραμματικῆς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἔργον ἐστὶ τῶν δυσχερεστάτων, οὐδὲ παντὸς ἴδιον, ἀλλ' ἀνδρῶν ἐπιστημόνων ἅμα καὶ διδασκάλων πεπειραμένων δικαίως· διότι ὁ ἐπιστήμων ἀλλ' ἐστερημένος τῆς ἐκ τοῦ διδάσκειν πείρας δύναται μὲν νὰ γράψῃ πολλὰ καὶ σοφά, ἀλλὰ ταῦτα θὰ εἶναι ἀπρόσφορα καὶ ἄληπτα ἢ δύσληπτα τῇ μικρᾷ τῶν παίδων ἡλικίᾳ, ἅρα, εἰ μὴ ἐπιβλαβῆ, ἀλλά γε οὐχὶ ὠφέλιμα· ὁ δὲ ἐπὶ μόνης τῆς διδασκαλικῆς αὐτοῦ πείρας ἐρειδόμενος, ἄμοιρος δὲ ἐπιστημονικωτέρας παιδεύσεως, θὰ γράψῃ μὲν ἴσως καλὰ καὶ χρήσιμα καθ' ἑαυτά, ἀλλὰ ταῦτα οὔτως ἀμεθόδως καὶ ἄνευ λογικῆς συναφείας θὰ ἐκθέσῃ καὶ διατάξῃ, ὥστε νὰ συγχέῃ τὴν διάνοιαν τοῦ μαθητοῦ καὶ διαφθείρῃ τὴν κριτικὴν καὶ συλλογιστικὴν αὐτοῦ ἐνέργειαν. Διὰ τοῦτο ἡ ἐκπαιδ. ἐπιτροπὴ ὅσον ἀφ' ἑνὸς λυπεῖται ἐπὶ τῇ ἀραιότητι καὶ σπάνει τῶν ἀγωνιστῶν, τοσοῦτον ἀφ' ἑτέρου χαίρει βλέπουσα, ὅτι ἤρξατό πως ὑπανατέλλων καὶ ἐν ἡμῖν τὸ *γνῶθι σαυτόν*, οὐδὲ τολμᾷ πᾶς τις ὡς ἔχει νὰ πλέῃ εἰς Κόρινθον. Ταῦτα δὲ λέγομεν οὐχὶ μεμφόμενοι ἐκ τῶν προτέρων τῷ εἰς τὸν ἀγῶνα κατελθόντι ἀθλητῇ, ἀλλ' ἁπλῶς θέλοντες νὰ δείξωμεν τὸ δυσχερὲς τοῦ ἔργου καὶ ὁπόσον παρεσκευασμένος καὶ ταῖς ἰδιαις δυνάμεσι πεποιθὼς ὀφείλει νὰ εἶναι ὁ ἐπιχειρῶν τῇ συντάξει τοιούτων διδακτικῶν βιβλίων περὶ ἀρρηνέα πραγματευομένων ἀντικείμενα.

Ὁ τῆς προκειμένης γραμματικῆς συγγραφεὺς εὐτυχῶς δὲν στερεῖται τῶν πρὸς τοιοῦτον ἐγχείρημα ἀπαιτουμένων προσόντων· διότι καὶ γνώσεις ὑγιεῖς παιδαγωγικὰς ἔχει, καὶ τὰς προόδους τῆς παιδαγωγικῆς διδασκαλίας τῆς γραμματικῆς φαίνεται συντόνως παρακολουθῶν, καὶ τῆς γερμανικῆς γλώσσης κάτοχος εἶναι ἐκ τῶν ἐν τῇ γλώσσῃ ταύτῃ γραμματικῶν πολλὰ καλὰ ἀρυσάμενος, ὡς τοῦτο πρὸς ἄλλοις καταδείκνυται καὶ ἐκ τῶν ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ ὁρισμῶν καὶ τεχνικῶν ὅρων, ἐν γραμματικαῖς γερμανικαῖς κυρίως ἁπαντώ-

των, καὶ διδάσκαλος ἔμπειρος φαίνεται ὅτι εἶναι ἐπὶ ἔτη πολλὰ ἀσκήσας ἢ καὶ ἀσκῶν ἔτι τὸ διδάσκειν μάλιστα τὴν γραμματικὴν τῆς νέας ἑλλην. γλώσσης.

Τοιούτου λοιπὸν ὄντος ἡ φαινομένου τοῦ συγγραφέως τῆς εἰς κρίσιν γραμματικῆς φέρ' ἔδωμεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸ ἔργον αὐτοῦ.

Τὸ βιβλίον ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν τευχῶν, οἷς συνάπτεται ἐπιστολὴ τοῦ συγγραφέως, ἐν ᾗ πειρᾶται δικαιολογῆσαι ἐκτροπάς τινας ἀπὸ τῶν γενικῶν ἀρχῶν καὶ ὁδηγιῶν τῶν ἐν τῷ δεδημοσιευμένῳ πρὸς σύνταξιν γραμματικῆς προγράμματι τοῦ συλλόγου.

Πρῶτον λοιπὸν ἐξεταστέαι αἱ ἐκτροπαὶ αὗται καὶ οἱ λόγοι, οὓς ἐπάγεται ὁ συγγραφεὺς πρὸς δικαιολόγησιν αὐτῶν.

Πρώτην ἀπὸ τοῦ προγράμματος ἐκτροπὴν παρατηρεῖ ἡ ἐκπαιδ. ἐπιτροπὴ τὴν εἰς τρία τεύχη ἀντὶ τῶν ἐν τῷ προγράμματι ὁριζομένων πέντε διαίρεσιν τοῦ ὅλου βιβλίου. Ὁ συγγραφεὺς οὐδὲν λέγει πρὸς δικαιολογίαν τούτου· ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ ἐν τῇ καινοτομίᾳ ταύτῃ οὐδεμίαν διορᾷ οὐσιώδη καὶ καιρίαν βλάβην, διότι ἐν τοῖς τρισὶ τούτοις τεύχεσι συμπεριελήφθη πᾶσα σχεδὸν ἡ ὕλη, ἣν ἀπαιτεῖ τὸ πρόγραμμα, συνενωθείσης ἁπλῶς τῆς ὕλης τῶν τοῦ προγράμματος τεσσάρων πρώτων τευχῶν εἰς δύο τεύχη οὕτως, ὥστε ἑκάτερον τούτων νὰ χρησιμεύῃ πρὸς διδασκαλίαν ἐπὶ δύο συνεχῶς ἔτη· ἡ μόνη προγιγνομένη ζημία εἶναι ὅλως ἐξωτερική, χρηματικὴ τοῖς οἰκείοις τῶν μαθητῶν, διότι, ὡς γνωστόν, οἱ μικροὶ παῖδες λίαν ταχέως φθείρουσι τὰ βιβλία αὐτῶν, ὥστε πολλάκις οἱ γονεῖς καὶ κηδεμόνες αὐτῶν ἀναγκάζονται δὶς καὶ τρὶς τοῦ ἔτους ν' ἀγοράζωσι τὸ αὐτὸ βιβλίον. Ὁ συγγραφεύς, ὡς εἴπομεν, ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ οὐδὲν λέγει πρὸς δικαιολόγησιν τῆς καινοτομίας ταύτης· ἡμεῖς δὲ οὔτε ἀδικοῦμεν τοσοῦτον αὐτόν, ὥστε ν' ἀποδώσωμεν ταύτην εἰς λόγον κερδοσκοπικόν, οὔτε κολακεύομεν αὐτὸν λέγοντες, ὅτι ἔπραξε τοῦτο, ἵνα καταστήσῃ τοὺς παῖδας προσεκτικωτέρους εἰς τὰ βιβλία αὐτῶν ἐθίζων οὕτως αὐτοὺς εἰς τὴν τάξιν καὶ καθαριότητα καὶ τὴν οἰκονομίαν, ἀλλὰ μᾶλλον νομίζομεν, ὅτι ἄλλος ἴσως λόγος παιδαγωγικὸς ἀνώτερος παρώρμησεν αὐτὸν εἰς τοῦτο, ὁ λόγος τοῦ ἀποφυγεῖν τὸν κόρον τὸν ἐκ τῆς ἐπὶ τέσσαρα ἐφεξῆς ἔτη ἐν τέσσαρσι συγκεντρικοῖς κύκλοις ἐπαναλήψεως τῶν αὐτῶν προσγιγνόμενον τοῖς παισίν. Ὅπως δήποτε ἡ σύμπτυξις αὕτη οὐδὲν ἔχει μέγα καὶ οὐσιῶδες τὸ κακόν.

Δευτέρα ἐκτροπὴ εἶναι ἡ μέχρι τοῦ τέλους τοῦ πρώτου πενταμήνου τοῦ πέμπτου ἔτους παράτασις τῆς διδασκαλίας τῆς γραμματικῆς τῆς νέας ἑλληνικ. γλώσσης, ἐνῷ τὸ πρόγραμμα ὁρίζει ταύτην μέχρι τοῦ τετάρτου ἔτους τελευτώντος. Δικαιολογεῖ δὲ ταύτην ὁ συγγραφεὺς ὧδε· « Ἐν ταῖς πλείοσι τῶν παρ' ἡμῖν ἀστικῶν λεγομένων σχολῶν διδάσκεται, ὡς γνωστόν, μέχρι μὲν τῆς δ'. τάξεως (δ'. σχολικὸν ἔτος) ἡ γραμματικὴ τῆς νέας ἑλληνικῆς, ἀπὸ δὲ τῆς ε'. μέχρι τῆς ζ'. ἡ γραμματικὴ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης. Ἡμεῖς φρονοῦντες, ὅτι τὰ πρῶτα τέσσαρα σχολικὰ ἔτη δὲν ἐξαρκοῦσι πρὸς τὴν ἀναγκαίαν ἀκριβῆ ἐκμάθησιν οὔτε τῶν τύπων καὶ τῶν ἄλλων παθῶν τῶν λέξεων, οὔτε τῆς χρήσεως αὐτῶν ἐν τῇ συντάξει καὶ κατασκευῇ τοῦ λόγου, γινώσκοντες δέ, ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν μαθητῶν τῶν ἑπομένων σχολικῶν ἐτῶν πλεῖστας ἀπαντῶσι δυσκολίας καὶ ἐπαισθητῶς χώλαίνουσιν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ, ἀκριβῶς διότι ἀτελῶς καὶ ἐπιπολαίως παρασκευάζονται καὶ ἐξασκοῦνται εἰς τὴν χρῆσιν τῆς καθωμιλημένης, δίδομεν καὶ εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ ἁ. τοὐλάχιστον πενταμήνου τοῦ ἑ. σχολικοῦ ἔτους γραμματικὴν τῆς νέας ἑλληνικῆς, κατὰ δὲ τὸ δεύτερον πεντάμηνον τοῦ αὐτοῦ ἔτους εἰσάγομεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν διδάσκοντες πάντοτε τοὺς τύπους καὶ τὴν σύνταξιν αὐτῶν διὰ συγκρίσεως πρὸς τοὺς γνωστοὺς ἤδη τύπους καὶ τὴν σύνταξιν τῆς νέας ἑλληνικῆς. Διότι νομίζομεν, ὅτι οὕτω μόνον δύναται νὰ σχηματίσῃ ὁ μαθητὴς σαφῆ πως ἰδέαν τῶν διαφορῶν τῆς ἀρχαίας γλώσσης καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὸ ἰδίωμα αὐτῆς λογικῶς καὶ ἀκόπως. Καὶ ἐν μὲν τῇ δ'. τάξει οἱ μαθηταὶ διδάσκονται τὰ κυριώτερα ἐκ τῆς γραμματικῆς τῆς νέας ἑλληνικῆς, ἐν δὲ τῇ ε. ἐπαναλαμβάνοντες τὰ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος δεδιδαγμένα συμπληροῦσι τὰς γραμματικὰς γνώσεις αὐτῶν καὶ εἶτα μεταβαίνουσιν εἰς τὴν ἀρχαίαν· ἡ δὲ κατὰ τὸ ἑ. ἔτος διδακτέα ὕλη τῆς γραμματικῆς σημειοῦται ἐν τῷ χειρογράφῳ τοῦ β'. τεύχους τοῦ βιβλίου ἡμῶν δι' (ἐρυθροῦ) ἀστερίσκου ».

Ἡ ἐπιτροπὴ θεωροῦσα δεδικαιολογημένην ἀποχρώντως τὴν ἐκτροπὴν ταύτην οὐδὲν ἔχει ἀντειπεῖν, ὡς οὐδὲ διὰ τὴν ἑπομένην, ὅτι ἐν τῇ τοῦ ἑ. ἔτους γραμματικῇ, τῇ χρησιμευούσῃ ὡς εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἀρχαίαν, οὐδὲν τῶν εἰς μι οὐδὲ τῶν εἰς ω ἀνωμάλων ῥημάτων περιλαμβάνεται· διότι, κατὰ τὸν συγγραφέα,

« πολλῷ χρησιμώτερον εἶναι νὰ ἐνισχυθῶσιν οἱ μαθηταὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο περὶ τὰ ὁμαλώτερα τοῦ τυπικοῦ τῆς ἀρχαίας καὶ ἐξασκηθῶσιν ἐν αὐτοῖς, ἢ νὰ διέλθωσιν ὕλην πολλὴν καὶ ἐπιπολαίως, καὶ ταῦτα ἐνῷ δύο ἔτι σχολικοὶ ἐνιαυτοὶ ὑπολείπονται, καθ' οὓς δύνανται νὰ συμπληρώσωσι πᾶσαν ἔλλειψιν τῶν παρελθόντων σχολικῶν ἐτῶν ».

Τετάρτη ἀπὸ τοῦ προγράμματος ἐκτροπή, ἡ καὶ πασῶν σπουδαιοτάτη, ἐστὶν ἡ παντελὴς ἔλλειψις ἀσκήσεων ἐν τῷ γ'. τεύχει τῷ περιέχοντι τὴν γραμματικὴν τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης. Δικαιολογεῖ δὲ ταύτην ὁ συγγραφεὺς ἁπλῶς διὰ τοῦ, ὅτι « ὁ σκοπὸς τῶν ἀσκήσεων ἔχει ἀξίαν μᾶλλον διὰ τοὺς πρωτοπείρους τῶν μαθητῶν, ἢ ὅτι καὶ ἡ διάταξις τῆς ὕλης ἐν γένει ἐν τῷ τεύχει τούτῳ γίνεται μᾶλλον κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐπιστημονικῆς γραμματικῆς ἢ κατὰ τὰς παιδαγωγικὰς ἀρχὰς τὰς ἰσχυούσας διὰ τοὺς πρωτοπείρους». Ἡ ἐπιτροπὴ λυπεῖται, ὅτι περὶ τούτου διαφωνεῖ ἄντικρυς πρὸς τὸν συγγραφέα, οὐδὲ τὸν ἐπιφερόμενον λόγον θεωρεῖ ἀποχρῶντα πρὸς τὴν τοσοῦτον ἐπιβλαβῆ ταύτην καινοτομίαν· διότι ἡ ἐπιτροπὴ ἐπιμένει φρονοῦσα, ὅτι αἱ ἀσκήσεις εἰσὶ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς γραμματικῆς, μάλιστα τῆς ἀρχαίας ἑλλ. γλώσσης, εἰς ἣν οἱ μαθηταὶ δὲν εἶναι ἀκόμη λίαν ἐξοικειωμένοι, εἰς τὰ τῆς χρήσεως τῶν ῥηματικῶν τύπων ἰδίως δὲ τῆς εὐκτ. καὶ τῶν εἰς μι καὶ συνῳρημ., τῆς τῶν ἀντωνυμ. πότερος, ἑκάτερος, ἕκαστος, ἀμφότερος, πηλίκος, ἡμός, ἡμέτερος κλπ., εἰς τὰ περὶ ἐγκλίσεως τόνου, τὰ περὶ τονισμοῦ κλπ. κλπ. Ἡ ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀσκήσεων προσγιγνομένη βλάβη παρατηρεῖται πολλάκις καὶ παρὰ τοῖς μαθηταῖς τῶν ἀνωτάτων τάξεων τῶν παρ' ἡμῖν γυμνασίων, ἀδυνατοῦσιν ἢ μόλις δυναμένοις νὰ σχηματίσωσιν ὀρθῶς τύπους τινὰς ῥηματικοὺς ἢ νὰ μεταχειρισθῶσιν ὀρθῶς καὶ προσηκόντως αὐτούς. Διὰ ταῦτα ἡ ἐπιτροπὴ σφόδρα λυπουμένη ἐπὶ τῇ ἐλλείψει ταύτῃ συμβουλεύει τῷ συγγραφεῖ, ὅπως ἐν β'. ἐπεξεργασίᾳ τοῦ ἔργου προσθῇ καὶ τὰς ἀναγκαιοτάτας ἀσκήσεις τοὐλάχιστον εἰς τὰ δυσκολώτερα μέρη τῆς γραμματικῆς τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς, μάλιστα ἔνθα αὕτη οὐσιωδῶς ἀφίσταται τῆς νέας, πρὸς μείζονα ἐμπέδωσιν τῶν διδασκομένων.

Ὁμοίως διαφωνεῖ ἡ ἐπιτροπὴ πρὸς τὸν συγγραφέα καὶ ὡς πρὸς τὴν παντελῆ ἔλλειψιν τοῦ συντακτικοῦ ἐν τῷ γ'. τεύχει, οὐδὲ θεωρεῖ ἀποχρῶντα τὸν λόγον, « ὅτι τὸ ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς λεγομένοις σχολείοις διδασκόμενον συντακτικὸν δέον ν' ἀποτελῇ ἰδιαίτερον βιβλίον, διότι τὰ κατὰ τὴν ἑλληνικὴν σύνταξιν διδάσκονται ἐνταῦθα ἐπιστημονικώτερον καὶ πολὺ πλατύτερον ἢ ἐν τοῖς κατωτέροις σχολείοις »· δι' ὃ καὶ ἀπέσχε νὰ προσθέσῃ εἰς τὸ γ'. τεῦχος καὶ συντακτικόν, « ὅπερ, ὡς φρονεῖται, λέγει, γενικῶς, ἀπαρτίζει τμῆμα ὕλης ἴδιον καὶ ἀνεξάρτητον τῆς κυρίως γραμματικῆς». Ἂς μᾶς ἐπιτρέψῃ ὁ συγγραφεὺς νὰ παρατηρήσωμεν αὐτῷ, ὅτι ἐν τούτῳ συγχέει τὰ ἑλληνικὰ λεγόμενα σχολεῖα πρὸς τὰ ἀστικά, εἰς ἃ ἀφορᾷ ἡ γραμματικὴ αὕτη, καὶ ἅπερ εἰσὶν οὐχὶ προπαρασκευαστικὰ μόνον πρὸς τὴν μέσην λεγομένην παίδευσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτοτελῆ καὶ αὐθύπαρκτα, ἐξ ὧν ὁ μαθητὴς ἀποφοιτῶν νὰ δύνηται νὰ τρέπηται εἰς ἔργα βιοποριστικά, ἀλλ' ἅμα καὶ νὰ ἐννοῇ ἀναγινώσκων οὐ μόνον τὰ ἱερὰ εὐαγγέλια, ἀλλὰ καὶ τὸν Ξενοφῶντα. Τοῦτο δὲ θὰ δύνηται, ἐὰν κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη διδαχθῇ τὰ κυριώτατα καὶ ὁμαλώτατα ἐκ τοῦ συντακτικοῦ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσης. Ἡ προσθήκη δὲ τοιούτου ἐπιτόμου συντακτικοῦ οὐδὲ θὰ ἐπηύξανε κατὰ πολὺ τὸν ὄγκον τοῦ γ'. τεύχους, ὅπερ φοβεῖται ὁ συγγραφεύς, ἂν ἡ κυρίως γραμματικὴ ἐγίνετο συντομωτέρα· τοῦτο δὲ θὰ κατωρθοῦτο, ἂν τὰ κοινὰ μετὰ τῆς νέας ἑλληνικῆς ἢ ἐντελῶς παρελείποντο, ἢ ἁπλῶς ἐσημειοῦτο ἑκάστοτε, ὅτι τὸ δεῖνα ὅμοιόν ἐστι τῇ τῆς νέας καὶ παρεπέμπετο ὁ μαθητὴς εἰς τὰ προηγούμενα τεύχη.

Μετὰ τὰς γενικὰς ταύτας παρατηρήσεις ἱκανῶς, νομίζομεν, χαρακτηρίζουσας τὸ προκείμενον ἔργον μεταβαίνομεν εἰς τὰ μερικώτερα.

Τὸ μὲν Λ'. τεῦχος ἐκ σελίδων 120 συγκείμενον καὶ 229 παραγράφων καὶ 151 ἀσκήσεις περιέχον, διῄρηται εἰς κεφάλαια δεκατρία, ὧν τὸ ἁ. πραγματεύεται τὰ περὶ προτάσεως, τὸ β'. τὰ περὶ λέξεως καὶ συλλαβῆς, τὸ γ'. τὰ περὶ γραμμάτων, τὸ δ'. τὰ περὶ συλλαβισμοῦ, τὸ ε. τὰ περὶ πνευμάτων, τὸ ς'. τὰ περὶ τόνων, τὸ ζ'. τὰ περὶ ἐκθλίψεως, τὸ ἡ. τὰ περὶ ἁπλῆς προτάσεως καὶ τῶν μερῶν αὐτῆς, τὸ θ'., τὰ περὶ οὐσιαστικοῦ, τὸ ι. τὰ περὶ ἐπιθέτου, τὸ ιά. τὰ περὶ ἀντωνυμιῶν, τὸ ιβ'. τὰ περὶ ῥήματος καὶ τὸ ιγ'. τὰ περὶ πεπλατυσμένης προτάσεως.

Τὸ δὲ δεύτερον συγκείμενον ἐκ σελίδων 222 καὶ § 412 καὶ περιέχον ἀσκήσεις 156 πραγματεύεται πρὸς ταῖς τοῦ ἁ. τεύχους ἐν εὐρύ-

τέρῳ κύκλῳ καὶ τὰ περὶ κράσεως, τῶν μερῶν τοῦ λόγου, τὴν ἀνάλυσιν μερῶν τοῦ λόγου, τὰ περὶ ἀνωμάλων οὐσιαστικῶν, τὰ περὶ ἀριθμητικῶν κλπ. συμφώνως τῷ προγράμματι.

Περὶ τῶν δύο τούτων τευχῶν σημειωτέον, ὅτι ἀμφότερά εἰσι καθόλου σχεδὸν ἄμεμπτα· ὁ συγγραφεὺς πᾶσαν αὐτοῦ τὴν προσοχὴν ἐπέστησε, φαίνεται, εἰς τὴν σύνταξιν τούτων· διότι ἡ μὲν διάταξις τῆς ὕλης εἶναι μεθοδικωτάτη καὶ παιδαγωγικωτάτη, ἀνέτως προβιβάζουσα τὸν μαθητὴν ἀπὸ τῶν εὐχερῶν εἰς τὰ δυσχερέστατα, ἀπὸ τῶν γνωστῶν εἰς τὰ ἄγνωστα· ἡ δὲ ἐκλογὴ τῆς ὕλης ἐν τοῖς ἀφθόνοις παραδείγμασι καὶ ἀσκήσεσιν ἐπιτυχεστάτη, ἡ δὲ γλῶσσα καθαρεύουσα, σαφής, ἁπλῆ καὶ καθόλου ἁρμόζουσα τῇ ἡλικίᾳ τῶν παίδων, οἱ δὲ κανόνες εὐσύνοπτοι, ἀκριβεῖς καὶ σαφεῖς· αἱ τοιαῦται δὲ ἀρεταὶ αἱ ἐπανθοῦσαι ἐπὶ τῶν δύο τευχῶν καθιστᾶσι τὸ ἔργον ἐκ τῶν σπανίων τοῦ εἴδους τούτου καὶ ἄξιον πάσης συστάσεως ὡς διδακτικὸν ἐν τοῖς ἀστικοῖς σχολείοις. Ἐνυπάρχουσι μὲν καὶ ἐν τούτοις καί τινα ἁμαρτήματα, ἀλλὰ ταῦτά εἰσι τοσοῦτον ὀλίγα καὶ ἐπουσιώδη, ὥστε ἀνεπαισθήτους τινὰς κηλῖδας ἀποτελοῦσιν εἰς τὸ καλὸν τοῦ ὅλου πρόσωπον. Τῶν ἁμαρτημάτων τούτων τὰ κυριώτατα σημειοῦμεν ἐνταῦθα καὶ χάριν κυρίως τοῦ αὐστηροῦ δικαίου καὶ ἵνα συζήσωμεν τὴν διόρθωσιν αὐτῶν εἰς τὸν φιλόπονον καὶ ἀξιέπαινον συγγραφέα.

Α' τεῦχος.

1) Τὰ ἐν τῇ βραχείᾳ εἰσαγωγῇ περὶ γλώσσης (ἐλλ. μητρ. γραφομένης δημώδους) ἀσαφῶς πως καὶ συγκεχυμένως ἐκτίθενται.

2) Ἐν § 5. «Ὅταν λαλῶμεν ἢ γράφωμεν, ἐκφράζομεν πᾶν ὅ,τι σκεπτόμεθα ἢ αἰσθανόμεθα ἢ θέλομεν». Τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθές· διότι λαλοῦντες ἢ γράφοντες οὐχὶ πάντοτε ἐκφράζομεν *πᾶν ὅ,τι . . .* ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνα, ἐξ ὧν σκεπτόμεθα, ὅσα θέλομεν νὰ ἐκφράσωμεν· διότι πλειστάκις πολλὰ μὲν σκεπτόμεθα, ἀλλ' ὅμως ἢ δὲν τολμῶμεν, ἢ διὰ πολλοὺς λόγους δὲν θέλομεν νὰ ἐκφράσωμεν πάντα λέγοντες ἢ γράφοντες.

3) § 22. «Ὅταν θέλωμεν νὰ προφέρωμεν χωριστὰ τὰ φωνήεντα μιᾶς διφθόγγου, γράφομεν ἐπὶ τοῦ β' φωνήεντος αὐτῆς τὸ διαλυτικὸν σημεῖον». Τοῦτο ἐν τῷ Α' τεύχει δυνατὸν νὰ ῥηθῇ, ἀλλ' ἐν τῷ Β' καὶ τῷ Γ' οὐδαμῶς· διότι δὲν διαλύεται ἐν τοῖς τοιούτοις ἡ δίφθογγος, ἀλλὰ τὰ φωνήεντα δὲν ἐνοῦνται εἰς δίφθογγον· ἔπειτα δὲν τίθεται τὸ διαλυτικὸν *ἐπὶ* τοῦ β' φωνήεντος ἀλλ' *ὑπὲρ* τὸ β' φωνῆεν.

4) § 33. Σημ. β'. Ἀντὶ τοῦ *καὶ ἄν* γρ. *ἐὰν καὶ* δὲν εἶναι ἀρκτικαὶ λέξεως ἑλληνικῆς, διότι τὸ *μὲν καὶ ἄν* ἐκφράζει τι ἀμφίβολον καὶ ὑποθετικόν, τὸ δὲ *ἐὰν καὶ* θετικὸν καὶ βέβαιον, ὥσπερ ἐννοεῖται ἐνταῦθα.

5) § 34. Ἀντὶ «τὸ πνεῦμα γράφεται ἐπὶ τοῦ β' φωνήεντος (τῆς διφθόγγου)» γρ. ὑπὲρ τὸ β'. Τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἐν σελίδι 36.

6) § 53. Ἀντὶ ἁπλῶς *ὅροι* γρ. *κύριοι ὅροι* (τῆς προτάσεως)· διότι πᾶσαι αἱ λέξεις αἱ συναποτελοῦσαι τὴν πρότασιν λέγονται *ὅροι* τῆς προτάσεως.

7) § 58. Δὲν εἶναι ἀληθές, ὅτι αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι *ἐγὼ* καὶ *σὺ* τίθενται ὡς ὑποκείμενα.

8) § 68. Χαρακτὴρ ἓκ δύο συγκείμενος συμφώνων δὲν ὑπάρχει· τοῦτο ἀντιφάσκει πρὸς τὸν ὁρισμὸν τοῦ χαρακτῆρος, ὅτι μόνον τὸ τελευταῖον γράμμα τοῦ ῥήματος λέγεται χαρακτήρ.

9) § 148. Ὁ ὁρισμὸς τοῦ ὑπερθετικοῦ ἐπιθέτου εἶναι ἀτελής, «ὅτι οὐσιαστικόν τι ἔχει ποιότητα ἀνωτέραν ὁμοίας ποιότητος ὅλων τῶν τοῦ αὐτοῦ εἴδους οὐσιαστικῶν»· διότι οὐσιαστικόν τι ἔχει καὶ ποιότητα μεγίστην καὶ ἀνωτάτην ἀσχέτως πρὸς ὁμοίαν ποιότητα τῶν ὁμοειδῶν οὐσιαστικῶν (ἄσχετα ἢ ἀπόλυτα ὑπερθετικά). Καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Β' τεῦχος.

Σελ. 17. Ἐν τοῖς χρονικοῖς ἐπιρρήμασι συγκαταλέγονται καὶ οἱ σύνδεσμοι *ὅτε, ὁπότε,* καὶ *ἅμα*· ἐν δὲ τοῖς τροπικοῖς ὁ σύνδ. *ἅρα*.

Σελ. 21.[*] Τῶν συνδέσμων ὁ ἀριθμὸς ἄνευ ἀνάγκης ηὐξήθη, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ ἡμαρτημένως· π. χ. ἐν μὲν τοῖς συμπλεκτικοῖς καταλέγονται καὶ τά: *καὶ ἤγε, καὶ μήν, δὲ-οὐδέ, μὴ-μηδέ*, ἐν δὲ τοῖς ἀντιθετικοῖς καὶ τά: *οὐχ ἧττον, ὁτὲ μὲν-ὁτὲ δέ, νῦν μὲν-νῦν δέ*.

Σελ. 50–51. Ἐν τοῖς ἀνωμάλοις συναριθμεῖται καὶ τὸ *θρίξ* καὶ τὸ *νύξ*.

Σελ. 55. Τὰ πατρωνυμικὰ σημαίνουσι τὸν πατέρα ἢ πρόγονον (ἐνῷ *σημαίνουσι* τὸν ἐκ τίνος πατρὸς ἢ προγόνου).

Σελ. 89–90. Αἱ γενικαὶ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν καταλέγονται ἐν ταῖς κτητικαῖς ἀντωνυμίαις· (τότε διατί οὐχὶ καὶ αἱ γενικαὶ τῶν οὐσιαστικῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀντωνυμιῶν *αἱ κτῆσιν* δηλοῦσαι;)

Σελ. 91–92. Ἀναφέρεται ἐν ταῖς ἀορίστοις ἀντωνυμίαις καὶ ἡ *ποῖος*· ἀλλ' ἐν τῇ δημώδει γλώσσῃ ἡ μὲν *ποῖος* εἶναι ἐρωτηματική, ἡ δὲ *κάποιος* ἀόριστος.

Σελ. 93. Ὡς δεικτικὴ ἀντωνυμία φέρεται καὶ ἡ *ἄλλος*.

Σελ. 102. Οἱ ὁρισμοὶ χρόνων τινῶν εἶναι ἀτελεῖς, τινῶν δὲ ἡμαρτημένοι· π. χ. ὁ τοῦ ἀορίστου, ὅτι σημαίνει, ὅτι ἔγεινέ τι ἐν τῷ παρελθόντι ἐν μιᾷ ἀορίστῳ στιγμῇ αὐτοῦ· καὶ ὁ τοῦ μέλλοντος, ὅτι σημαίνει τὸ ἐν τῷ μέλλοντι ἀκαριαίως γενησόμενον.

Σελ. 105. Διατί μόνον ἐνεστῶτος ἀπαρέμφατον οὐχὶ δὲ καὶ ἀορίστου; ὅπως δυνατὸν εἰπεῖν *τὸ ἐπιμελεῖσθαι*, οὕτω δυνατὸν εἰπεῖν καὶ *τὸ ἐπιμεληθῆναι, τὸ ἀπακτῆσαι, τὸ φυγεῖν, τὸ ἐλθεῖν* κτλ.

Σελ. 116. Τὸ πε (?) εἰς μὲν τὸν ἐνεργητικὸν ἀόριστον ἑνοῦται μὲ τὸ *σ* τῆς καταλήξεως εἰς *ψ*, εἰς δὲ τὸν παθητικὸν ἀόριστον τρέπεται πρὸ τοῦ *θ* τῆς καταλήξεως εἰς *φ*, εἰς δὲ τὸν παθ. παρακείμενον τῆς μετοχῆς πρὸ τοῦ *μ* εἰς *μ* (ἀμφότερα τὰ σύμφωνα;)

Σελ. 128. Ὁ ἀόριστος τοῦ *γίνομαι, ἐγενήθην*· (ἐν μὲν τῇ ἀρχαίᾳ εἶναι *ἐγενόμην*, ἐν δὲ τῇ νεωτέρᾳ εἶναι *ἐγεινα· ἐγεννήθην* δὲ εἶναι ἀόριστος τοῦ *γεννῶμαι*).

Σελ. 180. Ἐν οἷς ῥήμασι παραλείπεται τὸ ὑποκείμενον, καταλέγει καὶ τὸ *ἐσάλπιγξε* (ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς γλώσσῃ) καὶ *ἔβρασε* καὶ *ἐλειτούργησεν*..... ἐνῷ μᾶλλον ἔπρεπε νὰ καταλέξῃ τὸ *ἐσήμανεν, ἀπέλυσεν, ἀνέστησαν, εἶπαν* (τὸ εὐαγγέλιον δηλ.), *ἐρώτησαν* κτλ.

Σελ. 182. Ἐν τοῖς συνδετικοῖς καταλέγονται καὶ τὰ *φαίνομαι, νομίζομαι, θεωροῦμαι, λέγομαι, καλοῦμαι, ὀνομάζομαι, ἐκλέγομαι, ὑφίσταμαι, μένω, ἵστημι, φθάνω, κεῖμαι, γεννῶμαι, ἀποθνήσκω* καὶ ἄλλα, πάντα δηλ. τὰ δεχόμενα δευτέραν ὀνομαστικὴν ὡς κατηγορούμενον· ἀλλ' αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς ἀναιρεῖ ταῦτα ἐν σελίδι 191, ἐδαφ. 4.

Σελ. 190. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ τρέπεται εἰς *ἐπιρρηματικὸν προσδιορισμόν* (?), ὅστις ὀνομάζεται *ποιητικὸν αἴτιον* καὶ ἐκφέρεται διὰ τῆς ὑπὸ προθέσεως καὶ γενικῆς.

Καὶ ταῦτα μὲν εἶναι τὰ κυριώτατα τῶν ἐν τοῖς δυσὶ πρώτοις ἀξιολόγοις τἄλλα τεύχεσιν ἀπαντώντων ἁμαρτημάτων, ἅπερ ἀνάγκη νὰ διορθωθῶσιν.

Τὸ Γ' ὅμως τεῦχος τῆς γραμματικῆς ταύτης νομίζει τις ἅμα διελθών, ὅτι δὲν εἶναι γνήσιον τοῦ πατρὸς τῶν δύο πρώτων τέκνον, οὐχὶ τόσον διὰ τὴν παντελῆ ἔλλειψιν ἀσκήσεων καὶ συντακτικοῦ, περὶ ὧν ἀρχόμενοι εἴπομεν, ὅσον διὰ τὴν ῥᾳθυμίαν καὶ ἀμέλειαν, ἵπως δὲ καὶ ταχύτητα, μεθ' ὧν συνετάχθη καὶ ἐγράφη. Ἀποτελεῖ δὲ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους μίαν σειρὰν συνεχῆ ὁρισμῶν καὶ κανόνων ξηρῶν, διακοπτομένων ἔστιν ὅπου ὑπὸ τύπων ὀνομάτων καὶ ῥημάτων· καὶ ὅσῳ τὰ δύο πρῶτα τεύχη εἶναι πλουσιώτατα καλλίστων παραδειγμάτων διασαφούντων τοὺς κανόνας καὶ ὁρισμούς, τόσῳ φειδωλότατον εἶναι τὸ Γ'. τεῦχος, ὥστε πολλάκις καὶ ὁ ἐμπειρότατος τὰ γραμματικὰ ἔχει ἀνάγκην ἱκανῶς μακρᾶς σκέψεως πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ προσήκοντος παραδείγματος. Τὰ δὲ πραγματικὰ ἁμαρτήματα καὶ αἱ ἀντιφάσεις εἶναι πολλῷ πλείονες ἢ ἐν τοῖς δυσὶ πρώτοις. Πρὸς μαρτυρίαν τῶν εἰρημένων φέρομέν τινα παραδείγματα.

Σελ. 11. Λέγεται «ἀπαντῶσιν ὅμως καὶ *πρός με*»· ἄρα κυρίως εἶναι *πρὸς μέ*.

Σελ. 23. Ὁ χαρακτὴρ ὀνομάζεται κύριον γνώρισμα τῆς λέξεως. Τί ἐκ τούτου θὰ ἐννοήσῃ ὁ μαθητής;

Σελ. 25 καὶ 55. Δὲν εἶναι ἀκριβὴς ὁ ὁρισμὸς τῶν ὁμαλῶν καὶ ἀνωμάλων ῥημάτων.

Σελ. 29. Περιττὴ ἡ ἀπαρίθμησις τῶν εἰς *ης* πρωτοκλίτων καὶ ἡ τῶν κατὰ τὰ παραδείγματα τῶν εἰς *η* καὶ *α* κλινομένων, ἅτε δὴ καὶ ἀτελὴς οὖσα. Καλλίτερον εἰ ἐλέγετο ἁπλῶς, ὅτι κατὰ μὲν τὸ *ψυχή* κλίνονται πάντα τὰ εἰς *η* ὀξύτονα, οἷον . . . κατὰ δὲ τὸ *νίκη* πάντα τὰ εἰς *η* παροξύτονα.

Σελ. 37. Ἡ σημείωσις «τινὰ τῶν δευτεροκλίτων διφοροῦνται μετὰ διαφόρου σημασίας» εἶναι ἀσαφής.

Σελ. 38 § 87 β'. Τὸ «τὰ εἰς *εσ-οῦν* καὶ προπαροξύτονα ὄντα διφοροῦνται» εἶναι ἀσαφῶς εἰρημένον, εἰ μὴ ὀξύμωρον.

Λύτόθι, δ'. Τὸ φερόμενον παράδειγμα *ἀκατάλληλον*· γράφε μᾶλλον *εὔνους*=εὔνοι.

Σελ. 43 § 98. Ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν περὶ τὸν τονισμὸν ἐξαιρουμένων ἐλλείπει ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία *τίς*.

Σελ. 102. Προσθετέον «ἐὰν δὲν προκύπτωσιν ἐκ συναιρέσεως».

Σελ. 47. Λέγεται «χαρακτὴρ *ντ*», ἐνῷ κατὰ τὸν ὁρισμὸν χαρακτὴρ εἶναι ἓν μόνον γράμμα.

Σελ. 55. Ὁ ὁρισμὸς τῶν ἀνωμάλων ἀσαφής.

Σελ. 59. Ἐν τοῖς *ἀκλίτοις* καταλέγεται καὶ τὸ *οὐδέν*, τὸ ἐν τῇ φράσει *οὐδὲν εἰ μή* ἀλλὰ τότε διατί οὐχὶ καὶ τὸ *τι*, τὸ ἐν τῇ φράσει *εἰ μή τι, (οἶομαί τι εἶναι* κτλ.) καὶ τὸ *ἀγαθὸν* κτλ. τὸ ἐν ταῖς φράσεσιν: *ἡ ἀρετὴ ἀγαθόν ἐστι* κτλ.;

Σελ. 69. Ἀτελὴς ὁ ὁρισμὸς τοῦ ὑπερθετικοῦ, διττοῦ ὄντος, ἀπολύτου καὶ σχετικοῦ· π. χ. Σωκράτης ἦν σοφώτατος, ὁ Α. ἐστὶν ἐπιμελέστατος πάντων τῶν μαθητῶν.

Σελ. 75. Ὡς ἴδιον μέρος λόγου φέρονται τὰ ἀριθμητικά· ἀλλὰ τότε διατί οὐχὶ καὶ τὰ παραθετικὰ καὶ τὰ μετουσιαστικὰ καὶ ἄλλα;

Αὐτόθι. Ἀτελὴς ὁ ὁρισμὸς τῶν πολλαπλασιαστικῶν ἐπιθέτων.

Σελ. 78. Ἡ σημείωσις 6'. ἀσαφὴς καὶ ἀτελής.

Σελ. 79. « Τὰ διανεμητικὰ διὰ συνθέσεως τῶν ἀπολύτων μετὰ τῶν προθέσεων *σύν, ἀνὰ καὶ κατὰ* » ἡμαρτημένον· διότι οὔτε τὸ *ἀνὰ τρεῖς, κατὰ τρεῖς*, εἶναι σύνθετον, οὔτε τὰ ἀριθμητικὰ μετὰ τῶν προθέσεων σημαίνουσι τὸν μερισμόν, ἀλλ' ἡ πρόθεσις.

Σελ. 82, σημ. γ'. Προσθετέον: *αἱ μονοσύλλαβοι* πλάγιαι πτώσεις.

Σελ. 85. Τὸ « κτητικαὶ ἀντωνυμίαι καὶ ὁ *ἑαυτοῦ*, ὁ *ἐκείνου*, ὁ *αὐτοῦ* » δὲν εἶναι ὀρθόν· ἀλλ' *ἡ γενικὴ πτῶσις καθ' ἑαυτὴν* ἐκφράζει σχέσιν κτήσεως.

Αὐτόθι. Τὰ ἐν τῇ σημειώσει δὲν εἶναι ὀρθά· ἡ καθωμιλημένη γλῶσσα ἔχει κτητικὰς ἀντωνυμίας τὰς *ἰδικός μου, σου, του*.

Σελ. 87. Κακῶς καταλέγονται ἐν ταῖς ἀορίστοις ἀντωνυμίαις *ἡ ἑκάτερος, ἕκαστος, ἄμφω, ἀμφότερος, οὐδέτερος, μηδέτερος*.

Αὐτόθι. Καινοφανεῖς ἀλλ' ἀσύστατοι οἱ ὅροι *πληθυντικαὶ* ἀντωνυμίαι *(ὁ καὶ ἡ δεῖνα, οὐδείς, μηδείς, ἄλλος)* καὶ δυϊκαὶ *(ἑκάτερος* κτλ.).

Σελ. 89. Κακῶς ἐν ταῖς δεικτικαῖς καταλέγεται ἡ *ἄλλος* καὶ *ἕτερος*.

Αὐτόθι. Κακῶς ὀνομάζονται οὐσιαστικαὶ ἀντωνυμίαι, αἱ δεικτικαὶ *οὗτος, ἐκεῖνος, ὅδε*, ὡς καὶ ἐν σελίδι 91 αἱ ἀναφορικαὶ *ὅς, ὅστις, ὅσπερ*.

Σελ. 95. « Ὁ τύπος, ὃν λαμβάνει τὸ ῥῆμα, ὅταν ἀποδίδηται (τίς; ὁ τύπος ἢ τὸ ῥῆμα;) εἰς ἓν πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, λέγεται ἑνικὸς ἀριθμός, καὶ ὁ τύπος τοῦ ῥήματος ὁ παριστῶν τὸ ἀ. πρόσωπον λέγεται πρῶτον πρόσωπον κτλ. »· ἡμαρτημένα πάντα.

Σελ. 98-99. Ἐν τοῖς ῥήμασι καταλέγονται τὰ εἰς *τὸς* καὶ *τέος* ἐπίθετα (ἀλλὰ τότε διατί οὐχὶ καὶ πάντα τὰ ἐκ ῥημάτων παράγωγα οὐσιαστικὰ καὶ ἐπίθετα καὶ ἐπιρρήματα;).

Σελ. 99. Ἐν τοῖς παρεπομένοις τοῦ ῥήματος καταλέγονται καὶ τὰ ῥηματικὰ ὀνόματα. Κατὰ ταῦτα ἀνάγκη νὰ ἐρωτᾷ ὁ διδάσκαλος, ποίου χρόνου, ἐγκλίσεως κτλ. καὶ ποίας ἀπαρεμφάτου, ποίας μετοχῆς καὶ ποίου εἰς *τὸς* καὶ *τέος* εἶναι ὁ δεῖνα ῥηματικὸς τύπος;!

Σελ. 149-154. Ἐν τῷ πίνακι τῶν ἀνωμάλων περιέχονται καὶ πολλὰ ὁμαλά.

Σελ. 155. Τὸ *ἀπόλλυμι* καὶ *ἔγομαι* ἡμαρτημένως λέγονται ὅτι σημαίνουσι πάθος.

Σελ. 162. Κακῶς λέγεται, ὅτι τὸ *ἔοικε* εἶναι ἀμετάβατον μέσον ὄν· ὁμοίως καὶ τὸ *πέποιθα, σέσηπα, τέτηκα, πέπηγα, ἔρρωγα*.

Σελ. 163. Ἐν τοῖς ἐπιρρήμασι καταλέγονται καὶ αἱ προθέσεις *ἄγχι, μέχρι*, καὶ τὰ ἐπίθετα *τὸ ἀρχαῖον, τὸ δεύτερον*.

Σελ. 164. Ἐν τοῖς τροπικοῖς ἐπιρρήμασι καταλέγονται καὶ τὰ *ἄρα, χωρίς, ναί, οὐ, μή*.

Σελ. 165. Ψευδές, ὅτι ἡ κατάληξις *δε* ἐν μὲν τῷ *ἐνθένδε* σημαίνει τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν, ἐν δὲ τῷ *ἐνθάδε* τὴν ἐν τόπῳ στάσιν· ἡ *δε* ἐν ἀμφοτέροις εἶναι δεικτικὴ ἁπλῶς, τὸ δὲ *ἔνθεν* καὶ *ἔνθα* σημαίνει τὸ μὲν τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν, τὸ δὲ τὴν ἐν τόπῳ στάσιν.

Αὐτόθι. Τὸ « ὡς ἐκ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν συνδέουσι τὰς λέξεις καὶ τοὺς λόγους οἱ σύνδεσμοι, εἶναι ἐννέα εἰδῶν »· δὲν εἶναι ὀρθόν.

Σελ. 167. Ἐν τοῖς διαζευκτικοῖς συνδέσμοις παραλείπεται ὁ *ἤτοι-ἤ*.

Σελ. Ἐν τῇ ἀπαριθμήσει τῶν παραγώγων διατί παραλείπονται αἱ ἀντωνυμίαι (κτητικαί, δεικτικαὶ κλπ.);

Σελ. 172. Τὸ *οἰκίδιον* δὲν εἶναι τοῦ *οἰκία* ὑποκοριστ. ἀλλὰ τοῦ *οἶκος*.

Σελ. 175. Τὸ *αἶσχος* παράγεται ἐκ τοῦ *αἰσχρός, τὸ ἔχθος* ἐκ τοῦ *ἐχθρός, τὸ τεῖχος* ἐκ τοῦ *ταχύς* »· κακῶς· τὸ ὀρθὸν δὲ λέγεται ἐν σελ. 177. Ὁμοίως ἐν μὲν τῇ αὐτῇ σελίδι λέγεται, ὅτι τὸ *βασιλεὺς* καὶ *προφήτης* παράγονται ἐκ τῶν ῥημάτων, ἐν δὲ 178 τἀνάπαλιν· τὸ δὲ *πατραλοίας* καὶ *παιδοτρίβης* λέγονται ὅτι παράγονται ἐκ ῥημάτων· (τίνων;)

Σελ. 181. Τῶν ἐν τῇ σημειώσει δὲν εἶναι ἐνταῦθα ὁ οἰκεῖος τόπος, ἀλλ' ἐν τοῖς περὶ ἐπιρρημάτων τοῦ τυπικοῦ, διότι παραγωγὴ ἐν τούτοις δὲν γίνεται. Ὁμοίως καὶ τῶν ἐν τῇ σημ. τῆς 182 σελίδος.

Αὐτόθι. Παραλείπεται ἡ κατάληξις *σε*, ὡσαύτως ἡ συνηθεστάτη *ως*.

Σελ. 182. « Σύνθετοι λέξεις ἐξ ἄλλων συνθέτων »· ἡ λέξις *σύνθετοι* παρέλκει.

Σελ. 183. Τὸ παρὰ τὸ *ἀνόητος* παράγωγον *ἀνοησία* λέγεται σύνθετον ἐκ τοῦ *ἀ-νόησις*.

Αὐτόθι. Ἀντιφάσει ὁ ὁρισμὸς τῆς παραθέσεως πρὸς τὰ τῆς § 326.

Αὐτόθι. Τὰ *ἀκολαστῶ, ἀσχημονῶ, δυστυχῶ* λέγονται σύνθετα.

Σελ. 184. Ἐνταῦθα τὸ *φυγόδικος* λέγεται οὐσιαστικόν, ἐν δὲ σελ. 185 ἐπίθετον· ὁμοίως καὶ τὸ *θωρακοφόρος* καὶ *λαμπαδηφόρος*.

Σελ. 185. Τὸ *σιτοπώλης* λέγεται ἐπίθετον, τὸ δὲ *σιτοπώλης* (§ 327) οὐσιαστικόν· ὡσαύτως τὸ μὲν *ἱπποτρόφος* οὐσιαστικόν καὶ τὸ *γελωτοποιὸς* καὶ *σαρκοφάγος*· τὸ δὲ *φαρμακοποιὸς* καὶ *ξενοδόχος* ἐπίθετα.

Σελ. 187, § 332. Συγκεχυμένον καὶ ἀσαφές.

Καὶ ἄλλα πλεῖστα τοιαῦτα καὶ παραπλήσια, ἅπερ φειδόμενοι τοῦ χρόνου παρασιωπῶμεν.

Τοιαύτη λοιπόν, κύριοι, εἶναι ἡ εἰς τὸν Καραπάνειον ἀγῶνα ἀποσταλεῖσα ἐφέτος γραμματική. Ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ ὑπ' ὄψει λαβοῦσα τάς τε ἀρετὰς καὶ τὰς κακίας αὐτῆς καὶ ἀκριβῶς αὐτὰς σταθμίσασα κρίνει ἐξόχων μὲν ἐπαίνων ἄξιον τὸν σύγγραφέα ἐπὶ τῇ ἐπιμελείᾳ καὶ προσοχῇ, μεθ' ὧν πάνυ εὐδοκίμως συνέταξε τὰ δύο πρῶτα τεύχη πολλαῖς ἀρεταῖς κατακοσμήσας αὐτά, ψόγου δὲ πολλοῦ τὸν αὐτὸν καὶ μορφῆς ἐπὶ τῇ ἀκηδίᾳ καὶ ἀβελτηρίᾳ, ἡ ἐχρήσατο ἐν τῇ τοῦ Γ' τεύχους συντάξει καὶ μάλιστα ἐπί τε τῇ παντελεῖ ἐλλείψει τῶν ἀναγκαίων ἀσκήσεων καὶ τοῦ συντακτικοῦ καὶ τῇ φειδωλίᾳ τῶν παραδειγμάτων. Διὸ δὲν ἀπονέμει μὲν αὐτῷ τό γε νῦν τὸν ἐναγώνιον ἆθλον, ἐπιφυλάσσεται δὲ αὐτῷ τὴν ἀπονομὴν εἰς τὸ προσεχὲς ἔτος, ἐάν γε συμπληρώσας μὲν τὰ ἐλλείποντα, διορθώσας δὲ τὰ ἡμαρτημένα, τά τε ὑπό τῆς ἐπιτροπῆς ὑποδειχθέντα καὶ εἴ τινα ἄλλα αὐτὸς ἐπιμελῶς καὶ αὖθις καὶ πολλάκις ἀναθεωρήσας ἀνεύροι, κατέλθῃ καὶ αὖθις εἰς τὸν καλὸν τοῦτον ἀλλὰ καὶ δυσνίκητον ἀγῶνα ἐνθυμούμενος, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι καὶ ἡττώμενοι ἐν τοῖς ἀγῶσιν οὔτε τοὺς ἀγωνοδίκας δι' ὀργῆς εἶχον, ὡς δὴ ἀδικήσαντας ἢ χαριζομένους, οὔτε ἀπεδυσπέτουν, ἀλλὰ πρῴως τὴν ἧτταν φέροντες, ἄμεινον προαλειφόμενοι καὶ ἐπιπόνως μελετῶντες, θαρρούντως καὶ πάλιν προσήρχοντο εἰς τὸν ἀγῶνα ἕως ἐτύγχανον τοῦ ποθουμένου ».

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως, τοῦ προέδρου εὐχαριστήσαντος τῷ κ. Σαλτέλῃ καὶ τῇ ὅλῃ ἐπιτροπῇ, λύεται ἡ συνεδρίασις.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΩΝΗ'.

(Ἔκτακτος)

Τῇ 11 Μαΐου 1887

Προεδρεύοντος τοῦ κ. **Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΟΥ**.

ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΕΟΡΤΗ.

Ἡ μεγάλη τοῦ συλλόγου αἴθουσα πολὺ πρὸ τῆς 2 μ.μ. ὥρας ἦν πλήρης φιλομούσων ἐξ ἑκατέρων τῶν φύλων. Τῇ 2 δ' ὥρᾳ μ. μ. ἀκριβῶς προσῆλθεν ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης καὶ κατέλαβε τὴν ὡρισμένην Αὐτῷ θέσιν, τῶν μαθητῶν τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ ἑνοριακῆς σχολῆς τῆς Παναγίας ἀνακμελπόντων τὸν πρὸς τὴν Α. Θ. Π. πολυχρονισμόν.

Ἐν τοῖς προσελθοῦσι διεκρίνοντο οἱ ΣΣ. μητροπολῖται Καισαρείας κ. Ἰωάννης, Ῥόδου κ. Γερμανός, Μιτυλήνης κ. Κωνσταντῖνος καὶ Σάμου κ. Γαβριήλ, ὁ χωρεπίσκοπος Σταυροδρομίου κ. Φώτιος, ὁ ἀ. γραμματεὺς τῆς β. ἑλλ. πρεσβείας κ. Δ. Μεταξᾶς, ὁ γεν. πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Ἐπ. Μαυρομμάτης, ὁ ἐκ τῶν γραμματέων τῆς γαλλικῆς πρεσβείας κ. Trubert καὶ ὁ διερμηνεὺς τῆς γερμανικῆς πρεσβείας κ. J. Mordtmann ὡς ἀντιπρόσωποι τῶν οἰκείων πρεσβευτῶν, ὁ κ. Γεωργάκη ἐφέντης Ὀχάνης ἐξ ὀνόματος τοῦ ἐπὶ τῆς *δημοσίας* ἐκπαιδεύσεως ὑπουργοῦ, ὁ διευθυντὴς τῆς μεγάλης τοῦ γένους σχολῆς κ. Γρηγόριος Παλαμᾶς, ὁ διευθυντὴς τῆς ἱερατικῆς σχολῆς κ. Β. Γεωργιάδης, ὁ ἐν Ἰωαννίνοις γεν. πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Γενναδίης, αἱ διευθύντριαι τῆς Παλλάδος καὶ τοῦ Ζαππείου κλπ.

Κηρυχθείσης τῆς ἐνάρξεως τῆς συνεδριάσεως, ἀναγινώσκονται ἐπιστολαὶ τοῦ Ἐξ. Μουνῆρ πασσᾶ, ὑπουργοῦ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, τοῦ Ἐξ. Βλάκ βέη, προέδρου τοῦ ς' δημαρχιακοῦ τμήματος, τοῦ Ἐξ. Μαυρογένους πασσᾶ, τοῦ Ἐξ. Μουσούρου πασσᾶ καὶ τοῦ μεγάλου λογοθέτου Σταυράκη

Ἀριστάρχου βέη, δι' ὧν ἐκφράζουσι τὴν λύπην αὐτῶν διότι δὲν δύνανται νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην.

Εἶτα ὁ πρόεδρος ἀναγινώσκει τὴν ἐξῆς ἔκθεσιν τῶν ἐτησίων ἐργασιῶν τοῦ συλλόγου.

« *Παναγιώτατε δέσποτα.*
Σεβασμιώτατοι ἱεράρχαι.
Μεγάλειροι συνάδελφοι.
Κυρίαι καὶ κύριοι.

Ἐν μηνὶ αὐγούστῳ σωτηρίου ἔτους χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ ἕκτου συνέδριον ἐπιστημονικὸν ἀπὸ χρόνου μακροῦ μετὰ κόπων καὶ μόχθων ἐντελῶς παρασκευασθέν, τὸ καὶ διὰ λόγους τοῖς πᾶσι γνωστοὺς ἐν ἐσχάταις ταῖς ὥραις παρ' ἐλπίδα ματαιωθέν, συγκροτῆσαι ψηφισάμενος ὁ ἑλληνικὸς φιλολογικὸς σύλλογος, ἔγγιω συνάμα ἀναβαλεῖν ἐπὶ τετράμηνον τάς τε κατὰ ἀπρίλιον ἐτησίως τελουμένας ἀρχαιρεσίας καὶ τὴν κατὰ μάϊον πανηγυριζόμενην ἐπέτειον ἑορτὴν σὺν τῇ ἐπακολουθησάσῃ ἐγκαινιδρύσει τοῦ νέου προεδρείου αὐτοῦ. Ἐφ' ᾧ καὶ τῆς ἐπετείου πανηγύρεως ἑορτασθείσης τῇ 7 σεπτεμβρίου, τῶν δὲ νέων κοσμητόρων, ἤτοι τῶν κκ. Θεμιστοκλέους Σαλτέλη καὶ Νικολάου Ψυχάρη, ἀντιπροέδρων, τοῦ κ. Νικολάου Χαρισιάδου, γενικοῦ γραμματέως, τοῦ κ. Ξενοφῶντος Σιδεροπούλου, εἰδικοῦ, τοῦ κ. Ἀθανασίου Παπαδοπούλου Κεραμέως, βιβλιοφύλακος, τοῦ κ. Θεμιστοκλέους Κουσούδη, ταμίου, τοῦ κ. Ὀδυσσέως Ἀνδρεάδου, λογιστοῦ καὶ τοῦ τὰς εὐθύνας σήμερον ὑμῖν διδόντος ἐλλιπεστάτου προέδρου, ἀναλαβόντων τῇ 8 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τὸ πηδάλιον τοῦ συλλογικοῦ σκάφους, ὁκτάμηνον διεύθυνσιν τῶν τοῦ συλλόγου ἡμῶν κέκληται ὑμῖν ὑποβαλεῖν ἐν τῇ παρούσῃ ἀτέχνῳ καὶ ἀτημελήτῳ λογοδοσίᾳ, ὑπὲρ ἧς θερμῶς καὶ βαθυσεβάστως ἐπικαλοῦμαι τὴν ὑμετέραν εὐμενῆ ἐπιείκειαν.

« *Ἀρχομένου δ' ἔργου πρύσωπον χρὴ θέμεν τελευτές*». Τῇ πολυτίμῳ ταύτῃ ἐπόμενος ὑποθήκῃ τοῦ ὑψιπέτου τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος ἀοιδοῦ, σπεύδω πρὸ παντὸς ἄλλου εἰς πάνδημον ἀνακήρυξιν τῆς τοῦ συλλόγου βαθείας εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν Υ. Θ. Παναγιότητα, εὐδοκήσασαν κατὰ τὸ συλλογικὸν τοῦτο ἔτος εὐμενῶς ἀποδεχθῆναι τὸ δίπλωμα ἐπιτίμου μέλους, τὸ ἐπιδοθὲν Λύτῃ ὑπὸ τοῦ προεδρείου ἐν σώματι μεταβάντος εἰς τὰ πατριαρχεῖα, συνεπείᾳ ἐκλογῆς τελεσθείσης ἐκτάκτως δι' ἐνθουσιωδῶν ἀνευφημιῶν ἀπάντων τῶν ἐν τῇ ἀξιομνημονεύτῳ ἐκείνῃ συνεδρίᾳ παρόντων πολυαρίθμων ἑταίρων, ἀκρατήτως συνευφημούντος καὶ τοῦ οὐχ ἧττον πολυαρίθμου παρεστῶτος λαοῦ.

Τὸ μέγα τοῦτο γεγονὸς τῆς ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἐπιτίμων αὐτοῦ μελῶν ἐγγραφῆς τοῦ σεπτοῦ ὀνόματος Διονυσίου τοῦ Ε'. Θεωρεῖ ὁ σύλλογος ἡμῶν, καὶ δικαίως, ὡς τὸ εὐτυχέστερον καὶ ἐνδοξότερον τῶν πεπραγμένων αὐτῷ κατὰ τὴν λήξασαν ταύτην περίοδον καὶ ὡς ἐργασιῶν καὶ ἐνεργειῶν ἐλαχίστων μεγάλην καὶ βαρυσήμαντον ἀντιμισθίαν. Τὴν διὰ τῆς συγκαταβάσεως ταύτης ἐπιδαψιλευθεῖσαν ἡμῖν ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας ἱερᾶς κορυφῆς ὑψίστην τιμὴν βαθέως συναισθανόμενοι, ὁμολογοῦμεν τὴν χάριν, οὐ κρύπτομεν τὴν εὐεργεσίαν. Τὴν εὐεργεσίαν δὲ ταύτην ἔτι μᾶλλον ἐμεγάλυναν οἱ κατὰ τὴν ἐπίδοσιν τοῦ διπλώματος ἀπὸ τῶν σοφῶν Λύτης χειλέων ἐξ ὑπογυίου ῥεύσαντες εἰς ἀπάντησιν υἱικῆς καὶ ἐγκαρδίου προσφωνήσεως πολύτιμοι χριστιανικοὶ καὶ ὄντως πατρικοὶ λόγοι, οὓς καθῆκον ἑαυτοῦ ὁ σύλλογος ἡγεῖται ἀνακοινώσασθαι σήμερον ἀπὸ τῆς δε τῆς ἕδρας τῇ εὐσεβεῖ καὶ φιλομούσῳ ταύτῃ ὁμηγύρει.

Μετὰ βαθείας συγκινήσεως εὐδοκήσασα ἀπήντησέ μοι ἡ Ὑμετέρα Θειοτάτη Παναγιότης· « Ἤκουσα τὴν ὑμετέραν προσλαλιὰν τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ἐκφέρεται ἐξ εἰλικρινοῦς καὶ εὐγενοῦς καρδίας ὑμῶν τε καὶ τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ προεδρείου, ὑφ' ὧν ἔγω τὴν τιμὴν νὰ περιοριχίζωμαι. Πλὴν ὁμολογητέον, ὅτι μοὶ ἀποδίδετε προτερήματα καὶ ἀρετάς, ἃς ἐγὼ ἀναμφιλόγως ἐμαυτὸν δὲν εὑρίσκω· ἂν δέ τι ἔπραξα ἐν τῷ βίῳ μου εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν γένος, ἔπραξα τοῦτο ὁρμώμενος ἐκ τῆς συναισθήσεως τοῦ καθήκοντος, ὅπερ ἔχει εἴτε ἱερεὺς εἴτε ἱεράρχης. Εὐχαριστῶ δὲ ὑμᾶς ἀπὸ ψυχῆς καὶ παρακαλῶ νὰ εὐαρεστηθῆτε, ἵνα διερμηνεύσητε τὰς ἀπείρους μου εὐχαριστίας καὶ εἰς ἅπαντα τὰ ἑλλόγιμα μέλη τοῦ ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου διὰ τὰς συγχαρητηρίους προσρήσεις, ἃς εὐηρεστήθησαν δι' ὑμῶν νὰ μοὶ προσενέγκωσιν ἐπὶ τῇ ἀναρρήσει μου εἰς τὸν οἰκουμενικὸν τοῦτον πατριαρχικὸν θρόνον, ὃν ἐκλέϊσαν οἱ προκάτοχοί μου καὶ ὅστις δεῖται στιβαρῶν χειρῶν ἐν τοῖς χαλεποῖς τούτοις καιροῖς. Ἀπείρως δ' εὐχαριστῶ τὸν σύλλογον διὰ τὴν ἣν εὐηρεστήθη νὰ μοὶ ἀπονείμῃ τιμὴν τοῦ ἀναγορεῦσαί με ἐπίτιμον μέλος αὐτοῦ τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἡ πρὸς ἐμὲ ἀ-

ποδιδομένη αὐτῇ τιμὴ ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸ ἔθνος ἡμῶν. Πλὴν ἀνεξαρτήτως τούτου διαβεβαιῶ τὸν φιλόμουσον καὶ φιλογενῆ σύλλογον ἐν τῷ προσώπῳ ὑμῶν, ὅτι ἡ ἐκκλησία δὲν θέλει παύσει προσατεύουσα αὐτὸν καὶ μετ' ἐνδιαφέροντος παρακολουθοῦσα τὰς προόδους αὐτοῦ, ἃς καὶ αὐτοὶ οἱ ξένοι ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ παρακολουθοῦσι καὶ ἀντιπροσώπους ἀπέστειλαν, ὡς ἐπληροφορήθην, ἐσχάτως, ἵνα ἐκ τοῦ σύνεγγυς γνωρίσωσι τὰς ἐργασίας αὐτοῦ, ἃς μετὰ φιλοτιμίας ἀξιοθαυμάστου ἐργάζεται. Δὲν θέλω λείψει δέ, ἵνα καὶ αὐτὸς ἐπισκεφθῶ τὸν σύλλογον καὶ ἅπαξ καὶ δὶς καὶ πολλάκις, ὅπως καὶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἀντιληφθῶ τῶν πρὸς διάδοσιν τῶν φώτων μόχθων αὐτοῦ. Ἱκετεύω δὲ πάντοτε τὸν Κύριον, τὴν Ἀνωτάτην Σοφίαν, ὅπως διαφυλάττῃ αὐτὸν ἐσαεὶ ὑπὸ τὴν σκέπην Λύτοῦ κρατούμενόν ».

Ὁ σύλλογος προσεκτήσατο, συνῳδὰ ταῖς διατάξεσι τοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ, καὶ ἕτερα μέλη ἐπίτιμα πλουσίαν ἀπεκδεχόμενος τὴν ὑπὸ τῶν τὰ ῥάλα καὶ κατὰ πάντα διακεκριμένων τούτων ἀνδρῶν χορηγηθησομένην αὐτῷ ἠθικὴν συμβολήν. Εἰσὶ δὲ οὗτοι· οἱ ἐξοχώτατοι Comte de Montebello, πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ, Sir William White, πρεσβευτὴς τῆς Μεγάλης Βρεττανίας παρὰ τῇ Υ. Πύλῃ καὶ Βλὰκ βέης, πρόεδρος τοῦ ἕκτου δημαρχιακοῦ τμήματος τῆς πρωτευούσης· οἱ μεγάτιμοι κύριοι Θεόδωρος Ἀφεντούλης, καθηγητὴς ἐν τῷ Ἀθήνησιν ἐθνικῷ πανεπιστημίῳ, Ἀλέξιος Παύλου, καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Μόσχας, διδάκτωρ B. Kugler, καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Τυβίγγης, E. Sievers, καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Τυβίγγης, D. Engel, γραμματεὺς τοῦ γερμανικοῦ κοινοβουλίου, G. Guillaume, μέλος τοῦ πανεπιστημίου τῆς Γαλλίας, διδάκτωρ Otto Braun, ἀρχισυντάκτης τῆς ἐν Μονάχῳ «Algemeine Zeitung», A. Nauck, καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Πετρουπόλεως, Ed. Fournier, καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου Σορβόνης, D. Schöll, καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου καὶ ἡ Α. Ἐξοχότης ὁ ἀρχίατρος καὶ ἰδιαίτερος ἰατρὸς τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος καὶ γερουσιαστὴς Μαυρογένης πασσᾶς, ὃν ἀπὸ τακτικοῦ μέλους εἰς ἐπίτιμον δικαίως ἀνύψωσεν ὁ ἡμέτερος σύλλογος εἰς ἔνδειξιν στοργῆς καὶ εὐγνωμοσύνης ἐπὶ ταῖς ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ διηνεκέσι σπουδαίαις ὑπηρεσίαις τοῦ σοφοῦ καὶ φιλογενεστάτου ἀνδρός. Καὶ ταῦτα μέν εἰσι τὰ νέα ἡμῶν ἐπίτιμα μέλη· ἐκ δὲ τῶν ἀρχαιοτέρων πέντε ἀφήρπασε τὸ τοῦ θανάτου δρέπανον. Ὁ σύλλογος ἀπώλεσε τὸν Madvig, τὸν σφόδρα διακεκριμένον τοῦτον καθηγητὴν τοῦ πανεπιστημίου Κοπεγχάγης· τὸν Heap, τὸν φίλον τοῦτον τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, γενικὸν πρόξενον ἐνταῦθα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν· τὸν Πέτρον Μαυρογένην, τὸν εἰκογενείας εὐγενοῦς εὐγενέστατον τοῦτον γόνον, ὅς, πρέσβυς ἐφ' ἱκανὸν διατελέσας τῆς ῥουμανικῆς κυβερνήσεως παρὰ τῇ Υ. Πύλῃ, ἄξια τῆς ἑαυτοῦ καταγωγῆς ἐξεδήλου αἰσθήματα καὶ ὃν οὐδέποτε λησμονήσομεν· τὸν Κεμὰλ πασσᾶν, τὸν εὐπαίδευτον καὶ δίκαιον τοῦτον ἀνώτατον τοῦ κράτους ἡμῶν λειτουργόν. Ὁ σύλλογος ἀπώλεσε, θρηνῶν ἐκ βάθους ψυχῆς καὶ μυχῶν καρδίας ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ταύτῃ ἀπωλείᾳ, τὸν ἀοίδιμον προκάτοχον τῆς Ὑμετέρας Θεοφρουρήτου Παναγιότητος, τὸν ἐνάρετον, σοφόν, ἐμβριθῆ, πρᾶον καὶ ταπεινὸν τῇ καρδίᾳ Ἰωακεὶμ τὸν Δ', καὶ σήμερον πανδήμως δι' ἐμοῦ ἐκδηλῶν τὴν ἑαυτοῦ θλῖψιν, ὅτι, ὡς ψάλλει θρηνῶν καὶ ὁ προφητάναξ Δαυίδ, « ἐκλέλοιπεν ὅσιος », δέεται τοῦ Ὑψίστου, ὅπως τὴν μὲν μακαρίαν αὐτοῦ ψυχὴν ἀναπαύσῃ, ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται, τὴν δὲ μνήμην αὐτοῦ διατηρήσῃ ἐπὶ τῆς γῆς ἄληστον εἰς τὸν αἰῶνα.

Ἀντεπιστέλλοντα μέλη ὁ σύλλογος ἐξελέξατο ἑπτά· τριάκοντα δύο δὲ τακτικά, λυσιτελῆ καὶ ἐκ τῆς προσκτήσεως ταύτης προσδοκῶν τὴν τῶν συμφερόντων αὐτοῦ ἐξυπηρέτησιν. Συνεδριάσεις συνεκροτήσαμεν ἐνενέα ἐπὶ εἰκάδι, εἴκοσι τέσσαρας μὲν τακτικάς, πέντε δὲ ἐκτάκτους. Καὶ ἐν μὲν ταῖς ἐκτάκτοις ἐκοινοποιήθησαν αἱ ἐκθέσεις τῶν κοσμητόρων καὶ τῶν διαρκῶν ἐπιτροπῶν τοῦ συλλόγου καὶ ἐγένοντο αἱ ἀρχαιρεσίαι αὐτοῦ· ἐν δὲ ταῖς τακτικαῖς, ὧν μία κατηναλώθη ἐξαιρετικῶς εἰς συμπληρωματικὰς ἐκλογάς, ἀνεκοινώθησαν τὰ ἐξῆς ἀναγνώσματα φιλοπόνων τοῦ συλλόγου μελῶν.

« Περὶ τῆς ἐν Συρίᾳ ἀρχαίας πόλεως τῶν Ἐκβατάνων » ἐν μιᾷ συνεδριάσει ὑπὸ τοῦ κ. Κυριακοῦ Περδικίδου.

«Κριτικὰ καὶ ἑρμηνευτικὰ εἰς ἀρχαίους Ἕλληνας ποιητὰς καὶ πεζογράφους » ἐν τρισὶ συνεδριάσεσιν ὑπὸ τοῦ κ. Θεμιστοκλέους Σαλτέλη.

« Στοιχεῖα ὀθωμανικῆς νομοθεσίας, καθ' ἃ μεταξὺ ὀρθοδόξων χριστιανῶν πολιτεύεται » ἐν μιᾷ συνεδριάσει ὑπὸ τοῦ κ. Νικολάου Χαρισιάδου.

« Περί τινος ἐν Χαλεπίῳ ἀπολεσθείσης ἐπιγραφῆς δαυϊδικῶν χρόνων » ἐν τέσσαρσι συνεδριάσεσιν ὑπό τοῦ κ. Κυριακοῦ Περδικίδου.

« Τίς ἡ τοῦ Ξενοφῶντος Κερασοῦς » ἐν μιᾷ συνεδριάσει ὑπό τοῦ κ. Ἰωάννου Βαλαβάνη.

« Ὁμηρικαὶ μελέται » ἐν τρισὶ συνεδριάσεσιν ὑπὸ τοῦ κ. Ματθαίου Παρανίκα.

« Σχέσεις ἀρετῆς καὶ ἐπιστήμης πρὸ τοῦ Σωκράτους » ἐν δυσὶ συνεδριάσεσιν ὑπὸ τοῦ κ. Εὐαγγέλου Ἀμαξοπούλου.

« Ἐπὶ ἐνίων θεμάτων τοῦ προγράμματος τοῦ ἐπιστημονικοῦ συνεδρίου » ἐν μιᾷ συνεδριάσει ὑπὸ τοῦ κ. Βλασίου Σκορδέλη.

« Περὶ διαπλάσεως τῶν τέκνων καὶ ἀνατροφῆς ἀμφοτέρων τῶν φύλων » ἑλληνιστί, γαλλιστὶ δέ, « De la nouvelle géographie historique » ἐν μιᾷ συνεδριάσει ὑπὸ τοῦ Dr Cardjay.

« Τὰ παρὰ Πολυβίῳ παιδαγωγικά » ἐν δυσὶ συνεδριάσεσιν ὑπὸ τοῦ κ. Χαρισίου Παπαμάρκου.

« Ἀνάλυσις φιλολογικὴ καὶ ἠθικὴ τοῦ τελευταίου συγγράμματος τοῦ γάλλου μυθιστοριογράφου Bourget », γαλλιστί, ἐν μιᾷ συνεδριάσει ὑπὸ τοῦ κ. Alfred Clician.

« Μελέτη ἐπὶ τῶν μέχρι τῆς μακεδονικῆς ἐποχῆς Ἑλλήνων σοφιστῶν καὶ τῆς ἐπιρροῆς αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἠθικῆς καταστάσεως καὶ τῆς τύχης τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος » ἐν μιᾷ συνεδριάσει ὑπὸ τοῦ κ. Νικολάου Σκωτίδου.

« Διορθώσεις εἰς τὰς τραγῳδίας τοῦ Σοφοκλέους », ἐν μιᾷ συνεδριάσει, ὑπὸ τοῦ κ. Η. Παπαγεωργίου.

« Περὶ τῆς φιλολογικῆς συναφείας Ἑλλήνων καὶ Οὔγγρων » ἐν μιᾷ συνεδριάσει ὑπὸ τοῦ κ. Τέλφυ.

Τὰ ἀναγνώσματα ταῦτα, ἐξαιρέσει ὀλιγίστων ἥττονος ἀξίας, εἰσὶ λίαν σπουδαῖα καὶ οὐ σμικρὰν προσκομίζουσι συμβολὴν ταῖς τοῦ ἡμετέρου συλλόγου φιλολογικαῖς, ἱστορικαῖς, ἐπιστημονικαῖς καὶ ἐκπαιδευτικαῖς μελέταις, ἐφ' ᾧ καὶ ἐξ ὀνόματος αὐτοῦ χάριτας ὁμολογῶ ἐν τῇ πανδήμῳ ταύτῃ τῶν γραμμάτων ἑορτῇ τοῖς φιλομούσοις καὶ φιλοπόνοις ἡμῶν ἑταίροις, τοῖς περὶ πολλοῦ ποιουμένοις καὶ ἐμπράκτως ὑποβοηθοῦσι τὴν αὔξησιν τοῦ γοήτρου καὶ τῆς αἴγλης τοῦ πατρὸς τούτου τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ συλλόγων καὶ ἀδελφοτήτων.

Πλὴν τῶν ἄνω ῥηθεισῶν ἐργασιῶν, ἡ ἡμερησία διάταξις ἑκάστης τῶν συνεδριάσεων τούτων περιεῖχε καὶ προτάσεις τοῦ προεδρείου ἐπὶ ζητημάτων τῆς τρεχούσης ὑπηρεσίας, ἐπὶ παροχῆς ὑπὸ τοῦ συλλόγου, καίτοι διατελοῦντος ἐν οἰκονομικαῖς δυσχερείαις, σὺν τῇ ἠθικῇ καὶ ὑλικῇ συνδρομῇ εἰς κοινότητας, σχολεῖα, σωματεῖα, ἔστιν ὅτε δὲ κατ' ἐξαίρεσιν καὶ εἰς ἄτομα πενόμενα ἐν τῇ τῶν γραμμάτων καλλιεργείᾳ, ἐπὶ εὑρέσεως πόρων πρὸς κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἡμετέρου προϋπολογισμοῦ, ἐπὶ κυβερνητικῆς ἐπιβολῆς τῷ κτιρίῳ τούτῳ καταπληκτικοῦ ἐγγείου φόρου καὶ ἐπὶ πολλῶν ἄλλων, ἃ ἐπιλείψει με ὁ χρόνος ἀφηγούμενον. Πάντα ταῦτα, πρὶν ἢ ὑποβληθῶσι τῷ συλλόγῳ, ἐγένοντο τὸ ἀντικείμενον τῶν συσκέψεων, συζητήσεων καὶ ἀποφάσεων τῶν κοσμητόρων, συνελθόντων ἐπὶ τούτῳ ἐν οὐκ εὐαρίθμοις συνεδριάσεσιν, ὧν αἱ πλείσται ἐγένοντο ἐν τῷ ἐκθύρῳ φιλοξενίᾳ ἡμῶν παρασχόντι ἀβραμιαίῳ οἴκῳ τοῦ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων κ. Ν. Ψυχάρη. Περὶ δὲ τῶν τοῦ συλλόγου ἀρχῶν προκειμένου, ὀφείλω ὑμῖν γνωρίσαι, ὅτι ἐν τῷ μέσῳ τῆς ληξάσης περιόδου ὁ μὲν κ. Ν. Χαρισιάδης, γεν. γραμματεύς, παραιτηθεὶς ἀντικατέστη ὑπὸ τοῦ κ. Ξ. Σιδεροπούλου, ὁ δὲ κ. Θ. Μοσχόπουλος ἀνέλαβεν ἐλαφρᾷ τῇ καρδίᾳ τὴν βαρεῖαν διαδοχὴν τοῦ πολυμαθοῦς καὶ ἀκαμάτου ἡμῶν βιβλιοφύλακος κ. Ἀθ. Παπαδοπούλου Κεραμέως, ἀποχωρήσαντος ὁριστικῶς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀνεξίτηλα δὲ καταλιπόντος ἴχνη πολυετοῦς ὑπὲρ τοῦ συλλόγου καὶ καρποφορωτάτης ποικίλης ἐργασίας. Καθήκόν μου θεωρῶν πανδήμως ἀναγνωρίσαι τὴν ὑπὸ τῶν ἐν τῷ προεδρείῳ ἐριτίμων συναδέλφων μου ἐκθύμως χορηγηθεῖσάν μοι ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἡμετέρου συλλόγου διηνεκῆ σύμπραξιν καὶ ἀρωγήν, ἐκφράζω γηθοσύνως τήν τε αὐτοῦ καὶ τὴν ἐμὴν ἰδίᾳ εὐγνωμοσύνην τοῖς κκ. Σαλτέλῃ, Ν. Εὐσταθίου, Κουσουδῇ καὶ Ἀνδρεάδῃ, οἵτινες, ἄοκνοι τοῦ καθήκοντος θεράποντες, καὶ πιστῶς πᾶσαν ἀνατεθεῖσαν αὐτοῖς ἐντολὴν ἐξετέλεσαν καὶ τῶν προεδρικῶν ἐλλείψεων τινὰς μὲν παρεῖδον, τινὰς δ' ἀνεπλήρωσαν.

Τὸ πρόγραμμα τῶν δημοσίων διαλέξεων τοῦ συλλόγου ἡμῶν, τὸ τῇ συμπράξει τοῦ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων καὶ προέδρου τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς κ. Θ. Σαλτέλη καταρτισθὲν καὶ προδημοσιευθὲν ἐν ἰδιαιτέρῳ φύλλῳ καὶ ἐν ταῖς ἐπιτοπίοις ἑλληνικαῖς ἐφημερίσιν, ἐξετελέσθη μετὰ μικρῶν τινων παραλλαγῶν. Καὶ δή, ἐκ μὲν τῶν ὑπογραφέντων ἐν τῷ προγράμματι τούτῳ ὁ πανσοφολογιώτατος ἀρχιμανδρίτης κὺρ Γρηγόριος Παλαμᾶς, διευθυντὴς τῆς Μ. τοῦ Γ. σχολῆς, ὁ κ. Σ. Ι. Βουτυρᾶς, ὁ κ. Φ. Τάγης, ὁ κ. Ch. Nazaretti καὶ ὁ κ. Ἀθ. Π. Κεραμεύς, οὗ λόγῳ ἀποδημίας δεδικαιολογημένη ἐστὶν ἡ μὴ προσέλευσις, οὐκ ἐποιήσαντο ἃς ἀνεδέχθησαν διαλέξεις· προσενεχθέντων δὲ λίαν προφρόνως τῶν κκ. Ἡρ. Βασιάδου, Β. Βράνου καὶ Ζωηροῦ πασσᾶ, ἐδιδάχθησαν ἀπὸ τοῦ συλλογικοῦ βήματος εἴκοσι καὶ ἐννέα δημόσια μαθήματα.

Ὁ μὲν κ. Κ. Καλλιάδης ἐποιήσατο « Ἀμλέτου» ἀνάλυσιν ἐν μιᾷ συνεδριάσει.

Ὁ δὲ κ. Α. Σπαθάρης ὡμίλησε «περὶ φυσικῆς» ἐν δυσὶ διαλέξεσιν.

Ὁ δὲ κ. Ν. Χαρισιάδης « περὶ πλούτου καὶ ἀνταλλαγῶν » ἐν δυσὶ διαλέξεσιν.

Ὁ δὲ κ. Ι. Ἀριστοκλῆς « περὶ ἱστορίας » εἰς πέντε διαλέξεις.

Ὁ δὲ κ. Ν. Φωτιάδης « περὶ τῶν αἰτιῶν καὶ ἀποτελεσμάτων τῶν ἐμπορικῶν καὶ οἰκονομικῶν κρίσεων ἐν σχέσει πρὸς τὰ καθ' ἡμᾶς » ἐν τρισὶ διαλέξεσιν.

Ὁ δὲ κ. Κ. Τσιούλκας « περὶ τῆς τέχνης τοῦ Φειδίου » ἐν μιᾷ διαλέξει.

Ὁ δὲ κ. Ἡρ. Βασιάδης «περὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν ἀρχαίων ἐθνῶν» ἐν δυσὶ διαλέξεσιν.

Ὁ δὲ κ. Κ. Μακρῆς « περὶ τῶν μικροργανισμῶν καὶ τῶν μολυσματικῶν νόσων » ἐν μιᾷ διαλέξει.

Ὁ δὲ κ. Ι. Γεωργαντόπουλος « περὶ τῶν ἀρχαίων νομοθεσιῶν» ἐν δυσὶ διαλέξεσιν.

Ὁ κ. Β. Βράνος « περὶ Προμηθέως μύθου ἐν γένει καὶ τῆς δραματικῆς αὐτοῦ κατὰ τὸν Αἰσχύλον διασκευῆς μετὰ καὶ τεχνικῆς ἀναλύσεως τοῦ Προμηθέως δεσμώτου » ἐν δυσὶ διαλέξεσιν.

Ὁ κ. Χρ. Χατζηχρήστου « περὶ ἱστορικῶν συμπερασμάτων ἐκ τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας » ἐν μιᾷ διαλέξει.

Ὁ κ. Φρ. Σαλάχας « περὶ τῆς παιδείας ὡς μέσου εὐημερίας καὶ ἠθικοποιήσεως » ἐν μιᾷ διαλέξει.

Ὁ ἐξοχ. Ζωηρὸς πασσᾶς « περὶ τοῦ κ. Pasteur καὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ἰδίᾳ δὲ περὶ τῆς προφυλακτικῆς μεθόδου τῆς λύσσης » γαλλιστὶ ἐν μιᾷ ἐκτάκτῳ διαλέξει.

Ὁ κ. Ε. Ἀμαξόπουλος « περὶ τῶν *Βατράχων* τοῦ Ἀριστοφάνους » ἐν μιᾷ διαλέξει.

Ὁ κ. Ἠλ. Βαλσαμάκης «περὶ ἀέρος» ἐν μιᾷ διαλέξει καὶ « περὶ τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος» μετὰ πειραμάτων ἐν μιᾷ ὡσαύτως διαλέξει.

Ἡ μουσοτραφὴς καὶ ἀξιοσέβαστος κυρία Σαπφὼ Λεοντιὰς « περὶ τῶν καλλονῶν τοῦ Ὁμήρου » ἐν μιᾷ διαλέξει.

Ὁ δὲ κ. Ἰωάννης Ναοὺμ « περὶ τῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων τῆς γυναικὸς ὑπὸ νομικὴν ἔποψιν » ἐν μιᾷ διαλέξει.

Ταῦτα ὑπῆρξαν τὰ δημόσια ἡμῶν μαθήματα, ὧν τὰ θέματα καὶ πρόσφορα καὶ ποικίλα, τερπνά τε καὶ ὠφέλιμα ἀναντιρρήτως τυγχάνουσιν.

Ἐν τούτοις ὀλίγιστα τούτων ἐφείλκυσαν τὴν προσοχὴν τοῦ καθ' ἡμᾶς δημοσίου, ἀπαξιώσαντος εἰς τὰ πλεῖστα ἀθρόον προσελθεῖν. Παρετηρήθη δὲ μάλιστα ἡ τοῦ ὡραίου φύλου σπάνις, εἰς ἣν καὶ ὑπό τινων κακοβούλως πάνυ ἀποδίδονται ἡ ἄνευ τῆς δεούσης συρροῆς προσέλευσις τοῦ ἑτέρου φύλου. Ὁ σύλλογος βαρέως φέρων τὴν ἀδιαφορίαν, μεθ' ἧς ἀνταμείβονται οἱ ὑπ' αὐτοῦ καταβαλλόμενοι μετ' αὐταπαρνησίας κόποι πρὸς διάδοσιν θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν γνώσεων, εὐελπιστεῖ, ὅτι καὶ κατὰ τὴν χειμερινὴν περίοδον κυρίαι καὶ κύριοι πολυάριθμοι εἰς πάσας ἡμῶν τὰς διαλέξεις προφρόνως προσελεύσονται, τούς τε ἀγορητὰς ἐνθαρρύνοντες καὶ ἑαυτοῖς τέρψιν σὺν ὠφελείᾳ προσποριζόμενοι.

Τὰ οἰκονομικὰ ἡμῶν πόρρω ἀπέχουσι καταστάσεως ἀνθηρᾶς καὶ ἀξιοζήλου, καθότι, πλὴν τῶν τακτικῶν συνδρομῶν, ἀνελθουσῶν εἰς λίρας ὀθωμανικὰς 141, εἰσεπράξαμεν μόνον λίρας ὀθωμανικὰς 27 ἐκ τοῦ δικαιώματος διπλωμάτων, 25 δωρηθείσας ὑπὸ τοῦ κ. Στεφάνου Ζαφειροπούλου, 10 δωρηθείσας ὑπὸ τοῦ κ. Δημ. Ταμβάκου, 1000 φρ. βραβεῖον διὰ τὸ ἡμέτερον περιοδικὸν τοῦ ἐν Παρισίοις συλλόγου πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν καὶ 170 περίπου λίρ. προϊὸν τῆς συναυλίας τῆς 15 Ἀπριλίου. Εἰς ταῦτα προσθετέον καὶ τὸ ποσὸν 2000 φρ., ὅπερ δὲν εἰσεπράχθη εἰσέτι, εἰσπραχθήσεται δ' ἐντὸς ὀλίγου ἐν Βραΐλα, ἔνθα ἐκληροδοτήθη τῷ ἡμετέρῳ συλλόγῳ ὑπὸ τοῦ ἐκεῖσε ἀποβιώσαντος Ἀποστόλου Σταματιάδου, καθ' ἃ ἐπ' ἐσχάτων ἐπληροφορήθημεν δι' ἐπισήμου κοινοποιήσεως. Ἂν πάνυ εὐγενῶς ἀπηύθυνεν ἡμῖν ὁ διαπρεπὴς γενικὸς πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐνταῦθα κ. Ἐπ. Μαυρομμάτης. Ἡ ἔκφρασις τῆς τοῦ συλλόγου εὐγνωμοσύνης ἀπονέμεται δι' ἐμοῦ τῷ ἐν Παρισίοις ἀδελφῷ συλλόγῳ, τῷ κ. Στεφάνῳ Ζαφειροπούλῳ καὶ τῷ κ. Δ. Ν. Ταμβάκῳ ἐπὶ ταῖς προσφοραῖς αὐτῶν, ἐγκάρδιοι δὲ εὐχαριστίαι πρῶτον μὲν τῷ εἰς πᾶσαν ἀγαθοεργίαν προθύμῳ κυρίῳ Εὐσταθίῳ Εὐγενίδῃ, λυσιτελῶς μοχθήσαντι ὑπὲρ τῆς διανομῆς πολλῶν τῆς συναυλίας εἰσιτηρίων, εἶ-

τα τῇ κυρίᾳ Esther d'Alessio, καὶ τοῖς κ. Della Sudda bey, R. Ricci, Ch. Susanow, Ed. Lanzoni, Italo Selveli, M. Boragine, Γ. Ξανθοπούλῳ, Δ. Σαρτίνσκῃ καὶ τῷ ἐν Φαναρίῳ μουσικῷ συλλόγῳ «Ὀρφεῖ», ὧν τῇ εὐγενεῖ καὶ προθύμῳ συμπράξει κατωρθώθη ἡ τῆς συναυλίας ἡμῶν ἐπιτυχία. Εὐξώμεθα ἵνα κατὰ τὸ ἤδη ἀρχόμενον συλλογικὸν ἔτος τὸ ταμεῖον ἡμῶν εὐπορήσῃ ἐπ' ἀγαθῷ τῶν ἡμετέρων ἐργασιῶν.

Εἰς τὴν βιβλιοθήκην ἡμῶν εἰσῆλθον οἱ ἀκόλουθοι τριακόσιοι τριάκοντα ἑπτὰ τόμοι, δωρεὰν ἀποσταλέντες. Ὑπὸ τοῦ ἐν Βαλτιμόρῃ τῆς Ἀμερικῆς πανεπιστημίου ἐπέμφθησαν ἀνὰ ἓν ἀντίτυπον τῶν δημοσιεύσεων αὐτοῦ, 12 τόμοι· ὑπὸ τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ τῆς Ἀμερικῆς ἠλεκτρικῆς συνδιασκέψεως καὶ ἓν ἀντίτυπον τῶν δημοσιεύσεων αὐτῆς· ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Μακαριότητος τοῦ Πάπα Λέοντος τοῦ ΙΓ' ἓν ἀντίτυπον τοῦ πρώτου τόμου τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Οὐατικανοῦ ἑλληνικῶν χειρογράφων· ὑπὸ τῆς ἐν Στοκχόλμῃ βασιλικῆς ἀκαδημίας ἓν ἀντίτυπον τεύχους τῶν δημοσιεύσεων αὐτῆς· ὑπὸ τοῦ βασιλικοῦ πανεπιστημίου τῆς Ἄλλης Βιττεμβέργης 158 ἐναίσιμοι διατριβαὶ διαφόρου ὕλης· ὑπὸ τοῦ Νορβηγικοῦ ἐπισήμου γραφείου τῆς στατιστικῆς ἓν ἀντίτυπον δημοσιεύσεων αὐτοῦ· ὑπὸ τῆς ἐν Λονδίνῳ ἑταιρίας πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν ἓν ἀντίτυπον τοῦ Ζ' τόμου τοῦ περιοδικοῦ αὐτῆς· ὑπὸ τοῦ πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἓν ἀντίτυπον τῶν κατὰ τὸ ἀκαδημιακὸν ἔτος 1884—85 πεπραγμένων· ὑπὸ τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ἐρλάγγης 28 ἐναίσιμοι διατριβαὶ διαφόρου ὕλης μετὰ προγραμμάτων· ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου τῆς Ἑλλάδος ἓν ἀντίτυπον δημοσιεύσεως αὐτοῦ· ὑπὸ τῆς αὐτοκρατορικῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας Ὀδησσοῦ ἓν ἀντίτυπον τῶν πρακτικῶν αὐτῆς τοῦ ἔτους 1885—86· ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως τῆς Γαλλίας τόμοι 50· ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἓν ἀντίτυπον δημοσιεύσεων αὐτοῦ· ὑπὸ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας Ἀθηνῶν ἓν ἀντίτυπον τῶν πρακτικῶν αὐτῆς τοῦ ἔτους 1885· ὑπὸ τῆς φιλεκπαιδευτικῆς ἑταιρίας Ἀθηνῶν ἀνὰ ἓν ἀντίτυπον τριῶν δημοσιεύσεων αὐτῆς· τόμοι δὲ 61 ὑπὸ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Σμύρνης κ. Βασιλείου, τοῦ ἐξοχωτάτου προέδρου τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως κ. Χαριλάου Τρικούπη, τῆς κυρίας Ἑλένης Ἀρχιγένους καὶ τῶν κυρίων Joannes Mathies Stahl, G. Uhlig, A. Hilgard, Henri Weil, P. Egenolff, B. Kugler, N. Wecklein, Karl Foy, Wölfflin καὶ Molher, G. Hirschfeld, Jules Girard, E. Engel, Hultsch, E. Wilhelm, Ed. Fournier, C. Wesmann, E. Luebber, L. Stan, Μ. Δήμητσα, Π. Οἰκονόμου, Ι. Δεκιγάλλα, Α. Δαμβέργη, Δ. Κονδύλη, Ι. Βαλαβάνη, Κ. Πουλουλίδου, Δ. Μαγκλῆ, Μ. Εὐαγγελίδου, Δ. Κορομηλᾶ, Ι. Μαργαρίτου, Α. Παλαιολόγου, Εἰρηναίου Ἀσωπίου, Π. Καρολίδου, Κ. Κοκκολάτου, Β. Βασιλέβσκη, Ι. Ζάκα καὶ Δ. Ζυγούρα· ὑπὸ δὲ τῆς βασιλικῆς ἀκαδημίας τοῦ Βερολίνου τῇ προτάσει τοῦ διασήμου ἱστορικοῦ Mommsen ὁ Γ' τόμος τοῦ Corpus inscriptionum Latinarum. Πρὸς πάντας τούτους τοὺς φιλομούσους δωρητάς, σωματεῖά τε καὶ ἄτομα, γηθοσύνως ἀπονέμω σήμερον τὴν ἔκφρασιν τῆς τοῦ συλλόγου ἀπείρου εὐγνωμοσύνης ἐπὶ τῇ ὑπ' αὐτῶν ἐκδηλωθείσῃ στοργῇ καὶ ὑπολήψει πρὸς τὴν βιβλιοθήκην αὐτοῦ, ἧς περὶ πολλοῦ ποιεῖται τὸν πλουτισμὸν πρὸς ὄφελος τῶν τε ἑταίρων καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς βιβλιοφίλου δημοσίου.

Αἱ θερμαὶ τοῦ συλλόγου εὐχαριστίαι ἀποτέμνονται πανδήμως δι' ἐμοῦ καὶ τοῖς τῷ ἀναγνωστηρίῳ αὐτοῦ ἐπιδειξαμένοις ἀγάπην διὰ τῆς δωρεὰν τακτικῆς ἀποστολῆς περιοδικῶν καὶ ἐφημερίδων, ἤτοι τῆς *Ἐκκλησιαστικῆς ἀληθείας* ὑπὸ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριαρχείου, τῆς *Mittheilungen* ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις γερμανικῆς σχολῆς, τοῦ *American journal of philology* ὑπὸ τοῦ ἐν Βαλτιμόρῃ τῆς Ἀμερικῆς πανεπιστημίου, τῆς *Revue de l'Orient* τῆς Πέστης καὶ τοῦ *Courrier Oriental* τῆς Βιέννης, τῆς *Ἐφημερίδος τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ὑπουργείου τῆς παιδείας* τῆς Πετρουπόλεως ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τούτου, τῆς *Ἐφημερίδος τῆς αὐτοκρατορικῆς ἰατρικῆς ἑταιρίας*, τοῦ *Bullelino dell'imperiale instituto archeologico germanico* τῆς Ῥώμης, τοῦ *Proceedings of the Canadian Institute* τοῦ Καναδᾶ, τῆς *Κλειοῦς* τῆς Λειψίας, τοῦ *Ἀπόλλωνος* τοῦ Πειραιῶς, τοῦ *Πλάτωνος*, τοῦ *Παρνασσοῦ*, *Φοίβου*, *Δικηγορικοῦ συλλόγου*, *Ἐφημερίδος*, *Νέας ἐφημερίδος*, *Messager d'Athènes*, *Παλιγγενεσίας*, *Ἡλίου*, *Αἰῶνος*, *Ἀκροπόλεως*, *Ἀναπλασεως*, *Ἐπιθεωρήσεως* καὶ τῆς *Ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος* τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ *Ἑρμοῦ* καὶ *Προόδου* Σμύρνης, τῆς *Σάμου* τῆς ὁμωνύμου νήσου, τῶν *Συλλόγων* Βουκουρεστίου καὶ τοῦ *Journal des annonces, Phare du Bosphore, Νεολόγου, Κωνσταντινουπόλεως, Βυζαντίδος* καὶ τῆς *Ἐπιθεωρήσεως* τῆς ἡμετέρας πρωτευούσης ὑπὸ τῶν οἰκείων διευθύνσεων. Ὁ σύλλογος εὐχαριστεῖ καὶ ἐπὶ τῇ προθύμῳ δημοσιεύσει τῶν εἰδοποιήσεων αὐτοῦ ταῖς ἐνταῦθα ἐκδιδομέναις ἐφημερίσι *Levant Herald, Turquie, Stamboul, Phare du Bosphore, Νεολόγῳ, Κωνσταντινουπόλει, Βυζαντίδι* καὶ *Ἐπιθεωρήσει*.

Ἀδελφικαὶ ἔνθερμοι εὐχαριστήριοι προσρήσεις ἀπονέμονται σήμερον ὑπ' ἐμοῦ ἐξ ὀνόματος τοῦ συλλόγου καὶ τῇ πρυτανείᾳ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐθνικοῦ πανεπιστημίου, εὐαρεστηθείσῃ προσκαλέσαι αὐτὸν εἰς τὰς προσεχῶς τελεσθησομένας τριημέρους ἑορτὰς τῆς πεντηκονταετηρίδος τοῦ γεραροῦ τούτου καὶ ἀνωτάτου ἐκπαιδευτικοῦ καθιδρύματος. Ὁ σύλλογος προφρόνως τὴν πρόσκλησιν ἀποδεξάμενος ἐξελέξατο ὡς ἀντιπρόσωπον τῇ προτάσει τοῦ προεδρείου τὸν διηνεκῶς ὑπὲρ αὐτοῦ μετὰ στοργῆς καὶ κύρους ἐργαζόμενον, τὸν σοφὸν καὶ σεβαστὸν ἡμῶν ἑταίρον κ. Ἡρακλέα Βασιάδην. Ὡς τοῖς πᾶσι γνωστὸν τυγχάνει, ἡ ἔγκαιρος ἐμφάνισις τῶν ἡμετέρων δημοσιεύσεων, ἃς ὁμολογουμένως οἱ ἐνταῦθά τε καὶ τῇ ἀλλοδαπῇ τῶν γραμμάτων ἐρασταὶ τὰ μάλα ἐκτιμῶσι καὶ μετ' ἐπαίνων ὑποδέχονται, ἐκ τῶν πρωτίστων ἐστὶ τῶν τοῦ συλλόγου φροντίδων καὶ μελημάτων. Δυστυχῶς ὅμως πολλῶν αἰτίων ἕνεκα, μάλιστα δὲ λόγῳ ἐλλείψεως χρημάτων, τὸ ὑφ' ἡμῶν ἐνθέρμως ποθούμενον τοῦτο ἀποτέλεσμα δὲν κατορθοῦται, πρὸ ὀλίγων δὲ ἡμερῶν ἀντὶ τοῦ περιοδικοῦ τοῦ συλλογικοῦ ἔτους 1886-87 ἐξεδόθη τὸ τοῦ 1882-83. Τριῶν ἔτι λοιπὸν τόμων ἀπαιτεῖται ἡ ἐκτακτος δημοσίευσις, ὅπως αἱ ἡμέτεραι ἐργασίαι καταστῶσιν ἐνήμεροι καὶ ἑπομένως μᾶλλον ἐπωφελεῖς καὶ εὐπρόσδεκτοι. Πότε ἆρά γε αἱ πρὸς τὸν ἐθνωφελέστατον τοῦτον σκοπὸν ἀπαιτούμεναι ἐξακόσιαι λίραι δωρηθήσονται ἡμῖν ὑπὸ φιλογενούς τινος ἀνδρός; Ἐν τούτοις, ἐν τῷ ὀκταμήνῳ τούτῳ χρονικῷ διαστήματι, οὗ ἀφήγοῦμαι ὑμῖν τὰς συλλογικὰς μερίμνας καὶ ἐργασίας, ἡ ὑπὸ τὴν πεφωτισμένην προεδρείαν τοῦ ἀριπρεποῦς ἡμῶν ἑταίρου κ. Ἰωάννου Ἀριστοκλέους διατελοῦσα συντακτικὴ ἐπιτροπὴ τὰ μάλα συντόνως καὶ λυσιτελῶς μοχθήσασα, ἀποπερατώσασα ἐξέδοτο τὸν ὑπὸ τῆς προκατόχου αὐτῇ παραδοθέντα ἡμιτελῆ δέκατον ἕβδομον τόμον τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ συγγράμματος, σὺν τούτῳ δὲ τό τε ὑπὸ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι τοῦ συλλόγου παρασκευασθὲν ἀρχαιολογικὸν δελτίον καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Ἀθ. Παπαδοπούλου Κεραμέως ἐκπονηθὲν τεῦχος τῆς Μαυρογορδατείου βιβλιοθήκης, ἀμφότερα παραρτήματα τοῦ προμνημονευθέντος ΙΖ' τόμου τοῦ περιοδικοῦ ἡμῶν. Καὶ αἱ τρεῖς αὗται δημοσιεύσεις διενεμήθησαν ἀφ' ἱκανῶν ἤδη ἡμερῶν πᾶσι τοῖς τοῦ συλλόγου μέλεσι χάρις τῇ ἀξιεπαίνῳ ἐργασίᾳ τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ μεταρρυθμίσεις εὐλόγους ἀπὸ τοῦ ΙϚ' τόμου ἀρξαμένης καὶ ἐξακολουθησάσης ἐν τῷ ΙΖ' καὶ νέας εἰσαγαγούσης οὐχ ἧττον εὐλόγους, οἷον τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ πλείστου τῶν περιλήψεων τῆς ἀλληλογραφίας τῆς ἀναγομένης εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ συλλόγου καὶ μηδαμῶς σχετιζομένης πρὸς τὰ πεπραγμένα αὐτῷ, τὴν παράλειψιν τῶν ἐκθέσεων τῶν κοσμητόρων, ἅτε περιεχουσῶν εἰδήσεις, ὧν τὰς κυριωτέρας περιλαμβάνει ἡ προεδρικὴ λογοδοσία, πίνακα τῶν περιεχομένων ἀναλυτικώτερον τοῦ τῶν προηγουμένων τόμων. Τὰς μεταρρυθμίσεις ταύτας ἀναγκαίας καὶ δικαίας ἡγήσατο ἡ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ πρός τε τακτικωτέραν τῆς ὕλης διαρρύθμισιν καὶ πρὸς οἰκονομίαν χώρου καὶ ἐξόδων.

Μετὰ πολλῆς τῆς ἀκριβείας καὶ σπουδαιότητος εἰργάσθη ἡ ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμωτάτου κ. Curtis προεδρευομένη ἀρχαιολογικὴ ἡμῶν ἐπιτροπή, τῶν μελῶν αὐτῆς φιλοτίμως ἀνθαμιλλωμένων ἐπὶ τῆς ἐπιστημονικῆς παλαίστρας, πλὴν τοῦ ἐξ. κ. Σ. Ἀριστάρχου καὶ τοῦ κ. Sorlin Dorigny, αἴτινες διὰ λόγους βεβαίως ἀνεξαρτήτους τῆς θελήσεώς των διηνεκῶς ἀπέσχον πάσης συνεργασίας. Καὶ ὁ μὲν σεβαστὸς αὐτῆς πρόεδρος ἀνέγνω μελέτην αὐτοῦ περί τινων ἐκ Μακεδονίας ἐπιγραφῶν, ἐπέδειξεν ἔκτυπα τῆς περιφήμου ἐπιγραφῆς τῆς σωζομένης ἔτι ἐπὶ τοῦ ἐκ Δελφῶν μετακομισθέντος χαλκίνου ὀφιοειδοῦς τρίποδος τοῦ ἱπποδρομίου καὶ ἀνεκοινώσατο σύμβολον εἰς μνημεῖον ἀντιγραφέν, ὃ παρίστησιν ἴσως τὴν γλαυκώπιδα Ἀθηνᾶν· ὁ δὲ δόκτωρ Ἰωάννης Mordtmann ἀνέλαβε τὴν μελέτην πέντε ἐπιγραφῶν ἀνακαλυφθεισῶν ἐν Περαίᾳ καὶ ἑτέρας ἐξ Ἰκονίου, πρὸς δὲ καὶ ἑτέρας ἐκ Βελεγράδων, ἐπέδειξε χαρτῶν ἐκτύπωμα ἐπι-

γραφῆς λίθου κατακειμένου ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς ἐν Γαλατᾷ ἀρμενικῆς ἐκκλησίας, φέροντος καὶ ἀνάγλυφον ἀετοῦ στεφηφόρου, ἀνεκάλυψεν ἐπὶ σαρκοφάγου ἐν Ῥούμελι-Χισσὰρ ἐπιγραφήν, ἐν ᾗ ἀνέγνω τὸ ὄνομα τοῦ Ἰουλιανοῦ καὶ ἀνεῦρεν ἐπὶ κιονοκράνου ἐν Βουγιουκδερὲ τὸ μονόγραμμα τοῦ πατριάρχου Φωτίου· ὁ δὲ κ. James Calvert ἐπέδειξε μολυβδόβουλλον παριστῶν τὸν ἅγιον Δημήτριον, ὑποκάτω δὲ αὐτοῦ δύο κύνας, καὶ ἀνῆκον εἰς τὸν Η' αἰῶνα· ὁ δὲ κ. Κ. Περδικίδης ἀνέπτυξεν, ὅτι αἱ ἐκ τοῦ Ἡροδότου καὶ τοῦ Ξενοφῶντος ἀρυόμεναι ἀποδείξεις περὶ τοῦ ὅτι τὰ Σοῦσα ἦσαν πρωτεύουσα τοῦ περσικοῦ κράτους ἀπὸ Κύρου ἤδη καὶ Καμβύσου συμπληροῦνται ταῖς καὶ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ βαρελοειδοῦς κυλίνδρου τοῦ κ. Rassam, ἐν ᾧ ὁ Κῦρος ἀποκαλεῖται *βασιλεὺς Ἀνσάν*, χώρας, ἧς γνωστὸν τυγχάνει ὅτι τὰ Σοῦσα ἦσαν ἡ πρωτεύουσα πόλις· ὁ δὲ κ. Ἀθ. Παπαδόπουλος Κεραμεὺς ἀνέγνω τινὰ περὶ τῆς Μαγνησίας τῆς ἐπὶ Σιπύλῳ καὶ ἐποιήσατο ἔκθεσιν παλαιογραφικῶν ἐρευνῶν ἐν Θράκῃ καὶ ἐν Μακεδονίᾳ· ὁ δὲ κ. Ξενοφῶν Σιδερόπουλος ἀνεκάλυψεν ἐπιγραφὴν ἐπὶ περιρραντηρίου χριστιανικοῦ ἀνήκοντος μὲν εἰς τὸν ἕνατον ἢ τὸν δέκατον αἰῶνα, τανῦν δὲ χρησιμεύοντος ὡς τρίλης τῆς ἁγίας τραπέζης τῆς ἐν Παντειχίῳ νεοδμήτου ἐκκλησίας, ἐκοινοποίησέ τινα περὶ Δηματρύος, χώρας τὴν σήμερον Ἀλὲμδὰγ καλουμένης, καὶ ἀνέγνω μελέτην αὐτοῦ περὶ Χρυσοπόλεως, ἱκανὴν ἔχουσαν τὴν πρωτοτυπίαν. Τοιαῦτά εἰσι τὰ κατὰ τὴν λήξασαν περίοδον κυριώτατα ἔργα ἐργατικωτάτων μελῶν τοῦ φιλαρχαίου τούτου ὁμίλου.

Κατὰ τὰ παρελθόντα συλλογικὰ ἔτη, συνῳδὰ τῷ παλαιῷ κανονισμῷ τοῦ συλλόγου, αἱ ἀνθρωπολογικαὶ μελέται, ὡς ὑμῖν γνωσόν, περιελαμβάνοντο ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ ἡμῶν ἐπιτροπῇ, μόνον δὲ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος σεπτεμβρίου, σὺν τῇ ἀναθεωρήσει τοῦ ἡμετέρου κανονισμοῦ, ἀποσπασθεῖσαι αὐτῆς, ἀπετέλεσαν ἰδιαίτερον καὶ αὐτοτελὲς συλλογικὸν τμῆμα. Βεβαίως ἡ ἀρτιγέννητος ἀνθρωπολογικὴ ἐπιτροπὴ δὲν ἠδύνατο προσενεγκεῖν πολλὰς καὶ ἀρθόνους τὰς ἀπαρχὰς τοῦ ἑαυτῆς ἀμητοῦ· οὐχ ἧττον ἐβάδισεν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Ἰωάννου Καραβασίλη, τὴν ὁδὸν τῆς ἐργασίας ἐν πλήρει συναισθήσει τῶν πρὸς τὸν σύλλογον καθηκόντων, τοῦ μὲν προέδρου αὐτῆς ὑποβαλόντος ἀνάλυσιν λίαν ἐπιτυχῆ ἀρτίως ἐκδοθέντος συγγράμματος περὶ τῶν πρωτογενῶν φυλῶν, ἤτοι περὶ ἀνακαλύψεως τοῦ προϊστορικοῦ ἀνθρώπου, περὶ τῆς θεωρίας τῆς ἀναγομένης εἰς τὴν ὕπαρξιν τύπου προδρόμου τοῦ ἀνθρώπου καὶ περὶ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς βιομηχανίας τῶν φυλῶν τούτων ἄχρι τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ καὶ τοῦ σιδήρου· τοῦ δὲ κ. Κ. Περδικίδου κοινοποιήσαντος μακρὰν καὶ σπουδαιοτάτην μελέτην περὶ καταγωγῆς τῶν καθ' Ἡρόδοτον Σκυθῶν, ὑποδειχθείσης Τουρανικῆς ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἐρεύνας καὶ δοξασίας τῶν κ.κ. Donalson, Grinus καὶ Rawlinson· τοῦ δὲ κ. Ἡροκλ. Βασιάδου, εἰς οὗ τὰς ὁδηγίας πλεῖστα ἡ ἐπιτροπὴ ὀφείλει, παρασκευάσαντος μελέτας, ὧν αὕτη προσεχῶς καρπωθήσεται τὰς ὠφελείας, καὶ διαφόρων ζητημάτων τε καὶ συγγραμμάτων ἀναγομένων εἰς τὴν γενικὴν ἀνθρωπολογίαν, ὑποβληθέντων τοῖς μέλεσιν αὐτῆς πρὸς ἐξέτασιν, ἀντιπαραβολήν, διαλεύκανσιν καὶ ἀπόφανσιν.

Ἡ ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν ἀντιπροέδρων καὶ ὁτηρεῶν τῶν Μουσῶν Θεράποντος κ. Θεμιστοκλέους Σαλτέλη προεδρευομένη ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπή, ἡ ἐφ' ἅπασαν τὴν λήξασαν συλλογικὴν περίοδον πενθήσασα ἐπὶ τῇ στερήσει τῆς πολυτίμου συμβολῆς τριῶν ἐπιλέκτων αὐτῆς μελῶν, τῶν κυρίων Σ. Βουτυρᾶ, Μ. Κεφάλα καὶ Λ. Τάγη, μηδ' ἐν μιᾷ τῶν συνεδριάσεων αὐτῆς, ἀκουσίως πάντως, ἐμφανισθῆναι δυνηθέντων, ἠσχολήθη περὶ τὴν μελέτην ἐκπαιδευτικῶν τινων συγγραμμάτων ὑπὸ τοῦ συλλόγου πρὸς κρίσιν αὐτῇ παραπεμφθέντων, ἐπὶ τῶν μὲν ἐκδοῦσα, ἐπὶ τῶν δὲ ἀναβαλοῦσα εἰς μέλλον λίαν προσεχὲς τὴν ἑαυτῆς ἐτυμηγορίαν. Ταῦτα δέ εἰσι τέσσαρα τεύχη: « Ἀναγνωστικοῦ » ὑπὸ τῶν κυρίων Μισιτζῆ καὶ Καλλιγᾶ, « Χριστιανικὴ ἠθικὴ » πρὸς χρῆσιν τῶν ἐν ταῖς ἀστικαῖς δημοτικαῖς σχολαῖς διδασκομένων ὑπὸ τοῦ κ. Πρωτοπαπαδάκη, « Ἀνθοδέσμη σωματολογίας καὶ ἀνθρωπολογίας » ὑπὸ τοῦ κ. Μανασσείδου, «Νέα παιδαγωγία» ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ. Ἐντεταλμένη δ' ἐστὶν ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη δυνάμει τοῦ κανονισμοῦ καὶ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ τε Καραπανείου καὶ Βουτσιναίου ἀγῶνος, ὡς τοῖς πᾶσι δῆλον. Ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ δευτέρου οὐδὲν ἔπραξε, διότι οὐδὲν ἐστάλη ἡμῖν πόνημα καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὸ προκηρυχθὲν πρὸ τετραετίας πρόγραμμα πρὸς σύνταξιν ὁδηγοῦ τῆς δημοτικῆς παιδεύσεως παρατείνεται καὶ πάλιν, ὁ δὲ σύλλογος σφόδρα λυπεῖται ἐπὶ τῇ μὴ ἐπιτεύξει τοῦ ἀγῶνος τούτου καὶ εὔχεται ἵνα τὸ ἐπιὸν ἔτος

πληρωθῶσιν οἱ πόθοι τοῦ φιλογενοῦς αὐτοῦ ἱδρυτοῦ.

Τὰ δὲ διὰ τὸν Καραπάνειον ἀγῶνα ἀποσταλέντα ἡμῖν ἔργα, τρία τὸν ἀριθμόν, μίαν μὲν « γραμματικὴν » ἔχουσαν ἐπικεφαλίδα τὴν ἀριστοτελικὴν ῥῆσιν « καὶ μαθήσεως οὐκ ἀπὸ τοῦ πρώτου καὶ τῆς τοῦ πράγματος ἀρχῆς ἐνίστε ἀρκτέον, ἀλλ' ὅθεν ῥᾷστ' ἂν μάθοι », δύο δ' ἱστορίας ἑλληνικάς, τὴν μὲν σύμβολον ἔχουσαν τὴν λατινικὴν ῥῆσιν «ex aliis negotiis, quæ exercerentur, in primis magno usui est memoria rerum gestarum », τὴν δὲ τὸ ῥητὸν « αἱ μὲν ἡδοναὶ θνηταί, αἱ δὲ ἀρεταὶ ἀθάνατοι», μετ' ἐπισφραγίσεως μελετήσασα ἐξήνεγκε τὴν ἑαυτῆς ἐτυμηγορίαν. Καὶ δὴ ὁ σύλλογος συνῳδὰ τῇ ἀποφάσει τῆς ἐκπαιδευτικῆς αὐτοῦ ἐπιτροπῆς ἀνομολογῶν τὴν μεγάλην δυσχέρειαν, ἣν παρέχει ἡ σύνταξις τοιούτων διδακτικῶν βιβλίων, μάλιστα δὲ πάντων γραμματικῆς τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ ἱστορίας τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους διὰ τὰς ἀστικὰς σχολάς, ἐκτιμᾷ μὲν προσηκόντως καὶ ἐπαινεῖ μεγάλως καὶ τοὺς *τρεῖς ἀγωνιστὰς τοὺς ἀποστείλαντας τὰ ἤδη* κριθέντα ἔργα, ἀλλὰ διὰ τὰς σημειωθείσας οὐσιώδεις ἐλλείψεις εἰς οὐδέν τούτων ἀπονέμει τὸν προκείμενον ἆθλον καὶ κηρύττει τὴν παράτασιν τοῦ περὶ γραμματικῆς καὶ περὶ ἱστορίας ἀγῶνος εἰς τὸ ἐπιὸν ἔτος, προσκαλῶν καὶ πάντα μὲν τὸν βουλόμενον προσιέναι, μάλιστα δὲ τοὺς ἤδη ἀγωνισαμένους, παρακελευόμενος, ὅπως τὰς παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς ὑπ' ὄψει λαβόντες καὶ ἄμεινον παρασκευασάμενοι τὰ ἑαυτῶν ἔργα προσέλθωσιν ἐκ νέου εἰς τὸν ἀγῶνα μετὰ πλειόνων περὶ ἐπιτυχίας ἐλπίδων. Εἴθε κατὰ τὸ ἀρχόμενον ἔτος ἀπολαύσῃ ὁ σύλλογος τῆς χαρᾶς μὴ μόνον ἐπαίνοις, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐπιζήλῳ καταστέψαι ἄθλῳ τὰ κάρηνα ἑτούτων νικητῶν! Κηρύττει δ' ἐπίσης καὶ τὴν παράτασιν τοῦ περὶ «χρηςομαθείας», περὶ « φυσικῆς ἱστορίας » καὶ περὶ « στοιχείων φυσικῆς καὶ χημείας » ἀγῶνος, οὐδενὸς δυστυχῶς στελέντος ἡμῖν δοκιμίου ἐπὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν τούτων σπουδαιοτάτων θεμάτων.

Τρία ὑπῆρξαν τὰ κυριώτατα ἀντικείμενα τῶν μεριμνῶν καὶ μελετῶν τῆς φιλολογικῆς ἡμῶν ἐπιτροπῆς, ὑπὸ τὴν προεδρείαν ἐργασθείσης τοῦ κ. Ἡροκλέους Βασιάδου· ἡ προετοιμασία εἰς συζήτησιν καὶ καταπολέμησιν τῆς ἐρασμιακῆς προφορᾶς τῆς ἡμετέρας γλώσσης, ἡ ἐμφάνισις τοῦ πρώτου τόμου τῆς Ζωγραφείου βιβλιοθήκης καὶ ἡ διὰ τὸν Ζωγράφειον ἀγῶνα ἀποστολὴ ἐκ διαφόρων μερῶν δύο καὶ δέκα συλλογῶν γλωσσικῆς ὕλης. Οὐδεὶς ὁ ἀγνοῶν, ὅτι κατὰ τὴν λήγουσαν περίοδον πόθος δέκα καὶ πλέον ἐτῶν ἡμῶν πάντων ἐγκάρδιος, θείᾳ συνάρσει, πεπλήρωται καὶ ὅτε σύλλογος καὶ ὁ μέγας αὐτοῦ εὐεργέτης, ὁ σὺν ἀπειραρίθμοις ἄλλαις καὶ τὴν τοῖς πᾶσι γνωστὴν ἡγεμονικὴν ὄντως δωρεὰν διὰ τὴν ὁμώνυμον αὐτῷ βιβλιοθήκην ποιησάμενος ἡμῖν, ὁ ἐξ. Χρηστάκης ἐφένδης Ζωγράφος, εἶδον ἀναφανείσαν τὴν ἀπαρχὴν τοῦ ἔργου, ὑπὲρ οὗ τοσοῦτον ἀμφότεροι ἐμόχθησαν. Ὁ κ. Δ. Σεμιτέλος, καθηγητὴς τοῦ Ἀθήνησιν ἐθνικοῦ πανεπιστημίου, παρέσχε τοῖς φιλολόγοις καὶ τοῖς βιβλιοφίλοις σπουδαιοτάτην ἔκδοσιν τῆς «Ἀντιγόνης» τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ ἐντέχνου τούτου καὶ ἀριπρεποῦς ἀριστουργήματος, ἐφ' ᾧ καὶ ὁ σύλλογος ἐχάρη χαρὰν μεγάλην σφόδρα. Ἀλλὰ σὺν τῇ ἀγαλλιάσει ἠσθάνθημεν καὶ λύπην ἐνδόμυχον, ὅτι ὁ πολυμαθὴς ἐκδότης καὶ οἱ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ ἔργου ἀναδεξάμενοι, ἀληθεῖς καλλιτέχναι, εὐφημούμενοι ἐν Ἀθήναις τυπογράφοι, κύριοι ἀδελφοὶ Περρῆ, παραβάντες τούς τε τοῦ γενικοῦ προγράμματος καὶ τοῦ ἰδιαιτέρου συμβολαίου σαφεῖς καὶ συζητήσεως ἀνεπιδέκτους ὅρους, ἀπήρτισαν τόμον ἐκ τεσσαράκοντα καὶ πέντε ἀντὶ τῶν εἴκοσι προορισθέντων τυπογραφικῶν φύλλων. Ἡ μεγάλη αὕτη ὑπέρβασις οὐ μόνον ἀντίκειται τῷ σκοπῷ τῆς Ζωγραφείου βιβλιοθήκης, ἀλλὰ καὶ πολλαχῶς ζημιοῖ καὶ ἐν ἀμηχανίᾳ περιάγει τὸν ἡμέτερον σύλλογον. Καὶ ὄντως, πρῶτος καὶ κυριώτατος σκοπὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἐξ. Χρηστάκη ἐφένδη Ζωγράφου ἱδρυθείσης ὁμωνύμου βιβλιοθήκης ἐστίν, ὡς ἄλλως τε λίαν εὐκρινῶς καθώρισται διὰ τοῦ δευτέρου ἄρθρου τοῦ προγράμματος αὐτῆς, ἡ ἐπίτευξις, ὅπως οἱ Ἕλληνες ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς κοινότερον καὶ ὡς οἷόν τε εὐληπτον καὶ ἐπωφελὲς καταστῶσιν ἀνάγνωσμα τῶν τε μαθητῶν καὶ πάντων ἐκείνων, ὅσοι διακούσαντες τὰ μαθήματα τῆς παρ' ἡμῖν μέσης παιδεύσεως καὶ τραπέντες ἐπ' ἄλλας ἐπιστήμας ἢ τέχνας πρακτικὰς στεροῦνται τοῦ ἀπαιτουμένου χρόνου πρὸς ἀνάγνωσιν, ἐπὶ σκοπῷ καταλήψεως τελειοτέρας τῶν θαυμασίων προϊόντων τῆς μεγαλοφυΐας τῶν ἀθανάτων ἡμῶν προγόνων, μακρῶν καὶ ἀτελευτήτων σχολίων. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκ τῆς ὑπερβάσεως ταύτης τῆς ἀδικαιολογήτου ἐπερχομένη ὑλικὴ ζημία τὰ μάλα σπουδαία ἐστίν, ὡς τοῖς πᾶσιν εὐνόητον, καὶ ἀκατάλογιστοι αἱ συνέπειαι αὐτῆς δι' ἡμᾶς, διὰ-

τιθεμένους ποσὸν ἐπακριβῶς ὡρισμένον καὶ τὴν ἄλλοθεν ἑτέρου ὑπεξαίρεσιν μηδόλως ἐπιτετραμμένους. Διὸ καὶ ὁ σύλλογος, ὃς οὔτε καθῆκον οὔτε δικαίωμα κέκτηται συγκαταβάσεως, στερρὰν ἔχει ἀπόφασιν, παραδεξάμενος τὴν γνωμοδότησιν τῆς φιλολογικῆς αὐτοῦ ἐπιτροπῆς, ἵνα μηδὲ κατὰ κεραίαν παρεκκλίνῃ, χάριν τῆς ἐκδόσεως τῆς «Ἀντιγόνης» ἢ τῶν ἐλευσομένων δημοσιεύσεων τῆς Ζωγραφείου βιβλιοθήκης, τῶν καλῇ τῇ πίστει προσυμπεφωνημένων ὅρων. Τὰς δὲ προμνημονευθείσας δύο καὶ δέκα συλλογὰς γλωσσικῆς ὕλης διὰ τὸ Ζωγράφειον διαγώνισμα, ὑπὲρ οὗ ὁ γενναιόφρων ἱδρυτὴς διατίθησιν ἐτησίως λίρας ἑκατόν, ἀκριβῶς καὶ δικαίως σταθμίσασα ἡ φιλολογικὴ ἐπιτροπὴ καὶ τὴν ἀξίαν ἑκάστῳ ἀποδιδοῦσα ἐξήνεγκε τὴν ἑαυτῆς ἐτυμηγορίαν. Καὶ δὴ ὁ σύλλογος συνῳδὰ τῇ ἀποφάσει αὐτῆς τοῖς μὲν ἀνωνύμοις συλλογεῦσι, τῷ τε ὑπὸ τὸ ῥητὸν «τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τ' ἀγάθ' οἱ θεοί» καὶ τῷ ὑπὸ τὰ ἀρχικὰ γράμματα Λ. Μ. Ζαγορισείῳ συλλογεῖ τῶν δεισιδαιμονιῶν, εὐχαριστῶν ἐπὶ τῇ *προθυμίᾳ, μεθ' ἧς ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἀγωνοθέτου ἐπόνησαν*, εὔχεται ὅπως ἐν προσεχεῖ μέλλοντι ἀντὶ πλειόνων πόνων τύχωσι τῆς ἀγαθῆς ἀμοιβῆς, ἀπονέμει δὲ τὸ δεκάλιρον τοῦ ἀγῶνος γέρας τοῖς κκ. Κ. Κανελλάκῃ, Δημ. Πουλάκῃ, ἰατρῷ, Σ. Μανασσείδῃ, Α. Γεωργίτσῃ, ἰατρῷ, Γ. Παπαδοπούλῳ, διδασκάλῳ ἐν Χάσκιοϊ Κωνσταντινουπόλεως, Ν. Βενέτῃ, διδασκάλῳ τῆς ἐν Πέρᾳ ἑνοριακῆς σχολῆς τῆς Παναγίας, Ε. Μανωλακάκῃ, ἀνωνύμῳ ὑπὸ τὸ ῥητὸν «οὐκ ἂν δύναιο μὴ καμὼν εὐδοκιμεῖν», ἀνωνύμῳ ὑπὸ τὸ ῥητὸν «ὁ χρήσιμ' εἰδὼς οὐχ ὁ πολλ' εἰδὼς σοφός» καὶ Γ. Ζωγραφάκῃ, ᾧ ἰδιαιτάτα καὶ συγχαίρει καὶ εὐγνωμονεῖ ἐπὶ τῇ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν σπουδαίᾳ αὐτοῦ συλλογῇ.

Ταῦτά εἰσιν ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ ἀκριβείᾳ, Παναγιώτατε Δέσποτα καὶ φιλόμουσον ἐκκλησίασμα, τὰ κατὰ τὴν λήξασαν ὀκτάμηνον περίοδον πεπραγμένα τῷ ἑλληνικῷ φιλολογικῷ συλλόγῳ, βαθέως συναισθανομένῳ καὶ εἰλικρινῶς δι' ἐμοῦ ἀνομολογοῦντι, ὅτι ταῖς ἰδίαις αὐτοῦ προθέσεσι συγκυρούμενα καὶ ταῖς τῶν ἀκροατῶν μου προσδοκίαις παραβαλλόμενα καὶ παῦρα τυγχάνουσι καὶ οὐ μάλα λιγέως ἐξιστορήθησαν. Ἡ δὲ ἐκ τῆς συναισθήσεως ταύτης τοῦ ἀνεπαρκοῦς τῶν ἡμετέρων ἐργασιῶν παραγομένη ἐν ἡμῖν ἀθυμία αὐξάνει ἔτι μᾶλλον καὶ κορυφοῦται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ὑπὸ τοῦ φόβου, μὴ τυχὸν αὐστηρῶς ἄγαν κριθῶμεν ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας πανσέπτου κορυφῆς, τῆς ἐξόχως σήμερον τὸν σύλλογον τιμησάσης καὶ διὰ τῆς ἐπιζήλου ταύτης ἐνδείξεως εὐνοίας ἀνεξίτηλόν τε καὶ ἀίδιον ἐμπνευσάσης αὐτῷ τὸ τῆς εὐγνωμοσύνης αἴσθημα. Ἀλλά, μουσοτραφὲς ἀκροατήριον, ἀγανὴς καὶ ἀνεξάντλητός ἐστιν ἡ ἐπιείκεια, ὄντως χριστιανικὴ ἡ ἀγάπη, ἀμέτρητος ἡ εὐμένεια τοῦ τρισεβάστου ἡμῶν πρωθιεράρχου καὶ πνευματικοῦ πατρός. Τῷ ὑψηλῷ τούτῳ ἑπόμενοι καὶ ὑμεῖς παραδείγματι, πέποιθα, ὅτι οὐ διὰ τῆς παλαιστῆς τῆς αὐστηρότητος ἀλλὰ διὰ τῆς πυγόνος τῆς συμπαθείας εὐδοκήσετε καταμετρῆσαι τοὺς κόπους καὶ τὰς προσπαθείας ἡμῶν πρὸς καρποφόρον καλλιέργειαν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ διάδοσιν ὅσον ἔνεστιν εὐμεθοδεστέραν καὶ εὐρυτέραν τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Σταθμίσατε πάντες ἐν τῇ εὐθυκρισίᾳ καὶ τῇ εὐθυδικίᾳ ὑμῶν τὰ συνήθη τε καὶ ἀσυνήθη, τὰ τακτικά τε καὶ ἔκτακτα, τὰ μικρά τε καὶ μεγάλα, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ ἀνυπέρβλητα προσκόμματα, *τὰ σχολιότερα ποιούμενα τὴν ὁδοιπορίαν ἡμῶν. Πρὸ* τῶν ὑμετέρων διανοητικῶν ὀφθαλμῶν ἐμφανισθήσονται βεβαίως ἐν τῇ ζοφώδει αὐτῶν ὄψει, ὡς χάσμα μέγα ἐστηριγμένον μεταξὺ τῆς ἐφέσεως ἡμῶν καὶ τοῦ τελικοῦ ἀποτελέσματος, σκόπελοι γιγάντειοι καὶ τεράστιαι ὕφαλοι, ἀνωφέρειαι καὶ κατωφέρειαι κινδυνώδεις, ἀριαδνείου μίτου χρῄζοντες λαβύρινθοι, «*οὔρεά τε σκιόεντα θάλασσαί τε ἠγήεσσα*». Ἀνομολογήσατε ἀναντιρρήτως ἐν τῇ συνειδήσει ὑμῶν, ὅτι αἱ περιστάσεις δειναὶ καὶ χαλεποὶ οἱ καιροὶ πρὸς γαληνιαίαν ἐπίδοσιν εἰς φιλολογικὰς μελέτας, πρὸς ἀποκλειστικὴν ζητημάτων ἐπιστημονικῶν διαλεύκανσιν, πρὸς ἀπρόσκοπτον διεξαγωγὴν ἐκπαιδευτικῶν ἐνεργειῶν. Ταῦτα δὲ πάντα καὶ πλεῖστα ἄλλα τούτοις παρεμφερῆ σκεπτόμενοι ἐμβριθῶς καὶ ἀμερολήπτως, ἐν πεποιθήσει κηρύξατε ἀδιστάκτως, ὅτι ὁ πρεσβυγενὴς οὗτος τῶν παρ' ἡμῖν φωτοβόλων ὁμίλων, ὁ νομοταγῶς καὶ εἰρηνικῶς διαβιῶν ὑπὸ τὸ κραταιὸν καὶ εὐεργετικὸν σκῆπτρον τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου Ἀβδοὺλ Χαμὴτ Χάν, οὐ εὖ εἰδὼς θαυμάζει τὰς ὑπὲρ τῶν λαῶν τῆς αὐτοκρατορίας ταύτης γενναιοπρεπεῖς καὶ φιλοπροόδους βουλάς, πᾶσαν ἐφικτὴν καταβάλλει προσπάθειαν, ὅπως καὶ εἰς τὰς τοῦ ἄνακτος προθέσεις ὅσον οἷόν τε πληρέστερον ἀναποκρίνηται καὶ ὅσον ἔνεστιν εὐρύτερον ἱκανοποιῇ τὰς ἀξιώσεις τῆς

τε μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Κηρύξατε εἰς τὸ παρελθὸν ἀτενίζοντες τοῦ ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου, ὅτι τῇ πολυτίμῳ ἐπόμενα ὑποθήκῃ τοῦ ἀποστόλου τῶν ἐθνῶν τὰ μέλη αὐτοῦ «ἀξίως περιεπάτησαν τῆς κλήσεως, ἣ ἐκλήθησαν, μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραότητος, μετὰ μακροθυμίας ἀνεχόμενα ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, σπουδάζοντα τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης». Κηρύξατε τῷ ἑλληνικῷ φιλολογικῷ συλλόγῳ ἐξ ὀνόματος τοῦ ἔθνους ἡμῶν τοὺς ἐν τῇ «Ἀποκαλύψει» βαρυσημάντους λόγους· «οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ τὸν κόπον σου καὶ τὴν ὑπομονήν σου . . . καὶ βαστάσας καὶ ὑπομονὴν ἔχεις καὶ διὰ τὸ ὄνομά μου κεκοπίακας καὶ οὐ κέκμηκας». Κηρύξατε τέλος, τὸ μέλλον προμαντεύοντες τοῦ ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου, ὅτι οὗτος ὁμοιάζει τῷ ἐνδιαιτήματι τοῦ κατὰ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον φρονίμου ἀνδρός, «ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν· καὶ κατέβη ἡ βροχή, καὶ ἦλθον οἱ ποταμοί, καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ προσέπεσον τῇ *οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσεν· ἐτεθεμελίωτο γὰρ* ἐπὶ τὴν πέτραν».

Ἀκολούθως ὁ νέος ἀντιπρόεδρος κ. Θ. Σαλτέλης ἀναγινώσκει πραγματείαν «περὶ τῆς Ὀρεστείας τοῦ Αἰσχύλου».

Μετὰ τὸν Θ. Σαλτέλην ζωηρῶς χειροκροτηθέντα ὁ Γεωργάκη ἐφέντης Ὀχάνης συγχαίρει τῷ συλλόγῳ ἐπὶ τῇ ἑορτῇ αὐτοῦ ἐξ ὀνόματος τῆς Α. Ἐξ. τοῦ ὑπουργοῦ, ὃς ἐν τῇ μερίμνῃ αὐτοῦ πρὸς διάδοσιν τῶν γραμμάτων καὶ ἐπιστημῶν κατὰ τὰς βουλὰς τοῦ φιλομούσου Σουλτάνου χαίρει βλέπων τὰς σπουδαίας ἐπιστημονικὰς καὶ παιδευτικὰς τοῦ συλλόγου ἐργασίας.

Εἶτα ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης προσεφώνησε τῷ συλλόγῳ δι' ἁρμοδίας προσλαλιᾶς, δι' ἧς ἐξέφρασε τὴν χαρὰν Αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἑορτῇ καὶ ἀνωμολόγησε τὰς σπουδαίας ὑπηρεσίας, ἃς τῷ ἔθνει καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ παρέσχε καὶ παρέχει ὁ σύλλογος, ἐν τέλει δὲ ἡ Α. Θ. Π. ἐπηυλόγησε τὰ ἔργα τοῦ συλλόγου εὐξαμένη τὰ βέλτιστα αὐτῷ.

Ἐν τέλει δὲ ὁ πρόεδρος ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ συλλόγου τῇ Α. Θ. Π. τιμησάσῃ καὶ εὐλογησάσῃ τὴν ἑορτὴν αὐτοῦ, τῇ αὐτοκρατορικῇ κυβερνήσει ἀείποτε προστατευσάσῃ τὸν σύλλογον, καὶ τῇ Α. Ἐξ. τῷ ἐπὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργῷ καὶ *τῷ ἀντιπροσώπῳ αὐτοῦ καὶ πᾶσι τοῖς προ*σελθοῦσι.

Μεθ' ὃ λύει τὴν συνεδρίασιν.

ΕΚΘΕΣΙΣ[1]

τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ ΨΙΓ' συνεδριάσει τῆς 12 Μαΐου 1885 ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτῆς κ. Π. Παπαρρούση.

Σεβαστὴ καὶ φιλόμουσος ἐμήγυρις!

Ὁ σύλλογος πρὸς ταῖς σπουδαίαις ἄλλαις ὑπηρεσίαις, ἃς εἰς τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ τὸ ἔθνος ἐν γένει παρέχεται, ἀνέλαβεν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ τὴν ἀπὸ ἀνωτάτης, οὕτως εἰπεῖν, περιωπῆς ἐποπτείαν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παιδεύσεως, προθύμως μέν, ἀλλὰ καὶ ὅσον αἱ δυνάμεις αὐτοῦ ἐπιτρέπουσι, τὴν ἑαυτοῦ παρεχόμενος συνδρομὴν πρὸς βελτίωσιν αὐτῆς. Ἐξ οὗ δὲ καὶ τοῦτο τὸ λειτούργημα ἀνεδέξατο, κύριον αὐτοῦ μέλημα ἔθετο τὴν

1) Ἡ ἔκθεσις αὕτη δὲν ἐδημοσιεύθη ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς ἐν λόγῳ συνεδριάσεως, ἅτε μὴ σταλεῖσα ἐγκαίρως ὑπὸ τοῦ γραφείου τοῦ συλλόγου.

διάγνωσιν τῆς πνευματικῆς καὶ οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ ἑλληνικῶν ἐκπαιδευτηρίων, περὶ ἧς κατὰ νόμον καὶ ἔκθεσις ἐν τῇ ἐπετείῳ αὐτοῦ ἑορτῇ ἀναγινώσκεται.

Καὶ περὶ μὲν τῆς καταστάσεως τῆς παιδείας ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐκθέσεις ἠκούσατε πολλάς, ἐξ ὧν καὶ ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ εἶδος τῶν σχολείων, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῆς μαθητευούσης νεολαίας, καὶ αἱ ἐλλείψεις καὶ αἱ κατεπείγουσαι ἀνάγκαι ἐγένοντο γνωσταί· περὶ δὲ τῆς καταστάσεως τῶν σχολείων τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν προαστείων μία μόνον, ἂν δὲν ἀπατώμεθα, ἀνεγνώσθη ἔκθεσις καὶ αὕτη περί τινων μόνον σχολείων πραγματευομένη· τοῦτο δὲ οὐχὶ διότι ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπή, ᾗ ἀνατέθειται ὁ σπουδαιότατος οὗτος κλάδος τῶν ἐργασιῶν τοῦ συλλόγου, δὲν ἀνεγνώριζε τὴν ἀνάγκην τῆς μελέτης τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῆς πρωτευούσης, ἀλλὰ λόγῳ ἀβροφροσύνης πρὸς ἑτέραν ἀρχὴν τὸ αὐτὸ ἐπιτηδεύουσαν. Τοὐναντίον ἡ ἐπιτροπὴ ἀναλογιζομένη ἔνθεν μέν, ὅτι ἡ κατάστασις τῶν σχολείων τῆς πρωτευούσης μεγάλην δύναται νὰ ἐξασκήσῃ ἐπιρροὴν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ἔνθεν δέ, ὅτι παραπλεύρως τῶν ἡμετέρων ἐκπαιδευτηρίων ὑψοῦνται μεγαλοπρεπῆ τοῦ προσηλυτισμοῦ ἐργαστήρια, εἰς ἃ οὐκ ὀλίγοι ἑλληνόπαιδες φοιτῶσι πρὸς βλάβην τοῦ τε ἐθνικοῦ καὶ τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος, οὐ μικρὰν ἐπεδείξατο μέριμναν περὶ τῆς βελτιώσεως τῆς καταστάσεως τῆς ἐν τῇ μεγαλοπόλει ταύτῃ ἐθνικῆς ἡμῶν παιδείας. Ἵνα παραλίπωμεν δὲ ἄλλας πρὸς τοῦτο ἐνεργείας αὐτῆς, ἀρκούμεθα νὰ ἀναφέρωμεν μόνον τὴν σύστασιν *κυριακοῦ δημοδιδασκαλείου*, ὅπερ οὐ μικρὸν βεβαίως συνετέλεσεν εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ἐκπαιδευτικῆς καταστάσεως τῆς πρωτευούσης, διότι ἔκτοτε, εἰ μὴ πρότερον, αἱ πλεῖσται τῶν δημοτικῶν σχολῶν ἤρξαντο νὰ διοργανῶνται ἐπὶ τὸ παιδαγωγικώτερον, ἡ μουσική, ἡ ἰχνογραφία καὶ ἡ γυμναστικὴ νὰ εἰσάγωνται ἐν αὐταῖς πρὸς διδασκαλίαν, τὸ δὲ διδακτικὸν ἐν γένει σύστημα ἐπὶ τὸ βέλτιον νὰ διαρρυθμίζηται. Ἤδη δὲ ἀνατεθείσης τῷ συλλόγῳ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου τοῦ ἔθνους εὐεργέτου *Γεωργίου Ζαρίφη* τῆς διανομῆς 20 χιλ. φρ. εἰς τὰ ἄπορα σχολεῖα τῆς πρωτευούσης, ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ ἐπιθυμοῦσα τὸ μὲν νὰ γνωρίζῃ τὴν κατάστασιν αὐτῶν, τὸ δὲ νὰ ποιήσηται δικαίαν τὴν διανομὴν προσεκάλεσε δι' ἐγκυκλίου τὰς ἐφορίας τῶν εἰρημένων σχολῶν νὰ ἀποστείλωσιν αὐτῇ ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ τῆς πνευματικῆς καὶ οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν σχολῶν, ἃς ἐποπτεύουσιν. Ἡ παρήγορος αὕτη φωνὴ τοῦ συλλόγου ἐξήγειρε πάντας, 18 δὲ ἐκθέσεις περιέχουσαι αἱ πλεῖσται τὰς αἰτηθείσας πληροφορίας ἀπεστάλησαν αὐτῷ καὶ τούτων ἀνάλυσιν ὑποβάλλομεν ὑμῖν σήμερον ἁπλῶς καὶ ἀπερίττως ἐκτιθέντες τὰ γεγονότα, πειθόμενοι τῷ λογίῳ «τὰ πράγματα λόγων οὐ χρῄζει».

Μέσης παιδεύσεως ἐκπαιδευτήρια.

Μεγάλη τοῦ γένους σχολή.

Ὅτε κατὰ τὸν ῥεσαίωνα ἅπασα ἡ Δύσις ἦτο βεβυθισμένη ἐν τῷ σκότει καὶ τῇ ἀμαθίᾳ, ἐν τῷ Βυζαντίῳ τὰ γράμματα, εἰ καὶ πολλάκις περιέπεσαν εἰς περιόδους παρακμῆς, οὐδέποτε ὅμως παρημελήθησαν, διότι καὶ ἀνώτατα ἐκπαιδευτήρια ὑπῆρχον καὶ λόγιοι ἐκ διαφόρων πόλεων τῆς Ἑλλάδος συνέρρεον ἐν αὐτοῖς. Ἀλλὰ καὶ βραδύτερον, ὅτε ἕτεροι ἐπῆλθον καιροί, αἱ δὲ Μοῦσαι ἀπεδήμησαν εἰς τὴν Δύσιν, ἡ Κωνσταντινούπολις ἦτο καὶ πάλιν ἡ ἑστία τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, ἡ δὲ ἐν αὐτῇ *πατριαρχικὴ σχολὴ* ὑπὸ τῆς μητρὸς ἐκκλησίας προστατευομένη καὶ ὁσημέραι προαγομένη κατέστη τὸ ἀνώτατον τοῦ ἔθνους ἐκπαιδευτήριον, ὄντως *μεγάλη τοῦ γένους σχολή*, καὶ μέχρι σήμερον ἀρθόνους τὰς ἀκτῖνας προχέουσα καὶ πολλὴν τὴν ὠφέλειαν τῷ ἔθνει παρέχουσα. Ἀλλ' ἐπέπρωτο κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ἡ περιώνυμος αὕτη σχολὴ εἰς ἐσχάτην νὰ περιέλθῃ ἀπορίαν, κινδυνεύουσα καὶ αὐτὴν αὐτῆς τὴν ὕπαρξιν ἕνεκα τῆς δημευσεως τῆς κυριωτάτης αὐτῆς προσόδου, τῶν ἐν Ῥωμουνίᾳ κτημάτων, δι' ὧν ἄνδρες φιλογενεῖς καὶ φιλόμουσοι ἐπροίκισαν αὐτήν. Ἡ κατάστασις αὕτη δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ ἐξεγείρῃ τὴν ἑλληνικὴν φιλοτιμίαν. Νέοι φιλότιμοι καὶ φιλόμουσοι, οἱ πλεῖστοι μαθηταὶ τῆς ἐν λόγῳ σχολῆς, συνέστησαν πρὸ ἐτῶν ἱκανῶν τὴν ἀδελφότητα *Ξηροκρήνη*, ἥτις διὰ τοῦ ζήλου καὶ τῆς δραστηριότητος τῶν μελῶν αὐτῆς ἱκανῶς ἀνεκούφισεν αὐτήν, ἐσχάτως δὲ εἰς ὑψηλοτέραν ἀνελθοῦσα περιωπὴν εὐτύχησε καὶ ὑπερχιλίων λιρῶν συνδρομὴν νὰ προσφέρῃ. Ἀλλ' ἡ μεγάλη τοῦ Γ. σχολὴ ἦτο πλανῆτις καὶ φερέοικος, ἡ δὲ τελευταία αὐτῆς κατοικία ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν κινδυνεύουσα νὰ καταρρεύσῃ ἠπείλει νὰ καταθάψῃ ὑπὸ τὰ ἐρείπια αὐτῆς γενεὰν σχεδὸν ὁλόκληρον. Ἀλλὰ καὶ αὕτη ἡ ἀνάγκη ἐπληρώθη τῇ γενναίᾳ φιλομούσων καὶ φιλογενῶν ἀνδρῶν συνδρομῇ, Ἀναγίου τοῦ Βατοπεδινοῦ καὶ Γεωργίου τοῦ Ζαρίφη, ἡ δὲ μεγάλη τοῦ γένους σχολὴ κέκτηται ἤδη περικαλλὲς μέγαρον ἀντάξιον τοῦ ἐνδόξου αὐτῆς παρελθόντος καὶ τοῦ ἔθνους, εἰς ὃ ἀνήκει.

Τὸ ἀνώτατον τοῦτο ἐκπαιδευτήριον, διαιρούμενον εἰς ἀνώτερον καὶ προκαταρκτικὸν τμῆμα, ἀριθμεῖ ὑπὲρ τοὺς 750 μαθητάς, διδασκομένους ὑπὸ 13 καθηγητῶν, δαπανᾷ δ' ἐτησίως 3,900 λίρας.

Ἀπὸ τῆς γεραρᾶς ταύτης σχολῆς ἀρξάμενοι ὡς ἀπὸ κέντρου καὶ ἀφετηρίας, ῥίψωμεν ἤδη διαβατικὸν βλέμμα ἐπὶ τῶν λοιπῶν τῆς μέσης παιδεύσεως σχολῶν πρὶν ἢ προβῶμεν ἐπὶ τὸν ἐκπαιδευτικὸν ἔλεγχον τῶν ἐνοριακῶν σχολῶν, ὅστις ἐστὶ τὸ κύριον θέμα τοῦ λόγου ἡμῶν. Καὶ δὴ παρὰ ταύτην ὑπάρχουσιν ὡς ἀνώτερα ἐκπαιδευτήρια:

Ἡ *θεολογικὴ σχολὴ Χάλκης*, ἥτις ἱδρυθεῖσα τῷ 1844 καὶ σκοποῦσα τὴν παρασκευὴν θεολόγων, πλείστους μέχρι τοῦδε παρεσκεύασε μαθητάς, ἐν οἷς καὶ ἱεράρχαι λόγου ἄξιοι καὶ κληρικοὶ οὐκ ὀλίγοι τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ ἔθνει πολλὴν τὴν ὠφέλειαν παρέχουσιν. Καὶ οἱ μὲν μαθηταὶ τῆς σχολῆς ταύτης ἀνέρχονται εἰς 35, ὑπὸ 13 διδασκομένους καθηγητῶν, ἡ δὲ ὁλικὴ ἐτησία δαπάνη εἰς τέσσαρας μέχρι τεσσάρων καὶ ἡμισείας χιλ. λιρῶν.

Ταύτης ἀπέναντι ἐπὶ τοῦ ἑτέρου λόφου ἵδρυται *ἡ ἐμπορικὴ σχολὴ Χάλκης*, ἥτις προτιθεμένη τὸ μὲν τὴν ὡς οἷόν τε τελειοτάτην παρασκευὴν νέων μελλόντων νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὸ ἐμπόριον, τὸ δὲ τὴν παρασκευὴν νέων μελλόντων νὰ σπουδάσωσιν ἐπιστήμην, διαιρεῖται εἰς προγυμνάσιον καὶ γυμνάσιον, σύγκειται δὲ ἐξ ὁκτὼ τάξεων, ὧν δύο μὲν ἀνήκουσιν εἰς τὸ προγυμνάσιον καὶ ἓξ εἰς τὸ γυμνάσιον. Οἱ μὲν μαθηταί, ἅπαντες ἐσωτερικοί, ὑπολογίζονται περὶ τοὺς 170, ὑπὸ 10 καθηγητῶν καὶ διδασκάλων διδασκομένους, ἡ δὲ ὁλικὴ ἐτησία δαπάνη εἰς 7,000 λίρας καὶ ἐπέκεινα.

Πλὴν δὲ τούτων ὑπάρχουσι καὶ δύο ἰδιωτικὰ ἐπαγγελλόμενα τὴν μέσην καὶ κατωτάτην παίδευσιν, τὸ ἑλληνικὸν λύκειον τοῦ κ. Χρ. Χατζηχρήστου καὶ τὸ ἑλληνικὸν ἐκπαιδευτήριον τοῦ κ. Ι. Βασματζίδου, ἀμφότερα διαιρούμενα εἰς τρία τμήματα, τὸ δημοτικὸν μετὰ τριῶν τάξεων, τὸ σχολεῖον μετὰ τριῶν ὡσαύτως τάξεων καὶ τὸ γυμνάσιον μετὰ τεσσάρων.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν ὀλίγοις περὶ τῶν τῆς μέσης παιδεύσεως τῶν ἀρρένων ἐκπαιδευτηρίων. Ἀπὸ δεκαετίας δὲ καὶ ἐπέκεινα ὑφίστανται ἐν Πέρᾳ καὶ δύο ἀνώτατα τῶν θηλέων ἐκπαιδευτήρια, *ἡ Παλλὰς* καὶ τὸ *Ζάππειον*, ἀμφότερα προτιθέμενα τὴν μετάδοσιν τῆς ἀνωτέρας γυναικείας παιδεύσεως εἰς τὰ θήλεα τέκνα τῶν ὁμογενῶν, ἅμα δὲ τὴν κατάρτισιν διδασκάλων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητριῶν ἑκατέρου τῶν παρθεναγωγείων τούτων ὑπερβαίνει τὰς 200, ἡ δὲ ὁλικὴ ἐτησία δαπάνη ὑπολογίζεται εἰς 4,500.

Κατωτέρας παιδεύσεως ἐκπαιδευτήρια.

Μετὰ τὰ ἀνώτερα ταῦτα ἐκπαιδευτήρια ἐπέρχονται τὰ ἐνοριακά, ἅτινα ἀπὸ τῆς πολυχεύμονος καὶ ἀενάου πηγῆς, τῆς μεγάλης τοῦ γένους σχολῆς, τὸ πρῶτον ἐκπηγάσαντα μόλις τὰ πλεῖστα αὐτῶν ἀριθμοῦσι βίον μιᾶς ἑκατονταετηρίδος.

Ἐκ τοῦ πλήρους ἱστορικῶν ἀναμνήσεων *Φαναρίου* δύο ἱστάλησαν τῷ συλλόγῳ ἐκθέσεις, ὧν ἡ μὲν τοῦ *Ἰωακειμίου παρθεναγωγείου*, ἡ δὲ τῆς αὐτόθι *προτύπου δημοτικῆς σχολῆς*. Καὶ τὸ μὲν Ἰωακείμιον παρθεναγωγεῖον διευθυνόμενον ὑπὸ τῆς εὐπαιδεύτου κ. Χρ. Ἰωαννίδου σκοπὸν ἔχει τὴν μόρφωσιν τοῦ θήλεως φύλου οὐ μόνον τῆς συνοικίας Φαναρίου ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν πέριξ συνοικιῶν, διαιρεῖται δὲ εἰς γυμνάσιον περιλαμβάνον ἐπὶ τοῦ παρόντος δύο μόνον τάξεις, εἰς σχολεῖον περιλαμβάνον τέσσαρας τάξεις καὶ εἰς νηπιαγωγεῖον περιλαμβάνον καὶ μίαν προκαταρκτικὴν τάξιν. Μαθήτριαι κατὰ τὸ λῆξαν ἤδη ἔτος ἐνεγράφησαν 275, ὧν 41 εἰς τὸ νηπιαγωγεῖον, 53 εἰς τὴν προκαταρκτικὴν τάξιν, 152 εἰς τὸ σχολεῖον καὶ 29 εἰς τὸ γυμνάσιον. Ἐν αὐτῷ διδάσκουσι 16 καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι, ὧν ἡ διευθύνουσα πρὸς τῇ ταυτικῇ σπουδῇ ἐν τῷ Ἀρσακείῳ κέκτηται καὶ ἱκανῶν ἐτῶν πέραν εὐδόκιμον. Ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς σχολῆς δὲν εἶναι εὐάρεστος, διότι τὸ μόνον μέσον τῆς συντηρήσεως αὐτῆς εἶναι ἡ ἐκ τῶν εἰσιτηρίων πρόσοδος. Ὁ σύλλογος λαμβάνων ὑπ' ὄψει τὰς σπουδαίας ὠφελείας, ἃς καὶ νῦν παρέχει καὶ εἰς τὸ μέλλον ἐπαγγέλλεται, εὔχεται ἀπὸ καρδίας, ἵνα τὸ ἐθνικὸν

τοῦτο καθίδρυμα ὑποστηριζόμενον ἀναδειχθῇ ἄξιον τοῦ σκοποῦ, οὗ στοχάζεται.

Ἡ δὲ πρότυπος δημοτικὴ σχολὴ παραλαμβάνουσα παῖδας γινώσκοντας τὴν πρώτην ἀνάγνωσιν διδάσκει αὐτοὺς συνδιδακτικῶς ἐπὶ 4 ἔτη. Ὁ ἀριθμὸς τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἤδη ἔτος ἐγγραφέντων μαθητῶν ἀνῆλθεν εἰς 170, διδαχθέντων ὑπὸ τριῶν διδασκάλων, ὧν οἱ δύο πτυχιοῦχοι τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ διδασκαλείου. Δαπάναι γρ. 39,033, πρόσοδοι 28,057.

Ἐκ *Τζιβαλίου* διεβιβάσθησαν τῷ ἡμετέρῳ συλλόγῳ αἱ ἑπόμεναι πληροφορίαι. Ἐν προγενεστέρᾳ οὐχὶ πολὺ ἀφεστώσῃ ἐποχῇ τρεῖς ὑπῆρχον σχολαὶ ἐν τῇ συνοικίᾳ ταύτῃ, ἑλληνική, δημοτικὴ καὶ παρθεναγωγεῖον. Τανῦν ὅμως οἰκονομικῶν λόγων ἕνεκα περισταλέντος τοῦ προγράμματος, διατηροῦνται δημοτικὴ σχολή, παρθεναγωγεῖον καὶ νηπιαγωγεῖον. Ἐν τοῖς τρισὶ τούτοις ἐκπαιδευτηρίοις φοιτῶσι 280 μαθηταί, ὧν 100 ἐν τῇ δημοτικῇ, 60 ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ καὶ 120 ἐν τῷ νηπιαγωγείῳ. Διδάσκουσι δὲ ἐν μὲν τῇ δημοτικῇ δύο διδάσκαλοι, ἐν δὲ τῷ παρθεναγωγείῳ δύο ὡσαύτως διδασκάλισσαι, ἐν δὲ τῷ νηπιαγωγείῳ, εἰς 2 διῃρημένῳ τμήματα, δύο νηπιαγωγοί, ὧν ἡ ἑτέρα ἀπόφοιτος τῆς Παλλάδος. Δαπάνη 48,280, πρόσοδος 40,000 γρόσια.

Ἐν *Βαλατᾷ* δύο συντηροῦνται σχολαὶ ἀμφότεραι δημοτικαί, ὧν ἡ μὲν ὑπὸ τῆς *συνοικίας Ταξιαρχῶν*, ἡ δὲ ὑπὸ τῆς *συνοικίας Ξυλοπόρτης*. Καὶ ἡ μὲν πρώτη εἰς ἓξ διῃρημένη τάξεις, ὧν αἱ μὲν τέσσαρες διδάσκονται συνδιδακτικῶς ὑπὸ ἑνὸς διδασκάλου, αἱ δὲ δύο ἀλληλοδιδακτικῶς ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῶν ἀνωτέρων τάξεων, περιλαμβάνει 75 μαθητάς, ὑπὲρ ὧν ἡ συνοικία δαπανᾷ 7,010 γρ., ἐν ᾧ οἱ πόροι ὑπολογίζονται εἰς 6,540 γρ. Ἡ δὲ δευτέρα ἀριθμοῦσα ὑπὲρ τοὺς 90 μαθητὰς διδασκομένους ὑπὸ δύο διδασκάλων εἰς δύο διαιρεῖται τμήματα, τὸ δημοτικὸν καὶ τὸ νηπιακόν. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον εἰς τρεῖς ὑποδιαιρούμενον τάξεις περιλαμβάνει μαθητὰς 40, τὸ δὲ δεύτερον εἰς δύο 50. Ἡ σχολὴ αὕτη ἴδιον οἰκοδόμημα δὲν ἔχει, ἀλλ' ἀπὸ τῆς πρὸ πενταετίας ἐπισυμβάσης ἐν Ξυλοπόρτῃ πυρκαϊᾶς, ἥτις ἀπετέφρωσεν ἅπασαν τὴν συνοικίαν, ξενίζεται ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς ἀδελφότητος τῶν «Ἐννέα μουσῶν», ἥτις λίαν φιλοτίμως παρέχει καὶ τὰ πρὸς μάθησιν ἐπιτήδεια εἰς 60 καὶ ἐπέκεινα πενομένους μαθητάς. Δυστυχῶς ὅμως διὰ τὴν μὴ κανονικὴν λειτουργίαν τῆς σχολῆς, προερχομένην ἐκ πολλῶν μὲν καὶ ἄλλων αἰτίων, μάλιστα δὲ ἐκ τῆς ἐν μικρῷ καὶ περιωρισμένῳ χώρῳ συσσωρεύσεως πολλῶν μαθητῶν, αἱ ἀξιέπαινοι αὗται προσπάθειαι τῆς ῥηθείσης ἀδελφότητος καθίστανται ἄγονοι, τῶν μαθητῶν προσερχομένων εἰς τὴν γείτονα βλαχοβουλγαρικὴν προπαγάνδαν, ἥτις παρέχει αὐτοῖς ἐκτὸς τῶν ἀναγκαίων βιβλίων καὶ ἐνδύματα δωρεάν. Ἡ ἀδελφότης καιρίως ὀλιβδομένη ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ καταστάσει, ἀπαραίτητον δὲ θεωροῦσα τὴν ἀνέγερσιν καταλλήλου οἰκοδομήματος ἀνέῳξε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον κατάλογον συνδρομῶν· ἀλλὰ μέχρι τοῦ παρελθόντος ἔτους 250 μόνον λίρας κατώρθωσε νὰ συλλέξῃ, ποσὸν μὴ ἐξαρκοῦν πρὸς τὸν σκοπόν. Ὁ σύλλογος εὔχεται νὰ στεφθῶσιν ὑπὸ ἐπιτυχίας οἱ ὑπὲρ τῆς ἀνορθώσεως τῆς ἐκπαιδευτικῆς καταστάσεως τῆς συνοικίας ταύτης εὐγενεῖς ἀγῶνες τῆς ἀδελφότητος τῶν «Ἐννέα μουσῶν».

Αἱ συνοικίαι *Ἐγρὶ-καπού*, *Ἐδιρνὲ-καπού*, *Σαρμασικίου*, *Τὸπ-καπού* καὶ *Τεκφοὺρ σεραγίου* συντηροῦσιν ἑκάστη δημοτικὴν σχολήν, ἡ δὲ *Σαλματομβρουκίου* παρθεναγωγεῖον καὶ νηπιαγωγεῖον.

	Μαθηταί	Ἔξοδα	Πρόσοδοι
Ἐγρὶ-καπού	140*	17,150	11,100
Ἐδιρνὲ-καπού	80*	7,200	2,400
Σαρμασίκιον	45*	3,200	1,000
Τὸπ-καπού	65*	5,150	3,000
Τεκφοὺρ σεράγιον	60*	6,480	4,480
Σαλματομβρούκιον	100	9,590	7,000

Ἐξ *Ὑψωμαθείων* δύο ἐστάλησαν τῷ συλλόγῳ ἐκθέσεις, ὧν ἡ μὲν τῆς συνοικίας τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, ἡ δὲ τῆς Θείας Ἀναλήψεως καὶ τοῦ ἁγ. Γεωργίου τοῦ Κυπαρισσᾶ. Καὶ ἡ μὲν πρώτη τέσσαρας συντηρεῖ σχολάς, ἑλληνικήν, δημοτικήν, νηπιαγωγεῖον καὶ παρθεναγωγεῖον, ἐν αἷς 523 φοιτῶσι παῖδες ἀμφοτέρων τῶν φύλων ὑπὸ δέκα διδασκόμενοι διδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν. Διευθυντὴς τῆς μὲν τῶν ἀρρένων σχολῆς εἶναι ὁ γνωστότατος τοῦ γένους διδάσκαλος *Ἰωσὴφ Ξενιάδης*, τοῦ δὲ παρθεναγωγείου ἡ κ. Δόμνα Θωμᾶ, πτυχιοῦχος τῆς Παλλάδος. Αἱ δὲ δύο τελευταῖαι συντηροῦσιν ἀνὰ μίαν ἑκατέρα, δημοτικὴν ἡ τῆς Θείας Ἀναλήψεως καὶ παρθεναγωγεῖον ἡ τοῦ ἁγ. Γεωργίου τοῦ Κυπαρισσᾶ· ἐν ἀμφοτέραις φοιτῶσι περὶ τοὺς 140 παῖδας διδασκομένους ὑπὸ δύο διδασκάλων καὶ δύο διδασκαλισσῶν. Ἡ ὁλικὴ ἐτησία δαπάνη τῶν σχολείων Ὑψωμαθείων ὑπερβαίνει τὰς 900 λίρας, ἐνῷ αἱ πρόσοδοι αὐξομειούμεναι κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ τὸν ζῆλον τῶν ἐφοριῶν οὐδέποτε καλύπτουσιν αὐτήν.

*) Ἀνάμικτοι.

Ἡ κοινότης *Βλάγκας* συντηρεῖ ἀστικὴν τῶν ἀρρένων σχολὴν καὶ παρθεναγωγεῖον. Καὶ ἡ μὲν ἀστικὴ σχολὴ εἰς ἓξ διῃρημένη τάξεις ἀριθμεῖ περὶ τοὺς 165 μαθητὰς ὑπὸ τριῶν διδασκομένους διδασκάλων, τὸ δὲ παρθεναγωγεῖον εἰς τέσσαρας διῃρημένον τάξεις περὶ τὰς 137 μαθητρίας ὑπὸ δύο διδασκομένας διδασκαλισσῶν. Πρὸς συντήρησιν τῶν σχολῶν τούτων ἡ κοινότης δαπανᾷ κατ' ἔτος 39,800 γρ. ἐνῷ εἰσπράττει μόνον 26,840.

Ἡ κοινότης *Κορτοσκαλίου* τέσσαρας συντηρεῖ σχολάς, ἑλληνικὴν συγκειμένην ἐκ τριῶν τάξεων, δημοτικὴν ἐκ τεσσάρων τάξεων, παρθεναγωγεῖον ἐκ πέντε τάξεων, ὧν αἱ δύο τοῦ ἑλληνικοῦ αἱ δὲ τρεῖς τοῦ δημοτικοῦ, καὶ νηπιαγωγεῖον ἐκ τεσσάρων τάξεων. Καὶ φοιτῶσι μὲν ἐν ταῖς σχολαῖς ταύταις περὶ τοὺς 500 παῖδας, ὧν 210 τοῦ θήλεος γένους, διδάσκουσι δὲ 9 διδάσκαλοι, ὧν τρεῖς μὲν ἐν τῇ ἑλληνικῇ σχολῇ, δύο δὲ ἐν τῇ δημοτικῇ, δύο δὲ ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ, δύο δὲ ἐν τῷ νηπιαγωγείῳ. Δαπάναι 860 λίρ. πρόσοδοι 720.

Ἡ κοινότης *Ἐξ μαρμάρων* συντηρεῖ ἀστικὴν σχολὴν ἓξ 6 τάξεων συγκειμένην καὶ παρθεναγωγεῖον μετὰ νηπιαγωγείου ἐκ πέντε τάξεων. Καὶ ἡ μὲν σχολὴ τῶν ἀρρένων ἀριθμεῖ 150 μαθητὰς διδασκομένους ὑπὸ τεσσάρων διδασκάλων, τὸ δὲ παρθεναγωγεῖον 110 μαθητρίας, ὧν 20-25 ἐν τῷ νηπιαγωγικῷ τμήματι, διδασκομένας ὑπὸ 2 διδασκαλισσῶν. Δαπάναι γρ. 24,700, ἔσοδα γρ. 20,000.

Ἡ κοινότης *Χάικιοϊ* τέσσαρας κέκτηται σχολάς. Καὶ ἡ μὲν ἑλληνικὴ εἰς τρεῖς τάξεις διῃρημένη περιλαμβάνει 35 μαθητὰς ὑπὸ ἑνὸς καὶ μόνου διδασκομένους διδασκάλου τελειοφοίτου τῆς Μ. τοῦ Γ. σχολῆς· ἡ δὲ δημοτικὴ περιλαμβάνουσα 108 μαθητὰς διῃρεῖτο πέρυσιν, ὅτε ἐδίδασκεν ἐν αὐτῇ ὁ ἀτυχὴς Ἀντώνιος Πετρίδης, εἰς δύο τάξεις, ὧν ἑκάστη ὑποδιῃρεῖτο εἰς δύο τμήματα συνδιδασκόμενα εἰς πολλὰ ἢ καὶ ἐπασχολούμενα δι' αὐτενεργείας· τὸ δὲ παρθεναγωγεῖον διαιρούμενον εἰς τάξεις τρεῖς περιλαμβάνει 35 μαθητρίας διδασκομένας ὑπὸ τελειοφοίτου τῆς Παλλάδος· τὸ δὲ νηπιαγωγεῖον τέλος ἱδρυθὲν πρὸ τριῶν ἐτῶν περιλαμβάνει 80 νήπια, διευθύνεται δὲ ὑπὸ τελειοφοίτου ὡσαύτως τῆς Παλλάδος.

Ἡ κοινότης *Γαλατᾶ* μέχρι τοῦ 1876 μίαν μόνον σχολὴν ἀρρένων εἶχε διῃρημένην εἰς ἑλληνικὴν καὶ εἰς ἀλληλοδιδακτικήν. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου οὐ μόνον αὕτη μετερρυθμίσθη μετατραπεῖσα εἰς αὐτοτελῆ ἀστικὴν σχολήν, ἀλλὰ καὶ παρθεναγωγεῖον ἱδρύθη τῇ φροντίδι τῆς αὐτόθι φιλεκπαιδευτικῆς ἀδελφότητος. Ἡ τῶν ἀρρένων σχολὴ ὡς οἷόν τε ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νέων παιδευτικῶν μεθόδων ἐργαζομένη περιλαμβάνει ἑπτὰ τάξεις μετὰ 400 μαθητῶν καὶ ἐπέκεινα διδασκομένων ὑπὸ πέντε διδασκάλων μετὰ τοῦ διευθύνοντος κ. Κ. Γεωργαλᾶ. Τὸ δὲ παρθεναγωγεῖον, οὗτινος τὸ πρόγραμμα ἐφέτος διερρυθμίσθη πρὸς τὸ τῆς σχολῆς τῶν ἀρρένων, διαιρεῖται εἰς τέσσαρας τάξεις, εἰς ἃς φοιτῶσιν ὑπὲρ τὰς 80 μαθητρίας καὶ περὶ τὰ 300 νήπια. Πρὸς συντήρησιν τῶν σχολῶν τούτων δαπανῶνται κατ' ἔτος γρ. 130,640, ἐνῷ οἱ τακτικοὶ πόροι μόλις ἀνέρχονται εἰς 101,720 γρ.

Σχολεῖα Σταυροδρομίου. Ἡ κοινότης Σταυροδρομίου τρεῖς περιλαμβάνουσα ἐνορίας, τὴν τῆς Παναγίας, τὴν τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ τὴν τῆς ἁγίας Τριάδος, διατηρεῖ μίαν ἑλληνικὴν σχολήν, δύο δημοτικάς, ἓν νηπιαγωγεῖον καὶ ἓν παρθεναγωγεῖον, διοικούμενον ἀνεξαρτήτως τῶν προηγουμένων, ἡνωμένων ὄντων διοικητικῶς. Μαθητὰς ἐν συνόλῳ ἅπασαι αἱ σχολαὶ αὗται, πλὴν τοῦ παρθεναγωγείου, ἀριθμοῦσιν ὑπὲρ τοὺς 700, διδασκομένους ὑπὸ δέκα καὶ ὀκτὼ διδασκάλων. Ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῶν σχολῶν τούτων εἶναι οὐχὶ εὐάρεστος, διότι, ἐνῷ αἱ δαπάναι ὑπολογίζονται περὶ τὰς 1500 λίρας, οἱ πόροι προερχόμενοι ἐκ τῶν ἐπιχορηγήσεων τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν εἰσιτηρίων μόλις ἀνέρχονται εἰς 1100 λίρας· ἤδη δὲ ἡ σχολὴ παρουσιάζει ἔλλειμμα 380 λιρῶν. Ἡ κατάστασις αὕτη ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ θέσῃ τὴν φιλοτιμίαν πολλῶν, ὁ δὲ σύλλογος «Ἑρμῆς», οὗτινος τὰ πλεῖστα τῶν μελῶν ἐμαθήτευσαν ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ, τροποποιήσας ῥιζικῶς τὸν κανονισμὸν αὐτοῦ ἀπεφάσισε νὰ ἔλθῃ ἐπίκουρος τῆς ἀναξιοπαθούσης ταύτης σχολῆς, εἰς ἣν ὑπὲρ τὰ 700 τέκνα τοῦ λαοῦ δωρεὰν ἐκπαιδεύονται.

Τὸ παρθεναγωγεῖον τῆς κοινότητος Σταυροδρομίου διευθυνόμενον ἀπὸ εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν ὑπὸ τῆς κ. Ἑλένης Καλογερᾶ διῄρηται εἰς τρία τμήματα, σχολεῖον, δημοτικοῦ καὶ νηπιαγωγείου, ἀριθμεῖ δὲ περὶ τὰς 700 μαθη-

τρίας διδασκομένας ὑπὸ ἐννέα διδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν. Ἡ ἐτησία ὁλικὴ δαπάνη ἀνέρχεται εἰς 1000 λίρας. Μέσα συντηρήσεώς εἰσι: 3,000 καρμπόβολα ἐκ συνδρομῆς τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἴκου τῆς Ῥωσσίας, 300 λίραι ἐξ ἐργοχείρων καὶ λαχείου, 200 λίραι ἐξ εἰσιτηρίων καὶ 150 λίραι ἐκ διαφόρων συνδρομῶν.

Τοῦ λόγου ὄντος περὶ ἐκπαιδευτηρίων, ἐν οἷς ἑλληνικὴ ἀκούεται φωνή, ὀφείλομεν νὰ ἀναφέρωμεν, ὅτι ἐν τῷ Πέραν ὑπάρχει καὶ ἡ *ἑλληνοκαθολικὴ σχολή*, ἥτις προτιθεμένη νὰ διδάξῃ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ νὰ μορφώσῃ ἑλληνοπρεπῶς ἑλληνοκαθολικοὺς ἄρρενας παῖδας, ἤτοι ἕλληνας τὸ γένος καὶ καθολικοὺς τὴν θρησκείαν, ἐπὶ τοῦ παρόντος μὲν παρέχει μόνον τὴν κατωτέραν παίδευσιν, εἶτα δὲ τῶν πόρων ἐπιτρεπόντων προαχθήσεται εἰς γυμνάσιον. Αἱ τάξεις τῆς σχολῆς κατὰ τὸ λῆξαν ἤδη ἔτος ἦσαν τρεῖς τοῦ δημοτικοῦ, εἰς ἃς ἐφοίτων 104 μαθηταὶ ὑπὸ 10 διδασκάλων διδασκόμενοι, ὧν οἱ τρεῖς ἱερεῖς διδάσκοντες δωρεὰν τὰ θρησκευτικά. Ἡ ἑλλ. γλῶσσα ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ διδάσκεται ἐν μὲν τῇ Α' τάξει 15 ὥρας καθ' ἑβδομάδα, ἐν δὲ τῇ Β' καὶ τῇ Γ' ἀνὰ 13, ἡ δὲ ἑλληνικὴ ἱστορία ἀνὰ 4 καθ' ἑβδομάδα. Πόρους μὲν ἡ σχολὴ ἔχει τὰς συνδρομὰς τῶν μελῶν τῆς ἑλληνοκαθολικῆς ἀδελφότητος «Συμπνοίας», ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς ὁποίας διατελεῖ, τὰ εἰσιτήρια καὶ τινας προσφοράς, ἐν ὅλοις λίρας 324, ἔξοδα δὲ λίρας 399.

Ἡ ὑπὸ τοὺς πρόποδας τῶν Ταταούλων δημοτικὴ σχολὴ ἀριθμεῖ 160 μαθητὰς εἰς 4 τάξεις διηρημένους καὶ ὑπὸ τριῶν διδασκάλων διδασκομένους. Ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς σχολῆς ταύτης, οὐδένα σχεδὸν μόνιμον πόρον ἐχούσης, εἶναι λυπηρά, τὸ δὲ ἐς 645 γρ. μηνιαῖον ἔλλειμμα μεγάλως ἐκροβεῖ τὴν ἐφορίαν τῆς σχολῆς ἀναλογιζομένην, ὅτι οὐδὲν ἐν τῇ συνοικίᾳ ταύτῃ δύναται νὰ ἱδρυθῇ σωματεῖον, οἱ δὲ κάτοικοι ἀδυνατοῦσι νὰ προσφέρωσιν ὑπὲρ τῆς σχολῆς πλέον τι τῆς πεντάρας, ἣν κατὰ τὰς ἑορτὰς ῥίπτουσιν εἰς τὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ περιαγόμενον δίσκον τῆς σχολῆς.

Ἡ ἐν *Φερίκιοϊ* δημοτικὴ σχολὴ περιλαμβάνουσα 5 τάξεις, ὧν ἡ μὲν κατωτέρα προκαταρκτική, ἐν ᾗ διδάσκονται οἱ ὅλως ἀστοιχείωτοι, ἡ δὲ ἀνωτέρα ἑλληνική, ἐνέγραψε κατὰ τὸ λῆξαν ἤδη ἔτος 110 μαθητάς, ἐκ τῶν ὁποίων 18 εἶναι κοράσια, δύο γερμανοὶ καὶ δύο ἀρμενοκαθολικοί. Ἡ σχολὴ αὕτη συντηρεῖται τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῆς αὐτόθι φιλεκπαιδευτικῆς ἀδελφότητος, ἥτις τοσούτῳ μᾶλλον εἶναι ἀξιέπαινος, ὅσῳ τὸ Φερίκιοϊ κατοικεῖται καὶ ὑπὸ ἑτεροδόξων στοιχείων, ἑτοίμων πάντοτε νὰ ἐξασκήσωσι τὸ ἔντιμον τοῦ προσηλυτισμοῦ ἔργον. Πλὴν δὲ τούτου πρὸς πλείονα ἔπαινον τῆς ἐν λόγῳ ἀδελφότητος ἀναφέρομεν εὐχαρίστως, ὅτι αὕτη προτίθεται τὴν ἵδρυσιν καὶ παρθεναγωγείου, πρὸς ἣν ἱκανὰ ἐποιήσατο ἐπιτυχῆ διαβήματα.

Ὑπὸ φαιδρὰν ὅλως ὄψιν παρίσταται ἡ κατάστασις τῆς παιδείας ἐν τῇ φιλομούσῳ κοινότητι *Ταταούλων*. Ἡ κοινότης αὕτη συντηρεῖ 4 σχολάς, ἑλληνικήν, δημοτικήν, παρθεναγωγεῖον καὶ νηπιαγωγεῖον. Καὶ ἡ μὲν ἑλληνικὴ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν πεπειραμένων διδασκάλων καὶ πρόγραμμα ὅσον οἷόν τε παραπλήσιον τῷ τῆς Μ. τοῦ Γ. σχολῆς πολλοὺς μέχρι τοῦδε ἀπέφερε καρπούς. Πρὸ 4 ἐτῶν ἠρίθμει πέντε τάξεις, αἵτινες ὅμως ἤδη ἕνεκα λόγων οἰκονομικῶν συνεχωνεύθησαν εἰς τρεῖς, ἐν αἷς διδάσκουσι τρεῖς διδάσκαλοι.

Ἡ δημοτικὴ σχολή, τρεῖς καὶ αὕτη περιλαμβάνουσα τάξεις, διευθύνεται ἀπὸ 22 ἐτῶν ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Καλλιγᾶ, τελειοφοίτου τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ λυκείου, βοηθουμένου καὶ ὑπὸ δύο ἄλλων.

Τὸ παρθεναγωγεῖον ὑριστάμενον ἀπὸ τοῦ 1859 καὶ ἤδη ὑπὸ τῆς κ. Θέκλης Πρασίνου διευθυνόμενον, ἀμιλλᾶται πρὸς τὰς σχολὰς τῶν ἀρρένων. Διαιρεῖται δὲ εἰς 5 τάξεις, ὧν ἡ ἀνωτέρα ἀντιστοιχεῖ πρὸς πρώτην γυμνασίου. Εἰς τὰς τέσσαρας ταύτας σχολὰς φοιτῶσιν 685 παῖδες, ὧν 97 ἐν τῇ ἑλληνικῇ, 230 ἐν τῇ δημοτικῇ, 180 ἐν τῷ παρθεναγωγείῳ καὶ 177 ἐν τῷ νηπιαγωγείῳ διευθυνομένῳ ὑπὸ τῆς κ. Ἀμαλίας Ἐλευθεροπούλου, τελειοφοίτου τοῦ Ζαππείου.

Οἱ πόροι τῶν σχολῶν τούτων ὑπολογίζονται εἰς 81,000 γρ., ἐνῷ ὁ τελευταῖος αὐτῶν προϋπολογισμός, εἰ καὶ ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει αὐστηρῶν οἰκονομιῶν, ἀνέρχεται εἰς 90,000 γρ. Ἀλλὰ τί δὲν κάμνει ἡ φιλοπονία καὶ ἡ δραστηριότης! εἶναι τοῖς πᾶσι γνωσταὶ αἱ προσπάθειαι, ἃς ἡ ἐνεστῶσα ἐφορία καταβάλλει πρὸς ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν τῶν σχολῶν τούτων.

Σημ. Αἱ σχολαὶ Ταταούλων ἠρίθμουν ἄλλοτε τοὺς πλείονας μαθητάς· ἀλλ' αἱ ξενικαὶ προπαγάνδαι στήσασαι εἰς διάφορα σημεῖα κατὰ τοὺς πρόποδας τῶν Ταταούλων τὰ δίκτυα αὐτῶν κατώρθωσαν διὰ τῶν συνήθων σαγηνευμάτων των πολλοὺς νὰ ἀποσπάσωσι παῖδας, ἰδίως δὲ ἐκ τῆς δημοτικῆς σχολῆς, ἧς αἱ τάξεις ἐπαισθητῶς ἠραιώθησαν.

Ἡ *κοινότης Διπλοκιονίου* τέσσαρας συντηρεῖ σχολάς, εἰς ἃς φοιτῶσι περὶ τοὺς 440 παῖδας, ἤτοι 50 εἰς τὴν ἑλληνικήν, 200 εἰς τὴν δημοτικήν, 110 εἰς τὸ παρθεναγωγεῖον καὶ 80 εἰς τὸ νηπιαγωγεῖον συντηρούμενον ὑπὸ τῶν γονέων τῶν νηπίων καὶ ὑπὸ τῆς ἐπὶ τούτῳ πρὸ πενταετίας συστάσης ἀδελφότητος.

Λυπηρὰ ὅλως ἐστὶν ἡ κατάστασις τῶν σχολείων *Μεσαγρώρου*. Ἡ κοινότης αὕτη ἀνέκαθεν διετήρει ἑλληνοδημοτικὴν σχολὴν καὶ παρθεναγωγεῖον· μετὰ τὴν δεινὴν ὅμως πυρκαϊὰν τὴν πρὸ πενταετίας αὐτόθι ἐπισυμβᾶσαν καὶ τὸ πλεῖστον τῆς κωμοπόλεως ταύτης ἀποτεφρώσασαν τὰ δύο ταῦτα ἐκπαιδευτήρια, τοῦτο μὲν ἕνεκεν ἐλλείψεως ἐπαρκῶν πόρων, τοῦτο δὲ ἕνεκεν τῆς ἀνωμάλου καὶ ἐκρύθμου καταστάσεως τῶν κοινοτικῶν, ἤρξαντο ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου νὰ κλονίζωνται καὶ σχεδὸν εἶχον διαλυθῇ, ὅτε πέρυσιν ἔγραφε τῷ συλλόγῳ ἡ ἐφορία αὐτῶν. Τὴν δυσάρεστον ταύτην κατάστασιν τῶν σχολείων λαβοῦσα ὑπὸ σπουδαίαν ὄψιν ἡ ἐφορία συνεκάλεσε γενικὴν τῶν ἐνοριτῶν συνέλευσιν, ἥτις ὅμως διελύθη χωρὶς νὰ ἐπενέγκῃ τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα, διότι τὰ πλεῖστα τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων, ὧν αἱ πρόσοδοι ἀνέκαθέν εἰσι προωρισμέναι διὰ τὴν ἀξιοπρεπῆ τῶν σχολείων συντήρησιν, εὑρίσκονται ἤδη ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῶν δανειστῶν τῆς ἐκκλησίας, οἵτινες δικαστικῶς κατασχόντες αὐτὰ λαμβάνουσι τὰς προσόδους ἀπέναντι τοῦ τόκου τῶν εἰς αὐτοὺς ὀφειλομένων χρημάτων. Λυπηρὰ τῷ ὄντι ἡ κατάστασις αὕτη, πολλῆς δὲ καὶ συντόνου ἐνεργείας χρήζει· ἀλλ' ἡ ὁμοφροσύνη καὶ ἡ ἀπὸ κοινοῦ ἐνέργεια ἐπ' ἀγαθῷ σκοπῷ θαυμάσια ἤλικα δύνανται νὰ κατορθώσωσιν!

Ἡ ἑλληνοδημοτικὴ σχολὴ ἀριθμεῖ ὑπὲρ τοὺς 150 παῖδας, ὧν 40 ἀνήκουσιν εἰς τὸ ἑλληνικὸν τμῆμα, συγκείμενον ἐκ τριῶν τάξεων, οἱ δὲ λοιποὶ εἰς τὸ δημοτικόν, συγκείμενον ἐκ πέντε τάξεων καὶ λειτουργοῦν κατὰ τὴν ἀλληλοδιδακτικὴν μέθοδον. Διδάσκουσι δ' ἐν αὐτῇ 4 διδάσκαλοι, ὧν δύο πτυχιοῦχοι. Τὸ παρθεναγωγεῖον διαιρούμενον εἰς ἑλληνικὸν δημοτικὸν καὶ νηπιακὸν τμῆμα, ἀριθμεῖ ὑπὲρ τὰ 80 κοράσια διδασκόμενα ὑπὸ μιᾶς καὶ μόνης διδασκαλίσσης! Οἱ διδάσκαλοι καίπερ γλίσχρως μισθοδοτούμενοι εἶχον λαμβάνειν πέρυσιν ἐκ τῆς ἐτησίας μισθοδοσίας των πλέον τοῦ ἑνὸς τρίτου.

Ἡ *Ξηροκρήνη*, ἄλλοτε μὲν ἀκμάζον καὶ ἀνθοῦν, νῦν δὲ ἄσημον καὶ πενιχρὸν χωρίον τοῦ Βοσπόρου καὶ 28 μόνον ἑλληνικὰς οἰκογενείας ἀριθμοῦν, ἔχει δημοτικὴν σχολὴν μετὰ 40 μαθητῶν ὑπὸ ἑνὸς διδασκάλου διδασκομένων, καὶ παρθεναγωγεῖον μετὰ 42 μαθητριῶν, ὑπὸ μιᾶς διδασκαλίσσης διδασκομένων.

Ἡ *κοινότης τοῦ Μ. Ῥεύματος*, κέκτηται τέσσαρας σχολάς, ἑλληνικήν, δημοτικήν, παρθεναγωγεῖον καὶ νηπιαγωγεῖον, εἰς ἃς φοιτῶσι 125 παῖδες, ὧν 60 εἰς τὴν ἑλληνικήν, 205 εἰς τὴν δημοτικήν, 75 εἰς τὸ παρθεναγωγεῖον καὶ 85 εἰς τὸ νηπιαγωγεῖον. Καὶ ἡ μὲν ἑλληνικὴ συγκειμένη ἐκ τριῶν τάξεων ἀκολουθεῖ τὸ πρόγραμμα τῆς Μ. τοῦ γένους σχολῆς, τὸ δὲ παρθεναγωγεῖον ἐκ 4 τάξεων συγκείμενον τὸ τῆς ἀστικῆς σχολῆς τοῦ Γαλατᾶ. Διδάσκουσι δ' ἐν αὐτοῖς ἐννέα διδάσκαλοι καὶ διδασκάλισσαι. Πρὸς συντήρησιν τῶν σχολῶν τούτων ἡ κοινότης δαπανᾷ 68,500 γρόσ. κατ' ἔτος, ἐνῷ οἱ πόροι αὐτῆς ὑπολογίζονται μόνον εἰς 60,400.

Ἡ ὁμογενὴς *κοινότης Βεϐεκίου* συντηρεῖ δημοτικὴν σχολὴν διηρημένην εἰς 4 τάξεις, εἰς ἃς φοιτῶσι 30 μαθηταὶ ἑκατέρου τοῦ φύλου διδασκόμενοι ὑπὸ ἑνὸς διδασκάλου τελειοφοίτου τῆς Μ. τοῦ γένους σχολῆς, καὶ νηπιαγωγεῖον, εἰς ὃ φοιτῶσι 55 νήπια διδασκόμενα ὑπὸ νηπιαγωγοῦ πτυχιούχου τοῦ Ζαππείου. Οἱ πόροι τῶν σχολῶν τούτων ἀνέρχονται εἰς 5,700 γρόσια, αἱ δὲ δαπάναι εἰς 14,800 γρόσια.

Τὸ *Βαφειοχώριον* χωρίον ἐκ 1100 κατοίκων κατοικούμενον, διατηρεῖ ἐκ τῶν ἐνόντων δημοτικὴν καὶ ἑλληνικὴν σχολὴν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος, ὅτε καὶ καταφκήθη. Ἐν αὐταῖς ἐνεγράφησαν κατὰ τὸ λῆξαν ἤδη ἔτος μαθηταὶ 100 ἐξ ἑκατέρων τῶν φύλων, μὴ ὑπάρχοντος εἰσέτι παρθεναγωγείου, 110 μὲν ἐν τῇ δημοτικῇ, 50 δὲ ἐν τῇ ἑλληνικῇ. Διδάσκαλοι ἐν ἀμφοτέραις ταῖς σχολαῖς εἰσι τέσσαρες ἐπαρκοῦντες τό γε νῦν ἔχον τῷ ὀργανισμῷ αὐτῶν. Ἡ ἐτησία ὁλικὴ δαπάνη ἀνέρχεται εἰς 21,020 γρ., αἱ δὲ πρόσοδοι εἰς 15,500 γρ. Οἱ φιλόμουσοι Βαφειοχωρῖται καίπερ μετὰ μεγάλης δυσκολίας συντηροῦντες τὰς ἤδη ὑπαρχούσας σχολὰς πρὸ δεκαπενταετίας καὶ ἐπέκεινα ἀπεφάσισαν νὰ ἱδρύσωσι καὶ παρθεναγωγεῖον καὶ ἤδη ἤρξαντο τῆς οἰκοδομῆς καταλλήλου πρὸς τοῦτο κτιρίου. Τῇ συνδρομῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος

Ἰωακείμ τοῦ Γ' καὶ τοῦ φιλογενεστάτου κ. Στ. Ζαφειροπούλου προσενεγκόντος πρὸς τοῦτο 75 λίρας ἡ οἰκοδομὴ ἐστεγάσθη μέν, ἀλλὰ χρήζει ἔτι πολλῶν, ὅπως παραδοθῇ εἰς χρῆσιν, καὶ ἂν μὴ ἡ φιλογένεια ἔλθῃ ἐπίκουρος, ἡ λειτουργία ἔσται ἐπὶ μακρὸν ὁ ὕψιστος πόθος τῶν κατοίκων.

Ἐκ *Νεοχωρίου* μία μόνον ἐστάλη τῷ συλλόγῳ ἔκθεσις, τῆς *σχολῆς τῶν Ἰωνιδῶν*. Ἡ σχολὴ αὕτη φέρει μὲν εἰσέτι τὸν τίτλον τῆς *ἀλληλοδιδακτικῆς σχολῆς τῶν Ἰωνιδῶν*, ἀλλ' ἀπὸ πολλοῦ διερρυθμίσθη κατὰ τὴν συνδιδακτικὴν μέθοδον. Ἱδρυταὶ τῆς σχολῆς ταύτης, ἥτις παρέχει τὴν πρώτην πνευματικὴν τροφὴν εἰς παῖδας ἁλιέων καὶ χειρωνάκτων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἶναι ὁ ἀοίδιμος *Κωνσταντῖνος Ἰωνίδης*, ὅστις καὶ ἐπροίκισεν αὐτὴν διὰ προσοδοφόρων κτημάτων καὶ ἔθηκε πατριαρχικῇ ἐγκρίσει ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς ἐξ *ἰσοβίων μελῶν* ἀποτελουμένης. Ἡ σχολὴ αὕτη ἔχουσα οἰκοδόμημα ἰδιόκτητον οἰκοδομηθὲν πρὸ 40ετίας ὑπὸ τοῦ ἰδίου Κ. Ἰωνίδου περιλαμβάνει 4 τάξεις, εἰς ἃς φοιτῶσιν 142 παῖδες ὑπὸ δύο διδασκόμενοι διδασκάλων, ὧν ὁ ἕτερος εἶναι ἐγκεκριμένος ὑπὸ τῆς πατριαρχικῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς. Ἡ σχολὴ συντηρεῖται ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῶν κτημάτων αὐτῆς, ἅτινα κατ' ἀρχὰς ὄχι μόνον ἐπήρκουν εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ πλεόνασμα κατέλειπον, ἐξ οὗ διενέμοντο κατ' ἔτος ἄνθρακες τοῖς πενομένοις τῶν κατοίκων. Ἐσχάτως ὅμως ῥυμοτομηθέντος τοῦ χωρίου δύο προσοδοφόρα κτήματα τῆς σχολῆς κατηδαφίσθησαν, ἐκ τούτου δὲ καὶ ἐκ τῆς ἐκπτώσεως τῶν ἐνοικίων αἱ πρόσοδοι τῶν λοιπῶν κτημάτων δὲν ἐπαρκοῦσι πλέον εἰς τὴν συντήρησιν αὐτῆς. Καὶ ἡ μὲν ἐτησία ὁλικὴ δαπάνη ἀνέρχεται νῦν εἰς λίρας 108, αἱ δὲ πρόσοδοι μόλις εἰς 80.

Ἡ *κοινότης τῶν Θεραπείων* συντηρεῖ 1) *ἀστικὴν σχολήν*, εἰς ἣν φοιτῶσιν 140 περίπου μαθηταὶ διῃρημένοι εἰς 4 τάξεις καὶ διδασκόμενοι ὑπὸ τριῶν διδασκάλων· 2) *παρθεναγωγεῖον* ἱδρυθὲν δαπάναις τῆς μακαρίτιδος Ἐλισάβετ Βαλταζῆ εἰς αὐτὸ φοιτῶσιν 80 μαθήτριαι διδασκόμεναι ὑπὸ δύο διδασκαλισσῶν· 3) *νηπιαγωγεῖον* ἱδρυθὲν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Γεωργίου Ζαρίφη, εἰς ὃ φοιτῶσι 200 περίπου νήπια διδασκόμενα ὑπὸ δύο νηπιαγωγῶν. Ἡ ἐτησία ὁλικὴ δαπάνη πρὸς συντήρησιν τῶν τριῶν τούτων σχολῶν ἀνέρχεται εἰς 520 λίρας.

Ἡ ἔκθεσις τῶν ἐφόρων τῆς *κοινότητος Βαθυῤῥύακος* περὶ μιᾶς μόνον σχολῆς παιεῖται λόγον διῃρημένης εἰς 4 τάξεις, εἰς ἃς φοιτῶσιν 150 μαθηταὶ ὑπὸ δύο διδασκόμενοι διδασκάλων.

Ἡ *κοινότης τοῦ Γενί-Μαχαλέ* ἐξ ἁλιέων τὸ πλεῖστον συγκειμένη καὶ 200 μόνον ἑλληνικὰς οἰκογενείας ἀριθμοῦσα διατηρεῖ μικτὴν δημοτικὴν σχολήν, εἰς ἣν φοιτῶσιν 120 μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι ὑπὸ δύο διδασκόμενοι διδασκάλων.

Τὸ *Κεφαλίκιοϊ* ἐκ 30 ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν συγκείμενον διετήρει μέχρις ἐσχάτων ἐν σεσαθρωμένῳ οἰκίσκῳ ἀνήκοντι εἰς τὴν κοινότητα Βουγιούκδερε δημοτικὴν σχολήν, εἰς ἣν ἐφοίτων 30—35 ἀπόρων γονέων τέκνα ἐξ ἑκατέρου τοῦ φύλου. Ἀλλ' οὐ πρὸ πολλοῦ τὸ ἑτοιμόρροπον ἐκεῖνο κτίριον κατέρρευσεν, οἱ δὲ παῖδες περιφέρονται εἰς τὰς ὁδοὺς ἀδυνατοῦντες διὰ πολλοὺς λόγους νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Βουγιούκδερε. Ἡ κοινότης βαρέως φέρουσα τὴν ἔλλειψιν σχολῆς ἀπεφάσισε νὰ ἀνεγείρῃ νέον κτίριον καὶ πρὸς τοῦτο ἐξέδωκε λαχεῖον, ὅπερ μόλις ἀπήνεγκεν 1500 γρ. Διὰ τῶν χρημάτων τούτων, ἤρξατο τῆς οἰκοδομῆς· ἀλλὰ μόλις ἡ ἐργασία προυχώρησε μέχρι δύο πήχεων ὕψους καὶ ἀμέσως ἀνεστάλη, τὸ δὲ οἰκοδόμημα διατελεῖ ἔτι καὶ νῦν ἐν ᾧ εὕρηται καταστάσει.

Μεταξὺ τοῦ Βουγιούκδερε καὶ τοῦ Βελιγραδίου κεῖται τὸ τερπνὸν χωρίον *Βαζέκιοϊ*, ὅπερ ὑπὸ 100 σχεδὸν ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν οἰκούμενον διατηρεῖ ἀλληλοδιδακτικὴν σχολὴν κάκιστα διωργανωμένην, εἰς ἣν φοιτῶσι περὶ τοὺς 60 μαθητὰς ἐξ ἑκατέρου τοῦ φύλου.

Εἰς τὴν αὐτὴν καὶ ἔτι χείρω κατάστασιν εὑρίσκεται ἡ ἐκπαιδευτικὴ κατάστασις τοῦ *Φαναρακίου τοῦ Βοσπόρου*, ἔνθα εἷς καὶ μόνος διδάσκαλος ὡς ἄλλος Ἄτλας φέρει ἐπὶ τῶν ὤμων του ἐννέα τάξεις, ὧν δύο μὲν εἰσι τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου, τέσσαρες δὲ τοῦ δημοτικοῦ, τρεῖς δὲ τοῦ παρθεναγωγείου!

Κάλλιον ἔχουσι τὰ τοῦ μικροῦ χωρίου τῶν *Καστανεῶν*. Τὸ χωρίον τοῦτο ἐξ 100 περίπου συγκειμένων οἰκογενειῶν διατηρεῖ ἑλληνικὴν καὶ δημοτικὴν σχολήν, εἰς ἃς φοιτῶσιν 80 περίπου μαθηταί, ἐν οἷς καὶ δύο βουλγαρόπαιδες καὶ εἷς ὀθωμανόπαις.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς ἐκπαιδευτικῆς καταστάσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ προαστείων αὐτῆς. Ἤδη δὲ ἐξετάσωμεν τὴν κατάστασιν τῆς παιδείας τῶν

ἐν τῇ Ἀσίᾳ προαστείων τῆς μεγαλουπόλεως ταύτης. Ἐν πρώτοις ποιούμεθα μνείαν τοῦ τρίωρον καὶ ἐπέκεινα ἀπὸ τῆς Χαλκηδόνος ἀπέχοντος μικροῦ χωρίου *Πασᾶ-κιοϊ*, τοῦ ὁποίου οἱ ἀλλόγλωσσοι κάτοικοι ὑπὸ δικαιοῦς ζήλου πρὸς ἐκμάθησιν τῆς προγονικῆς αὐτῶν γλώσσης φλεγόμενοι διατηροῦσι λίαν φιλοτίμως δημοτικὴν σχολὴν μετὰ μιᾶς τάξεως ἑλληνικῆς, εἰς ἣν ὑπὲρ τοὺς 200 παῖδας φοιτῶσι διδασκομένους ὑπὸ ἑνὸς διδασκάλου. Αἱ ἐτήσιαι δαπάναι τῆς σχολῆς ἀνέρχονται εἰς λίρ. 55, οἱ δὲ πόροι εἰς 40.

Ἡ *κοινότης Χρυσουπόλεως* (Σκουτάρεως) διατηρεῖ 1) ἑλληνικὴν σχολὴν ἀριθμοῦσαν 30 μαθητὰς εἰς δύο διῃρημένους τάξεις καὶ ὑπὸ ἑνὸς τελειοφοίτου τοῦ ἐθνικοῦ πανεπιστημίου διδασκομένους· 2) δημοτικὴν περιλαμβάνουσαν 170 μαθητὰς εἰς πέντε διῃρημένους τάξεις καὶ ὑπὸ δύο διδασκομένους διδασκάλων, ὧν ὁ πρῶτος πτυχιοῦχος τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ διδασκαλείου· 3) παρθεναγωγεῖον εἰς δύο διῃρημένον τμήματα, ὧν τὸ μὲν ἑλληνικὸν ἀριθμεῖ 17 μαθητρίας εἰς δύο διῃρημένας τάξεις, τὸ δὲ δημοτικὸν 90 εἰς τρεῖς διῃρημένας τάξεις. Ἐν ἀμφοτέροις τούτοις τοῖς τμήμασι διδάσκουσι δύο τελειόφοιτοι τοῦ Ἀρσακείου· 4) νηπιαγωγεῖον περιλαμβάνον 50 νήπια διδασκόμενα ὑπὸ μιᾶς νηπιαγωγοῦ. Ὥστε ἐν συνόλῳ φοιτῶσιν εἰς τὰς σχολὰς ταύτας 200 μαθηταί, 107 μαθήτριαι καὶ 50 νήπια. Πρὸς συντήρησιν τῶν σχολῶν τούτων ἡ κοινότης δαπανᾷ 45,600 γρ.

Ἡ *κοινότης Τυεγκέλκιοϊ* συντηρεῖ ἑλληνοδημοτικὴν σχολήν, εἰς ἣν φοιτῶσι περὶ τοὺς 50 παῖδας, καὶ παρθεναγωγεῖον συντηρούμενον ὑπὸ τῆς αὐτόθι φιλεκπαιδευτικῆς ἀδελφότητος τοῦ « Βοσπόρου », εἰς ὃ φοιτῶσι 40 περίπου μαθήτριαι. Δαπάναι 11,914, πρόσοδοι 8,870 γρ.

Ἡ *κοινότης Βεϊκος* συντηρεῖ μικτὴν ἑλληνοδημοτικὴν σχολὴν ἐκ 5 τάξεων μετὰ 58 μαθητῶν καὶ μαθητριῶν ὑπὸ ἑνὸς διδασκάλου διδασκομένων. Δαπάναι 5,250 γρόσια, πόροι 2,560 γρ.

Ἡ *Χαρταλιμὴ* συντηρεῖ δημοτικὸν σχολεῖον καὶ νηπιαγωγεῖον, περὶ ὧν οὐδεμίαν ἄλλην πληροφορίαν διαβιβάζει τῷ συλλόγῳ ἡ ἐφορία αὐτῶν, ἢ ὅτι πρὸς συντήρησιν αὐτῶν προσφέρει 500 γρ. κατὰ μῆνα ἡ ἐκκλησία καὶ 3 λίρας ὁ κ. Γ. Σεβαστόπουλος.

Ἡ νῆσος *Πρώτη* κέκτηται δημοτικὴν σχολήν, εἰς ἣν φοιτῶσι περὶ τοὺς 40 παῖδας ἐξ ἑκατέρου τοῦ φύλου. Ἡ κοινότης δαπανᾷ κατ' ἔτος πλέον τῶν 6,000 γρ. πρὸς συντήρησιν αὐτῆς, ἐν ᾧ εἰσπράττει μόνον 2,500 γρόσια.

Ἡ νῆσος *Χάλκη* συντηρεῖ δύο σχολάς, ὧν ἡ μὲν τῶν ἀρρένων, ἡ δὲ τῶν θηλέων, ἀμφότεραι ἔχουσαι διοργανισμὸν ἀστικῆς σχολῆς. Καὶ ἡ μὲν τῶν ἀρρένων ἐξ ἑπτὰ συγκειμένη τάξεων ἀριθμεῖ 164 μαθητὰς ὑπὸ τριῶν διδασκομένους διδασκάλων, ἡ δὲ τῶν θηλέων 6 περιλαμβάνουσα τάξεις ἀριθμεῖ 120 μαθητρίας ὑπὸ δύο διδασκομένας διδασκαλισσῶν. Ἡ ὁλικὴ ἐτησία δαπάνη πρὸς συντήρησιν τῶν σχολῶν τούτων ἀνέρχεται εἰς γρ. 28,080, αἱ δὲ εἰσπράξεις εἰς 11,190.

Ἡ νῆσος *Πρίγκηπος* ὑπὸ 4,000 περίπου οἰκουμένη κατοίκων κέκτηται τρεῖς σχολάς, δημοτικὴν τῶν ἀρρένων μετὰ 150 μαθητῶν διδασκομένων ὑπὸ δύο διδασκάλων, δημοτικὴν τῶν θηλέων καὶ νηπιαγωγεῖον μετὰ 190 νηπίων διευθυνόμενον ὑπὸ τελειοφοίτου τοῦ Ζαππείου. Πρὸς συντήρησιν τῶν σχολῶν τούτων ἡ κοινότης δαπανᾷ 35,000 γρ.

Λύται, κυρίαι καὶ κύριοι, εἰσὶν ἐν γένει αἱ πληροφορίαι, ἃς ὁ σύλλογος ἠρύσατο περὶ τῆς πνευματικῆς καὶ οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ τοῖς προαστείοις ἡμετέρων ἐκπαιδευτηρίων. Ἐν συνόλῳ ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητευόντων ἀρρένων τε καὶ θηλέων ὑπερβαίνει τὰς 13,000, ὁ δὲ τῶν διδασκόντων τοὺς 350. Δαπανῶνται δ' ἐτησίως διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ταύτην ὑπὲρ τὰ 5,000,000 γροσ., ὧν ἐλάχιστον μόνον μέρος προέρχεται ἐκ γαληρῶν προσόδων, τὰ δὲ λοιπὰ συμπληροῦνται διὰ διαφόρων μέσων, ἅτινα ἡ δραστηριότης, ἡ φιλομάθεια καὶ ἡ φιλογένεια τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν καθ' ἑκάστην ἐξευρίσκουσιν.

Ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ ἐπισταμένως μελετήσασα τὰς ἀνάγκας, αἵτινες ὑποδεικνύονται ἐν ταῖς ἐκθέσεσιν, ὧν συνοπτικὴν ἀνάλυσιν παρεθέμεθα ἀνωτέρω, ἀπεφάσισεν, ἵνα ἐκ τῶν 48 κοινοτήτων, αἵτινες ὑπέβαλον αἴτησιν βοηθείας, μόνον αἱ 35 λάβωσι μέρος εἰς τὸ ἐξ 20,000 φρ. κληροδότημα τοῦ ἀειμνήστου Γ. Ζαρίφη.

Ἐκ τῶν εἰρημένων ἐξάγεται, ὅτι ἡ πρωτεύουσα νοσεῖ σπουδαίως ἐν τῇ κατωτέρᾳ αὐτῆς παιδεύσει. Πᾶς τις μετὰ προσοχῆς ἀναγιγνώσκων τὰς ἀνωτέρω καταστατικὰς πληροφορίας καὶ τὰ ἐπισυνημμένα προγράμματα τῶν διαφόρων σχολῶν δὲν δύναται νὰ μὴ ἀλγήσῃ ἐπὶ τῇ καταστάσει πολλῶν ἐνοριακῶν ἡ-

μῶν σχολῶν, ἥτις τοσούτῳ μᾶλλον εἶναι λυπηρά, ὅσῳ ἀπαντᾷ ἐν τῷ κέντρῳ αὐτῷ τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἡμῶν ἐνεργείας. Τὰ αἴτια τῆς καταστάσεως ταύτης, ἥτις πολλὰς γεννᾷ σκέψεις καὶ συμπεράσματα, πρέπει νὰ ἐξετασθῶσι γενικώτερον καὶ νὰ ἀναζητηθῶσι βαθύτερον. Πλὴν τῆς πανταχόθεν διὰ μελανωτάτων χρωμάτων περιγραφομένης ἐλλείψεως ἱκανῶν πόρων πρὸς καταρτισμὸν τελείων ὡς οἷόν τε σχολῶν, ἡ μετὰ προσοχῆς ἀνάγνωσις τῶν ὑποβληθεισῶν ὑμῖν ἐκθέσεων καὶ ἄλλο τι ὑπεμφαίνει πρόσκομμα εἰς τὴν τῶν γραμμάτων ἀπρόσκοπτον πορείαν, τὴν ἔλλειψιν ὁμοιομόρφου προγράμματος. Ὅταν ἡ διδασκαλία εἶναι ὁμοιόμορφος, ὁ διδάσκαλος ὁ ἀναλαμβάνων τὴν διεύθυνσιν σχολῆς τινος εὑρίσκει ὁδὸν κεχαραγμένην καὶ παραδόσεις, ἃς ὀφείλει νὰ ἀκολουθήσῃ, βιβλία δὲ καὶ μέθοδοι δὲν ἀλλάσσουσιν, ὅταν οἱ διδάσκαλοι ἀντικαθιστῶνται. Τί ὅμως παρ' ἡμῖν συμβαίνει ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως ταύτης, τοῖς πᾶσι γνωστόν ἐστιν. Ἀλλὰ τῆς μελέτης τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ζητήματος πρὸ πολλοῦ ἐπιλαβομένη ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ ὅπου οὔπω ἐκδίδει πρόγραμμα ἀστικῆς σχολῆς ἱκανοποιοῦν τό γε νῦν ἔχον τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας. Ὁ σύλλογος πᾶσαν θὰ καταβάλῃ προσπάθειαν πρὸς διόρθωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων ἐν τῇ ἐκπαιδεύσει ἡμῶν, ἀλλ' ὅπως τύχῃ τοῦ ποθουμένου εἶναι ἀνάγκη νὰ συμπράξωσι πολλαὶ δυνάμεις.

Τῆς ποιότητος πολλῶν σχολείων ἠδύνατο νὰ ἐπέλθῃ βελτίωσίς τις διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῆς ποσότητος αὐτῶν. Μικρὰ κοινότης τοῦ Βοσπόρου συντηρεῖ σχολὴν διῃρημένην εἰς τρία τμήματα, ἑλληνικόν, δημοτικὸν καὶ παρθεναγωγεῖον, περιλαμβάνοντα ἐν συνόλῳ ἐννέα τάξεις, ἐν αἷς εἷς καὶ μόνος διδάσκει διδάσκαλος. Δὲν θὰ ἦτο κάλλιον ἂν περιωρίζετο ὁ ἀριθμὸς τῶν τάξεων, ἢ καὶ κατηργεῖτο μία ἢ καὶ δύο τῶν σχολῶν, ἀφοῦ οἱ πόροι τῆς κοινότητος δὲν ἐπιτρέπουσι τὴν διατήρησιν πλειόνων διδασκάλων; Δυστυχῶς δὲν εἶναι εὐάριθμοι αἱ σχολαί, ἐν αἷς εἷς πέντε ἢ ἓξ διαιρουμέναις τάξεις διδάσκει εἷς καὶ μόνος διδάσκαλος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καὶ ἡ ἀρίστη μέθοδος καὶ ὁ δεξιώτατος διδάσκαλος οὐδὲν γενναῖον δύνανται νὰ κατορθώσωσιν. Ἡ ἐλάττωσις τοῦ ποσοῦ τῶν τοιούτων σχολῶν καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ μονοτάκτου λεγομένου προγράμματος εἶναι τὸ μόνον φάρμακον, ὅπερ ἡ ἐπιτροπὴ πρὸς βελτίωσιν τῆς τοιαύτης καταστάσεως δύναται νὰ συστήσῃ. Εὐχῆς ἔργον ἐπίσης ἤθελεν εἶναι, ἂν ἐνορίαι τινὲς λίαν ἐγγὺς ἀλλήλων κείμεναι, ὡς αἱ τῶν Ὑψωμαθείων καὶ τοῦ Βαλατᾶ λ. χ., καταπίνουσαι τὴν κακῶς ἐννοουμένην φιλοτιμίαν τοῦ νὰ διατηρῶσιν ἰδίαν ἑκάστη σχολήν, ἀλλ' ἀτελεστάτην καὶ μόλις δυναμένην νὰ συντηρηθῇ, συνεδύαζον τὰς προσπαθείας καὶ τοὺς πόρους αὐτῶν πρὸς κατάρτισιν τελειοτέρου τινὸς σχολείου. Μετ' εὐχαριστήσεως δ' ἀναγγέλλομεν, ὅτι ἡ ἀρχὴ αὕτη τοῦ συνεταιρισμοῦ εἰς τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως ἤρξατο ἤδη ἀπό τινος ἐφαρμοζομένη ἔν τισι τοῦ Βυζαντίου συνοικίαις, ὡς ἐν Σαλματουμπρουνίῳ, Τεκφούρ σεραίῳ, Ἐδιρνὲ καπού, Σαρμασικίῳ κτλ.

Τοιαύτη, κυρίαι καὶ κύριοι, ἡ ἐκπαιδευτικὴ κατάστασις τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν προαστείων, ἥτις ἂν δὲν δύναται νὰ πληρώσῃ τὴν καρδίαν ἡμῶν χαρᾶς ἀλλ' οὐδ' ἀθυμίαν πρέπει νὰ προξενήσῃ ἡμῖν ἀναλογιζομένοις, ὅτι ἔνθεν μὲν αἱ πλεῖσται τῶν ἐνοριακῶν σχολῶν μόλις ἀριθμοῦσιν ἑνὸς αἰῶνος βίον, ἔνθεν δέ, ὅτι ἅπασαι συντηροῦνται ὑπὸ τῶν κοινοτήτων, αἵτινες καίπερ οὐδένα αἱ πλείσται μόνιμον πόρον ἔχουσαι πράττουσιν ὅμως ἴσως ὅ,τι ἀλλαχοῦ κυβερνήσεις δὲν κατορθοῦσιν. Οὐδαμοῦ ἴσως τῆς γῆς κοινότητες οὕτω μικραὶ καὶ ἄποροι ὑφίστανται τηλικαύτην δαπάνην ὑπὲρ τῶν πρωτίστων καὶ στοιχειωδῶν αὐτῶν ἀναγκῶν· τοῦτο δὲ τί ἄλλο μαρτυρεῖ ἢ ὅτι κατενοήθη ἡ ἀνάγκη τῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐκπαιδεύσεως; Ἄλλως τε δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν, ὅτι ἡ πρόοδος γίνεται βραδέως. Σχολεῖα, σχολεῖα καὶ πάλιν σχολεῖα· αὕτη ἦν μέχρι πρὸ μικροῦ ἡ γενικὴ τοῦ ἔθνους φωνή. Σήμερον ἐγένετο ἓν ἕτι βῆμα πρὸς τὰ πρόσω. Διδάσκαλοι, διδάσκαλοι καὶ πάλιν διδάσκαλοι, πάντες ἀνὰ στόμα ἔχουσιν· ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον συνεστάθησαν διδασκαλεῖα, ὧν οἱ σήμερον μαθηταὶ ἔσονται αὔριον διδάσκαλοι. Τοῦτο βεβαίως δὲν εἶναι ἔργον ἑνὸς ἔτους, οὐδὲ τρία ἢ τέσσαρα διδασκαλεῖα δύνανται νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰς παρούσας ἀνάγκας τῆς ἐκπαιδεύσεως· ἀλλὰ τοσοῦτον ἰσχυρὸν εἶναι τὸ ἐκπαιδευτικὸν ῥεῦμα, ὅπερ ἀπό τινος ἤρξατο ἀναφαινόμενον παρ' ἡμῖν, ὥστε ἀπέναντι οὐδενὸς κωλύματος θὰ ὀπισθοδρομήσῃ ἂν μὴ λάβῃ πλήρη ἱκανοποίησιν. Γένοιτο.

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ Ο ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΚΑΙ Η

ΕΝ ΕΝΕΤΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

(1772 — 1775).

(Ἀνεγνώσθη ἐν τῇ ΨΙΖ' συνεδριάσει τῆς 9 δεκεμβρίου 1885).

Ἀξία σπουδῆς πάντως εἶναι ἡ ἱστορία τοῦ γένους ἡμῶν ἀπὸ τῆς ἁλώσεως τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων, θαυμασμοῦ δὲ ἄξιοί εἰσιν οἱ ἀγῶνες τῶν κατὰ τοὺς χρόνους τούτους διαλαμψάντων ἀνδρῶν, οἵτινες ἐν χρόνοις χαλεποῖς βιοῦντες στερρῶς ἀντείχοντο τῶν πατρίων οὐ βίᾳ οὐδ' ἄλλῃ τινὶ ὑπείκοντες εἰς ἀθέτησιν τῶν ἱερωτέρων.

Εἰς τούτων ἐγένετο κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑκατονταετηρίδα καὶ ὁ πολὺς ἄλλως τὴν σοφίαν καὶ τοὺς ὑπὲρ τοῦ Γένους πόνους, ὁ διάσημος ὄντως ἱεράρχης Νικηφόρος ὁ Θεοτόκης.

Περὶ τοῦ κλεινοῦ τούτου Κερκυραίου ἐγράφησαν ἱκανὰ ἐν τῇ ἀξιολόγῳ «Πανδώρᾳ» (τόμ. Δ', σ. 371-375), ἱκανὰ δ' ἄλλως εὑρηνται καὶ παρὰ Βρετῷ καὶ Κ. Σάθᾳ ἐν ταῖς βιογραφίαις.

Ὁ ἐν τῇ «Πανδώρᾳ» βιογράφος τοῦ Θεοτόκη λέγει, ὅτι οὗτος ἐξελέγη τῷ 1772 ἀρχιεπίσκοπος Φιλαδελφείας ἐν Ἐνετίᾳ, ἀλλ' οὐκ ἐδέξατο τὸν θρόνον, ἄδηλον διατί. Καὶ ὁ Σάθας ἐπαναλαμβάνει τὰ αὐτά. Ὁ ἐν Ἐνετίᾳ σεβάσμιος ἐπιστάτης τῆς Μαρκιανῆς βιβλιοθήκης κ. Σ. Βελούδης ἐν τῷ ἀξιολόγῳ αὐτοῦ συγγράμματι «Ἑλλήνων ὀρθοδόξων ἀποικία ἐν Ἐνετίᾳ» λέγει, ὅτι ὁ Θεοτόκης ἐξελέγη μὲν Φιλαδελφείας ἀρχιεπίσκοπος, οὐκ ἐδέξατο ὅμως διὰ λόγους ἐμπεριεχομένους ἐν ἐγγράφοις ἀποκειμένοις ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς αὐτόθι κοινότητος. Κύριός οἶδε πότε τὰ ἔγγραφα ταῦτα θέλουσιν ἰδεῖ τὸ φῶς!

Εὐτυχῶς πέρυσιν ἐν Σμύρνῃ ἐνέτυχον κώδικι ἀνήκοντι τῷ κ. Κυρίλλῳ Ἀποστολίδῃ ἁγιοταφίτῃ περιέχοντι δὲ τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἢ τοὐλάχιστον μέρος τούτων, ἐκ δώδεκα ἐπιστολῶν συγκείμενα, ἑλληνιστὶ γεγραμμένα, ἀχρονολόγητα ὅμως. Παρ' ἀνδρῶν ἁρμοδίων ἐπληροφορήθην, ὅτι μένουσιν ἀνέκδοτα μέχρι τοῦδε, οὐδὲ παρὰ τῷ ἐν «Πανδώρᾳ» βιογράφῳ ἢ παρὰ τῷ Σάθᾳ ἀνέγνων τι περὶ αὐτῶν. Διὸ δύναμαι νὰ θεωρῶ ταῦτα ὡς ἀνέκδοτα, καὶ ἐξ αὐτῶν ὡς πρώτων πηγῶν πειράσομαι διαλευκᾶναι τὰ κατὰ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν τῆς ἐκλογῆς τοῦ Θεοτόκη ὡς ἀρχιεπισκόπου Φιλαδελφείας ἐν Ἐνετίᾳ καὶ τὴν ἀποποίησιν αὐτοῦ.

Νικηφόρος ὁ Θεοτόκης ἐν Λειψίᾳ διατρίβων τῷ 1772 εἰς ἔκδοσιν τῶν σοφῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων, ἔλαβεν ἐξ Ἐνετίας ἐπιστολάς, δι' ὧν ἠγγέλλετο αὐτῷ, ὅτι τῇ α' φεβρουαρίου (ἔ. ν.) ἐξελέγη ἀρχιεπίσκοπος Φιλαδελφείας ἐδρεύων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ ἀρχιερατικῶς προϊστάμενος τῆς αὐτόθι ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου καὶ τῆς παρακειμένης Δαλματίας ὑπὸ τοὺς Ἐνετοὺς τότε τελούσης. Ἐπειδὴ δὲ ἡ εἰρημένη ἐκκλησία ἐν Ἐνετίᾳ ὑφίστατο ὁπωσδήποτε τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἀρχιερέων τῆς Ῥώμης, ὁ Θεοτόκης δὲν ἀντέστη μὲν εἰς τὴν ἐκλογήν, ἀπήντησεν ὅμως ἐπιμόνως παρὰ τῶν προϊσταμένων τῆς κοινότητος, ὅπως ἐπισήμως διὰ θεσπίσματος τῆς γαληνοτάτης Γερουσίας τῆς Ἐνετίας ἐκλείψῃ πᾶν ἴχνος οἱασδήποτε ἔστω καὶ ἐλαφροτάτης ἐξαρτήσεως ἀπὸ τῆς Ῥώμης.

Οἱ προϊστάμενοι τῆς κοινότητος ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν καιρῶν διατελοῦντες, καίπερ πολλὰ καμόντες δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μεταβάλωσι τὰ πράγματα παρὰ τῇ κυβερνήσει. Οὕτω λοιπὸν μετὰ ἀγόνους διαπραγματεύσεις παραταθείσας ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἐννέα ὁριστικῶς παρητήσατο ὁ Θεοτόκης τῇ 6 νοεμβρίου 1775 τὴν ἐπισκοπὴν ἐκ Βρατισλαυίας πέμψας τὴν παραίτησιν.

Καὶ αὕτη ἐγένετο ἡ διεξαγωγὴ καὶ τοιοῦ-

το τό τέλος τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Ἤδη προβαίνομεν εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν ἐγγράφων. Αἱ δύο πρῶται ἐπιστολαὶ ἐστάλησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἡ α' ἐπιστολὴ ἀπευθύνεται τῷ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἰακωβάκη Ῥίζῳ ἄρχοντι Σπαθαρίῳ ἰσχύοντι τότε, ὡς φαίνεται, παρὰ τῇ Μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ. Ἐξ αὐτῆς ἐξάγεται, ὅτι ἔφθασεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἡ εἴδησις τῆς ἐκλογῆς τοῦ Θεοτόκη ὡς ἀρχιεπισκόπου Φιλαδελφείας καὶ ἐξιστορεῖ αὐτῷ τὰ κατ' αὐτήν. Ἐγίνωσκε καλῶς ἐκ τῶν προτέρων ὁ Θεοτόκης τὴν ὁπωσδήποτε ἐπίφοβον κατάστασιν τῆς ἐν Ἐνετίᾳ ὀρθοδόξου ἐκκλησίας. Ἐν Λειψίᾳ διατρίβων καὶ λαβὼν τὰ τῆς ἐκλογῆς γράμματα ἔστειλε τοῖς ἐν Ἐνετίᾳ προϊσταμένοις τῆς κοινότητος ἀπαιτῶν πρὸ τοῦ ἀναλαβεῖν τὴν ἐπισκοπὴν ἵνα α) θέσπισμα ποιήσῃ ἡ Ἀριστοκρατία δηλοῦν τοῦ ἐπισκόπου τῆς ἐκεῖ ἐκκλησίας τὴν τελείαν ἐλευθερίαν εἴς τε τῶν δογμάτων τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας τὴν ἀνακήρυξιν καὶ τὴν ἀκριβῆ πάντων τῶν ἐθίμων αὐτῆς φύλαξιν καὶ τὸ ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν αὐτὸν ὑπόκεισθαι θρόνον καὶ β') ἵνα αἱ παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἐκδόσεις προετοιμασθεῖσαι προαποσταλῶσιν αὐτῷ Τὰ δύο ταῦτα ἀπῄτει ἐπιμόνως ὁ Θεοτόκης ἔχων συναινοῦντα εἰς τοῦτο καὶ τὸν πολὺν Εὐγένιον. Παρεκάλει δὲ διὰ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ὁ Θεοτόκης τὸν Ἰακωβάκην Ῥίζον, ἵνα ἀναφέρῃ τὸ πρᾶγμα τῷ Οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ καὶ ἀναλάβῃ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ὑποθέσεως παρὰ τῇ ἐκκλησίᾳ, ὅταν δέῃσῃ.

Ἐν τῇ β' ἐπιστολῇ ἀπευθυνομένῃ τῷ αὐτῷ ἐπαναλαμβάνονται τὰ αὐτά.

Τρεῖς ἕτεραι ἐπιστολαί, ἡ γ', δ' καὶ ε', ἐστάλησαν ὑπὸ τοῦ Θεοτόκη εἰς Ἐνετίαν περὶ τῆς αὐτῆς, ἐννοεῖται, ὑποθέσεως. Καὶ ἐκ μὲν τῆς γ' ἀπευθυνομένης Ἰωάννῃ Λαζάρῳ Ἐνετίαζε ἐξάγεται, ὅτι ἡ κοινότης τῶν ἐν Ἐνετίᾳ ὀρθοδόξων Ἑλλήνων προτρέπει τὸν Θεοτόκην νὰ δεχθῇ τὴν ἐκλογὴν μετὰ συγκαταβάσεώς τινος. Εἰς τοῦτο ἐξανίσταται ὁ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας ὀρθοτομῶν Θεοτόκης λέγων τῷ Λαζάρῳ· « Παντὸς μὲν ἄλλου πράγματος ἀποστρεφόμεθα τὴν καύχησιν ὡς βαρυτάτην ἀνομίαν, ἐν δὲ τῇ ὀρθότητι τῆς πίστεως ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ καὶ ψυχῇ θαρσαλέᾳ καυχώμεθα διὰ τὴν ἐντολὴν τὴν κελεύουσαν· *ἀλλ' ἢ ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος ἐν τῷ συνιεῖν καὶ γινώσκειν τὸν Κύριον*· ἐκεῖνο γάρ, ὅπερ πιστεύομεν τῇ καρδίᾳ, τοῦτ' αὐτὸ διὰ τὴν ἀποστολικὴν νομοθεσίαν ὁμολογοῦμεν τῷ στόματι ».

Ἡ δ' ἐπιστολὴ ἀπευθύνεται Νικολάῳ τῷ Κανέλλῃ, κυβερνήτῃ τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐν Ἐνετίᾳ. Ἐν αὐτῇ θαρραλέως γράφων τῷ Κανέλλῃ ὁ Θεοτόκης ἀπαιτεῖ, ἵνα τὸ ψήφισμα τῆς Ἐνετικῆς Ἀριστοκρατίας περιέχῃ αὐταῖς λέξεσι τάδε: « L'arcivescovo di Filadelfia nostro suddito dipendente dalla sede Patriarcale di Costantinopoli avrà sempre la libertà di professare li dogmi della Chiesa orientale ed esercitare tutti i suoi riti» ἤτοι ὁ ἀρχιεπίσκοπος Φιλαδελφείας ὑπήκοος ἡμῶν ἐξαρτώμενος ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Κων/πόλεως θὰ ἔχῃ πάντοτε τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πρεσβεύειν τὰ δόγματα τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας καὶ ἐξασκεῖν ὅλα τὰ ἔθιμα αὐτῆς ». Προσέτι ἀπῄτει ὁ Θεοτόκης, ἵνα τὸ ψήφισμα περιλαμβάνῃ καὶ τὴν Δαλματίαν.

Ἐν τῇ ε' ἐπιστολῇ τῷ αὐτῷ πεμπομένῃ ἐπαναλαμβάνονται τὰ αὐτά.

Τρεῖς ἕτεραι κατόπιν ἐπιστολαὶ ἀπευθύνονται τῷ σεβαστῷ αὐτοῦ διδασκάλῳ Ἱερεμίᾳ τῷ Καββαδίᾳ εἰς Κέρκυραν καὶ ἀναφέρονται ἐπίσης εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν.

Ἐν τῇ ς' ἐπιστολῇ ἀπευθυνομένῃ Ἱερεμίᾳ τῷ Καββαδίᾳ ἀνακοινοῖ αὐτῷ τὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς. Λέγει, ὅτι τὰ γράμματα τῶν ἐπιτρόπων τῆς κοινότητος ἦσαν σοφιστικὰ περιέχοντα κεκαλυμμένως πως τὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐκκλησίας, διὸ ὁ Θεοτόκης ἀπεδοκίμασεν αὐτά. Οἱ ἐπίτροποι κατανυγέντες ἐζήτησαν συγγνώμην δεόμενοι, ὅπως μὴ ἐλέγχῃ τὸν Πάπαν.

Ἐν τῇ ζ' ἐπιστολῇ τῷ αὐτῷ λέγεται, ὅτι ὁ Πάπας ἔγραψε τοῖς κρατοῦσι τῶν Ἐνετῶν « νήφειν καὶ ἐγρηγορέναι ἐπὶ τὴν ἐκεῖ τῶν Γραικῶν ἐκκλησίαν, ὅπως ἂν αὐτή τε καὶ ὁ ἐπίσκοπος αὐτῆς τοῦ προτέρου ἀκράδαντα ἀντέχοιτο θρησκεύματος, ὅ ἐστι τῆς γυδαίστι λεγομένης Unîæ (οὐνίας) ». Ἡ κοινότης ἐζήτει τὸν Θεοτόκην, ἵνα μεταβὰς ἐκεῖσε διορθώσῃ τὰ πράγματα, οὗτος ὅμως ἐπέμενε πάντοτε εἰς τὸ κατὰ πρῶτον ὑποδειχθὲν θέσπισμα τῆς Ἀριστοκρατίας.

Ἡ δὲ η' ἐπιστολὴ τῷ αὐτῷ πεμπομένη περιέχει τὰ τελευταῖα τῆς ἐκλογῆς καὶ τὴν παράτησιν. Ἐξηγεῖ ῥητῶς τὰς ἀξιώσεις τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ὀρθοδόξων ἐν Ἐνετίᾳ.

Ἐν τῇ θ' ἐπιστολῇ ἀπευθυνομένῃ τοῖς ἐπιτρόποις τῆς κοινότητος περιέχεται ἡ ἀπὸ τῆς ἐπισκοπῆς παραίτησις, ἐν Βρατισλαυίᾳ (Breslau) γραφεῖσα τῇ 10 Ἰουλίου τοῦ 1774, ἥτις ὅμως δὲν ἐπέμφθη· ἀντ' αὐτῆς ἐπέμφθη ἑτέρα σύντομος καὶ ἰταλιστὶ γεγραμμένη τῇ 6 νοεμβρίου τοῦ 1775.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω ἐγγράφων περατοῦται ὁλόκληρος ἡ ὑπόθεσις τῆς ἐκλογῆς καὶ παραιτήσεως τοῦ Νικηφόρου Θεοτόκη ἀπὸ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Φιλαδελφείας ἐν Ἐνετίᾳ. Εἰς συμπλήρωσιν ὅμως αὐτῆς παρατίθενται καὶ ἕτερα ἔγγραφα διαλευκαίνοντα ἔτι μᾶλλον τὸ πρᾶγμα.

Ὁ μητροπολίτης Δέρκων (δὲν ἀναφέρεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ) ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἔγραφε τῷ ἐπισκόπῳ Ἀμυκλῶν Κυρίλλῳ εἰς Χερσῶνα περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. Δωρόθεος δὲ ὁ Βουλισμᾶς, ἱεροδιδάσκαλος, ἀπευθύνεται δι' ἐπιστολῆς αὐτῷ τῷ πανιερωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ Σλαβινίου καὶ Χερσῶνος Νικηφόρῳ Θεοτόκῃ περὶ τῆς ἐκλογῆς καὶ παραιτήσεως αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἀποκρίνεται τῇ 30 αὐγούστου τοῦ 1785, ὅ ἐστι δέκα ἔτη μετὰ τὰ γενόμενα, ὁ Θεοτόκης τότε ὢν ἀρχιεπίσκοπος Σλαβινίου καὶ Χερσῶνος.

Τίς οἶδε τίσι λόγοις χρωμένη ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλη ἐκκλησία ἐξέδοτο περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως κατόπιν γράμμα πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν περὶ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Φιλαδελφείας. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο εἶναι ἐλλιπὲς ἐν τῷ κώδικι· ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ μόνον ὑπάρχει, ἐξ ἧς φαίνεται, ὅτι ἐξεδόθη ἐπὶ Νεοφύτου Ζ' πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοῦ 1789-1794. Πότε ἀκριβῶς ἐξεδόθη τὸ ἔγγραφον τοῦτο, εἶναι ἄδηλον, εἰκάζομεν μόνον, ὅτι ἀναφέρεται εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν.

Ταῦτα διδασκόμεθα ἐκ τῶν ἐγγράφων τοῦ εἰρημένου κώδικος ἀρκοῦντα, ὅπως διαλευκάνωσι μέρος τοῦ βίου τοῦ διασήμου Κερκυραίου ἱεράρχου καὶ δείξωσιν ἡμῖν τοῖς νεωτέροις, πόσον ἐκεῖνος στερρῶς ἀντείχετο τῶν πατρίων καταφρονήσας καὶ τιμῶν καὶ ἀξιωμάτων χάριν τῆς ἀλωβήτου τηρήσεως τῶν παραδόσεων τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας.

Παραθέτομεν ἐνταῦθα τὰ ἀνωτέρω μνημονευόμενα ἔγγραφα ὁλόκληρα.

Μ. ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ.

Ἰακωβάκῃ Ῥίζῳ Σπαθαρίῳ.

« Τὰ κατ' ἐμὲ καὶ τὴν Φιλαδέλφειαν ἄχρι τοῦδε παρεσιώπησα ἐπὶ τὸ μὴ ὂν καταντῆσαι αὐτὰ ὑποπτεύων, πρὶν ἢ αὐτοῦ προφθάσῃ ἡ περὶ αὐτῶν εἴδησις. Ἐπειδὴ δὲ ἔμαθον, ὅτι καὶ εἰς τὰ αὐτόθι ἤρξαντο περιφδεσθαι, ἐπιβλαβῆ νομίζω εἰς τὸ ἑξῆς οὐ μόνον τὴν περὶ τούτων τελείαν παρασιώπησιν ἀλλὰ καὶ τὴν τῆς παρασιωπήσεως παράτασιν· διότι τοὺς ἐφ' ὁμοίαις περιστάσεσιν, αἷς αὐτὸς νῦν περιστατοῦμαι, εἰώθασιν οἱ ἄνθρωποι ἢ ὑπεραίρειν τοῖς ὑπὲρ τὸ δέον ἐπαίνοις, ἢ κατακρημνίζειν ταῖς ἀμέτροις μομφαῖς καὶ κατηγορίαις. Καὶ τὰ δύο ἐπίσης κακὰ συμβαίνοντα ἢ ἐκ τῆς περὶ τὰ πράγματα ἀγνοίας, ἢ ἐκ τῆς ὑποκινήσεως ἑνὸς τῶν πολλῶν, οἷς ἕκαστος συσφίγγεται, παθῶν. Τὰ ἐκλεκτὰ αὐτῆς φυσικά τε καὶ ἐπίκτητα προτερήματα, εὐγενέστατε ἄρχον, δι' ἃ μηδενὸς περιφρονῶν τῶν ἄλλων σε προκρίνω, καὶ ἡ ἣν πρὸς ἐμὲ αὐτοῦ διατρίβοντα ἐν πολλοῖς πολλάκις ἡ εὐγενία σου ἐπέδειξεν εὔνοια καὶ φιλοστοργία, ἀναπείθουσί με τὴν ἀληθῆ τῶν εἰρημένων σύντομον αὐτῇ ἐπιστεῖλαι ἱστορίαν τούτῳ ἐξαρκούμενον, κἂν εἴ τί κεν ἄλλοι λέγωσι.

» Τὸ τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος ὕψος καὶ τὸ συνηνωμένον αὐτῷ βάρος καλῶς γινώσκων, ἔχων δὲ πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ τὸ προφητικὸν λόγιον: « καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός σου ζητήσω » ἱκανὸν νὰ φοβήσῃ πᾶσαν ψυχὴν καὶ μικρὰν ἔχουσαν αἴσθησιν, ἔτι τε καὶ τὸ τῶν ἐμῶν ἐλαττωμάτων ἄπειρον πλῆθος ἐπιστάμενος, μακρὰν ἀπέχων τοῦ ἐπισκοπῆς ὀρέγεσθαι τοῦτο μόνον καὶ ἐπεθύμουν παρὰ Θεοῦ καὶ ηὐχόμην, ἵνα μετὰ τὴν τοῦ ἀνὰ χεῖράς μοι ἔργου ἐκτέλεσιν εἰς ἓν τῶν ἐν τῇ πατρίδι μου μονυδρίων καταντήσω, ὅπου ἡσύχως νὰ τελειώσω τὸν ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς μου χρόνον.

» Γνωστή μοι ἦν ἡ ἐπίφοβος τῆς Ἐνετίησιν ἐκκλησίας κατάστασις· ὅθεν καὶ ὅτε ἐκ τῆς πατρίδος μου ἀνεχώρησα διὰ τὴν τῶν ἐμῶν βιβλίων ἐκτύπωσιν, καὶ νῦν ὡσαύτως διὰ τὴν τῆς Σειρᾶς, τῶν Ἐνετιῶν τὴν Λειψίαν προέκρινα σὺν τετραπλασίᾳ ἢ καὶ ἑξαπλασίᾳ δαπάνῃ καὶ ἀπομακρυσμῷ τῆς πατρίδος μείζονι καὶ τοῖς ἐκ τῆς πλείονος ὁδοιπορίας ταλαιπωρήμασι καὶ ταῖς ἄλλαις πάσαις δυσχερείαις. Ταῦτα δὲ ἐποίησα οὐχὶ τὴν ἐπισκοπὴν φεύγων (οὐδὲ γὰρ ἐφανταζόμην ἐπισκοπήν, ὡς προείρηκα) ἀλλὰ διὰ τὴν ἡσυχίαν τῆς ψυχῆς μου καὶ ἵνα

μηδὲ τοῦ καπνοῦ τῆς ἐκεῖ κακῆς μεθέξω ὑποψίας.

» Ἐν ταῖς Ἐνετίαις οὐδὲ συγγενεῖς ἔχω, οὐδὲ φίλους ἐκτησάμην, ὅτε εἰς τὰς Ἰταλίας μαθήσεως χάριν διέτριβον· διότι ἡμέρας μόνον ὀλίγας παρ' Ἐνετοῖς ἔμεινα. Ἕνα μόνον εἶχον φίλον, τὸν Καπιτανάκην, δι' οὗ καὶ ἐπέστελλον καὶ ἐλάμβανον τὰς ἐκ τῆς πατρίδος μου ἐπιστολάς. Αὐτὸς πρὸ πολλοῦ καιροῦ διὰ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἱσπανίαν· ὅθεν ἱκανὸν χρόνον γραμμάτων ἐστερήθην, ἕως ἄλλον νὰ ἀντικαταστήσω ἐν τῷ ἐκείνου τόπῳ· τοσοῦτον ἐγὼ τῶν Ἐνετιῶν μακρὰν καὶ γνώμῃ καὶ ψυχῇ καὶ σώματι.

» Μετὰ τὸ μέσον τοῦ παρελθόντος ἰανουαρίου χωρὶς οὐδεμιᾶς προϋπαρξάσης εἰδήσεως ἀπροσδοκήτως πάντῃ καὶ αἰφνιδίως παρίσταταί μοι ὁ κοινὸς γραμματοκομιστὴς καὶ ἅμα τοσοῦτον πλῆθος ἐπιστολῶν ἐγχειρίζει μοι, ὁποῦ καὶ βλέπων ἐξίσταμαι καὶ λυποῦμαι τὸν μάρσυπον ἐκεινῶν πρὸς τὸ ἀποτίμημα· τὰ ἔξω αὐτῶν οὐ περιεργάζομαι, ὅθεν οὐχ ὁρῶ τοὺς τίτλους, ἀλλὰ τὰ ἔσω περιέργως ἐρευνῶ, διὰ νὰ ἴδω, παρὰ τίνων στέλλονται καὶ τί βούλεται ὁ τοσοῦτος σωρός. Ἐξ αὐτῶν ἄλλα μέν εἰσι δηλωτικὰ τῆς ψήφου καὶ τῆς ὑπὸ τῆς Ἀριστοκρατίας ἐπικυρώσεως αὐτῆς καὶ προσκλητικὰ εἰς τὰ ἐκεῖσε, ἄλλα δὲ συγχαρητικὰ καὶ ψευδιπλάστων ἐπαίνων μου περιεκτικά, ἄλλα ἐξορκιστικὰ ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, νὰ μὴ ἀκυρώσω τὴν ψῆφον, ἀλλὰ νὰ ἔλθω πρὸς αὐτούς, ἄλλα δὲ ἀπειλητικὰ τῶν ἐπ' τῆς ἐμῆς παραιτήσεως πανδεινῶν κακῶν καὶ τῆς τελείας αὐτῶν ἀπωλείας, ἄλλα τελευταῖον ἐπαγγελτικά, ὅτι δι' ἐμοῦ ἡ ἐκεῖ ἐκκλησία τελείαν ἕξει διόρθωσιν, καὶ εἴ τι ἂν αἰτήσω εἰς τοῦτο ἀφορῶν, γενήσεται.

»Διαθεμένος ὧν, ὡς προεῖπον, περὶ τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα, ἔτι δὲ καὶ περὶ τῆς ἐν Ἐνετίαις ἐκκλησίας, τοιαύτην τῇ ἐμῇ ψυχῇ προσβολὴν ἐποίησεν αὐτὴ ἡ παντελῶς ἀπροσδόκητος εἴδησις, ὥστε πολλὰς ὥρας ὡς ἐξεστηκὼς ἔμεινα· ἐπ' ἀληθείας, κύριέ μου, τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας τὸ πρᾶγμα ἀναλογιζόμενον ἱδρῶτές με ψυχροὶ περιέρρεον· καὶ ὧν ἂν ἐσυλλογιζόμην, οὐδέν με ἀνέπαυεν, εἰμὴ ἡ ἐξ ὁλοκλήρου παραίτησις.

» Ἀλλ' αἱ ἀπειλαί, οἱ ἐξορκισμοί, αἱ τῆς διορθώσεως ἐπαγγελίαι τὸ ἐναντίον με ἀνέπειθον· τοῦ Βαρλαάμ ἡ ὄνος, δι' ἧς ὁ Θεὸς λαλῆσαι ηὐδόκησεν, αὐτὸς ὁ μάντις Βαρλαάμ, δι' οὗ τὰ μεγάλα προεφητεύθη μυστήρια, καὶ ὁ ἐπὶ Ἰωσὴφ Φαραώ, ᾧ πρὸς σωτηρίαν τῆς Αἰγύπτου ἀπεκαλύφθη τὰ ἐνύπνια, καὶ ὁ Ναβουχοδονόσορ ὁ ἐνυπνιασθεὶς τὰ μέλλοντα, καὶ ὁ Καϊάφας ὁ καὶ ἄκων προφητεύσας, τὴν ἐμὴν ἀπενάρκουν χεῖρα καὶ ἀνέκοπτον, ὅτε τὴν παραίτησιν ἐσχεδίαζον· καὶ τίς οἶδεν, ἔλεγον, εἰ μή τί γε ἄρα ὁ Θεὸς δι' ἐμοῦ ὥρισε τὴν τῆς ἐκεῖ ἐκκλησίας ἐπανόρθωσιν; « τὰ μωρὰ γάρ, φησί, τοῦ κόσμου ἐξελέξατο καὶ τὰ ἐξουθενημένα, ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα σάρξ». Εἶτα καὶ τοῦτο προσεθέμην· φανερὸν ἀναμφιβόλως ἔσται, ὅτι ψηφίσαντες καὶ προσκαλέσαντες καὶ ἐπιστροφὴν ἐπηγγείλαντο· παρὰ μὲν οὖν τῷ Θεῷ οὐδεμίαν ἕξω ἀπολογίαν τοιαύτην παραιτήσας πρόσκλησιν, παρὰ δ' ἀνθρώποις δημοκατάρατος ἔσομαι ὡς κατὰ κράτος ἀποποιηθεὶς τοιαύτην ἐκκλησίαν, ἥτις διορθωθεῖσα χρήσιμος ἔσται παντὶ τῷ τῶν ὀρθοδόξων γένει.

» Ἐπικαλεσθεὶς ὅθεν τὸν ἄνωθεν τοὺς φωτισμοὺς καταπέμποντα Θεὸν ἀντὶ τῆς παραιτήσεως αἰτήσεις καὶ συνθήκας γράψας ἀπέστειλα. Καὶ τῶν μὲν αἰτήσεών μου πρώτη αὕτη· *ἵνα θέσπισμα ποιήσῃ ἡ Ἀριστοκρατία* δηλοῦν τοῦ ἐπισκόπου τῆς ἐκεῖ ἐκκλησίας τὴν τελείαν ἐλευθερίαν εἴς τε τὴν τῶν δογμάτων τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἀνακήρυξιν καὶ τὴν ἀκριβῆ πάντων τῶν ἐθίμων αὐτῆς φύλαξιν, καὶ τὸ ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν αὐτὸν ὑποκεῖσθαι θρόνον· δευτέρα δέ, ἵνα αἱ παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἐκδόσεις προετοιμασθεῖσαι προσταλθῶσί μοι. Αἱ δὲ συνθῆκαι αὗται· ἐὰν μὲν τὰ δύω ταῦτα ἔγγραφα μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης βεβαιότητος ἀποστείλωσί μοι, τότε καὶ τὴν ψῆφον στέρξω καὶ ἐκεῖ ἀπελεύσομαι· ἐὰν δὲ ἓν τῶν δύω λείψῃ, ὡς παρῃτημένον νομιζέτωσάν με μηδεμίαν ὅλως ἐπ' ἐμοὶ ἔχοντες ἐλπίδα· διότι, ἐὰν ὅλος ὁμοῦ ὁ κόσμος καὶ εἴπῃ καὶ γράψῃ καὶ θεσπίσῃ, ὅτι ἡ ἐκκλησία ἐκείνη ἐστὶ τοῦ παπισμοῦ ἐλευθέρα καὶ τῆς Ἀνατολικῆς γνήσιον μέλος, ἐνόσῳ τοῦτο οὐ θεσπίζει ἡ Ἀριστοκρατία, ἡ οὖσα ἐκεῖ κυρία καὶ δέσποινα, οὐδὲ πιστεύω τοῦτο, οὐδὲ πείθομαι· ἀφ' οὗ δὲ αὐτὴ δι' ἐγγράφου θεσπίσματος τοῦτο διορίσῃ, οὐδεὶς εὖ φρονῶν εἴποι ἂν τὸ ἐναντίον· εἰ δὲ καὶ λέγει, ἰσχύει οὐδέν.

» Ταῦτα οὖν πρὸς αὐτοὺς ἔπεμψα δηλοποιήσας αὐτὰ καὶ τῷ ἀγαπητῷ μοι κυρῷ Εὐγενίῳ καὶ τῷ γνωστῷ αὐτοῦ φίλῳ, οἵτινες ἅμφω ἀποκριθέντες ὑπερεπαίνεσαν αὐτὰ παρακινήσαντές με νὰ μένω ἄχρι τέλους εἰς τὴν αὐτὴν διάθεσιν.

» Τὰς ἐκ τῶν ἐν ταῖς Ἐνετίαις ὁμογενῶν πρὸς τὰ ἐμὰ αἰτήματα καὶ τὰς συνθήκας ἀποκρίσεις, καὶ πάλιν τὰς ἐξ ἐμοῦ πρὸς αὐτοὺς ἀπὸ τότε μέχρι τῆς σήμερον καὶ τῇ εὐγενείᾳ αὐτῆς ὀχληρὸν νὰ ἀκούῃ καὶ ἐμοὶ κοπῶδες μυριοστίχους οὔσας νὰ γράφω. Τελευταῖον εἰς τοῦτο τὸ πρᾶγμα κατήντησεν, ἵνα τὸ θέσπισμα παρὰ τῆς Ἀριστοκρατίας ζητήσωσι τὴν ἐπιστολὴν τὴν τὰς ἐμὰς αἰτήσεις καὶ συνθήκας περιέχουσαν αὐτῇ παραστήσαντες· ἀλλὰ δίδει ἆρα ἡ Ἀριστοκρατία τοιοῦτον θέσπισμα; αὐτοὶ μὲν ἔγραψαν, ὅτι ἔχουσι χρηστὰς ἐλπίδας, ἐγὼ δέ, ὅταν αὐτὸ ἐν ταῖς χερσί μου λάβω, τότε πληροφορηθήσομαι· διὸ ἐν τοσούτῳ οὐδόλως ἐκ τῆς Λειψίας σαλεύω.

» Ἐπεὶ δὲ ἐπίσης ἐνδεχόμενον ἴσως τὸ γενέσθαι καὶ μὴ τὸ διαληφθὲν θέσπισμα, ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι γενήσεται, ἱκετευτικῶς ἅμα καὶ θερμῶς παρακαλῶ τὴν ὑμετέραν εὐγένειαν πρῶτον μέν, ἵνα πρὸς τὸν Παναγιώτατον ἀπελθοῦσα αὐθέντην μου τὰς γονυκλιτείς μου προσκυνήσεις αὐτῷ προσφέρῃ διηγηθεῖσα ἅμα τῇ Αὐτοῦ παναγιότητι τὴν τῆς ὑποθέσεως κατάστασιν καὶ τὸ ὅτι οὐδὲν ἀπετόλμησα διὰ προσκυνητικῶν μου γραμμάτων ἄχρι τοῦδε δηλῶσαι καὶ διὰ τὸ τοῦ πράγματος ἀβέβαιον καὶ διὰ τὸν ἐκ τῶν καιρῶν ἐνδεχόμενον κίνδυνον· εἰς τὸ ἑξῆς δέ, ἐὰν διὰ τῶν θεοπειθῶν αὐτοῦ εὐχῶν τὸ εἰρημένον τέλος, τὸ καὶ Θεῷ καὶ τῇ Αὐτοῦ παναγιότητι ἀρεστόν, ἡ ὑπόθεσις λάβῃ, τότε κατὰ τὸ ἀπαραίτητον χρέος θέλω προσπέσω πρὸς τοὺς ἱεροὺς αὐτοῦ πόδας διὰ νὰ ὑπακούσῳ τῇ θεοπνεύστῳ αὐτοῦ ἐπιταγῇ· δεύτερον δέ, ἵνα καταδεχθῇ ἡ εὐγενία της νὰ ἀναλάβῃ τὴν τῆς ὑποθέσεως ταύτης προστασίαν τε καὶ ἐπιστασίαν ὡς ἐμὸς προστάτης καὶ τῆς ἐπαρχίας ὅλης (συμπεριλαμβάνεται, ὡς φασι, τῷ Φιλαδελφείας ὀνόματι καὶ ἡ ὑπὸ τὴν τῶν Ἐνετῶν διοίκησιν ὀρθόδοξος Δαλματία) καθολικὸς ἐπίτροπος. Περὶ δὲ τούτου τὴν χθὲς ἤδη ἔγραψα καὶ πρὸς τοὺς τῆς ἐν Ἐνετίαις ἐκκλησίας ἐπιτρόπους ἀναγγελλας αὐτοῖς τὴν πρὸς αὐτὴν παρακάλεσίν μου, καὶ ὅτι πλὴν αὐτῆς διὰ τὰς ἐνούσας αὐτῇ ἀρετὰς οὐδένα ἄλλον εἰς τοῦτο προκρίνω.

» Ἐὰν οὖν συγκατανεύῃ εἰς τὴν ἐμὴν ἱκετικὴν αἴτησιν, παρακαλῶ, ἵνα διὰ ποθητῶν μοι αὐτῆς γραμμάτων εὐθὺς τοῦτο δηλοποιήσῃ μοι ἐπισημειοῦσα ἅμα, ἐὰν χρείαν ἔχῃ καὶ τοῦ καθ' αὐτὸ ἐπιτροπικοῦ *γράμματος*, ἵνα εἰς τὸ ἑξῆς πρὸς αὐτὴν εὐθύνωνται πάντα τὰ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης γράμματα καὶ πράγματα. Περὶ δὲ ὧν ἀναλαμβάνει φροντίδων καὶ κόπων, ἕξει μὲν παρὰ τοῦ μισθαποδότου Θεοῦ, εἰς ὃν μάλιστα ἀφορῶσι τὰ αὐτῆς ἔργα, πλουσίας τὰς ἀμοιβὰς τὰς ἄνωθεν, ἐμὲ δὲ καὶ τοὺς ἐπαρχιώτας χρειώστας ἀνταμεῖψαι τὴν καλοκἀγαθίαν αὐτῆς, οἷς ἂν δυναίμεθα τρόποις καὶ ἡ εὐγενία της κελεύσοι.

» Ταῦτα μὲν ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι γίνεται τὸ προειρημένον θέσπισμα· ἄλλως δὲ αὖραι πάντα φερέτωσαν· χιλίους προκρίνω θανάτους, εἰ δυνατόν μοι χιλιάκις ἀποθανεῖν, ἀπὸ τῆς μέχρι κεραίας τῆς ἐκ προγόνων μου ὀρθοδοξίας, ἣν μόνη ἡ ἁγία μήτηρ μου, ἡ καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησία ἡ Ἀνατολικὴ παρὰ τῶν θεσπεσίων παραλαβοῦσα Ἀποστόλων καὶ φυλάττει ἀσφαλῶς καὶ διδάσκει ἀκριβέστατα.

» Τὴν πανευγενεστάτην αὐτῆς σύζυγον κυρίαν μου Σμαράγδαν καὶ τὸν αὐτῆς φίλτατον υἱόν, τὸν ἀγαπητόν μοι κύριον Γεώργιον, ὁλοψύχως ἀσπάζομαι ἐπευχόμενος παρὰ Θεοῦ αὐτούς τε καὶ τῇ ὑμετέρᾳ εὐγενείᾳ πάντα ὅσα ἐφετά τε καὶ καταθύμια ».

—

Τῷ αὐτῷ.

« Ὑπερηύφρανέ με ἀληθῶς, εὐγενέστατε καὶ παμφιλτατέ μοι ἄρχον, ἡ τιμαλφεστάτη αὐτῆς ἀπάντησις, καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς πατροπαραδότου ὀρθοδοξίας αὐτῆς ζῆλον καὶ τὴν ὑπὲρ τῆς ἁγίας μητρὸς ἡμῶν ἐκκλησίας ἄοκνον καὶ ἀκάματον αὐτῆς προθυμίαν καὶ τὴν πρὸς ἐμὲ αὐτῆς εὔνοιαν καὶ περιπόθητόν μοι φιλίαν ἄριστα περιέγραψεν· ἀφαιρεθέντων δὲ ἀπ' αὐτῆς τῶν ἐμῶν παρ' ἀξίαν ἐπαίνων, τἆλλα πάντα εὐσεβοῦς καὶ εὐγενοῦς νοὸς φρονήματα. Ἀλλὰ καὶ τούτους ὡς διδασκαλίαν καὶ κανόνα ὑποδέχομαι, μὴ ὢν μὲν τοιοῦτος, τοιοῦτος δὲ εὐχόμενος γενέσθαι, οἷόν με οἱ ἔπαινοι ἐναπέδειξαν.

» Ὅταν τῇ εὐγενείᾳ της ἔγραψα, εὐθὺς τοῖς ἐπιτροπεύουσι τῇ Ἐνετήσιν ἐκκλησίᾳ τοῦτο δεδήλωκα· οἵτινες διὰ τῆς ἀπὸ κ' Ἰουνίου ἐπιστολῆς αὐτῶν ἀπεκρίθησαν ἐπὶ λέξεως τάδε· Savia fù pure e degna del suo intendi mento la giustificazione del suo silenzio, circa la sua elezione verso il Patriarca, ed abbiamo accolto con sincera riconoscenza il suo suggerimento della persona del Ulmo Sigr Giacomo Riso Spataro, come mezzo va-

lente ed efficare a maneggiare con fortuna questa premura nostra in Costantinopoli, e tanto più lo si aggradisce, quanto dix siamo andix assicurati da chi ebbe l'incontro di trattarlo da vicino di essere soggetto di singolare obilità, e talenti capaci di condure a buon fine ogni affare. Basterà solamente dir quando V. S. R^ma^ averà da lui ricevuti i viscontri, che ei assumerà una tale commissione si avverta, che non mancheremo di approfitarsi, e pregarlo con nostra lettera, e con persona nostra corrispodente che collà sarà da noi destinata per tale ufficio, e per supplire alle altre occorenze. Ὀρθὴ ὑπῆρξε καὶ ἀξία τοῦ ὑμετέρου σκοποῦ ἡ δικαιολόγησις τῆς σιωπῆς σας ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν πρὸς τὸν πατριάρχην· καὶ ἐδέχθημεν μετ' εἰλικρινοῦς εὐγνωμοσύνης τὴν συμβουλήν σας ὡς πρὸς τὸ ἄτομον τοῦ εὐγενεστάτου κυρίου Ἰακωβάκη Ῥίζου Σπαθαρίου, ὡς μέσον δραστήριον καὶ ἀξιόχρεων, ὅπως διεξαγάγῃ ἐπιτυχῶς τὴν ἡμετέραν ἐπιθυμίαν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἔτι δὲ μᾶλλον ἀποκαθίσταται περισπούδαστον τὸ πρόσωπον τοῦτο, καθόσον ἐξ ἀκοῆς ἐβεβαιώθημεν παρ' ἐκείνων, οἵτινες ἔλαβον ἀφορμὴν νὰ γνωρίσωσιν αὐτὸν ἐκ τοῦ σύνεγγυς, ὅτι κατέχει εἰδικὴν ἱκανότητα καὶ ἕξοχον νοῦν, ὅπως φέρῃ εἰς αἴσιον πέρας πᾶσαν ὑπόθεσιν. Ἀρκεῖ μόνον, ὅταν ἡ ὑμετέρα αἰδεσιμότης λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὴν ἀπαιτουμένην ἀπάντησιν, ὅτι ἀναδέχεται τοιαύτην ἐντολήν, νὰ μᾶς εἰδοποιήσητε ἐγκαίρως, καὶ ἡμεῖς δὲν θέλομεν λείψει τοῦ νὰ ἐπωφεληθῶμεν τῆς περιστάσεως καὶ νὰ τὸν παρακαλέσωμεν δι' ἰδιαιτέρας ἐπιστολῆς καθὼς καὶ δι' ἀνταποκριτοῦ, τὸν ὁποῖον θέλομεν ἐπιφορτίσει ἐπὶ τούτου, ἵνα διεξαγάγῃ πᾶν ὅ,τι εἶναι ἀναγκαῖον.

» Ἐσύμφερε νὰ πεμφθῇ πρὸς αὐτοὺς αὐτὴ ἡ ἰδία πρὸς ἐμὲ ἐπιστολή της· ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδὲν διαλαμβάνει οὐδὲ κἂν αἰνιγματωδῶς περὶ ὧν παρεκάλεσα αὐτήν, ἵνα τῷ Παναγιωτάτῳ ἀναφέρῃ (τοιᾶσδε βαθείας σιωπῆς τοὺς καιροὺς νομίζω αἴτιον), διὰ τοῦτο αὐτὴν μὲν οὐκ ἀπέστειλα, ἐφανέρωσα δὲ αὐτοῖς, ἣν ἡ εὐγενία της ἔδειξεν εὐαίσθητον διάθεσιν ἀζιώσασα ν' ἀναδεχθῇ τῆς ἐπιτροπῆς τὸ βάρος.

» Τὸ παρ' ἐμοῦ ζητηθὲν τῆς Ἀριστοκρατίας θέσπισμα (οὐ ἄνευ ἐγὼ μὲν οὐδέποτε ἐκεῖ ἐπισκοπήσω, ἄλλοι δὲ ἴσως, καθὰ καὶ πρότερον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι, περὶ οὗ ἀνάγκη ἐστίν, ἵνα καὶ ἡ μήτηρ ἡμῶν Ἐκκλησία ἔχῃ τὴν εἴδησιν) οὕπω γέγονεν, ἀναβάλλεται δέ, ὡς γράφουσιν, οὐκ ἐξ ἀποστροφῆς, ἀλλ' ἐκ διαφόρων ἡγεμονικῶν φροντίδων. Ὅταν δὲ τελεσιουργηθῇ, ἀποσταλήσεται εὐθὺς αὐτῇ σὺν τοῖς ἐπιτροπικοῖς προσήκουσι γράμμασιν ἡ περὶ τούτου ἀγγελία, διὰ νὰ ἐπιτελέσῃ τῇ συνήθει αὐτῆς ἐπιμελείᾳ τε καὶ καλοκἀγαθίᾳ, ὅσα τῇ ὑποθέσει ἀναγκαῖα.

» Νῦν δὲ ἄνωθεν παρὰ τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ παγγενεί, πανοικεί, παμφιλεῖ ἐπεύχομαι αὐτῇ ζωὴν πολυετῆ καὶ ὑγιείαν ἀμετάτρεπτον σὺν πάσῃ οὐρανίῳ τε καὶ ἐπιγείῳ εὐδαιμονίᾳ ».

—

Ἰωάννῃ Λαζάρῳ Ἐνετίαζε.

« Τὸ πρὸ ἡμερῶν ἀποσταλέν μοι ἀθέμιτον ἐκεῖνο γράμμα πᾶσαν σχεδὸν ἀφεῖλεν ἀπ' ἐμοῦ τῆς καλῆς τοῦ ποθουμένου ἐκβάσεως τὴν ἐλπίδα· τὸ αὐτὸ πάλιν καὶ διὰ τῆς τιμίας σου χειρὸς ἀπέσταλταί μοι, ἀλλὰ κεκολασμένον ἐν μέρει ὑπό τοῦ συμπεριεχομένου γραμματιδίου, δι' οὗ δέδοταί μοι ἡ τῆς προσθαφαιρέσεως ἐξουσία, εἰς τρόπον ὅμως (λέγει τὸ γραμματίδιον) κεκαλυμμένον. Ἐπειδὴ οὖν αὐτάρκως διὰ τῆς ἀποκρίσεώς μου τὴν δολιότητα τοῦ προδιαληφθέντος γράμματος κατεστηλίτευσα, περὶ τοῦ κεκαλυμμένου τρόπου ὀλίγα τινὰ προστίθημι. Κεκαλυμμένη μὲν ἔστω, ἀγαπητέ μοι ἀδελφέ, ἡ ἁμαρτία, ἵνα μὴ οἱ αὐτὴν ὁρῶντες σκανδαλιζόμενοι βλάπτωνται, κεκαλυμμένη γενέσθω καὶ τῆς ἀρετῆς ἡ ἐργασία, ἵνα μὴ οἱ βλέποντες ἐπαινῶσι καὶ οὕτως οἱ κατορθοῦντες τὸν μισθὸν αὐτῶν ἀπέχωσιν· ἡ δὲ πίστις καὶ ὅσα περὶ αὐτὴν ἀπαρακαλύπτως καὶ πεπαρρησιασμένως ἀνακηρυττέσθω. Ἀκολοῦμεν ἐνώπιον βασιλέων κατὰ τὴν προφητικὴν παρρησίαν χωρὶς τινος συστολῆς ἢ αἰσχύνης· « καὶ ἐλάλουν ἐναντίον βασιλέων καὶ οὐκ ἠσχυνόμην ». Παντὸς μὲν ἄλλου πράγματος ἀποστρεφόμεθα τὴν καύχησιν ὡς βαρυτάτην ἀνομίαν, ἐν δὲ τῇ ὀρθότητι τῆς πίστεως ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ καὶ ψυχῇ θαρσαλέᾳ καυχώμεθα διὰ τὴν ἐντολὴν τὴν κελεύουσαν· « ἀλλ' ἢ ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος ἐν τῷ συνιεῖν καὶ γινώσκειν τὸν Κύριον ». ἐκεῖνο γάρ, ὅπερ πιστεύομεν τῇ καρδίᾳ, τοῦτ' αὐτὸ διὰ τὴν ἀποστολικὴν νομοθεσίαν ὁμολογοῦμεν τῷ στόματι· « καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν ». Διατί δὲ ταῦτα οὕτω πρέπει νὰ γίνωνται; διὰ τὴν φοβερὰν τοῦ Θεοῦ ἀπόφασιν· « πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς· ὅστις δ' ἂν ἀρνήσεταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν κἀγὼ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρός μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ». Σημείωσον τὸ *ἐν ἐμοί*, ὅπερ δηλοῖ αὐτόν τε καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ καὶ περὶ αὐτοῦ πιστευόμενα. Θὲς πρὸς ὀλίγον συγχωρητὸν τὸν κεκαλυμμένον τρόπον· μάταιοι εὐθὺς οἱ ὑπέρμετροι τῶν Ἀποστόλων ἀγῶνες, παράλογος τῶν ὁμολογητῶν ὁ θάνατος, ἀπερίσκεπτος ἡ ἔκχυσις τοσούτου μαρτυρικοῦ αἵματος, διατὶ διὰ τοῦ κεκαλυμμένου τρόπου ἐδύναντο ν' ἀποφύγωσιν ἀκατακρίτως ἅπαντα οἱ ἁθλήσαντες τὰ ἆθλα καὶ τὰ σκάμματα. Ὁ κεκαλυμμένος τρόπος καθίστησι τὴν πίστιν ὑπόκρισιν, τὸ κήρυγμα ὑπουλότητα, τὰ περὶ Θεοῦ παιζόμενα καὶ παίγνιον. Βλέπεις πόσα ἄτοπα; Οὐ προσκυνήσεις, λέγει ὁ Θεός, οὐδὲ λατρεύσεις αὐτοῖς· προσκυνοῦμεν διὰ τοῦ σώματος, λατρεύομεν διὰ τῆς ψυχῆς. Καὶ ἐπειδὴ δύναταί τις ὑποκριτὴς ὢν καὶ τὸν κεκαλυμμένον τρόπον μετερχόμενος ἄλλο μὲν νὰ προσκυνῇ διὰ τοῦ σώματος, ἄλλο δὲ νὰ λατρεύῃ διὰ τῆς ψυχῆς, διὰ τοῦτο ἐντέλλεται ὁ πάνσοφος Θεός, « οὐ προσκυνήσεις οὐδὲ λατρεύσεις αὐτοῖς »· χωρίς τινος ὑποκρίσεως καὶ τρόπου κεκαλυμμένου, ἀλλ' ἐν ἀληθείᾳ καὶ πνεύματι οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ πρέπει νὰ προσκυνῶσι καὶ νὰ λατρεύωσι τῷ Πατρὶ τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ταῦτα, εὐσεβέστατε, μελέτα καὶ ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σου ἡ προκοπὴ φανερὰ ᾖ ἐν πᾶσι ».

—

Νικολάῳ Καρέλλῃ κυβερνήτῃ τῆς Ἐνετίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐκκλησίας.

« Τῆς ἐμῆς ἀποτυχὼν ἐντεύξεως οὐδενὸς ἀγαθοῦ ἐστέρησας· διότι ἡ μὲν φήμη ἰσχυράτις ἴσως καὶ βαρεῖα, ὁ δὲ φημιζόμενος ἀσθενὴς καὶ οὐδενὸς λόγου ἄξιος, ὡς αὐταῖς ὄψεσιν ὄψει, εἰ Θεοῦ εὐδοκία ἐστίν, ἵν' εἰς τὰ αὐτόθι ἔλθω. Περὶ δὲ τῆς ζητουμένης ἐπιστολῆς, ἐπειδὴ εἰς τοῦτο νῦν κατηντήσατε, εἰς τὸ παραδέχεσθαι μὲν τὰ ῥήματα τὰ συνιστῶντα τὸ τῆς ὀρθοδοξίας δόγμα ἄτεγκτα καὶ καθαρὰ καὶ ἀναλλοίωτα, ὡς εὐσεβεῖς καὶ ζηλωταί, ἐπιζητεῖν δὲ μόνην τὴν τῶν ἐλέγχων ἀφαίρεσιν καὶ ταύτην διὰ τοὺς κρατοῦντας, ἰδοὺ ὑπακούσας στέλλω πρὸς τοὺς συνεπιτροπεύοντάς σοι τὴν ἐπιστολήν. Κατ' ἐντολὴν δὲ ἦσαν καὶ οἱ ἔλεγχοι· καὶ γάρ, « ἔλεγξον, φησίν, ἐπιτίμησον »· ἐξήλεγξα τοὺς ῥύπους, ὧν ὑμεῖς μὲν καθαροὶ καὶ ἁθῷοι, οἱ δὲ παγκάκιστοι καὶ παμπόνηροι καὶ ἀπαταιῶνες καὶ θεοκάπηλοι ἐκεῖνοι, οἱ χρυσοῦ τὴν εὐσέβειαν ἀνταλλάξαντες καὶ κακῶς μὲν προεδρεύσαντες ἢ ἱερατεύσαντες, ἀνεπιστρεπτὶ δὲ καὶ τὸν βίον καταλύσαντες, αὐτοὶ ἦσαν οἱ ῥευπωμένοι καὶ παμβέβηλοι, οἱ καὶ τῇ αὐτοῦ ἐκκλησίᾳ τὸν ῥύπον προσεπιτρίψαντες καὶ κατὰ τοσοῦτον μόνον ὑμᾶς ῥυπώσαντες, καθ' ὅσον συγκοινωνεῖν αὐτοῖς ἀκοινωνήτοις οὖσιν ἠναγκάσθητε· κατεστηλίτευσα δὲ διὰ τοῦ ζεῖν καὶ τὸν κατεπονειδιστον καὶ μυρίων ἐλέγχων ἄξιον, τὸν θνητὸν μὲν ὄντα, καὶ τοῖς τοῦ βίου καὶ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ πάθεσιν ἐγκαλινδούμενον, τὴν κεφαλὴν δὲ ὑπεράραντα καὶ ἑαυτὸν ἀποθεώσαντα, ὡς ὁ πάλαι μυθευόμενος Ἡρακλῆς· καὶ γὰρ ἀναμάρτητος, φησίν, εἰμὶ καὶ θεὸς τῆς γῆς, καὶ τ' ἄλλα τῆς ἀνοίας αὐτοῦ βλάσφημα ῥήματα, ὁ ἐξωλέστατος. Κατ' ἐντολὴν δὲ καὶ ἡ τῶν ἐλέγχων ἀφαίρεσις, διότι τῷ ἔλεγξον, ἐπιτίμησον, ἐπισυνῆπται καὶ τὸ παρακάλεσον ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ. Ἰδοὺ οὖν τὸν ἔλεγχον ἀφελὼν παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τοὺς οἰκτιρμοὺς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα σὺν πάσῃ σπουδῇ καὶ ἐπιμελείᾳ πάντα κινήσητε καὶ πράξητε, ὅπως τὸ ζητούμενον δεκρέτον σαφὲς εἴη καὶ καθαρεῦον οὐ μόνον παντὸς λόγου τὴν ὀρθοδοξίαν ὁπωσδήποτε λυμαινομένου, ἀλλὰ καὶ πάσης ἀσεβείας καὶ ὁμωνυμίας, περιέχοι δὲ αὐταῖς λέξεσι τάδε τὰ ῥήματα. L'ARCIVESCOVO DI FILADELFIA NOSTRO suddito dipendente dalla Sede Patriarcale di Costantinopoli avrà sempre la libertà di professare li dogmi della chiesa orientale ed esercitare tutti i suoi riti. Διαμαρτύρομαι δὲ ὑμῖν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων, ἵνα ταῦτα φυλάξητε χωρὶς προκρίματος μηδὲν ποιοῦντες κατὰ πρόσκλισιν· ἐὰν γὰρ ἀφαιρεθῇ τι ἢ προστεθῇ ἐναντίον, ἐγὼ μὲν μακρὰν ἀφ' ὑμῶν ἔσομαι πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου (μὴ μοι γὰρ γένοιτο πώποτε οὐδ' ἰῶτα ἢ κεραίαν μίαν τῆς ἀποστολικῆς ἀπταίστου παραλιπεῖν εὐσεβείας, ἣν ἡ μήτηρ μου ἡ ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἀνατολικὴ ἐκκλησία ἄριστά τε καὶ κάλλι-

στα ἐδίδαξέ με), ἡ αὐτοῦ δὲ ἐκκλησία ἀποκεκηρυγμένη ἔσται παρὰ τῶν ὀρθοτομούντων τὸν λόγον τῆς ἀληθείας καὶ ἀποτρόπαιος καθάπερ καὶ πρότερον.

» Ἀλλὰ καὶ περὶ τούτου, ἀδελφοί μου, πάντα κάλων κινήσατε, εἴτουν ἵνα ἐν τῷ δεκρέτῳ καὶ τῆς Δαλματίας ἀνάμνησις μικρὰ γένηται· καὶ γάρ, ὅταν οἱ ὀρθόδοξοι ἀρχιερεῖς τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ χειροτονουμένου ἐπιθέντες τὴν τοῦ Παρακλήτου χάριν ἐπ' αὐτὸν ἐλθεῖν ἐπεύχωνται, καὶ τὸ ὄνομα προστιθέασι τῆς πόλεως, ἧς προχειρίζεται ἐπίσκοπος, ὅπως ἂν ὑπὸ τῆς χάριτος ἐπιρρωσθεὶς τὸν ἐκεῖ τοῦ Κυρίου ποιμάνῃ λαόν. Τοῦτο δὲ τότε μάλιστα νόμιμον ἔσται, ὅταν ἡ γαληνοτάτη Ἀριστοκρατία, ἡ κυρία οὖσα τῆς Δαλματίας, διὰ τοῦ σεβαστοῦ αὐτῆς ψηφίσματος ὁρίσῃ καὶ ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐπικυρώσῃ. Καὶ περὶ τούτου οὖν πᾶσαν φροντίδα ἀναλάβετε μηδὲ πόνων μηδὲ ἀναλωμάτων (ὧν καὶ αὐτός, εἰ βούλεσθε, μέρος συνοίσω), μηδὲ ἄλλου τινὸς φειδόμενοι τῶν ὅσα συνεισενεγκεῖν καὶ συμβοηθῆσαι δύνανται. Ὅταν δὲ τὰ πάντα τῇ προσηκούσῃ ἀκριβείᾳ ἐπιτελέσητε, τότε δὴ πολὺς ὁ μισθὸς ὑμῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ τὰ ὀνόματα ὑμῶν εὐλογημένα ἀπὸ τότε καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος. Γένοιτο ».

Τῷ αὐτῷ.

« *Καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι*, εἰποῦσα ἡ Γραφή, καὶ ἀλλαχοῦ: *πάντα γὰρ ἐν καιρῷ εὐδοκιμηθήσεται*, ἐξεδίδαξεν ἡμᾶς τοὺς ἁρμοδίους ἐπιτηρεῖν καιροὺς πρὸς τὴν τῶν ἐν χερσὶν ἔργων εὐόδωσιν· καὶ ἡ φύσις δὲ τοῦ μαθήματος τούτου διδάσκαλος μηδὲν ἡμῖν ἔξωθεν παρέχουσα ἢ πρόωρον· παρατηρητέος ἄρα ὁ προσήκων καιρὸς καὶ ἐπὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως. Βλέπετε δέ, μή τι τὸ τούτου ἀόριστον ζημίαν ἐμοὶ οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐπιφέρει, περὶ ἧς βραδύτερον τοῖς τῇ σῇ συνεπιτροπεύουσι τιμιότητι ἔγραψα· ἀλλὰ γὰρ πάλιν τὰ προγραφέντα ἐπαναλήψομαι· τὰ αὐτὰ γὰρ γράφων ὑμῖν Παῦλος ἔλεγεν ὁ θεσπέσιος· « ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ ἀσφαλές ». Προσέχετε μετὰ πάσης σπουδῆς καὶ ἐπιμελείας πάντα ὅσα δυνατὰ καὶ κινοῦντες καὶ πράττοντες, ἵνα τὸ ἀριστοκρατικὸν θέσπισμα μηδὲν τῶν τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας δογμάτων ἢ θεσπισμάτων ἢ ἐθίμων ἐναντίον περιλαμβάνῃ· εἴη δὲ σαφές, καθαρόν, διηκριβωμένον, καὶ ὧν ῥημάτων χαρακτῆρσι μεγάλοις γράψας οὐχ ἅπαξ ἀλλὰ πολλάκις διὰ πολλῶν ἐπέστειλα περιεκτικόν· καὶ τῆς Δαλματίας μνημονευτικόν· εἰ γὰρ μίαν μόνην λέξιν τῶν τὰς θρησκείας διαλαμβανουσῶν διφορουμένην περιέξει, ὥστε παρὰ μέν τινων οὕτω παρὰ δέ τινων ἄλλως ἐκλαμβάνεσθαι καὶ ἀναπτύσσεσθαι, ἢ κεραίαν μίαν μόνην παπαλατρείας ἴχνος σημαίνουσαν ἢ καπνοῦ παπικοῦ ὄζουσαν, διαμαρτύρομαι ὑμῖν, ὅτι ἐγὼ μὲν μακρὰν ἀφ' ὑμῶν ἔσομαι πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, ὑμεῖς δὲ εἰς μάτην κοπιάσετε ἐν τοῖς αὐτοῖς διαμείναντες καὶ οὐδὲν ἕτερον κερδίσαντες, εἰμὴ ὅ καὶ πρότερον εἴχετε ἄλλως πως ἐκπεφρασμένον πρὸς εὐχερεστέραν τυχὸν τῶν πονηροτέρων ῥᾳδιουργίαν. Ἔρρωσό μοι καθ' ἑκάτερον ».

Ἱερεμίᾳ Καββαδίᾳ τῷ ἐμῷ διδασκάλῳ.

« Τοὺς ἐμοὶ παραπλησίως περιστατουμένους, ἑπτότατέ μοι διδάσκαλε, οἱ μὲν ὑπὲρ τὸ δέον ἐπαινεῖν εἰώθασιν, οἱ δὲ καὶ μομφὰς παραλόγους προστρίβειν ὁρμῶσιν· ἵν' οὖν αὐτὸς ὁ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις καὶ φρονήμασι καὶ κινήμασι στάθμῃ χρώμενος καὶ τὴν μέσην ἀεὶ τέμνων τὴν βασιλικὴν καὶ ἐπὶ τὰ κατ' ἐμὲ ὁμοίως φρονῇς καὶ τοὺς ἄλλους διδάσκῃς, οὐκ ἔτι παρασιωπᾶν ἔγνων, ἃ μέχρι τοῦ νῦν πάντῃ ἑωλα τεκμαιρόμενος βαθείᾳ σιγῇ παραδέδωκα. Ὅθεν μὲν καὶ ὅπως καὶ τίνος χάριν οἱ Ἑνετῆσι συμφυλέται τὰς πλείους αὐτῶν δόντες ψήφους τῶν ἄλλων μὲ προείλοντο, οὐδόλως οἷόν μοι ἀναπτύξαι· κατὰ δέ γε τὸν ἤδη παρεληλυθότα *Ianουάριον* τοσοῦτον αἰφνιδίως καὶ ἐξάπινα, ὅσον οὐκ ἂν ἕτερόν τι γένοιτο ἥτοι μᾶλλον ἐξαπίναιον ἢ αἰφνίδιον, ἐπιστολῶν πλῆθος ἅμα ὁ κοινὸς κομίζει μοι γραμματοφόρος· τούτων αἱ μὲν τῆς καὶ ὑπὸ τῶν γαληνοτάτων προσεπικυρωθείσης ψήφου δηλωτικαί, αἱ δὲ εἰς τὴν αὐτῆς ὑποδοχὴν προτρεπτικαὶ καὶ παρακλητικαὶ καὶ συγχαρητικαί, αἱ δὲ καὶ ἐξορκιστικαὶ ἀπό προσώπου τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος καὶ ἀπειλητικαὶ ἅμα τῶν πανδεινῶν ἐκ τῆς ἐμῆς κακῶν παραιτήσεως, τινὲς δὲ καὶ τῆς τελείας τῶν ἐκεῖ ἐπανορθώσεως ἐπαγγελτικαὶ καὶ τῆς ἀκριβεστάτης τοῦ εἴ τι ἂν περὶ τούτου αἰτήσω ἐκπληρώσεως. Ὅπως οὖν αὐτὸς τότε ἐκταραχθεὶς διετέθην, ἐξιπεῖν οὐ πάνυ ῥᾴδιον· ἤσχαλλον, ἠθύμουν, ὠργιζόμην· πῶς γὰρ οὔ;

οὓς ἐγὼ ἔφευγον διώκοντας ὁρῶν καὶ μικροῦ καταλαμβάνοντας, δισταγμοί με περιεκύκλουν καὶ φόβοι οἵ τε τοῦ νῦν καὶ οἱ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος καὶ ὁ ἀντιληψόμενος ἢ συμβουλεύσων οὐδείς. Μία μοι ἄρα ἡ παραμυθία, ἡ ἐκ τελείων τελεία παραίτησις· ἀλλὰ γὰρ αἱ τῆς ἐπιστροφῆς ὑποσχέσεις οὐ μικρόν μοι τρία νυχθήμερα παρέσχον ἀγῶνα. Καὶ τίς οἶδεν, ἐν ἐμαυτῷ ἔλεγον, εἰ μὴ ἄρα τὴν τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης διόρθωσιν ἡ ἀνωτάτη τοῦ Ὑψίστου ἀποταμιεύσασα δι' ἐμοῦ γενέσθαι ὥρισε πρόνοια· ἀλλὰ δι' ἐμοῦ; ναί, διὰ σοῦ· ἢ οὐχὶ καὶ δι' ὄνου τὴν τοῦ μάντεως κατεζήλεγξε προπέτειαν καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ Βαρλαὰμ τὰ μεγάλα τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας προεκήρυξεν ὁ Θεὸς μυστήρια; καὶ τῷ Φαραὼ δὲ ἀποκαλύπτεται τὰ μέλλοντα καὶ ὁ Ναβουχοδονόσορ προφητικὰ ἐνυπνιάζεται ὁράματα καὶ οἱ ἀπ' ἀνατολῶν μάγοι βασιλέα τὸν Σωτῆρα ἐπιγνόντες δῶρα αὐτῷ προσάγουσι, καὶ τὰ ἐξουθενημένα, φησίν, ἐξελέξατο. Τοῦτο τοιγαροῦν ποιητέον, ἔφην· οὐ παρ' οὐ οὐ δεῖ, ἀλλὰ παρ' οὐ χρὴ τὴν τῆς ἀνακαθάρσεως ἐκζητητέον πληροφορίαν· ὁ δέ, ἡ Γαληνοτάτη, ἐστὶν ἀναμφιλέκτως. Τοῦτο δὴ οὖν καὶ πεποίηκα· γράψας γὰρ αὐτοῖς τάδ' ἐδήλωσα· « εἰ μὲν ἡ Ἀριστοκρατία τὴν τῆς Ἐκκλησίας ἐκείνης ἐλευθερίαν διὰ τοῦ σεβαστοῦ αὐτῆς θεσπίσματος ὁρίσαιτο αὐταῖς λέξεσι καὶ τάδε περιέχοντος: L'archivescovo di Filadelfia nostro suddito dipendente dalla sede patriarcale di Costantinopoli avrà sempre la libertà di professare li dogmi della Chiesa orientale ed esercitare tutti i suoi riti (τῇ Ἰταλῶν αὐτοῖς ἔγραψα φωνῇ καθάπερ δὴ καὶ αὐτοί· καὶ τοῦτο γὰρ ἡμῖν ἡ τοῦ Γένους ἐπεσώρευσε πτῶσις, τὸ τὴν πάτριον καὶ παρὰ πάντων θαυμαζομένην καταλιπόντας ταῖς βαρβάροις χρῆσθαι γλώσσαις!), στέρξω τὴν ψῆφον· εἰ δ' οὔ, κἂν ὁμοθυμαδὸν ὁ σύμπας κόσμος καὶ λέγῃ καὶ γράφῃ καὶ θεσπίζῃ, οὐδαμῶς πείσει με, παρῃτημένος δὲ καὶ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἔσομαι εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ τοῦτο δὴ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐμῶν γραμμάτων τὸ πρῶτον, ὅπερ ἐπιστείλαντός μου ἀνταπέστειλαν ἐκεῖνοι, ἐκθειάζοντες μὲν τὰ σημανθέντα καὶ τὰ αὐτὰ εἶναι οἷς καὶ αὐτοὶ βούλονται ἀποφαινόμενοι, ἐπιζητοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦντες, ὅπως ἂν ἀντ' ἐκείνου τοῦ παρ' ἐμοῦ αὐτοῖς σταλέντος γράμματος ἕτερον ἀπὸ τοῦ παρ' αὐτῶν πεμφθέντος μοι πρωτοτύπου μεταγράψας πέμψω, καὶ ταῦτα ἐπὶ προφάσει τῶν προληπτικῶν τε καὶ προκατειλημμένων τῶν τὸ διαληφθὲν ἐμὸν ἀναγνωσομένων ἐπιστόλιον.

» Τὸ δὲ πεμφθέν μοι πρωτότυπον οὕτω σοφιστικὸν ἦν καὶ ἀπατηλὸν καὶ δόλιον, ὡς καὶ τοὺς σοφοὺς ἂν ἐξαπατῆσαι καὶ τοὺς συνετοὺς ἠδύνατο· ἀλλὰ γὰρ ὁ ἀποκρύψας ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν καὶ ἀποκαλύψας νηπίοις οὐ παρεῖδέ με διὰ τὸ ἄμετρον αὐτοῦ ἔλεος. Ἔνθεν τοι τὰ ἐν αὐτῷ καταστηλιτεύσας σοφίσματα καὶ τὴν ἀπάτην ἐκπομπεύσας καὶ διελέγξας τὸν δόλον, ὑπ' ὄψιν τὸν ἐν αὐτῷ ἐγκατακεκρυμμένον ἐν παρέθηκα προσθεὶς καὶ τάδε· « Ἐπεὶ οὖν τὸ ζαλέν μοι πρωτότυπον ἐναντία Θεσπίζει τῇ ἁγίᾳ μου μητρί, τῇ Ἀνατολικῇ ἐκκλησίᾳ, εἴη τὸ γράμμα ἐκεῖνο κατηραμένον, ἀφωρισμένον, ἀναθέματι ὑποβεβλημένον ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Οὕτως ἐγὼ τὸ τοιοῦτον περιποιοῦμαι, σὺν ἐμοὶ δὲ καὶ πᾶσα ψυχὴ ἡ τῆς ἀληθείας ὀρθοτομοῦσα τὸν λόγον.» Καὶ αὕτη τῶν ἐμῶν πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολῶν ἡ δευτέρα, ἣν πέμψας τὴν ψῆφον ἀκυρωθεῖσαν ᾠόμην καὶ ἐπιγείου με ἅμα πατρίδος ἀπηλλάχθαι φροντίδος.

» Ὅρα δέ μοι τὸ βάθος τοῦ πλούτου τῆς ἀνεξιχνιάστου τοῦ Θεοῦ τῶν ὅλων οἰκονομίας· τοσοῦτον κατενύγησαν οἱ ἄνθρωποι, ὥστε συγγνώμην ὑπὲρ τοῦ σταλέντος αἰτήσαντες τοῦτο ὁμοφώνως ἀποφήνασθαι, « ἢ ὡς πρότερον ἔγραψας καὶ ἃ ἔγραψας περιέξει τὸ θέσπισμα, ἢ οὐκ ἂν γένοιτο ὅλως.» Ἐξελιπάρουν δέ, ἵνα τὸ πρῶτον πάλιν αὐτοῖς ἐπιστείλω, τοὺς ἐν αὐτῷ μόνον καὶ μόνον ἀφελῶν ἐλέγχους· καὶ γὰρ ἀληθῶς ἐξήλεγχον ἐν ἐκείνῳ λάθρα μὲν καὶ ὑποκεκαλυμμένως τὸν κατεπονείδιστον καὶ μυρίων ἐλέγχων ἐπάξιον, φημὶ δὴ τὸν λεγόμενον θεόν τῆς γῆς ἢ θεὸν ἐν τῇ γῇ, ἀναφανδὸν δὲ καὶ ἀνακεκαλυμμένως τὴν ὀλεθρίαν αὐτῶν πνευματικὴν κατάστασιν. Ἐπὶ τοῦτο δὴ καὶ ἐπένευσα· πρόσκειται γὰρ τῷ «ἔλεγξον, ἐπιτίμησον » εὐθὺς παρὰ πόδας καὶ τὸ « παρακάλεσον », καὶ οἰκονομεῖν δεῖν μεμαθήκαμεν, ἔνθα μὴ παρανομεῖν πρόκειται. Ἔκτοτε οὖν ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας χρηστὰς ἡμῖν διὰ τῶν ἑαυτῶν ἀπαγγέλλουσι γραμμάτων ἐλπίδας ἐπὶ τῇ τοῦ προδιαληφθέντος θεσπίσματος τελειώσει πάντες, ὡς φασι, μιᾷ ψυχῇ καὶ καρδίᾳ ὑπὲρ τούτου πάντα κινοῦντες καὶ πράττοντες.

» Ἐπεὶ δὲ καὶ τούτου, ᾧ δὴ εἴρηται λόγῳ, τέλος εἰληφότος (ὅπερ ἂν μὴ ἴδω καὶ ἀ-

ναγνῶ καὶ ψηλαφήσω, οὐ μὴ πιστεύσω), καὶ τὴν τοῦ Παναγιωτάτου ἐπιμεῖναι δεῖ ἀπόφανσιν, καθάπερ αὐτοῖς δεδήλωκα, καί τινας τῶν ἐκεῖ ῥύπων χρεὼν προαποκαθάραι, καὶ τὸ τοῦ θέρους ἥκειν ἤδη πέρας, αἱ δὲ ἐν χειμῶνι ὁδοιπορίαι δειναί, διά τοι τοῦτο ἄχρι τῆς τοῦ ἁγίου Πάσχα ἑορτῆς περιμενῶ, τὸν Β' τῆς Σειρᾶς ἐκδιδοὺς τόμον· καὶ γὰρ ὁ Α' τετελείωται ἤδη, ἀποσταλήσεται δὲ ὑμῖν τοῦ κομίσοντος εὐπορήσαντός μου.

» Οὕτω μὲν οὖν, ὦ ἱερὰ καὶ αἰδεσιμωτάτη μοι κορυφή, τὰ ἐπισυμβάντα μοι ἄχρι τοῦ νῦν ὡκονόμηται· ἀλλὰ γάρ, ἐρεῖ τις, τελεσά; οὔμενοῦν, ὡς ἔμοι γε ἔοικεν· ἀλλὰ πολιτικά; οὐδαμῶς· ἀλλὰ θαυμαστά; οὐκ ἂν εἴποιμι· ὃ γὰρ σὺ θαυμάζεις, φησί, τοῦθ' ἑτέροισι γέλως· ἀλλ' ἐπωφελῆ; τοῦτο δὴ ὁ Θεὸς οἶδε μόνος· εὐσεβέστατα δὲ ἀναντιῤῥήτως, ὡς καὐτός, εὖ οἶδα, τοῖς σοῖς ἐφετοῖς μοι ἐρεῖς γράμμασιν, ὧν ἂν ἀξιώσαις με ».

Τῷ αὐτῷ.

« Μὴ δὴ θαυμάσῃς, σεβασμιώτατέ μοι διδάσκαλε, εἰ μόνον μετὰ τὴν τοῦ ἔτους συμπλήρωσιν πάλιν τοῦ καλάμου ἐφάπτομαι καὶ περ τῶν σῶν πέρυσιν ἤδη ἀξιωθεὶς ὑπερτίμων γραμμάτων· συνιείς μὲν γὰρ ἀπ' ἀρχῆς, ὡς ἐπὶ τὸ μέγα τῆς εὐσεβείας ἀφορῶσι μυστήριον αἱ περικατασχοῦσαί με περιστάσεις, τούτων οἱονεί τινα συνοπτικὴν ἐπιτομὴν δεῖν σε ἔχειν ἐπέγνων καὶ τοῖς ἄλλοις διὰ σοῦ καὶ αὐτοῖς τοῖς μετέπειτα ὡς λίαν ὀνήσιμον μεταδοθησομένην. Ἐπεὶ δὲ πραγμάτων πατὴρ ὁ χρόνος, τοῦτον καὶ τὰ λοιπά, ὧν ἤδη προέγραψά σοι, ἐναποτεκεῖν περιμένων ἄχρι τοῦδε παρασεσιωπηκώς σοι ὤφθην.

» Ἄχρι μὲν οὖν τοῦ παρεληλυθότος δεκεμβρίου ἀνεμώλια ἅπαντα τὰ αὐτοῦ καρποφορήματα· πλὴν γὰρ ἐλπίδων κενῶν ἕτερον προήχθη οὐδέν· ὅτε γε δὴ πυθόμενος τὸν καλούμενον Ποντίφηκα τοὺς κρατοῦντας ἐγγράφως παραινέσαι νήφειν, καθάπερ καὶ οἱ πάλαι αὐτῶν πρόγονοι, καὶ ἐγρηγορός τε καὶ ἄγρυπνον ἀναπεστάσαι ἐπὶ τὴν ἐκεῖ τῶν Γραικῶν ἐκκλησίαν τὸ ὄμμα, ὅπως ἂν αὐτή τε καὶ ὁ ἐπίσκοπος αὐτῆς τοῦ πρότερον ἀκράδαντα ἀντέχοιτο θρησκεύματος, ὅ ἐστι τῆς χυδαϊστὶ λεγομένης Unia[1], ἅπερ χρὴ τοὺς ἡμετέρους ποιῆσαι καὶ ὅπως τὸν αὐτῶν χωρισμὸν καὶ τὴν ἐμὴν ἀπ' αὐτοῦ τελείαν ἀποστροφὴν ἐναποδεῖξαί τε καὶ παραστῆσαι δι' ἐπιστολῆς ἐδήλωσα πολυστίχου· οἱ δὲ εἴτε μικροψυχίᾳ εἴξαντες, εἴτε τῇ περὶ τὰ θεῖα καταψυγέντες ψυχρότητι, εἴθ' ὑπ' ἄλλης τινός, ἣν αὐτὸς οὐκ οἶδα, αἰτίας κατοκλάσαντες καὶ κατανεκρωθέντες καὶ τὰ ὦτα βύσαντες, ἅπερ αὐτοῖς εἰσηγησάμην, βαθείᾳ τῇ σιγῇ παρελθόντες τῇ λήθῃ παραδεδώκασι.

» Κατὰ δὲ τὸν παρελθόντα μάρτιον ἐπιστείλαντες μετεπέμποντό μοι πάλιν μεματαιῶσθαι μὲν λέγοντες, οὓς κατέβαλον ἐναυσίους πόνους, ἀφικέσθαι δέ με πρὸς αὐτοὺς ἀξιοῦντες ἐκτελέσοντα, ὅπερ αὐτοὶ εἰς πέρας ἀγαγεῖν οὐκ ἴσχυσαν. Ἐγὼ δὲ τοὺς τῆς ἐμῆς ἀπ' αὐτῶν ἀποστάσεως. ἕως οὗ τὸ ἀριστοκρατικὸν διαπεραναθείη θέσπισμα, ἀντ' ἐμαυτοῦ διεπερψάμην ἀπογρῶντας λόγους. Καὶ αὐτοὶ μὲν τῷ λόγῳ, ὡς ἔοικεν, ἅτε δὴ φύσει λογικοὶ ἀναπεισθέντες τοῦτο οὐκέτι προέτειναν· αὐτὸς δὲ ὁρῶν ἐκείνους πολιτιζομένους, ἐμαυτὸν δὲ τηνάλλως τὸν χρόνον κατατρίβοντα, μηδενός ἑτέρου τοῦ προκειμένου γε ἕνεκα ἐφάψασθαι δυνάμενον ἔργου, γράψας ἀνήγγειλα μηκέτι ἐξεῖναί μοι ἐπ' ἀορίστῳ χρόνῳ καὶ ἀδήλῳ τῇ ἐλπίδι καραδοκεῖν, ἃ καὶ δι' αὐτῆς τῆς αὐτῶν ἐτησίου πείρας ἀνέφικτα ἀνεφάνη· ἱκανῶς γὰρ τῆς νῦν ἐκ τῆς πολυχρονίου προθεσμίας ἐπιγεγενημένης μοι ἐπαίσθησθαι ζημίας· ἀλλ' ἵνα μηδεμίαν ἐφεξῆς προφασιολογίαν ἔχωσι, τοῦτό γε δὴ τὸ ὅσον ἐπ' ἐμοὶ ἔσχατόν τε καὶ τελευταῖον ὥρισα, ἀμέλει τοι τὸ περιμεῖναι ἔτι ἕως τῆς τελευταίας τοῦ ἐλευσομένου αὐγούστου μηνὸς ἡμέρας· οἱ δὲ τούτων ἀκούσαντες τὰ ἐξῆς ἐδήλωσαν: « Ὑπὲρ ἄλλοτέ ποτε νῦν, κἂν δεινόν τοὐγχείρημα καὶ ἄχρι τῆς τελευταίας ἄθλιον ὥρας, αἱ μὲν χρῆσται ἐλπίδες προέκυψαν [μᾶλλον *προσέκαψαν*], ἡμεῖς δὲ πείρᾳ τῇ ἐσχάτῃ χρησόμεθα, ὅπως ἂν ἧτοι κατά γε τὸν ἰούλιον ἢ καὶ αὐτὸν τὸν αὔγουστον πέρας σχῇ τὸ ποθούμενον· διὸ κατελθεῖν σε δεῖ, προσέθεντο, ἐν Τεργεσίῳ, ἵν' ἐκεῖθεν καὶ ἡ τῶν γραμμάτων ἀποστολὴ πυκνοτέρα καὶ ἡ εἰς τὰ δεῦρο ὁδοιπορία τε καὶ ἀφιξίς σου εὐμαρεστέρα τε γένοιτο καὶ ταχυτέρα.» Τούτοις δὲ τοῖς γράμμασι καὶ τὰ πρὸς τὴν ὁδὸν συνεξαπέστειλάν μοι ἐφόδια. Πρὸς ταῦτα δ' ἐγὼ· οὐ μόνον ἐν τῷ γίγνεσθαι ἄχρι τῆς ἐσχάτης ὥρας, ἀλλὰ δὴ καὶ ἐν τῷ γεγενῆσθαι ἤδη ἡ τοῦ ἔργου τελειότης ἄδηλος· καὶ γὰρ εἰ ὁμωνυμίαν ἢ ὑποπτολογίαν μόνην τὸ γεγενημένον περιέχοι, ἄχρηστον καὶ ἀτελεσφόρητον καὶ ὥσπερ ἂν εἰ μὴ γεγενημένον ὅλως ἦν, οὕτω λογισθήσεται. Ἔνθεν τοι ἐπεὶ τῶν εὖ φρονούντων τὸ μὴ ὡς ὁμολογούμενα ἐκλαμβάνειν τὰ ἀβέβαια, ἐγὼ μὲν ἐν ᾧ εἰμι τόπῳ ἀσάλευτος παραμενῶ, ἕως ὅτου τὸ παρ' ἑκατέρων, ἐμοῦ τε δηλαδὴ καὶ ὑμῶν, ὁρισθὲν τοῦ καιροῦ ἔλθῃ πέρας· τὰ δὲ πεμφθέντα μοι ἐφόδια, εἰ μὲν τὴν πρὸς ὑμᾶς ἄγουσαν εἰσίναι με δείκνυσι, τότε δὴ καὶ μόνον μοι χρήσιμα· εἰ δ' ὁ προσδιορισθεὶς μάτην προσδαπανηθῇ χρόνος μηδὲν καρποφορήσας, παλινδρομήσει ἄτεγκτα ὑμῖν ἀποδοθέντα καὶ ἀνέπαφα.

» Ἐκ τούτων κατιδεῖν πάνυ ῥᾴδιον, ὡς ἀβέβαια τὰ πάντα, ἀστήρικτα καὶ ἄδηλα, τυχὸν δὲ οὐδὲ ἄδολα. Ἓν καὶ μόνον καλὸν ἐν τούτοις σύνοιδα καὶ ἀναμφήριστον, τὸν ἐξ ἑκατέρων τῶν μερῶν αὐτῶν τε κάμοῦ συμφώνως προσδιορισθέντα καιρὸν ἐπὶ τῇ ὁποιοσοῦν εἴτε εὐτυχεῖ εἴτε δυστυχεῖ τοῦ ἔργου ἐκβάσει. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἄχρι τοῦδε περὶ τούτων.

» Ὅσον δ' ἠγαλλιασάμην ἐγὼ οὐ μόνον συναινέτην ἀλλὰ καὶ ἐπαινέτην σε ὧν πέπραχα διὰ τῶν σεβασμίων γραμμάτων σου μαθών, τοσοῦτον δὴ καὶ ἔτι πολλῷ μᾶλλον τῇ ἡμιξήρῳ δεξιᾷ ἐν αὐτοῖς ἀναγνοὺς λελύπημαι· μόνος δὲ τὴν τῆς ἀθυμίας ῥύμην ἀναχαιτίσαι κατίσχυσεν ὁ θεηγόρος Ἀπόστολος, τὴν τοῦ ἔξω ἀνθρώπου φθορὰν τοῦ ἔσω ἀνακαινισμὸν εἶναι ἀποφαινόμενος, εἴτε ὡς ὑπ' ὄψιν τὸ τῆς φύσεως ἡμῶν ῥοῶδες τιθεῖσαν καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ μόνα τὰ μέλλοντα ἐπιβλέπειν ἰσχυρῶς παροτρύνουσαν, εἴτε ὡς ἀργὰ ἔνια τῶν μελῶν καθιστῶσαν, κἂν τοῦτον (;) τὸν νοῦν τῆς ἔξω καὶ κάτω ἀσχολίας παρακόπτουσαν καὶ ἔσω μικροῦ γε δεῖν ὅλον συστέλλουσαν, ἵν' ἐπὶ τὰς ὑψηλοτέρας ἀνάγοιτο καὶ θεοφαντικωτέρας θεωρίας. Κἂν γοῦν αὐτὸς ἀόκνως τε καὶ ἀδιακόπως διὰ παντὸς τοῦ βίου ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ σαυτὸν θεοφιλῶς ταῖς οὐρανίαις ἀνεκαίνιζες ἀναβάσεσιν, ἀλλὰ γὰρ νῦν διὰ τούτου ἐπὶ τὸ ἔτι τελειότερον Θεὸς προσβιβάζει σε, ὅπως ἂν Θεὸς κατὰ τὸ δυνατὸν ἀνθρώπῳ γενόμενος Θεῷ τῷ κατὰ φύσιν συνῇς αἰωνίως.

» Τίς δέ, πρὸς Θεοῦ, ὃν αὐτὸς μὲν φιλόκαλον καλεῖς, ἐγὼ δὲ φιλόκακον εἰκότως, ὁ τοσαῦτά τε καὶ τοιαῦτα τῇ πραοτάτῃ σου παρασχὼν ψυχῇ πράγματα; καὶ τίνος γε ἂρα χάριν; μή τοί γε διὰ τὴν ἐμὴν προσταλαιτσάν σοι ἐπιστολήν; ἐγὼ μὲν οὐδὲν καθαρὸν συνορῶ, κἂν πολλὰ ἀμβλυωπῶς συνεικάζω.

» Καὶ τὸν Β' τῆς ἐκδοθείσης Σειρᾶς πρὸ ἡμερῶν ἐπέσταλκά σοι τόμον, καίπερ ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας ἀγνοῶν, εἴ γε δὴ τὸν πρὸ πολλοῦ προσταλέντα Α' ἔλαβες. Ἐπὰν οὖν, ὅπερ καὶ εὔχομαι καὶ ἀξιῶ, τῶν σῶν ἀξιώσῃς με ποθεινοτάτων μοι γραμμάτων, καὶ περὶ τούτων ἀνάγγειλον· ἀλλὰ πῶς ἄν, ἐρεῖς, ἡ δεξιὰ κινηθείη ὅλη, ἡμίξηρος οὖσα; τὰ λόγια ἔστω τῆς ὁσίας καὶ φιλοσόφου σου διανοίας γεννήματα, τὰ δὲ γράμματα τῆς ὁποιασοῦν χειρός· καὶ τοῦτο ἀρκεῖ μοι, κόπους σοι μηδαμῶς παρέχειν αἱρουμένῳ ».

Τῷ αὐτῷ.

« Ἰδού, διδασκάλων μοι ἄριστε καὶ πρώτιστε, καὶ ἡ ἐπιστολὴ ἡ τὰ ἔσχατα καὶ τελευταῖα, τὰ περὶ ψευδαδελφείας, μᾶλλον δὲ μισαδελφείας, περιέχουσα. Ἐνέμενον αὐτὸς ἐν Λειψίᾳ, καθὰ δὴ διὰ τῶν πέρυσι σταλέντων σοι ἐδήλωσα γραμμάτων μου, τὴν κατὰ τὸν αὔγουστον μῆνα ἐσομένην τῶν πραγμάτων ἔκβασιν· παρῆλθε δὲ καὶ ὁ αὔγουστος καὶ ὁ ἐξῆς σεπτέμβριος καὶ τοῦ ὀκτωβρίου τὸ ἥμισυ καὶ μόλις τότε οἱ περιμένειν με πείσαντες ἐπέστειλαν λέγοντες, ὅτι ἀριστοκρατικὸν ἐξῆλθε θέσπισμα, οὓς ἐκεῖ ἐκκλησιαστικοὺς καλεῖν εἰώθασι συμβούλους κελεῦον περὶ τοῦ ζητουμένου βουλεύσασθαι. Ἔνθεν τοι χρησίμους τῷ ποθουμένῳ καὶ σωτηρίους τὰς αὐτῶν οὐκ οἶδ' ὅθεν τεκμαιρόμενοι συμβουλὰς ἔτι περιμεῖναί με ἠξίωσαν· ἀλλὰ τούτων ἀκούσας ἐγὼ πᾶσαν αὐτίκα ἀπεθέμην ἐλπίδα· οὐδὲ γὰρ ἐκ βάτου ἔλαιον, οὐδ' ἐξ ἀκανθῶν συλλέξαι ἐλπιστέον σῦκα. Καταβὰς οὖν εἰς Βιέννην, ἐντεῦθεν τὸ τῶν ἑκατὸν χρυσῶν συναλλακτικὸν γράμμα τὸ ὑπ' αὐτῶν πεμφθέν μοι ἀνέπαφον αὐτοῖς ἀνταπέδωκα, οὐδὲ τῷ αὐτῶν εἴτε δώρῳ εἴτε ἀνταποδόματι τὴν ἐμὴν λιπάναι κεφαλὴν θελήσας, ἔγραψά τε αὐτοῖς, ὅτι ὁ χειμὼν ἤδη κατέλαβέ με, διὸ ἐξ ἀνάγκης δεῖ ἐν ᾧ εἰμι παραχειμάσαι τόπῳ. Οἱ δὲ πρὸς ταῦτα, τοῦτο κατὰ θυμὸν αὐτοῖς εἶναι ἐλπίζουσι κατὰ τὸν δεκέμβριον πέρας σχεῖν τὸ ἐν χερσὶν ἔργον. Παρελθούσης δὲ καὶ ταύτης τῆς προθεσμίας ἑτέρα πάλιν προὐτέθη, ἡ ἄχρι τοῦ Πάσχα, καὶτῆς ὁμοίως ταῖς πρότερον ματαιωθείσης· πρὸ δύω τῆς ἐντεῦθέν μοι ἀποδημίας ἡμερῶν πάλιν στέλλουσι γράμματα, δι' ὧν παρακαλοῦντες ἠτοῦντο ἔτι δίμηνον ἀναβολήν, ἐσχάτην ἐσομένην, ἅτε δὴ τὴν

1. Οὐνίας.

τελευταίαν ὁρίσαντες λαβεῖν πεῖραν. Οὐ τῆς τυχούσης δ' ἐγὼ ἐπειράθην δυσχερείας, τῆς ὁδοῦ ἐμαυτὸν ἀναχαιτίσας, ἧς ἤδη ἐφηψάμην. Καὶ ἑώρων μέν, μᾶλλον δὲ πεπεισμένος ἦμην, ὅτι καὶ ταυτησὶ τῆς ἀναβολῆς φροῦδος, καθὰ καὶ τῶν προτέρων, καὶ ἀνεμώλιος ὁ γόνος, ἀλλ' ἵνα μὴ τὴν ἐμὴν ἀποδημίαν ὡς παρακοπὴν τοῦ ἔργου προτείνοντες παραλόγως προφασίζωνται, ἀναπολόγητοι δ' ὦσιν, ἐνέμεινά τε καὶ ἄκων ἐνεκαρτέρησα. Πρὸ ὀλίγων οὖν ἡμερῶν δι' ἐπιστολῶν αὐτῶν ἀνυποστόλως ὡμολόγησαν, ὡς ἔγνωσάν τε καὶ ἀνεπείσθησαν ἀδύνατον εἶναι τὴν τοῦ ζητουμένου ἐπίτευξιν (ὅπερ ἐστὶ τοῦ παπικοῦ ζυγοῦ τὴν αὐτῶν ἀπαλλαγῆναι ἐκκλησίαν)· εἶτα παρακατιόντες, ὡσανεὶ τῶν εἰρημένων ἐπιλαθόμενοι, ταῦτα προσέθηκαν, καθάπερ καὶ ἄλλοτε· ἐὰν δ' αὐτὸς ὧδε παραγενέσθαι θελήσῃς, ἐνδέχεται τὰς δυσχερείας διὰ τῆς σῆς ἐξομαλισθῆναι παρουσίας. Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ἐκεῖνοι.

» Ἐγὼ δὲ πρὸς Κύριον ἄρας τὴν ψυχήν μου, τὸν φωτισμὸν καὶ σωτῆρά μου καὶ ὑπερασπιστὴν τῆς ζωῆς μου, τὸ πάντιμον ἐδόξασα καὶ μεγαλοπρεπὲς αὐτοῦ ὄνομα, ὅτι ἐρρύσατο ἀπὸ ῥομφαίας τὴν ψυχήν μου καὶ ἐκ χειρὸς κυνὸς τὴν μονογενῆ μου· ἐζήτησε γὰρ συνιάσαι με ὁ λυσσῶν θὴρ καὶ ὀλέθριος· ἀλλ' ἔσωσέ με ὁ ὑπὲρ ἡμῶν ἐντυγχάνων, ὁ πρὸς τὸν Πατέρα Παράκλητος, ὁ ἐκ δεξιῶν τῆς μεγαλωσύνης καθήμενος, ἐκ στόματος λέοντος, καὶ ἀπὸ κεράτων μονοκερώτων τὴν ταπείνωσίν μου.

» Ἐκύκλωσάν με κύνες πολλοί, ἀποσυναγωγὴ πονηρευομένων· οὕτω γὰρ ὁ Οὐρανοφάντωρ καλεῖ τὰς ἀφορισθείσας ἐκκλησίας, ὧν μία ἐκείνη ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος, ἐν καθέδρᾳ λοιμῶν καθῆσαι δισχυρισαμένη. Πόρρω με αὐτῶν ἀριστάμενον καὶ μηδὲν τὸ σύνολον εἰδότα ἐξελέξαντο καὶ τῆς ἀγέλης αὐτῶν ἀγελάρχην με ἐψήφισαν· ἐπανορθωθῆναι δ' αὐτοὺς ἐλπίσας ἐξ ἧς κατάκεινται ἐλεεινῆς πτώσεως, μὴ θέλοντα εἰδὼς τὸν δεσπότην ἡμῶν τοῦ ἁμαρτωλοῦ τὸν θάνατον ὡς τὸ ἐπιστρέψαι καὶ ζῆν αὐτόν, οὐ παραχρῆμα τὴν ψῆφον αὐτῶν ἠκύρωσα, οὐδ' ἀπ' αὐτῶν εὐθὺς ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου, ἀλλὰ τὰ πρὸς θεραπείαν τῶν πληγῶν αὐτῶν ἐπιτήδεια πάσσας φάρμακα χρῆσθαι τούτοις εἰσηγησάμην· οἱ δὲ ἀντὶ ἀγαθῶν πονηρὰ καὶ ἀντὶ τῆς ἀγαπήσεώς μου δολιότητα τεκτήναντες ἀνταπεδίδοσαν· τοιοῦτον γάρ με τυχὸν νομίσαντες, οἷοι ἦσαν οἱ πρώην, ἀπὸ τοῦ 1713 δῆθεν ἔτους καὶ ἄχρι τοῦ νῦν χριστέμποροι καὶ θεοκάπηλοι, τῶν ψυχῶν αὐτῶν ὀνόματι μὲν ὁδηγοί, πράγματι δὲ καταστροφεῖς, οἱ τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας τὰ δόγματα στέρξαντες καὶ τῆς Ἀνατολικῆς τέκνα γνήσια εἶναι ὀμνύοντες καὶ ἑκατέραν τῶν ἐκκλησιῶν ἐμπαίζοντες οἱ ὑποκριταὶ καὶ ἀσύνετοι, βουλὴν ἄθεσμον κατ' ἐμοῦ ἐβουλεύσαντο καὶ παράνομον· τὴν νόσον τὴν ἑαυτῶν μεταδοῦναί μοι ἐπειράθησαν, δι' ὧν ἀπέστειλάν μοι οἰκειοποιήσασθαί τε καὶ καθυπογράψαι δολίων καὶ ἀπατηλῶν γραμμάτων· δι' αὐτῶν γὰρ ἤλπιζον, ὡς ἔφασκον, θεραπείας τυχεῖν, μήθ' ἃ ἔλεγον μήθ' ἅπερ ἔπραττον συνιέντες οἱ δείλαιοι· ἀλλὰ τῶν μὲν γραμμάτων ἐκείνων κατεξελέγξας τὸν δόλον, αἰωνίῳ αὐτὰ καθυπέβαλον ἀναθέματι, ἐκείνοις δὲ πάλιν τὰ πρὸς σωτηρίαν αὐτῶν ὑπεθέμην πρόσφορα. Ὕπεί δὲ ἐφ' οἷς ἔπραξαν μετανοεῖν ἐδόκουν καὶ λύσιν τοῦ κακοῦ ἐπηγγέλλοντο, ἐνέμεινα ἐν ξένῃ καὶ ἑτερογενῶν ἀνθρώπων γῇ, ἰδίῳ οὐ σμικρῷ οὐδ' ὀλίγῳ μισθώματι, διὰ γραμμάτων κοινῶς τε πάντα καὶ κατ' ἰδίαν ἐνίους ἀδιαλείπτως νουθετῶν, διδάσκων, παρακαλῶν, συμβουλεύων, ἐλέγχων, ἀπειλῶν καὶ πᾶν ὅτι τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὑπηγόρευέ μοι καταργαζόμενος· ἀλλὰ πάντα ἀνωφελῆ ὤφθη καὶ ματαια, καὶ λύρα πρὸς ὄνον, τὸ τῆς παροιμίας. Ἐγὼ μὲν οὖν θαρρῶ τε καὶ πέποιθα, ὡς ὅσον μὲν τὸ ἐπ' ἐμοὶ παρέλιπον οὐδὲν τῶν πρὸς τὴν αὐτῶν συντεινόντων σωτηρίαν.

» Εἰ δέ τις ἐρεῖ, ὅτι καὶ παραγενέσθαι με ἐκεῖ ἔδει καὶ τὴν ἐπισκοπὴν ἐκείνην ἀναδέξασθαι (οὕτω μὲν γὰρ τυχὸν συνέβαινεν ἡ διόρθωσις), σκοπείτω οὗτος πρῶτον μὲν τὴν συνθήκην τὴν περιεχομένην ὑπὸ τοῦ ἀριστοκρατικοῦ θεσπίσματος τοῦ πρὸ τῆς ἐκλογῆς γενομένου τοῦ Φατζέου· καὶ γὰρ ἐκεῖνο κελεύει *τὸν τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης ἐπίσκοπον ὁμολογουμένως καθολικὸν καὶ ἀποστολικὸν εἶναι, τό τε λεγόμενον τῶν ἀποστόλων σύμβολον παραδέχεσθαι καὶ τὸ ἐν Φλωρεντίᾳ στέργειν συνέδριον*. Ὁ οὖν ἐπὶ ταύταις τὴν ἐπισκοπὴν ἐκείνην δεξάμενος ταῖς συνθήκαις δῆλόν ὅτι τῆς μητρὸς αὐτοῦ τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἀπέστη καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς γέγονε μέλος· τὸ γὰρ καθολικὸν καὶ ἀποστολικὸν οὐχ ὅπερ αἱ λέξεις σημαίνουσι, τοῦτο παρ' αὐτοῖς δηλοῖ, ἀλλ' ἕτερον κατ' ἀρέσκειαν λαμβανόμενον, ὅπερ ἐστὶ τὸ συνηνωμένον τῇ Ῥωμαϊκῇ ἐκκλησίᾳ. Ἔνθεν τοι καὶ οἱ αὐτῆς παῖδες ἑαυτοὺς Κατολίκους ὀνομάζουσι· σύμβολον δὲ τῶν Ἀποστόλων οὐδεὶς τῶν πάλαι θείων πατέρων ἢ ἱστορικῶν ἀναφέρει, οὐδέ τις τῶν ἁγίων μνημονεύει συνόδων. Εἰ οὖν ἀποστολικὸν ἦν, τί ὅτι οὐδὲ ἡ ἐν Νικαίᾳ πρώτη οἰκουμενικὴ ἁγία σύνοδος οὐδ' ἄλλη τις τῶν δεκτῶν οὐδεμίαν αὐτοῦ ἐποιήσατο μνείαν; « Ἀλλ' οὐδὲν ἄτοπον, ἐρεῖ τις, ἢ ταῖς θείαις ἀπᾴδον περιέχει Γραφαῖς, ὥστε δεκτέον, κἂν μὴ ἀποστολικόν». Δεκτέον μὲν ὡς ῥήματα μηδὲν ἄτοπον περιέχοντα, οὐ μὴν ὡς σύμβολον ἀποστολικόν, οὐδὲ γοῦν ἁπλῶς ὡς σύμβολον· πλὴν γὰρ τοῦ ἐν Νικαίᾳ συμβόλου ἡ καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησία σύμβολον ἄλλο οὐδὲν παρεδέξατο. Ὁ ἄρα ὡς ἀποστολικὸν τοῦτο δεχόμενος σύμβολον καινοτομεῖ καὶ ἀπαράδεκτα παραδέχεται καὶ ἑαυτὸν τοῦ ὅλου τῆς Ἐκκλησίας ἀφορίζει σώματος καὶ ἰδίαν συνιστᾷ φατρίαν σύμβολον παραδεχομένην ἀσύμβολον. Τί δ' ἂν εἴποι τις περὶ τοῦ δεῖν καὶ τὸ ἐν Φλωρεντίᾳ στέργειν συνέδριον, ἢ ὅτι ἐπίδηλον, ὡς ὁ τούτῳ συγκατατιθέμενος ἐκπέπτωκέ τε καὶ ἀπέστη τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας; οὐδέποτε γὰρ αὕτη τὴν δι' ἐκείνου δόξασαν γενέσθαι ἕνωσιν ἔστερξε, μᾶλλον δὲ ἠκύρωσέ τε αὐτίκα καὶ ἀναθέμασι καθυπέβαλε· μακρὸν δ' ἂν εἴη καὶ ἀποστολικοῦ πόρρω χαρακτῆρος τοὺς ἀποχρῶντας λόγους, δι' οὓς τοῦτο πεποίηκε, καὶ τὰς συνοδικὰς παρατιθέναι πράξεις, δι' ὧν ταῦτα κατεῖργασται.

» Εἶτα καὶ τοῦτο χρὴ σκοπεῖν τὸν λέγοντα ἐκεῖ δεῖν με παραγενέσθαι καὶ τὴν ἐπισκοπὴν ἐκείνην ἀναδέξασθαι, ὡς δὴ ἤδη συνοδικῶς, ἐπὶ Τυπάλδου δηλαδὴ καὶ Φατζέου, ἡ Ἐκκλησία τὴν ἐπισκοπὴν ἐκείνην ἀφορίσασα οὐδεμίαν ἄχρι τοῦ νῦν παρέσχετο συγχώρησιν. Πῶς οὖν ἐπιβάς τις τῇ ἐπισκοπῇ ἐκείνῃ, πρὶν ἡ αὐτὴν τοῦ ἀφορισμοῦ λυθῆναι καὶ τῇ καθολικῇ συνενωθῆναι Ἐκκλησίᾳ καὶ μέλος τοῦ ὅλου ἀναγνωρισθῆναι, οὐκ ἂν ὑπεύθυνος γένοιτο καὶ ὑπόδικος καὶ τοιοῦτος, οἷα καὶ ἡ ἐπισκοπὴ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας λογίζεται; «μὴ κοινωνῆτε γάρ, φησί, τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκότους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε». Ἢ πῶς ἂν τις τῆς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τυχεῖν ἐλπίσειε συγγνώμης ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας τῶν διαληφθεισῶν σωζομένων συνθηκῶν; τοῦτο δ' αὐτὸς ἐζήτησα, τὸ τὰς συνθήκας ἐκείνας μεταβληθῆναι καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ προσπεσεῖν, αἰτῆσαί τε τὴν ἄφεσιν καὶ συνενωθῆναι τῷ ὅλῳ, εἶτα ἐκεῖ ἐλθεῖν με καὶ εὐσεβῶς καὶ νομίμως τοὺς ἐπισκοπικοὺς παραλαβεῖν οἴακας. Τούτων δὲ γέγονεν οὐδέν.

» « Ἀλλὰ διὰ τοῦτο, φησίν, ἐκεῖ ἐκάλουν σε». Διὰ τὸ ποῖον; «Διὰ τὴν διόρθωσιν». Ἀλλ' ἀνωτέρω δέδεικται, ὅτι ἐκεῖ παραγενόμενος συνυπεύθυνον καὶ συνυπόδικον ἐμαυτὸν ἐποίουν. « Ἀλλὰ διώρθους τὰς συνθήκας». Παπαί! καὶ τίς, πρὸς Θεοῦ, ἐπὶ τῇ ψιλῇ ἐλπίδι τοῦ θεραπεῦσαι τοὺς ἄλλους ἕλοιτ' ἂν τῆς αὐτῶν πρότερον μετασχεῖν νόσου καὶ ἐπίσης αὐτοῖς νοσῆσαι; εἶτα πῶς νοσῶν αὐτὸς ἄλλους θεραπεύσειε καὶ οὐκ ἂν πρεπόντως ἀκούσειε τὸ « ἰατρὸς βρύων ἕλκεσι» καὶ τὸ «ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτόν;» Τίς δέ ποτε τῆς ψυχῆς ἢ τοῦ σώματος ἰατρὸς εὖ φρονῶν τοῦτ' ἐποίησεν; Εἶτα τίς εἰμι ἐγώ, ἢ ποίαν ἔχω πρὸς τὸ ἀριστοκρατικὸν ἐκεῖνο κράτος τὴν παρρησίαν ὥστε τοιαῦτα θαρρῆσαι; Ὅλον τὸ ἐκεῖ ἡμέτερον, ὡς μυριάκις ἔγραψαν, γένος παρεκάλεσαν, καθικέτευσαν, ἐδεήθησαν, πάντα ὅσα ἦν ἐπ' αὐτοῖς ἐποίησαν καὶ οὐδὲν ἐκτελέσαι ἴσχυσαν. Τίς οὖν πεισθείη ἂν πώποτε ἕνα καὶ μόνον ἐμὲ τὸν μύρμηκα εἰς πέρας ἀγαγεῖν, ὅπερ τοσοῦτοι οὐκ ἠδυνήθησαν; εἰ δὲ τοὐναντίον συνέβαινεν, ὅπερ ἐστί, παραγενέσθαι μὲν ἐμέ, μὴ μετατραπῆναι δὲ τὰς συνθήκας ἀλλὰ μένειν κελευσθῆναι ἐκεῖ ἐπὶ ταῖς αὐταῖς συνθήκαις, ὁποία ἂν εἴη τότε ἡ ὀνειροπολουμένη διόρθωσις; οὐ γάρ ποτε οἱ ἀριστοκρατοῦντες εἶπον, ἀελθέτω ἐκεῖνος καὶ μεταρρυθμισθήσονται αἱ συνθῆκαι» · ἀλλ' οἱ ἐκεῖ ὁμογενεῖς ἡμῖν τοῦτ' ἔλεγον, οὐ βεβαίως ἐπαγγελλόμενοι τῆς ἐπανορθώσεως ἐλπίδας, ἀλλὰ τυχόν, καὶ ἐνδέχεται, καὶ ὡς ἔστιν εἰκάσαι, καὶ τὰ τούτοις προστιθέντες παραπλήσια, ἐξ ὧν κατιδεῖν ῥᾴδιον, ὡς ἀνεπίσκεπτον τὸ αὐτῶν ζήτημα καὶ ἐπικίνδυνον, ἵνα μὴ δολερὸν εἴπω, καὶ κακότροπον. Ταῦτα μὲν οὖν πρὸς τοὺς τὰ εἰρημένα προτείνειν τολμῶντας· ἐμοὶ δ' ἔτι ἓν λείπεται, τὸ διὰ τελείας παραιτήσεως τὴν ἐκλογὴν ἀκυρῶσαι ἐκείνην. Ἐπεὶ δὲ τύπῳ ταύτην ἀναγκαῖον δοκεῖ μοι ἐκδοῦναι, διὰ τοῦτο μικρόν τι τὸν καιρὸν ἀναβάλλω. Ἔρρωσο, σεβασμιώτατέ μοι, ὑπερευχόμενός μου ».

—

Ἡ τῆς ἐπισκοπῆς, ἧς ἐψηφίσθην ἐπίσκοπος, παραίτησις.

Ἐντιμότατοι καὶ χρησιμώτατοι, κύριέ Σπυρίδων Τζιγκιρλάρα, ἐπίτροπε τῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐκκλησίας, καὶ οἱ σὺν σοὶ ἐπιτροπεύοντες καὶ οἱ λοιποὶ ἅπαντες Γραικοὶ οἱ ἐν τῇ περικλεεστάτῃ τῶν Ἑνετιῶν πόλει.

» Λόγῳ χρὴ τοὺς λόγῳ τιμηθέντας χρῆσθαι καὶ ἄνευ τούτου πράττειν μηδὲ λέγειν μηδέν. Ἧς οὖν ἤδη ἐξελέξασθέ με ἐκκλησίας ἐπίσκοπον ἀκυρῶσαι θέλων τὴν ψῆφον, ταύτης τὸν λόγον ἀποδοῦναι ὀφείλω τῆς πράξεως, ὃς δὴ ὑπὸ τῶν ἐξῆς περιέχεται.

» Πόθεν μὲν ὑμεῖς καὶ τίνος ἕνεκα τὰ καθ' ὑμᾶς ἀμέλει τοι τὴν τῆς ὑμετέρας ἐκκλησίας κατάστασιν τὸ σύνολον μὴ συνδιασκεψάμενοι ἐπὶ τούτῳ ὁρμήσαντες ἤγνητε, ὥστε μηδὲν εἰδότα με καὶ πόρρω ἀφ' ὑμῶν ὄντα πρόεδρον τῆς αὐτοῦ ἐκκλησίας τίτλον ἔχοντα, ὡς ἐγράψατε, τὸ «Φιλαδελφείας ἀρχιεπίσκοπος» ψηφίσασθαι, ἐγὼ μὲν συνιέναι οὐκ ἔχω, Θεὸς δὲ ὁ τὰ πάντα εἰδὼς καὶ ὑμεῖς αὐτοί οἱ ταῦτα οὕτως ἀπερισκέπτως πράξαντες οἴδατε· ἀλλὰ γὰρ ἔδει ὑμᾶς τοῖς προγεγονόσι, τοῖς τῶν τριακοσίων, φημί, Τυπάλδου καὶ Φακέου, σωφρονισθέντας ὑποδείγμασι παύσασθαι τοῦ λοιποῦ ἀφορμὴν παρέχειν τῷ τῆς ἀνομίας σκανδάλῳ· τί γάρ; οὐκ οἴδατε, ἢ μὴ εἰδέναι ὑποκρίνεσθε, ἢ εἰδότες παρορᾶν ἀξιοῦτε τὸ τῆς γαληνοτάτης Ἀριστοκρατίας θέσπισμα, τὸ ἐν ταῖς καθ' ἡμᾶς ἡμέραις, τὸ πρὸ τῆς ἐκλογῆς, φημί, τοῦ Φακέου γενόμενον; σαφῶς ἐκεῖνο καὶ διηκριβωμένως ἐντέλλεται, τὸν αὐτοῦ τῆς Φιλαδελφείας ἐπίσκοπον ὁμολογουμένως *καθολικὸν καὶ ἀποστολικὸν εἶναι* (ὅπερ ἐστὶ *τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας μέλος*· τοῦτο γὰρ οἱ καθ' ἡμᾶς Ῥωμαῖοι τὸ *καθολικὸς* καὶ *ἀποστολικὸς* σημαίνειν βούλονται) *σύμβολον ἀποστολικὸν παραδεγόμενον* (οὐδέποτε τοῦτο ἡ καθολικὴ ἐκκλησία πέπηγα τῶν ἀποστόλων ἐγνώρισε) *καὶ τὴν ἐν Φλωρεντίᾳ στέργοντα σύνοδον*. Τίς οὖν τοσοῦτον νήπιος ταῖς ῥησὶν ἢ κωφὸς τὰ ὦτα ἢ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας ἄγευστος καὶ τῶν τῆς Ἐκκλησίας θεσμῶν ἀμύητος, ὥστε μὴ συνορᾶν, ὡς ὁ ἐπίσκοπος οὗτος σὺν τῇ ὑφ' ἑαυτὸν ἐκκλησίᾳ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐστι καὶ μέλος καὶ τέκνον τὰ αὐτῆς νυμφευσάμενος φρονήματα, κἂν τῷ τῆς Ἀνατολικῆς ἔξωθεν ἑαυτὸν περικαλύπτῃ μανδύᾳ;

» Τούτων οὖν κειμένων, πῶς ὑμεῖς ἄνδρας τοῖς νόμοις τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας καὶ δόγμασι καὶ γεννηθέντας καὶ τραφέντας καὶ ζῶντας καὶ γήσια αὐτῆς ἐπιδήλως τυγχάνοντας τέκνα, αὐτὴν μόνην μητέρα γινώσκοντας καὶ ὑπ' αὐτῆς υἱοὺς αὐτῆς γνωσκομένους νομίμους, οἷον τὸν ἀείμνηστον Νικηφόρον τὸν Κυθήρων ἐπίσκοπον τὸν οὐ διὰ λόγου ἀλλὰ δι' ἔργου, διὰ τῆς αὐτοῦ δῆθεν ἀποστροφῆς, ἄπρακτον καὶ ἄκυρον τὴν ὑμετέραν ἀναδείξαντα ψῆφον, κἀμὲ δὲ μετὰ τὴν ἐκείνου ἀποβίωσιν ἐκλέγειν καὶ ψηφίζειν καὶ καλεῖν τολμᾶτε τῆς αὐτοῦ Φιλαδελφείας ἐπισκόπους; Δυοῖν θάτερον ἐνδεχομένως σκοπεῖτε, ἤτοι τῆς ἰδίας μητρὸς τέκνα ἐναποσπᾶσθαι διισχυρίζεσθε δέλεαρ τὴν ἐπισκοπὴν προτιθέμενοι, ἢ τοὺς κρατοῦντας παραλογίσασθαι ἐπιτηδεύεσθε τὸ αὐτῶν παρορῶντες διάταγμα. Καὶ εἰ μὲν τὸ πρῶτον, πρὸς κέντρα λακτίζετε· εἰ δὲ τὸ δεύτερον, ἀδύνατα καὶ ἀνόσια βουλεύεσθε· εἰ δὲ τούτων οὐδέτερον, τὸν μυθευόμενον Ἰανὸν καὶ τὸν Βριάρεων καὶ τὸν Πρωτέα ἀναπλάττοντες ἕνα τινὰ ἐκ τῶν τριῶν τούτων συγκείμενον συγκροτῆσαι σπουδάζετε, ὅπως ἂν δύω μὲν ἔχων ὁ ὑμέτερος ἐπίσκοπος πρόσωπα, τὸ μὲν πρὸς ἀνατολάς, τὸ δὲ πρὸς δυσμὰς ἐγκαρσίως στρέφῃ, πολύχειρ δὲ ὢν τὰς μὲν ἐπὶ τὸν Κωνσταντινουπόλεως, τὰς δὲ ἐπὶ τὸν Ῥώμης ἐφαπλωμένας ἔχῃ· ταῖς δ' ἐπισυμβαινούσαις ποικίλαις περιστάσεσι πολιορκούμενος πάντα, ὅσα ἀνάγκη, ῥᾳδίως γίνηται τὰ χρήματα καὶ τὰ πράγματα ἑαυτόν τε καὶ τοὺς ἄλλους περιπλανῶν ὁ δείλαιος. Ἀλλὰ τὸν τοιοῦτον εἴτε τραγέλαφον, εἴτε κόθορνον, εἴτε τέρας ἀλλοπρόσαλλον, οὐδετέρα μὲν τῶν ἐκκλησιῶν ἴδιον γινώσκει, ἑκατέρα δ' εἰκότως ἀπωθεῖ καὶ μισεῖ εὐλογοφανῶς καὶ ἀποστρέφεται δικαίως. Ὑμεῖς δ' ἄρα οἱ τῶν τοιούτων τερατωδῶν ἀγαλμάτων δημιουργοί, τῶν ἀκλώστων κλωστῆρες καὶ τῶν ἀπλέκτων συμπλοκεῖς καὶ συγκολληταὶ τυγχάνετε τῶν ἀκολλήτων προφανέστατοι.

Ταῦτα οὖν προειδώς, καὶ γὰρ περιβεβλημένα εἰσὶ καὶ πασίδηλα καὶ ἐξάκουστα, ὅτε διὰ τῶν γραμμάτων ὑμῶν, τῶν ἐν ἔτει ᾳφοϐ' φεβρουαρ. 1ῃ τοσοῦτον ἀπροσδοκήτως τε καὶ αἰφνιδίως τὴν ὑμετέραν ἐπεδηλώσατέ μοι ψῆφον ἐπικεκυρωμένην ἤδη ὑπὸ τῆς ἐξοχωτάτης Γερουσίας, παραυτίκα ἀντὶ ἀποκρίσεως τὸ τῆς παραιτήσεως ἔγγραφον ὑμῖν πέμψαι διέγνων· ἀλλὰ τὸν νοῦν τῷ πράγματι περιεργότερον ἐπιστήσας καὶ ἐπισκεψάμενος, μή τί γε ἄρα, εἶπον, μαθήματα γεγόνασιν αὐτοῖς τὰ παθήματα καὶ Θεός ἐστιν ὁ καλῶν καὶ ἐλπὶς πάρεστιν ἐπανορθώσεως καὶ εὐάρεστος διὰ τῆς τοιαύτης ὑπουργίας Θεῷ καὶ τῇ γαληνοτάτῃ φανῶ, καθάπερ δὴ καὶ χρεών μοι, Ἀριστοκρατίᾳ, τούτων ἕνεκα οὐ παραίτησιν, ἀλλὰ συμβουλὴν ὑμῖν ἀπέστειλα. Ἡ δὲ ἦν, τὸ αὐτῇ ὑμᾶς προσπεσόντας τῇ γαληνοτάτῃ Ἀριστοκρατίᾳ παρ' αὐτῆς ἱκετικῶς ἕτερον αἰτήσασθαι θέσπισμα,

ἐπιτρέπον τῷ ὑμετέρῳ ἐπισκόπῳ τὴν τῶν δογμάτων καὶ νόμων καὶ ἐθίμων τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας φυλακὴν καὶ τῷ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀναγορεῦον αὐτὸν ὑποκείμενον Οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ. Ὑμεῖς δὲ πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν καὶ δολιότητα ἀνταπεδώκατέ μοι ἀντὶ τῆς ἐμῆς ἁπλότητος καὶ ἀγαπήσεως· ἐπιστολὴν γὰρ ἀπατηλὴν ἀποστείλαντές μοι καὶ δολίαν ταύτην οἰκειοποιηθῆναί με προτρεψάμενοι παρεκαλέσατε δι' αὐτῆς τυχεῖν ἐπαγγειλάμενοι τοῦ παρ' ἐμοῦ μὲν εἰσηγηθέντος, ὑμῖν δέ, ὡς ἐλέγετε, λίαν ποθητοῦ καὶ περισπουδάστου θεσπίσματος. Αὐτῆς δὲ τὸν νοῦν ἀναπτύξας ἐγὼ ὑπ' ὄψιν ὑμῖν παρέθηκα τὰ ἐν αὐτῇ ἐμπερικεκαλυμμένα μεγάλα ἀτοπήματα, ἀντὶ δὲ τοῦ οἰκειοποιηθῆναί με ἀναθέματι αὐτὴν καθυπέβαλον. Ἔκτοτε οὖν ὑμεῖς μὲν μεταμεληθέντες ἐφ' οἷς παρ' ἐμοῦ ἠτήσατε, εὐέλπιδες γεγόνατε, ὡς ἐγράψατέ μοι, καὶ τῆς προδιαληφθείσης δίχα ἐπιστολῆς τοῦ ποθεινοτάτου τυχεῖν ἀριστοκρατικοῦ θεσπίσματος, ἐγὼ δὲ ἰδίῳ μισθώματι ἐν ξένῃ καὶ ἀλλοεθνεῖ γῇ καθήμενος καὶ πᾶν εἴ τι ἂν τις προὐτίθη παρορῶν, τὴν ἔκδασιν κατὰ τὰς ὑμετέρας περιέμενον ἐπαγγελίας γράφων πυκνῶς καὶ νουθετῶν καὶ ἐπὶ τὰ τῇ ἐπανορθώσει ὑμῶν συντείνοντα ὅση δύναμις ὑπαλείφων. Ἐπεὶ δὲ τέως γε μετὰ δύω ἔτη καὶ μῆνας πέντε, εἴτουν τῇ η' τοῦ παρεληλυθότος ἰουνίου, ἐπιστείλαντές με ἐδηλώσατε, μηδεμίαν ἔτι ὑμῖν καταλειφθῆναι ἐλπίδα τοῦ τυχεῖν τοῦ σκοπουμένου, οὐδ' ἐμοί ἕτερον κατελείφθη οὐδὲν μετὰ τὰς τοσαύτας ὑπὲρ τῆς σωτηρίας ὑμῶν ὑποθήκας εἰμὴ ἡ παραίτησις.

» Ἐπεὶ γὰρ ἡ γαληνοτάτη Ἀριστοκρατία ὁμολογητὴν εἶναι τῶν ἐν τῇ φλωρεντινῇ συνόδῳ ὁρισθέντων τὸν ἐπίσκοπον ὑμῶν ἅπαξ θεσπίσασα ἀμεταθέτως τῶν ἐν αὐτῇ δοξάντων ἀντέχεται, τί ἄρα ποιῆσαί με ἔδει τὴν ἐπισκοπὴν ἀνασδεξάμενον ὑπὲρ τῆς ὑμῶν τάχα σωτηρίας; στέρξαι τὰ ἐν τῷ φλωρεντινῷ συλλόγῳ; ἀλλὰ τοῦτό ἐστι τῆς Ἀνατολικῆς ἀποστῆναι ἐκκλησίας· καὶ γὰρ ἐκεῖνα ἀποστρέφεται αὕτη καὶ ἐπιτιμίοις καθυποβάλλει καὶ ἀλλοτρίους αὐτῆς τοὺς παραδεχομένους ἡγεῖται· μὴ στέρξαι; ἀλλὰ τοῦτο ἀδύνατον· οὐ γὰρ μάτην οἱ τῶν κρατούντων κεῖνται νόμοι καὶ ἐκδίδονται καὶ μάλιστα, ἐπειδὰν ὑπ' αὐτῶν ἐνισχύωνταί τε καὶ ἐπιστηρίζωνται. Τί οὖν ἔδει με ποιῆσαι; ὁμόσαι μὲν τοῖς χείλεσιν, ἀνώμοτον δὲ τηρῆσαι τὴν φρένα, καὶ ἕτερον μὲν εἶναι τὴν γλῶσσαν, ἕτερον δὲ τὴν δόξαν; τί δὲ τοῦτό ἐστι πρὸς τῇ ἀτιμίᾳ, εἰ μὴ τὸ μυκτηρίζειν Θεόν, τὸν μηδέποτε μυκτηριζόμενον, καὶ τὴν γαληνοτάτην ἐμπαίζειν Ἀριστοκρατίαν, ἣν καὶ Θεὸς καὶ νόμοι τιμᾶν με διδάξαντες καὶ τιμῶ καὶ ὅσον εἰκὸς σεβάζομαι; Ὁρᾶτε ποῖ καταρράσσετέ με ἐπαίροντες;

» Τούτων οὖν ἕνεκα παραιτοῦμαι τῆς ὑμετέρας ἐκκλησίας εἴτε προεδρείαν, εἴτε ἐπισκοπήν, εἴτε προεδρείαν μετὰ τίτλου, ὡς λέγετε, τῆς ἐπισκοπῆς τῆς Φιλαδελφείας, ἥς ἐξελέξασθέ με ἐπισκοπεύειν, τὴν ἐκλογὴν αὐτὴν καὶ τὴν ἐπ' ἐμοὶ ὑφ' ὑμῶν ἐνεχθεῖσαν ἀκυρῶν ψῆφον, καὶ τοὔνομα αὐτό, εἴτουν τὸ Φιλαδελφείας ἀρχιεπίσκοπος, ὅπερ ἐπιθέντες με καὶ ἐλέγετε καὶ ἐγράφετε, σὺν ὑμῖν δὲ καὶ ἄλλοι ἐντύπως, ἀθετῶν καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἀποτινάσσων· τέκνον γὰρ τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας καὶ ὁμολογητὴς τῶν ἐν τῷ φλωρεντινῷ συλλόγῳ πραχθέντων οὐδεὶς ἂν γένοιτό ποτε, εἰ μή τις ἄρα ὑποκριτὴς ἢ καὶ πλάνος καὶ ψεύστης, μήτε Θεὸν φοβούμενος, μήτε ἀνθρώπους ἐντρεπόμενος, ἀλλ' ὁτὲ μὲν τοῦτο, ὁτὲ δὲ ἐκεῖνο, ὡς ἡ ἀνάγκη καὶ ὁ καιρὸς ἀπαιτεῖ, καθυποκρινόμενος, μηδέτερον δὲ τούτων ὤν, ἅτε δὴ ἑκάτερον εἶναι μὴ δυνάμενος· καὶ γὰρ ἀσύμβατα ταῦτα καὶ ἀσύγκλωστα, ὡς ὁ λόγος πείθει, καὶ ἡ ἀλήθεια διδάσκει, καὶ τὰ πράγματα ἐμφαίνει, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ πεῖρα οὐ πρὸ πάνυ πολλοῦ αὐτάρκως ὑμῖν ἐναπέδειξεν.

» Ὁ δὲ Θεὸς ὁ δίκαιος καὶ ἀληθινός, ὁ εἰδὼς οἷον ὑπὲρ τῆς σωτηρίας ὑμῶν ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας, ἀφ' ἧς ἡ ὑμετέρα ψῆφος ἐπεγνώσθη μοι, ἀνέλαβον ἀγῶνα καὶ τὴν πολυχρόνιόν μου περιμονὴν καὶ ὑπομονὴν καὶ τὰς δι' αὐτὴν δαπάνας καὶ τὰς ζημίας καὶ ὡς μηδὲν διαστειλάμενος τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν πολλάκις διὰ γραμμάτων ἐφανέρωσα, τὴν ἀσφαλεστάτην τῆς ἐπανορθώσεως ὑμῶν ὑποδείξας ὁδὸν καὶ πάντα ὅσα ἦν ἐπ' ἐμοὶ ὑπὲρ αὐτῆς προθύρως ποιήσας, καὶ ὅτι δι' ἕτερον οὐδὲν παραιτοῦμαι καὶ ἀναχωρῶ, εἰμὴ δι' οὓς ἐκτίθεμαι λόγους, δῴη μοι ἀντὶ πάντων ἔλεος εὑρεῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Ἐγράφη ἐν Βρατισλαυίᾳ, ἔτει ,ᾳφοϐ', ἰουλίου ι'.

» Ἡ ἐξῆς δὲ καὶ οὐκ αὐτὴ ἐπέμφθη.

Stimatissimi

Signori Procuratori Colmi

» La lunga esperienza avendo dimostrato di levave li ostacoli noti rinunzio all'episcopale prelatura di

quella chiesa, nella quale già quatro anni sono stato eletto, ed abbi questa mia lettera tutto il valore, che puo aveve ogni rinunzia scritta con tutte le pupliche formalità.

» Julli 1775 a. d. 6 Novembre.

» *Alli stimatissimi Sig^ri miei P^ni col^mi il signori Nicolo Canelli Guardiano e li rimanenti Bancali della chiesa di San Giorgio di Greci* ».

—

[*Τὰ μετὰ ταῦτα*].

« Ἐπεὶ βούλει τὸν αὐτῇ καταμαθεῖν ὅτῳ τρόπῳ ᾠκονομήθη παρὰ τῆς Ἐκκλησίας τὰ περὶ τοῦ πραχθέντος εἰς τὴν ἐπωνυμίαν τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Φιλαδελφείας καὶ ἀποκαταστάντος μητροπολίτου ἐν Ἑνετίᾳ εἰς πνευματικὴν ἐπίσκεψιν καὶ ποιμαντορίαν τοῦ ἐκεῖσε καὶ εἰς τὰ πέριξ σωζομένου θείᾳ συνάρσει ὀρθοδόξου λαοῦ καὶ πληρώματος, ἰδοὺ πληροῦντες τὰ τῆς ἐπιθυμίας της καὶ περιέργου ὀρέξεώς της διαζωγραφοῦμεν τῷ λόγῳ οὐσιωδῶς καὶ ἐν περιλήψει τὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας καὶ πράξεως ἐπὶ τῇ προκειμένῃ ταύτῃ ὑποθέσει. Γινωσκέτω οὖν, ὅτι οἱ ἐκεῖσε κάτοικοι ὀρθόδοξοι πρὸ χρόνων τινῶν ἐν στερήσει διατελοῦντες ἀρχιερατικῆς προστασίας καὶ ἐπισκέψεως διὰ τὰ τότε συμβάντα καὶ οὐκ ἀνεκτὸν ἡγούμενοι ἀπολιμαντοι εἶναι καὶ διαμένειν, ἔγραψαν ἅπαξ καὶ δὶς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ζητοῦντες ἀποκατασταθῆναι εἰς πνευματικὴν αὐτῶν ἐπίσκεψιν λόγῳ μεταθέσεως ἐπὶ τῇ ἐπωνυμίᾳ τῆς Φιλαδελφείας τὸν θεοφιλέστατον ἀρχιεπίσκοπον Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου κὺρ Σωφρόνιον, ἀρχιερέα ὀρθόδοξον, μεμαρτυρημένον ἐπὶ ὀρθότητι πίστεως καὶ βίου σεμνότητι, χρόνους ἱκανοὺς ἀρχιερατεύοντα ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ ταύτῃ καὶ μηδέποτε κακῶν ὑπόνοιαν δόντα περὶ παράτροπῆς εἰς τὰ κατὰ τὴν εὐσέβειαν, ὃς δὴ καὶ ἔγραψε πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἀναδοχὴν ἀποστέργων καὶ ἀποποιούμενος καὶ ἅμα διατηρήσειν τὰ τῆς ὀρθοδοξίας, ὡς ἀπ' ἀρχῆς, οὕτω καὶ μέχρι τελευταίας αὐτοῦ ἀναπνοῆς προεπαγγελλόμενος· Σκέψεως οὖν ἀκριβοῦς γενομένης περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης τελευταῖον ἐξηνέχθη συνοδικὴ ἀπόφασις γενέσθαι μὲν τὴν τῶν χριστιανῶν αἴτησιν, οὐχ ἁπλῶς μέν τοι γε καὶ ἀπολύτως, ἀλλὰ τρόπῳ τοιῷδε ἐσκεμμένῳ καὶ ἀσφαλεῖ. Ἐξεδόθη ἡ πατριαρχικὴ ἔκδοσις τῆς μεταθέσεως καὶ τοῦ προβιβασμοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν Λευκάδος καὶ ἁγίας Μαύρας, κἀκεῖνον ὀρθόδοξον καὶ ὑπὸ τοῦ οἰκουμενικοῦ τούτου θρόνου προκεχειρισμένον, διὰ νὰ προσκαλέσῃ τοὺς ἐπισκόπους τούτους, τὸν δὲ Δρυανουπόλεως καὶ Ἀργυροκάστρου καὶ τὸν Χειμάρρας καὶ Δελβίνου εἰς τὸ νὰ ἐκτελέσωσι τὴν μετάθεσιν. Ἐγράφησαν δὲ δύο ἐπιστολαὶ πατριαρχικαὶ καὶ συνοδικαί, ἡ μία πρὸς τοὺς ἐκτελέσοντας τὴν μετάθεσιν, δι' ἧς ἐπιστολῆς προστάζονται νὰ παραστήσωσιν αὐτὸν ἔμπροσθεν τῆς ἱερᾶς τοῦ Χριστοῦ εἰκόνος καὶ δι' ὠμοφορίου καὶ ἐπιτραχηλίου νὰ τὸν ὁρκίσωσιν εἰς τὸ φοβερὸν τοῦ Χριστοῦ λογοθέσιον, νὰ φυλάξῃ ἀπαράτρωτα, ἀπαράτρεπτα καὶ ἀπαρεγχείρητα τὰ τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως μέχρι κεραίας αὐτῆς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα σεμνὰ καὶ τίμια ἐντάλματά τε καὶ παραγγέλματα περιεῖχεν ἡ πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολή· ἡ ἄλλη πρὸς αὐτὸν τὸν προβιβασθησόμενον, ὁρκίζουσα αὐτὸν εἰς τὸν Θεὸν νὰ φυλάξῃ καθαρὰν τὴν ἰδίαν αὐτοῦ συνείδησιν καὶ νὰ μὴ προδώσῃ ἢ λόγῳ ἢ ἔργῳ τὸ πάτριον σέβας καὶ τὴν εὐσέβειαν, οὔτε ψιλῇ γοῦν ἐπινοίᾳ, ὃ λέγεται, νὰ μὴ παρατραπῇ ἀπὸ τῶν ὀρθῶν δογμάτων τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, οὔτε νὰ διαγνωρίσῃ ἄλλον κύριον καὶ ἐξουσιαστὴν καὶ δεσπότην καὶ κυριαρχικὴν ὑπεροχὴν κεκτημένον ἐπ' αὐτῷ ἐξουσίαν καὶ δεσποτείαν, εἰμὴ μόνον καὶ μόνον τὸν κατὰ καιροὺς Οἰκουμενικὸν πατριάρχην. Περιεῖχε δὲ καὶ ἀπειλὰς μεγάλας κατ' αὐτοῦ ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, ὡς εἴ γέ ποτε παρατραπῇ καὶ ἐκκλίνῃ ἀπ' εὐθείας ὁδοῦ καὶ φωραθῇ βαδίζων τὴν ἐναντίαν, θέλει παιδευθῆ ἐσχάταις παιδείαις, καὶ ὅτι ἡ Ἐκκλησία θέλει ἐκτείνει κατ' αὐτοῦ καὶ σπάσει τὴν ἐξηκονημένην πνευματικὴν ῥομφαίαν καὶ μάχαιραν εἰς κατατομὴν αὐτοῦ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα φρίκης ἀνάμεστα ἐγράφησαν πρὸς αὐτὸν παρὰ τῆς Ἐκκλησίας. Οὕτως ᾠκονομήθη σεμνῶς καὶ τιμίως καὶ μετὰ προσοχῆς τὰ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἃ καὶ δηλοῦμεν αὐτῇ πρὸς πληροφορίαν της.

Σημ. Αὕτη ἡ ἐπιστολὴ ἐστάλθη ἀπὸ Κωνσταντινούπολιν ἀπὸ τὸν μητροπολίτην ἅγιον Δέρκων πρὸς τὸν θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον Ἀμυκλῶν κὺρ Κύριλλον εἰς Χερσῶνα.

—

Τῷ παναιερωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ κυρίῳ Νικηφόρῳ τῷ Θεοτόκῃ.

« Πάντα σχεδὸν ἐκομισάμην τὰ ὑμῖν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους περὶ τῆς Φιλαδελφείας συγκύραντα, δῆλον ὅτι τὰ πρὸς τοὺς ἐν Ἑνετίαις ὀρθοδόξους συμβουλευτικὰ γράμματα, πῶς περικαθάραι δεῖ τῆς παπικῆς ἀγωνίζεσθαι κηλίδος τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἐκκλησίαν καὶ οὕτω νύμφην σαυτῷ ἀγαγέσθαι πάσης ὑπερτέραν ῥυτίδος καὶ ῥώμου καὶ τὰ πρὸς τοὺς οἰκείους ὑμῖν ἐν τέλει παριστῶντα τούς θ' ὑπὲρ αὐτῆς ὑμῶν ἱδρῶτάς τε καὶ καμάτους καὶ πᾶσαν τὴν οἰκτρὰν ἐκείνης κατάστασιν· ἐπὶ δὲ τούτοις τε καὶ σὺν τούτοις τὴν ἰδίαν τελευταῖον ὑμῶν ἐκομισάμην παραίτησιν διὰ τὸ ἀπάλλακτον ὅλως αὐτῆς τῶν παπικῶν ἀρκύων, ὡς ἐν τοῖς ἀριστοκρατικοῖς ὁρᾶτε δεκρέτοις.

» Ἀλλ' ἐπείπερ, θειότατε δέσποτα, ἕτερον κατ' αἴτησιν δέδοται τοῖς ἐκεῖσε Γραικοῖς δεκρέτον, καθ' ὃ ὁ ἐκ Κεφαλληνίας προέστη, δέομαί σου, ἀδεκάστως δεκάσας γνώρισόν μοι ἀριδηλότατα, πότερον, ἀπήλλακται τὸ δεκρέτον ἐκεῖνο τῶν ἐμμέσως (εἶτουν διὰ τοῦ τῆς Φιλαδελφείας προέδρου) ἐνούντων τὴν Δυτικὴν ἐκκλησίαν μετὰ τῆς Ἀνατολικῆς ἐπιχειρημάτων, ἢ οὔ; Προείληφε δὲ ἀσφαλῶς, ὡς μοι ἔγνωσται, οὐ τὸ δεκρέτον μόνον ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμὴν μετὰ τοῦ μακαρίτου Νεοφύτου εἰς τοῦτο ψῆφον ἡ ὑμετέρα πανιερότης, ἧς καὶ αἱ θεοπειθεῖς εὐχαὶ εἴησάν με περιφρουροῦσαι ἀπὸ πάσης ἐπηρείας καὶ περιστάσεως».

—

Ἀπόκρισις τοῦ παναιερωτάτου ἀρχιεπισκόπου κυρίου Νικηφόρου τοῦ Θεοτόκη τῆς προλαβούσης ἐπιστολῆς πρὸς τὸν ἱεροσοφολογιώτατον κύριον διδάσκαλον Δωρόθεον τὸν Βουλισμᾶν.

« Ἀδεκάστως δικάσαντα ἀριδηλότατα γνωρίσαι σοι ἀξιοῖς με, πότερον ἀπήλλακται τὸ δεκρέτον ἐκεῖνο, ἀμέλει τοι τὸ μεταγενέστερον, τὸ ἐν ἔτει ᾳψπ', τῶν ἐμμέσως εἴτουν διὰ τοῦ τῆς Φιλαδελφείας προέδρου ἑνούντων τὴν Δυτικὴν ἐκκλησίαν μετὰ τῆς Ἀνατολικῆς ἐπιχειρημάτων, ἢ οὔ; Λύτὸς δὲ ταῦτ' ἀναγνοὺς ἐθαύμασα περὶ τοῦ εἴπερ ὅλως εἰσί τινες περὶ τούτου ἀληθῶς ἀπορεῖν δυνάμενοι καὶ γνωρίσματα ζητοῦντες ἀριδηλότερα τῶν ὧν τοῦτο αὐτὸ περιέχει τὸ προτεινόμενον δεκρέτον.

» Λύτό, ἐλλογιμώτατε ἱεροδιδάσκαλε, παραπέμπει, ὡς οἶδας, ἐν τῷ δεκρέτῳ τῷ κατὰ τὸ ᾳψξα' ἔτος ἐπὶ Φακέου ἐκδοθέντι, καλοῦν αὐτὸ statutario, εἴτουν καταστατικόν, ὅπερ ἐστὶ τῆς καταστάσεως τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης συστατικὸν καὶ διοριστικὸν καὶ θεμελιῶδες, καὶ κελεῦον πάντα τὰ τούτου μέρη διατηρηθῆναι ἐκτὸς μόνου τοῦ ὅρκου. Ἰδού σοι αὐτὰ τοῦ δεκρέτου λόγια. « Στερεὰ οὖσα ἡ Γερουσία πρὸς τὸ διατηρεῖν τὰ συνεχῆ ἀποτελέσματα τῆς προστασίας αὐτῆς τῆς πρὸς τὸ αὐτὸ Γένος, ἐπικυρωθέντος ὅμως τοῦ κατὰ ᾳψξά ἔτος, δεκεμβρίου λά, καταστατικοῦ δεκρέτου κατὰ πάντα τὰ μέρη αὐτοῦ, ἐκτὸς ἐκείνου τοῦ ὑπόχρεως καθιστῶντος τοὺς Γραικοὺς ὁρκωμοσίᾳ τινί, μηδέποτε ἐνεργηθείσῃ μηδὲ δυναμένῃ ἀληθεῦσαι, ὡς πεῖρα ἔδειξεν, ἀποφαίνεται, ὅτι κατὰ τὸν ῥυθμόν, κτλ. »

» Ἐπειδὴ οὖν, ὅσα τὸ μεταγενέστερον τοῦτο δεκρέτον θεσπίζει, ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τοῦ καταστατικοῦ αὐτὰ ἐποικοδομεῖ, τοῦ ὅρκου ἐξῃρημένου, δῆλον καὶ κωφῷ, ὡς ἡ παροιμία, ὅτι τοιοῦτον καὶ νῦν θέλει ἡ Ἀριστοκρατία τὸν ἐκεῖ Γραικὸν ἐπίσκοπον, οἷον διὰ τοῦ καταστατικοῦ πρότερον αὐτὸν ὥρισεν εἶναι καὶ ἐθέσπισε πλὴν τοῦ ὅρκου· ἀνάγκη ἄρα τῷ καταστατικῷ, κανόνι ὄντι καὶ γνώμονι, ἡμᾶς τὸν νοῦν ἐπιστῆσαι. Ἐν αὐτῷ οὖν ὁρῶμεν πρῶτον προτεινομένην τὴν ἁγιωσύνην τοῦ πάπα Κλήμεντος XI συμβουλεύουσαν ἀρχιεπίσκοπον Φιλαδελφείας ἐκλεχθῆναι εἰς τὸν τόπον τοῦ Τυπάλδου· δῆλον δέ, ὅτι τοῦτο οὐ μάτην προτείνεται, ἀλλ' ὅπως ἂν ἕκαστος εἰδέναι ἔχῃ, ὅτι τὸν ὑποψήφιον τῆς τοῦ συμβουλεύοντος Πάπα κοινωνίας τε καὶ ὑπακοῆς ἄνδρα χρὴ εἶναι, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς τοῦ προκατόχου αὐτοῦ Τυπάλδου ἀποσασίας γνήσιον καὶ νόμιμον διάδοχον· δεύτερον δὲ ἐν τοῖς χαρακτῆρσι τοῦ ἐκλεχθησομένου τὸ ἐμφαντικώτατον καὶ ἐπισημότατον γνώρισμα οὕτως ἔχον· « *ἐκλεχθήσεται Φιλαδελφείας ἀρχιεπίσκοπος μετὰ τὸ ἀποδεῖξαι τὴν ἑαυτοῦ καθολικότητα τῇ ἐπωμοσίᾳ εἰς τὸ ἀποστολικὸν σύμβολον καὶ τοὺς ὅρκους τῆς πίστεως τῆς οἰκουμενικῆς ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδου* ».

» Καὶ ἐπεὶ τὸ μεταγενέστερον δεκρέτον τὴν τοῦ καταστατικοῦ ὁλομερῆ διατήρησιν ἐντέλλεται πλὴν τοῦ ὅρκου, μέρος δὲ τοῦ καταστατικοῦ τὸ ἐπισημότατόν ἐστιν *ἡ ἀπόδειξις τῆς καθολικότητος τοῦ ὑποψηφίου*, τίς ἂν εὖ φρονῶν διστάσας ἔχῃ περὶ τοῦ, ὅτι καὶ ὁ μετὰ τὸ μεταγενέστερον δεκρέτον ὑποψήφιος ἀπα-

δεῖξαι ὀφείλει οὐκ ἐνωμότως, ἀνωμότως δ' οὖν ὅμως τὴν *ἑαυτοῦ καθολικότητα*; τί δὲ τῇ καταχρήσει τῆς ἑλληνίδος ταύτης φωνῆς *καθολικός* καὶ *καθολικότης* οἱ τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας παραλόγως ἐμφαίνουσι καὶ τί τὸ τὴν ἑαυτοῦ καθολικότητα ἀποδεῖξαι σημαίνει, λανθάνει, ὡς οἶμαι, οὐδένα.

» Κατὰ τοῦτο ἄρα καὶ μόνον διαφέρει τοῦ μετὰ τὸ καταστατικὸν δεκρέτον ὁ μετὰ τὸ μεταγενέστερον ὑποψήφιος, καθ' ὃ δηλονότι ὁ μὲν ἐνόρκως ὁ δὲ ἀόρκως τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας ἀποστατήσας τὰ παπικὰ ἐνστερνίζεται τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας καινοτομήματα, μᾶλλον δέ, εἴπερ τῷ μεταγενεστέρῳ πιστεύειν χρὴ δεκρέτῳ, (μὴ πίστευε), ἄπρακτον καὶ αὐτὴν τὴν ἐν τῷ καταστατικῷ ὁρισθεῖσαν ὁρκωμοσίαν καταγγέλλοντι, οὐδὲν τὸ σύνολον τοῦ ἑτέρου διαφέρει ὁ ἕτερος.

« Εἰ δέ τις διισχυρίζοιτο τὸν ἀνώμοτον μὴ ἐπίσης ἀντάρτην εἶναι καὶ ἀρνητὴν τῷ ἐνωμότῳ, εἰδέναι δεῖ αὐτῷ, ὅτι δι' ἑνὸς μόνου λόγου, μᾶλλον δὲ διὰ ψιλῆς ἀνανεύσεως ἢ κατανεύσεως ἢ ἄλλου ὁποιουδήποτε ἐκ συνθήκης γενομένου *νεύματος, τῆς εὐσεβείας τε καὶ ὀρθοδοξίας* ἡ ἄρνησις γίνεται καὶ ἡ ἀθέτησις. Ἐντεῦθεν, φησί που τις τῶν ἁγίων, οἱ τῆς εὐσεβείας ἀθληταὶ εἵλοντο προθύμως πάσχειν ἃ κάμπτει καὶ τὸν ἀλκιμώτατον· καὶ ταῦθ' ὑπὲρ συλλαβῆς ἴσως μιᾶς ἢ καὶ πνεύματος ἑνὸς κακῶς σώζοντος ἐξ ἀρνήσεως· ὡς περιττὸς ἄρα καὶ ἐκ περιουσίας ὁ τότε ζητούμενος ὅρκος νῦν ἠθέτηται· τὸ γὰρ μάτην τότε διὰ πολλῶν γινόμενον νῦν δι' ὀλίγου γίνεται.

» Καὶ ὁ τὴν καθολικότητα ἄρα τὴν ἑαυτοῦ ἀνωμότως νῦν ἀποδεικνύων ὑποψήφιος καθολικός ἐστιν ἀναμφιλέκτως, εἴτουν τῆς μὲν ὀρθοδόξου ἀποστάτης, τῆς δὲ ἑτεροδόξου συγκοινωνός καὶ μέλος ἐκκλησίας· ὁ γὰρ τὸν ὅρκον τοῦ ἐν Φλωρεντίᾳ συνεδρίου εἴτε μεθ' ὅρκου εἴτε ἄνευ ὅρκου παραδεδεγμένος ἐκεῖνος τῇ Δυτικῇ συνῆπται ἐκκλησίᾳ καὶ αὐτῇ ἀκριβῶς τε καὶ ἐντελῶς συνήνωται· ποία γὰρ ἄλλη πνευματικὴ ἕνωσις ἤτοι ἀριθμητέρα ἢ ἐντελεστέρα τῆς διὰ τῆς μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ὁμολογίας τῆς πίστεως συγκροτουμένης τε καὶ συνισταμένης; Διὰ τοῦτο οὖν κἀν αὐτῷ τῷ φλωρεντινῷ συνεδρίῳ τότε καὶ ἄχρι τοῦ νῦν πανταχοῦ πρὸς τὴν τῆς τελείας ἑνώσεως ἐκπλήρωσιν οἱ λατῖνοι παρὰ τῶν ὀρθοδόξων ζητοῦσι, ἀμέλει τὸ τὴν τοῦ φλωρεντινοῦ ὅρου τῆς πίστεως ὑποδοχὴν καὶ ὁμολογίαν.

» Ἐκ τούτων δὲ δῆλον, ὅτι, ὅστις δήποτε, κἂν ἰδιώτης, κἂν ἀξιωματικὸς καὶ κοινότητος πρόσωπον φέρων, κἂν ἡ Ἐκκλησία οἰκεῖον ἀνακηρύττῃ καὶ γνωρίζῃ μέλος τὸν οὕτως ἠνωμένον, ἑαυτὴν συνάπτει καὶ συνενοῖ τῷ σώματι, ᾧπερ αὐτὸς ἑαυτὸν μέλος ποιήσας συνέδησε, γίνεται δὲ τῆς κακίστης ταύτης ἑνώσεως ὁ ἀποστάτης, ὁ τῆς ψευδαδελφείας υἱός, ὁ ψευδάδελφος οἷον καὶ κάλλιστος τῶν δύω ἀσυμβάτων σύνδεσμος, τῆς Ἀνατολικῆς φημι καὶ τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας.

» Ἐνταῦθα δὲ γενόμενος εἴτε ἀποχρώντως εἴτε καὶ μὴ ἀπαντήσας σιγᾶν ἀναγκάζομαι· αὐτὸς δὲ σύγγνωθι· ἀναχαιτίζει γάρ μου τοῦ λόγου τὴν πρόοδον τὸ ἐπερχόμενον δάκρυον. Φεῦ τῆς συμφορᾶς! φεῦ τῆς τοῦ γένους καταισχύνης! φεῦ τῆς ψυχικῆς ἀπωλείας! ὀδυνηρότατον τὸ πτῶμα, εἰ μὴ ἄρα καὶ τὴν ἀνάστασιν τῆς νῦν αἰσχίστης πτώσεως ὀψόμεθα, καθάπερ καὶ τὴν ἐπανόρθωσιν τῶν τότε ἐν Φλωρεντίᾳ τὴν πίστιν ἀθετησάντων *ἀναγινώσκομεν. Ἔτει ,αψε', Αὐγούστου λ'.*»

Ἴσον τοῦ περὶ τοῦ Φιλαδελφείας συνοδικοῦ.

« Νεόφυτος ἐλέῳ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

» Οὐ σκοπὸς ἡμῖν οὐδὲ πρόθεσις μακρούς ἀποτείνειν λόγους εἰς παράστασιν καὶ περιγραφὴν τῶν τῆς Ἀνατολικῆς καθ' ἡμᾶς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας ἱερῶν δογμάτων καὶ θείων παραδόσεων· καὶ γὰρ ταῦτα καλάμῳ θείῳ πνεύματι κεκινημένῳ ἐντελῶς καὶ ἀπηκριβωμένως ὡς ἀληθῶς περιγράφουσιν ὅλος ὁ ἱερὸς σύλλογος τῶν θείων πνευματοφόρων Ἀποστόλων καὶ ὁ θίασος ἅπας τῶν σεπτῶν καὶ θεηγόρων πατέρων. Ἀπόχρη δ' οὖν ἡμῖν εἰπεῖν καὶ οἱονεὶ ὑπομνηματίσαι, ὡς ἀνάγκη πᾶσα περὶ τῆς ἐν Ἐνετίαις ἐκλογῆς παρὰ τῶν ἐκεῖ διατελούντων γραικοπαροίκων ὀρθοδόξων χριστιανῶν εἰς ἀποκατάστασιν νέου ἀρχιερέως, εἰς ἐπίσκεψιν αὐτῶν ἀρχιερατικήν.

» Ἐπειδὴ γοῦν ὁ ἀρχιερατεύων ἐν Βενετίᾳ Φιλαδελφείας Σωφρόνιος ἀπέδωκε τὸ κοινὸν χρέος κατὰ . . . . » [Ἐλλείπει].

Ἐνταῦθα τελειώνει τὸ χειρόγραφον.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΤΩΝ

ΗΘΙΚΩΝ ΝΙΚΟΜΑΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ

('Ανεγνώσθη ἐν τῇ ΩΙΔ' συνεδριάσει τῆς 2 ἀπριλίου 1886).

Ἐπιχειροῦντες νὰ συνοψίσωμεν τὰς ἀπὸ τῆς μελέτης τῶν «Ἠθικῶν Νικομαχείων» σκέψεις καὶ παρατηρήσεις ἡμῶν πρὸς κατανόησιν τοῦ ὅλου τῆς ἐμβριθοῦς ταύτης πραγματείας, ἀρχόμεθα ἀφ' ἧς καὶ οἰκοδομεῖται βάσεως αὐτή, ἀπὸ τοῦ ἄκρου ἀγαθοῦ.

Κατὰ τὸν Σταγειρίτην φιλόσοφον, ὁ βίος *τοῦ ἀνθρώπου, ὡς καὶ πᾶσα αὐτοῦ τέχνη καὶ* ἐνέργεια, ἔχει σκοπὸν καὶ τοῦτον πάντων ἀνώτατον καὶ τελειότατον, οὗ τινος οἱ μὲν πλεῖστοι ἁμαρτάνουσι, πάνυ δὲ ὀλίγοι, οἱ σπουδαῖοι, ἐπιτυγχάνουσι. Πρὸς ἐπιτυχίαν δὲ τοῦ σκοποῦ τούτου τοῦ ὑψίστου εἶναι χρεία τέχνης προσγινομένης, ὡς πᾶσα ἄλλη τέχνη, ἀσκήσει καὶ μαθήσει. Ὁ σκοπὸς οὗτος ἀνευρίσκεται ἐπαγωγικῶς καὶ καλεῖται *ἄκρον ἀγαθόν*. Διότι, ὡς διὰ πασῶν τῶν τεχνῶν καὶ πράξεων ἐπιδιώκεται ἀγαθόν τι, οἷον διὰ τῆς ἰατρικῆς ἡ ὑγεία, διὰ τῆς γυμναστικῆς ἡ εὐρωστία, διὰ τῆς στρατηγικῆς ἡ νίκη, διὰ τῆς νομοθετικῆς ἡ εὐνομία καὶ οὕτω καθεξῆς, οὕτω διὰ τῆς πολιτείας, ἡ τὰ πάντα ὑπηρετοῦσι καὶ πάντα ἐμπεριέχονται, ἐπιδιώκεται τὸ ἄκρον ἀγαθόν, ὅπερ ἐστὶν ἡ παρὰ πάντων ποθουμένη εὐδαιμονία, οὐ πέραν οὐδὲν ἄλλο τέλος ἐνταῦθα νοεῖται· ἄρα ὁ σκοπὸς τῆς πολιτείας ὁ πάντων τελειότατος· ἀποκλείεται λοιπὸν τοῦ ἀγαθοῦ τούτου ὁ μὴ ἐλεύθερος μηδὲ πολιτείαν συγκροτήσας ἄνθρωπος.

Ἂν δὲ τὸ ἄκρον τοῦτο ἀγαθὸν θνήσκει καὶ παρέρχεται καὶ αὐτό, ὡς πάντα τὰ ἄλλα ἐνταῦθα ἀγαθά, ἀφ' ὧν καὶ ὡς ἀπό ἀναβαθμίδων προέβη εἰς τὸ ἄκρον τοῦτο, ἢ ἂν εἶναι ἀθάνατον καὶ ἀίδιον μετὰ τῆς ἀθανάτου ψυχῆς, οὐδὲν ἐξ ἀρχῆς σαφὲς περὶ τούτου λέγεται, ὡς ὑπερβαῖνον τὰ ὅρια τῆς ἐμπειρικῆς μεθόδου. Καὶ ὅμως φαίνεται κατ' αὐτὸν ἡ εὐδαιμονία ὑπάρχουσα καὶ πέραν τῆς ἐνταῦθα ζωῆς· καθόσον εἴ τι φθάνει πρὸς τοὺς τεθνηκότας εἴτε ἀγαθὸν εἴτε τοὐναντίον, φρονεῖ ὅτι εἶνε ἀσθενὲς καὶ μικρὸν καὶ τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον βέβαια, ὥστε νὰ μὴ καταστήσῃ *εὐδαίμονας τοὺς μὴ ὄντας*, μηδὲ τοὺς *ὄντας μακαρίους ν' ἀφαιρέσῃ τὴν μακαριότητα.*

Ἐνῷ δὲ σταθερῶς ἔχεται τῆς πείρας καὶ ἀπωθεῖται τὸ τοῦ Πλάτωνος ἰδεῶδες, λανθάνει πως ἑαυτῷ ἀντιφρονῶν, τιθέμενος τὴν πολιτείαν ὡς τι καθ' ἑαυτὴν τέλειον καὶ τὸ τέλος αὐτῆς συνεπῶς τελειότατον καὶ ἄκρον ἀγαθόν. Διότι πῶς τὰ ἀτελῆ ἄτομα καὶ περιωρισμένα, ἐξ ὧν αὕτη συγκροτεῖται, θ' ἀποτελέσωσι τὸ τέλειον; ἄρα τὸ ἰδεῶδες νοεῖται τῆς πολιτείας, πρὸς ὃ καὶ ἀποβλέπει τῷ ὅλῳ ματι τῆς ψυχῆς, ὥσπερ περὶ τὰ τέλη τῆς πραγματείας αὐτοῦ μάλιστα ὑψοῦται εἰς αἰθέρα ὑπέργειον, τὴν καθαρὰν τοῦ πνεύματος θεωρίαν, καθ' ἣν καὶ ὁ Πλάτων ὑψιπετῶς ἐν τῷ Θεαιτήτῳ ἀναρωνεῖ: « Διὸ καὶ πειρᾶσθαι χρὴ ἐνθένδε ἐκεῖσε φεύγειν ὅτι τάχιστα. Φυγὴ δὲ *ὁμοίωσις Θεῷ* κατὰ τὸ δυνατόν· ὁμοίωσις δὲ δίκαιον καὶ ὅσιον μετὰ φρονήσεως γενέσθαι». Οὕτω πολλαχοῦ τῆς πραγματείας ὑποδηλοῦται τὸ ἰδεῶδες, τὸ καλόν, τὸ δίκαιον, τὸ θεῖον καὶ εἴ τι τοιοῦτον.

Ὅπως ὅμως ὑποβάλῃ ἀσφαλὲς θεμέλιον τῆς λογικῆς καὶ ἐμπειρικῆς αὐτοῦ ἐρεύνης, ἐπιχειρεῖ διὰ μακρῶν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸν ὁρισμὸν τῆς εὐδαιμονίας, ἀτελέστερον τὸ πρῶτον, ἵνα ἐπισκοπήσας τὰ πρὸς αὐτὴν φέροντα, τὰς ἠθικὰς δῆλα δὴ καὶ διανοητικὰς ἀρετὰς πρῶτον, οἷον ὑψίστης τέχνης ἐξόχους ἱκανότητας, συμπληρώσῃ ἐν τῷ τέλει τῆς

πραγματείας τὸν ὁρισμὸν ἀκριβέστερον μετὰ τὴν ἐμβριθῆ κατόπτευσιν τῶν διαφόρων ἀρετῶν καὶ σαφῆ ὡς οἷόν τε αὐτῶν ἐξήγησιν. Ὅθεν ὁρίζεται ἐν πρώτοις ἡ εὐδαιμονία, τὸ ποθούμενον ἄκρον ἀγαθόν, ὡς ἐνέργεια ψυχῆς κατ' ἀρετὴν *τελείαν*. Οὕτως ἄρα ὑποτίθεται, ὅτι ὑπάρχει δὴ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἄκρα καὶ τελεία ἀρετή, ὅπερ πάνυ ἀμφίβολον. Οὕτω δὲ ὁριζομένη ἡ εὐδαιμονία τίθεται ὡς τὸ ὑπέρτατον τῶν ἀγαθῶν καὶ ἄριστον, ὅπερ προαιρούμεθα αὐτὸ καθ' αὑτὸ ὡς τὸν τελευταῖον τοῦ βίου σκοπόν, οὗ παραγενομένου οὐδὲν ἄλλο ζητοῦμεν.

Ἀλλὰ τοῦτο τί ἄλλο εἶναι ἢ τὸ ἰδεῶδες ἐκεῖνο, αὐτὸ τοῦτο ἡ κατὰ Πλάτωνα ἕνωσις μετὰ τοῦ θείου;

Τοιαύτης λοιπὸν οὔσης τῆς εὐδαιμονίας ἔπεται, ὅτι ὁ μὴ ἐνεργῶν μετὰ λόγου κατ' ἀρετὴν τελείαν, οἷα ὑπετέθη, δὲν ζῇ τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, καθ' ὃ ἀνθρώπου. Ὅτι δὲ ἡ ζωὴ τῆς εὐδαιμονίας εἶναί τι ἰδεῶδες, ὡς προεδηλώθη, τούτου ἀπόδειξις εἶναι, ὅτι καὶ πάντα τὰ ἄλλα ἀγαθὰ ἀπολαύσας ὁ ἄνθρωπος, δόξαν καὶ τιμὴν καὶ πλοῦτον, ἐπόθησε πάλιν ὑπέρτερόν τι ἐνδομύχως ἀγαθόν· διότι τὰ ἀγαθὰ ἐκεῖνα εἶναι ἐξωτερικά, ὡς λέγει· ὥστε τὸ πολούμενον τοῦτο ἀγαθὸν δὲν εἶναι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἀγαθῶν, τῶν ἐξωτερικῶν, ἀλλ' εἶναι τὸ τῆς ἀγαθῆς συνειδήσεως, ἥτις συνδέει τὸν λόγον ἔχοντα ἄνθρωπον πρὸς ἄλλον ὑποδηλούμενον κόσμον, ὡς πολλαχοῦ τῆς πραγματείας ἱκανῶς ὑπεμφαίνεται.

Διότι διελθὼν μετ' ἀκριβείας θαυμαστῆς καὶ μελέτης τὰς τῆς ψυχῆς ἐνεργείας καὶ παθήσεις, διαιρέσας δὲ τὰς ψυχικὰς τοῦ ἀνθρώπου ἀρετὰς εἰς ἠθικὰς καὶ διανοητικάς, καὶ τὰς μὲν ἀποδείξας ἐκ τοῦ ἔθους παραγομένας καὶ ἀποκτωμένας, καθ' ὅσον ἀσκούμενοι γινόμεθα τοιοῦτοι, ὡς ἐν πάσῃ τέχνῃ, οἷον δίκαια πράττοντες γινόμεθα δίκαιοι, καὶ σώφρονα σώφρονες, ὥσπερ οἰκοδομοῦντες οἰκοδόμοι γινόμεθα καὶ κιθαρίζοντες μικρὸν κατὰ μικρὸν κιθαρισταί καὶ ἐπὶ τέλους ἀγαθοὶ κιθαρισταί, καθ' ὃ ἐπιδεκτικοί, εἶτα δὲ καὶ τὰς δικαστικὰς διακριβώσας ἀρετὰς ἁπάσας, αἵτινες διδασκαλίᾳ καὶ μαθήσει ἀναπτύσσονται καὶ προσκτῶνται, πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὴν πάντας συνέχουσαν ὁπωσδήποτε φιλίαν, ὡς τινα συνεκτικὴν ἐν ἀνθρώποις δύναμιν, διερευνήσας πολυειδῶς, καταλήγων οὕτω εἰς τὸν σαφέστατον αὐτοῦ τῆς εὐδαιμονίας ὁρισμόν, αὐτὸ τὸ ἰδεῶδες ἐπιβεβαιοῖ· ὡς καὶ αἱ ἐν ὅλῃ τῇ πραγματείᾳ διήκουσαι ἰδέαι, εἶναι τὸ *θεῖον*, ὁ *ὀρθὸς λόγος*, τὸ *καλόν*, ἡ *ἀλήθεια*, τὸ *δίκαιον*, ἡ *ἀγάπη*, ἡ *ὑψίστη καὶ καθαρὰ τῆς συνειδήσεως ἡδονή*.

Ταῦτα μὲν περὶ τοῦ ἰδεώδους καθόλου· ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα ἐπισκοπῶν τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν, ὡς ἔχει, καὶ διερευνῶν ἄριστα τάς τε πράξεις καὶ ἐνεργείας καὶ παθήσεις τῆς τε εὖ καὶ ὑγιῶς ἐχούσης ψυχῆς καὶ τῆς διαφοροτρόπως καὶ ποικίλως νοσούσης, δείκνυσι μὲν ὁποῖοι ἦσαν καὶ εἶναι οἱ ἄνθρωποι τοὺς τρόπους καὶ τὰ ἤθη καὶ τὴν διάνοιαν, ἐξαγγέλλει δέ, ὁποίους *ἔδει εἶναι* κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον, ὃν ἐπιβάλλει τὸ ἐν ἡμῖν θεῖον, ὁ νοῦς. Οὗτος ἄρα ὁ ὕψιστος ἠθικὸς νόμος, οὐδόλως ὑπερβαίνων τὰ ὅρια τοῦ ἀνθρωπίνου νοός. Ὅθεν οὐδαμοῦ μὲν ἐνδείκνυται σαφῶς ἡ ἄλλη τοῦ ἀνθρώπου σχέσις πρὸς τὸν Θεόν, ἐξ ἧς ὁ νόμος ὁ ἠθικὸς καὶ τὰ καθήκοντα ἡμῶν πάντα· διότι τοιαύτη ἦν ἡ περὶ τοῦ κόσμου τότε θεωρία· ὁ Θεὸς ἦν ἁπλῶς τὸ πρῶτον κινοῦν αἴτιον· φύσει δὲ καὶ ἐκ συνειδήσεως ἐποίουν τὰ τοῦ νόμου οἱ ποιοῦντες τὰ τῆς ἀρετῆς, βεβαιότατα αὐτὰ ἐν ἑαυτοῖς συνειδότες, ὡς μαρτυρεῖ αὐτὸς ὁ φιλόσοφος· « περὶ οὐδὲν γάρ, λέγει, τῶν ἀνθρωπίνων ὑπάρχει βεβαιότης ὡς περὶ τὰς ἐνεργείας τὰς κατ' ἀρετήν· καὶ τῶν ἐπιστημῶν αὗται δοκοῦσι μονιμώτεραι εἶναι »· ὅπερ καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ῥωμαίους παρατηρεῖ λέγων· « Ὅταν ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῶσιν, οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες *ἑαυτοῖς εἰσι νόμος*, οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου *γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις* αὐτῶν, συμμαρτυρούσης τῆς συνειδήσεως καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων ».

Οὕτω λοιπὸν διερχόμενος ἐπιστημονικῇ ἐρεύνῃ τὰς ἠθικὰς ἀρετὰς ἀνάγει αὐτὰς ἐκ τῆς ἠθικῆς ταύτης συνειδήσεως ὁρμώμενος ἑκάστοτε εἰς τὸ καλόν, τὸ δίκαιον, τὴν καθαρὰν τῆς καρδίας ἡδονήν, τὸν ὀρθὸν λόγον. Καὶ ἐν μὲν τῇ ἀνδρείᾳ λέγει, ὅτι τὴν ἀρετὴν ταύτην ἀποτελεῖ κυρίως ἰδέα τις τῆς ψυχῆς ἠθική, ἡ ἰδέα τοῦ καλοῦ, *τοῦ καλῶς ζῆν καὶ καλῶς ἀποθανεῖν*.

Σωφροσύνην δὲ καλεῖ τὸ ζῆν μετρίως καὶ *τῷ λόγῳ μὴ ἐναντιοῦσθαι*.

Τὴν δ' ἐλευθεριότητα χαρακτηρίζει ὡς ἀγάπην πρὸς τὴν εὐπρέπειαν ἔμφυτον. Καὶ ἐν τοῖς τροπικοῖς τοῖς καλοῖς καὶ δεξιοῖς κανόνα ἔχει ὡσαύτως τὸ καλὸν καὶ πρέπον καὶ τὸ μηδέ-

ποτε ἐναντίον τῆς ἀληθείας, τοῦ καλοῦ καὶ συμφέροντος πράττειν καὶ ἐνεργεῖν· συμφέρον δὲ καὶ πρέπον ἐννοητέον βεβαίως τὸ προσαρμοζόμενον τῇ κυρίᾳ ἡμῶν φύσει, τῇ λογικῇ.

Ἐν δὲ τῇ μακρᾷ τῆς δικαιοσύνης ἀναλύσει, ἐν ᾗ καὶ που ποιητικώτερον αἴρεται ὁ φιλόσοφος, (καθόσον ἀναφέρεται ἡ ἀρετὴ αὕτη καὶ *πρὸς ἕτερον*· ἄριστος γάρ, λέγει, οὐχ ὁ πρὸς ἑαυτὸν χρώμενος τῇ ἀρετῇ, ἀλλ' ὁ πρὸς ἕτερον· ὅπερ καὶ χαλεπόν), ὑψοῦται τῳόντι ὑπεράνω τοῦ ἀτόμου, *ταῦ ἐγώ*, καὶ ὑποτίθεται τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας τὸ θεμέλιον· ἀλλὰ ἐν τῷ περὶ φιλίας ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ ἀγάπη καὶ ταύτην (τὴν δικαιοσύνην) ἀναπληροῖ· ὅπου γὰρ φιλία καὶ *ἀγάπη*, οὐδεμία ἀδικία ».

Δηλοῖ ὅμως ἐν τῇ ἰδέᾳ τῆς δικαιοσύνης καθόλου ἐνοῦσαν τὴν ἰδέαν τοῦ καθήκοντος, *τὴν συνέχουσαν τὴν κοινωνίαν ὅλην*, εἰ καὶ κατὰ διαφόρους βαθμοὺς καὶ σχέσεις. Οὐχ ἧττον ἐπικρατεῖ ἡ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης περὶ ἀνισότητος τῶν ἀνθρώπων θεωρία, ἢ εἰς ἐλευθέρους καὶ δούλους, ἄνδρας καὶ γυναῖκας διαιροῦσα αὐτούς· διὸ οὐ ταὐτὸν πᾶσιν ἀναγνωρίζει δίκαιον, εἰ καὶ ἐν τῷ βάθει τῆς συνειδήσεως ἀμυδρῶς πως ἀπαρνεῖται τοῦτο ἀποφαινόμενος, ὅτι καὶ πρὸς τὸν δοῦλον, καθ' ὃ ἄνθρωπον, δέον ν' ἀπονείμωμεν *δίκαιόν τι ἀνθρώπινον*.

Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ λοιπόν, τῇ πᾶσαν συλλήβδην ἀρετὴν περιλαμβανούσῃ, διερευνᾷ κατὰ πρῶτον τὸ ζήτημα τῆς ἐλευθέρας βουλήσεως, τὸ κινοῦν τὴν πρᾶξιν αἴτιον. Ταύτην δὲ παραδέχεται ὡς τὸν μόνον γνώμονα τῆς ἠθικῆς πράξεως· ἄνευ δ' ἐλευθέρας βουλήσεως οὔτε ἠθικότητα οὔτε εὐθύνην ἀναγνωρίζει. Σαφῶς δὲ δηλοῦται καὶ ἐντεῦθεν ἡ ἠθικὴ συνείδησις, ὅταν ὁμολογῇ, ὅτι τὸ ἀδικεῖν ἐστι ψεκτόν, καθ' ὃ καὶ συμφωνεῖ μετὰ τοῦ Σωκράτους εἰπόντος, ὅτι τὸ ἀδικεῖσθαι κρεῖσσον τοῦ ἀδικεῖν. Διότι πόθεν ψέγεται; ἔσωθεν βεβαίως καὶ φύσει ἐκ τοῦ γραπτοῦ ταῖς καρδίαις νόμου. Ἀλλὰ πόθεν ἡ συνείδησις αὕτη; τοῦτο θεωρεῖ δεδομένον· οὐδεμία δὲ ζητεῖται ἀπόδειξις, ἀλλ' οὐδὲ χρείαν ἔχει ἀποδείξεως, ὡς δὲν ἔχει χρείαν ἀποδείξεως τὸ φῶς καὶ ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου τοῖς ζῶσι καὶ βλέπουσιν.

Καὶ ἐν ταῖς διανοητικαῖς ἀρεταῖς αἱ αὐταὶ κρατοῦσιν ἔννοιαι. Ὁ ὀρθὸς λόγος, ὃς τις εἶναι ἡ ὑγιὴς διανοητικὴ ἡμῶν δύναμις, οὗτος ὁρίζει τὸ μέσον καὶ τὴν μεσότητα· ἡ δὲ ἀρετὴ κατ' αὐτὸν εἶναι μεσότης. Ἀλλὰ τί εἶναι ὀρθὸς λόγος; τοῦτο ἀφίνει ἀσαφὲς καὶ ἀόριστον, εἰ καὶ πρὸς διασάφισιν διαιρεῖ τὸ νοητικὸν ἢ τὸν λόγον εἰς ἐπιστημονικὸν καὶ εἰς λογιστικόν, τὴν δὲ ψυχὴν καθόλου εἰς αἴσθησιν, νοῦν καὶ ὄρεξιν, ἢ αἰσθητικόν, νοητικὸν καὶ βουλητικόν. Ἐν τῇ συμφωνίᾳ δὲ τοῦ νοῦ καὶ τῆς ὀρέξεως εὑρίσκει τὸ ὀρθὸν ἢ τὸν ὀρθὸν λόγον: Ὅ,τι ὁ νοῦς καταφάσκει, τοῦτο καὶ ἡ ὄρεξις δέον νὰ ἐπιδιώκῃ, ὥστε ἀμφοτέρων συμπιπτόντων εἶναι ἡ ἀλήθεια οὐ μόνον θεωρητική, ἀλλὰ καὶ πρακτική· θεωρητικὴ δὲ μόνον μένει ἡ διάνοια ἐκεῖ, ἔνθα ἡ βούλησις οὐδὲν ἔχει μέρος, ὡς ἐν τοῖς Μαθηματικοῖς. Ἀλλ' ἔτι σαφέστερόν ἐπιχειρεῖ νὰ ὁρίσῃ τὸν ὀρθὸν λόγον· παρατηρεῖ, ὅτι, ὁ ὀρεγόμεθα ἢ βουλόμεθα, *ἕνεκά τινος* ὀρεγόμεθα, ὀρεγόμενοι δὲ προαιρούμεθα καὶ κινούμεθα· τουτέστιν ἡ προαίρεσις κινεῖ τὴν πρᾶξιν, τὴν δὲ προαίρεσιν ὁ λόγος (*τὸ ἕνεκά τινος*) ὁ καθαρός. Παρατηρεῖ δὲ ὅτι, ὅπως κατορθῶται τοῦτο, ἀπαιτεῖται ἕξις ἠθικὴ ἐξ ἀγωγῆς, ὥστε τὸ ὑπὸ τοῦ λόγου ὁριζόμενον, ὃ καὶ βούλεται τις κυρίως, διότι τὸ ἀγαθὸν ἕκαστος βούλεται, τοῦτο νὰ πράττῃ καὶ οὐχὶ τὸ παρὰ τὸν λόγον. Συνάγεται δέ, ὅτι ἡ διάνοια οὖσα καθ' ἑαυτὴν θεωρία τῶν πραγμάτων καὶ γνῶσις οὐδὲν αὐτὴ κινεῖ, ἀλλ' ἡ διάνοια ἡ ἕνεκά τινος, ἢ ὁ *λόγος*, οὗτος κινεῖ εἰς πρᾶξιν ἢ καὶ πάθησιν. Ἀλλὰ τί εἶναι αὖθις τοῦτο τὸ *οὗ ἕνεκα*; Εἰς λύσιν τῆς ἀπορίας ταύτης λέγει, ὅτι ἡ τοιαύτη ἀρχὴ εἶναι ὁ ἄνθρωπος (προαίρεσις διανοητικὴ) καὶ ὅτι ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ τῆς πράξεως ἢ ποιήσεως περατοῦται ἡ ἔννοια τοῦ ἀνθρώπου. Συνάγεται λοιπόν, ὅτι τὸ ἐν ἡμῖν θεῖον, τὸ καλόν, τὸ ἀληθές, τὸ ἀγαθόν, τὸ δίκαιον, ταῦτα ἐννοητέον ὡς τὸ *οὗ ἕνεκα*· διὸ δὴ καὶ ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ τοιαύτη ἀρχὴ εἶναι κυρίως ὁ ἄνθρωπος, τὸ ἐν ἡμῖν θεῖον δηλονότι· εἰς πόσον ὕψος ἰδεῶδες ἀνάγεται ὁ καθόλου βεβαίως ἄνθρωπος, οὐχὶ ὁ καθ' ἕκαστον, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ Γραφῇ ἐν τῷ: Ἐγὼ εἶπον θεοί ἐστε καὶ υἱοὶ Ὑψίστου!

Ταῦτα περὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Ἀλλὰ τίνι θνητῷ οὗτος ἄνευ σοφιστείας ἐσωτερικῆς ἀποκαλύπτεται;

Ἀπὸ τῶν διανοητικῶν ἀρετῶν χωρίζεται ἡ τέχνη καὶ ἡ ἐπιστήμη ὡς ἀπὸ τῆς πράξεως καθαρῶς κεχωρισμέναι μηδὲ ἐπὶ τὸ βουλητικὸν ἐπενεργοῦσαι· ἀναδείκνυνται δὲ πρακτικαὶ ἀρεταὶ διανοητικαὶ ἡ φρόνησις, ἡ σοφία καὶ ὁ νοῦς. Καὶ ἡ μὲν φρόνησις θεωρεῖται μία, αὐτὸ τοῦτο ἀρετὴ καθόλου, τὸ ὀρθὰς δόξας ἔχειν περὶ τὰ ἐνδεχόμενα ἄλλως ἔχειν,

περὶ ὧν δὴ καὶ βούλησις καὶ προαίρεσις, καὶ ὅτι ἡ μὲν ἠθικὴ ἀρετὴ τίθησι τὸν σκοπὸν ὀρθόν, ἡ δὲ φρόνησις τὰ μέσα. Ὑπάγει δὲ εἰς τὴν φρόνησιν καὶ τὴν πολιτικὴν ἐπιστήμην, διαιρουμένην εἰς νομοθετικὴν καὶ ἰδίᾳ πολιτικήν, τὴν περὶ τὰ καθ' ἕκαστα τῆς πολιτείας.

Ἀλλ' ἐξαίρετον φρόνησιν θεωρεῖ τὴν ἰδίᾳ λεγομένην *εὐβουλίαν*, ἥτις σκοποῦσα τὸ ἔσχατον καὶ τελειότατον, τὴν εὐδαιμονίαν, τόν τε προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἀδυναμίαν αὐτοῦ ὡς ἀνθρώπου, τούς τε θείους καὶ ἀνθρωπίνους νόμους ἀναλογίζεταί τε καὶ σέβεται. Πλὴν διαφεύγει αὐτὸν ἐνταῦθα ἡ κυριολεξία τῆς ἐννοίας ταύτης, ἥτις ἐστὶν ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ συνειδυῖα τὰ ὅρια τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας καὶ ἐνεργείας καὶ ἐν τῇ κατὰ Πλάτωνα πενίᾳ ἀναζητοῦσα καὶ *ποριζομένη* τὴν εὐδαιμονίαν.

Τάσσεται δὲ καὶ ὁ νοῦς ἐν ταῖς διανοητικαῖς ἀρεταῖς· διότι ὁ νοῦς εἶναι τῶν ἐσχάτων ἐπ' ἀμφότερα, καὶ ἀνιούσης καὶ κατιούσης τῆς κλίμακος· τὰ δὲ πρακτὰ εἶναι ἔσχατα. Ὁ νοῦς εἶναι τὸ ἐσωτερικὸν ὄμμα τῆς ψυχῆς, ὅπερ οἱ μὴ ἔχοντες οὐ βλέπουσι βλέποντες, οὐδὲ ἀκούουσιν ἀκούοντες. Διὰ τοῦ νοὸς βλέπομεν τοὺς πρώτους ὅρους ὡς καὶ τοὺς ἐσχάτους, τοὺς αἰσθανόμεθα, ἂν καὶ τὸν λόγον τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν ἀγνοοῦμεν καὶ βλέπομεν, ὅτι ἀγνοοῦμεν, ὡς ἔλεγε καὶ ὁ Σωκράτης, ὅτι ἓν οἶδεν, ὅτι οὐδὲν οἶδεν.

Τὸν νοῦν λοιπὸν καὶ τὴν φρόνησιν, ὧν ἐπίτασις εἶναι ἡ σοφία, καθίστησιν ἡγεμόνα τοῦ ἀνθρώπου· οὗτος δὲ ὁ ἡγεμὼν πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ κράτος ἐπὶ τοῦ ὀρεκτικοῦ καὶ βουλητικοῦ· ἀπὸ πάσης δὲ ἄλλης ἐπηρείας νὰ εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐλεύθερος. Αὕτη δὲ εἶναι *ἡ ἐγκράτεια*, ἧς οἱ στερούμενοι, ἐφ' ὅσον στεροῦνται αὐτῆς, ἀπώλεσαν οὕτως εἰπεῖν καὶ τὴν ἀνθρωπίνην αὐτῶν ἀξίαν. Τίς δὲ ἄλλη εἶναι ἡ ἀξία τοῦ ἀνθρώπου ἢ ἡ ἀνωτέρω πολλάκις μνημονευθεῖσα ἐν ἡμῖν ἰδέα τοῦ θείου, τοῦ καλοῦ, τοῦ ἀγαθοῦ, ἅπερ ὁ νοῦς καὶ ἡ φρόνησις ἀμέσως ὁρᾷ καὶ ἀντιλαμβάνεται;

Ἐπὶ τῆς ἐγκρατείας προβάλλεται καὶ τὸ πολύκροτον ἐκεῖνο ζήτημα: πῶς συμβαίνει, ὥστε καὶ ἐπιστάμενός τις πράττει, παρ' ὃ ἐπίσταται. Ἐν τῇ ἐρεύνῃ τῆς ἀπορίας ταύτης καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι *ἔοικε συμβαίνειν, ὃ ἐλήλυθε Σωκράτης*, ὃς ἔλεγεν, ὅτι αἱ ἀρεταὶ εἶναι ἐπιστῆμαι. Διότι ὁ λέγων, ὅτι ἐπίσταται, πράττων δὲ παρ' ὃ λέγει, ὅτι ἐπίσταται, πολυειδῶς ἀποδείκνυται, ὅτι ἀκριβῶς οὐκ ἐπίσταται· ἢ τὴν μείζονα πρότασιν ἢ τὴν ἐλάσσονα, τὴν μερικήν, κἄπως ἀγνοεῖ· τὸ δὲ ἐπαναλαμβάνειν τὸ συμπέρασμα, τοῦτο δὲν εἶναι ἐπίστασθαι. Παρατηρητέον ὅμως, ὅτι τοιαύτη ὑπερακριβὴς περὶ τῶν ἠθικῶν ἐπιστήμη εἶναι ὁ κλῆρος τῶν ἐξόχων μόνον πνευμάτων, τῶν ἰδίᾳ πρὸς τὸ ὑπέρτατον Ὄν, τὸ ὄντως Ὄν, τὸ ἀγαθόν, ἐνατενιζόντων· ἡ δὲ συνήθης ἀνθρωπίνη διάνοια καὶ ἐπιστήμη ἔχει χρείαν φωτὸς ἀντικειμενικοῦ, βοηθείας ἄνωθεν καὶ ἀποκαλύψεως ἐν πίστει ζωοποιουμένης καὶ μᾶλλον ἢ πᾶσα ἄλλη ἐπιστήμη· διότι αἱ κατ' ἀρετὴν ἐνέργειαι, τουτέστι τὰ τῆς ἠθικῆς συνειδήσεως, καὶ τῶν ἐπιστημῶν δοκοῦσι μονιμώτεραι, ὡς καὶ προείρηται.

Περάνας οὕτω τὰ τῶν ἀρετῶν, ἠθικῶν τε καὶ διανοητικῶν, διορᾷ ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους τῶν ἀνθρώπων κοινωνίᾳ καί τινα δεσμὸν συνέχοντα αὐτοὺς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον στενώτερον, τὸν τῆς φιλίας ἢ ἀγάπης. Ἐξηγεῖ δὲ τὸν δεσμὸν τοῦτον οὐχ ὡς ἔκ τινος τοῦ ἀνθρώπου σχέσεως πρὸς τὸν Θεόν, ἀλλ' ὡς ἐκ τοῦ ὅτι ἕκαστος φύσει φιλεῖ τὸ ἑαυτῷ ἀγαθὸν καὶ δὴ καὶ *πολλάκις τὸ φαινόμενον ἀγαθόν*. Ἐκ τῆς ἐμφύτου ἄρα *φιλαυτίας* νοεῖ πηγάζουσαν καὶ τὴν πρὸς ἄλλους φιλίαν, καθόσον ἐν αὐτοῖς ὁρᾷ τις ἀγαθόν τι, εἴτε τὸ συμφέρον, εἴτε τὴν ἡδονήν, εἴτε καὶ σπανιώτερον αὐτὸ τὸ ἀγαθόν· διότι τὸ συνδέον τοὺς ἀνθρώπους, παρατηρεῖ, συνήθως εἶναι τὸ συμφέρον ἢ ἡ ἡδονή, καὶ αὕτη οὖσα ἄλλη μορφὴ τοῦ συμφέροντος.

Ἐξηγῶν δὲ οὕτω τὴν φιλίαν οὐχ ἧττον τάσσει αὐτὴν ὑπερτέραν καὶ τῆς δικαιοσύνης· διότι φίλων ὄντων οὐδὲν δεῖ δικαιοσύνης, ἀκριβῶς κατὰ τό: ἡ ἀγάπη πάντα καταργεῖ ἢ ἀναπληροῖ. Ἀναπτύσσει δὲ σαφέστερον τὴν ἔννοιαν ταύτην λέγων, ὅτι δίκαιοι ὄντες προσδέονται φιλίας· διότι ἡ δικαιοσύνη, εἴτε ἡ καθολική, ἡ τῶν καθηκόντων πλήρωσις, εἴτε ἡ μερική, δὲν δύναται ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἀγάπην· διότι ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ὑπὲρ τὸ ἐπιβαλλόμενον καθῆκον καὶ πράττει καὶ προσφέρεται. Ἂν δὲ ἀληθεύῃ τὸ ἐναντίον, ὅτι, ὅπου δὲν ὑπάρχει τὸ δίκαιον, οὐδὲ φιλία ὑπάρχει, ἐνιοητέον βέβαια τὴν φιλίαν ὡς ἕψοιαν ὑπερκειμένην καὶ περιέχουσαν τὸ δίκαιον· διὰ τοῦτο εἰ μὴ ὑπάρχει τὸ δίκαιον, πῶς θὰ νοηθῇ ἡ ὑπερέχουσα φιλία; ἀλλὰ φιλίας οὔσης ὑπονοεῖται τὸ δίκαιον, ὡς ὑποκειμένη ἔννοια.

Τέλος δ' ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ ἀγαθοῦ μετὰ ὑψίστης τοῦ πνεύματος ἐξάρσεως ἐμφαντικώτατος καθίσταται ὁ λόγος· διότι βεβαιοῖ, ὅτι

οὐ μόνον αἱ μνῆμαι τῶν πεπραγμένων *ἡδεῖαι* τῷ ἐπιεικεῖ, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν μελλόντων ἔχει *ἐλπίδας* ἀγαθὰς ὁ ἐπιεικής. Οὗτος ὅ,τι πράττει, πράττει αὐτὸ διὰ τὸ *καλόν*. Ὁ σπουδαῖος πολλὰ πράττει καὶ ἕνεκα τῶν φίλων καὶ ἕνεκα τῆς πατρίδος, ὑπὲρ ὧν καὶ ὑπεραποθνήσκει ἐν ἀνάγκῃ, καὶ χρήματα παραιτεῖται καὶ τιμὰς καὶ ὅλως τὰ περιμάχητα ἀγαθὰ περιποιούμενος ἑαυτῷ τὸ καλόν· διότι αἱ τοιαῦται πράξεις θαυμάσιαι! ἀντὶ πάντων αἱρεῖται τὸ καλόν. Αὕτη λοιπὸν εἶναι ἡ θεότης τῆς Ἑλλάδος, τὸ καλόν· αὐτὸ ἡ ἑλληνικὴ ἠθικὴ συνειδησις καὶ θαυμάζει καὶ λατρεύει καὶ πρὸς αὐτὸ (τὸ καλόν) παρακελεύεται ἔσωθεν νὰ ῥυθμίζῃ καὶ βούλησιν καὶ πρᾶξιν. Ἡ πρὸς ταύτην τὴν θεότητα προσέγγισις καὶ ἕφεσις τυγχάνει οὖσα καὶ τῆς ὑψίστης ἡδονῆς πάροχος καὶ τῆς ἀληθοῦς εὐδαιμονίας, ἥτις ἐστὶν ἐνέργεια τῆς ψυχῆς κρατίστη καὶ ἀρίστη. Ἀποδείκνυται δὲ ἄριστον τῶν ἐν ἡμῖν ὁ νοῦς ἢ τὸ πνεῦμα, ὃ κατὰ φύσιν φαίνεται ἄρχον καὶ ἡγούμενον καὶ ἔννοιαν ἔχον περὶ καλοῦ καὶ θείου καὶ διὰ τοῦτο ὡς ἔχον τὴν ἰδέαν τοῦ θείου συγγενὲς ὂν τῇ θεότητι καὶ θεῖον. Ἐντεῦθεν συνάγεται, ὅτι ἡ τούτου ἐνέργεια κατὰ τὴν οἰκείαν καὶ αὐτῷ ἁρμόζουσαν ἀρετὴν εἶναι ὄντως ἡ τελεία εὐδαιμονία· ἀλλ' ἡ τοιαύτη συνεχὴς ἐνέργεια τοῦ νοητικοῦ εἶνε *ἡ θεωρητική*. Ἄρα τελείαν εὐδαιμονίαν καλεῖ τὴν τοῦ θεωρητικοῦ βίου τάσιν πρὸς ἕνωσιν μετὰ τοῦ θείου. Ἐντεῦθεν δὲ συνάγεται καὶ ἡ ἀθανασία τῆς ψυχῆς τῆς θεωρούσης τὸ θεῖον· διὸ καὶ ἐμφαντικώτατα παρακελεύεται τὸν ἄνθρωπον *ἀπαθανατίζειν*, τουτέστι φρονεῖν ἀθάνατα καὶ μὴ θνητὰ ὡς θνητόν· τὸ γὰρ θεῖον, φησίν, ἀθάνατον· θεῖον δὲ ὁ νοῦς καὶ ὁ λόγος καὶ τῶν ἐν ἡμῖν τὸ θειότατον· ὥστε διαλυομένου τοῦ συνθέτου, τὸ ἀθάνατον, ὁ νοῦς, διαμένει ἐς ἀεί, ὡς μετέχον ἀθανάτου οὐσίας. Αὗται εἶναι αἱ ὑπὸ τοῦ νοὸς ἀποκαλυπτόμεναι ἀλήθειαι.

Συνάγεται λοιπόν, ὅτι ἐν τῇ ἰδέᾳ καὶ τῇ πίστει τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς, εἰ καὶ μὴ καθ' ἡμᾶς σαφῶς καὶ ἀπ' ἀρχῆς ἐκπεφρασμένῃ, μηδὲ ἐν τῷ ἐνθέῳ ἐκείνῳ πυρὶ τῆς Γραφῆς, μηδὲ τοῦ Πλάτωνος, στηρίζεται καὶ ἡ ἠθικὴ τοῦ Ἀριστοτέλους ἐν τοῖς Νικομαχείοις. Ὁ νοῦς εἶναι θεῖον καὶ ἔχον τὴν ἰδέαν τοῦ καλοῦ καὶ ἀληθοῦς καὶ ἀγαθοῦ κατὰ συγγένειαν· τὸ δὲ καλὸν καὶ δίκαιον εἶναι, ὡς εἴπομεν, ἀπανταχοῦ ὁ ἔσχατος τῶν πράξεων καὶ ἐνεργειῶν σκοπὸς τοῦ ἐπιεικοῦς καὶ σπουδαίου, τοῦ Πλάτωνος ὁ θεῖος ἔρως ἢ ὁ ἠθικὸς τοῦ ἀνθρώπου προορισμός. Πολλὰ μὲν τὰ καλὰ καὶ ἀγαθά, εἴτε ὑλικὰ εἴτε πνευματικά, ὧν καὶ ἔχει πως χρείαν ὁ εὐδαίμων καὶ καλὸν νὰ μετέχῃ, ἀλλὰ τὸ ὕψιστον καλὸν καὶ ἀγαθὸν εἶναι τὸ θεῖον ἢ ὁ Θεός. Αὕτη ἡ κρατοῦσα ἰδέα ἐν πάσῃ τῇ ἀνατομικῇ ἐρεύνῃ τοῦ ἀνθρωπίνου ἤθους, ἐν ᾗ ἐπισκοπῶν ψυχολογικῶς τὸν ἄνθρωπον τῆς πόλεως ἰδίᾳ, οἷος ἐν τῇ πείρᾳ εὑρίσκεται, καὶ διαστέλλων ἐπιστημονικῶς τὸν παντοίως νοσοῦντα πολὺν ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ ὑγιῶς καὶ εὖ ἔχοντος ἵστησιν ἐν τῷ τέλει τῆς πραγματείας τὸ ἰδεῶδες τῆς ἀνθρωπίνης τελειότητος καὶ μακαριότητος *ἐν τῷ θεωρητικῷ βίῳ*, ὡς εἴρηται, καὶ κατὰ δεύτερον λόγον ἐν τῷ πρακτικῷ, οἱονεὶ τὸν νοῦν καὶ τὸν λόγον ἡγεμόνα τῆς προαιρέσεως καὶ πράξεως ἀνομολογῶν, οὐδόλως δὲ κεχωρισμένα αὐτὰ ἐννοῶν.

Ὅθεν ἐξάγεται καὶ τοῦτο, ὅτι, κατὰ τὸν Σταγειρίτην φιλόσοφον, ὁ *νοῦς*, τὸ θεῖον τοῦτο, εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ἠθικῆς καὶ τοῦ καθήκοντος, ὄχι *ἡ καρδία*, τὸ πῦρ τοῦ αἰσθήματος, *ἡ ἄπειρος ἀγάπη*· διό καὶ ἡ ἠθικὴ αὕτη εἶναι τις τέχνη λελογισμένη καὶ πως ψυχρότερον κηρυττομένη ἐν ὁμίλῳ λογίων καὶ πεπαιδευμένων.

Μετὰ τὴν περὶ ἠθικῆς καὶ εὐδαιμονίας ταύτην θεωρίαν ζητῶν, πῶς εἶναι δυνατὸν οἱ πολῖται νὰ γίνωνται ἀγαθοὶ καὶ ἐπιεικεῖς, ἐπειδὴ πρὸς τοῦτο οἱ λόγοι καὶ αἱ θεωρίαι δὲν ἐπαρκοῦσι, συμπεραίνει, ὅτι διὰ νομοθεσίας σοφῆς καὶ ἀγωγῆς καὶ πολιτείας δὲ καλῶς οὕτω συγκεκροτημένης κατορθοῦται τοῦτο, ὥστε οἱ πολῖται νὰ πράττῶσι τὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τὰ καλά, φρονῶν, ὅτι ὁ νόμος ἐπιτάσσων τὸ ἐπιεικὲς δὲν εἶναι ἐπαχθής. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα καταφαίνεται ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ἡ ἀνθρωπίνη ἀδυναμία· διότι γνωστόν, ὅτι ὁ νόμος, ὅσον σοφὸς καὶ ἂν εἶναι, παραβαίνεται. Πῶς λοιπὸν διὰ νόμου καὶ τῇ ἐντολῇ θὰ διορθωθῇ ὁ ἔσω ἄνθρωπος, εἰ μὴ φθὰς κατελήφθη ὑπὸ τοῦ πρὸς τὸ καλὸν καὶ τὸ θεῖον ἔρωτος, ὥσπερ Σωκράτης ἢ Πλάτων; Ὁ νόμος ἐστὶν ἡ καταδίκη ἡμῶν μᾶλλον.

Ἐλπίζει δὲ ὁ φιλόσοφος καὶ εἰς τὴν ἀγωγήν, ἣν καὶ ἐννοεῖ ὅλον τὸν βίον διὰ τῆς πολιτείας ῥυθμίζουσαν καὶ ὁδηγοῦσαν ἀεί· ἐξ ὧν συμπεραίνεται, ὅτι παραδέχεται ὡς *δυνατόν*, εἰ καὶ χαλεπὸν σφόδρα, ὁ ἄνθρωπος ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ οἴκοθεν νὰ φθάσῃ εἰς τὴν τελειότητα τῆς ἀρετῆς καὶ τὴν μετὰ τοῦ θείου ἕνωσιν·

διότι λέγει· « τὸ τῆς ἀρετῆς ἄθλον καὶ τέλος ἄριστον φαίνεται καὶ θεῖόν τι καὶ μακάριον· εἴη δ' ἂν καὶ *πολύκοινον*· δυνατὸν γὰρ ὑπάρξαι *πᾶσι* τοῖς μὴ πεπηρωμένοις πρὸς ἀρετὴν διά τινος *μαθήσεως καὶ ἐπιμελείας* », ὅπερ ἡμῖν φαίνεται οὐκ ὀρθῶς ἔχον.

Κ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ.

ΟΜΗΡΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Ἀναγνώσθησαν ἐν τῇ ΩΙΖ' συνεδριάσει τῆς 12 Μαΐου 1886, τῇ ΩΙΗ' τῆς 19 Μαΐου 1886, τῇ ΩΙΘ' τῆς 26 Μαΐου 1886, τῇ ΩΛΕ' τῆς 24 Νοεμβρίου 1886, τῇ ΩΛΖ' τῆς 8 Δεκεμβρίου 1886 καὶ ΩΜΣΤ' τῆς 2 Μαρτίου 1887.

Α'. ΟΜΗΡΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ.

Ὁ μακαρίτης Κ. Ἀσώπιος, τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων φιλολόγων ὁ πρύτανις, εἶπέ ποτε καὶ δικαίως, ὅτι περὶ τοῦ πολυκρότου ὁμηρικοῦ ζητήματος ἐγύθη περισσότερον μέλαν ἢ αἷμα κελαινῶν τῶν μαχομένων Ἑλλήνων καὶ Τρώων ἐν τῷ Σκαμανδρίῳ ὑπὸ τὸ Ἴλιον πεδίῳ. Ὄντως δὲ τοσαῦτα ἐγράφησαν καὶ γράφονται ὁσημέραι περὶ τοῦ μεγίστου τῶν ποιητῶν τῆς ἀρχαιότητος καὶ πάντων τῶν αἰώνων, μάλιστα ἐν Γερμανίᾳ, ὥστε οὔτε ὁ βίος ἑνὸς ἀνθρώπου βραχὺς ἄλλως ὢν δύναται νὰ ἐξαρκέσῃ εἰς ἀνάγνωσιν καὶ ἐκτίμησιν πάντων, οὔτε αἱ μικραὶ ἡμῶν δημόσιαι καὶ ἰδιωτικαὶ βιβλιοθῆκαι δύνανται νὰ χωρήσωσι καὶ περιλάβωσι τὰ ἑκάστοτε ἐκδιδόμενα πονήματα. Καὶ ὅμως πάντες διέρχονται καὶ θαυμάζουσι τὸν Ὅμηρον ὡς ἓν ὅλον ἄρτιον, ἡμεῖς δὲ οἱ νεώτεροι Ἕλληνες πολὺ περισσότερον καὶ διὰ πολλοὺς λόγους ἐπόμενοι ταῖς παραδόσεσι τῶν ἀρχαίων ἡμῶν προγόνων ὀφείλομεν νὰ θεωρῶμεν τὸν θεῖον Ὅμηρον ὡς ἓν καὶ ἀδιαίρετον ἔξοχον πρόσωπον, ἀρχηγὸν τοῦ θαυμασίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ ὡς τὰ μάλιστα ἐπενεργήσαντα καὶ ἐπενεργοῦντα εἰς τὴν παίδευσιν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους. Τοιοῦτον ἐθεώρησα ἐν τῇ πολυχρονίῳ μου καὶ κατ' ἔτος γινομένῃ ἑρμηνείᾳ τῶν ἀθανάτων ποιημάτων τοῦ δαιμονίου ποιητοῦ· διὸ πειράσομαι κατὰ δύναμιν ὑποστηρίξαι τὴν γνησιότητα αὐτῶν καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ καὶ μόνου καταγωγὴν αὐτῶν. Ἐν τῇ ἑφεξῆς σειρᾷ τῶν μελετῶν μου πρῶτον μὲν θέλω ἀναλύσει τὴν περὶ τοῦ ζητήματος θεωρίαν τοῦ σεβαστοῦ μοι καθηγητοῦ κυρίου W. Christ σπουδαίας ἐκδόντος περὶ τούτου πραγματείας καὶ αὐτὴν τὴν Ἰλιάδα, εἶτα τὴν ἐμὴν θεωρίαν βασιζομένην πρώτιστα καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ποιημάτων αὐτῶν τούτων.

—

Ἱστορία τοῦ ὁμηρικοῦ ζητήματος.

α) Ἀπὸ Πινδάρου μέχρι τῶν ἀλεξανδρινῶν[1].

Τὰ περὶ Ὁμήρου συνεζητοῦντο ἤδη κατὰ τὴν Ε' ἑκατονταετηρίδα π. Χ. ἐπὶ Πινδάρου καὶ τῶν σοφιστῶν. Ὁ Πίνδαρος ἀκμάσας κατὰ τὰ 500 π. Χ. θεωρεῖ ἔργα τοῦ Ὁμήρου πλὴν τῶν γνωστῶν τὴν *Αἰθιοπίδα*, ἔργον τοῦ Ἀρκτίνου, καὶ τὰ *Κύπρια*, ἔργον τοῦ Στασίνου· Καλλῖνος δ' ὁ Ἐφέσιος, ἐλεγειακὸς ποιητὴς καὶ μικρὸν μετὰ τὴν παρακμὴν τοῦ ἔπους ἀκμάσας (777 π. Χ.), θεωρεῖ τὸν Ὁμήρου ποιητὴν τῆς *Θηβαΐδος*, ἔργου τοῦ ἐκ Κολοφῶνος Ἀντιμάχου (410 π. Χ.)· ὁ δὲ ἰαμβογράφος Ἀρχίλοχος ἀποδίδωσιν εἰς τὸν Ὅμηρον καὶ τὸν *Μαργίτην*. Καὶ ὁ κριτικώτατος Θουκυδίδης ἀποδίδωσιν εἰς τὸν μέγαν ποιητὴν τοὺς *Ὕμνους*, τοὐλάχιστον τὸν εἰς Ἀπόλλωνα τὸν Δήλιον. Πλὴν τούτων ἐθεωροῦντο ἔργα τοῦ Ὁμήρου καὶ τὰ τῶν *κυκλικῶν* λεγομένων ποιητῶν πάντα. Ἐν γένει δὲ οἱ ἀρχαῖοι οὐ μόνον τὸν *Κύκλον* ἀναφέρουσιν εἰς τὸν Ὅμηρον ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ ἀρχαιότερα ἐπικὰ ποιήματα.

Ἀλλ' ἡ ἰδέα αὕτη κατελείφθη ἤδη πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τῶν κριτικῶν τῆς Ἀλεξανδρείας διὰ τὴν ἐξέγερσιν τῆς κριτικῆς παρὰ τοῖς σοφισταῖς καὶ ἱστορικοῖς μετὰ τὰ Μηδικά. Ὁ Ἡρόδοτος δὲν ἐθεώρει τὰ *Κύπρια* ἔργον τοῦ Ὁμήρου, ὁ Πλάτων ἀποδίδωσιν εἰς τὸν Ὅμηρον μόνον τὴν Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσσειαν, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης διακρίνει τὸν Ὅμηρον τῶν ποιητῶν τῶν *Κυπρίων* καὶ τῆς *μικρᾶς Ἰλιάδος*, εἰ καὶ παραδόξως θεωρεῖ ὁμηρικὸν ἔργον τὸν *Μαργίτην* καὶ τὰ *παίγνια*. Ἡ κριτικὴ αὕτη ἐπεκράτησε, ταύτῃ δ' ἠκολούθησαν καὶ οἱ Ἀλεξανδρινοί. Δὲν γνωρίζομεν τοὺς λόγους τῶν ἐναντίων ἀποχρώντως, ὥστε ἀγνοοῦμεν ἂν ἀνέκαθεν πρὸς τῷ Ὁμήρῳ ἀνεφέροντο καὶ ἄλλοι παρὰ τοῖς κάλλιον εἰδόσιν, ἢ βραδύτερον κατ' ἄλλους οἱουσδήποτε συνδυασμοὺς ἀντὶ τοῦ Ὁμήρου ἀνεφέροντο ὁ Λέσχης, Στασῖνος, Ἀρκτῖνος, Κύναιθις, Κρεώφυλος καὶ Θεστορίδης. Πιθανώτατα ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν διπλῆ παράδοσις, εἷς δ' ἐξομαλύνσει αὐτῆς ὑπέβαλον εἰς κρίσιν τὰ ποιήματα αὐτά, παρετήρησαν δὲ τὰς ἀντιφάσεις καὶ τὴν διαφορὰν τῆς ποιητικῆς τέχνης, δυνάμεθα δὲ νὰ προσθέσωμεν καὶ τὴν μίμησιν ὁμηρικῶν μερῶν, ἔτι τὴν νεωτερίζουσαν γλῶσσαν, τὸ δίγαμμα καὶ τὴν περαιτέρω διαμόρφωσιν τῶν μύθων.

Ἀλλὰ πῶς δυνάμεθα νὰ ἀποδείξωμεν τὸ μὴ γνήσιον τῶν ποιημάτων ἐκ τῶν ἐλαχίστων λειψάνων τῶν τυχαίως μέχρις ἡμῶν διασωθέντων, ἀφοῦ αὐτοὶ οἱ ἀρχαῖοι ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὁλόκληρα τὰ ποιήματα καὶ οὐχὶ τοσοῦτον τολμηροὶ περὶ τὴν κριτικὴν ὁμοφώνως ἀπεδοκίμαζον τὴν ἐναντίαν κρίσιν;

β') Οἱ χωρίζοντες.

Βραδύτερον ἐπὶ τῶν Ἀλεξανδρινῶν χρόνων δύο γραμματικοὶ Ξένων καὶ Ἑλλάνικος, γωρίζοντες ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὀνομαζόμενοι, ἐχώριζον τὴν Ἰλιάδα ἀπὸ τῆς Ὀδυσσείας, ἀποδίδοντες τὴν μὲν Ἰλιάδα εἰς τὸν Ὅμηρον, τὴν δὲ Ὀδύσσειαν εἰς ἄλλον ποιητήν. Οἱ λόγοι αὐτῶν ἦσαν οἱ ἑξῆς·

α) Ἐν Ἰλ. Σ, 382 λέγεται Χάρις ἡ γυνὴ τοῦ Ἡφαίστου, ἐν Ὀδ. Θ, 267 ἡ Ἀφροδίτη. Ταύτης ἑταῖρος ἀναφέρεται ὁ Ἄρης ἐν Ὀδυσσείᾳ (αὐτόθι), ἐν δὲ Ἰλιάδι (Ε, 359, Φ, 416) ἀναφέρεται ἀδελφός, κασίγνητος, αὐτῆς.

Ἐν Ἰλ. Α, 672 ὁ Νέστωρ ἔχει ἑνδεκα ἀδελφούς, ἐν Ὀδ. Λ, 286 μόνον δύο, τοὐλάχιστον δύο μόνον ἐκ τῆς αὐτῆς μητρὸς Χλωρίδος.

β') Ἐν Ἰλ. Ε, 905 ἀναφέρεται ἡ Ἥβη παρθένος θεράπαινα τῶν θεῶν, οὐδὲ εἶναι ἀκόμη γνωστὸν τὸ ἐν τῇ *Νεκυίᾳ* (Ὀδ. Α, 634) ἀναφερόμενον περὶ αὐτῆς ὡς συζύγου τοῦ Ἡρακλέους ἐκ τῶν περὶ αὐτοῦ μύθων τῶν Δωριέων.

γ') Ἐν Ὀδ. Α, 634 ἀπαντῶμεν τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος ἐν τῷ ᾅδῃ, ἐν Ἰλ. Ε, 741 φέρει αὐτὴν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος αὐτῆς ἡ θεὰ τοῦ πολέμου Ἀθηνᾶ.

δ') Ἐν Ὀδ. Κ, 21 ὁ Αἴολος εἶναι ὁ ταμίας τῶν ἀνέμων· ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ εἰσιν οἱ ἄνεμοι κεκλεισμένοι ὑπακούοντες εἰς τὰ νεύματα τοῦ κυρίου αὐτῶν· ἐν Ἰλ. Ψ, 200 οὐδὲν περὶ τοῦ ταμίου τῶν ἀνέμων γνώσκεται. Οἱ θεοὶ τῶν ἀνέμων εἶναι ὅλως αὐτεξούσιοι (Σχολ. Ἰλ. Ψ, 229) καὶ εὑρίσκονται ὁμοῦ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ζεφύρου, ἑνὸς τῶν ἑταίρων των.

ε) Ἐν Ὀδ. Δ, 259 ἡ Ἑλένη λέγεται κούφη γυνή, ἐκοῦσα ἀκολουθήσασα τῷ καλῷ Πάριδι καίπερ ἀπατηθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης. Ἐν Ἰλ. Β, 356, 590 ἀναφέρεται βιαίως ἁρπασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πάριδος.

ζ') Ἐν Ὀδ. Δ, 368 καὶ Μ, 330 οἱ ὧρες τρώγουσιν ἰχθῦς, ἐν Ἰλ. δὲ οὐδέποτε ὁ ἰχθὺς μάλιστα λέγεται ἱερός (Ἰλ. Η, 407).

η) Ἐν Ἰλ. Β, 649 ἡ Κρήτη λέγεται ἑκατόμπολις, ἐν Ὀδ. Τ, 174 ἐνενηκοντάπολις.

θ') Ἡ Ἰλιὰς καὶ ἡ Ὀδύσσεια διακρίνονται ἀλλήλων ἐκ πολλῶν γλωσσικῶν ἰδιοτήτων· ἐν Ἰλιάδι π. χ. τὸ ἐπίρρημα προπάροιθε λέγεται μόνον ἐπὶ τόπου· ὁμίλος ἐν Ἰλ. λέγεται τὸ πλῆθος ἐν τῇ μάχῃ, ἐν δὲ Ὀδ. σημαίνει ἁπλῶς πλῆθος ἀνθρώπων ἐν εἰρήνῃ· ἡ ἐπανάληψις συνήθης ἐν Ἰλιάδι ἁπαξ μόνον εὑρίσκεται ἐν Ὀδυσσείᾳ· ἐπίσης ἐν αὐτῇ εὑρίσκονται πολλαὶ ἐκφράσεις τοῦ συνήθους βίου μὴ ἀ-

---

1. W. Christ, Homer oder Homeriden, Munchen, 1884. — Τοῦ αὐτοῦ Zur Chronologie des allgriechischen Epos, 1884. — Τὰ ἐν τῇ ἐκδόσει τῆς Ἰλιάδος προλεγόμενα καὶ ἐπιλεγόμενα αὐτοῦ, ἐν Λειψίᾳ.

παντώμεναι ἐν τῇ Ἰλιάδι, ὡς λύγνος (Ὀδ. Τ, 34), (χοῖνιξ (Ὀδ. Τ, 28).

Περισσότεροι πιθανῶς θὰ ἦσαν οἱ λόγοι, δι' οὓς οἱ *χωρίζοντες* ἐχώριζον τὴν Ὀδύσσειαν τῆς Ἰλιάδος. Ἔτι ἐν Ὀδυσσείᾳ ἄγγελος τῶν θεῶν φαίνεται πανταχοῦ ὁ Ἑρμῆς, ἐν δὲ τῇ Ἰλιάδι ἡ Ἶρις, μόνον δὲ ἐν τῇ τελευταίᾳ ραψῳδίᾳ (Ω) ἀναφέρονται ἀμφότεροι, ἥ τε Ἶρις καὶ ὁ Ἑρμῆς. Ὁ Ποσειδῶν μόνον ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ κρατεῖ τὴν τρίαιναν ὡς κύριος τῆς θαλάσσης. Ἐν Ἰλιάδι ὁ Ὄλυμπος πάντοτε θεωρεῖται τὸ ὄρος, ἐν Ὀδυσσείᾳ ὅμως (Ξ, 42—47) σημαίνει οὐχὶ τὸ ὄρος ἀλλὰ τὴν μυθικὴν ἕδραν τῶν θεῶν. Αἱ Φεραὶ τῆς Μεσσηνίας ἐν Ἰλ. (Ι, 151) εἰσὶν ὑποτελεῖς τῷ Ἀγαμέμνονι, ἐν Ὀδυσσείᾳ ὅμως (Γ, 488) τῷ Διοκλεῖ. Ἡ Πύλος ἐν Ἰλ. (Λ, 671—761) εἶναι πόλις τῆς Τριφυλλίας, ἐν δὲ Ὀδυσσείᾳ ἡ γνωστὴ τῆς Μεσσηνίας.

Καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν οἱ ἀρχαῖοι ἠδύναντο νὰ παρατηρήσωσι πολλῷ περισσότερα. Πλὴν τῶν λέξεων π.χ. θῆτες (Ὀδ. Δ. 644), λέσχη (Ὀδ. Σ, 328), ὑπόδημα (Ὀδ. Ο, 269, Σ, 361), ἄρτος (Ὀδ. Ρ, 343, Σ, 120), ὁσίη (Ὀδ. Η, 423), χρῆμα, περίφρων, μορφή, ἐν Ἰλιάδι εὑρίσκεται πάντοτε *ἐξείης*, ἐνῷ ἐν Ὀδυσσείᾳ μόνον τὸ συνῃρημένον *ἑξῆς*, ἐν Ἰλιάδι μόνον τὸ μέσον εἴρομαι, ἐν δ' Ὀδυσσείᾳ καὶ τὸ ἐνεργητικὸν εἴρω· ἐν Ὀδ. μόνον τὸ ἀμετάβατον ἴημι (Ὀδυσ. Α, 239, Η, 130, Β, 295, Μ, 263, 401) καὶ ἐμβάλλειν (Ὀδ. Ι, 489, Κ, 129)· ἐν Ὀδ. εὕρηται ἡ εὐκτικὴ ἐν πλαγίῳ λόγῳ (Ὀδ. Η, 17, 89, Κ, 110, Ο, 423, Ρ, 368, Τ, 464) καὶ ἡ *διά* ὡς ὀργανικὴ πολλαχοῦ, ἀμφίβολος ἄλλως ἐν Ἰλιάδι (Ὀδ. Θ, 82, 520, Λ, 276, 282, 437, Ν, 121, Τ, 154, 523). Οἱ νεώτεροι *χωρίζοντες* ἠρεύνησαν ἔτι μᾶλλον τὰ κατὰ τὴν γλῶσσαν· παρετήρησαν μάλιστα, ὅτι ἡ Ὀδύσσεια περιέχει τριάκοντα ἑπτὰ παραβολάς, ἐνῷ ἡ Ἰλιὰς διακοσίας τρεῖς.

Εἰ καὶ αἱ ἀποδείξεις αὗται ἦσαν ἱκαναὶ νὰ κλονίσωσι τοὐλάχιστον τὴν ἰδέαν περὶ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας, ὁ Ἀρίσταρχος ὅμως ἀπέβλεψε μᾶλλον εἰς τὴν ὁμοιότητα τῆς γλώσσης καὶ τῆς ποιητικῆς τέχνης, εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς γενικῆς δόξης περὶ τῶν θεῶν καὶ τῶν ἡρώων καὶ τελευταίων εἰς τὴν αὐτὴν περίπου κατάστασιν τοῦ ὅλου πολιτισμοῦ τῶν ἡρώων. Ὅθεν αἱ μικραὶ διαφοραί, ἃς ἀνωτέρω ἀνέφερομεν, ὑπεχώρησαν καὶ ἄλλως πως ἐξηγούμεναι ἢ διαλυόμεναι. Ὁ Ἀρίσαρχος ἐξήγει τὴν διαφορὰν τῆς ποιητικῆς δυνάμεως τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας, ὡς ὁ Λογγῖνος ἐν τῷ περὶ ὕψους (κεφ. 9), ὅτι τὴν ἡρωϊκὴν Ἰλιάδα ἐποίησε νέος ὁ Ὅμηρος, τὴν δὲ Ὀδύσσειαν φιλοῦσαν διηγήσεις ἰδιωτικῶν συμβάντων καὶ ἀποδημιῶν πολύπειρος καὶ ἥσυχος γέρων.

Τὰς δυσκόλως ἐξηγουμένας γλωσσικὰς καὶ πραγματικὰς διαφορὰς ὁ Ἀρίσταρχος ἐξήγει τεχνικώτερον· ἄλλας ἐθεώρει ὑποβολιμαίας, ὡς τὰς τοῦ τελευταίου μέρους τῆς Νεκυίας καὶ τῆς Ω ῥαψῳδίας τῆς Ὀδυσσείας, ἄλλας δ' ἐθεώρει ἀσημάντους· τοιαῦτα δὲ εἶναι τὰ ἐπιχειρήματα κατὰ τῶν ἀνωτέρω γ', δ', ζ', ἡ, ἴσως καὶ θ', ς', θ'. Αἱ ἐνστάσεις ὅμως εἰς τὴν ά καὶ έ εἶναι μηδαμιναί, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν σχολίων εἰς Ἰλ. Σ, 382, Φ, 416 καὶ Ψ, 299, πλὴν τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν νεωτέρων κριτικῶν.

Ὁ Ἀρίσταρχος λοιπὸν δὲν ἀντέκρουσε τοὺς *χωρίζοντας*, μολονότι ἡ κρίσις αὐτοῦ εἶναι ἀξία λόγου· διότι ἐξ ἰδίας τελείας ἀναγνώσεως τῶν ποιημάτων ἠδύνατο νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν διαφορὰν τῶν κυκλικῶν ποιητῶν καὶ τῶν εἰς τὸν Ὅμηρον ἀποδιδομένων. Ἡ μεγάλη ὑπόληψις τοῦ Ἀριστάρχου ἐπεσκίασε τοὺς μετ' αὐτὸν ἀσήμους ἐρευνητάς, οἵτινες περιεφρονήθησαν, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Σενέκας (de brevitate vitae c. 13) καὶ ὁ Λουκιανὸς ἐν τῷ «περὶ ἀληθοῦς ἱστορίας» (ιά, 20).

Τὴν ὀξύνοιαν τῶν ἀρχαίων *χωριζόντων* ἐδικαίωσαν περισσότερον οἱ κατὰ τοὺς ἡμετέρους χρόνους ὁμηρισταὶ καὶ φιλόλογοι, οἷος ὁ Madvig, Nitzsch· καίπερ ἀντιφρονοῦντες τῷ Οὐολφίῳ, παρεδέξαντο ὅμως τὸν ποιητὴν τῆς Ἰλιάδος διάφορον τοῦ τῆς Ὀδυσσείας· μόνοι δὲ ὁ Ot. Müller καὶ Bernhard Thiersch ἀναφερόμενοι εἰς Ἰλ. Β, 260 καὶ Δ, 353 δὲν παρεδέχθησαν τὴν διάκρισιν ταύτην. Ὁ δὲ νέος Ἀρίσαρχος, ὁ κριτικώτατος G. Hermann ἐθεώρησε τὸ ζήτημα τοῦτο ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας κείμενον (Præfatio ad Od. p. VII), ἐπίσης καὶ ὁ μέγας τῆς Ἀγγλίας ἱστορικὸς G. Grote (Hist. of Greece II, 269) λέγει, ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ ποιηταὶ ἀπὸ φρονῆς μόνον μετέδιδον τὰ ποιήματά των, ἡ ποίησις δύο ἐκτενῶν ἐπῶν, ὡς ἡ Ἰλιὰς καὶ ἡ Ὀδύσσεια, ὑπερέβαινεν ὁπωσδήποτε τὴν δύναμιν ἑνὸς μόνου ποιητοῦ.

γ') Ὁ Φρ. Ἀδγουστὺς Οὐόλφιος.

Τὸ ὁμηρικὸν ζήτημα εἰσέρχεται εἰς τὴν

τρίτην αὐτοῦ περίοδον ἀπὸ τοῦ 1795, κατ' αὐτὴν ὅμως ἀπαντᾷ τοσαῦτα ἐμπόδια, ὥστε μετὰ μεγάλης δυσκολίας προχωρεῖ πρὸς τὰ ἐμπρός, μακρὰν δ' ἀπέχει τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς λύσεως αὐτοῦ. Ὁ περίφημος γερμανὸς φιλόλογος Fr. August Wolf ἐν τοῖς περιβοήτοις αὐτοῦ προλεγομένοις εἰς Ὅμηρον (Prolegomena ad Homerum, 1795) ἰσχυρίσατο, ὅτι ἕκαστον τῶν δύο μεγάλων τοῦ Ὁμήρου ποιημάτων, ἡ Ἰλιὰς καὶ ἡ Ὀδύσσεια, εἶναι ἔργα οὐχὶ ἑνὸς μόνου ποιητοῦ ἀλλὰ διαφόρων ἀοιδῶν, ἡ δὲ σύμπηξις εἰς ἓν ὅλον τῶν ἀρχαίων ᾀσμάτων ἐγένετο πολλὰς ἑκατονταετηρίδας βραδύτερον ὑπὸ ἀνδρῶν ἀσήμων καὶ μάλιστα ὑπὸ συντακτῶν ἐπὶ τούτῳ ὁρισθέντων ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου, τυράννου τῶν Ἀθηνῶν. (Prolegomena c. 31). Τὰ ἐπιχειρήματα, ἐφ' ὧν ὁ Wolf ἐστήριζε τὴν τολμηρὰν ὑπόθεσίν του, δὲν ἦσαν ὅλως νέα. Οἱ ἀρχαῖοι καὶ μάλιστα ὁ Ἀρίσταρχος ἠμφισβήτησαν τῷ Ὁμήρῳ τὴν χρῆσιν τῆς γραφῆς· ἀμφιβολίας δὲ περὶ τῆς ἑνότητος τῆς Ἰλιάδος ἐξέφρασαν καὶ ἄλλοι πολλοὶ λόγιοι πρὸ τοῦ Wolf, ἀλλ' οὗτος ἐπιστημονικῶς ὑπεστήριξε τὴν ἀμφιβολίαν καὶ ἐκλόνισε διὰ τῶν συμπερασμάτων αὐτοῦ τὴν δισχιλιετῆ πίστιν εἰς τὸν Ὅμηρον, τὸν μέγιστον ποιητὴν πάντων τῶν αἰώνων, ἐπήνεγκε δὲ διὰ τῆς καινοφανοῦς δοξασίας μεγάλην συγκίνησιν εἰς τὰ πνεύματα.

Τὰ προλεγόμενα ὅμως τοῦ Wolf συνετέλεσαν μᾶλλον εἰς διέγερσιν ἄλλων ἀμφιβολιῶν καὶ εἰς περαιτέρω ἐρεύνας, ἢ εἰς τὸ νὰ πείσωσι διαρκῶς καὶ μεταπείσωσι τοὺς ἀναγνώστας. Τοῦτο ἐδείχθη ἐν ὅλοις τοῖς συγγράμμασι τοῖς μετὰ τὸ περιβόητον ἔργον τοῦ Wolf ἐκδοθεῖσι. Μεγάλην ἐντύπωσιν ἐποίησαν ταῦτα εἰς τοὺς ἐξοχωτέρους ἄνδρας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ποιητὰς καὶ κριτικούς, ὡς εἰς τὸν Gœthe καὶ G. Hermann. Ὁ Gœthe μεταπεισθεὶς βραδύτερον ἐπεθύμει μᾶλλον νὰ ἐννοῇ καὶ αἰσθάνηται τὸν Ὅμηρον ὡς ἓν ὅλον, ὁ δὲ μέγιστος τῶν φιλολόγων τοῦ παρόντος αἰῶνος G. Hermann συνεφώνει μὲν ἐν γένει τῷ πνεύματι καὶ τοῖς συμπεράσμασι τῶν προλεγομένων, ἀπῄτει ὅμως μᾶλλον ὡρισμένον καὶ ἐνιαῖον πυρῆνα τῆς Ἰλιάδος, ᾧ προσετέθησαν αἱ μεταγενέστεραι προσθῆκαι· τοῦτο ἤθελεν ὁ μέγας κριτικός, ἵνα δυνηθῇ νὰ ἐξηγήσῃ τὸ αἴνιγμα τῆς ἑνότητος τῆς ἐκ διαφόρων ᾀσμάτων συντεθειμένης Ἰλιάδος.

Ἐκτὸς δὲ τῆς Γερμανίας πλὴν τοῦ Ἄγγλου Payne Knight καὶ τοῦ D. Madvig, ὁ μέγας τῆς Ἀγγλίας ἱστορικὸς G. Grote ἐν τῇ αὐτοῦ ἱστορίᾳ τῆς Ἑλλάδος καίπερ ἀναγνωρίζων τὴν ἀγχίνοιαν τοῦ Wolf θεωρεῖ ὅμως παράλογον, πῶς ἠδύνατο ἔργον πραγματικὴν ἔχον ἑνότητα νὰ παραχθῇ ἐξ ᾀσμάτων μεμονωμένων καὶ μὴ προωρισμένων εἰς ἑνότητα.

Καὶ ἐκ τῶν εἰδικῶν φιλολόγων ἐφάνησαν ἐπίσης ἐναντίοι καὶ συνήγοροι τῆς Οὐολφείου θεωρίας, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Volkmann, ὁ συγγραφεὺς τῆς ἱστορίας τῶν προλεγομένων τοῦ Wolf, μετεπήδησεν ὅλως εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀντιουολφιανῶν. Καὶ ὅμως ταῦτα δὲν εἶναι ἀπόδειξις κατὰ τῆς θεωρίας τοῦ Wolf, διότι πᾶσα νέα διδασκαλία κατ' ἀρχὰς θέλει πολεμήσει τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν, σαφοὶ δέ, πρὸς οὓς καταίως κηρύττουσι τὴν ἀλήθειαν, οὐδέποτε ἔλειψαν, οὔτε τὴν σήμερον ἐλλείπουσιν. Ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ ζητήματος πολιτικοῦ ἢ θρησκευτικοῦ, ἔνθα προκατάληψις ἢ ἀσθένεια τῆς βουλήσεως συνηθέστατα θολοῦσι τὸ βλέμμα πρὸς τὴν ἀλήθειαν· ἀπαντῶμεν μάλιστα μεταξὺ τῶν ἐναντίων καὶ ἄνδρας ἀπροκαταλήπτους καὶ ὀρθόφρονας, ὡς τὸν Ot. Müller, Madvig, Bergk, Lehrs, Kammer, τῶν ὁποίων ἡ ἄρνησις δέον νὰ παρακινῇ πάντα ἐχέφρονα εἰς ἐπανειλημμένας σκέψεις.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Wolf δὲν εἶχε πεποίθησιν εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτοῦ. Πρῶτον δὲν ἐκφράζεται ὁ ἴδιος μετὰ φανερᾶς συνεπείας, τίνα ἰδέαν ἔχει περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ὁμηρικῶν ποιημάτων· διότι ἐνῷ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ χωρίῳ τῶν προλεγομένων φαίνεται τρόπον τινὰ ὡς πατὴρ τῆς θεωρίας τῶν μεμονωμένων ᾀσμάτων (Liedertheorie), ἐν τῷ προοιμίῳ, (II, p. XII) φαίνεται ὁ πρόδρομος τῆς θεωρίας τῶν παρεμβολῶν (Interpolationstheorie), ἀποδεχόμενος τὸν Ὅμηρον ὡς ποιητὴν τοῦ μεγαλητέρου μέρους τῆς Ἰλιάδος καὶ τοῦ πυρῆνος τῶν μύθων, μόνον δὲ τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν καὶ διακόσμησιν αὐτῶν ἀποδιδοὺς εἰς τοὺς νεωτέρους Ὁμηρίδας. Πολλάκις δὲ παρετήρησεν, ὅτι αἱ ἀποδείξεις αὐτοῦ εἰς συμπλήρωσιν ἔχουσιν ἀνάγκην λεπτομερεστέρας ἐρεύνης τῶν διαφορῶν τοῦ ὕρους καὶ τῆς γλώσσης καὶ τοῦ εἱρμοῦ τῶν ᾀσμάτων ἑκάστων. Ἀλλὰ καίπερ βιοὺς εἴκοσι καὶ ἐννέα ἔτη μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν Προλεγομένων, οὐδὲν τοιοῦτον εἰς φῶς παρήγαγε. Δύναταί τις νὰ ὑποπτεύσῃ, ὅτι ἐπλανήθη εἰς τὴν θεωρίαν του, ἢ τοὐλάχιστον ἐπείσθη, ὅτι ἐκ τῆς ἐρεύνης τῶν

ποιημάτων ἑκάστων δὲν ἤθελε προκύψει τὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ αὐτὸς ἐθεώρει ὀρθόν; Οὕτως ὁ Wolf ἐν τῷ ὁμηρικῷ ζητήματι ἔθιξε μόνον τὴν ἐξωτερικὴν αὐτοῦ ἐπιφάνειαν.

Τὸ κυριώτερον στήριγμα τῆς θεωρίας τοῦ Wolf ἀποτελεῖ τὸ ζήτημα τῆς γραφῆς τῶν ὁμηρικῶν ποιημάτων. Ὁ Wolf ἀρνεῖται, ὅτι ὁ Ὅμηρος ἔγραψε τὰ ποιήματα αὐτοῦ παραδεχόμενος, ὅτι τὰ ἐπικὰ ᾄσματα μέχρι Πεισιστράτου μεταδίδοντο προφορικῶς ὑπὸ τῶν ἀοιδῶν καὶ ῥαψῳδῶν. Ἐκ τούτου δὲ ἐξάγει τὸ συμπέρασμα, ὅτι, ἐπειδὴ ἔλειπεν ἡ γραφή, ἦτο δύσκολος ἡ ποίησις τόσῳ μεγάλων ἐπῶν ἑνότητα ἐχόντων. Τὴν μείζονα πρότασιν εἶχον θέσει, ὡς εἴδομεν, οἱ ἀρχαῖοι καὶ μάλιστα ὁ Ἀρίσταρχος, ἀλλὰ δὲν ἐφαντάσθησαν, ἵνα ἐξαγάγωσι τοσοῦτον μεγάλα συμπεράσματα. Πρὸς τούτοις κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ἦσαν πλεῖστοι ἔχοντες ἰσχυροτάτην μνήμην καὶ δυνάμενοι εὐκόλως νὰ ἀπομνημονεύσωσι ῥαψῳδίας ὁλοκλήρους καὶ αὐτὸν τὸν Ὅμηρον ὁλόκληρον. Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ μείζων πρότασις ἠμφισβητήθη κατὰ τοῦ Wolf ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις λεπτομερέστερον ὑπὸ G. Nitzch ἐν τῷ πρώτῳ μέρει τῆς αὐτοῦ *ἱστορίας* τοῦ Ὁμήρου. Καὶ ἐπειδὴ ἤδη ὁ Ἀρχίλοχος (700 π. Χ.) μνημονεύει τῆς *ἀρτιμέτρου ακυτάλης*, ὁ δὲ Ἡλιόδωρος ἀναφέρεται ἐφευρέτης τῆς γραφῆς ἐν τοῖς *Κυπρίοις*, βεβαιοῦνται δὲ οἱ πρὸ τοῦ Πεισιστράτου μολύβδινοι πίνακες περιέχοντες τὰ ἔργα τοῦ Ἡσιόδου (Παυσ. Θ', 31, 4), δὲν ἐννοοῦμεν, διατί νὰ μένωσιν ἄγραφα τὰ ποιήματα τοῦ Ὁμήρου καὶ νὰ περιμένωσι νὰ γραφῶσι πολὺ βραδύτερον ἐπὶ Πεισιστράτου (550 π. Χ.). Διὰ τοῦτο καὶ οὐολφιανίζοντές τινες, οἷος ὁ Grote, Ritschl καὶ Lehrs ἀνενδοιάστως παραδέχονται, ὅτι ἤδη περὶ τὰ μέσα τῆς ζ' ἑκατονταετηρίδος (650 π. Χ.) *εἶχεν ἀρχίσει* ἡ γραφὴ τοῦ Ὁμήρου, τοὐλάχιστον μερικῶν ῥαψῳδιῶν καὶ αἱ ἀρχαὶ τῶν ᾀσμάτων· ἐξηγοῦσι δὲ τοὺς λόγους τοῦ ποιητοῦ « πόρεν δ' ὅ γε πήματα λυγρά, γράψας ἐν πίνακι πυκτῷ θυμοφθόρα πολλά » (Ἰλ. Ζ, 168), ὅτι ἤδη ἐν τῇ ἐποχῇ τοῦ Ὁμήρου ἀμυδρά τις γνῶσις τῆς χρήσεως τῆς γραφῆς καὶ τῆς ἐπιστολιμαίας διακοινώσεως ἦν ὁπωσδήποτε ἐν χρήσει. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀμυδρᾶς ταύτης χρήσεως μέχρι τῆς συγγραφῆς βιβλίων ἐκτενῶν εἶναι μακρὰ ἔτι ἡ ἀπόστασις· ὅλαι δὲ αἱ πιθανότητες, ἰδίως ἡ μορφὴ τοῦ κειμένου, ἡ ἄνευ ἴχνους ἐξαφάνισις τοῦ δίγαμμα, ἡ εἰσαγωγὴ σφαλερῶν ἐκτάσεων, ὡς

ὅου, ἰδέειν, φόως, ἀντίκεινται τῷ ἰσχυρισμῷ τοῦ Nitzch, ὃν ἐπανέλαβε καὶ ὑπεστήριξεν ἀλόγως ὁ Volkmann, ὅτι δηλ. ὁ Ὅμηρος αὐτὸς ἐχρήσατο τῇ γραφῇ καὶ αὐτὸς ἔγραψε τὰ ποιήματα αὐτοῦ. Καὶ ὁ Bergk ἐν τῇ ἑλλ. γραμματολογίᾳ αὐτοῦ παρεδέξατο τοῦτο. Ἐκ τῶν ὀλίγων γραμμῶν, ἃς ἀνεῦρεν ὁ Schliemann ἐν ἀγγείοις τῆς Τροίας δὲν δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν περὶ διαδιδομένης καὶ γενικωτέρας χρήσεως τῆς γραφῆς κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Τροίας καὶ τοῦ ὑμνήσαντος αὐτὴν μεγάλου ποιητοῦ.

Μετὰ τὴν γραφὴν ἰσχυρίσατο ὁ Wolf, ὅτι ὁ Ὅμηρος δὲν εἶχε, ποῦ νὰ ἀπαγγείλῃ τὰ ποιήματα αὐτοῦ. Ὁ Wolf δεικνύει, ὅτι ὁ Ὅμηρος δὲν γνωρίζει ἔτι τοὺς μουσικοὺς ἀγῶνας τῶν ἀοιδῶν, οὔτε τὴν ἐπὶ ἡμέρας ὁλοκλήρους ἀλληλοδιαδόχως ἐκτεινομένην ἀπαγγελίαν ἐπικῶν ποιημάτων· ἀναφέρει μόνον μικρὰ ᾄσματα, ὡς τὸ περὶ τοῦ δουρείου ἵππου (Ὀδ. Θ, 492—520), περὶ τῆς μήνιδος τοῦ Ὀδυσσέως καὶ Ἀχιλλέως (Ὀδ. Θ, 72—82), περὶ τῆς ἀποχωρήσεως τῶν Ἀχαιῶν ἐκ τῆς Τροίας (Ὀδ. Α, 326), περὶ τῶν ἐρωτικῶν σχέσεων τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἀφροδίτης (Ὀδ. Θ, 266—366), τὰ ὁποῖα εὐκόλως ἠδύναντο νὰ ᾄδωνται παρὰ τὴν τράπεζαν ὑπὸ ἀοιδῶν ἢ ἐν ὥραις σχολῆς ὑπὸ τῶν ἡρώων αὐτῶν ἐν τῇ φόρμιγγι. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ποιητὴς ἀναφέρων τὰ κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους ἔχει ὑπ' ὄψιν τὰ κατὰ τοὺς χρόνους αὐτοῦ συμβαίνοντα, ὁ Wolf ἐξάγει τὸ συμπέρασμά, ὅτι ὁ Ὅμηρος δὲν εἶχεν ἀναγνώστας τοσούτῳ μακρῶν ποιημάτων, κατὰ συνέπειαν δὲν εἶχε καὶ ἀφορμὴν νὰ συντάξῃ τοιαῦτα μακρὰ ἔργα. Καὶ ἐνταῦθα δύναταί τις νὰ παραδεχθῇ τὴν μείζονα πρότασιν, ὡς ἔπραξεν ὁ κριτικὸς Welcker, (epischer Cyclus I, 316), δὲν ὀφείλει ὅμως νὰ *δεχθῇ* καὶ τὸ ἐκ ταύτης συμπέρασμα· διότι ὁ Ὅμηρος αὐτὸς λέγων· « *φαίνε δ' ἀοιδὴν* ἐνθεν ἑλών, ὡς οἱ μὲν ἐυσσέλμοις ἐπὶ νηῶν βάντες ἀπέπλειον (Ὀδ. Θ, 499—500), ἐδήλωσε σαφῶς, ὅτι, ἐὰν οἱ ἀοιδοὶ ἐξέλεγον καὶ μόνον μερικόν τι μικρὸν ᾆσμα τῆς ἀπαγγελίας, ἠδύναντο νὰ λάβωσιν αὐτὸ ἐκ τοῦ κύκλου *μελίστου* τινος ποιήματος. Ἐκτὸς τούτου τὰ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου λεγόμενα

ὡς τότε μὲν πρόφαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐίσης,
οὐ μὲν φόρμιγγος περικαλλέος, ἣν ἔχ' Ἀπόλλων,
Μουσάων θ', αἳ ἀείδον ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ
(Ἰλ. Α, 601)

ἀποδεικνύουσιν, ὅτι κατὰ τοὺς ὁμηρικοὺς χρόνους καὶ μεγαλήτερα ἔπη ἠδύναντο νὰ ἀπαγγέλλωσι πλείονες ποιηταὶ διαδεχόμενοι ἀλλήλους· διότι τὰ παρ' αὐτοῖς γινόμενα πάντοτε οἱ Ἕλληνες μετεβίβαζον καὶ εἰς τὸν Ὄλυμπον· ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ γῇ αὐτῇ ἔτι ὁ Ὅμηρος ἀναφέρει δύο ἥρωας, τὸν Ἀχιλλέα καὶ τὸν Πάτροκλον, ἐν τῇ σκηνῇ διαδοχικῶς τὰ κλέα τῶν ἀνδρῶν ᾄδοντας (Ἰλ. Ι, 189).

Ὁμολογοῦμεν, ὅτι ὁ Wolf ἐκλόνισε μὲν πολὺ τὴν πίστιν εἰς τὴν ποίησιν τοσούτῳ μεγάλων ἐπῶν, τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας, ἀλλ' ὅμως ἐκ προτάσεων καλῶς λελογισμένων προέβη πολὺ περαιτέρω ἐν τοῖς συμπεράσμασιν αὐτοῦ, παρέστησε δὲ γνώμας ὡς ἀληθείας ἀκαταμαχήτους, δόξαν μᾶλλον ἢ ἐπιστήμην, περὶ ὧν οὔτε νὰ βεβαιώσῃ τις δύναται, οὔτε νὰ ἀρνηθῇ, ὡς λέγει ὁ Friedländer. Ὁ περιεσκεμμένος ἐρευνητὴς ὑπ' ἐτέρου ἐκ τῶν ἀποδείξεων τοῦ Wolf θέλει συμπεράνει, ὅτι, ἐὰν ἐπὶ Ὁμήρου παρείχετο εὐκαιρία εἰς ἀπαγγελίαν μικροτέρων ᾀσμάτων προφορικῶς μόνον μεταδιδομένων, μεγάλα ὅμως ἔπη, ὡς ἡ Ἰλιὰς καὶ ἡ Ὀδύσσεια, ἠδύναντο νὰ διατηρηθῶσι μόνον, ἐὰν ὁ ποιητὴς εἶχε παρ' ἑαυτῷ μαθητὰς καὶ εὐφυεῖς ἀοιδοὺς μετ' ἐπιμελείας ἀκούοντας καὶ τοῖς μεταγενεστέροις αὐτὰ μεταδιδόντας. Οὕτω δὲ κατ' ἀνάγκην ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν σχολὴν ἀοιδῶν καὶ σύστημα Ὁμηριδῶν, συγκείμενον ἐκ συγγενῶν, μαθητῶν ἢ φίλων. Οὗτοι ὅμως δὲν ἦσαν ἁπλοῖ ῥαψῳδοὶ ἀλλὰ μᾶλλον μαθηταὶ μανθάνοντες παρὰ τοῦ διδασκάλου καὶ τὴν τέχνην τοῦ ποιεῖν, βαθμηδὸν δ' ἐπεισοδίων ἐπεκτείνοντες τὰ μεμαθημένα καὶ δι' αὐτῶν μεταδιδόμενα, ὡς ἠδύνατο νὰ γείνῃ κατὰ τοὺς παραγωγικοὺς ἐκείνους χρόνους καὶ ὑπὸ λαοῦ εὐφυοῦς καὶ εὐφαντασιώτου.

Ἀλλ' οὔτε ὁ Wolf παρέμεινεν εἰς τοὺς ἐξωτερικοὺς τούτους λόγους τοῦ ὁμηρικοῦ ζητήματος, οὔτε οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ περιωρίσθησαν εἰς τὸν στενὸν τοῦτον κύκλον τῆς ἐρεύνης. [Ὁ Wolf αὐτὸς παρετήρησε περὶ τῆς Ἰλιάδος τάδε· « In universum idem sonus est omnibus libris, idem habitus sententiarum, orationis, numerorum; quare necesse erit excutiatur aliquando acuratissime, quæ insolentia sit in vocabulis et locutionibus et qualis, quid diversum et disparis coloris in sententiis, etc. » (Proleg. c. 31)]. Δὲν ἐποίησεν ὅμως τὰς ἐρεύνας ταύτας, ἃς τοσοῦτον ἀναγκαίας ἐθεώρησεν· ἄλλος δ' ἀντ' αὐτοῦ, ὁ G. Hermann ἰδίᾳ ἐν τῷ De emendandi ratione gram. græcæ συγγράμματι αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν Ὀρφικῶν ἐποίησε πολλὰς ἀξιολόγους, ἀλλ' οὐχὶ ἐξ ὁλοκλήρου ἐξαντλήσας τὸ θέμα, παρατηρήσεις περὶ τῆς χρήσεως τύπων τινῶν καὶ ἰδιωμάτων τῆς μετρικῆς. Ἐπίσης πολλοὶ ἕτεροι λόγιοι εἰδικῶς ἀναλαβόντες νὰ φαφνίσωσι θέματα εἰς τοῦτο ἀναφερόμενα, ὡς ὁ C. Hoffmann ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ Quæstiones homericæ, ὁ Friedländer ἐν τοῖς δυσὶν αὐτοῦ ὁμηρικοῖς λεξιλογίοις, ὁ Giseke ἐν ταῖς ὁμηρικαῖς ἐρεύναις περὶ τῆς διαφορᾶς ἐν τῇ χρήσει τῶν προθέσεων, ὁ Lehrs ἐν τῷ περὶ ἐφθημιμεροῦς τομῆς, ὁ Hertel ἐν ταῖς ὁμηρικαῖς μελέταις καὶ ὁ Christ ἐν τῇ περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ παρεμβολῶν πραγματείᾳ αὐτοῦ. Ὁ τελευταῖος προσέσχεν ἰδίως εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ δίγαμμα, εἰς τὴν συναίρεσιν τὸ πάλαι διῃρημένων φωνηέντων, εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ἑξαμέτρου, εἰς τὰς ἰδιοτροπίας τῶν φράσεων καὶ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ἅπαξ εἰρημένων. Τὸ ἐξαγόμενον ὅλων τῶν ἐρευνῶν τούτων κατὰ μέγιστον μέρος εἶναι ἀρνητικόν, οὐδαμῶς ἀνταποκρινόμενον εἰς τὰς προσδοκίας τοῦ Wolf.

Παρά τισι τῶν ἐρευνητῶν τούτων καὶ μάλιστα παρὰ τῷ Hoffmann διεμελίζετο ἡ Ἰλιὰς καὶ αὐταὶ μάλιστα αἱ ῥαψῳδίαι αὐτῆς ἔκαστα εἰς μικρότατα τεμάχια. Ἀπέναντι τῆς ἀτομιστικῆς ταύτης ἐργασίας ἔφριττον καὶ αὐτοὶ οἱ οὐολφιανοὶ καὶ λαχμανισταί, συνεβούλευον δὲ νὰ προφυλάττωνται θεωροῦντες τὴν Ἰλιάδα τοιοῦτον ποικίλον μωσαϊκόν. Παρ' ἄλλοις οἱ παραλληλισμοὶ τούναντίον ἠνάγκασαν νὰ ὁμολογήσωσιν, ὅτι εἶναι ἀδύνατον δι' αὐτῆς τῆς ὁδοῦ νὰ ἀποδείξωσιν, ὅτι πολλοὶ ποιηταὶ καὶ ἐπὶ πολλὰς ἑκατονταετηρίδας ἐποίησαν τὰ ποιήματα τοῦ Ὁμήρου. Ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν φιλολόγων τούτων δὲν ἐφάνησαν μεγάλαι διαφοραί, ἀλλὰ καὶ αἱ μικραὶ αὐταὶ εἶναι τυχαῖαι, ἐγέφρων δὲ κριτικὸς δὲν πρέπει ἐξ αὐτῶν νὰ ἐξαγάγῃ μεγάλα συμπεράσματα. Οὕτω λ. χ. ἐξήχθη, ὅτι ἐν ἅπασι τοῖς ὁμηρικοῖς ποιήμασι, πλὴν τῶν μικρῶν παρεμβολῶν, τὸ δίγαμμα ὑπάρχει ἐν χρήσει· ἐπειδὴ δὲ ὑπάρχει παρ' Ὁμήρῳ, ἐκλείπει δὲ σχεδὸν ὅλως παρὰ Καλλίνῳ καὶ Ἀρχιλόχῳ, δὲν ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ μεταξὺ τῶν ἀρχαίων καὶ ὡς νέων θεωρουμένων ῥαψῳδιῶν, ὡς τῆς ἀριστείας τοῦ Ἀγαμέμνονος, τῶν

Ἕκτορος λύτρων, τοῦ νόστου τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τῆς Τηλεμαχείας. Διὰ τούτου ὅμως ἐκλείπουσι καὶ ὅλαι σχεδὸν αἱ ἄλλαι διαφοραί, ἃς ἐφαντάσθησαν περὶ τῶν συχνῶν χασμῳδιῶν καὶ τῆς μηκύνσεως τῶν συλλαβῶν, μένουσι δὲ μικραὶ διαφοραὶ περὶ τὰς τομὰς καὶ τὰ εἴδη τῶν στίχων· ταῦτα ὅμως οὐδόλως ἔχουσιν ἐπιρροὴν τελειωτικὴν ἐπὶ τῆς χρονολογίας τῶν ῥαψῳδιῶν ἑκάστων.

Ὁ Friedländer ἔτι ἀπέδειξεν, ὅτι τὰ ἁπαξ εἰρημένα ἐξ ἴσου σχεδὸν εὑρηνται ἐν ἁπάσαις ταῖς ῥαψῳδίαις, αἱ δὲ λέξεις καὶ οἱ τύποι, οἱ ὡς ἠσιόδειοι θεωρούμενοι, ὡς, μαχλοσύνη (Ἰλ. Ω, 30), μορφή (Ὀδ. Θ, 70, Α, 367), ἠμίθεος (Ἰλ. Μ, 23), λόγος (Ἰλ. Ο, 393, Ὀδ. Α, 56) καὶ αἱ νεοϊωνικαί, ὡς, πρόβατα (Ἰλ. Ξ, 124, Ψ, 550), ζήτει (Ἰλ. Ξ, 258), σοφίη (Ἰλ. Ο, 412), ἀκμὴ (Ἰλ. Κ, 173), δόξα (Ἰλ. Κ, 324, Ὀδ. Α, 344), δὲν εἶναι πολλοί, ὥστε νὰ χρησιμεύσωσιν ἐκτὸς τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας εἰς ἀσφαλῆ διάκρισιν ἀρχαιοτέρου καὶ νεωτέρου ἔπους, δύνανται μάλιστα ἐνιαχοῦ, ὡς, *μεταὐ* (Ἰλ. Α, 155), *ἠτίμα* (Ὀδ. Χ, 198), νὰ θεωρηθῇ ὡς διαφθορὰ τοῦ κειμένου· διότι εἰς τύπους, μάλιστα διαλελυμένους καὶ συνῃρημένους, παρεδέχθησαν ὡς κανόνα, ὅτι μόνον ἐκεῖνοι οἱ τύποι πρέπει νὰ θεωρῶνται γνήσιοι, οἵτινες βεβαιοῦνται καὶ διὰ τοῦ μέτρου, ἐνῷ εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους καὶ αὐτὸς ὁ παραδεδομένος τύπος δύναται νὰ θεωρηθῇ προερχόμενος καὶ ἐκ τῶν γραμματικῶν καὶ ῥαψῳδῶν ὡς καὶ ἐκ τῶν ποιητῶν αὐτοῦ. Ἐπισφαλέστατον ὅμως εἶναι τὸ νὰ συμπεράνωμεν ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν τύπων παρ' Ὁμήρῳ διαφόρους ποιητάς· διότι διάφοροι τύποι κεῖνται παρ' ἀλλήλοις καὶ ἐν μέρεσιν ἀδιαφιλονεικήτοις τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ πεποιημένοις, ὡς Σαρπήδονα (Ἰλ. Μ, 292) καὶ Σαρπήδοντος (Ἰλ. Μ, 379), βήτην (Ἰλ. Ψ, 685) καὶ βάτην (Ἰλ. Ψ, 710), ἔρρεξε (Ἰλ. Κ, 49) καὶ ἔρεξε (Ἰλ. Κ, 51), ἔσσεται (Ἰλ. Β, 380) καὶ ἐσσεῖται (Ἰλ. Β, 393), ἐπιάλμενος (Ἰλ. Η, 15) καὶ ἐπάλμενος (Ἰλ. Η, 260), ὄμοσσε (Ἰλ. Ξ, 271) καὶ ὄμοσεν (Ἰλ. Ξ, 280), Ἀγέλαος (Ὀδ. Χ, 241) καὶ Ἀγέλεως (Ὀδ. Χ, 247), κολεοῖο (Ἰλ. Α, 194) καὶ κουλεόν (Ἰλ. Α, 220), πῖφαύσκω (Ἰλ. Κ, 478, 502) καὶ πιφαύσκω (Ἰλ. Κ, 202), ὕδατος (Ἰλ. Φ, 300) καὶ ὕδατι (Ἰλ. Φ, 258), ἀνιζάζουσι (Ὀδ. Δ, 598) καὶ ἀνιζάζει (Ὀδ. Δ, 460). Διὰ τοῦτο καὶ πολλοὶ ὀλοφιανοὶ ἀπέτρεψαν ἀπὸ τοιούτων ἀπατηλῶν συμπερασμάτων ἐκ γλωσσικῶν δῆθεν ἰδιωμάτων, ὡς ὁ Naber ἐν Quæstiones homericæ p. 50, καὶ ὁ Lachmann ἐν ἐπιστολῇ πρὸς Lehrs παρὰ Friedländer (Kritik etc. σελ. VII).

Αἱ μέχρι τοῦδε λοιπὸν γενόμεναι γλωσσικαὶ καὶ μετρικαὶ ἔρευναι ἀπεδείχθησαν οὐχὶ ὑπὲρ τῶν ὀλοφιανῶν, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν παραδεχομένων τὴν ἑνότητα τῶν ὁμηρικῶν ποιημάτων. Βέβαιον δὲ εἶναι εἰς πάντα ἀπροκατάληπτον, ὅτι ἡ Ἰλιὰς καὶ ἡ Ὀδύσσεια ἐν τῇ συνθέσει αὐτῶν δὲν εἶναι ἔργον τοῦ Πεισιστράτου· διότι ἔπρεπε νὰ εὑρίσκωνται ἐν αὐταῖς μεγάλα μέρη περιέχοντα τὸν γλωσσικὸν τύπον τῆς Ϛ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος. Τὸ πολὺ πολὺ ἠδύναντο εἶναι μικρά τινα μέρη, οὐχὶ ὅμως καὶ ὁλόκληρος ῥαψῳδία· οὔτε ὁ κατάλογος τῶν νηῶν, οὔτε ἡ τελευταία ῥαψῳδία τῆς Ὀδυσσείας ἐποιήθησαν μετὰ τὸν Καλλῖνον καὶ Ἀρχίλοχον (700 π. Χ.), ἢ μετὰ τὰ μέσα τῆς Ζ' ἑκατονταετηρίδος, ὡς ἀποδεικνύεται ἀναντιρρήτως ἐκ τῆς γενικῆς σχεδὸν καὶ οὐχὶ ἓν τισι μόνον στίχοις καὶ ὡρισμένοις συνδέσμοις λέξεως ὑπάρξεως τοῦ βίγαμμα καὶ ἐν τῷ καταλόγῳ καὶ ἐν τῇ Τηλεμαχείᾳ. Τοὐναντίον παρ' Ἀρχιλόχῳ ὑπάρχει χασμῳδία μόνον πρὸ τοῦ οἱ (ἀποσπ. 28 καὶ 95) καὶ ἄνακτος (ἀπ. 1), ἐνῷ πρὸ τοῦ οἶνος (ἀπ. 3, 5, 79), ἔργον (ἀπ. 4, 38, 87), ἀστὸς (ἀπ. 9, 65), ἄνακτος (ἀπ. 10, 77, 79), οἶκος (ἀπ. 68, 96), ἠδὺ (ἀπ. 76) οὐδὲ ἴχνος τοῦ χειλεοφώνου τούτου πνεύματος εὑρίσκεται. Μολονότι μέρος τοῦ φαινομένου τούτου ἀναφέρεται εἰς τὴν διαφορὰν τῶν διαλέκτων τῆς Χίου καὶ Ἐφέσου καὶ εἰς τὴν συνήθειαν τῶν ῥαψῳδῶν νὰ παραλαμβάνωσι τοὺς ἀρχαίους τύπους, τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι ποσῶς λόγος ἀποχρῶν εἰς ἐξήγησιν τῆς μεγάλης διαφορᾶς περὶ τὴν χρῆσιν τοῦ βίγαμμα, ἀφοῦ μάλιστα κατὰ τὴν Ζ' ἑκατονταετηρίδα καὶ οἱ Αἰολεῖς ποιηταὶ Ἀλκαῖος καὶ Σαπφὼ ἐν ταῖς λέξεσιν ἴσος, εἶδος, ἕδιον, ἔργον, εἶπος, δὲν ἐτήρησαν πλέον πλήρη τὴν δύναμιν τοῦ ἀρχικοῦ βίγαμμα. Συμβουλεύομεν λοιπὸν τοὺς ἱκανοὺς κρίνειν ἄνδρας νὰ παύσωσιν ἐπαναλαμβάνοντες τὸν μῦθον περὶ τῆς συμπήξεως τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου.

Μετὰ τῆς γλώσσης συνδέεται στενῶς τὸ ὕφος καὶ ἡ τέχνη τῆς παραστάσεως, ἔλαβον δὲ ὑπ' ὄψει καὶ τοῦτο πολλαχῶς ἐν τῷ ὁμηρικῷ ζητήματι. Παρετήρησαν τὸ σχῆμα τῆς ἐπαναλήψεως (ἀναδιπλώσεως) ἐν ταῖς τελευταίαις ῥαψῳδίαις τῆς Ἰλιάδος (Υ, 371, Χ, 127, Ψ, 641), τὰς πολλὰς καὶ ὡραίας παραβολὰς ἐν ταῖς ῥαψῳδίαις Β, Ε, Λ, Μ καὶ τὴν σπάνιν αὐτῶν ἐν τῇ πρεσβείᾳ καὶ ταῖς τελευταίαις ῥαψῳδίαις τῆς Ἰλιάδος καὶ ἐν ὅλῃ τῇ Ὀδυσσείᾳ. Ἐθεώρησαν μέρη τινά, ὡς τὴν βουλὴν τῶν γερόντων ἐν Ἰλ. Β, τὴν μάχην τοῦ Αἰνείου καὶ Ἀχιλλέως ἐν Ἰλ. Υ, ὅλην δὲ τὴν Η καὶ Θ ῥαψῳδίαν τῆς Ἰλιάδος παράδοξον κατάπτωσιν τῆς ποιητικῆς δυνάμεως. Τοιαῦτα μέσα εἶναι ἐπισφαλῆ πολὺ εἰς τὴν λύσιν τοῦ ὁμηρικοῦ ζητήματος. Ἀφηγήσεις μαχῶν ἀπαιτοῦσι μᾶλλον παραβολὰς ἢ αἱ διηγήσεις πρεσβειῶν ἢ ταξειδίων. Ἕκαστος ποιητής, καὶ ὁ Ὅμηρος ἐπίσης, ἔχει τὰς καλὰς καὶ τὰς κακάς του ὥρας, αἱ δὲ καλαισθητικαὶ κρίσεις οὐ μόνον ἐπιπολαίων ἐρασιτεχνῶν (dilettanten), ἀλλὰ καὶ λεπτοφυῶν κριτικῶν διαφέρουσιν ἀλλήλων. Ὁ Köchly π. χ. πολὺ εὐκόλως συνέλεγε τοὺς δοκοῦντας αὐτῷ στίχους, ὁ Wolf καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Lachman καὶ ὁ Köchly κατέκριναν πολὺ τὰς ἓξ τελευταίας ῥαψῳδίας τῆς Ἰλιάδος, ὁ Schiller ὅμως ἐπῄνεσε πολὺ *τὴν Ψ ῥαψῳδίαν*. Ὁ O. Müller λέγει, ὅτι ἡ συνάντησις τοῦ Ἀχιλλέως καὶ Πριάμου ἐν τῇ Ω ῥαψῳδίᾳ τῆς Ἰλιάδος δὲν δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς οὐδὲν ἄλλο τῆς ἀρχαίας ποιήσεως. Τὴν δὲ Χ ῥαψῳδίαν, περιέχουσαν τὴν συγκινητικὴν διήγησιν τῆς περὶ τὰ τείχη μονομαχίας τοῦ Ἕκτορος καὶ Ἀχιλλέως, τὸν φόνον αὐτοῦ, τὸν θρῆνον τῶν γονέων ἐκ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως ὁρώντων αὐτὸν δεδεμένον εἰς τὸ ἅρμα τοῦ νικητοῦ καὶ συρόμενον πρὸς τὰς ναῦς τῶν Ἀχαιῶν, θαρραλέοι παραβάλλομεν πρὸς τὰ καλλίτερα μέρη τῆς Ἰλιάδος. Ἄλλως θέλουσιν ὅλοι συμφωνήσει, ὅτι ἡ μάχη τῶν θεῶν ἐν Φ. ῥαψ. εἶναι κατωτέρα τῆς ἐν Ε, ὅτι ἡ Τ καὶ Υ' ῥαψῳδ. ἔχουσι μέρη ἀσθενῆ καὶ μονότονα, ὅτι τὰ ἐν Ν ἀναφερόμενα βαίνουσι πολὺ βραδέως, ὅτι ὁ διηγηματικὸς χαρακτὴρ ἐν τῷ καταλόγῳ μετὰ τῶν πενταστίχων στροφῶν του δὲν συμφωνεῖ κατὰ τὴν ζωηρότητα πρὸς τὰ λοιπὰ ἔπη καὶ ὅτι πολλοὶ στίχοι καὶ παραβολαὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ θέσει ἐπαναλαμβάνονται οὐχὶ τόσον καταλλήλως. Ὅλα ταῦτα ὅμως δεικνύουσι μᾶλλον τὴν ἀρχαιοτέραν ἢ μεταγενεστέραν καταγωγὴν μερῶν ἑκάστων, οὐχὶ δὲ διαφόρους ποιητὰς τῆς ὅλης Ἰλιάδος. Ἐν τέλει λέγομεν, ὅτι ταῦτα δὲν χρησιμεύουσιν εἰς λύσιν τοῦ ὁμηρικοῦ ζητήματος, εἰς ὃ ἀπαιτοῦνται μᾶλλον ἔρευναι περὶ τῆς ἐσωτερικῆς συναφείας τῶν μερῶν τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας, περὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἑνότητος τῶν δύο ποιημάτων, περὶ τῶν συνδέσμων, ῥημάτων, ἀντιφάσεων ἐν τοῖς δυσὶ ποιήμασι· περὶ τούτου δὲ ἐνησχολήθησαν πράγματι οἱ μετὰ τὸν Wolf ὁμηρισταί.

δ') Ἀπὸ Ὀβολφίου μέχρι τῆς σήμερον.

Τὸ ὁμηρικὸν ζήτημα μετὰ τὸν Wolf οὐ μόνον δὲν προέβη εἰς τὰ ἔμπροσθεν, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ τὴν τολμηρὰν αὐτοῦ ὑπόθεσιν ὠπισθοχώρησε, διότι προὐκάλεσε τοὺς δὴ λεγομένους *Ἐρωτικούς*, τοὺς παραδεχομένους τὴν τοῦ ποιητοῦ ἑνότητα, ὧν προέξαρχει ὁ G. Nitzsch συγγράψας Meletemata de historia Homeri (1830) καὶ Sagenpoesie der Griechen (1852), ᾧ ἠκολούθησαν ὁ Bäumlein, Nutzhorn, Volkmann, Kiene, Gerlach καὶ ἕτεροι. Θὰ ἤμεθα ἀγνώμονες, ἂν ἠρνούμεθα τοῖς ἑνωτικοῖς πᾶσαν ἀξίαν εἰς τὴν ὀρθὴν κατάληψιν τοῦ Ὁμήρου. Οὗτοι παρατηρήσαντες τὴν ὁμοιότητα τῶν χαρακτήρων τῶν κυριωτέρων προσώπων, τὴν σύμφωνον χρονολογίαν καὶ τὴν παράδοσιν, τὴν ὁμοιότητα τῆς στιχουργίας καὶ τῆς γλώσσης, ἔτι δὲ τὸ ἔντεχνον καὶ σύμμετρον σχέδιον καὶ τὴν παρενθήκην τῶν ἐπεισοδίων, ἐξῆραν τὸ ἐναντίον τῷ Wolf. Παρετήρησαν τὰς ἀμοιβαίας, φανερὰς καὶ λανθανούσας, ἀναδρομικὰς σχέσεις τῶν μερῶν, ἐζήτησαν δὲ νὰ δείξωσι τὰ ἴχνη τῆς ἑνότητος τῶν σχεδίων. Ἀλλὰ καὶ ὁ Wolf αὐτὸς ἐνόησε τὴν συμφωνίαν τῶν μερῶν τῆς Ἰλιάδος καὶ τὴν ὁμοιότητα τῆς γλώσσης καὶ τοῦ ὕφους. « In universum, λέγει ἐν τοῖς προλεγομένοις, idem sonus est omnibus libris, idem habitus sententiarum, orationis, numerorum »· καὶ « testis est poeta ipse h. e. carmina, in quibus tanta conspicitur unitas et simplicitas argumenti et dispositionis, ut de re quam quærimus pro auctore suo responsum dare videantur ». Ἀλλ' ἐκ τῶν φανερῶν τούτων σημείων τῆς ἑνότητος δὲν ἠπατήθη ὡς πρὸς τὰς φανερὰς ἀντιφάσεις τῶν δύο μεγάλων ἐπῶν, τὰς πολλὰς καὶ ἀποτόμους μεταβάσεις τῶν δύο μεγάλων ἐπῶν, ἐν συντόμῳ πρὸς τὰς ποικίλας ἐλλείψεις περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου, ὅπερ ἐν τῷ προοιμίῳ αὐτοῦ προὐβάλλετο ὁ ποιητής.

Τὴν δοξασίαν τοῦ Wolf συνεπέστατα καὶ μετ' ὀξυνοίας οὐ τῆς τυχούσης προήγαγεν ὁ K. Lachmann ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ·

« Betrachtungen über Homers Ilias (1837—41). Λαβὼν ὑπ' ὄψει κυρίως τὴν οὐσίαν τοῦ ζητήματος, ἣν ὁ Wolf παρέλειψεν, ἀφ' ἧς ὅμως ἠδύνατο νὰ ἐλπίσῃ τελείαν λύσιν τοῦ ζητήματος, ἀναλύσας ἐπιμελῶς τὴν Ἰλιάδα καὶ παραβαλὼν αὐτὴν ἅμα πρὸς ὅμοια φαινόμενα τοῦ ἀρχαίου γερμανικοῦ, γαλλικοῦ καὶ ἱσπανικοῦ ἔπους, ἐξήγαγεν ἐξ αὐτῆς 15 ἀρχαῖα ᾄσματα, τὰ ὁποῖα ἀρχῆθεν μὲν ἦσαν κατ' αὐτὸν αὐθύπαρκτα ποιήματα διαφόρων ποιητῶν, βραδύτερον ὅμως συλλογεύς τις καὶ διατάκτωρ μετεχειρίσθη, ἵνα ἐξ αὐτῶν τῇ προσθήκῃ τῶν ραψῳδιῶν Σ—Ω πλάσῃ τὴν ἡμετέραν Ἰλιάδα, τὴν Ἰλιάδα τοῦ Πεισιστράτου. Ὁ εὐφυὴς τοῦ Lachmann ὀπαδὸς Arnim Köchly προσθεὶς εἰς τὰ 15 ταῦτα ᾄσματα καὶ δέκατον ἕκτον « τὰ Ἕκτορος λύτρα» (Ω), διεχώρισεν εἰς 16, καὶ μάλιστα εἰς *γρῆυς τῶν στοιχείων* ἐξέδωκεν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Iliadis carmina XVI, (Lipsiæ. 1861) προτάξας τῆς μικρᾶς του Ἰλιάδος τὸ ὑπερήφανον ῥητόν· «Νήπιοι, οὐδὲ ἴσασιν ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντός». Τὴν θεωρίαν ταύτην τῶν μεμονωμένων ᾀσμάτων (Liedertheorie) ὑπεστήριξεν ὁ Köchly κατὰ τῶν ἐναντίων ἐν ταῖς ἀξιολόγοις αὐτοῦ διατριβαῖς Dissertationes de Iliadis carminibus, de Odysseæ carminibus, ἐν αἷς ἡ τοῦ Lachmann θεωρία ἐπεξετάθη καὶ εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. Ἐν γένει ἡ ὀξύνοια τοῦ Lachmann ἔσχε μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς πάντας, τούς τε ἐγγὺς καὶ τοὺς μακράν, διὸ πλεῖσται συγγραφαὶ ἀμέσως ἐδημοσιεύθησαν. Τὸ σύστημα τοῦ Lachmann ἐφήρμοσεν ἐφεξῆς ὁ Holm καὶ βραδύτερον ὁ M. Schmidt (1878—9) καὶ εἰς τὰς ραψῳδίας Σ—Χ, αἵτινες ἄλλως καὶ κατ' αὐτὸν τὸν Lachmann διὰ μιᾶς ἐποιήθησαν. Διὰ τῆς μεθόδου ταύτης ὁ Ὅμηρος ὑπὸ μὲν τοῦ Lachmann ἐγυμνώθη σαρκῶν καὶ ὀστέων, ὑπὸ δὲ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ κατήντησεν ὅλως φάσμα, τοῦ ὁποίου καὶ τὸ ὄνομα αὐτὸ σημαίνει κατ' αὐτοὺς συναρμογέα, κατ' ἄλλους δὲ (ὡς τὸν G. Curtius) ἑταίρον, ὑπηρέτην ἢ παραστάτην ἑταιρίας ποιητῶν!

Ἐκτιμῶντες ἀπροκαταλήπτως τὴν συγγραφὴν τοῦ Lachmann καὶ τὰς τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ παραδεχόμεθα, ὅτι ἐκ τῆς ὀξυνοίας αὐτοῦ ἀνεκαλύφθησαν καὶ διὰ παντὸς ὡρίσθησαν τὰ ἐν τῇ διηγήσει τῆς Ἰλιάδος χάσματα, τὰ ἀρχαῖα ὅρια τῶν ᾀσμάτων ἑκάστων, ἡ χαλαρὰ συνέχεια μερῶν τινων, ἡ μεταγενεστέρα ἀρχὴ τῆς κατασκευῆς τοῦ τείχους, τῆς πρεσβείας, τῆς ἀποστολῆς τοῦ Πατρόκλου εἰς τὸν Νέστορα, τῶν ἄθλων ἐπὶ Πατρόκλῳ καὶ τῆς ὁπλοποιΐας. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ θέματος περὶ τῶν ἀρχῆθεν αὐτοτελῶν ἀρχαίων ᾀσμάτων ἰσχύουσιν ἔτι οἱ κατὰ τοῦ Wolf λόγοι καθ' ὅλην αὐτῶν τὴν ἔκτασιν, οἱ κυριώτεροι τῶν ὁποίων δὲν αἴρονται οὔτε ὑπὸ τῶν μικρῶν τροποποιήσεων τοῦ Schömann. Ὁ Ὅμηρος, ὃν οἱ Ὁμηρίδαι ἐτίμων ὡς ἀρχηγόν των, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι ὁ ποιητὴς ὅλης τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας, πρέπει ὅμως νὰ εἶναι περισσότερόν τι ἢ ἁπλοῦς συναρμογεὺς ἢ συντάκτης ἀρχαίων ᾀσμάτων, οὔτε δύναται νὰ παραλάβῃ ἀρχαῖα τοῦ λαοῦ ᾄσματα εἰς τὸ νέον ποίημά του, ἀλλὰ δαιμόνιος ποιητὴς αὐτός, ὡς τὸν παρίστάνει ἡ παράδοσις ὅλων τῶν αἰώνων, δὲν ἦτο συμπιλητὴς καὶ διατάκτωρ· ἐὰν δὲ μετεχειρίσθη ἀρχαῖα ᾄσματα, ὡς οἱ ποιηταὶ τῆς μικρᾶς Ἰλιάδος καὶ τῶν Νόστων, τὰ μετέβαλεν ὅμως, ἐτροποποίησε καὶ διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ τὰ ἐζωοποίησε. Δὲν πρέπει νὰ ἀπομακρυνθῶμεν τῆς παναρχαίας ταύτης ἰδέας περὶ τοῦ ποιητοῦ Ὁμήρου, ἐὰν δὲν μᾶς ἀναγκάζῃ εἰς τοῦτο ἡ φύσις τῶν σωζομένων ἔργων του καὶ ἡ πορεία τῆς ἑλληνικῆς ποιήσεως. Ταῦτα ὅμως ἀντὶ νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν Liedertheorie, τἀνάπαλιν φέρουσιν ἡμᾶς φανερὰ εἰς ἕνα ποιητήν, ὅστις ἐσχεδίασεν ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ ἐν μεγαλοπρεπὲς σχέδιον ἑνὸς μεγάλου ἔπους, εἰς δὲ τὸ σχέδιον τοῦτο ἐνέβαλε τὰ ᾄσματα καθ' ἕκαστα ὡς μέρη μείζονος ὅλου· διότι ἡ ἑνότης φαίνεται ἀναντίρρητος ἐν ἅπασι τοῖς ᾄσμασι τῆς Ἰλιάδος, ἡ δὲ ἑνότης γίνεται πάντοτε μόνον δι' ἑνὸς μεγάλου προσώπου, οὐχὶ δὲ ὑπὸ τοῦ λαοῦ, οὔτε εἰσάγεται κατόπιν εἰς ἕτοιμα ᾄσματα. Ὅλη δὲ ἡ μετὰ ταῦτα πρόοδος τῆς ἑλλ. ποιήσεως προϋποτίθησιν ἕνα τοιοῦτον μέγαν ποιητήν· μόνον δὲ ἕνα Ὅμηρον, ποιητὴν μεγάλου ποιήματος καὶ οὐχὶ συναρμογέα πολλῶν ᾀσμάτων ἠδύνατο νὰ παρακολουθήσῃ ἡ σχολὴ ἀοιδῶν καὶ οἱ κυκλικοὶ ποιηταὶ Ἀρκτῖνος, Λέσχης καὶ Στασῖνος.

Ἡ θεωρία τῶν κεχωρισμένων ᾀσμάτων ὑποτίθησι πρῶτον ᾄσματα, τὰ ὁποῖα ἀκολούθως βραδύτερον συνηρμόσθησαν εἰς ἓν μέγα ἔπος. Εἰς τὴν θεωρίαν ταύτην ἀντίκειται ἕτερα, καθ' ἣν πρῶτον ὑπῆρξε μικρά τις Ἰλιὰς ὡς πυρήν, ἐξ ἧς δι' ἐπεκτάσεων, προσθηκῶν καὶ παρεμβολῶν ἐγένετο βαθμηδὸν ἡ νῦν Ἰλιάς. Τὴν ἰδέαν ταύτην ἐξέφρασε πρῶτος ὁ Wolf (Kleine Schriften, I, 211), κατόπιν ὁ G. Hermann ἐν τῇ πασῶν ἀρίστῃ διατριβῇ αὐτοῦ De interpolationibus Homeri (1832) λέγων· « Multis ante Hesiodum seculis Homerum duo non magni ambitus carmina de ira Achillis Ulixisque reditu composuisse, quæ deinceps a multis cantata paullatimque aucta atque expolita Homeri nomen ad posteros ut poeta vetustissimi propagaverint ». Ἀλλὰ ποῦ δυνάμεθα νὰ ζητήσωμεν τὸν πυρῆνα τοῦτον; Ἐὰν ἀπώλετο ἐν τῷ πλήθει τῶν ἐπεκτάσεων, τότε ὅλη ἡ ὑπόθεσις ἀποβάλλει δι' ἡμᾶς τὴν ἀξίαν αὐτῆς· ἐὰν δὲ διεσώθη ἐν τῇ ἐπεκταθείσῃ Ἰλιάδι, τότε ἂς τὸν δείξωσι. Ἀλλὰ καὶ ὁ Hermann δὲν ἐπεχείρησε νὰ διαχωρίσῃ οὔτω καὶ δείξῃ τὸν πυρῆνα, ὅπερ ὅμως ἐπεχείρησαν οἱ διάδοχοι αὐτοῦ. Εὐθὺς ὅμως ἐδείχθη, ὅτι δὲν ὤφειλον νὰ ἐκλάβωσι τόσον ἀκριβῶς τὴν μικρὰν ἔκτασιν (non magnus ambitus), ὅτι ἐν ἄλλοις λόγοις καὶ τὰ ἀρχαιότατα μέρη τῆς Ἰλιάδος (παραλειπομένης τῆς Ὀδυσσείας) περιέχουσι μακροτέρας ἐκθέσεις πολλῶν ᾀσμάτων, οὐχὶ δὲ βραχέα τινά, ὡς τὰ κατὰ Μελέαγρον (Ἰλ. I, 529-599). Εἰς τοῦτο κατέληξαν ὅλοι, ὅσοι ἐζήτησαν νὰ εὕρωσι τὴν ἀρχαίαν Ἰλιάδα ἢ Ὀδύσσειαν, Voss, Grote, Friedländer, Kayser, Geppert, B. Thiersch, Bergk, Naber, Kirchhoff, Kammer, Niese, Heimreich, ὅλοι σχεδὸν οἱ ὁμηρισταί, πλὴν τῶν σφόδρα λαχμανιστῶν. Διότι καὶ ἑνωτικοί, ὡς Nitzsch, Düntzer, Minckwitz, Virchow, καὶ οὐολφιανοί, ὡς Schömann, Bernhardy, Hiecke, La Roche, G. Curtius, Bonitz συμφωνοῦσιν, ὅτι ἡ θαυμασία ἑνότης τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας μεθ' ὅλας τὰς ἐλλείψεις αὐτῶν εἶναι ἀκατάληπτος ἄνευ πυρῆνός τινος ἀρχικοῦ. Οἱ πλεῖστοι ἀνομολογοῦσιν, ὅτι ὅλα ἢ σχεδὸν ὅλα τὰ ᾄσματα τῆς Ἰλιάδος δὲν ἐτέθησαν εἰς τὴν σημερινὴν αὐτῶν θέσιν βραδύτερον ὑπό τινος συντάκτου, ἀλλ' ἀπ' ἀρχῆς ὑπὸ τῶν ποιητῶν αὐτῶν ὡρίσθησαν εἰς τὴν ἁρμόζουσαν θέσιν. Διαφέρουσι μόνον ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς ἀρχαίας ἐκείνης Ἰλιάδος καὶ τῆς θέσεως αὐτῆς πρὸς τὸν μῦθον καὶ τὴν ποίησιν τοῦ λαοῦ. Αἱ ἰδέαι αὐτῶν ἔχουσι περίπου ὧδε.

Ἐλάχιστα ἀπομακρύνονται τῆς παραδόσεως οἱ ὀπαδοὶ τῶν παρεμβολῶν παραδεχόμενοι, ὅτι ἡ Ἰλιὰς καὶ ἡ Ὀδύσσεια ἐποιήθησαν ὑπὸ ἑνὸς ποιητοῦ καθ' ὡρισμένον σχέδιον καὶ ὅτι τὰ ἀρχαῖα καὶ ἐνότητα ἔχοντα ποιήματα μόνον κατὰ τὴν πρόοδον τῶν χρόνων, ἀπὸ Ὁμήρου μέχρι Πεισιστράτου, ἔλαβον μετρίας τινὰς προσθήκας καὶ ἐπεκτάσεις. Αὕτη εἶναι ἡ δοξασία τοῦ Nitzsch (Sagenpoesie καὶ Beiträge zur Geschichte der epischen Poesie), ὅστις ἀπορρίπτει τὰ περὶ Ἡρακλέους (Ἰλ. Τ, 95-133), τὴν διήγησιν τοῦ Νέστορος (Λ, 664-762), μέγα μέρος τῆς νεκυίας (Ὀδ. Λ, 565-627), ὅλην μάλιστα τὴν δολώνειαν (Ἰλ. Κ) ὡς μεταγενεστέραν προσθήκην καὶ πολλὰς δέχεται παρεμβολὰς εἰς ἐπανόρθωσιν πολλῶν ἀνωμαλιῶν· ὁμοίως καὶ ὁ La Roche καίτοι προβαίνων περαιτέρω εἰς τὰς ἐπεκτάσεις τῶν ποιημάτων. Κατ' ἀρχὴν τοῦτο ἐφρόνει καὶ ὁ Ζηνόδοτος, Ἀριστοφάνης καὶ Ἀρίσταρχος, ὧν ὁ μὲν πρῶτος ἠθέτει τὴν ἀσπίδα τοῦ Ἀχιλλέως (Ἰλ. Σ, 483-608), ὁ δὲ Ἀρίσταρχος τὴν τελευταίαν ῥαψῳδίαν τῆς Ὀδυσσείας, τὸ τέλος τῆς νεκυίας καὶ πολλὰς ἔτι ἑκατοντάδας στίχων τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας. Δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν, ὅτι ὁ ἐξοβελισμὸς στίχων τινῶν εἶναι τὸ εὐκολώτατον μέσον πρὸς ἀποφυγὴν τῶν δυσκολιῶν καὶ ὅτι ἡ παράδοχὴ μεγάλων προσθηκῶν δι' ἡμᾶς μάλιστα, οἵτινες παραδεχόμεθα προφορικὴν παράδοσιν ἐπὶ ἑκατονταετηρίδας, αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν οὐδὲν ἔχει τὸ ἄπορον. Ἐξ ἐναντίας ἄπορον εἶναι τὸ μέσον, δι' οὗ ὁ εἷς στίχος μετὰ τὸν ἄλλον θυσιάζεται χάριν τῆς θεωρίας τῶν παρεμβολῶν, ὡς ἐν Θ ῥαψῳδίᾳ τῆς Ἰλιάδος καὶ ἐν Ν τῆς Ὀδυσσείας, εἶναι δὲ ἀκατάληπτον, τί παρεκίνησε μεταγενέστερόν τινα ποιητὴν νὰ παρεμβάλῃ τοσοῦτο πλῆθος στίχων. Ὁ φανατικὸς ὀπαδὸς τῶν παρεμβολῶν Düntzer προβαίνει τοσοῦτον καὶ ταχέως εἰς τὸ ἐξοβελίζειν, ὥστε εὐκολώτερον πείθεταί τις νὰ παραδεχθῇ μεταγενεστέραν ποίησιν ὁλοκλήρου ῥαψῳδίας ἢ τοσούτων παρεμβολῶν. Ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ὀβελοῦ δὲν αἴρονται μεγαλήτεραι ἄλλαι δυσκολίαι, ὡς ἡ περίπλοκος χρονολογία τῆς Ὀδυσσείας, ἡ ἐν ὀλίγαις ὥραις μ. μ. ἐπισώρευσις τῶν πολυπληθῶν γεγονότων ἐν ῥαψῳδίᾳ Ἰλ. Α, 84—II, 777, ἡ παραμέλησις τῆς πρεσβείας ἐν ἀρχῇ τῆς Πατροκλείας, αἱ ἀντιφατικαὶ ἰδέαι περὶ τοῦ ῥοῦ τοῦ Σκαμάνδρου καὶ τῆς θέσεως τῆς Τροίας ἐν διαφόροις μέρεσι τῆς Ἰλιάδος, ἡ ἀνάμιξις τῶν Λυκίων, τοῦ Πανδάρου καὶ Σαρπηδόνος καὶ πολλὰ τοιαῦτα. Παραδεχόμενοι λοιπὸν μικρὰς παρεμβολὰς δὲν ὠφελοῦ-

μεθα, ὅσον καὶ ἂν δὲν θέλωμεν νὰ μεταχειρισθῶμεν εἴς τινας περιπτώσεις τὸ εἰρημένον μέσον.

Ὁ Nitzsch ἀπορρίπτων ὁλόκληρον τὸ Κ τῆς Ἰλιάδος ἐξῆλθε τοῦ κύκλου τῆς θεωρίας τῶν παρεμβολῶν (Interpolationes), τῆς προσθήκης στίχων καὶ μερῶν τινων, οὐχὶ δὲ ὁλοκλήρων βιβλίων. Ὁ ἐξοβελισμὸς λοιπὸν τοιούτων βραδύτερον παρεμβεβλημένων ᾀσμάτων ἀποτελεῖ τὴν κυρίως παλαίστραν τῆς ὑψηλοτέρας ὁμηρικῆς κριτικῆς ἀπὸ Lachmann, καθ' ἣν ἀπὸ τῆς ἀθετήσεως ᾀσμάτων τινῶν, ὡς τῶν δύο τελευταίων ραψῳδιῶν τῆς Ἰλιάδος, τῆς ὁπλοποιΐας, τῆς πρεσβείας, προέβησαν μέχρι τῆς ἀθετήσεως ὁλοκλήρων ὁμάδων ᾀσμάτων. Οἱ κριτικοὶ οὗτοι ὡρμήθησαν ἐκ τῆς ὀρθῆς ὄντως ἰδέας, ὅτι ἡ Ἰλιὰς καὶ ἡ Ὀδύσσεια δὲν ἔχουσι στενὴν ἑνότητα, ὡς τὰ δράματα ἢ τὰ νεώτερα ἔπη, ἀλλὰ μάλιστα σύγκεινται ἐκ κύκλων ᾀσμάτων, τὰ ὁποῖα ἐλευθέρως καὶ χαλαρώτερον ἐπακολουθοῦντα καὶ ἄνευ αὐστηρᾶς σχέσεως καὶ ἐπαναφορᾶς ἀποτελοῦσι κυρίαν τινὰ ἰδέαν διακουμένην δι' ὅλου τοῦ ποιήματος, τὴν ὁποίαν εἶχε μὲν κατὰ νοῦν ἀρχῆθεν ὁ ποιητής, δὲν ἐξετέλεσεν ὅμως αὐτός, ἄλλοι δὲ ποιηταὶ κατόπιν ἠδυνήθησαν νὰ πράξωσι τοῦτο. Οὕτω π. χ. ἡ μῆνις τοῦ Ἀχιλλέως καὶ Ἀγαμέμνονος ἀποτελεῖ τὸ κύριον θέμα τῆς Ἰλιάδος, ὅπερ οὐδαμοῦ ὅλως παραγνωρίζεται, ἐπειδὴ καὶ ἐν ταῖς ραψῳδίαις, ἐν αἷς ὁ Ζεὺς ἀποφαίνεται νὰ ἐκδικήσῃ τὸν Ἀχιλλέα, φαίνεται, ὅτι ὅλως λησμονεῖται· ἐν αὐταῖς (Β—Η) ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπέχει τῆς βουλῆς καὶ τοῦ πολέμου. Ἐὰν λοιπὸν ἡ κυρία ἰδέα πανταχοῦ ὑρίσταται καὶ ἐὰν ὁ ποιητὴς τῆς Α ραψῳδίας εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς προὐτίθετο νὰ ᾄσῃ καὶ τὰς συνεπείας τῆς μήνιδος, τὴν ἧτταν τῶν Ἀχαιῶν ἕνεκα τῆς ἀποχωρήσεως τοῦ Ἀχιλλέως, εἶναι ζήτημα, πόσον ὁ ποιητὴς ἀρχῆθεν συνέλαβεν ἐν ἑαυτῷ λεπτομερῶς καὶ ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα τὸ σχέδιόν του καὶ τὸ ἐξετέλεσεν ἔπειτα. Οὕτως ἕκαστος θέλει παραδεχθῆ, ὅτι ἡ ἀποστολὴ τοῦ Πατρόκλου περιελαμβάνετο ἐν τῷ ἀρχικῷ σχεδίῳ, διότι ὁ Πάτροκλος Μενοιτιάδης ἀναφέρεται ἐν τῇ ραψῳδίᾳ Α, 307, εὐκόλως ὅμως θέλει ἀμφιβάλει, ἂν ὁ Ὅμηρος εἶχεν ἐν τῷ σχεδίῳ αὐτοῦ καὶ προχωρῶν προσέθετο κατόπιν τὸν ἀποχωρισμὸν τοῦ Ἕκτορος, τὴν τειχομαχίαν. τὴν Διὸς ἀπάτην, τὰ Ἕκτορος λύτρα, τὴν ὁπλοποιΐαν, τὰ ἆθλα ἐπὶ Πατρόκλῳ, τὴν πρεσβείαν, ἢ μόνον τὴν ἐκδίκησιν τοῦ Ἀχιλλέως.

Ἡ θεωρία δέ, καθ' ἣν ἀνέκαθεν ὑπῆρχε κύκλος τις ᾀσμάτων βαθμηδὸν ἐπεκτεινόμενος, συμβιβάζεται πολὺ μετὰ τῆς ἑτέρας, καθ' ἣν περαιτέρω ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ κύκλου πάλιν παρενεβλήθησαν ἕτερα ᾄσματα πρὸς στενοτέραν ἑνότητα μικροτέρας τινὸς ὁμάδος ᾀσμάτων. Φύσει δὲ ἡ τέχνη δὲν προὐχώρησεν ἐκ μεμονωμένου ᾄσματος εἰς ἔργα τοσοῦτον ἐκτενῆ, ὡς ἡ Ἰλιὰς καὶ ἡ Ὀδύσσεια, ἀλλὰ μᾶλλον ἤρχισε πρῶτον πολλὰ ᾄσματα νὰ συνεξυφάνῃ εἰς μικροτέρας ὁμάδας, οἵας ἀπαντῶμεν ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ, ἧς αἱ τέσσαρες πρῶται ραψῳδίαι ἀποτελοῦσι μίαν Τηλεμάχειαν, ἡ διήγησις τῶν περιπλανήσεων τοῦ Ὀδυσσέως ἀποτελεῖ πάλιν ἓν ὅλον, οὕτω δὲ ἡ Ὀδύσσεια πολλῷ περισσότερον φαίνεται συντεθεῖσα ἐκ πλειόνων ἐπυλλίων, τοῦ νόστου, τῆς μνηστηροφονίας, τῆς Τηλεμαχείας, ὅπερ ἐν γένει παραδέχονται καὶ ὁ Düntzer, Hennings, Kirchhof καὶ Fick, παρὰ ἓξ μεμονωμένων ᾀσμάτων.

Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Ἰλιάδι δύνανται νὰ διακριθῶσιν εὐκόλως πολλαὶ τοιαῦται ὁμάδες, μολονότι ἐν αὐτῇ φαίνεται περισσότερον ὁ τύπος μεμικωτέρων ᾀσμάτων. Ἡ Πατρόκλεια περιλαμβάνει τὰς ραψῳδίας Π, Ρ καὶ τὸ πρῶτον ἥμισυ τῆς Σ, δηλαδὴ ἐπύλλιον ἐκ 1900 στίχων καὶ ἐπέκεινα. Ὁ Lachmann ἐδόξαζεν, ὅτι αἱ ραψῳδίαι Σ—Χ τοσοῦτον συμφωνοῦσιν ἀλλήλαις, ὥστε φανερῶς εἰσὶν ἔργον ἑνὸς μόνου ποιητοῦ. Πολὺ περισσότερον συμφωνοῦσι καὶ παρακολουθοῦσιν ἀλλήλαις αἱ ραψῳδίαι Λ, Μ, Ν, Ξ, Ο. Τελευταῖον ὀρθῶς παρετήρησεν ὁ Grote, ὅτι αἱ ραψῳδίαι Β-Η, ἤ, ὡς προὐτίμησεν ὁ Düntzer, αἱ Γ-Η, ἀποτελοῦσιν ἰδιαίτερον ἐπύλλιον, ἐν ᾧ ἡ διήγησις πολεμικῶν πράξεων ἀρχίζει ἐκ μονομαχίας καὶ τελειόνει εἰς ἄλλην τοιαύτην.

Οἱ παραδεχόμενοι τελείαν ἑνότητα ἐν τῷ κύκλῳ τῶν ᾀσμάτων ὁμολογοῦσιν, ὅτι, εἰ καὶ διάφοροι ποιηταὶ ἐποίησαν τὰ μέρη ἕκαστα, ἐλάμβανον ὅμως γνῶσιν ἀλλήλων· οἱ νεώτεροι αὐτῶν προώριζον τὰ νέα ποιήματά των, ἵνα κατατάξωσιν αὐτὰ εἰς τὰ τῶν ὑφισταμένων ἤδη κύκλων καὶ εἰς ἀκριβῶς ὡρισμένην θέσιν. Οὗτοι διακρίνονται τῶν οὐολφιανῶν καὶ λαχμανιστῶν, μὴ ἀναγνωριζόντων ἀμοιβαίαν σχέσιν τῶν ᾀσμάτων ἑκάστων καὶ ἀποδιδόντων τὴν διάταξιν αὐτῶν εἰς μεταγενέστερον συντάκτην. Λίαν εὐγλώττως ἐξέθηκε τὴν ἰδέαν ταύτην πρῶτον ἤδη ὁ Niese ἀποδείξας, ὅτι ὁ ποιητὴς ἑκάστου νεωτέρου ποιήματος ἐζήτει νὰ σχετίσῃ αὐτὸ πρὸς ἀρχαιότερα, εἶχε δὲ πρὸ ὀφθαλμῶν διὰ τὸ ἰδικόν του ὡρισμένην θέσιν ἐν τῷ κύκλῳ τῶν ᾀσμάτων. Τὴν ἰδέαν ταύτην ἐφήρμοσαν νεώτεροι ἐρευνηταὶ ἀμέσως καὶ εἰς τὴν Ὀδύσσειαν διακρίνοντες ἀρχαιότερον καὶ νεώτερον νόστον, προσκολληθέντα εἰς τὸν πρῶτον καὶ ἐπεκταθέντα διὰ τῆς μνηστηροφονίας· ταὐτὰ φρονεῖ καὶ ὁ Naber διὰ τῶν τεσσάρων περιόδων, κατὰ Lachmann, ὅτι τὰ ἐπύλλια, ἐξ ὧν βραδύτερον ἐγένετο ἡ Ὀδύσσεια, ἦσαν ἀρχῆθεν ἰδιαίτερα, κεχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων, καὶ εἶτα συμπαγέντα διὰ προσθηκῶν, ὡς δοξάζει ὁ Hennings· ἀλλὰ καὶ οὗτος καὶ τοι παραδεχόμενος, ὅτι περὶ τοὺς χρόνους τοῦ Σόλωνος διὰ τῆς πληρώσεως τῶν χασμάτων, τῆς παρεμβολῆς στίχων συνδετικῶν, διὰ τοῦ ἐξοβελισμοῦ τῶν ἀντιφατικῶν μερῶν, ἐγένετο ἡ ἑνότης τῶν ἰδιαιτέρων ὁμηρικῶν ἐποποιῶν, παρέλειψεν ὅμως νὰ ἀποδείξῃ, ἂν αἱ ἑκατοντάδες, χιλιάδες μάλιστα τῶν στίχων, τῶν κατ' αὐτὸν βραδύτερον προστεθέντων, ἔχωσι γλωσσικὴν διαφορὰν πρὸς ἀλλήλας καθ' ὅλον τὸ μακρὸν τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν διάστημα. Ὁ Fick προσεπάθησε νὰ ἐπανορθώσῃ τοῦτο τελευταῖον ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ: Die homerische Odyssee in der ursprünglichen Sprachform wiederhergestellt (1883), ἔδειξε δὲ καὶ οὐσιώδεις διαφορὰς τοῦ ἀρχαίου κατ' αὐτὸν ἔπους καὶ τῶν νεωτέρων συνδετικῶν μελῶν, ἀλλὰ δὲν ἀπέδειξεν αὐτὸ ἀποχρώντως· ἄλλοι πάλιν, ἐν οἷς καὶ αὐτός ὁ Christ, ἠδυνήθησαν νὰ ἀνιχνεύσωσιν ὀλίγα νεώτερα καὶ ξένα διάμεσα συνδετικὰ μέρη· τούτου ἕνεκεν οἱ κριτικοὶ ὀφείλουσι νὰ ἐξετάσωσιν, ἐὰν μεταγενέστερός τις διασκευαστὴς προσέθηκε ταῦτα, ἢ ἀρχῆθεν ὁ ποιητὴς θέλων νὰ ἐπεκτείνῃ μέρος τι τοῦ ποιήματός του ὥρισεν αὐτὰ εἰς ἕν τι μέρος οἱονδήποτε αὐτοῦ καὶ τὰ παρενέβαλε. Τελευταῖον καὶ ὁ διασκευαστὴς τοῦ Bergk δὲν σημαίνει ἄλλο, ἢ ὅτι τὰ νεώτερα μέρη ἀνέκαθεν ἦσαν προωρισμένα νὰ προσαρτηθῶσιν εἰς τὰ ἀρχαιότερα καὶ ἐν ὡρισμένῃ θέσει καὶ δὲν συνετάχθησαν ἢ συνηρμόσθησαν κατόπιν ὑπὸ Πεισιστράτου.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἠδύναντο οἱ ὁμηρισταὶ νὰ συνεννοηθῶσι παραδεχόμενοι, ὅτι ἀνέκαθεν ὑπῆρχον ὁμάδες ᾀσμάτων χαλαρῶς συνδεομένων πρὸς ἄλληλα καὶ δυναμένων νὰ ἐπεκταθῶσι διὰ τῆς παρεμβολῆς ἄλλων· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐγένετο καὶ τὸ ὁμηρικὸν ζήτημα μακρὰν κεῖται τῆς λύσεως αὐτοῦ. Πρόκειται νὰ εὑρεθῇ, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, ὁ ἀρχικὸς πυρὴν τῶν ποιημάτων καὶ νὰ δειχθῶσιν αἱ μεταγενέσεραι καὶ μερικαὶ προσθῆκαι. Καὶ ἐν μὲν τῇ Ὀδυσσείᾳ ἐγένετο τοῦτο ὁπωσδήποτε μετὰ δυσκολίας, ἐν τῇ Ἰλιάδι ὅμως μετὰ μεγάλων διχογνωμιῶν καὶ ἀντιφάσεων. Ἐνταῦθα ἐφάνησαν πλέον ἡ αὐθαιρεσία καὶ αἱ διαιρέσεις τῶν κριτικῶν κατὰ τὴν ἰδέαν τῶν ἐπεκτάσεων. Κατεδίκασαν τὴν μίαν ραψῳδίαν μετὰ τὴν ἄλλην καὶ αὐτὰς τὰς ἀρχαιοτότας, ἠμφισβήτησαν τὴν ἀριστείαν τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τὴν τοῦ Διομήδους καὶ ἕτερα. Ἀκολούθως ἀνεφάνη ἡ θεωρία τῆς ἐπεξεργασίας ἀρχαιοτέρων μερῶν καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως ἀρχαιοτέρας ἀρχῆς ἢ τέλους ραψῳδίας διὰ νεωτέρας μεταποιήσεως, οὕτω δὲ πανταχοῦ ὑφαιρεῖται ὑπὸ τοὺς πόδας τὸ ἔδαφος μιᾶς διαρκοῦς καὶ σταθερᾶς ἐρεύνης. Ἰδίως ὁ Bergk διὰ τῶν ἀπανταχοῦ διασκευαστῶν του ἔδωκε τὸ κακὸν παράδειγμα τῆς ὑποκειμενικῆς αὐθαιρεσίας. Καὶ τὴν ναυτικὴν ταύτην ἀναρχίαν δύναταί τις νὰ ἴδῃ ἐν τῷ παραρτήματι τοῦ Hentz, τοῦ πιστοῦ τούτου εἰσηγητοῦ τῶν διαφόρων ἰδεῶν περὶ τοῦ ὁμηρικοῦ ζητήματος, περὶ οὗ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἐκ νέου τὸ τοῦ Ἡρακλείτου «πάντα ῥεῖ». Οἱ συνετώτεροι τῶν φιλολόγων δείκνυνται ἐν γένει ἐπιφυλακτικώτεροι, ὡς ὁ Ὀλλανδὸς Cobet λέγων· « Quo sæpius carmina Ionica, quæ Homeri nomine feruntur, relego et diligenter omnia considero, eo magis magisque mihi confirmatur sententia eorum, qui hæc non unius ἀοιδοῦ carmina esse arbitrantur, sed a compluribus cantoribus neque ætatis ejusdem neque patriæ εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν olim composita et cantata fuisse, deinde in unum collecta et ordine disposita, ut εἰς ἓν σωμάτιον coalescerent » καὶ περαιτέρω· « Plura non addo, quia talia omnia sentiri possunt, sed demonstrari non possunt et nolo videri ultra Lycurgi ætatem indagando procedere velle » (Miscellana critica, p. 402-403).

Ἐὰν ἐν τέλει, λέγει ὁ Christ, τὸ ὁμηρικὸν ζήτημα δὲν πρέπῃ νὰ ὑποστῇ τὴν τύχην τῶν Κικερωνείων λόγων, τῶν κωμῳδιῶν τοῦ Πλαύτου καὶ τῶν ᾠδῶν τοῦ Ὁρατίου, δηλ. νὰ διαλυθῇ εἰς τὴν ἄμμον, ὀφείλομεν νὰ σεβασθῶμεν τὴν παράδοσιν, τὰ ἀσφαλῆ τεκμήρια ἀρχαίων καὶ νεωτέρων μερῶν καὶ τὴν λελογισμένην κρίσιν περὶ τῶν συνεπειῶν τῶν

προσαχθεισῶν ἤδη καὶ εἰς τὸ μέλλον προσακτέων ἀποδείξεων. Ὡραῖα λέγει ὁ Emperius· «Homeri carminum qualis fuerit antiquissima forma quæritur et quæretur quousque philologia erit inter æquales» (Rhein-Museum, N. F. I, 447). Διὰ τῆς ἐρεύνης ὅμως ἐπιθυμοῦσιν οἱ ἄνθρωποι νὰ παραγάγωσί τι, καίτοι βραδέως, ἐκ τῆς ἀμφιβολίας καὶ δοξασίας εἰς τελείαν γνῶσιν.

Β'. Η ΕΝΟΤΗΣ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ.

Α'.

Οἱ θεοὶ ἐν τῇ Ἰλιάδι.

Ὁ Ζεύς.

« Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή » (Ἰλ. Α, 5).

Τὸ μέγα δρᾶμα τῆς Ἰλιάδος ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς ὀλεθρίας τοῖς Ἕλλησι *μήνιδος* τοῦ Ἀχιλλέως καὶ Ἀγαμέμνονος καὶ τελευτῶν εἰς τὸν θάνατον καὶ τὴν κηδείαν τοῦ ἀνδρειοτέρου τῶν Τρώων Ἕκτορος, ἐγένετο κατὰ τὴν *βουλὴν* καὶ ἀπόφασιν τοῦ ὑψίστου θεοῦ τῶν ἀρχαίων, Ἑλλήνων καὶ Τρώων, τοῦ πατρὸς ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τοῦ Διός. Ἐν τοῖς ἑφεξῆς θέλομεν παρακολουθήσει λεπτομερῶς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς φοβερᾶς καὶ αἱματηρᾶς ταύτης πράξεως καὶ τὴν ἐπ' αὐτῆς ἐπιρροὴν τοῦ Διὸς καὶ τὴν συμμετοχὴν τῶν ἄλλων θεῶν· διότι ἐν αὐτῇ ἀνακινεῖται ὁ Ὄλυμπος, ἡ σεμνὴ ἕδρα τῶν θεῶν, ὁ πόντος καὶ αὐτὸς ὁ νεκροδέγμων ᾅδης, εἰς ὃν ἡ μῆνις πολλὰς ψυχὰς ἡρώων προΐαψε. Τὰ πάντα λοιπὸν συνταράσσονται, ὅλοι οἱ ὀλύμπιοι θεοὶ αὐτοπροσώπως μετέχουσι τῶν μαχῶν ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν διαταγὴν καὶ ἐπιτήρησιν τοῦ βαθύφρονος Κρονίωνος, αὐτὸς δ' οὗτος ὁ Ζεὺς συχνὴν χρῆσιν τοῦ ἀκοιμήτου αὐτοῦ ὄπλου, τοῦ κεραυνοῦ, ποιούμενος ὁδηγεῖ τὰς μάχας κατὰ τὴν ἀρίστην αὐτοῦ βουλήν. Ὁ θεὸς τῆς θαλάσσης Ποσειδῶν αὐτοπροσώπως ἀναμιγνύεται εἰς τὴν μάχην, αἱ θυγατέρες τοῦ γέροντος Θαλασσίου δαίμονος Νηρέως, τῆς Θέτιδος προεξαρχούσης, προσέρχονται καὶ αὐταὶ εἰς τὸν Ἀχιλλέα πρὸς παραμυθίαν· τὰ πάντα ἑνὶ λόγῳ, οὐρανός, γῆ, θάλασσα καὶ τὰ καταχθόνια ἀνακινοῦνται καὶ συνταράσσονται, τὴν δὲ συγκίνησιν ταύτην ἔδωρεν πῶς καὶ κατὰ ποῖον σχέδιον ἔπλεξεν ὁ δαιμόνιος Ὅμηρος καὶ πόσον τηρεῖται ἡ ἑνότης αὕτη τοῦ σχεδίου συντελοῦσα τὰ μάλιστα εἰς τὴν γενικὴν ἑνότητα ὅλης τῆς Ἰλιάδος καὶ ἑπομένως αὐτοῦ τοῦ μεγάλου αὐτῆς ποιητοῦ.

Ἡ ἐξουσία τῶν θεῶν ἐν τῇ Ἰλιάδι εἶναι ὡρισμένη ἀκριβῶς. Τρεῖς θεοὶ ἀδελφοί, υἱοὶ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας, ὁ Ζεύς, ὁ Ποσειδῶν καὶ ὁ Ἅδης, ὁμότιμοι ἀλλήλοις ὄντες ἐμοιράσθησαν διὰ κλήρου τὰ πάντα εἰς τρία μέρη, ἕκαστος δ' ἔλαβε τὸ μεριδιόν του βασιλεύων χωριστὰ κατὰ βούλησιν. Ὁ Ζεὺς ἔλαβε τὸν οὐρανὸν βασιλεύων ἐν τῷ αἰθέρι καὶ ταῖς νεφέλαις, ὁ Ποσειδῶν τὴν θάλασσαν καὶ ὁ Ἅδης ἢ Πλούτων τὴν ἐν τοῖς ἐγκάτοις τῆς γῆς κατοικίαν τῶν νεκρῶν, τὸν ᾅδην. Μόνον ἡ Γῆ καὶ ὁ Ὄλυμπος, ἡ κατοικία τῶν θεῶν ὅλων, ἦσαν κοιναὶ τοῖς πᾶσιν (Ἰλ. Ο, 185—195). Ὁ Ζεὺς λοιπὸν ὡς ἄρχων ἐν τῷ οὐρανῷ εἶχε βεβαίως τὴν διακυβέρνησιν τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, διὸ καὶ ἡ ὑπόθεσις τῆς Ἰλιάδος, ἡ μῆνις καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς, ἔπρεπε νὰ διεξαχθῶσι κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ Διός (Α, 5).

Εἰς τὸ δρᾶμα τοῦτο οἱ θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου διχάζονται· οἱ μὲν τάσσονται ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, οἱ δὲ ὑπὲρ τῶν Τρώων· εἶναι οὕτως εἰπεῖν σύμμαχοι κεκηρυγμένοι, εἰλικρινεῖς, ἀπ' ἀρχῆς δὲ μέχρι τέλους τηροῦσι τὴν θέσιν αὐτῶν, ἡ μὲν Ἥρα, ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ὁ Ποσειδῶν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, ὁ δὲ Ἀπόλλων, ὁ Ἄρης καὶ ἡ Ἀφροδίτη ὑπὲρ τῶν Τρώων. Ὑπεράνω ὅμως ὅλων αὐτῶν ἵσταται ὁ φοβερὸς νεφεληγερέτης Ζεὺς ἐκτελῶν δι' ὅλης ἐπίσης τῆς Ἰλιάδος τὴν ἀμετάτρεπτον αὐτοῦ καὶ ἀρίστην βουλήν (Β, 1-4). Οἱ χαρακτῆρες λοιπὸν τῶν προσώπων τούτων τοῦ δράματος, τῶν ὀλυμπίων θεῶν, εἶναι ἀμετάβλητος, καθ' ὅλον τὸ ποίημα ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἐνιαῖος, οὐδαμοῦ δὲ φαίνεται ἡ ἐλαχίστη αὐτῶν μεταβολὴ ἢ διατάραξις.

Προβαίνομεν λοιπὸν εἰς τὴν λεπτομερῆ τοῦ θέματος ἡμῶν ἀνάλυσιν. Μετὰ τὴν μῆνιν τοῦ Ἀχιλλέως καὶ Ἀγαμέμνονος καὶ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ πρώτου εἰς τὰς σκηνὰς καὶ τὰ πλοῖα αὐτοῦ καὶ ἀκολούθως μετὰ τὴν παράκλησιν τῆς Θέτιδος πρὸς τὸν Δία, οὗτος ἐν ἀγνοίᾳ τῆς Ἥρας ὑπόσχεται αὐτῇ κατανεύσας, ὅτι *θέλει τιμήσει τὸν Ἀχιλλέα παρέχων τὴν νίκην εἰς τοὺς Τρῶας, ἕως οὗ οἱ Ἕλληνες λάβωσιν ἀνάγκην τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τιμήσωσιν αὐτόν* (Ἰλ. Α, 503-510, 517-530, 531-550). Ἴδωμεν ἤδη, πῶς ὁ Ζεὺς ἐκπληροῖ τὴν ὑπόσχεσίν του ταύτην.

Μετὰ τὴν εὐωχίαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐπελθούσης τῆς νυκτὸς ὅλοι οἱ θεοὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὰ δώματά των, ἵνα κοιμηθῶσι, καὶ ὁ Ζεὺς ἐπίσης (Α, 601-611). Ὅλοι, θεοὶ καὶ ἄνθρωποι, ἐκοιμῶντο, ἀλλ' ὁ Ζεὺς δὲν ἠδύνατο νὰ κοιμηθῇ, διότι ἐσκέπτετο « ὡς Ἀχιλῆα τιμήσῃ, ὀλέσῃ δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν » (Β, 3-4). Ἀμέσως λοιπὸν ὁ ποιητὴς δείκνυσιν, ὅτι ὁ Ζεὺς θὰ τιμήσῃ τὸν ἥρωα ἀφανίζων πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων παρὰ τὰ πλοῖα αὐτῶν, ὅπου πράγματι ἐγένετο ἡ μεγαλητέρα καταστροφή, ὡς ἐφεξῆς δειχθήσεται.

Σκεπτόμενος λοιπὸν εὑρίσκει τὴν ἀκόλουθον *ἀρίστην βουλήν*. Στέλλει εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα ἀπατηλὸν ὄνειρον, δι' οὗ διατάττει αὐτὸν ἀπὸ πρωΐας νὰ ἐξοπλίσῃ τοὺς Ἀχαιοὺς παντστρατιᾷ, διότι θέλει κυριεύσει πλέον τὴν Τροίαν, διότι ὅλοι οἱ θεοὶ εἶναι σύμφωνοι τῇ ἐνεργείᾳ τῆς Ἥρας (Β, 5—15). Ὁ Ἀγαμέμνων ἰδὼν τὸν ὄνειρον ἐγείρεται ἀμέσως, συγκαλεῖ ἐν τάχει ἠῶθεν βουλὴν τῶν γερόντων, διηγεῖται αὐτοῖς τὸν ὄνειρον, πιστεύουσιν ὅλοι εἰς αὐτόν, ὁ δὲ Νέστωρ παροτρύνει νὰ πεισθῶσιν εἰς αὐτὸν καὶ νὰ ὁπλίσωσι τοὺς λαούς (Β, 48, 53—75, 79—83). Ἀπατᾶται λοιπὸν ὑπὸ τοῦ Διὸς ὁ Ἀγαμέμνων καὶ οἱ Ἕλληνες (Β, 36—40).

Ἐξοπλίζονται οἱ Ἕλληνες καὶ ἀρχίζει περὶ τὴν μεσημβρίαν ἡ μάχη (Γ, 1—Η, 312). Μετὰ τὴν μονομαχίαν τοῦ Πάριδος καὶ Μενελάου, καθ' ἣν ἐνίκησε μὲν ὁ Μενέλαος, ἡ Ἀφροδίτη ὅμως ἀπέσυρε τὸν Πάριν ἐκ τῆς μάχης σώζουσα αὐτόν (Γ, 457, Δ, 12—3), οἱ θεοὶ παρὰ τῷ Διὶ καθήμενοι ἐν Ὀλύμπῳ ἔβλεπον τὴν πόλιν τῶν Τρώων (Δ, 4), ὁ δὲ Ζεὺς προτείνει αὐτοῖς νὰ σκεφθῶσι, πῶς νὰ ἐκτελέσωσι τὸ ἔργον τοῦτο, ἢ νὰ διεγείρωσι πάλιν τὸν πόλεμον, ἢ νὰ διαλλάξωσι τοὺς διαμαχομένους· ἐὰν δὲ γείνῃ τοῦτο, τότε ἡ πόλις τοῦ Πριάμου νὰ διαμένῃ καὶ εἰς τὸ ἑξῆς, ὁ δὲ Μενέλαος νὰ λάβῃ τὴν Ἑλένην (Δ, 13—19).

Ἐν τῷ συμβουλίῳ τούτῳ ὁ Ζεὺς φαίνεται φίλος τοῦ Ἰλίου καὶ τοῦ Πριάμου καὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ (Δ, 46—7)· βεβαίως, διότι εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σχεδίων αὐτοῦ ἔπρεπε νὰ παρέχῃ τὴν νίκην εἰς τοὺς Τρῶας μέχρι τῆς ἐξεγέρσεως τοῦ Ἀχιλλέως, ὃν ἤθελε κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του νὰ τιμήσῃ. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν θέλει νὰ δυσαρεστήσῃ ὁπωσδήποτε τὴν Ἥραν, ἀνέκαθεν φίλην καὶ προστάτιν τῶν Ἑλλήνων, ὑποχωρεῖ πως εἰς αὐτὴν προτείνασαν τάδε. Ἐπειδὴ αὐτὴ ἀγαπᾷ τὸ Ἄργος, τὴν Σπάρτην καὶ τὰς Μυκήνας, ἔχει δὲ καὶ ἀξιώσεις ὡς ἀδελφὴ καὶ σύζυγος αὐτοῦ, ἀπαιτεῖ νὰ τὰς προστατεύσῃ· διὸ προτείνει τῷ Διὶ νὰ ἀποστείλῃ οὗτος τὴν Ἀθηνᾶν, ἵνα αὕτη κινήσῃ τοὺς Τρῶας εἰς σύγχυσιν καὶ καταπάτησιν τῶν ὅρκων (Δ, 50—67). Δέχεται τοῦτο ὁ Ζεύς (Δ, 68), καταβαίνει ἡ Ἀθηνᾶ εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης (Δ, 86), συγχέουσιν οἱ Τρῶες τοὺς ὅρκους, ἐπαναλαμβάνεται ἡ μάχη, ἧς μετέχουσιν αὐτοπροσώπως καὶ οἱ θεοὶ (Δ, 100, 157, 222, 548), καὶ τελειόνει ἀκολούθως (Η, 312). Τὴν σύγχυσιν τῶν ὅρκων ὑπὸ τῶν Τρώων ὁμολογεῖ καὶ αὐτὸς ὁ Ἕκτωρ ἀποδίδων αὐτὴν εἰς τὸν Δία, ὅστις θέλει νὰ μηκύνῃ τὸν πόλεμον καὶ τὰ δεινὰ ἀμφοτέρων (Η, 69-72).

Ἐὰν δὲν συνεχέοντο οἱ ὅρκοι, ἐνίκων δὲ οἱ Ἕλληνες συνεπείᾳ τῆς νίκης τοῦ Μενελάου ἐν τῇ μονομαχίᾳ, τότε ἔπρεπε νὰ λάβωσι τὸ ἄθλον τοῦ πολέμου, τὴν Ἑλένην, καὶ νὰ ἐπανέλθωσιν οἴκαδε, εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἀλλ' ὁ Ἀχιλλεὺς ἔμενεν οὕτως ἀτίμητος, ἑπομένως ἡ ὑπόσχεσις τοῦ Διὸς καὶ τὸ σχέδιόν του ἀπραγματοποίητον. Ὀρθῶς λοιπὸν ὁ ποιητὴς εἰσάγει τὸν Δία συναινέσαντα εἰς τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τὴν σύγχυσιν τῶν ὅρκων πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ πολέμου.

Ὅτε δὲ οἱ Ἕλληνες τὴν μὲν ἐπιοῦσαν ἔθαψαν τοὺς νεκροὺς των, τὴν δὲ μετεπιοῦσαν ἤγειραν τὸ τεῖχος πρὸ τῶν νηῶν των, ὅπερ ὅλοι οἱ θεοὶ παρετήρουν (Η, 442-4), τὴν ἑφεξῆς νύκτα ὁ Ζεὺς κακὰ ἐβουλεύετο κατὰ τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν τῆς ἐπαύριον μάχην

(Η, 478). Ἤωθεν ὁ Ζεὺς συγκαλεῖ ἀγορὰν τῶν θεῶν ἐν Ὀλύμπῳ (Θ, 2) καὶ ἀποφασίζει ἐν αὐτῇ νὰ τελειώσῃ τάχιστα τὰ πράγματα ταῦτα· διὸ ἀπαγορεύει αὐστηρῶς τοῖς θεοῖς πᾶσαν ἀνάμιξιν εἰς τὴν μάχην (Θ, 5—13), πλὴν τῆς Ἀθηνᾶς. ἥτις ἠδύνατο ἢ εἶχε τὴν ἄδειαν νὰ συμβουλεύῃ μόνον τοὺς Ἕλληνας (Θ, 40). Ἵνα δὲ εὑρίσκηται πλησιέστερον τοῦ θεάτρου τοῦ πολέμου, καταβαίνει ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου εἰς τὴν Ἴδην καὶ κάθηται εἰς τὴν ὑψηλοτέραν αὐτῆς κορυφήν, τὸ Γάργαρον (Θ, 41—52).

Οὕτως ἄρχεται ἡ 6ʹ μάχη ἀπὸ πρωΐας συντόμως ἐκτιθεμένη, πιθανῶς διὰ τὴν ἀπουσίαν τῶν θεῶν, διό καὶ *κάλως μάχη* ἐπιγράφεται (Θ, 60-488). Ἀπὸ πρωΐας μέχρι μεσημβρίας γίνεται ἡ *μάχη σφοδρά, ἀλλ'* ἀμφίρροπος μένει (Θ, 66—7), διότι νικῶσι τοτὲ μὲν οἱ Τρῶες διὰ τοῦ Ἕκτορος (Θ, 216), τοτὲ δὲ οἱ Ἕλληνες (Θ, 245). Ὁ Ζεὺς διὰ τῶν βροντῶν του καὶ ἄλλων σημείων δίδει τὴν νίκην κατὰ βούλησιν τοῖς μὲν ἢ τοῖς δέ (Θ, 170, 246—252). Μετὰ μεσημβρίαν ὅμως *ὁ Ζεὺς ἀφορᾷ πάντοτε εἰς τὸν σκοπόν* του, νὰ τιμήσῃ δηλ. τὸν Ἀχιλλέα ἐκτελῶν τὴν πρὸς τὴν Θέτιν ὑπόσχεσίν του (Θ, 370), δίδει τὴν νίκην εἰς τοὺς Τρῶας (Θ, 341-5, 353). Ἐπανέρχεται εἰς τὸν Ὄλυμπον (Θ, 438-9), ἐμποδίζει τὴν Ἥραν καὶ Ἀθηνᾶν τῆς μετοχῆς τοῦ πολέμου (Θ, 447-456), προλέγει δέ, ὅτι τὴν ἐπαύριον κατὰ τὴν γʹ μάχην θέλει ἀπολέσει πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων παρὰ τὰ πλοῖά των, ἵνα ἐγερθῇ ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ οὕτως ἐκπληρωθῇ ἡ βουλὴ αὐτοῦ (Θ, 469-474). Τελειονει ἡ 6ʹ μάχη περὶ τὸ ἑσπέρας (Θ, 485-8). Οὕτω λοιπὸν καὶ κατ' αὐτὴν ὁ Ζεὺς προβαίνει πλέον εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς βουλῆς αὐτοῦ βοηθῶν τοὺς Τρῶας, ὅπως ἀναγκασθῶσιν οἱ Ἕλληνες νὰ τιμήσωσι τὸν Ἀχιλλέα κατὰ τὴν πρὸς τὴν Θέτιν ὑπόσχεσιν.

Ἡ γʹ μάχη τῆς ἐπαύριον κατὰ τὴν ἀνωτέρω πρόρρησιν τοῦ Διὸς θέλει γείνει ὀλεθρία εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ ἀποφασιστική (Θ, 470—474). Ἐν ταῖς μεταξὺ ῥαψῳδίαις Ι—Κ δὲν ἀναφέρεται πολὺ ὁ Ζεύς, διότι ἐν αὐταῖς κατὰ τὴν μεταξὺ νύκτα ἀναφερομέναις αἱ πολεμικαὶ *πράξεις παύουσι*· διότι ἡ μὲν Ι περιλαμβάνει τὴν πρὸς τὸν Ἀχιλλέα πρεσβείαν, ἡ δὲ Κ τὴν Δολώνειαν. Ἐν τῇ πρεσβείᾳ (Ι, 419—420) ὁμολογεῖ καὶ ὁ Ἀχιλλεύς, ὅτι ὁ Ζεὺς πολὺ προστατεύει τὸ Ἴλιον.

Ἔρχεται λοιπὸν ἡ μοιραία ἡμέρα, καθ' ἣν ὁ Ζεὺς θέλει ἐκπληρώσει τὴν ἀπειλήν του. Ἡ γʹ μάχη ἄρχεται ἀπὸ πρωΐας καὶ διαρκεῖ μέχρις ἑσπέρας (Λ, 1—Σ, 242). Ἤωθεν ὁ Ζεὺς προβάλλει τὴν Ἔριν εἰς τὰ πλοῖα τῶν Ἑλλήνων, ἵνα ἐμπνεύσῃ αὐτοῖς μέγα σθένος εἰς τὸν πόλεμον (Λ, 1-13). Ὁπλίζονται ἑκατέρωθεν καὶ ἄρχεται ἡ μάχη (Λ, 50). Ἐν αὐτῇ ὁ Ζεὺς προφυλάττει τὸν Ἕκτορα (Λ, 163-5). Ὅτε δὲ ἡ μάχη γίνεται σφοδρά, ὁ δὲ Ἀγαμέμνων πλησιάζει εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ἰλίου καὶ τὸ τεῖχος, ὁ Ζεὺς τότε καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ μεταβαίνει εἰς τὴν Ἴδην, ἵνα βλέπῃ πλησιέστερον τὰ πράγματα (Λ. 181-184). Πέμπει τὴν Ἶριν, ἵνα συμβουλεύσῃ τὸν Ἕκτορα νὰ προφυλάττηται καὶ ἀποφεύγῃ τὸν Ἀγαμέμνονα, ἕως οὗ πληγωθῇ οὗτος, τότε δὲ θέλει τῷ δώσει δύναμιν, ἵνα προβῇ μέχρι τῶν πλοίων φονεύων (Λ, 185-194). Τῳόντι πληγόνεται ὁ Ἀγαμέμνων τῇ βουλήσει τοῦ Διός (Λ, 276-9) καὶ ἀποσύρεται τῆς μάχης (Λ, 280-3). Τότε πλέον θριαμβεύει ὁ Ἕκτωρ τῇ βουλήσει πάλιν τοῦ Διός (Λ, 286—290, 300). *Ὁ Ὀδυσσεὺς ἀφ' ἑτέρου παροτρύνει* τὸν Διομήδη, ἡ μάχη γίνεται ἀμφιρρεπής, βλέπει δὲ ταύτην ὁ Ζεὺς ἐκ τῆς Ἴδης (Λ, 336-7), ἀλλ' ἐπὶ τέλους οἱ Ἕλληνες ἠττῶνται καὶ ὠθοῦνται εἰς τὰ πλοῖα (Μ, 68), ὁ δὲ Ζεὺς ἐπλησίασε τοὺς Τρῶας καὶ τὸν Ἕκτορα εἰς τὰ πλοῖα τῶν Ἑλλήνων (Ν, 1)· οὕτω δ' ἐκπληροῦται ἡ ἀνωτέρω ἀπειλὴ αὐτοῦ (Θ, 470-4, Λ, 185-194).

Ἐξακολουθεῖ σφοδρὰ ἡ μάχη παρὰ τὰ πλοῖα. Ἐνῷ ὁ Ζεὺς τρέφει τὰ βλέμματά του ἀπὸ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ὁ Ποσειδῶν, προστάτης τῶν Ἑλλήνων, ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς Σαμοθρᾴκης ἔρχεται εἰς βοήθειαν αὐτῶν ἡττημένων (Ν, 3, 10-16). Οἱ Ἕλληνες ἠττῶνται τῇ βουλήσει τοῦ Διός (Ξ, 69—70). Μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἥρας ἀπάτην τοῦ Διός (Ξ, 293-353) καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων τροπὴν τῆς μάχης, καθ' ἣν οἱ Τρῶες ἐκλονίζοντο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τῇ βοηθείᾳ τοῦ Ποσειδῶνος (Ο, 1—8), ὁ Ζεὺς ἐξεγερθεὶς τοῦ ὕπνου καὶ τὴν τροπὴν ταύτην ἰδὼν ὀργίζεται κατὰ τῆς Ἥρας καὶ τοῦ Ποσειδῶνος (Ο, 13-33, 40—44) καὶ φαίνεται βοηθὸς τῶν Τρώων παρέχων τὴν νίκην τῷ Ἕκτορι καὶ ἐκτελῶν οὕτω τὴν ὑπόσχεσίν του πρὸς τὴν Θέτιν (Ο, 592—9). Καυχᾶται ὁ Ἕκτωρ ἐπὶ τούτῳ (Ο, 719), προσβάλλονται οἱ Ἕλληνες ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Διὸς καὶ τῶν Τρώων (Π, 103).

Οὕτω λοιπὸν ἐκπληροῦται ἐντελῶς ἡ βουλὴ τοῦ Διός, ἵνα ἀπολέσῃ πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων παρὰ τὰ πλοῖά των ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος (Θ, 470-4, Λ, 185-194).

Οἱ Ἕλληνες στενοχωρούμενοι πολὺ εὑρίσκονται εἰς δεινὴν θέσιν. Ὁ Πάτροκλος παρακαλεῖ τὸν Ἀχιλλέα νὰ πέμψῃ αὐτὸν εἰς τὴν μάχην, ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς συγκατανεύσας ἀποστέλλει αὐτὸν καὶ παρακαλεῖ τὸν Δία νὰ δώσῃ αὐτῷ δόξαν (Π. 240-1). Τὴν εὐχὴν ταύτην τοῦ Ἀχιλλέως εἰσακούει ὁ Ζεύς, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὸ ἥμισυ, δηλ. νὰ ἀποκρούσῃ τὸν πόλεμον καὶ τὴν μάχην ἀπὸ τῶν πλοίων, ἀλλὰ νὰ μὴ ἐπιστρέψῃ σῶος ἐκ τῆς μάχης (Π, 249-252). Καὶ διατί τοῦτο; ἔπρεπε νὰ φονευθῇ ὁ Πάτροκλος ὑπὸ τῶν Τρώων, ἵνα συνῳδὰ τῷ ἀρχικῷ σχεδίῳ τοῦ Διὸς ἐγερθῇ ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ οὕτω τιμηθῇ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων· ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Φανέντος τοῦ Πατρόκλου μετὰ τὴν μεσημβρίαν ἐπαναλαμβάνεται σφοδρὰ ἡ μάχη (Π, 275-9), ἀλλ' ἐπὶ τέλους, ὡς προεῖπεν ὁ Ζεύς (Π, 252), φονεύεται ὁ Πάτροκλος (Π, 816), τὴν δὲ *πανοπλίαν αὐτοῦ, οὖσαν κυρίως τοῦ* Ἀχιλλέως, ἐνδύεται ὁ Ἕκτωρ μεγαλαυχῶν (Ρ, 184-7). Τοῦτο ἰδὼν ὁ Ζεὺς καὶ τὴν κεφαλὴν κινήσας προλέγει καὶ αὐτῷ τὸν ἐπικείμενον θάνατον (Ρ, 200-3), ἀλλ' ὁ Ἕκτωρ ἐξακολουθεῖ νικῶν μέχρι τῆς αὔριον, ὅτε καὶ αὐτὸς φονεύεται. Καὶ βεβαίως ἔπρεπε νὰ φονευθῇ μετ' ὀλίγον καὶ ὁ Ἕκτωρ ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, διότι φονευθέντα τὸν Πάτροκλον ἔπρεπε νὰ ἐκδικηθῇ ὁ Ἀχιλλεὺς φονεύων τὸν Ἕκτορα, ἐνδυθέντα μάλιστα τὴν πανοπλίαν του. Ὁ Ζεὺς λοιπὸν οὐχὶ ὅλως μεροληπτῶν πλέον ὑπὲρ τοῦ Ἕκτορος (Ρ, 546), παρασχὼν δὲ τὴν μὲν νίκην εἰς αὐτὸν μέχρι τοῦδε, τὸν δὲ νεκρὸν τοῦ Πατρόκλου εἰς τοὺς Ἕλληνας (Ρ, 546, Σ, 231-3), προλέγων δὲ τὸν μετ' ὀλίγον θάνατόν του ὑπὸ τοῦ ἐξεγερθησομένου Ἀχιλλέως ὀρθότατα ἐκπληροῖ τὸ σχέδιόν του, τὴν ἀρίστην αὐτοῦ βουλήν.

Τὴν ἐπιοῦσαν ἔμελλε νὰ ἐκπληρωθῇ τὸ φοβερὸν τέλος τοῦ Ἕκτορος. Συνδιαλλάσσονται ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ Ἀγαμέμνων, γίνεται ἡ *ἀπόρρησις τῆς μήνιδος*, κλαίει ὁ Ἀχιλλεὺς διὰ τὸν Πάτροκλον, οὐδὲ ἤθελε μάλιστα νὰ φάγῃ τι. Ὁ Ζεύς, ὃς ἔχει σκοπὸν νὰ τὸν τιμήσῃ πλέον, βλέπων τὴν λύπην καὶ νηστείαν του ἠλέησεν αὐτόν, πέμπει δὲ τὴν Ἀθηνᾶν, ἵνα ἐνισχύσῃ αὐτὸν στάζουσα νέκταρ καὶ ἀμβροσίαν (Τ, 340—8). Ὁπλίζεται ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ἐξέρχεται κατὰ τῶν Τρώων περὶ τὴν μεσημβρίαν (Τ, 364, Υ, 1-3). Ὁ Ζεὺς ἐν Ὀλύμπῳ προσκαλεῖ ὅλους τοὺς θεοὺς εἰς ἀγορὰν περὶ τοῦ πρακτέου· αὐτὸς ὡς ἀμερόληπτος μένει ἐν Ὀλύμπῳ, ἐπιτρέπει δὲ τοῖς ἄλλοις νὰ ἔλθωσιν ἀρωγοὶ ἀμφοτέρων, Τρώων καὶ Ἑλλήνων, διότι ἐξῆλθεν ἤδη ὁ Ἀχιλλεύς, ὃν καὶ πρότερον μὲν ἐφοβοῦντο οἱ Τρῶες, νῦν δὲ πολὺ περισσότερον (Υ, 4-30). Οὕτω λοιπὸν τοῦ Διὸς ἐπιτρέψαντος οἱ θεοὶ ἐμοιράσθησαν εἰς ἀμφοτέρους τοὺς διαμαχομένους, ἡ μὲν Ἥρα, ἡ Ἀθηνᾶ, ὁ Ποσειδῶν, ὁ Ἑρμῆς καὶ ὁ Ἥφαιστος πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ὁ δὲ Ἄρης, ὁ Ἀπόλλων, ἡ Ἄρτεμις, ἡ Λητώ, ὁ Ξάνθος καὶ ἡ Ἀφροδίτη πρὸς τοὺς Τρῶας (Υ, 31—40).

Οὕτως ἄρχεται ἡ δʹ μάχη (Υ, 31—Χ, 394). Ἐν αὐτῇ ὁ Ζεὺς ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου καθήμενος παρακολουθεῖ τὴν ἀποφασιστικὴν ταύτην συμπλοκὴν διὰ τῶν κεραυνῶν, ἐνῷ ὁ Ποσειδῶν διὰ τῶν ὑδάτων τινάσσει τὴν γῆν καὶ τὰ ὄρη (Υ, 54—60). Ὁ Ζεὺς μένει ἀμερόληπτος πλέον, διότι καὶ τὸν Ἕκτορα μέχρι τοῦδε ἐτίμα καὶ ἠγάπα, νῦν δὲ θέλει νὰ τιμήσῃ τὸν Ἀχιλλέα. Ἀμφοτέρωθεν γίνεται μάχη κρατερά, ἧς μετέχουσι καὶ οἱ θεοί, ὡς εἴρηται. Τελευταῖον ὁ Ζεὺς τιμᾷ τὸν Ἀχιλλέα, παραδοὺς αὐτῷ τὸν Ἕκτορα (Χ, 403—4), ὡς εἶχε προειπεῖ τὴν χθὲς (Ρ, 200-3), οὕτω δὲ ἐκπληροῦται ἡ πρὸς τὴν Θέτιν ὑπόσχεσίς του (Α, 503-510 καὶ 517-530).

Ὁ Ζεὺς ἐκπληρώσας κατὰ γράμμα τὴν βουλὴν αὐτοῦ φαίνεται ἐπιεικὴς πρὸς τὸν θανόντα Ἕκτορα, τὸν ὁποῖον ὀλίγῳ πρότερον ἐβοήθει καὶ ἐτίμα (Ω, 65-68), ἐπίσης ἵλεως πρὸς τὸν Πρίαμον μεταβάντα πρὸς τὸν Ἀχιλλέα, ἵνα λυτρώσῃ τὸν υἱὸν αὐτοῦ (Ω, 314).

Οἱ ἄλλοι θεοί.

Πλὴν τοῦ Διὸς μετέχουσι τοῦ πολέμου ἐν Ἰλιάδι καὶ ἄλλοι θεοί, οἱ μὲν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, οἱ δὲ ὑπὲρ τῶν Τρώων, ἀλλὰ καὶ οὗτοι ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους διαμένουσι πιστοὶ βοηθοὶ ἑκατέρων τῶν διαμαχομένων κατὰ τὴν ἀπ' ἀρχῆς δειχθεῖσαν εὔνοιάν των. Οὕτως ἡ Ἥρα, ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ὁ Ποσειδῶν εἶναι ἀνέκαθεν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, ἐνῷ ὁ Ἄρης, ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἀφροδίτη ὑπὲρ τῶν Τρώων. Ἐν τῇ τελευταίᾳ μάχῃ προστίθενται τοῖς ἄλλοις ὑπὲρ μὲν τῶν Ἑλλήνων ὁ Ἑρμῆς καὶ ὁ Ἥφαιστος, ὑπὲρ δὲ τῶν Τρώων ἡ ἀδελφὴ

τοῦ Ἀπόλλωνος Ἄρτεμις, ἡ μήτηρ αὐτῶν Λητὼ καὶ ὁ θεὸς τοῦ ποταμοῦ τῆς Τρῳάδος Σκαμάνδρου Ξάνθος ὡς ποταμὸς τῆς χώρας (Γ, 33-40).

Ἥρα. — Αὕτη ἀπ' ἀρχῆς φαίνεται φίλη καὶ προστάτις τῶν Ἑλλήνων (Δ, 195-6, Β, 156, Δ, 8, 20, Ε, 711, 784, 791, 907-9, Θ, 198-202, 350-3, 449, Λ, 45, Ξ, 153—353, Π, 168, Υ, 33, Ω, 25).

Ἀθηνᾶ. — Αὕτη εἶναι πάντοτε σύμφωνος τῇ Ἥρᾳ, διὸ πανταχοῦ σχεδόν, ὅπου ἀναφέρεται ἐκείνη, συναναφέρεται καὶ αὕτη. Ἔτι δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς· Δ, 206-214. Β, 166-181, Ε, 1, 121, 713, 793, Η, 17-30, 32-5, Κ, 274-6, 482. 507, Ρ, 544, Σ, 203-6.

Ποσειδῶν. — Ὁ θεὸς τῆς θαλάσσης λαμβάνει πάντοτε ἐνεργὸν μέρος ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων (Ν, 10, 15-6, 208, 351-3, Ξ, 135—152, 362, Υ, 33-7, Ω, 26).

Ἔτι ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, ὡς εἴρηται, ὁ Ἑρμῆς καὶ ὁ Ἥφαιστος (Υ, 35-6).

Ἀπόλλων. — Ὁ Φοῖβος Ἀπόλλων φαίνεται πάντοτε ὑπὲρ τῶν Τρώων (Δ, 43-52, 96-100, Δ, 507-13, Ε, 344-6, 439-444, Η, 20-21, 37, Κ, 515-518, Ο, 236-262, 307, Π, 700-1, 715, Ρ, 582, Υ, 39, Ψ, 188-191).

Ἄρης. — Ὁ θεὸς τοῦ πολέμου φαίνεται πάντοτε ὑπὲρ τῶν Τρώων ἐκθύμως ἐνεργῶν (Ε, 30, 355, 461, 507, 690, Υ, 38, 51-3).

Ἀφροδίτη. — Καὶ αὕτη, ἰδιαιτέρα φίλη τοῦ Πάριδος, φαίνεται ὑπὲρ τῶν Τρώων (Γ, 375, Δ, 10-11, Ε, 312-8, Υ, 40, Ψ, 185).

Ἔτι ὑπὲρ τῶν Τρώων φαίνονται καὶ οἱ ἀνωτέρω ῥηθέντες Λητώ, Ἄρτεμις καὶ Ξάνθος (Γ, 38-40).

Ἄγγελοι τῶν θεῶν ἀναφέρονται ἡ *Ἶρις*, κυρίως τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ Διὸς ἐκπληροῦσα, ὡς ὑπηρέτρια τρόπον τινά (Β, 786, Γ, 121, Ε, 353, Θ, 409, Λ, 186, Ξ, 166, Ω, 77, 143).

Ὁ *Ἑρμῆς*, ἀνώτερος τῆς Ἴριδος καὶ ἐπιτηδειότερος φροντιστὴς σπουδαιοτέρων ὑποθέσεων ὡς ἀνήρ (Ο, 144, Ω, 334).

Καὶ ἡ *Θέμις*, ἥτις ἅπαξ διατάσσεται ὑπὸ τοῦ Διὸς νὰ προσκαλέσῃ ὅλους τοὺς θεοὺς καὶ τὰς θεὰς εἰς ἀγοράν (Υ, 4).

Ἀνακεφαλαιοῦντες τὰ ἀνωτέρω λέγομεν, ὅτι ὁ Ζεὺς κατανεύσας τῇ Θέτιδι, ἵνα τιμήσῃ τὸν υἱόν της Ἀχιλλέα, ἀποφασίζει νὰ ἐγείρῃ τὸν πόλεμον μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τρώων, ὅπως ἠττηθῶσιν οἱ πρῶτοι καὶ παρακαλέσωσι τὸν Ἀχιλλέα νὰ ἐπαναλάβῃ τὸν ἀγῶνα καὶ ἀποκρούσῃ τοὺς νικητάς. Στέλλει εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα τὸν ἀπατηλὸν ὄνειρον, ἄρχεται ἡ μάχη, συγχέονται οἱ ὅρκοι ὑπὸ τῶν Τρώων, ἐπαναλαμβάνεται τὸ δεύτερον, νικῶσιν οἱ Τρῶες μέχρι τῆς μεσημβρίας, ὅτε φονεύονται πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων παρὰ τὰ πλοῖα, ἀλλὰ μετὰ τοῦτο τρέπεται ἡ μάχη ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων ἐπιφανέντος τοῦ Πατρόκλου. Νικῶσι τότε οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ φονεύεται ὁ Πάτροκλος, ὁ δὲ τέως νικητὴς Ἕκτωρ σκυλεύει αὐτὸν καὶ ἐνδύεται τὰ ὅπλα τοῦ Ἀχιλλέως. Τότε ἀγανακτεῖ μεγάλως ὁ Ἀχιλλεύς, ἀποβάλλει τὴν μῆνιν συνδιαλλαττόμενος τῷ Ἀγαμέμνονι, ἐξεγείρεται κατὰ τῶν Τρώων, νικᾷ αὐτοὺς καὶ φονεύει τὸν Ἕκτορα· οὕτω δ' ἐκτελεῖται ἡ βουλὴ τοῦ Διός. Ἐν ἀπάσαις ταῖς ῥαψῳδίαις κατὰ σειρὰν ἡ βουλὴ τοῦ Διὸς προβαίνει τακτικώτατα εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῆς· οὐδαμοῦ ἡ πορεία αὐτῆς διαταράσσεται, ἀλλὰ διὰ τῆς βαθείας συνέσεως τοῦ *ἀγκυλομήτεω* Κρονίδου τὸ νῆμα τοῦτο διέρχεται ὁλόκληρον τὴν Ἰλιάδα. Διὰ τοῦτο οὐδαμόθεν αὐτῆς δυνάμεθα νὰ ἀποσπάσωμεν ἢ ῥαψῳδίαν ὁλόκληρον ἢ ἐκτενῆ τεμάχια, διότι ἀμέσως διασπᾶται ἡ πορεία εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σχεδίου τοῦ Διός. Εἶναι ἄλυσος, τῆς ὁποίας οὐδένα κρίκον δυνάμεθα νὰ ἀποκόψωμεν, διότι τότε διαλύεται ἀμέσως ἅπασα. Ἐκ τούτου καταφαίνεται ἤδη ἐναργέστατα ἡ θαυμασία *ἑνότης* τῆς Ἰλιάδος.

Β'.

Ἡ συμμετρία τῶν μερῶν τῆς Ἰλιάδος.

Ἡ Ἰλιὰς ὡς ἓν ὅλον θεωρουμένη δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς μέρη ἔχοντα πολλὴν ἀναλογίαν πρὸς ἄλληλα, τοιαύτην δ' ἔχουσι μόνον ἔργα ἐντέχνως ἐξειργασμένα καὶ ἐκ μιᾶς διανοίας ἐξελθόντα. Ἔργα τυχαίως πως ὑπὸ διαφόρων καὶ κατὰ διαφόρους καιροὺς συμπεπιλημένα δὲν δύνανται νὰ συγκρατῶνται κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα καὶ διὰ μιᾶς ἰδέας διηκούσης ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. Θέλομεν δείξει ἐν τοῖς ἑφεξῆς τὴν συμμετρίαν τῶν μερῶν τῆς Ἰλιάδος καὶ τὴν ἀναλογίαν, ἣν ἔχουσι πρὸς ἄλληλα.

Εἶναι πασίγνωστον, ὅτι ἡ Ἰλιὰς διαιρεῖται εἰς εἰκοσιτέσσαρας ῥαψῳδίας περιλαμβανούσας στίχους 15,693. Αὗται δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς τὰ ἑξῆς ὀκτὼ μέρη·

α') Εἰσαγωγὴν ἐν ῥαψ. Α, Β, 483.

β') Ἐπεισόδιον α', τὸν κατάλογον τῶν νηῶν, Β, 484-877.

γ') Τὰς μάχας ἐν ῥαψ. Γ—Χ, ἰδίᾳ δὲ τὴν α' μάχην καὶ τὴν 6' ἐν ῥαψῳδίᾳ Γ—Θ, 488, καὶ τὴν πρεσβείαν ἐν ῥαψ. Ι.

δ') Ἐπεισόδιον 6', τὴν Δολώνειαν, Κ.

ε) Μάχην γ' ἐν ῥαψ. Λ—Σ, 248.

ς') Ἐπεισόδιον γ', τὴν ὁπλοποιΐαν, ἐν Σ, 369-617.

ζ') Μάχην δ' ἐν ῥαψ. Ι—Χ.

η') Ἔξοδον ἐν ῥαψ. Ψ—Ω.

Αἱ δύο πρῶται ῥαψῳδίαι, Α—Β, εἰσὶν εἰσαγωγικαὶ εἰς τὴν ὅλην ποίησιν τῆς Ἰλιάδος. Τούτων ἡ μὲν Α περιέχει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς, ἤτοι τὴν μῆνιν, τὴν ἕνεκα ταύτης ἀπομάκρυνσιν τοῦ Ἀχιλλέως ἀπὸ τοῦ πολέμου, τὴν παράκλησιν τῆς Θέτιδος πρὸς τὸν Δία καὶ τὴν τούτου κατάνευσιν, ὅπως τιμήσῃ τὸν Ἀχιλλέα παρέχων τὴν νίκην εἰς τοὺς Τρῶας, ἕως ὅτου οἱ Ἕλληνες ἀνακαλέσωσιν αὐτόν. Ἐν δὲ τῇ ῥαψῳδίᾳ Β ὁ Ζεὺς προχωρεῖ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποσχέσεώς του στέλλων τῷ Ἀγαμέμνονι τὸν ἀπατηλὸν ὄνειρον, δι' οὗ προτρέπει αὐτὸν νὰ πολεμήσῃ, ὡς μέλλων δῆθεν νὰ κυριεύσῃ τέλος τὴν Τροίαν. Διὸ παρασκευασθέντες ἀμφότεροι, Ἕλληνες καὶ Τρῶες, κινοῦσιν εἰς τὴν μάχην.

Ἔρχονται κατόπιν αἱ μάχαι περιλαμβανόμεναι ἐν εἴκοσι ῥαψῳδίαις, Γ—Χ, τὰς ὁποίας ἀλλαχοῦ λεπτομερῶς ἀνελύσαμεν. Μετὰ τὰς μάχας ἔρχεται ἡ ἔξοδος περιλαμβανομένη ἐν δυσὶ ῥαψῳδίαις, Ψ, Ω. Αὗται ἐν εἴδει ἐπιλόγου περιέχουσι τὰ ἐπακόλουθα τῶν μαχῶν, ἤτοι τὰς ταφὰς τῶν δύο ἡρώων Πατρόκλου καὶ Ἕκτορος, αἵτινες χρησιμεύουσιν εἰς συμπλήρωσιν τῆς ὅλης πράξεως, εἶναι δὲ ἐκπλήρωσις τοῦ ἱερωτέρου καθήκοντος πρὸς τοὺς πεσόντας δύο ἥρωας ἀμφοτέρων.

Ἔχομεν λοιπὸν εἰσαγωγήν (Α—Β), τὴν ὅλην ὑπόθεσιν (Γ—Χ) καὶ τὸ τέλος (Ψ—Ω).

Ὁ ἀκροατὴς ἢ ἀναγνώστης, ἀκροώμενος ἢ ἀναγινώσκων τὸ ὅλον ποίημα ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, ἤθελε βεβαίως ἀποκάμει ἐν συνεχεῖ ῥήσει διερχόμενος ἀπέραντον σειρὰν γεγονότων καὶ σκηνῶν· διὸ ὁ ποιητὴς ἔγνω, ἵνα δι' ἐπεισοδίων μεγάλων ἐντέχνως παρεμβαλλομένων διακόψῃ τὴν συνέχειαν ποικίλων καὶ πάλιν ἐπαναλάβῃ αὐτὴν ἐν δέοντι.

Καὶ ἡ διὰ τῶν ἐπεισοδίων διακοπὴ τῆς συνεχοῦς ῥήσεως γινομένη ἐν καιρῷ καταλλήλῳ οὐ μόνον ποικίλλει, ἀλλὰ καὶ ἀναπαύει τὸν ἀκροατὴν παρασκευάζων αὐτὸν εἰς τὴν ἀκρόασιν σπουδαιοτέρων βαθμηδὸν γεγονότων.

Τρία μεγάλα ἐπεισόδια κυρίως χρησιμεύουσιν εἰς τοῦτο· α) ὁ κατάλογος τῶν νηῶν, Β, 484-877, ἐν στίχοις 393· 6') ἡ Δολώνεια, Κ, 1-579· γ') ἡ ὁπλοποιΐα, Σ, 369-617, ἐν στίχοις 248.

Μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν (Α—Β) παρεμβαίνει τὸ πρῶτον ἐπεισόδιον, ὁ κατάλογος (Β, 484-877), παριστῶν τὴν παράταξιν τῶν διαμαχομένων καὶ χρησιμεύων ὡς εἰσαγωγὴ εἰς τὰς μάχας. Εἶναι δὲ γνωστόν, ὅτι κατὰ τὴν παράταξιν ταύτην κανονίζονται τὰ τῶν μαχῶν, κατωτέρω δὲ γίνεται μνεία τῆς παρατάξεως ταύτης (Λ, 5-9. Ιρβλ. Β, 494-630, 631—759). Ἡ α' μάχη ἀρξαμένη ἀπὸ μεσημβρίας καὶ μέχρις ἑσπέρας διαρκέσασα περιλαμβάνεται ἐν ῥαψῳδίαις πέντε (Γ—Η, 312) ἤτοι ἐν στίχ. 2755. Τὰ κυριώτερα μέρη αὐτῆς εἶναι κυρίως ἑπτά· οἱ ὅρκοι καὶ ἡ σύγχυσις αὐτῶν (Γ, 86-301, Δ, 70-207), ἡ τειχοσκοπία (Γ, 121-244), ἡ μονομαχία Πάριδος καὶ Μενελάου (Γ, 324-461), ἡ ἐπιπώλησις τοῦ Ἀγαμέμνονος (Δ, 223-432), ἡ ἀριστεία Διομήδους (Ε), ἡ Ἕκτορος καὶ Ἀνδρομάχης ὁμιλία (Ζ), καὶ ἡ μονομαχία Ἕκτορος καὶ Αἴαντος (Η, 1-312). Ἡ 6' μάχη διαρκέσασα ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας ἐκτίθεται συντόμως καὶ ἁπλῶς ἐν μιᾷ ῥαψῳδίᾳ (Θ, 60-488) ἐν στίχοις 428. Νομίζομεν, ὅτι ὁ ποιητὴς λίαν συντόμως ἐξέθηκε τὰ κατ' αὐτήν, τὸ μὲν ἵνα μὴ ἐπαναλάβῃ τὰς αὐτὰς καὶ παρομοίας τῇ πρώτῃ σκηνὰς εὐθὺς μάλιστα μετ' αὐτήν, τὸ δὲ διὰ τὸ ἀμφίρροπον καὶ ἀναποφάστιστον αὐτῆς, ἴσως δὲ καὶ διὰ τὴν ἀπουσίαν τῶν θεῶν ἐξ αὐτῆς (Θ, 10-13, 35, 397-406, 432).

Τοὐντεῦθεν ἄρχεται ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ὑποσχέσεως τοῦ Διὸς καὶ αἱ συμφοραὶ τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες φοβηθέντες διὰ πρεσβείας παρακαλοῦσι τὸν Ἀχιλλέα νὰ καμφθῇ καὶ ἀποβάλῃ τὴν μῆνιν ἐπανερχόμενος εἰς τὸν πόλεμον, διότι οἱ Τρῶες ἐθάρρησαν, εἶναι δὲ καὶ πολὺ πλησίον τῶν Ἑλλήνων (Ι). Ἱρὸ τῆς ἐνάρξεως λοιπὸν τῆς ἀποφασιστικῆς γ' μάχης ὁ ποιητής, ἐπειδὴ αὕτη εἶναι ἡ μακροτέρα τῶν ἄλλων, παρεμβάλλει τὸ 6' ἐπεισόδιον, ἤτοι τὴν Δολώνειαν (Κ) πρὸς ἀνάπαυσιν τῶν ἀκροατῶν.

Ἡ γ' μάχη διαρκέσασα ἀπό ὄρθρου μέχρις ἑσπέρας περιλαμβάνεται ἐν ῥαψῳδίαις ὀκτώ, Λ—Σ, 248, ἤτοι ἐν στίχ. 5,294, ἐν ἐκτάσει δηλονότι διπλασίᾳ τῆς α' μάχης, διότι καὶ ὁ χρόνος τῆς διαρκείας αὐτῆς εἶναι διπλάσιος. Τὰ κυριώτερα τῶν γεγονότων αὐτῆς εἶναι κυρίως ἑπτά, ὡς καὶ τῆς α', ἡ ἀριστεία τοῦ Ἀγαμέμνονος (Λ), ἡ τειχομαχία (Μ), ἡ μάχη ἐπὶ ταῖς ναυσί (Ν), ἡ Διὸς ἀπάτη (Ξ), ἡ παρὰ τῶν νεῶν παλίωξις (Ο), ἡ ἐμφάνισις τοῦ Πατρόκλου καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ (Π) καὶ ἡ ἀριστεία τοῦ Μενελάου (Ρ—Σ, 248).

Μετὰ τὴν φοβερὰν ταύτην μάχην ὁ ποιητὴς θέλων νὰ ἀναπαύσῃ τὸν ἀποκαμόντα ἤδη ἀκροατὴν καὶ παρασκευάσῃ αὐτὸν διὰ τὴν μέλλουσαν δ' μάχην, τὴν ἀποφασιστικὴν ὅλης τῆς ὑποθέσεως, παρεμβάλλει τὸ ὡραῖον ἐπεισόδιον τῆς ὁπλοποιίας (Σ, 369-617).

Ὡπλισθεὶς ὁ ἥρως τῶν Ἑλλήνων τῇ ἡφαιστοτεύκτῳ πανοπλίᾳ καὶ ἀποβαλὼν τὴν μῆνιν ἔρχεται εἰς τὴν μάχην, ἵνα ἐκδικήσῃ τὸν θανόντα φίλον του Πάτροκλον· οὕτω γίνεται ἡ δ' καὶ τελευταία μάχη.

Ἡ δ' μάχη διαρκέσασα ἀπὸ μεσημβρίας μέχρις ἑσπέρας περιέχει ὀλιγωτέρας σκηνάς· διότι δύο μόνον ἥρωες μάχονται, ὁ Ἕκτωρ καὶ ὁ Ἀχιλλεύς. Διὰ τὸ ὀλιγώτερον τοῦ χρόνου καὶ τῆς ποικιλίας τῶν σκηνῶν περιλαμβάνεται ἐν ῥαψῳδίαις τέσσαρσι, Τ—Χ, ἐν στίχ. 1629, ἀναλόγως περίπου τῆς α' μάχης.

Διὰ τῆς νίκης τοῦ Ἀχιλλέως ἐκπληροῦται ἡ ὑπόσχεσις, τὴν ὁποίαν ἤδη εἶχε δώσει ὁ πατὴρ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν θεῶν εἰς τὴν μητέρα τοῦ ἥρωος Θέτιν (Λ). Ἡ ὑπόσχεσις καὶ ἡ ἐκπλήρωσις ἐκτελεῖται φυσικῶς καὶ ἠρέμα διὰ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ὀνείρου καὶ ἐφεξῆς μέχρι τοῦ φόνου τοῦ Ἕκτορος.

Ἀλλὰ καὶ οἱ δύο ἥρωες, Πάτροκλος καὶ Ἕκτωρ, ὡς ἐπενεγκόντες τὴν τελευταίαν κρίσιν εἰς τοὺς ἀγῶνας τῶν Ἑλλήνων καὶ Τρώων, δὲν ἔπρεπε νὰ μείνωσιν ἄταφοι καὶ ἀκτέριστοι· τοῦτο ἀπέκρουεν ἐντελῶς ἡ συνείδησις τῶν ἀρχαίων. Ὅθεν ὁ ποιητὴς ἔδει νὰ ἱκανοποιήσῃ καὶ τὸ αἴσθημα τοῦτο τῶν ἀκροατῶν του, ἐπιτιθεὶς ὡς κορωνίδα τοῦ ὅλου καλλιτεχνικοῦ ποιήματός του τὰς δύο τελευταίας ῥαψῳδίας Ψ—Ω, περιεχούσας τὰς λαμπρὰς καὶ ἐπισήμους κηδείας τῶν δύο ἡρώων.

Γ'.

Ἡ ἐν Ἰλιάδι γ' μάχη Ἑλλήνων καὶ Τρώων (Ἰλ. Λ, 1 — Σ, 242).

Ἡ γ' μάχη τῶν Ἑλλήνων καὶ Τρώων, ἡ τῶν ἄλλων σπουδαιοτέρα, ἄρχεται ἀπὸ πρωΐας, ἀπὸ τῆς ἠοῦς (Λ, 1-10). Ὁ Ζεὺς πέμπει τὴν Ἔριν φέρουσαν τὸ σημεῖον τοῦ πολέμου λίαν πρωΐ. Ἡ Ἔρις ἔστη ἐπὶ τοῦ πλοίου τοῦ Ὀδυσσέως, ὅπερ ἦν ἐν μέσῳ τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοπέδου, μεταξὺ τοῦ Ἀχιλλέως, ἀπὸ τοῦ μέρους τοῦ Σιγείου πρὸς δυσμάς, καὶ τοῦ Αἴαντος, ἀπὸ τοῦ μέρους τοῦ Ῥοιτείου πρὸς ἀνατολάς (Λ, 6-9).

Ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν νηῶν ὁ Ὀδυσσεύς, ἀρχηγὸς τῶν Κεφαλλήνων, εἶχε τὰς σκηνάς του ἐν μέσῳ τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοπέδου. Ἐν Ἰλ. Β, 494-630 καταλέγεται ιδ' ἀρχηγὸς λαῶν· αὐτόθι, 631-7, τάσσεται ὁ Ὀδυσσεὺς μετὰ τῶν Κεφαλλήνων ἐν τῷ μέσῳ· ἀκολούθως 638-759 τάσσεται ἕτερος ιδ' ἀρχηγός. Ἡ Ἔρις λοιπὸν ἔστη ἐπὶ τοῦ πλοίου τοῦ Ὀδυσσέως ἐν τῷ μέσῳ.

> Στῆ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆος μεγακήτεϊ νηῒ μελαίνῃ,
> ἥ ῥ' ἐν μεσσάτῳ ἔσκε γεγωνέμεν ἀμφοτέρωσε.
> (Λ, 5—6).

Μετὰ τὸ κήρυγμα τῆς Ἔριδος ὁ Ἀγαμέμνων διέταξε τοὺς Ἕλληνας νὰ ὁπλισθῶσι (Λ, 15), ἐπίσης καὶ οἱ Τρῶες παρετάχθησαν ἀπέναντι τῶν Ἑλλήνων, ἤρξατο δ' ἡ μάχη πολὺ πρωΐ· «ἄσβεστος δὲ βοὴ γένετ' *ἠῶθι πρώι*» (Λ, 73).

Ὁ Ὅμηρος, ὡς συνήθως, ἔχει ὅρια, ἤτοι σημεῖα ἀκριβῆ ὡς ἔνεστι τοῦ χρόνου, καθ' ἃ δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας, ἐν αἷς συμβαίνουσι τὰ διάφορα γεγονότα. Ἐνταῦθα δείκνυσιν ἀποχρώντως τὴν ἀρχὴν τῆς μάχης λέγων· « ἄσβεστος δὲ βοὴ γένετ' ἠῶθι πρό » (Λ, 56-70).

Μετὰ τὴν αὐγὴν ηὔξανεν ἡ ἡμέρα καὶ ἡ μάχη ἦν ἰσόρροπος.

> Ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ
> τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἵπτετο, πίπτε δὲ λαός.
> (Λ. 84-5).

Μετὰ τὸ ὅριον τοῦτο τοῦ χρόνου, δηλ. τὴν αὐγὴν καὶ τὴν προϊοῦσαν ἡμέραν, καθ' ἣν ἡ μάχη ἦν ἀμφίρροπος, ὁ ποιητὴς ἀναφέρει εὐθὺς ἀκολούθως ἄλλο χρονικὸν σημεῖον, τὸ *θεῖον τοῦ ὀρυτόμου*, καθ' ὃ οἱ Ἕλληνες διέρρηξαν τὰς φάλαγγας τῶν Τρώων.

> Ἦμος δὲ δρυτόμος περ ἀνὴρ ὠπλίσσατο δεῖπνον
> οὔρεος ἐν βήσῃσιν, ἐπεί τ' ἐκορέσσατο χεῖρας,
> . . . . . .
> τῆμος σφῇ ἀρετῇ Δαναοὶ ῥήξαντο φάλαγγας.
> (Λ, 86-90).

Τίς εἶναι ἡ ὥρα, καθ' ἣν ὁ δρυτόμος, ὁ ξυλοκόπτης, κορεσθεὶς ἐκ τῆς τομῆς τῶν ξύλων εἰς τὸ δάσος ἑτοιμάζει τὸ φαγητόν του τῆς μεσημβρίας (δεῖπνον) εἰς τὰς νάπας τοῦ ὄρους; Νομίζω, ὅτι πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ ὥρα αὕτη δὲν εἶναι ἀκριβῶς ἡ μεσημβρία, διότι ὁ Ὅμηρος ἀναφέρει ῥητῶς κατόπιν τὴν μεσημβρίαν (Η, 777)· μᾶλλον εἶναι ἡ 9 ὥρα πρὸ μεσημβρίας. Ἐν Ἑλλάδι, ἐν Ἠπείρῳ ἰδίως, οἱ ξυλοκόπται συνήθως κόπτουσι ξύλα εἰς τὰ δάση τῶν ὀρέων φυσικῷ τῷ λόγῳ τὸ θέρος. Μεταβαίνουσιν εἰς τὸν δρυμὸν ὄρθρου βαθέος, κόπτουσι τὰ ξύλα πρὶν ἐπέλθῃ ἡ μεγάλη θερμότης τοῦ ἡλίου, καὶ τότε κουρασθέντες καὶ ἑτοιμάσαντες τὸ φορτίον τῶν ξύλων τρώγουσι τὸ φαγητόν αὐτῶν. Τοῦτο ἐννοεῖ, νομίζω, ὁ ποιητής, Μετὰ τοῦτο περὶ μεσημβρίαν ἐπανέρχονται οἴκαδε. Τίθημι λοιπὸν ὥραν, καθ' ἣν ὁ δρυτόμος ἑτοιμάζει τὸ δεῖπνόν του τὴν 9 π. μ., τότε δὲ οἱ Ἕλληνες διέσχισαν τὰς φάλαγγας τῶν Τρώων.

Εἰς καλλιτέραν κατάληψιν τῶν διαφόρων τροπῶν τῆς γ' μάχης καὶ τῶν κινήσεων ἀμφοτέρων τῶν διαμαχομένων κρίνω καλὸν νὰ ἐπαναλάβω ἐνταῦθα τὰ κατὰ τὸ πεδίον τῆς μάχης ταύτης.

Ἀλλαχοῦ διέλαβον ἱκανῶς περὶ τῆς τοπογραφίας τοῦ Ἰλίου καὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πεδίου[1]. Τὸ διάστημα ἀπὸ τοῦ Ἰλίου (Ἰσαρλίκ) μέχρι τοῦ ναυστάθμου τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν νεῶν εἶναι 45 λεπτῶν τῆς ὥρας. Οἱ Ἕλληνες ἐξορμῶντες εἰς τὸ σκαμάνδριον πεδίον (Ἰλ. Β, 465) κατὰ τῶν Τρώων ἀπεῖχον τῶν πλοίων τοὐλάχιστον 15 λεπτά, οἱ Τρῶες ἐπίσης παρετάχθησαν ἐν τῷ *θρωσμῷ τοῦ πεδίου*, ἐν ὑψώματι τῆς πεδιάδος, περὶ τὸν Ἕκτορα καὶ ἄλλους (Λ, 56—60). Ἐξορμῶντες καὶ οἱ Τρῶες κατὰ τῶν Ἑλλήνων περὶ τὰ 15 λεπτὰ κατέλειπον ἐν τῷ μεταξὺ διάστημα 15 λεπτῶν ὡς μεταίχμιον τῶν στρατῶν ἀμφοτέρων. Ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι αἱ κινήσεις ἀμφοτέρων καὶ αἱ τροπαὶ τῆς μάχης ἐγίνοντο περὶ τὸν αὐτὸν περίπου τόπον, μεταξὺ Ἰλίου (Ἰσαρλίκ), τῆς ῥάχεως Γιάρας, τοῦ ποταμοῦ Σκαμάνδρου (Μένδερε, κάτωθεν τοῦ χωρίου Γενίσεχιρ) καὶ τῶν νηῶν τῶν Ἑλλήνων ἐν τῷ ναυστάθμῳ. Οὕτω συνεβούλευε καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν Πάτροκλον νὰ πολεμῇ τοὺς Τρῶας ἐν τῷ αὐτῷ χώρῳ (Π, 396—97). Καὶ ὁ χῶρος αὐτὸς δὲν εἶναι πολὺ ἐκτεταμένος, διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἐχρονοτρίβουν πολύ, διότι αἱ κινήσεις καὶ τροπαὶ ἐγίνοντο περὶ μέρος ὡρισμένον καὶ μὴ ὑπερβαῖνον καθ' οἱανδήποτε διεύθυνσιν τὰ 3 τέταρτα τῆς ὥρας. Τὰ γενόμενα, καθ' ὃν χρόνον οἱ Ἕλληνες διέσχισαν τὰς φάλαγγας τῶν Τρώων καὶ λαμβάνουσι τὴν ὑπεροχήν, μέχρις ὅτου οἱ Τρῶες πάλιν ὑπερτεροῦσι τῶν Ἑλλήνων ὑποχωρούντων ὁ ποιητὴς ἀναφέρει ἐν Λ, 90—300.

Κατὰ τὴν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων τροπὴν τῆς μάχης ὁ Ἀγαμέμνων φονεύει ἱκανούς (Λ, 92—3..101, 122, 154). Οἱ Τρῶες ἔφευγον τοῦ Ἀγαμέμνονος νικῶντος (Λ, 158—9). Οἱ Ἕλληνες ἐδίωκον τοὺς Τρῶας μέχρι τῶν Σκαιῶν πυλῶν τοῦ Ἰλίου, ὅπου ἐστάθησαν ἀμφότεροι ἀναμένοντες ἀλλήλους.

> Οἱ δὲ (Τρῶες) παρ' Ἴλου σῆμα παλαιοῦ Δαρ-
> [δανίδαο
> μέσσον κάπ πεδίον, παρ' ἐρινεὸν ἐσεύοντο
> ἱέμενοι πόλιος . . . . . .
> ἀλλ' ὅτε δὴ Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἵκοντο,
> ἔνθ' ἄρα δὴ ἵσταντο καὶ ἀλλήλοις ἀνέμιμνον.
> (Λ, 166—171).

Ἔμελλον δὲ διωκόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος νὰ φθάσωσιν ὑπὸ τὴν πόλιν καὶ τὸ τεῖχος.

> Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλον ὑπὸ πτόλιν αἰπύ
> [τε τεῖχος
> ἵξεσθαι, τότε δή ῥα πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.)
> (Λ, 181—5.

Τότε ὁ Ζεὺς καταβὰς ἐκ τοῦ Ὀλύμπου ἐκάθησεν ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῆς Ἴδης καὶ ἔστειλε τὴν Ἶριν εἰς τὸν Ἕκτορα διατάσσων αὐτὸν νὰ ἀποφεύγῃ τὸν Ἀγαμέμνονα, ἕως οὗ οὗτος πληγωθῇ· τότε ὁ Ζεὺς θέλει δώσει αὐτῷ δυνάμεις καὶ θέλει τὸν φέρει μέχρι τῶν πλοίων. Ὁ Ἕκτωρ ὑπακούει (Λ, 181-193). Ἐνθαρρύνων ὁ Ἕκτωρ, παρεκίνησε τοὺς Τρῶας νὰ μάχωνται καὶ ἐπανελήφθη ἡ μάχη (Λ, 215). Ὁ Ἀγαμέμνων φονεύει τὸν Ἰφιδάμαντα καὶ Κόωνα τοὺς Ἀντηνορίδας (Λ. 221—262), ἀλλ' ἀπεχώρησε τῆς μάχης πλη-

[1] Ἴδ. «Ἑλλ. Φιλολ. Σύλλ.» τόμ. ΙΓ', σελ. 78—87.

γωθείς (Λ, 272—283). Τότε γίνεται τῇ προηγουμένῃ ἀποφάσει τοῦ Διός τροπὴ τῆς μάχης ὑπὲρ τῶν Τρώων (Λ, 288—300). Ὁ Ἕκτωρ τότε φονεύει τοὺς ἀρχηγοὺς Ἀσαῖον, Αὐτόνοον, Ὀπίτην, Δόλοπα, Ὀφέλτιον, Ἀγέλαον, Αἴσυμνον, Ὦρον καὶ Ἱππόνοον καὶ πλῆθος πολὺ ἄλλων (Λ, 301—5). Ἐκινδύνευσαν οἱ Ἕλληνες τότε καὶ ὀλίγου δεῖν φεύγοντες νὰ ἔλθωσιν εἰς τὰ πλοῖα.

Ἔνθα κε λοιγὸς ἔην καὶ ἀμήχανα ἔργα γένοιτο,
καὶ νύ κεν ἐν νήεσσι πέσον φεύγοντες Ἀχαιοί.
(Λ, 310—1).

Ἀνθίστανται ὅμως αὐτῷ ὁ Διομήδης καὶ ὁ Ὀδυσσεύς.

Ἀριζεύει τότε ὁ Ὀδυσσεὺς (Λ, 321-335), ἀλλὰ πιεσθεὶς καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν Τρώων πληγόνεται (Λ, 434-7) καὶ ἐξάγεται τῆς μάχης (Λ, 487-9). Ὁ Ζεὺς βλέπων ταῦτα ἐκ τῆς Ἴδης ἐτάνυσεν ἐξ ἴσου τὴν μάχην εἰς ἀμφοτέρους, Ἕλληνας καὶ Τρῶας (Λ, 336-7). Ἡ μάχη ἐξηκολούθει σφοδρὰ ἑκατέρωθεν μετὰ τῆς αὐτῆς δυνάμεως, γινομένη κυρίως εἰς τὰ ἀριστερὰ τῶν Τρώων, δεξιᾷ δ' ἐκ τοῦ μέρους τῶν Ἑλλήνων, ὅπου ἦν ὁ Ἕκτωρ ἀπέναντι τοῦ Ἀχιλλέως παρὰ τὸν Σκάμανδρον, περίπου κάτωθεν τοῦ Σιγείου, τοῦ νῦν χωρίου Γενίσεχιρ παρὰ τὸν Μένδερε (Λ, 498-499, 596). Ὁ Κεβριόνης ἰδὼν τὴν ὁρμὴν τοῦ Αἴαντος φέρει τὸν Ἕκτορα εἰς τὸ ἕτερον μέρος τῆς μάχης, ἀπέναντι τοῦ Αἴαντος, εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῶν Τρώων, ἀριστερᾷ δ' ἐκ τοῦ μέρους τῶν Ἑλλήνων. Ἀλλ' ὁ Ἕκτωρ ἀπέφευγε τὸν Αἴαντα (Λ, 521-542). Ἀλλὰ καὶ ὁ Αἴας ἐκφοβεῖται ὑπὸ τοῦ Διός, μαχόμενος ὅμως ὑποχωρεῖ (Λ, 544-574).

Ὁ Ἀχιλλεὺς βλέπει τὴν φθορὰν τῶν Ἑλλήνων καὶ νομίζει, ὅτι οἱ Ἕλληνες πλέον θὰ τὸν παρακαλέσωσι διὸ λέγει τῷ Πατρόκλῳ·

Δῖε Μενοιτιάδη, τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ·
νῦν δέω περὶ γούνατ' ἐμὰ στήσεσθαι Ἀχαιοὺς
λισσομένους· χρειὼ γὰρ ἱκάνεται οὐκέτ' ἀνεκτός.
(Λ, 608-10).

Πάσχουσιν οἱ Ἕλληνες, ἐπληγώθησαν οἱ ἄριστοι αὐτῶν, ὁ Διομήδης, ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ Εὐρύπυλος καὶ ὁ Μαχάων. Ὁ Νέστωρ λέγει τῷ Πατρόκλῳ, ὃν ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀχιλλεύς·

Τίπτ' ἄρ' ὀΐδ' Ἀχιλλεὺς ὀλοφύρεται υἷας Ἀχαιῶν,
ὅσσον δὴ βέλεσι βεβλήαται; οὐδέ τι οἶδεν
πένθιος, ὅσσον ὄρωρε κατὰ στρατόν· οἱ γὰρ ἄριστοι
ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι οὐτάμενοί τε·
βέβληται μὲν ὁ Τυδείδης κρατερὸς Διομήδης,
οὖτασται δ' Ὀδυσεὺς δουρικλυτὸς ἠδ' Ἀγαμέμνων·
βέβληται δὲ καὶ Εὐρύπυλος κατὰ μικρὸν ὀϊστῷ·
(Λ, 656-62).

παρακινεῖ αὐτὸν νὰ πείσῃ τὸν Ἀχιλλέα νὰ ἀφήσῃ τὴν ὀργήν του (Λ, 790-1), εἰ δὲ μή, αὐτὸς νὰ ἐνδυθῇ τὰ ὅπλα ἐκείνου καὶ νὰ ἐξέλθῃ κατὰ τῶν Τρώων (Λ, 796-803). Συγκινεῖται ὁ Πάτροκλος καὶ σπεύδει πρὸς τὸν Ἀχιλλέα. Καθ' ὁδὸν ἀπαντᾷ τὸν πληγωθέντα Εὐρύπυλον καὶ περιποιεῖται αὐτὸν ἐν τῇ σκηνῇ του (Λ, 806-848. Μ, 1-2). Ἐξακολουθεῖ ἡ μάχη. Φοβούμενοι οἱ Ἕλληνες τὸν Ἕκτορα τρέπονται πρὸς τὸ τεῖχος αὐτῶν παρὰ τὰς ναῦς (Μ, 35-39, 415, 440-44). Μὴ δυνάμενοι διὰ τῶν ἁρμάτων πειρῶνται πεζοὶ οἱ Τρῶες νὰ διαβῶσι τὴν τάφρον (Μ, 60-107). Γίνεται μάχη διὰ πετρῶν ἀμφοτέρωθεν (Μ, 287-9). Ὁ Ἕκτωρ ὁρμᾷ εἰς τὰς πύλας τοῦ τείχους (Μ, 466-71). Μάχονται πλησίον τῶν νηῶν. Ὁ Ζεὺς ἀπὸ τῆς Ἴδης βοηθῶν τοὺς Τρῶας ἐπλησίασε τὸν Ἕκτορα εἰς τὰς ναῦς τῶν Ἑλλήνων καὶ τὸν ἀφῆκε· ἐνῷ δὲ παρετήρει τοὺς Θρᾷκας, Μυσούς, Ἱππομολγοὺς καὶ Ἀβίους εἰς τὰ βόρεια τῆς Εὐρώπης (Ν, 1-7), ἐπεμβαίνει ὁ Ποσειδῶν βοηθὸς τῶν Ἑλλήνων (Ν, 10-16, 219). Ὁ Ποσειδῶν ἀπὸ τῆς ἀκροτάτης κορυφῆς τῆς Σαμοθρᾴκης ἠλέει τοὺς Ἕλληνας δαμαζομένους ὑπὸ τῶν Τρώων (Ν, 10-16). Οἱ Τρῶες ἤλπιζον νὰ καταλάβωσι τὰς νῆας τῶν Ἀχαιῶν καὶ νὰ καταστρέψωσιν ὅλους τοὺς ἀρίστους αὐτῶν, ἀλλ' ὁ Ποσειδῶν ἀνθίσταται ὁμοιωθεὶς τῷ Κάλχαντι καὶ παροτρύνων τοὺς Ἕλληνας εἰς ἀντίστασιν (Ν, 38-46, 206-238). Οἱ δύο υἱοὶ τοῦ Κρόνου θεοί, Ζεὺς καὶ Ποσειδῶν, προὐξένουν ἄλγη δεινὰ εἰς ἀμφοτέρους τοὺς διαμαχομένους, διότι ὁ μὲν Ζεὺς κυδαίνων Ἀχιλῆα πόδας ὠκὺν ἤθελε νὰ νικήσωσιν οἱ Τρῶες καὶ ὁ Ἕκτωρ, ἵνα ἀναγκασθῶσιν οἱ Ἕλληνες νὰ παρακαλέσωσι τὸν Ἀχιλλέα καὶ τιμήσωσιν οὕτως αὐτόν, χωρὶς βεβαίως νὰ καταστραφῶσιν ἐντελῶς ἔμπροσθεν τοῦ Ἰλίου· ὁ δὲ Ποσειδῶν ἤθελε νὰ νικήσωσιν οἱ Ἕλληνες, διὰ τοῦτο δυσαρεστούμενος διήγειρεν αὐτοὺς καὶ ἐνεθάρρυνε καταδαμαζομένους ὑπὸ τῶν Τρώων (Ν, 345-353). Ἡ μάχη λοιπὸν ἐξακολουθεῖ παρὰ τὰς ναῦς τῶν Ἑλλήνων,

βοὴ δὲ μεγάλη ἐγείρεται (Ν, 540). Τῇ βοηθείᾳ τοῦ Ποσειδῶνος οἱ Ἕλληνες ὑπερτεροῦσι (Ν, 678, 723-4).

Πάλιν γίνεται τροπὴ τῶν πραγμάτων. Ἡ μάχη ἐξακολουθεῖ, νικῶσιν οἱ Τρῶες, πίπτει δὲ τὸ τεῖχος τῶν Ἑλλήνων (Ξ, 14-16, 55).

Πάλιν τροπὴ ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων. — Ἡ Ἥρα, βοηθὸς τῶν Ἑλλήνων, ἀπατᾷ τὸν Δία, ἵνα εὕρῃ καιρὸν ὁ Ποσειδῶν καὶ βοηθήσῃ τοὺς Ἕλληνας (Ξ, 153-353. Ο, 13). Ὁ Ποσειδῶν τότε βοηθεῖ τοὺς Ἕλληνας (Ξ, 354-510). Πληγόνεται ὁ Ἕκτωρ καὶ ἀποχωρεῖ τῆς μάχης (Ξ, 418). Οἱ Ἕλληνες ἐφορμῶσι κατὰ τῶν Τρώων (Ξ, 441) καὶ νικῶσι τῇ βοηθείᾳ τοῦ Ποσειδῶνος (Ο, 1-8).

Πάλιν τροπὴ ὑπὲρ τῶν Τρώων.— Ἐγείρεται ὁ Ζεὺς ἀπὸ τοῦ ὕπνου καὶ ἰδὼν τὴν ἀπάτην τῆς Ἥρας ὀργίζεται κατ' αὐτῆς (Ο, 4-5, 13). Φεύγει ἡ Ἥρα εἰς τὸν Ὄλυμπον (Ο, 79). Φεύγει ὁ Ποσειδῶν διαταγῇ τοῦ Διός (Ο, 218—219). Ἐγείρεται ὁ Ἕκτωρ καὶ φοβοῦνται οἱ Ἕλληνες (Ο, 279-280). Τῇ βοηθείᾳ τοῦ Ἀπόλλωνος νικῶσιν οἱ Τρῶες ὑπὸ τὸν Ἕκτορα (Ο, 306-7). Ἡ μάχη ἐξακολουθεῖ, οἱ Ἕλληνες τρέπονται (Ο, 345). Ἐξακολουθεῖ ἡ μάχη παρὰ τὰς ναῦς μετ' ἐπιμονῆς (Ο, 406) καὶ ἀμφίρροπος (Ο, 413). Μάχη δριμεῖα παρὰ τὰς ναῦς (Ο, 696), Ὁ Ἕκτωρ ἅπτεται τῆς νηὸς τοῦ Πρωτεσιλάου (Ο, 704-5). Ἔρχονται εἰς χεῖρας πλέον περὶ τῆς νηὸς τοῦ Πρωτεσιλάου Τρῶες καὶ Ἕλληνες φονευόμενοι πλησιέστατα (Ο, 707-8). Ὁ Ἕκτωρ κρατῶν τὸ πλοῖον διατάσσει νὰ φέρωσι πῦρ καὶ νὰ τὸ καύσωσι (Ο, 716-8). Μάχονται περὶ τὸ πλοῖον τοῦ Πρωτεσιλάου (Π, 1). Νικῶσιν οἱ Τρῶες, βάλλουσι πῦρ εἰς αὐτό (Π, 121—4). Ὁ Ἀχιλλεὺς τότε τὸ δεινὸν βλέπων ἀπὸ τῶν σκηνῶν του ἐγείρει τὸν Πάτροκλον (Π, 80—90, 124—9). Ὁπλίζει τοὺς Μυρμιδόνας (Π, 155-6).

Τροπὴ ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων.— Ἐπιφαίνεται ὁ Πάτροκλος μετὰ τῶν Μυρμιδόνων (Π, 257—8). Ὁ Πάτροκλος παρακελεύεται τοὺς Μυρμιδόνας, ἵνα μάχωνται γενναίως καὶ τιμήσωσι τὸν Ἀχιλλέα (Π, 268—275). Ἵππους ἄλλοι ὁμοῦ κατὰ τῶν Τρώων (Π, 276). Φοβοῦνται οἱ Τρῶες (Π, 283). Ὁ Πάτροκλος ἀκοντίζει εἰς τὸ μέσον, ὅπου ἐγίνετο ὁ μεγαλείτερος κλονισμὸς παρὰ τὸ πλοῖον τοῦ Πρωτεσιλάου καὶ φονεύει τὸν ἀρχηγὸν τῶν Παιόνων Πυραίχμην (Π, 284—288). Διώκει τοὺς ἐχθρούς, ἔσβεσε τὸ πῦρ καὶ τὸ πλοῖον ἔμεινεν ἡμικαές. Οἱ Τρῶες ἀπεκρούσθησαν τῶν πλοίων (Π, 294—5). Οἱ Ἕλληνες ἀνέπνευσαν ὀλίγον. Οἱ Τρῶες καίτοι ἀπωσθέντες τῶν πλοίων ἀνθίστανται ἔτι καὶ ἐγένετο μάχη κρατερὰ (Π, 310—6). Νικᾷ ὁ Πάτροκλος, ταράττει τὰς πρώτας φάλαγγας τῶν Τρώων, αἵτινες ἤθελον νὰ ἀνέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν των, ἀλλ' ὁ Πάτροκλος δὲν ἄφινεν αὐτοὺς διώκων αὐτοὺς πρὸς τὰ πλοῖα πάλιν· ἡ μάχη οὕτω γίνεται μεταξὺ τῶν πλοίων, τοῦ ποταμοῦ (Σκαμάνδρου) καὶ τοῦ τείχους τῆς πόλεως, εἰς τὸ σκαμάνδριον πεδίον (Π, 394—398). Γίνεται ἀγὼν μεταξὺ Σαρπηδόνος καὶ Πατρόκλου· φονεύεται ὁ Σαρπηδών (Π, 419—507). Φονεύει ὁ Πάτροκλος πολλούς, οἱ δὲ Τρῶες ἔφευγον πρὸς τὴν πόλιν καὶ ὁ Ἕκτωρ αὐτὸς φυγὼν ἐκράτει τοὺς ἵππους του παρὰ τὰς Σκαιὰς πύλας (Π, 69?—7, 712).

Ὀλίγου δεῖν νὰ κυριεύσωσιν οἱ Ἕλληνες τὴν Τροίαν. Ὁ Πάτροκλος τρὶς ἀνέβη εἰς τὴν γωνίαν τοῦ τείχους, ἀλλὰ τρὶς τὸν ἀπέκρουσεν ὁ βοηθὸς καὶ προστάτης τῶν Τρώων Ἀπόλλων (Π, 690—711). Ἐπανέρχεται ὁ Πάτροκλος εἰς τὴν μάχην παρακελευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος (Π, 715—726). Ἐπαναλαμβάνεται ἡ μάχη κρατερῶς, ἵστανται ἀπέναντι ἀλλήλων ὁ Ἕκτωρ καὶ ὁ Πάτροκλος (Π, 730—4). Ὁ Πάτροκλος φονεύει τὸν ἡνίοχον τοῦ Ἕκτορος Κεβριόνην (Π, 743). Γίνεται μάχη ἐπὶ Κεβριόνῃ (Π, 756-760). Ἐνθαρρυνθέντες καὶ οἱ Τρῶες ἐμάχοντο κρατερῶς. Ἡ μάχη ἔμεινεν ἀμφίρροπος, πότε δὲ οἱ μέν, πότε δὲ οἱ δὲ ἐτρέποντο εἰς φυγήν (Π, 771). Ἐπὶ τέλους ἀριστεύει ὁ Ἕκτωρ.

Ἦτο ἤδη ὥρα μετὰ τὴν μεσημβρίαν, ὅτε ἡ μάχη ἦν ἐν τῇ ἀκμῇ αὐτῆς καὶ ἀμφίρροπος τῇ ἐπεμβάσει τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῇ βουλήσει τοῦ Διός, (Π, 688—700, 715—725, 729—730).

Ὄφρα μὲν ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει
τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἤπετε, πῖπτε δὲ λαός.
ἦμος δ' ἠέλιος μετενίσσετο βουλυτόνδε
καὶ τότε δὴ ῥ' ὑπὲρ αἶσαν Ἀχαιοὶ φέρτερον ἦσαν.
(Π, 776—780).

Ἐκ τοῦ χωρίου τούτου ἐξάγομεν, ὅτι ὅλα ταῦτα τὰ κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Πατρόκλου ἐγένοντο μετὰ μεσημβρίαν, ἢ ὀλίγον μετ' αὐτήν. Ὅτε ὅμως ὁ ἥλιος ἤρχισε νὰ πορεύηται πρὸς τὸν βουλυτόν, δηλ. πρὸς τὴν ὥραν, καθ' ἣν οἱ γεωργοὶ λύουσι τοὺς ἀροτῆρας βόας

των, περὶ τὴν δείλην, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἑσπέρας, τότε οἱ Ἕλληνες ἐφάνησαν καὶ πάλιν ἀνώτεροι *ὑπὲρ αἶσαν*, παρὰ τὸ μόρσιμον, διότι ἦτο πεπρωμένον νὰ μὴ νικήσωσιν ἐντελῶς. Κατὰ τὴν περὶ δείλην τροπὴν ταύτην τῆς μάχης ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων οὗτοι ἥρπασαν τὸν νεκρὸν τοῦ Κεβριόνου καὶ σκυλεύουσιν αὐτόν (Π, 781). Ὁρμᾷ ὁ Πάτροκλος ἐναντίον τῶν Τρώων τρίς, φονεύει ἄνδρας εἴκοσιν ἑπτά (Π, 783—6). Ἀλλ' ὅτε ὥρμησε τὸ τέταρτον ἴσος θεῷ, τότε εὑρίσκει ἀπέναντι αὐτοῦ τὸν Ἀπόλλωνα, ὅστις τὸν ἐτάραξε, καὶ τῇ βοηθείᾳ αὐτοῦ εὗρε τὸν θάνατον πληγωθεὶς ὑπὸ τοῦ Εὐφόρβου καὶ κατόπιν ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος (Π, 786—809). Πίπτει ὁ Πάτροκλος (Π, 822, 855), σκυλεύεται, τὰ δὲ ὅπλα τοῦ Ἀχιλλέως ἐνδύεται ὁ Ἕκτωρ (Ρ, 186—7, 211).

Φονευθέντος τοῦ Πατρόκλου γίνεται μάχη ἐπ' αὐτῷ σφοδρά, ἀμφίρροπος (Ρ, 262-318, 365, 412—423). Γίνεται τροπὴ τῆς μάχης ὑπὲρ τῶν Τρώων τῇ βουλήσει τοῦ Διός (Ρ, 595—6, 625). Ἐξακολουθεῖ ἡ μάχη ἐπὶ Πατρόκλῳ (Σ, 1). Ἐπιφαίνεται ὁ Ἀχιλλεὺς εἰδοποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀντιλόχου, φωνάζει, φοβοῦνται οἱ Τρῶες, οἱ δὲ Ἕλληνες λαμβάνουσι τὸν νεκρὸν τοῦ Πατρόκλου (Σ, 215—233). Καὶ τότε τελειόνει ἡ μάχη περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου.

> Ἠέλιον δ' ἀκάμαντα βοῶπις πότνια Ἥρη
> πέμψεν ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοὰς ἀέκοντα νεέσθαι.
> Ἠέλιος μὲν ἔδυ, παύσαντο δὲ δῖοι Ἀχαιοί,
> φυλόπιδος κρατερῆς καὶ ὁμοίου πολέμοιο.
> (Σ, 239—242).

Οὕτω λοιπὸν τελειόνει ἡ τρίτη μάχη τῆς Ἰλιάδος περιλαμβανομένη ἐν ταῖς ῥαψῳδίαις Α, 1—Σ, 242.

Εἶναι ἀναγκαῖον ν' ἀναλύσωμεν διὰ βραχέων καὶ κατατάξωμεν δεόντως τὴν πληθὺν τῶν γεγονότων ἐν αὐτῇ κατὰ τὰ ὡρισμένα διαστήματα τῆς ἡμέρας. Ὁ ποιητὴς ἔθεσε σημεῖα τῆς ἡμέρας καὶ ἐχαρακτήρισεν ἀκριβῶς ὡς ἔνεστι τὰ διάφορα αὐτῆς μέρη.

Ἡ μάχη ἄρχεται πολλὰ πρωΐ, ἠῶθι πρό, αὐξανούσης δὲ τῆς ἡμέρας προχωρεῖ ἀμφίρροπος (Α, 84—5). Ὅτε δὲ ὁ δρυτόμος ἀποκαμὼν ἐν τῷ κόπτειν τὰ ξύλα εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ ὄρους τρώγει τὸ ραγητόν του, τότε οἱ Ἕλληνες, περὶ τὴν 9 π. μ. ὥραν, διέσχισαν τὰς φάλαγγας τῶν Τρώων καὶ ὑπερτεροῦσι (Α, 86—90).

Περὶ τὴν 9ην ὥραν π. μ. ἡ τροπὴ τῆς μάχης γίνεται ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων. Οὗτοι ἐδίωκον τοὺς Τρῶας μέχρι τῶν Σκαιῶν πυλῶν τοῦ Ἰλίου, ὅπου ἐστάθησαν ἀμφότεροι ἀπέναντι ἀλλήλων (Α, 166—171). Ἔμελλον μάλιστα διωκόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος νὰ φθάσωσιν ὑπὸ τὴν πόλιν καὶ τὸ τεῖχος (Α, 181—5).

Ὁ Ζεὺς ὅμως πιστὸς εἰς τὴν ὑπόσχεσίν του πρὸς τὴν Θέτιν, ἵνα βοηθήσῃ τοὺς Τρῶας καὶ οὕτω τιμήσῃ τὸν Ἀχιλλέα, καταβὰς ἐκ τοῦ Ὀλύμπου εἰς τὴν Ἴδην ἔστειλε τὴν Ἶριν εἰς τὸν Ἕκτορα, ἵνα ἐνθαρρύνῃ αὐτὸν κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Οὕτω τῇ βουλήσει τοῦ Διός ὑπερτεροῦσιν οἱ Τρῶες, κινδυνεύουσιν οἱ Ἕλληνες καὶ ὀλίγου δεῖν φεύγοντες νὰ φθάσωσιν εἰς τὰ πλοῖά των (Λ, 288—300. 300—1). Γίνεται μάχη σφοδρὰ ἑκατέρωθεν καὶ μάλιστα εἰς τὰ ἀριστερὰ τῶν Τρώων, παρὰ τὸν ποταμόν, ὅπου ἦν τεταγμένος ὁ Ἕκτωρ (Λ, 498—9. 596). Ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπέναντι ἱστάμενος εἰς τὰς σκηνάς του βλέπει τὴν φθορὰν τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες τρέπονται διωκόμενοι πρὸς τὰ πλοῖα. Γίνεται σφοδρὸς ἀγὼν περὶ τὸ τεῖχος πλησίον τῶν πλοίων (Μ, 35—9. 415. 440—4. 466—9. Ν, 1—7). Ταῦτα γίνονται περίπου ἀπὸ τῆς 9 ὥρας καὶ ἐφεξῆς.

Τὴν φθορὰν τῶν Ἑλλήνων βλέπων ὁ Ποσειδῶν, βοηθὸς τῶν Ἑλλήνων, ὁμοιωθεὶς τῷ Κάλχαντι ἐνθαρρύνει τοὺς Ἕλληνας, παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ Διός· ἐξακολουθεῖ ἡ παρὰ τὰ πλοῖα μάχη καὶ ὑπερτεροῦσιν οἱ Ἕλληνες (Ν, 345—353. 540. 678. 723—4). Ἥλιον ὅμως γίνεται τροπὴ τῶν πραγμάτων καὶ νικῶσιν οἱ Τρῶες, πίπτει δὲ τὸ τεῖχος τῶν Ἑλλήνων (Ξ, 14—16. 55).

Τῇ ἐπεμβάσει τῆς Ἥρας, βοηθοῦ τῶν Ἑλλήνων, ἀπατησάσης τὸν Δία, νικῶσιν οἱ Ἕλληνες καὶ πληγόνουσι τὸν Ἕκτορα. Ἀλλ' αἴφνης ἐγερθέντος ἀπὸ τοῦ ὕπνου τοῦ Διός γίνεται ὁριστικὴ τροπὴ ὑπὲρ τῶν Τρώων, οἵτινες κάμπτουσι τοὺς Ἕλληνας, ὁ δὲ Ἕκτωρ βάλλει πῦρ εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Πρωτεσιλάου (Ξ, 153—353. Ο, 13. 418. Π, 121—4). Ὅλα ταῦτα γίνονται περὶ τὴν μεσημβρίαν· ἄλλως δὲ αἱ τροπαὶ αὗται ἐγίνοντο ἐντὸς ὀλίγου διαστήματος μεταξὺ τῆς πόλεως, τοῦ ποταμοῦ καὶ τῶν πλοίων. Εἴπομεν δὲ ἀνωτέρω, ὅτι τὸ διάστημα τοῦτο εἶναι τριῶν τετάρτων τῆς ὥρας. Ἐντὸς λοιπὸν 3 ὡρῶν ἠδύναντο νὰ γείνωσιν ὅλαι αἱ τροπαὶ αὗται.

Βλέπων τὴν φθορὰν τῶν Ἑλλήνων ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ μάλιστα τὴν πυρπόλησιν τοῦ πλοίου τοῦ Πρωτεσιλάου ἐξεγείρει τὸν Πάτροκλον, ὁπλίζει τοὺς Μυρμιδόνας καὶ ἀποστέλλει αὐτοὺς κατὰ τῶν Τρώων (Π, 155—6). Μετὰ μεσημβρίαν νικᾷ ὁ Πάτροκλος, διώκει τοὺς Τρῶας μέχρι τῆς πόλεώς των (Π, 692—7. 712). Ἐπεμβαίνει ὁ Ἀπόλλων ὑπὲρ τῶν Τρώων κατὰ τοῦ Πατρόκλου, καὶ τότε, ὅτε ὁ ἥλιος προϋχώρει πρὸς τὸν βουλυτόν, δηλ. πρὸ τῆς δύσεως (Π, 779—80), οἱ Ἕλληνες *ὑπὲρ αἶσαν* ὑπερτέρησαν, ἀλλ' ὁ Πάτροκλος τῇ ἐπεμβάσει τοῦ Ἀπόλλωνος ὑπὲρ τῶν Τρώων φονεύεται (Π, 786—809). Τοῦτο ἐγένετο περὶ τὴν δείλην.

Ἀκολούθως γίνεται ἡ μάχη ἐπὶ Πατρόκλῳ ἀπὸ τῆς δείλης προκαχωρηκυίας μέχρις ἑσπέρας (Ρ, 412—3. Σ, 239—242).

Ὅλα τὰ γεγονότα ταῦτα συμβιβάζονται κάλλιστα πρὸς τὸ σχετικῶς μικρὸν μέρος (1 τετάρτου τῆς ὥρας) μεταξὺ τῆς πόλεως, τοῦ θρωσμοῦ τοῦ πεδίου καὶ τῶν πλοίων, ἐπίσης δὲ συμβιβάζονται κάλλιστα καὶ πρὸς τὸν χρόνον.

Δ'.

Τὸ σχέδιον τῆς Ἰλιάδος.

Ὁ μέγας τῆς ἀρχαιότητος φιλόσοφος Ἀριστοτέλης, εἴπερ τις καὶ ἄλλος εἰδήμων οὐ μόνον τῆς Ὁμήρου ἀλλὰ καὶ πάσης τῆς ἑλληνικῆς ποιήσεως, ὡς ἔχων ὑπ' ὄψιν αὐτὴν ὁλόκληρον, ἄριστα δὲ δυνάμενος νὰ κρίνῃ καὶ κανόνας αὐτῆς διὰ παντὸς νὰ ὁρίσῃ, θαυμασίαν ἐθεώρησεν ἐν τῇ *Ποιητικῇ* αὐτοῦ τὴν ἑνότητα τῶν Ὁμήρου ποιημάτων. Ἰδίᾳ δὲ περὶ τῆς Ἰλιάδος ἀποφαίνεται οὕτωσι· «Διό, ὥσπερ εἴπομεν ἤδη, καὶ ταύτῃ θεσπέσιος ἂν φανείη Ὅμηρος παρὰ τοὺς ἄλλους τῷ μηδὲ τὸν πόλεμον καίπερ ἔχοντα ἀρχὴν καὶ τέλος ἐπιχειρῆσαι ποιεῖν ὅλον· λίαν γὰρ ἂν μέγας καὶ οὐκ εὐσύνοπτος ἔμελλεν ἔσεσθαι, ἢ τῷ μεγέθει μετριάζοντα καταπεπλεγμένον τῇ ποικιλίᾳ. Νῦν δὲ ἓν μέρος (τοῦ πολέμου) ἀπολαβὼν ἐπεισοδίοις κέχρηται [αὐτῶν] πολλοῖς, οἷον νεῶν καταλόγῳ καὶ ἄλλοις ἐπεισοδίοις, οἷς[1] διαλαμβάνει τὴν ποίησιν. Οἱ δὲ ἄλλοι περὶ ἕνα ποιοῦσι καὶ περὶ ἕνα χρόνον καὶ περὶ μίαν πρᾶξιν πολυμερῆ, οἷον ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας καὶ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα[2]». Κατὰ

1. Ἀντὶ οἷς εὑρηται δίς. 2. Ποιητ. κεφ. κγ'.

τὸν Σταγειρίτην λοιπὸν φιλόσοφον ὁ Ὅμηρος οὐχὶ ὁλόκληρον τὸν τρωϊκὸν πόλεμον, ἀλλ' ἓν μόνον μέρος αὐτοῦ ἀποτερμὼν καὶ τοῦτο δι' ἐπεισοδίων ἐν καταλλήλοις μέρεσι πλατύνας, οἷον τοῦ νεῶν καταλόγου, τῆς Δολωνείας, τῆς ὁπλοποιίας καὶ ἑτέρων δευτερευόντων, ἐποίκιλε καὶ ἀπήρτισε τὴν Ἰλιάδα αὐτοῦ ποιήσιν *ἐπικήν, ἀρχὴν ἔχουσαν, μέσον καὶ τέλος*.

Ἀρξάμενος ὁ ποιητὴς ἀπὸ τῆς ἔριδος τῶν δύο ἡρώων, Ἀχιλλέως καὶ Ἀγαμέμνονος, καὶ τῆς *μήνιδος* τοῦ πρώτου ἐκτυλίσσει βαθμηδὸν τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ Διός παραγόμενα. Τιμῶν τὸν Ἀχιλλέα ὁ πατὴρ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν θεῶν κατὰ τὴν τῇ Θέτιδι δοθεῖσαν ὑπόσχεσίν του παρέχει τὴν νίκην εἰς τοὺς Τρῶας μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Πατρόκλου· ὃν ἐκδικούμενος ὁ Ἀχιλλεὺς ἐξέρχεται κατὰ τῶν Τρώων, νικᾷ αὐτοὺς καὶ φονεύει τὸν Ἕκτορα. Ἀμφοτέρων δὲ κηδευθέντων ὑπὸ τῶν οἰκείων περατοῦται ἡ Ἰλιάς. Καὶ τὴν ἐξέλιξιν τούτου τοῦ μεγάλου δράματος ἐπιχειροῦμεν ἐν τοῖς ἑξῆς ὡς οἷόν τε λεπτομερέστερον.

Ἡ Μῆνις.

Πρόλογος.

Εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τοῦ ποιήματος αὐτοῦ ὁ ποιητὴς ἀγγέλλει, ὅτι θέλει ᾄσει τὴν *μῆνιν* τοῦ *Ἀχιλλέως*, τὴν ὀλεθρίαν, ἥτις ἔπεμψεν εἰς τὸν Ἅιδην πολλὰς ψυχὰς γενναίων ἀνδρῶν, ὧν τὰ σώματα κατέστησεν ἑλώρια τῶν οἰωνῶν καὶ τῶν κυνῶν, τοῦτο δὲ κατ' ἀπόφασιν τοῦ Διός (Ἰλ. Α, 5).

Ἡ μῆνις προῆλθεν ἐξ ἔριδος τοῦ Ἀχιλλέως πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα ἕνεκα τῆς αἰχμαλώτιδος κόρης Χρυσηΐδος. Χρύσης ὁ πατὴρ αὐτῆς, ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος, φέρων πολλὰ λύτρα ἐζήτει νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῆς δουλείας· ἀλλ' ὁ Ἀγαμέμνων, ὅστις κατεῖχεν αὐτήν, δὲν ἤθελε νὰ τὴν ἀποδώσῃ (Α, 8—25)· διὰ τοῦτο ὁ Χρύσης εὐχόμενος τῷ Ἀπόλλωνι ἐζήτει ἐκδίκησιν. Ὁ θεὸς ἐπακούσας αὐτοῦ διήγειρε διὰ τῶν βελῶν του φοβερὸν λοιμὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας (Α, 33-52). Συμβουλίου γενομένου περὶ θεραπείας τοῦ κακοῦ ὁ μάντις τῶν Ἑλλήνων Κάλχας λέγει, ὅτι ὁ Ἀπόλλων ὠργίσθη διὰ τὴν ὕβριν τοῦ Ἀγαμέμνονος πρὸς τὸν ἱερέα αὐτοῦ Χρύσην (Α, 93-100). Ὁ βασιλεὺς ἀποφασίζει χάριν ἀπαλλαγῆς τοῦ στρατοῦ ν' ἀποστείλῃ αὐτὴν εἰς τὸν πατέρα αὐτῆς Χρύσην (Α, 430-447),

ἀλλ' ἀντὶ ταύτης ἀφαιρεῖ τὴν Βρισηίδα, γέτεραν κόρην αἰχμαλώτιδα, παρὰ τοῦ Ἀχιλλέως (Α, 320-5, 346-7), ὅπερ ἐκίνησε τὴν *μῆνιν τοῦ Ἀχιλλέως*, ὃς ἀπεσύρθη τῆς μάχης ἕνεκα τούτου.

Τότε ὁ ἥρως ἐπεκαλέσθη τὴν μητέρα αὐτοῦ Θέτιν, ἥτις ἀνέβη εἰς τὸν Ὄλυμπον, καὶ παρεκάλεσε τὸν Δία νὰ τιμήσῃ τὸν Ἀχιλλέα δίδων τὴν νίκην εἰς τοὺς Τρῶας (Α, 364-412), ὁ δὲ Ζεὺς κατένευσεν (Α, 428-430). Ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι ἀποχωρήσαντος τοῦ Ἀχιλλέως τῆς μάχης, οἱ Τρῶες θέλουσι νικᾷ, ἕως οὗ ὁ Ἀχιλλεὺς παρακαλούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀποβάλῃ τὴν μῆνιν καὶ ἐπαναλάβῃ τὸν κατὰ τῶν Τρώων ἀγῶνα.

Ἐκπλήρωσις τῆς κατανεύσεως τοῦ Διός.

Ὁ Ζεὺς κατανεύσας εἰς τὴν Θέτιν, ἵνα τιμήσῃ τὸν Ἀχιλλέα παρέχων τὴν νίκην εἰς τοὺς Τρῶας, διελογίζετο καθ' ἑαυτὸν τὴν νύκτα πῶς νὰ τιμήσῃ τὸν ἥρωα. Εὑρε λοιπὸν καλὸν νὰ στείλῃ εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα τὸν ἀπατηλὸν Ὄνειρον, ἵνα εἴπῃ αὐτῷ νὰ ὁπλίσῃ ὅλους τοὺς Ἕλληνας, διότι θὰ κυριεύσῃ πλέον τὴν Τροίαν (Β, 1-15). Πείθεται ὁ Ἀγαμέμνων εἰς τὸν Ὄνειρον, καίτοι ἀπατηλόν (Β, 36), διότι ὁ Ζεὺς δὲν ἔμελλε νὰ ἐκτελέσῃ τοῦτο (Β, 38). Συναγείρας ὁ βασιλεὺς τὴν βουλὴν τῶν γερόντων, διηγεῖται αὐτοῖς τὰ κατὰ τὸν Ὄνειρον, ἑτοιμάζονται δὲ νὰ ὁπλίσωσι τοὺς Ἀχαιούς (Β, 53-75). Γίνεται ἐπὶ τούτῳ ἀγορὰ τῶν Ἑλλήνων, ἐν ᾗ ὁ Ἀγαμέμνων προτείνει νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα· οἱ λαοὶ φαίνονται πρόθυμοι διὰ τὴν μακρὰν καὶ ἐπίπονον ἀλλὰ ματαίαν ἄχρι τοῦδε ἐκστρατείαν, ἀλλ' ὁ Ὀδυσσεὺς τοὺς ἐμποδίζει καὶ κατόπιν ὁ Νέστωρ (Β, 84-204, 330-332, 337-368). Ἀποφασίζουσι νὰ μείνωσι καὶ πολεμήσωσι (Β, 391), δειπνοῦσι (γευματίζουσι) καὶ ἑτοιμάζονται εἰς μάχην (Β, 435-440). Ὁ Ἀγαμέμνων θυσιάζει τῷ Διΐ, ἀλλ' οὗτος δὲν ἔμελλε νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς εὐχάς του (Β, 420), μεθ' ὃ *τε μέγας βασιλεὺς* καὶ οἱ λοιποὶ παρατάσσουσι τοὺς Ἕλληνας, ὅπερ ποιοῦσι καὶ οἱ Τρῶες ἀφ' ἑτέρου, μαθόντες ἐκ τοῦ κατασκόπου αὐτῶν τὴν κίνησιν τῶν ἐχθρῶν των. Ἡ παράταξις ἐγένετο περὶ μεσημβρίαν (Β, 381), περιέχεται δὲ ἐν τῷ *α' ἐπεισοδίῳ τῷ λεγομένῳ νηῶν καταλόγῳ* (Β, 445-875). Οὕτως ἄρχεται ἡ α' μάχη περιλαμβανομένη ἐν ταῖς ῥαψῳδίαις Γ—Η.

Α' μάχη. (Ἰλ. Γ—Η, 293).

Ὅτε προσήγγισαν πολὺ πρὸς ἀλλήλους οἱ δύο στρατοὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ Τρώων (Γ, 1—13), ὁ Ἀλέξανδρος (Πάρις) προεξελθὼν προὐκάλει εἰς μάχην τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων (Γ, 18-9), ἀπέναντι δ' αὐτοῦ ἐξῆλθεν ὁ Μενέλαος (Γ, 27). Ὁ Πάρις φοβηθεὶς ἀποσύρεται (Γ, 35), ἐλέγχεται ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος, διὸ ἐνθαρρυνθεὶς προσκαλεῖ εἰς μονομαχίαν τὸν Μενέλαον περὶ τῆς Ἑλένης (Γ, 69—70). Ὁ Ἕκτωρ προτείνει τοῦτο εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη· γίνεται θυσία καὶ ὅρκοι, ὁ δὲ Πρίαμος προσκαλεῖται, ἵνα τελέσῃ αὐτάς (Γ, 105). Ἡ Ἶρις, ἄγγελος ἄλλος τῶν θεῶν, ὁμοιωθεῖσα τῇ ἀνδραδέλφῃ τῆς Ἑλένης Λαοδίκῃ προσκαλεῖ τὴν Ἑλένην, ἵνα ἴδῃ ἀπὸ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως τοὺς μαχομένους. Ἔρχεται ἡ Ἑλένη πρὸς τὸν Πρίαμον καὶ τοὺς δημαγέροντας τῶν Τρώων καθημένους εἰς τὰς Σκαιὰς πύλας. Γίνεται ἡ τειχοσκοπία, καθ' ἣν δεικνύει ἡ Ἑλένη τῷ Πριάμῳ τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων (Γ, 161-244). Προσκαλεῖται ὁ Πρίαμος εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, ἵνα ποιήσῃ τοὺς ὅρκους (Γ, 250-1), καταβαίνει διὰ τῶν Σκαιῶν πυλῶν εἰς τὸ πεδίον (Γ, 263), ποιεῖ τοὺς ὅρκους, μεθ' ὃ ἐπιστρέφει εἰς τὸ Ἴλιον (Γ, 310-313). Ἀλλ' ὁ Ζεὺς δὲν ἤθελε νὰ ἐκτελέσῃ τὰς εὐχάς των, διότι ἤθελε νὰ νικήσωσιν οἱ Τρῶες, ἕως οὗ οἱ Ἕλληνες τιμήσωσι τὸν Ἀχιλλέα (Γ, 302). Γίνεται ἡ μονομαχία Μενελάου καὶ Πάριδος (Γ, 320-323), νικᾷ ὁ Μενέλαος (Γ, 335-363), ἀλλ' ὁ Ζεὺς δὲν ἠθέλησε τοῦτο (Γ, 365). Ἡ Ἀφροδίτη ἁρπάζει τὸν Πάριν ἐκ τοῦ πεδίου τῆς μάχης καὶ φέρει αὐτὸν δι' ἀέρος καλύψασα εἰς τὸν θάλαμον τῆς Ἑλένης (Γ, 380-2). Προσεκάλεσε τότε καὶ τὴν Ἑλένην, ἥτις ἐλθοῦσα εἰς τὸν θάλαμον καὶ ἰδοῦσα τὸν Πάριν ἐλέγχει αὐτόν (Γ, 427). Ὁ Ἀγαμέμνων πεποιθὼς εἰς τὴν νίκην τοῦ Μενελάου ζητεῖ τὴν Ἑλένην κατὰ τοὺς ὅρκους (Γ, 456—461). Ὁ Ἕκτωρ καὶ ὅλοι οἱ Τρῶες σιωπῶσιν ἀναγνωρίζοντες διὰ τούτου τὸ δίκαιον τῶν Ἀτρειδῶν κατὰ τὴν συμφωνίαν.

Ὁ ποιητὴς μεταφέρει ἡμᾶς εἰς τὸν Ὄλυμπον (Δ). Οἱ θεοὶ καθήμενοι παρὰ τῷ Διΐ ἦσαν συνηθροισμένοι ἐν τῷ *χρυσῷ* δαπέδῳ. Ὁ Ζεὺς ἐρεθίζει τὴν Ἥραν, διότι ἡ Ἀφροδίτη παρεμβᾶσα ἔσωσε τὸν Πάριν (Δ, 12). Καὶ ὁ Ζεὺς ἀναγνωρίζει, ὅτι ἡ νίκη ἀνήκει εἰς τὸν Μενέλαον (Δ, 13), ἀλλὰ προτείνει τί πρέπει νὰ

πράξωσι, νὰ ἐγείρωσι πάλιν τὸν πόλεμον, ἢ νὰ ἐπιφέρωσι τὴν εἰρήνην μεταξὺ τῶν ἐμπολέμων. Ὁ Ζεὺς ἠγάπα τὴν πόλιν τῶν Τρώων, αὐτὸν τὸν Πρίαμον καὶ τὸν λαόν του (Δ, 47—48). Κατὰ προτροπὴν τῆς Ἥρας ὁ Ζεὺς στέλλει τὴν Ἀθηνᾶν, ἵνα προσπαθήσῃ, ὅπως οἱ Τρῶες ἀρχίσωσι καὶ ἀθετήσωσι τοὺς ὅρκους (Δ, 64-73). Καταβαίνει ἡ Ἀθηνᾶ ὁμοιωθεῖσα τῷ Λαοδόκῳ· παροτρύνει τὸν Πάνδαρον, υἱὸν τοῦ Λυκάονος, ἵνα τοξεύσῃ κατὰ τοῦ Μενελάου (Δ, 93-5). Τοξεύει ὁ Πάνδαρος κατὰ τοῦ Μενελάου (Δ, 105), ἀλλ' ἡ Ἀθηνᾶ στᾶσα πρὸ αὐτοῦ προσπαθεῖ μὲν νὰ ἀπομακρύνῃ τὸ βέλος (Δ, 129), ἀλλ' αὐτὸς ἐπληγώθη (Δ, 134-140). Διὰ τῆς παρασπονδήσεως ταύτης οἱ Τρῶες κατεπάτησαν τοὺς ὅρκους (Δ, 157). Ὁ Ζεὺς λοιπὸν ἀνεχόμενος ταῦτα δὲν ἐξετέλεσε τὴν ὑπόσχεσίν του πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, ὅτι δηλ. θὰ κυριεύσῃ τὴν πόλιν τοῦ Πριάμου, ἀλλὰ θὰ τὴν ἐκτελέσῃ ἄλλως, ἐπειδὴ οἱ Τρῶες ἐφάνησαν ἀσεβεῖς πρὸς τοὺς ὅρκους (Δ, 158-162).

Ἐπαναλαμβάνεται ἡ μάχη μεταξὺ τῶν ποταμῶν Σιμόεντος καὶ Σκαμάνδρου (Ξάνθου) (Δ, 222, Ζ, 4). Ὁ Ἀγαμέμνων μετὰ ζέσεως σπεύδει εἰς τὴν μάχην (Δ, 283-5). Κινοῦνται οἱ Ἕλληνες, καὶ οἱ ἡγεμόνες προτρέπουσι τοὺς λαούς των (Δ, 427-9), καὶ οἱ Τρῶες ἐπίσης (Δ, 433-6). Τῶν Τρώων βοηθὸς παρίσταται ὁ Ἄρης, τῶν δ' Ἑλλήνων ἡ Ἀθηνᾶ (Δ, 439). Γίνεται μάχη (Δ, 446-451), φονεύονται δὲ πολλοὶ ἑκατέρωθεν (Δ, 543-5). Ἐξέρχονται οἱ θεοὶ τῆς μάχης, ὁ Ἄρης καὶ ἡ Ἀθηνᾶ (Ε, 30-5), οἱ δὲ Ἕλληνες κλίνουσι τοὺς Τρῶας (Ε, 37). Ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ Ἰδομενεύς, ὁ Μενέλαος, ὁ Μέγης, ὁ Μηριόνης φονεύουσιν ἕκαστος ἕνα τῶν Τρώων (Ε, 37-94). Ἀριστεύει ὁ Διομήδης, πληγόνει τὴν Ἀφροδίτην (Ε, 376). Γίνεται κατόπιν τροπὴ ὑπὲρ τῶν Τρώων (Ε, 701), ἀλλ' ἐπεμβαίνει ἡ Ἥρα ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων καὶ ἀποστέλλει τὴν Ἀθηνᾶν (Ε, 702-713)· καταβαίνουσιν ἀμφότεραι εἰς τὴν μάχην τῇ ἀδείᾳ τοῦ Διός (Ε, 718, 757-763, 774). Αἱ δύο θεαί, Ἥρα καὶ Ἀθηνᾶ, κατέβησαν εἰς τὴν Τροίαν, ὅπου οἱ δύο ποταμοὶ Σιμόεις καὶ Σκάμανδρος συμβάλλουσι (Ε, 773-4), περίπου περὶ τὴν Στομολίμνην· ἐκεῖ ἔστησε τοὺς ἵππους ἡ Ἥρα λύσασα αὐτοὺς ἐκ τοῦ ὀχήματος. Αἱ δύο θεαὶ ἤδη ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης τρέχουσαι ταχέως ὡς ταχεῖαι περιστεραὶ ἔρχονται εἰς βοήθειαν τῶν Ἑλλήνων (Ε, 778-9). Ἡ Ἥρα ὁμοιάζουσα τῷ Στέντορι ἐνθαρρύνει τοὺς Ἕλληνας, ἡ δὲ Ἀθηνᾶ ὀτρύνει τὸν Διομήδην εἰς μάχην (Ε, 784-5, 793). Ἐξακολουθεῖ σφοδρὰ ἡ μάχη καὶ τῶν θεῶν μετεχόντων (Ε, 810), πληγόνεται ὁ Ἄρης ὑπὸ τοῦ Διομήδους (Ε, 858). Αἱ δύο θεαὶ παύσασαι τοῦ φόνου τὸν Ἄρη ἐπανέρχονται εἰς τὸν Ὄλυμπον (Ε, 907-9. Ζ, 1). Νικῶσιν οἱ Ἕλληνες (Ζ, 73-4). Ὁ Ἕκτωρ πορεύεται εἰς τὴν πόλιν, ἵνα προτρέψῃ τὴν μητέρα του Ἑκάβην, ὅπως συναθροίσῃ τὰς ἀξιοτίμους καὶ σεβαστὰς δεσποίνας τῆς Τροίας εἰς τὸν ναὸν τῆς ἐχθρᾶς τῶν Τρώων Ἀθηνᾶς ἐν τῇ ἀκροπόλει τῆς Τροίας καὶ προσφέρῃ αὐτῇ πέπλον χαριέστατον καὶ μέγιστον καὶ ἕτερα ὑποσχεθῇ δῶρα, ἐὰν ἡ Ἀθηνᾶ ἀπομακρύνῃ τοῦ Ἰλίου τὸν Διομήδη (Ζ, 86—96). Ὁ Ἕκτωρ παροτρύνει τοὺς Τρῶας νὰ ἐπιμένωσιν, ἕως οὗ αὐτὸς ὑπάγῃ εἰς τὸ Ἴλιον (Ζ, 111-6). Ἐπεισόδιον τοῦ Γλαύκου καὶ Διομήδους (Ζ, 119-236). Ὁ Ἕκτωρ ἔρχεται εἰς τὰς Σκαιὰς πύλας καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός του Πριάμου (Ζ, 237, 242), ἀπαντᾷ τὴν μητέρα του Ἑκάβην (Ζ, 251), ἣν προτρέπει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς μετὰ τῶν δεσποινῶν, προσφέρῃ τὸν πέπλον καὶ ὑποσχεθῇ τὰ λοιπὰ δῶρα (Ζ, 270-7). Ἡ Ἑκάβη καὶ αἱ δέσποιναι ἔρχονται εἰς τὸν ναόν (Ζ, 297), προσφέρουσι τὸν πέπλον, ἡ δὲ ἱέρεια Θεανὼ ηὔξατο τῇ Ἀθηνᾷ, ὅπως καταθραύσῃ τὸ ἔγχος τοῦ Διομήδους καὶ ἐλεήσῃ τὴν πόλιν τῶν Τρώων, τὰς συζύγους καὶ τὰ τέκνα των (Ζ, 302—311). Ὁ Ἕκτωρ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πάριδος καὶ ἐλέγχει αὐτὸν ἀπομακρυνθέντα τῆς μάχης (Ζ, 313, 331). Ὁ Πάρις ἑτοιμάζεται νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν μάχην (Ζ, 340). Ὁ Ἕκτωρ πορεύεται εἰς τὸν οἶκόν του, ὅπου δὲν εὑρίσκει τὴν σύζυγόν του Ἀνδρομάχην· ἐξέρχεται, καὶ παρὰ τὰς Σκαιὰς πύλας ἀπαντᾷ αὐτήν (Ζ, 392). Τότε γίνεται ὁ περίφημος ἀποχωρισμὸς τῶν δύο συζύγων (Ζ, 447-493). Ἐξέρχεται ὁ Πάρις μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν μάχην (Ζ, 512, 523. Η, 1-3). Ἡ μάχη ἐξακολουθεῖ (Η, 8-15). Τότε καταβαίνει ἐκ τοῦ Ὀλύμπου ἡ φίλα τοῖς Ἕλλησι φρονοῦσα Ἀθηνᾶ εἰς τὸ Ἴλιον, ἀπέναντι δ' αὐτῆς ἔρχεται ὁ Ἀπόλλων, φίλα φρονῶν τοῖς Τρωσίν, ἰδὼν αὐτὴν ἐκ τῆς ἀκροπόλεως (Η, 19-21). Ἀμφότεροι οἱ θεοὶ συμφωνοῦσι νὰ παύσωσι τὴν μάχην σήμερον (Η, 28-30), ἂς πολεμήσωσι δὲ ὕστερον, διότι αἱ δύο θεαί, Ἥρα καὶ Ἀθηνᾶ, εἶχον ἀποφασίσει νὰ καταστρέψωσι

τὴν πόλιν (Η, 32). Τῇ προτάσει τοῦ Ἀπόλλωνος ἀποφασίζουσι νὰ διεγείρωσι τὸν Ἕκτορα, ὅπως προκαλέσῃ ἕνα τῶν Ἑλλήνων εἰς μονομαχίαν (Η, 38-9). Ὁ Ἕλενος ἐννοήσας τὴν βουλὴν τῶν θεῶν προτείνει τοῦτο τῷ Ἕκτορι (Η, 49—53). Οἱ δύο θεοί, Ἀθηνᾶ καὶ Ἀπόλλων, ὅμοιοι αἰγυπιοῖς, ἐκάθηντο ἐπὶ φηγοῦ ὑψηλῆς (Η, 59-60). Ἐγείρεται χαίρων ὁ Ἕκτωρ, προκαλεῖ τὸν ἄριστον τῶν Ἑλλήνων (Η, 75), κατ' αὐτοῦ δὲ ἐγείρεται ὁ Αἴας (Η, 211)· μονομαχοῦσιν οὗτοι (Η, 234—282), ἀλλ' ἡ μάχη μένει ἀμφίρροπος καὶ ἐπέρχεται ἡ νύξ (Η, 279, 293).

Οἱ μονομαχήσαντες Ἕκτωρ καὶ Αἴας διαλύονται φιλικῶς ἀμειψάμενοι μάλιστα καὶ δῶρα, ὁ μὲν Ἕκτωρ δοὺς τῷ Αἴαντι ξίφος, ὁ δὲ Αἴας ζωστῆρα, οὕτω δὲ ἀποχωρίζονται ἐπελθούσης τῆς νυκτός (Η, 303-6). Δειπνοῦσι τὸ ἑσπέρας οἱ Ἕλληνες, ἐν δὲ τῷ δείπνῳ ὁ Νέστωρ προτείνει ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ Ἀγαμέμνονος νὰ παύσωσιν ἀπὸ πρωΐας τὸν πόλεμον, « τῷ σε χρὴ πόλεμον ἅμ' ἠοῖ παῦσαι Ἀχαιῶν » (Η, 331), ἵνα καύσωσι τοὺς νεκροὺς καὶ ἀνεγείρωσιν αὐτοῖς τύμβον, παρ' αὐτὸν δὲ τεῖχος μετὰ πύργων καὶ πυλῶν ἐν τῷ μεταξὺ πρὸς διάβασιν τῶν ἵππων δι' αὐτῶν, ἐκτὸς δὲ αὐτῶν βαθεῖαν τάφρον νὰ ὀρύξωσι (Η, 332-341). Καὶ ταῦτα μὲν ἐβουλεύοντο οἱ Ἕλληνες ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ Ἀγαμέμνονος δειπνοῦντες τὸ ἑσπέρας μετὰ τὸ τέλος τῆς μάχης.

Οἱ Τρῶες ἀφ' ἑτέρου κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν συνηθροίσθησαν ἐν τῇ ἀκροπόλει εἰς ἀγοράν (Η, 345). Ἐν αὐτῇ ὁ Ἀντήνωρ προτείνει νὰ ἀποδώσωσι τοῖς Ἕλλησι τὴν Ἑλένην μετὰ τῶν πραγμάτων (Η, 348-351)· ἀνθίστανται εἰς τοῦτο ὁ Πάρις (Η, 362), ὁ δὲ Πρίαμος προτείνει νὰ ποιήσωσι μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἀνακωχὴν πρὸς ταφὴν τῶν νεκρῶν, εἶτα νὰ προτείνωσι μόνον τὴν ἀπόδοσιν τῶν πραγμάτων, οὐχὶ δὲ τῆς Ἑλένης αὐτῆς· αὕτη δὲ ἡ γνώμη τοῦ Πριάμου ὑπερισχύει (Η, 368—380). Δειπνοῦσι καὶ αὐτοὶ τὸ ἑσπέρας (Η, 380).

Ἀπὸ πρωΐας (ἠῶθεν) ὁ κῆρυξ Ἰδαῖος πορεύεται εἰς τοὺς Ἕλληνας συνηγμένους ἐν ἀγορᾷ παρὰ τῇ νηῒ τοῦ Ἀγαμέμνονος (Η, 381—383)· προτείνει αὐτοῖς κατ' ἐντολὴν τοῦ Πριάμου καὶ τῶν ἐξόχων Τρώων, ἵνα ἀποδώσωσιν οὗτοι τὰ πράγματα, ὅσα ὁ Πάρις καὶ ἡ Ἑλένη ἔφερον ἐκ Σπάρτης, καὶ ἕτερα προσέτι, οὐχὶ ὅμως καὶ αὐτήν, καὶ νὰ ἀναχωρήσωσι (Η, 385-393). Προσέτι εἶπεν, ἐὰν θέλωσι νὰ παύσωσι τὸν πόλεμον ἕως νὰ καύσωσι τοὺς νεκρούς, ὕστερον δὲ πάλιν νὰ ἐπαναλάβωσιν αὐτόν (Η, 394-399). Οἱ Ἕλληνες κατὰ προτροπὴν τοῦ Διομήδους δὲν δέχονται οὔτε τὰ πράγματα τοῦ Ἀλεξάνδρου, οὔτε τὴν Ἑλένην, διότι ἐπίκειται ἤδη ἡ καταστροφὴ τῶν Τρώων (Η, 400-2). Ὁ Ἀγαμέμνων λέγει τῷ Ἰδαίῳ, ὅτι μόνον ἡ περὶ τῶν νεκρῶν πρότασις γίνεται δεκτή· διὸ ὁ Ἰδαῖος ἐπιστρέφει καὶ λέγει ταῦτα τοῖς Τρῳσίν, οἵτινες ἄλλως ἡτοιμάζοντο νὰ συλλέξωσι τοὺς νεκροὺς καὶ συναθροίσωσι ξύλα· ὁ δὲ ἥλιος ἀνατέλλει. Ἀμφότεροι δέ, Ἕλληνες καὶ Τρῶες, σπεύδοντες νὰ πράξωσι τοῦτο συναντῶνται ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης (Η, 405-423).

Κλαίουσι τοὺς νεκροὺς ἀμφοτέρωθεν καὶ τοὺς καίουσι· δὲν ἀπητεῖτο δὲ πολὺς καιρός, διότι καὶ τὰ ξύλα ἦσαν πλησίον εἰς τὸ δάσος καὶ οἱ νεκροὶ ὀλίγοι· τοῦτο δὲ ποιοῦσιν ἔτι περὶ ἀμφιλύκην νύκτα πρὸ τῆς ἠοῦς (Η, 433)· ἐπιστρέφουσι δὲ οἱ μὲν Τρῶες εἰς τὴν πόλιν, οἱ δὲ Ἕλληνες εἰς τὰ πλοῖα (Η, 424—432). Πιθανῶς οἱ Τρῶες ἔκαυσαν τοὺς ἰδικούς των ἐν τῷ νῦν Χανὶ-ταπὶ παρὰ τὸ Θύμβριον πεδίον εἰς τὸ Κεμὲρ-σοῦ[1]. Μετὰ τὴν καῦσιν τῶν νεκρῶν πρὸς τῷ τύμβῳ αὐτῶν οἱ Ἕλληνες ἔκτισαν τεῖχος μετὰ πύργων καὶ πυλῶν εἰς προφύλαξιν τῶν πλοίων καὶ ἑαυτῶν (Η, 436-9), ἐκτὸς δ' αὐτοῦ τάφρον βαθεῖαν καὶ εὐρεῖαν, ἐνέπηξαν δὲ σκόλοπας (Η, 440—1). Οἱ θεοὶ παρὰ τῷ Διὶ καθήμενοι ἐθεῶντο τὸ ἔργον τῶν Ἑλλήνων (Η, 443-5). Ταῦτα ἐγένοντο μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, ὅτε οἱ Ἕλληνες ἐτελείωσαν τὸ τεῖχος, τὸ ὁποῖον βεβαίως ἦτο ἁπλοῦν τι κατασκεύασμα, πιθανῶς κατώτερον, ὡς προχειρότερον τοῦ ἐν τῷ Ἰλίῳ αὐτῷ ἐν τῷ νῦν Ἰσαρλὶκ φαινομένῳ (Η, 465). Ἀμφότεροι, Ἕλληνες καὶ Τρῶες, εὐωχοῦντο ὅλην τὴν νύκτα (Η, 476-9). Καθ' ὅλην δὲ τὴν νύκτα ταύτην ὁ Ζεὺς ἐβουλεύετο κακὰ ῥίπτων κεραυνοὺς κατ' αὐτῶν κοιμωμένων (Η, 482).

Β' μάχη (Ἰλ. Θ, 1—485).

Ἀπὸ πρωΐας γίνεται συνέλευσις τῶν θεῶν παρὰ τῷ Διΐ (Θ, 1-4), ὅστις ἀπαγορεύει αὐστηρῶς πᾶσι τοῖς ἀθανάτοις τὴν ἀνάμιξιν εἰς τὴν μάχην Ἑλλήνων καὶ Τρώων (Θ, 5-17). Μόνον τῇ Ἀθηνᾷ ἐπιτρέπεται νὰ παρέχῃ συμβουλὰς τοῖς Ἕλλησι (Θ, 35-40). Ὁ Ζεὺς ἐκ τοῦ Ὀλύμπου μεταβαίνει εἰς Γάργαρον τῆς Ἴδης, ἵνα εὑρίσκηται πλησιέστερον τοῦ θεάτρου τοῦ πολέμου (Θ, 45-49). Τρώγουσιν οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Τρῶες, ὁπλισθέντες δὲ ἐξέρχονται εἰς μάχην (Θ, 53-9). Ἡ μάχη ἄρχεται ἀπὸ πρωΐας, αὐξανούσης δὲ τῆς ἡμέρας ἦν ἀμφιρρεπής (Θ, 61-7). Περὶ μεσημβρίαν ὁ Ζεὺς κρατῶν τὰ τάλαντα παρέχει τὴν νίκην τοῖς Τρωσί, ἐπειδὴ ἡ πλάστιγξ τῶν Ἑλλήνων ῥέπει εἰς σημεῖον τῆς ἥττης αὐτῶν (Θ, 72). Ὁ Ζεὺς ἐβρόντησεν ἐκ τῆς Ἴδης (Θ, 75). Γίνεται μάχη κρατερά, κινδυνεύουσιν οἱ Τρῶες νὰ κλεισθῶσιν εἰς τὴν πόλιν των, ἀλλ' ὁ Ζεὺς ὑπὲρ αὐτῶν βουλευόμενος ἠμπόδισε ῥίψας κεραυνὸν πρὸ τῶν ἵππων τοῦ Διομήδους, οἵτινες ἐφοβήθησαν (Θ, 130-6). Ἀγανακτεῖ ἡ Ἥρα ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, προτρέπει τὸν Ποσειδῶνα, ἀλλ' οὗτος φοβούμενος τὸν Δία δὲν ἐγείρεται (Θ, 198-211). Ἐξακολουθεῖ ἡ μάχη, προχωροῦσιν οἱ Τρῶες εἰς τὰ πλοῖα τῶν Ἑλλήνων, ἡ δὲ Ἥρα προτρέπει τὸν Ἀγαμέμνονα, ἵνα ἐνθαρρύνῃ τοὺς Ἕλληνας (Θ, 210). Ὁ Ἀγαμέμνων εὔχεται τῷ Διΐ, ἵνα μὴ καταστραφῶσιν οἱ Ἕλληνες (Θ, 242-4), ὁ Ζεὺς στέλλει ἀετὸν ἔχοντα νεβρὸν ἐλάφου ἐν τοῖς ὄνυξιν αὐτοῦ, τοῦθ' ὅπερ οἱ Ἕλληνες ἐθεώρησαν καλὸν οἰωνὸν καὶ ὥρμησαν κατὰ τῶν Τρώων (Θ, 247-252). Ἡ Ἥρα καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐπέμβωσιν (Θ, 350-390). Ὁ Ζεὺς φαίνεται ἐκτελῶν τὰς βουλὰς τῆς Θέτιδος κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του (Θ, 370). Βλέπει ἀπὸ τῆς Ἴδης, ὀργίζεται, πέμπει τὴν Ἶριν, ἵνα ἐμποδίσῃ αὐτάς (Θ, 397—408). Ἡ Ἶρις ἐκ τῆς Ἴδης μεταβαίνει εἰς τὸν Ὄλυμπον καὶ ἐμποδίζει τὰς θεάς (Δ, 408-431). Ὁ Ζεὺς ἐπίσης ἐκ τῆς Ἴδης μεταβαίνει εἰς τὸν Ὄλυμπον (Θ, 438-439), γλευάζει τὰς δύο θεὰς διὰ τὴν ἀδυναμίαν των (Θ, 447—456). Ὁ Ζεὺς φαίνεται μεροληπτῶν ὑπὲρ τῶν Τρώων (Θ, 448-9), προλέγει μάλιστα τῇ Ἥρᾳ, ὅτι τὴν ἐπαύριον ἀπὸ πρωΐας, ἠοῦς, θέλει ἰδεῖ αὐτὸν τὸν Δία βοηθοῦντα τοὺς Τρῶας καὶ καταστρέφοντα πολὺν στρατὸν τῶν Ἑλλήνων διὰ τοῦ Ἕκτορος, ὅπως ἐγερθῇ ὁ Ἀχιλλεύς (Θ, 470-4)· ὥστε ὁ Ζεὺς τηρεῖ τὴν πρὸς τὴν Θέτιν ὑπόσχεσίν του, ἵνα βοηθήσῃ τοὺς Τρῶας, ἕως οὗ οἱ Ἕλληνες ἐνθυμηθῶσι τὸν Ἀχιλλέα. Προλέγει λοιπὸν ὁ Ζεὺς τὰ κατὰ τὴν ἑξῆς τρίτην μάχην (Λ, 1—Σ, 242), « ὡς γὰρ θέσφατόν ἐστι » (Θ, 477).

Ἐπέρχεται ἡ νὺξ ἐπὶ λύπῃ τῶν Τρώων καὶ χαρᾷ τῶν Ἑλλήνων (Θ, 485—8). Ὁ Ἕκτωρ τὴν αὐτὴν ὥραν συνεκάλεσεν εἰς ἀγορὰν τοὺς Τρῶας μακρὰν τῶν πλοίων εἰς ὕψωμά τι τῆς πεδιάδος (ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο) παρὰ τὸν ποταμὸν Σκάμανδρον, ὅπου δὲν ὑπῆρχον πτώματα νεκρῶν· ἐνταῦθα λέγει αὐτοῖς, ὅτι κατὰ τὴν ἰδέαν του θέλει καταστρέψει τοὺς Ἕλληνας καὶ οὕτω θέλει ἐπιστρέψει εἰς τὸ Ἴλιον, ἀλλ' ἦλθε τὸ σκότος, ἡ νύξ, ἥτις ἔσωσε τοὺς Ἕλληνας (Θ, 489—501). Προτρέπει αὐτοὺς νὰ δειπνήσωσι τὸ ἑσπέρας (Θ, 503), νὰ συναθροίσωσι ξύλα πολλὰ καὶ μέχρι τῆς αὐγῆς νὰ καίωσι πυρὰ πολλά, ὥστε ἡ λάμψις αὐτῶν νὰ φθάσῃ μέχρις οὐρανοῦ, μὴ οἱ Ἕλληνες φύγωσι τὴν νύκτα (Θ, 507—516). Ἐπίσης διατάσσει νὰ καίωσι πυρὰ καὶ ἐν Τροίᾳ καὶ νὰ φυλάττωσι (Θ, 520—2). Οὕτω λοιπὸν φυλάττοντες ἑαυτοὺς τὴν νύκτα, ὁπλισθέντες δὲ κατὰ τὴν αὐγὴν (ὑπηοῖοι θωρηχθέντες) θὰ πολεμήσωσι τὴν αὐγὴν παρὰ τὰ πλοῖα (Θ, 519—531). Ὁ Ἕκτωρ ἐλπίζει, ὅτι ἡ αὔριον θέλει ἐπιφέρει κακὰ τοῖς Ἕλλησιν (Θ, 541). Οἱ Τρῶες ἔπραξαν ὡς ἐκέλευσεν ὁ Ἕκτωρ (Θ, 542—7). Ἐφύλαττον ὅλην τὴν νύκτα, ἤναψαν πολλὰ πυρὰ μέχρι τῆς αὐγῆς (Θ, 554—6), τὰ δὲ πυρὰ ταῦτα ἐκαίοντο μεταξὺ τῶν πλοίων τῶν Ἑλλήνων καὶ τοῦ Σκαμάνδρου ἔμπροσθεν τοῦ Ἰλίου, πλησίον δὲ τῶν πλοίων (Ι, 76. 232—4).

Ἡ πρεσβεία (Ἰλ. Ι).

Οὕτως οἱ Τρῶες ἐφύλαττον, οἱ δὲ Ἕλληνες ἦσαν καταβεβλημένοι (Ι, 1—2). Ὁ Ἀγαμέμνων προσκαλεῖ εἰς συνέλευσιν τοὺς συνετωτέρους τῶν Ἑλλήνων, ἵνα τοὺς προτρέψῃ εἰς ἐπάνοδον εἰς τὴν πατρίδα (Ι, 9-13. 27). Ἀνθίσταται ὁ Διομήδης (Ι, 45—6), αὐτῷ δὲ συμφωνοῦσι καὶ ἄλλοι (Ι, 50—1). Ὁ Νέστωρ προτείνει, ἵνα γείνῃ συνδιαλλαγὴ μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως (Ι, 112—3. 120), νὰ φυλάττωσι δὲ καὶ τὸ νέον τεῖχος, ἀμέσως δὲ ἑπτὰ ἡγεμόνες ἑκατὸν ὁπαδοὺς ἕκαστος ἔχοντες φυλάττουσιν αὐτό (Ι, 80—8). Δειπνοῦσι τὸ ἑσπέρας οἱ ἄριστοι ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ Ἀγαμέμνονος (Ι, 89—91). Τῇ συμβουλῇ τοῦ Νέστορος καὶ συναινέσει τοῦ Ἀγαμέμνονος πέμπονται πρέσβεις πρὸς τὸν Ἀχιλλέα ὁ Φοίνιξ, ὁ Αἴας καὶ ὁ Ὀδυσσεύς (Ι, 168—9). Ἔρχονται οἱ τρεῖς πρέσβεις εἰς τὰς σκηνὰς τῶν Μυρμιδόνων πρὸς τὸν Ἀχιλλέα (Ι, 185-6). Ὑποδέχεται αὐτοὺς εὐμενῶς ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ὁ Πάτροκλος (Ι, 193—5). Ὁμιλεῖ αὐτῷ πρῶτον ὁ Ὀδυσσεὺς (Ι, 225-306), ἀλλ' ὁ Ἀχιλλεὺς ἀποκρίνεται ἀρνητικῶς (Ι, 308-429).

1. « Ὁ Κολωνὸς Χανὶ-ταπὶ ἐν Τρῳάδι ».

Ὁμιλεῖ ὁ Φοῖνιξ (Ι, 432—605), ἀλλὰ καὶ αὐτῷ ἀρνητικῶς ἀποκρίνεται ὁ Ἀχιλλεὺς (Ι, 607—619)· ὁμιλεῖ ὁ Αἴας (Ι, 624—642), ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀρνεῖται νὰ πολεμήσῃ ὁ Ἀχιλλεύς, ἕως οὗ ὁ Ἕκτωρ ἔλθῃ εἰς τὰς σκηνὰς καὶ τὰ πλοῖα τῶν Μυρμιδόνων (Ι, 644-655). Ἐπιστρέφουσιν ἄπρακτοι οἱ δύο πρέσβεις πλὴν τοῦ γέροντος Φοίνικος μείναντος παρὰ τῷ Ἀχιλλεῖ (Ι, 657—662). Ἦλθον οἱ δύο εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀγαμέμνονος, ὅπου περιέμενον αὐτοὺς οἱ ἄλλοι γέροντες τῶν Ἑλλήνων (Ι, 669), λέγουσιν αὐτοῖς τὴν ἄρνησιν τοῦ Ἀχιλλέως καὶ ὅτι θέλει ἀναχωρήσει τὸ πρωὶ εἰς Φθίαν (Ι, 678—683). Κατὰ συμβουλὴν τοῦ Διομήδους ἐπορεύθησαν εἰς τὰς σκηνάς των, ἵνα κοιμηθῶσι (Ι, 710-713).

Ἐπεισόδιον Β'. Ἡ Δολώνεια (Ἰλ. Κ).

Ἐκοιμῶντο οἱ ἄλλοι παρὰ τὰ πλοῖά των, ὁ μέγας βασιλεὺς ὅμως Ἀγαμέμνων δὲν ἠδύνατο νὰ κοιμηθῇ ἐκ τῶν φροντίδων, διότι οἱ Τρῶες νικηταὶ καὶ πλησίον τῶν πλοίων ὄντες ἐφύλαττον (Κ, 1—4). Οὕτος ἄγρυπνος μένων ἔβλεπεν ἐκ τῆς σκηνῆς του τὰ ἐν τῷ πεδίῳ πρὸ τοῦ Ἰλίου καιόμενα πολλὰ πυρὰ καὶ ἤκουε τὰς φωνὰς τῶν αὐλῶν καὶ συρίγγων καὶ τὰς φωνὰς τῶν ἀνθρώπων (Κ, 11—13). Ἐνόμισε λοιπὸν καλὸν νὰ ἔλθῃ πρῶτον εἰς τὸν Νέστορα, ἵνα συσκεφθῇ μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ καλλιτέρου τρόπου πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς δυσκολίας ταύτης.

Καὶ ὁ ἀδελφός του Μενέλαος ἐφοβεῖτο καὶ ἠγρύπνει (Κ, 25)· ἔρχεται λοιπὸν πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, ἀποφασίζουσιν ἀμφότεροι νὰ συγκαλέσωσι τοὺς γέροντας εἰς βουλὴν εἰς τὸ μέρος τῶν φυλάκων πρὸ τοῦ στρατοπέδου (Κ, 32, 43—5, 55—9). Ἦτο ἤδη νύξ (Κ, 82—3)· ἐθεώρουν πλησίον τῶν πλοίων ἐπὶ θρωσμῷ πεδίου, (ὀλίγος δὲ χῶρος ἦν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν πλοίων) τοὺς ἐχθροὺς καίοντας τὰ πυρὰ καὶ φυλάττοντας τὴν νύκτα (Κ, 160—6). Συνέρχονται οἱ γέροντες παρὰ τοῖς ἀγρυπνοῦσι φύλαξιν ἔμπροσθεν τοῦ τείχους (Κ, 180—2) καὶ συσκέπτονται (Κ, 202). Πρῶτος ὁ Νέστωρ προτείνει, ἵνα σταλῶσι κατάσκοποι εἰς τοὺς Τρῶας καὶ μάθωσί τι παρ' αὐτῶν, ἂν δηλ. σκοπῶσι νὰ μείνωσιν αὐτοῦ εἰς τὰς θέσεις των, πλησίον τῶν πλοίων, ἢ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πόλιν των, ἀφοῦ ἐδάμασαν τοὺς Ἕλληνας (Κ, 204—210). Ἀναδέχονται τοῦτο ὁ Διομήδης καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς (Κ, 219-22, 243)· πορεύονται ἀμφότεροι εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Τρώων, εἶχε δὲ προχωρήσει ἡ νύξ, ἐπλησίαζε δ' ἡ ἠώς, κατὰ τὰ δύο τρίτα καὶ ἔμεινε μόνον τὸ ἓν τρίτον (Κ, 251—3). Καὶ πράγματι εἶχε προχωρήσει, διότι μετὰ τὸ δεῖπνον τὸ ἑσπέρας ἔπεμψαν τοὺς τρεῖς πρέσβεις πρὸς τὸν Ἀχιλλέα· ἐπέστρεψαν ἄπρακτοι οἱ δύο καὶ ἀκολούθως περὶ τὸ μεσονύκτιον συνῆλθον οἱ γέροντες καὶ λαμβάνουσι τὴν παρ' αὐτῶν ἀπόφασιν περὶ τῆς ἀποστολῆς τῶν κατασκόπων.

Πορεύονται οἱ δύο ἥρωες ὡς κατάσκοποι (Κ, 273)· ἀλλὰ καὶ τοὺς Τρῶας δὲν ἄφινεν ὁ Ἕκτωρ νὰ κοιμῶνται· καὶ αὐτὸς συνήγαγε βουλὴν τῶν ἡγεμόνων, ἵνα στείλωσι καὶ αὐτοὶ κατασκόπους πρὸς τὰ πλοῖα τῶν Ἑλλήνων καὶ μάθωσί τι (Κ, 299—313). Παρουσιάζεται τοιοῦτος ὁ Δόλων (Κ, 314, 319, 336). Ἀπὸ μέρους λοιπὸν τῶν Ἑλλήνων ἐπορεύοντο ὁ Διομήδης καὶ ὁ Ὀδυσσεύς, ἀπὸ δὲ τῶν Τρώων ὁ Δόλων. Μετ' ὀλίγον ἐνόησαν οἱ κατάσκοποι τῶν Ἑλλήνων τὸν Δόλωνα ἐρχόμενον, βουλεύονται νὰ τὸν ἀφήσωσι νὰ παρελθῇ ὀλίγον διὰ τοῦ πεδίου καὶ ἔπειτα νὰ τὸν συλλάβωσι (Κ, 339—344). Τότε πλησιάσαντα ἐπιδρομάντες τὸν συνέλαβον καίτοι θέλοντα νὰ φύγῃ, ἐπὶ τέλους δὲ τὸν ἐφόνευσαν (Κ, 354, 358—9, 437, 454—7). Ἐπέρχονται κατὰ τῶν Θρᾳκῶν καὶ φονεύουσιν αὐτῶν τινας (Κ, 470, 483, 487) καὶ ἐπιστρέφουσιν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων (Κ, 513—515)· τότε δ' ἀνατέλλει καὶ ἡ ἠὼς (Λ, 1—2).

Γ'. Μάχη.

(Ἰλ. Λ, 1—Σ, 242).

Ἡ γ' μάχη, ἡ σπουδαιοτέρα πασῶν, ἄρχεται ἀπὸ πρωΐας, ἀπὸ τῆς ἠοῦς (Λ, 1-10). Ὁ Ζεὺς πέμπει τὴν Ἔριν φέρουσαν τὸ σημεῖον τοῦ πολέμου λίαν πρωΐ. Ἡ Ἔρις ἔστη ἐπὶ τοῦ πλοίου τοῦ Ὀδυσσέως, ὅπερ ἦν ἐν μέσῳ τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοπέδου, μεταξὺ τοῦ Ἀχιλλέως ἀπὸ τοῦ μέρους τοῦ Σιγείου πρὸς δυσμάς, καὶ τοῦ Αἴαντος ἀπὸ τοῦ μέρους τοῦ Ῥοιτείου πρὸς ἀνατολάς (Λ, 6-9).

Ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν νηῶν ὁ Ὀδυσσεύς, ἀρχηγὸς τῶν Κεφαλλήνων, εἶχε τὰς σκηνάς του ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοπέδου. Ἐν Ἰλ. Β, 494—630 καταλέγονται δεκατέσσαρες ἀρχηγοὶ λαῶν· αὐτόθι, 621—637, τάσσεται ὁ Ὀδυσσεὺς μετὰ τῶν λαῶν του ἐν μέσῳ, ἀκολούθως Ἰλ. Β, 638—759 τάσσονται ἕτεροι δεκατέσσαρες ἀρχηγοί. Ἡ

Ἔρις λοιπὸν ἔστη ἐπὶ τοῦ πλοίου τοῦ Ὀδυσσέως ἐν τῷ μέσῳ.

Στῆ δ' ἐπ' Ὀδυσσῆος μεγακήτεϊ νηὶ μελαίνῃ,
ἣ β' ἐν μεσσάτῳ ἔσκε γεγωνέμεν ἀμφοτέρωσε.
(Λ, 5—6).

Μετὰ τὸ κήρυγμα τῆς Ἔριδος ὁ Ἀγαμέμνων διέταξε τοὺς Ἕλληνας νὰ ὁπλισθῶσι (Λ, 15), ἐπίσης καὶ οἱ Τρῶες παρετάχθησαν ἀπέναντι τῶν Ἑλλήνων, ἤρξατο δ' ἡ μάχη πολὺ πρωΐ· ἀσβεστος δὲ βοὴ γένετ' ἠῶθι πρό» (Λ, 50, 70). Ἡ Ἔρις ἔχαιρε βλέπουσα ἀμφοτέρους μαχομένους (Λ, 78).

Ὁ Ὅμηρος, ὡς συνήθως, ἔχει ὅρια, ἤτοι σημεῖα ἀκριβῆ ὡς ἐνεστι τοῦ χρόνου, καθ' ἃ δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας, ἐν αἷς συμβαίνουσι τὰ διάφορα γεγονότα. Ἐνταῦθα δείκνυσιν ἀποχρώντως τὴν ἀρχὴν τῆς μάχης λέγων· « ἄσβεστος δὲ βοὴ γένετ' ἠῶθι πρό » (Λ, 50, 70). Μετὰ τὴν αὐγὴν ηὔξανεν ἡ ἡμέρα καὶ ἡ μάχη ἦν ἰσόρροπος (Λ, 84-5).

Μετὰ τὸ ὅριον τοῦτο τοῦ χρόνου, δηλ. τὴν αὐγὴν καὶ τὴν προϊοῦσαν ἡμέραν, καθ' ἣν ἡ μάχη ἦν ἀμφίρροπος, ὁ ποιητὴς ἀναφέρει εὐθὺς ἀκολούθως ἄλλο χρονικὸν σημεῖον, τὸ *δεῖπνον τοῦ ὀρυτόμου*, καθ' ὃ οἱ Ἕλληνες διέρρηξαν τὰς φάλαγγας τῶν Τρώων.

Ἦμος δὲ δρυτόμος περ ἀνὴρ ὠπλίσσατο δεῖπνον
οὔρεος ἐν βήσσῃσιν, ἐπεί τ' ἐκορέσσατο χεῖρας,
. . . . . .
τῆμος σφῇ ἀρετῇ Δαναοὶ ῥήξαντο φάλαγγας.
(Λ, 86-90).

Τίς εἶναι ἡ ὥρα, καθ' ἣν ὁ δρυτόμος, ὁ ξυλοκόπτης, κορεσθεὶς ἐκ τῆς τομῆς τῶν ξύλων εἰς τὸ δάσος, ἑτοιμάζει τὸ φαγητόν του τῆς μεσημβρίας (δεῖπνον) εἰς τὰς νάπας τοῦ ὄρους; Νομίζω, ὅτι πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ἡ ὥρα αὕτη δὲν εἶναι ἀκριβῶς ἡ μεσημβρία, διότι ὁ Ὅμηρος ἀναφέρει ῥητῶς κατόπιν τὴν μεσημβρίαν (Π, 777)· μᾶλλον εἶναι ἡ 9 ὥρα πρὸ μεσημβρίας. Ἐν Ἑλλάδι, ἐν Ἠπείρῳ ἰδίως, οἱ ξυλοκόπται συνήθως κόπτουσι ξύλα εἰς τὰ δάση τῶν ὀρέων φυσικῷ τῷ λόγῳ τὸ θέρος. Μεταβαίνουσιν εἰς τὸν δρυμὸν ὄρθριοι βαθέος, κόπτουσι τὰ ξύλα πρὶν ἐπέλθῃ ἡ μεγάλη θερμότης τοῦ ἡλίου, καὶ τότε κουρασθέντες καὶ ἑτοιμάσαντες τὸ φορτίον τῶν ξύλων τρώγουσι τὸ φαγητὸν αὐτῶν, μεθ' ὃ ἐπανέρχονται οἴκαδε. Τοῦτο ἐννοεῖ, νομίζω, ὁ ποιητής.

Εἰς καλλιτέραν κατάληψιν τῶν διαφόρων τροπῶν τῆς γ' μάχης καὶ τῶν κινήσεων ἀμφοτέρων τῶν διαμαχομένων κρίνω καλὸν νὰ ἐπαναλάβω ἐνταῦθα διὰ βραχέων τὰ κατὰ τὸ πεδίον τῆς μάχης ταύτης.

Τὸ διάστημα ἀπὸ τοῦ Ἰλίου (Ἰσαρλὶκ) μέχρι τοῦ ναυστάθμου τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν νεῶν εἶναι 45 λεπτῶν τῆς ὥρας. Οἱ Ἕλληνες ἐξορμῶντες εἰς τὸ σκαμάνδριον πεδίον (Ἰλ. Β, 465) κατὰ τῶν Τρώων ἀπεῖχον τῶν πλοίων τοὐλάχιστον 15 λεπτά, οἱ Τρῶες ἐπίσης παρετάχθησαν ἐν τῷ *θρωσμῷ τοῦ πεδίου*, ἐν ὑψώματι τῆς πεδιάδος, περὶ τὸν Ἕκτορα καὶ ἄλλους (Λ, 56—60). Ἐξορμῶντες καὶ οἱ Τρῶες κατὰ τῶν Ἑλλήνων περὶ τὰ 15 λεπτὰ κατέλειπον ἐν τῷ μεταξὺ διάστημα 15 λεπτῶν ὡς μεταίχμιον τῶν στρατῶν ἀμφοτέρων. Ἐκ τούτου ἕπεται, ὅτι αἱ κινήσεις ἀμφοτέρων καὶ αἱ τροπαὶ τῆς μάχης ἐγίνοντο περὶ τὸν αὐτὸν περίπου τόπον, μεταξὺ Ἰλίου (Ἰσαρλίκ), τῆς ῥάχεως Γιάρας, τοῦ ποταμοῦ Σκαμάνδρου (Μένδερε, κάτωθεν τοῦ χωρίου Γενισεχίρ) καὶ τῶν νηῶν τῶν Ἑλλήνων ἐν τῷ ναυστάθμῳ. Οὕτω συνεβούλευε καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν Πάτροκλον νὰ πολεμῇ τοὺς Τρῶας ἐν τῷ αὐτῷ χώρῳ (Π, 396—97). Καὶ ὁ χῶρος αὐτὸς δὲν εἶναι πολὺ ἐκτεταμένος, διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἐχρονοτρίβουν πολύ, διότι αἱ κινήσεις καὶ τροπαὶ ἐγίνοντο περὶ μέρος ὡρισμένον καὶ μὴ ὑπερβαῖνον καθ' οἱανδήποτε διεύθυνσιν τὰ 3 τέταρτα τῆς ὥρας. Τὰ γενόμενα, καθ' ὃν χρόνον οἱ Ἕλληνες διέσχισαν τὰς φάλαγγας τῶν Τρώων καὶ λαμβάνουσι τὴν ὑπεροχήν, μέχρις ὅτου οἱ Τρῶες πάλιν ὑπερτεροῦσι τῶν Ἑλλήνων ὑποχωρούντων ὁ ποιητὴς ἀναφέρει ἐν Λ, 90—300.

Κατὰ τὴν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων τροπὴν τῆς μάχης ὁ Ἀγαμέμνων φονεύει ἱκανούς (Λ, 92—3. 101, 122, 154). Οἱ Τρῶες ἔφευγον τοῦ Ἀγαμέμνονος νικῶντος (Λ, 158—9). Οἱ Ἕλληνες εἶδίωκον τοὺς Τρῶας μέχρι τῶν Σκαιῶν πυλῶν τοῦ Ἰλίου, ὅπου ἐχάθησαν ἀμφότεροι ἀναμένοντες ἀλλήλους (Λ, 166-71). Ἔμελλον δὲ διωκόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος νὰ φθάσωσιν ὑπὸ τὴν πόλιν καὶ τὸ τεῖχος (Λ, 181-185).

Τότε ὁ Ζεὺς καταβὰς ἐκ τοῦ Ὀλύμπου ἐκάθησεν ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῆς Ἴδης καὶ ἔστειλε τὴν Ἶριν εἰς τὸν Ἕκτορα διατάσσων αὐτὸν νὰ ἀποφεύγῃ τὸν Ἀγαμέμνονα, ἕως οὗ οὗτος πληγωθῇ· τότε ὁ Ζεὺς θέλει δώσει αὐτῷ νέας δυνάμεις καὶ φέρει αὐτὸν μέχρι τῶν πλοίων. Ὁ Ἕκτωρ ὑπακούει (Λ, 181-185,

217). Ἐθάρρησεν ὁ Ἕκτωρ, παρεκίνησε τοὺς Τρῶας νὰ μάχωνται καὶ ἐπανελήφθη ἡ μάχη (Λ, 215). Ὁ Ἀγαμέμνων φονεύει τὸν Ἰφιδάμαντα καὶ Κόωνα τοὺς Ἀντηνορίδας (Λ. 221—262), ἀλλ' ἀπεχώρησε τῆς μάχης πληγωθείς (Λ, 273—283). Τότε γίνεται τῇ προηγουμένῃ διαταγῇ τοῦ Διὸς τροπὴ τῆς μάχης ὑπὲρ τῶν Τρώων (Λ, 288—300). Ὁ Ἕκτωρ τότε φονεύει τοὺς ἀρχηγοὺς Ἀσαῖον, Αὐτόνοον, Ὀπίτην, Δόλοπα, Ὀφέλτιον, Ἀγέλαον, Αἴσυμνον, Ὦρον καὶ Ἱππόνοον καὶ πλῆθος πολὺ ἄλλων (Λ, 301—5). Ἐκινδύνευσαν οἱ Ἕλληνες τότε καὶ ὀλίγου δεῖν φεύγοντες νὰ ἔλθωσιν εἰς τὰ πλοῖα, (Λ, 310-1). Ἀνθίσταντο ὅμως τῷ Ἕκτορι ὁ Διομήδης καὶ ὁ Ὀδυσσεύς.

Ἀριζεύει τότε ὁ Ὀδυσσεὺς (Λ, 321-335), ἀλλὰ πιεσθεὶς καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν Τρώων πληγόνεται (Λ, 434-7) καὶ ἐξάγεται τῆς μάχης (Λ, 487-9). Ὁ Ζεὺς βλέπων ταῦτα ἐκ τῆς Ἴδης ἐτάνυσεν ἐξ ἴσου τὴν μάχην εἰς ἀμφοτέρους, Ἕλληνας καὶ Τρῶας (Λ, 336-7). Ἡ μάχη ἐξηκολούθει ἀφοδρὰ ἑκατέρωθεν μετὰ τῆς αὐτῆς δυνάμεως, γινομένη κυρίως εἰς τὰ ἀριστερὰ τῶν Τρώων (δεξιᾷ ἐκ τοῦ μέρους τῶν Ἑλλήνων) ὅπου ἦν ὁ Ἕκτωρ ἀπέναντι τοῦ Ἀχιλλέως παρὰ τὸν Σκάμανδρον, περίπου κάτωθεν τοῦ Σιγείου, τοῦ νῦν χωρίου Γενίσεχιρ παρὰ τὸν Μένδερε (Λ, 498-499, 596). Ὁ Κεβριόνης ἰδὼν τὴν ὁρμὴν τοῦ Αἴαντος φέρει τὸν Ἕκτορα εἰς τὸ ἕτερον μέρος τῆς μάχης, ἀπέναντι τοῦ Αἴαντος, εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῶν Τρώων (ἀριστερᾷ ἐκ τοῦ μέρους τῶν Ἑλλήνων). Ἀλλ' ὁ Ἕκτωρ ἀπέφευγε τὸν Αἴαντα (Λ, 521-542). Ἀλλὰ καὶ ὁ Αἴας ἐκφοβεῖται ὑπὸ τοῦ Διός, μαχόμενος ὅμως ὑποχωρεῖ (Λ, 544-574).

Ὁ Ἀχιλλεὺς βλέπει τὴν φθορὰν τῶν Ἑλλήνων καὶ νομίζει, ὅτι οἱ Ἕλληνες πλέον θὰ τὸν παρακαλέσωσι· διὸ λέγει τῷ Πατρόκλῳ·

> Διὲ Μενοιτιάδη, τῷ ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ·
> νῦν δίω περὶ γούνατ' ἐμὰ στήσεσθαι Ἀχαιοὺς
> λισσομένους· χρεὼ γὰρ ἐκάνεται οὐκέτ' ἀνεκτός.
>
> (Λ, 608-10).

Πάσχουσιν οἱ Ἕλληνες, ἐπληγώθησαν οἱ ἄριστοι αὐτῶν, ὁ Διομήδης, ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ Εὐρύπυλος καὶ ὁ Μαχάων. Ὁ Νέστωρ λέγει τῷ Πατρόκλῳ, ὃν ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀχιλλεύς·

> . . . . . οὐδέ τι οἶδεν
> πένθος, ὅσον ὄρωρε κατὰ στρατόν· οἱ γὰρ ἄ-[ριστοι
> ἐν νηυσὶν κέκαται βεβλημένοι οὐτάμενοί τε.
>
> (Λ, 657-58).

Παρακινεῖ αὐτὸν νὰ πείσῃ τὸν Ἀχιλλέα νὰ ἀποβάλῃ τὴν ὀργήν του (Λ, 790-1), εἰ δὲ μή, αὐτὸς νὰ ἐνδυθῇ τὰ ὅπλα ἐκείνου καὶ νὰ ἐξέλθῃ κατὰ τῶν Τρώων (Λ, 796-803). Συγκινεῖται ὁ Πάτροκλος καὶ σπεύδει πρὸς τὸν Ἀχιλλέα. Καθ' ὁδὸν ὅμως ἀπαντᾷ τὸν πληγωθέντα Εὐρύπυλον καὶ περιποιεῖται αὐτὸν ἐν τῇ σκηνῇ του (Λ, 806-48. Μ, 1-2). Ἐξακολουθεῖ ἡ μάχη. Φοβούμενοι οἱ Ἕλληνες τὸν Ἕκτορα τρέπονται πρὸς τὸ τεῖχος αὐτῶν παρὰ τὰς ναῦς (Μ, 35-39). Οἱ Τρῶες μὴ δυνάμενοι διὰ τῶν ἁρμάτων περιῶνται πεζοὶ νὰ διαβῶσι τὴν τάφρον (Μ, 60-107). Γίνεται μάχη διὰ πετρῶν ἀμφοτέρωθεν (Μ, 287-9, 415, 440—444). Ὁ Ἕκτωρ ὁρμᾷ εἰς τὰς πύλας τοῦ τείχους (Μ, 466-71). Μάχονται πλησίον τῶν νηῶν. Ὁ Ζεὺς ἀπὸ τῆς Ἴδης βοηθῶν τοὺς Τρῶας ἐπλησίασε τὸν Ἕκτορα εἰς τὰς ναῦς τῶν Ἑλλήνων καὶ τὸν ἀφῆκε· ἐνῷ δὲ παρετήρει τοὺς Θρᾷκας, Μυσούς, Ἱππομολγούς καὶ Ἀβίους εἰς τὰ βόρεια τῆς Εὐρώπης (Ν, 1-7), ἐπεμβαίνει ὁ Ποσειδῶν βοηθὸς τῶν Ἑλλήνων (Ν, 10, 219), οὓς ἠλέει δαμαζομένους ὑπὸ τῶν Τρώων βλέπων ἀπὸ τῆς ἀκροτάτης κορυφῆς τῆς Σαμοθρᾴκης (Ν, 10-6). Οἱ Τρῶες ἤλπιζον νὰ καταλάβωσι τὰς νῆας τῶν Ἀχαιῶν καὶ νὰ καταστρέψωσι τοὺς ἀρίστους αὐτῶν, ἀλλ' ὁ Ποσειδῶν ἀνθίσταται ὁμοιωθεὶς τῷ Κάλχαντι καὶ παροτρύνων τοὺς Ἕλληνας εἰς ἀντίστασιν (Ν, 38-46, 206-238). Οἱ δύο υἱοὶ τοῦ Κρόνου θεοί, Ζεὺς καὶ Ποσειδῶν, προὐξένουν ἄλγη δεινὰ εἰς ἀμφοτέρους τοὺς διαμαχομένους, διότι ὁ μὲν Ζεὺς κυδαίνων Ἀχιλῆα πόδας ὠκὺν, ἤθελε νὰ νικήσωσιν οἱ Τρῶες καὶ ὁ Ἕκτωρ, ἵνα ἀναγκασθῶσιν οἱ Ἕλληνες νὰ παρακαλέσωσι τὸν Ἀχιλλέα καὶ τιμήσωσιν οὕτως αὐτόν, χωρὶς βεβαίως νὰ καταστραφῶσιν ἐντελῶς ἔμπροσθεν τοῦ Ἰλίου· ὁ δὲ Ποσειδῶν ἤθελε νὰ νικήσωσιν οἱ Ἕλληνες, διὰ τοῦτο δυσαρεστούμενος διήγειρεν αὐτοὺς καὶ ἐνεθάρρυνε καταδαμαζομένους ὑπὸ τῶν Τρώων (Ν, 345-353). Ἡ μάχη λοιπὸν ἐξακολουθεῖ παρὰ τὰς ναῦς τῶν Ἑλλήνων, βοὴ δὲ μεγάλη ἐγείρεται (Ν, 540). Τῇ βοηθείᾳ τοῦ Ποσειδῶνος οἱ Ἕλληνες ὑπερτεροῦσι (Ν, 678, 723-4).

Πάλιν γίνεται τροπὴ τῶν πραγμάτων. Ἡ μάχη ἐξακολουθεῖ, νικῶσιν οἱ Τρῶες, πίπτει δὲ τὸ τεῖχος τῶν Ἑλλήνων (Ξ, 14-16, 55).

Πάλιν τροπὴ ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων. — Ἡ Ἥρα, βοηθὸς τῶν Ἑλλήνων, ἀπατᾷ τὸν Δία, ἵνα εὕρῃ καιρὸν ὁ Ποσειδῶν καὶ βοηθήσῃ τοὺς Ἕλληνας (Ξ, 153-353. Ο, 13). Ὁ Ποσειδῶν τότε βοηθεῖ τοὺς Ἕλληνας (Ξ, 354-510). Πληγόνεται ὁ Ἕκτωρ καὶ ἀποχωρεῖ τῆς μάχης (Ξ, 418). Οἱ Ἕλληνες ἐφορμῶσι κατὰ τῶν Τρώων (Ξ, 441) καὶ νικῶσι τῇ βοηθείᾳ τοῦ Ποσειδῶνος (Ο, 1-8).

Πάλιν τροπὴ ὑπὲρ τῶν Τρώων.— Ἐγείρεται ὁ Ζεὺς ἀπὸ τοῦ ὕπνου καὶ ἰδὼν τὴν ἀπάτην τῆς Ἥρας ὀργίζεται κατ' αὐτῆς (Ο, 4-5, 13). Φεύγει ἡ Ἥρα εἰς τὸν Ὄλυμπον (Ο, 79). Φεύγει ὁ Ποσειδῶν διαταγῇ τοῦ Διὸς (Ο, 218—219). Ἐγείρεται ὁ Ἕκτωρ καὶ φοβοῦνται οἱ Ἕλληνες (Ο, 279-280). Τῇ βοηθείᾳ τοῦ Ἀπόλλωνος νικῶσιν οἱ Τρῶες ὑπὸ τὸν Ἕκτορα (Ο, 306-7). Ἡ μάχη ἐξακολουθεῖ μετ' ἐπιμονῆς παρὰ τὰ πλοῖα, οἱ δὲ Ἕλληνες τρέπονται (Ο, 345, 406, 696). Ὁ Ἕκτωρ ἅπτεται τῆς νηὸς τοῦ Πρωτεσιλάου (Ο, 704-5). Ἔρχονται εἰς χεῖρας πλέον περὶ τῆς νηὸς τοῦ Πρωτεσιλάου Τρῶες καὶ Ἕλληνες φονευόμενοι πλησιέστατα (Ο, 707-8). Ὁ Ἕκτωρ κρατῶν τὸ πλοῖον διατάσσει νὰ φέρωσι πῦρ καὶ νὰ τὸ καύσωσι (Ο, 716-8). Μάχονται περὶ τὸ πλοῖον τοῦ Πρωτεσιλάου (Π, 1). Νικῶσιν οἱ Τρῶες, βάλλουσι πῦρ εἰς αὐτό (Π, 121—4). Ὁ Ἀχιλλεὺς τότε τὸ δεινὸν βλέπων ἀπὸ τῶν σκηνῶν του ἐγείρει τὸν Πάτροκλον (Π, 80, 124—9). Ὁπλίζει τοὺς Μυρμιδόνας (Π, 155-6).

Τροπὴ ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων.— Ἐπιφαίνεται ὁ Πάτροκλος μετὰ τῶν Μυρμιδόνων (Π, 257—8). Ὁ Πάτροκλος παρακελεύεται τοὺς Μυρμιδόνας, ἵνα μάχωνται γενναίως καὶ τιμήσωσι τὸν Ἀχιλλέα (Π, 268—275). Ἵππους ἔχουσιν ὅλοι ὁμοῦ κατὰ τῶν Τρώων (Π, 276). Φοβοῦνται οἱ Τρῶες (Π, 283). Ὁ Πάτροκλος ἀκοντίζει εἰς τὸ μέσον, ὅπου ἐγίνετο ὁ μεγαλείτερος κλονισμὸς παρὰ τὸ πλοῖον τοῦ Πρωτεσιλάου καὶ φονεύει τὸν ἀρχηγὸν τῶν Παιόνων Πυραίχμην (Π, 284—288). Διώκει τοὺς ἐχθρούς, ἔσβεσε τὸ πῦρ καὶ τὸ πλοῖον ἔμεινεν ἡμικαές (Π, 293—5). Οἱ Τρῶες ἀπεκρούσθησαν τῶν πλοίων, οἱ δὲ Ἕλληνες ἀνέπνευσαν ὀλίγον. Οἱ Τρῶες καίτοι ἀπωσθέντες τῶν πλοίων ἀνθίσταντο ἔτι καὶ ἐγένετο μάχη κρατερά (Π, 310—6). Νικᾷ ὁ Πάτροκλος, ταράττει τὰς πρώτας φάλαγγας τῶν Τρώων, οἵτινες ἤθελον νὰ ἀνέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν των, ἀλλ' ὁ Πάτροκλος δὲν ἄφινεν αὐτοὺς διώκων αὐτοὺς πρὸς τὰ πλοῖα πάλιν· ἡ μάχη οὕτω γίνεται μεταξὺ τῶν πλοίων, τοῦ ποταμοῦ (Σκαμάνδρου) καὶ τοῦ τείχους τῆς πόλεως, εἰς τὸ σκαμάνδριον πεδίον (Π, 394—398). Γίνεται ἀγὼν μεταξὺ Σαρπηδόνος καὶ Πατρόκλου· φονεύεται ὁ Σαρπηδών (Π, 419—507). Φονεύει ὁ Πάτροκλος πολλούς, οἱ δὲ Τρῶες ἔφευγον πρὸς τὴν πόλιν καὶ ὁ Ἕκτωρ αὐτὸς φυγῶν ἐκράτει τοὺς ἵππους του παρὰ τὰς Σκαιὰς πύλας (Π, 692—7, 712).

Ὀλίγου δεῖν νὰ κυριεύσωσιν οἱ Ἕλληνες τὴν Τροίαν. Ὁ Πάτροκλος τρὶς ἀνέβη εἰς τὴν γωνίαν τοῦ τείχους, ἀλλὰ τρὶς τὸν ἀπέκρουσεν ὁ βοηθὸς καὶ προστάτης τῶν Τρώων Ἀπόλλων (Π, 698—711). Ἐπανέρχεται ὁ Ἕκτωρ εἰς τὴν μάχην παρακελευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος (Π, 715—726). Ἐπαναλαμβάνεται ἡ μάχη κρατερῶς, ἵστανται ἀπέναντι ἀλλήλων ὁ Ἕκτωρ καὶ ὁ Πάτροκλος (Π, 730—4). Ὁ Πάτροκλος φονεύει τὸν ἡνίοχον τοῦ Ἕκτορος Κεβριόνην (Π, 743). Γίνεται μάχη ἐπὶ Κεβριόνῃ (Π, 756-760). Ἐνθαρρυνθέντες καὶ οἱ Τρῶες ἐμάχοντο κρατερῶς. Ἡ μάχη ἔμεινεν ἀμφίρροπος, πότε δὲ οἱ μέν, πότε δὲ οἱ δὲ ἐτρέποντο εἰς φυγήν (Π, 771). Ἐπὶ τέλους ἀριστεύει ὁ Ἕκτωρ.

Ἦτο ἤδη ὥρα μετὰ τὴν μεσημβρίαν, ὅτε ἡ μάχη ἦν ἐν τῇ ἀκμῇ αὐτῆς καὶ ἀμφίρροπος τῇ ἐπεμβάσει τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῇ βουλήσει τοῦ Διός (Π, 688—700, 715—725, 729—735).

> Ὄφρα μὲν ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει
> τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἤπτετο, πίπτε δὲ [λαός·
> ἦμος δ' ἠέλιος μετενίσσετο βουλυτόνδε
> καὶ τότε δὴ ῥ' ὑπὲρ αἶσαν Ἀχαιοὶ φέρτεροι ἦ-[σαν.
>
> (Π, 776—780).

Ἐκ τοῦ χωρίου τούτου ἐξάγομεν, ὅτι ὅλα ταῦτα τὰ κατὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Πατρόκλου ἐγένοντο κατὰ μεσημβρίαν, ἢ ὀλίγον μετ' αὐτήν. Ὅτε ὅμως ὁ ἥλιος ἤρχισε νὰ πορεύηται πρὸς τὸν βουλυτόν, δηλ. περὶ τὴν ὥραν, καθ' ἣν οἱ γεωργοὶ λύουσι τοὺς ἀροτῆρας βόας των, περὶ τὴν δείλην, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἑσπέρας, τότε οἱ Ἕλληνες ἐφάνησαν καὶ πάλιν ἀνώτεροι *ὑπὲρ αἶσαν*, παρὰ τὸ μόρσιμον, διότι ἦτο πεπρωμένον νὰ μὴ νικήσωσιν ἐντελῶς. Κατὰ τὴν περὶ δείλην τροπὴν ταύτην τῆς μάχης ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων οὗτοι ἥρπασαν

τὸν νεκρὸν τοῦ Κεβριόνου καὶ σκυλεύουσιν αὐτόν (Π, 781). Ὁρμᾷ ὁ Πάτροκλος ἐναντίον τῶν Τρώων τρίς, φονεύει ἄνδρας εἴκοσιν ἑπτά (Π, 783—6). Ἀλλ' ὅτε ὥρμησε τὸ τέταρτον ἴσος θεῷ, τότε εὑρίσκει ἀπέναντι αὐτοῦ τὸν Ἀπόλλωνα, ὅστις τὸν ἐτάραξε, καὶ τῇ βοηθείᾳ αὐτοῦ εὗρε τὸν θάνατον πληγωθεὶς ὑπὸ τοῦ Εὐφόρβου καὶ κατόπιν ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος (Π, 786—809). Πίπτει ὁ Πάτροκλος (Π, 822, 855), σκυλεύεται, τὰ δὲ ὅπλα τοῦ Ἀχιλλέως ἐνδύεται ὁ Ἕκτωρ (Ρ, 186—7, 214).

Φονευθέντος τοῦ Πατρόκλου γίνεται *μάχη* ἐπ' αὐτῷ σφοδρά, ἀμφίρροπος (Ρ, 262-318, 365, 412—423). Γίνεται τροπὴ τῆς μάχης ὑπὲρ τῶν Τρώων τῇ βουλήσει τοῦ Διός (Ρ, 595—6, 625). Ἐξακολουθεῖ ἡ μάχη ἐπὶ Πατρόκλῳ (Σ, 1). Ἐπιφαίνεται ὁ Ἀχιλλεὺς εἰδοποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀντιλόχου, φωνάζει, φοβοῦνται οἱ Τρῶες, οἱ δὲ Ἕλληνες λαμβάνουσι τὸν νεκρὸν τοῦ Πατρόκλου (Σ, 215—233). Τότε δὲ τελειόνει ἡ *μάχη* περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου.

> Ἠέλιον δ' ἀκάμαντα βοῶπις πότνια Ἥρη
> πέμψεν ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοὰς ἀέκοντα νεέσθαι.
> Ἠέλιος μὲν ἔδυ, παύσαντο δὲ δῖοι Ἀχαιοί,
> φυλόπιδος κρατερῆς καὶ ὁμοίου πολέμοιο.
> (Σ, 239—242).

Οὕτω λοιπὸν τελειόνει ἡ γ' *μάχη* τῆς Ἰλιάδος. Εἶναι δὲ ἀνάγκη ν' ἀναλύσωμεν διὰ βραχέων καὶ κατατάξωμεν δεόντως τὴν πληθύν τῶν γεγονότων ἐν αὐτῇ κατὰ τὰ ὡρισμένα διαστήματα τῆς ἡμέρας. Ὁ ποιητὴς ἔθεσε σημεῖα τῆς ἡμέρας καὶ ἐχαρακτήρισεν ἀκριβῶς κατὰ τὸ δυνατὸν τὰ διάφορα αὐτῆς μέρη.

Ἡ *μάχη* ἄρχεται πολλὰ πρωΐ, ἠῶθι πρό, αὐξανούσης δὲ τῆς ἡμέρας προχωρεῖ ἀμφίρροπος (Λ, 84—5). Ὅτε δὲ ὁ δρυτόμος ἀποκαμὼν ἐν τῷ κόπτειν τὰ ξύλα εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ ὄρους τρώγει τὸ φαγητόν του, τότε οἱ Ἕλληνες, περὶ τὴν 9 π. μ. ὥραν, διέσχισαν τὰς φάλαγγας τῶν Τρώων καὶ ὑπερτεροῦσι (Λ, 86—90).

Περὶ τὴν 9ην ὥραν π. μ. ἡ τροπὴ τῆς μάχης γίνεται ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων. Οὗτοι ἐδίωκον τοὺς Τρῶας μέχρι τῶν Σκαιῶν πυλῶν τοῦ Ἰλίου, ὅπου ἐστάθησαν ἀμφότεροι ἀπέναντι ἀλλήλων (Λ, 166—171). Ἔμελλον μάλιστα διωκόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος νὰ φθάσωσιν ὑπὸ τὴν πόλιν καὶ τὸ τεῖχος (Λ, 181—5).

Ὁ Ζεὺς ὅμως πιστὸς εἰς τὴν ὑπόσχεσίν του πρὸς τὴν Θέτιν, ἵνα βοηθήσῃ τοὺς Τρῶας καὶ οὕτω τιμήσῃ τὸν Ἀχιλλέα, καταβὰς ἐκ τοῦ Ὀλύμπου εἰς τὴν Ἰδην ἔστειλε τὴν Ἶριν εἰς τὸν Ἕκτορα, ἵνα ἐνθαρρύνῃ αὐτὸν κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Οὕτω τῇ βουλήσει τοῦ Διὸς ὑπερτεροῦσιν οἱ Τρῶες, κινδυνεύουσιν οἱ Ἕλληνες καὶ ὀλίγου δεῖν φεύγοντες νὰ φθάσωσιν εἰς τὰ πλοῖά των (Α, 288—301).

Γίνεται *μάχη* σφοδρὰ ἑκατέρωθεν καὶ μάλιστα εἰς τὰ ἀριστερά, παρὰ τὸν ποταμόν, ὅπου ἦν τεταγμένος ὁ Ἕκτωρ (Λ, 498—499. 596). Ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπέναντι ἱστάμενος εἰς τὰς σκηνάς του βλέπει τὴν φθορὰν τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες τρέπονται διωκόμενοι πρὸς τὰ πλοῖα. Γίνεται σφοδρὸς ἀγὼν περὶ τὸ τεῖχος πλησίον τῶν νηῶν (Μ, 35—9. 415. 440-4. 466-9. Ν, 1-7). Ταῦτα γίνονται περίπου ἀπὸ τῆς 9 ὥρας π. μ. καὶ ἐφεξῆς.

Τὴν φθορὰν τῶν Ἑλλήνων βλέπων ὁ Ποσειδῶν, βοηθὸς τῶν Ἑλλήνων, ὁμοιωθεὶς τῷ Κάλχαντι ἐνθαρρύνει τοὺς Ἕλληνας, παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ Διός· ἐξακολουθεῖ ἡ παρὰ τὰ πλοῖα *μάχη* καὶ ὑπερτεροῦσιν οἱ Ἕλληνες (Ν, 345—353). Πάλιν ὅμως γίνεται τροπὴ τῶν πραγμάτων καὶ νικῶσιν οἱ Τρῶες, πίπτει δὲ τὸ τεῖχος τῶν Ἑλλήνων (Ξ, 14—16. 55).

Τῇ ἐπεμβάσει τῆς Ἥρας, βοηθοῦ τῶν Ἑλλήνων, ἀπατησάσης τὸν Δία, νικῶσιν οἱ Ἕλληνες καὶ πληγόνουσι τὸν Ἕκτορα. Ἀλλ' αἰφνης ἐγερθέντος ἀπὸ τοῦ ὕπνου τοῦ Διὸς γίνεται ὁριστικὴ τροπὴ ὑπὲρ τῶν Τρώων, οἵτινες κάμπτουσι τοὺς Ἕλληνας, ὁ δὲ Ἕκτωρ βάλλει πῦρ εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Πρωτεσιλάου (Ξ, 153—353. Ο, 13. 418. Π, 121—4). Ὅλα ταῦτα γίνονται περὶ τὴν μεσημβρίαν· ἄλλως δὲ αἱ τροπαὶ αὗται ἐγίνοντο ἐντὸς ὀλίγου διαστήματος μεταξὺ τῆς πόλεως, τοῦ ποταμοῦ καὶ τῶν πλοίων, ὅπερ ἐστίν, ὡς εἴπομεν, τριῶν τετάρτων τῆς ὥρας. Ἐντὸς λοιπὸν 2—3 ὡρῶν ἠδύναντο νὰ γείνωσιν ὅλαι αἱ τροπαὶ αὗται.

Βλέπων τὴν φθορὰν ταύτην τῶν Ἑλλήνων ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ μάλιστα τὴν πυρπόλησιν τοῦ πλοίου τοῦ Πρωτεσιλάου ἐξεγείρει τὸν Πάτροκλον, ὁπλίζει τοὺς Μυρμιδόνας καὶ ἀποστέλλει αὐτοὺς κατὰ τῶν Τρώων (Π, 155—6). Μετὰ μεσημβρίαν νικᾷ ὁ Πάτροκλος, διώκει τοὺς Τρῶας μέχρι τῆς πόλεώς των (Π, 692—7. 712). Ἐπεμβαίνει ὁ Ἀπόλλων ὑπὲρ τῶν Τρώων κατὰ τοῦ Πατρόκλου, καὶ τότε, ὅτε ὁ ἥλιος προϋχώρει πρὸς τὸν βυθόν, δηλ. πρὸ τῆς δύσεως (Π, 779—80), οἱ Ἕλληνες *ὑπὲρ αἶσαν* ὑπερτέρησαν, ἀλλ' ὁ Πάτροκλος τῇ ἐπεμβάσει τοῦ Ἀπόλλωνος ὑπὲρ τῶν Τρώων φονεύεται (Π, 786—809). Τοῦτο ἐγένετο περὶ τὴν δείλην.

Ἀκολούθως γίνεται ἡ *μάχη* ἐπὶ Πατρόκλῳ ἀπὸ τῆς δείλης προκεχωρηκυίας μέχρις ἑσπέρας (Ρ, 412—3. Σ, 239—242).

Ὅλα τὰ γεγονότα ταῦτα συμβιβάζονται κάλλιστα πρὸς τὸ σχετικῶς μικρὸν μέρος (3 τετάρτων τῆς ὥρας) μεταξὺ τῆς πόλεως, τοῦ ὁρωσμοῦ τοῦ πεδίου καὶ τῶν πλοίων, ἐπίσης δὲ συμβιβάζονται κάλλιστα καὶ πρὸς τὸν χρόνον.

Τὰ μετὰ τὴν γ'. μάχην.

Οἱ Τρῶες ἀπὸ τῆς μάχης συνέρχονται εἰς ἀγορὰν ὀρθοὶ πρὶν δειπνήσωσι τὸ ἑσπέρας (Σ, 245). Ὁ Πολυδάμας προτείνει νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν πόλιν καὶ μείνωσι τὴν νύκτα ἐν τῷ πεδίῳ παρὰ τὰ πλοῖα διὰ τὸν φόβον τοῦ Ἀχιλλέως (Σ, 255—6, 268—271), τὸ πρωῒ δ' ὁπλισθέντες νὰ σταθῶσιν εἰς τοὺς πύργους τῆς πόλεως (Σ, 277—8). Εἰς τοῦτον ἀποκρίνεται ὁ Ἕκτωρ, ὅτι πρέπει νὰ δειπνήσωσιν εἰς τὸν στρατόν, εἶτα νὰ φυλάττωσι καὶ γρηγορῶσι, τὸ δὲ πρωῒ ὁπλισθέντες νὰ πολεμήσωσι παρὰ τὰ πλοῖα (Σ, 298—9, 303—4). Ἐδέχθησαν οἱ Τρῶες τοὺς λόγους τοῦ Ἕκτορος καὶ ἐδειπνησαν τὸ ἑσπέρας (δόρπον ἕλοντο) εἰς τὸν στρατόν (Σ, 310—4). Οἱ Ἕλληνες ἔκλαιον ὅλην τὴν νύκτα τὸν Πάτροκλον προεξάρχοντος τοῦ Ἀχιλλέως (Σ, 315, 354—355)· πλύνουσι τὸν Πάτροκλον (Σ, 346—353).

Ἐπισόδειον γ'. Ἡ ὁπλοποιία.

Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Ἀχιλλεὺς δὲν εἶχε ὅπλα πλέον, διότι εἶχε δώσει αὐτὰ προηγουμένως εἰς τὸν Πάτροκλον, ταῦτα δὲ ἐσκύλευσεν ὁ Ἕκτωρ, ἡ Θέτις, μήτηρ τοῦ Ἀχιλλέως, ἀναβαίνει εἰς τὸν οὐρανόν, πορεύεται πρὸς τὸν Ἥφαιστον καὶ παρακαλεῖ αὐτόν, ἵνα κατασκευάσῃ πανοπλίαν διὰ τὸν Ἀχιλλέα (Σ, 369, 457—460). Ὁ Ἥφαιστος κατασκευάζει τὴν πανοπλίαν κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην, καὶ μάλιστα τὴν περίφημον ἀσπίδα, ταῦτα δὲ παραδίδωσι τῇ Θέτιδι (Σ, 468—617).

Δ'. Μάχη. (Ἰλ. Τ—Χ).

Ἡ Θέτις ἠῶθεν ἔρχεται εἰς τὰ πλοῖα τῶν Ἑλλήνων καὶ παραδίδωσι τὴν πανοπλίαν εἰς τὸν Ἀχιλλέα (Τ, 1—13). Συμβουλεύει τὸν υἱόν της Ἀχιλλέα, ἀφοῦ συνδιαλλαγῇ μετὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος, νὰ ὁπλισθῇ καὶ ἐξέλθῃ εἰς μάχην (Τ, 34—6). Ἀπὸ πρωΐας τῇ προσκλήσει τοῦ Ἀχιλλέως συνῆλθον οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων εἰς ἀγοράν (Τ, 40—6)· λυπούμενος ὁ Ἀχιλλεὺς λέγει τῷ Ἀγαμέμνονι, ὅτι *ἀποβάλλει τὴν μῆνιν*, προτρέπει δὲ νὰ ὁπλισθῶσιν οἱ Ἕλληνες, διότι καὶ αὐτὸς θὰ ἐξέλθῃ (Τ, 67—70). Ἐχάρησαν ἐπὶ τούτῳ οἱ Ἕλληνες (Τ, 74—5)· προτραπῇ τοῦ Ὀδυσσέως γευματίζουσιν, ἵνα ἐξέλθωσιν εἰς *μάχην* (Τ, 160, 175, 275)· ἔλυσαν τὴν ἀγοράν (Τ, 276), ὁ δὲ Ἀγαμέμνων στέλλει δῶρα τῷ Ἀχιλλεῖ ἀποβαλόντι τὴν μῆνιν πρὸς ἐξιλέωσιν (Τ, 278—281). Ὁπλίζονται οἱ Ἕλληνες, ἐν μέσῳ δ' αὐτῶν ἦν ὁ Ἀχιλλεύς. Καὶ οἱ Τρῶες ἐπίσης (Τ, 352, 365. Υ, 1—3).

Ὁ Ζεὺς διατάσσει ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ Ὀλύμπου τὴν Θέμιν, ἵνα καλέσῃ εἰς ἀγορὰν ὅλους τοὺς θεούς, οἵτινες συνῆλθον εἰς τὸ δῶμα τοῦ Διὸς (Υ, 4—11). Ἐπειδὴ πρόκειται νὰ ἀποφασισθῇ ἡ *μάχη*, ἐπιτρέπει αὐτοῖς κατὰ βούλησιν ἕκαστος νὰ βοηθήσῃ ᾧ τινι θέλει. Ἐγὼ μὲν θὰ κάθημαι εἰς τὸν Ὄλυμπον, λέγει τῷ Ποσειδῶνι, οἱ δὲ ἄλλοι ὑπάγετε νὰ βοηθῆτε οὓς θέλετε (Υ, 20—5). Διὸ ἀπέρχονται καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν *μάχην* (Υ, 32). Γίνεται *μάχη κρατερὰ* περὶ τὴν μεσημβρίαν, μετέχουσιν αὐτῆς καὶ οἱ θεοί, ὁ μὲν Ἄρης, Ἀπόλλων καὶ Ἀφροδίτη καὶ Ξάνθος ὑπὲρ τῶν Τρώων, ὁ δὲ Ποσειδῶν, ἡ Ἥρα καὶ ἡ Ἀθηνᾶ ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων.

Ἄρχεται ἡ *μάχη* περὶ μεσημβρίαν, προβάντων τοῦ Αἰνείου ἐκ μέρους τῶν Τρώων καὶ τοῦ Ἀχιλλέως ἐκ μέρους τῶν Ἑλλήνων (Υ, 159-160). Οὕτω μαχόμενοι ἀφίκοντο εἰς τὸν πόρον τοῦ Σκαμάνδρου, ἔνθα ὁ Ἀχιλλεὺς διαρρήξας τοὺς Τρῶας τοὺς μὲν ἐδίωκεν εἰς τὸ πεδίον, ὅπου τὴν προτεραίαν ἐμαίνετο ὁ Ἕκτωρ, τοὺς δὲ ἄλλους ἡμίσεις ἔρριψεν εἰς τὸν ποταμόν (Φ, 1-11). Κραδαίνων τὸ ξίφος πηδᾷ εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ἐξαιρεῖ δώδεκα νέους Τρῶας ἔτι ζῶντας ὡς θυσίαν εἰς τὸν Πάτροκλον (Φ, 26-32). Ἐξακολουθεῖ ὁ Ἀχιλλεὺς φονεύων κατὰ τὸν ποταμόν (Φ, 147). Πάλη Ἀχιλλέως καὶ Σκαμάνδρου προσκαλέσαντος εἰς ἐπικουρίαν καὶ τὸν ἀδελφόν του Σιμόεντα (Φ, 302-315, 326-7). Ἐπεμβαίνει ἡ Ἥρα κατὰ τοῦ Σκαμάνδρου ὑπὲρ τοῦ Ἀχιλλέως (Φ, 328, 381-3). Ἐρίζουσιν οἱ θεοὶ πρὸς ἀλλήλους, ὁ δὲ Ζεὺς ἐν Ὀλύμπῳ

καθήμενος γελᾷ βλέπων αὐτοὺς ἐρίζοντας (Φ, 385, 390–514). Εἰσδύει ὁ Φοῖβος Ἀπόλλων εἰς τὸ Ἴλιον εἰς προφύλαξιν αὐτοῦ (Φ, 515), οἱ δὲ ἄλλοι θεοὶ ἀπέρχονται εἰς τὸν Ὄλυμπον, οὕτω δὲ παύει ἡ θεομαχία (Φ, 518). Ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπομακρυνθείς τοῦ ποταμοῦ μαίνεται εἰς τὸ πεδίον ἐναντίον τῶν Τρώων, ὁ δὲ γέρων Πρίαμος ἐπὶ τοῦ πύργου τῆς πόλεως καθήμενος βλέπει τὸν πελώριον ἄνδρα, ἔμπροσθεν τοῦ ὁποίου φεύγουσιν οἱ Τρῶες. Διατάσσει ὁ γέρων βασιλεὺς νὰ ἔχωσι τὰς πύλας τῆς πόλεως ἀναπεπταμένας, ἵνα εἰσδύσωσιν οἱ διωκόμενοι Τρῶες, διότι ὁ Ἀχιλλεὺς διώκων αὐτοὺς ἦν πλησίον, ἐξ οὗ φαίνεται, ὅτι τὸ ἀπὸ τοῦ πόρου τοῦ ποταμοῦ μέχρι τοῦ Ἰλίου διάστημα ἦτο μικρόν, ὡς καὶ σήμερον ἀπὸ τοῦ πόρου τοῦ νῦν Μένδερε, κάτωθεν τοῦ Σιγείου (Γενίσεχιρ), μέχρι τοῦ Ἰσαρλὶκ εἶναι τριῶν τετάρτων τῆς ὥρας (Φ, 526-536). Ἐξέρχεται τῆς πόλεως ὁ Ἀπόλλων εἰς βοήθειαν τῶν Τρώων (Φ, 538-9). Φεύγουσιν οἱ Τρῶες πρὸς τὴν πόλιν (Φ, 540-542). Καὶ τότε οἱ Ἕλληνες ἤθελον κυριεύσει τὴν Τροίαν, εἰ μὴ ἐκώλυεν ὁ Ἀπόλλων διεγείρων τὸν Ἀγήνορα (Φ, 544-6). Οἱ Τρῶες εἰσῆλθον φεύγοντες εἰς τὴν πόλιν, μόνος ὁ Ἕκτωρ ἔμεινεν ἔξω ἔμπροσθεν τοῦ Ἰλίου καὶ τῶν Σκαιῶν πυλῶν (Χ, 1—6). Ὁ Ἀπόλλων φανεροῖ ἑαυτὸν εἰς τὸν Ἀχιλλέα, ὅστις ἀποτρέπεται τοῦ τείχους τοῦ Ἰλίου (Χ, 15-6). Ὁ Πρίαμος ἐκ τοῦ τείχους βλέπων αὐτὸν λαμπρὸν ὡς ἀστέρα σπεύδοντα διὰ τοῦ πεδίου ὤμωξε μεγάλως καὶ παρεκάλει τὸν υἱόν του Ἕκτορα νὰ εἰσέλθῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν πόλιν, οὗτος ὅμως δὲν ἐπείθετο (Χ, 25, 35–78). Συναντῶνται οἱ δύο ἀντίπαλοι ἥρωες (Χ, 131), ὁρμᾷ ὁ Ἀχιλλεύς, φοβεῖται ὁ Ἕκτωρ καὶ τρέχει ὑπὸ τὸ τεῖχος (Χ, 143-4). Διώκει ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν Ἕκτορα περὶ τὸ τεῖχος τρὶς (Χ, 165)· ὅτε δὲ τὸ τέταρτον ἀφίκοντο τρέχοντες περὶ τοὺς κρουνούς (Χ, 208), ἐμονομάχησαν. Φονεύεται ὁ Ἕκτωρ (Χ, 329–361), ὁ δ' Ἀχιλλεὺς προσδέσας αὐτὸν εἰς τὸ ἅρμα του σύρων ἀπάγει εἰς τὴν σκηνήν του περὶ τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας (Χ, 395–405).

Ἔξοδος.

Τὰ μετὰ τὴν μάχην. Κηδεία Πατρόκλου καὶ Ἕκτορος (Ἰλ. Ψ—Ω).

Τὰ φοβερὰ ταῦτα γεγονότα εἶναι ἀνάγκη νὰ συμπληρωθῶσιν. Πρέπει νὰ γνωρίσῃ ὁ ἀναγνώστης τί ἐγένοντο οἱ νεκροὶ τοῦ Πατρόκλου καὶ τοῦ Ἕκτορος, τῶν δύο ἡρώων ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. Ὁ ποιητὴς λοιπὸν ἐκανοποιεῖ τὴν περιέργειαν ἐκτιθεὶς διὰ μακρῶν τὰ κατ' αὐτούς. Οὕτως οἱ Τρῶες ἔκλαιον ἐν τῇ πόλει, οἱ δὲ Ἀχαιοὶ ἐλθόντες εἰς τὰς νῆας καὶ τὸν Ἑλλήσποντον διεσκορπίσθησαν εἰς τὰ πλοῖά των ἕκαστος (Ψ, 1—3). Οἱ Μυρμιδόνες κλαίουσι τὸν Πάτροκλον προεξάρχοντος τοῦ Ἀχιλλέως (Ψ, 12)· ἦτο ἤδη νύξ, δειπνοῦσι τὸ ἑσπέρας καὶ κοιμῶνται (Ψ, 48, 55—58). Ἀναφαίνεται ἡ ἠὼς (Ψ, 109), συναθροίζουσι ξύλα διὰ τὴν πυρὰν τοῦ Πατρόκλου καὶ γίνεται ἤδη μεσημβρία (Ψ, 158). Ἑτοιμάζουσι τὴν πυρὰν (Ψ, 163—178), ἥτις δὲν καίεται καλῶς (Ψ, 192), διὸ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπικαλεῖται τοὺς ἀνέμους Βορέαν καὶ Ζέφυρον (Ψ, 195), οἵτινες ἔρχονται κατόπιν καὶ πνέουσιν ὅλην τὴν νύκτα μέχρι τῆς αὐγῆς, ὅτε ἐμαρκνθη πλέον ἡ πυρκαϊὰ καὶ ἐπαύσατο ἡ φλόξ (Ψ, 315—328). Ἔσβεσαν τὴν πυρκαϊὰν δι' οἴνου (Ψ, 250), συνέλεξαν τὰ ὀστᾶ τοῦ Πατρόκλου, ἐποίησαν τὸ σῆμα αὐτοῦ στρογγύλον περὶ τὴν πυρὰν (Ψ, 255—6). Γίνονται ἀγῶνες ἐπὶ Πατρόκλῳ (Ψ, 262—897). Μετὰ τὸ τέλος τῶν ἀγώνων οἱ λαοὶ διεσκορπίσθησαν εἰς τὰς σκηνάς των, δειπνήσαντες δὲ τὸ ἑσπέρας ἐκοιμήθησαν (Ω, 1—3).

Ὁ Ἀχιλλεὺς ἐξακολουθεῖ κλαίων τὸν φίλον του Πάτροκλον (Ω, 3–5), περὶ δὲ τὴν αὐγὴν σύρει τὸν νεκρὸν τοῦ Ἕκτορος τρὶς περὶ τὸν τύμβον τοῦ Πατρόκλου (Ω, 12—16). Οἱ θεοὶ βλέποντες τὴν κατάχρησιν ταύτην ἠλέησαν τὸν Ἕκτορα καὶ ὥτρυναν τὸν Ἑρμῆν νὰ παραμερίσῃ ἐπιτηδείως τὸν νεκρόν (Ω, 23—4)· τοῦτο ἀπήρεσεν εἰς τὴν Ἥραν, τὸν Ποσειδῶνα καὶ τὴν Ἀθηνᾶν, τοὺς βοηθοὺς τῶν Ἑλλήνων (Ω, 25—6). Μετὰ δώδεκα ἡμέρας κινεῖ τὴν εὐσπλαγχνίαν τῶν θεῶν πρὸς τὸν Ἕκτορα (Ω, 32—54)· ἡ Ἥρα ἀντιλέγει εἰς τοῦτο (Ω, 55–68). Ὁ Ζεὺς ἀποφασίζει, ἵνα ὁ Ἀχιλλεὺς λαβὼν δῶρα παρὰ τοῦ Πριάμου ἀπολύσῃ τὸν νεκρὸν τοῦ Ἕκτορος (Ω, 75-6). Στέλλεται ἡ Ἶρις εἰς τὴν Θέτιν, ὅπως αὕτη ἐξελθοῦσα τῆς θαλάσσης ἀναβῇ εἰς τὸν Ὄλυμπον πρὸς τὸν Δία, ὅστις λέγει αὐτῇ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Ἀχιλλέα καὶ εἴπῃ αὐτῷ, ὅτι οἱ θεοὶ δυσαρεστοῦνται διὰ τὴν πρὸς τὸν Ἕκτορα ὕβριν, διὸ πρέπει νὰ ἀπολύσῃ αὐτὸν λαβάνων λύτρα (Ω, 77—119). Ἡ Θέτις πορεύεται εἰς τὸν Ἀχιλλέα καὶ λέγει ταῦτα (Ω, 133—7), ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς συγκατανεύει (Ω, 138—140). Ὁ Ζεὺς στέλλει τὴν Ἶριν εἰς τὸν Πρίαμον, ἵνα ἀναγγείλῃ αὐτῷ ταῦτα καὶ παρακινήσῃ νὰ ὑπάγῃ μόνος καὶ ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ συνοδευόμενος μετὰ δώρων εἰς τὸν Ἀχιλλέα πρὸς λύσιν τοῦ υἱοῦ του (Ω, 144—8, 153—4). Ὁ Πρίαμος συνοδευόμενος πρὸς φύλαξιν ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ (Ω, 333—5) ἦλθεν εἰς τὸν Ἀχιλλέα περὶ τὸ ἑσπέρας (Ω, 443—4, 448), ὁ δὲ Ἑρμῆς ἀναβαίνει εἰς τὸν Ὄλυμπον (Ω, 468). Ὁ Πρίαμος προσῆλθεν ἱκετεύων τὸν Ἀχιλλέα (Ω, 477—9)· παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ λυτρώσῃ τὸν υἱόν του ἀντὶ δώρων (Ω, 485, 506)· ὁ Ἀχιλλεὺς κάμπτεται (Ω, 518—570, 599—600). Δειπνοῦσι τὸ ἑσπέρας (Ω, 601, 625—7), κοιμῶνται (Ω, 635—6). Κατὰ τὴν νύκτα ὁ Ἑρμῆς σκέπτεται, ὅπως ὁδηγήσῃ πάλιν λάθρα τὸν Πρίαμον ἐκ τῆς σκηνῆς τοῦ Ἀχιλλέως εἰς τὸ Ἴλιον (Ω, 679-681). Ἔρχεται πρωῒ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀχιλλέως ἀπαρατήρητος ὑπὸ τῶν φυλάκων (Ω, 690), ὁδηγεῖ τὸν Πρίαμον ἐπανερχόμενον μέχρι τοῦ πόρου τοῦ Σκαμάνδρου, εἶτα δ' ἀναβαίνει εἰς τὸν Ὄλυμπον (Ω, 692—5). Ὁ Πρίαμος ἔρχεται μετὰ τοῦ νεκροῦ τοῦ Ἕκτορος εἰς τὴν πόλιν· ἄρχεται ὁ θρῆνος ἐπὶ τῷ Ἕκτορι (Ω, 696—722). Κλαίει ἡ Ἀνδρομάχη τὸν σύζυγον αὐτῆς (Ω, 723—745), ἡ Ἑκάβη τὸν υἱόν της (Ω, 747-760), ἡ Ἑλένη τρίτη (Ω, 761—775), ἐπεστέναζε δ' ὅλος ὁ λαός (Ω, 776). Καὶ τὸν κηδεύουσιν ἔπειτα (Ω, 785—804).

Ἐπειράθην νὰ ἀναλύσω ὅσον τὸ δυνατὸν λεπτομερέστερον τὴν Ἰλιάδα· ἠθέλησα νὰ δείξω τὴν ἀφελῆ, φυσικὴν καὶ ῥέουσαν ἀνέλιξιν τοῦ θέματος τοῦ ποιητοῦ, τῆς *μήνιδος* καὶ τῶν μεγάλων ἀποτελεσμάτων αὐτῆς. Εἶπον, ὅτι ἐν τῇ ἀνελίξει αὐτῆς τὰ πάντα προβαίνουσιν ἡρέμα καὶ φυσικῶς ἐν λεπτομερεῖ ἁπλότητι, ἡ δὲ πρᾶξις ἀναπτύσσεται ἀφ' ἑαυτῆς, νέαι αἰτίαι ἐπιφέρουσι νέα ἀποτελέσματα, τὸ

δὲ ὅλον *ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους* παρίσταται εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν ὡς *ἐνιαῖον* καλλιτέχνημα. Τίς δύναται νὰ ἀφαιρέσῃ ἐν τῷ μεταξὺ ραψῳδίαν ὁλόκληρον ἢ καὶ μεγάλα τεμάχια αὐτῆς; Ἂν τοῦτο γείνῃ, εὐθὺς διασπᾶται ἡ ἑνότης, ἐλλείπει ἡ συναρμογὴ τῶν μερῶν, ἀνοίγεται χάσμα ἀπλήρωτον, ἐκλείπει ἡ συμμετρία τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ ποιήματος. Διὸ θεωρῶ τὴν Ἰλιάδα ποίημα ἐνιαῖον, προϊὸν μιᾶς καὶ ἐξόχου διανοίας, ἑνὸς μεγάλου ποιητοῦ, τοιοῦτον δ' ἐκλαμβάνω τὸν ἀθάνατον ἀοιδὸν τῆς Ἰωνίας, τὸν *Ὅμηρον*. Ὀρθῶς λοιπὸν λέγει περὶ τούτου ὁ Ἀριστοτέλης· « Ὁ δὲ Ὅμηρος ὥσπερ καὶ τἆλλα διαφέρει, καὶ τοῦτ' ἔοικε καλῶς ἰδεῖν ἤτοι διὰ τέχνην ἢ φύσιν· Ὀδύσσειαν γὰρ ποιῶν οὐκ ἐποίησεν ἅπαντα, ὅσα αὐτῷ συνέβη . . . ἀλλ' ἃ περὶ μίαν πρᾶξιν, οἵαν λέγομεν τὴν Ὀδύσσειαν, συνέστησεν, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν Ἰλιάδα. Χρὴ οὖν καθάπερ ἐν ταῖς ἄλλαις μιμητικαῖς ἡ μία μίμησις ἑνός ἐστιν, οὕτω καὶ τὸν μῦθον, ἐπεὶ πράξεώς ἐστι μιᾶς, μιᾶς τε εἶναι καὶ ταύτης ὅλης, καὶ τὰ μέρη συνιστάναι τῶν πραγμάτων οὕτως, ὥστε μετατιθεμένου τινὸς μέρους ἢ ἀφαιρουμένου *διαφέρεσθαι καὶ κινεῖσθαι τὸ ὅλον* » (Ποιητ. κεφ. Η'). Καὶ ὁ Ο. Μύλλερος (Ἱστορ. ἑλλ. φιλ. μετάφρ. Κυπριανοῦ, τόμ. Α', 67) λέγει ἐπίσης ὀρθῶς· « Ἐκ τῆς συναρμογῆς τῶν ποικίλων τούτων πράξεων, γεγονότων καὶ παθημάτων ἂν τις ἀπέκοπτεν οὐσιῶδές τι μέρος, ὡς οὐκ ἀναγκαῖον, ἤθελε πράξει τὸ αὐτό, ὡσεὶ κατεμέλιζε ζῷον ἔμψυχον· διότι ὅπως ἐν τῷ ἐμψύχῳ ζῴῳ δὲν ἐνδιατρίβει ἡ ζωὴ ἔν τινι ὡρισμένῳ σημείῳ ἀλλ' ἐν τῇ ἁρμονίᾳ τῶν ποικίλων ὀργάνων καὶ συστημάτων, οὕτω καὶ τῆς Ἰλιάδος καὶ τῆς Ὀδυσσείας ἡ ἑνότης ἀποτελεῖται ἐκ τῆς συναρμογῆς τῶν ποικίλων τούτων μερῶν ».

Μ. ΠΑΡΑΝΙΚΑΣ.

ΤΙΣ Η ΤΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΕΡΑΣΟΥΣ;

(Ἀνεγνώσθη ἐν τῇ ΩΛΑ'. [συνεδριάσει τῆς 17 Νοεμβρίου 1886).

1. Μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν *Ποντικῶν* τοῦ μακαρίτου Περικλέους Τριανταφυλλίδου ('Αθήνησι, 1866) ἀναγνοὺς ἐν σελ. 67 αὐτῶν, « δυσμόθεν τῆς *Ἱερᾶς ἀκρας* ἐκτείνεται ἡ παραλία τῆς *Σκαφίας*, ἐν ᾗ ἔκειτο ἡ ὑπὸ Ξενοφῶντος ἐν Κύρου 'Αναβάσει *Κερασοῦς* », ἐν δὲ σελ. 73 « εἰς ὡριαίαν σχεδὸν (ἀπὸ τῆς *'Αρητιάδος*) ἀπόστασιν πρὸς δυσμὰς ἀπαντῶμεν τὴν *Κερασοῦντα* . . . Διὰ τοῦ ὀνόματος τούτου πλείους τῆς μιᾶς ὠνομάζοντο πόλεις . . . τὸ ὄνομα τοῦτο ἔφερον δύο πόλεις ἀναμφιλέκτως . . . Καὶ ταύτην μὲν ἀναφέρει ὁ 'Αρριανὸς ἐν « περίπλῳ Πόντου » *Φαρνακίαν* αὐτὴν ἀποκαλῶν καὶ προσθείς, ὅτι πάλαι *Κερασοῦς* ἐκαλεῖτο, οὐδεμίαν δὲ τῆς ἑτέρας μνείαν ποιεῖται· ἐκείνης δὲ ὁ Ξενοφῶν ἐν Κ. Λ. οὐδόλως δὲ ταύτην ἀναφέρει μήπω συνοικισθεῖσαν . . . . Εἰ δὲ καὶ ταύτην ὁ 'Αρριανὸς Σινωπέων καλεῖ ἄποικον, φαίνεται ἀπατηθεὶς ἐκ τῆς συνωνυμίας (γρ. ὁμωνυμίας), ταὐτίσας ταύτην πρὸς τὴν τοῦ Ξ . . . εἰ δὲ ἐσώζετο αὕτη ἐπὶ Ξ. ἄτε πόλιν ἑλληνίδα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ κειμένην νὰ ἀναφέρῃ πάντως ἔμελλεν... ὁ δὲ 'Αρριανὸς ἀπὸ *Τραπεζοῦντος* μέχρι Φαρνακίας τεσσαράκοντα καὶ ἑπτακοσίους ἀριθμεῖ σταδίους (γρ. 745), καὶ ὅμως ὁ Ξ. τριταῖος μὲν ἀφικνεῖται εἰς *Κερασοῦντα*, ὑπερδεκαταῖος δὲ εἰς Κοτύωρα»· ταῦτ' οὖν ἀναγνοὺς ἐν τοῖς « Ποντικοῖς » καὶ δὴ βαρέως ἐνεγκών, ὅτι ἡ πατρίς μου *Κερασοῦς* οὕτως ἀποκλείεται τῶν σελίδων ἐνδόξου ἱστορίας, εἶπον πρὸς τὸν μακαρίτην, διδάσκαλόν μου ἐν τῇ προσήβῳ ἡλικίᾳ χρηματίσαντα, ὅτι πειρασοίμην ἀνασκευάσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ· ὁ δὲ μειδιάσας, «πείρασαι δή», ἀπεκρίνατο. Διαφόρους μέντοι συγγραφέας ἱστορικούς τε καὶ γεωγράφους ἀναδιφήσαντι συνέβη μοι τοὐναντίον ἢ ἐνόμιζον παραδέξασθαι· ἐπείσθην δῆλον ὅτι κἀγὼ τὴν ἡμετέραν Κερασοῦντα μὴ τὴν ὑπὸ Ξ. μνημονευομένην εἶναι.

2. Χρόνου δὲ τετραετοῦς διαρρυέντος ἐδημοσιεύθη καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ φίλου κ. Σάββα 'Ιωαννίδου φιλοπονηθεῖσα *ἱστορία καὶ στατιστικὴ τῆς Τραπεζοῦντος καὶ τῆς περὶ ταύτην χώρας* (ἐν Κων/πόλει, 1870), ἐν ᾗ καὶ ἄλλα μὲν τῶν περὶ τὴν τοπογραφίαν πλημμελῶς ἔχουσι, διισχυρίζεται δ' ὅτι ἡ νῦν *Κερασοῦς* ἡ ὑπὸ Ξ. μνημονευομένη ἐστίν· τὴν γνώμην δὲ ταύτην φαίνεται καὶ ὁ μαθητής μου κ. Παρασκευᾶς Παυλίδης, ὃς εὐδοκίμως περὶ τὴν γεωγραφίαν τῆς Καππαδοκίας καὶ τοῦ Πόντου ἀσχολεῖται, ἀσπαζόμενος ἐν διατριβῇ αὐτοῦ, διὰ τοῦ ἐν Τραπεζοῦντι ἐκδιδομένου *'Αστέρος τοῦ Πόντου* δημοσιευθείσῃ.

3. Ἡμεῖς μέντοι τὴν τοῦ μακαρίτου Π. Τ. γνώμην, κυρίως δὲ τοῦ ἀειμνήστου ἱστορικοῦ Σχινᾶ οὖσαν, παραδεχόμενοι, ταύτην μὲν πλείοσι καὶ ἰσχυροτέραις ἀποδείξεσιν ἐπιρρῶσαι, τὴν δὲ τοῦ κ. Σ. Ι., τὴν καὶ κοινοτέραν, ἀνασκευάσαι πειρασόμεθα· ἐπὶ τούτῳ δὲ πολλὰς μὲν ἔχομεν ἤδη σημειώσεις συλλέξαντες, ἐπειρώμεθα δὲ καὶ πολλὰ τῶν τῆς γεωγραφίας τῆς *Ποντικῆς* χώρας διαλευκᾶναι, νῦν δ' ὅρως εἰς τὰ πρὸς τὸ κύριον ζήτημα σχέσιν ἔχοντα περιορισόμεθα, ἅτε τῆς κλεψύδρας τοῦ ἡμετέρου συλλόγου βραχύν τινα τοῖς ἀγορηταῖς χρόνον ἐπιτρεπούσης, ἡμεῖς δὲ μέλλομεν προσεχῶς 'Αθήναζε μεταβήσεσθαι. Ἐξετάσομεν δὲ ποσαχῶς ἡ νῦν *Κερασοῦς* ἐκλήθη καὶ ποῖον αὐτῆς τὸ νεώτατον ὄνομα· ἀλλὰ τῆς λύσεως τῶν ζητημάτων τούτων ἐκ τοῦ ὁρισμοῦ : μέχρι τίνος ἐξετείνετο πρὸς δυσμὰς ἡ Κολχίς, ἐξαρτωμένης, περὶ ταύτης πρῶτον ἐροῦμεν καὶ περ οὐκ εἰδικότητα περὶ τὰ γεωγραφικὰ κεκτημένοι, μᾶλλον δὲ τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα εἰδήμοσι προσηκούσης τῆς τοῦ ζητήματος τούτου λύσεως.

4. Ἡ ἐπὶ Ξ. οὖν γεωγραφία οὐ φαίνεται συνᾴδουσα τοῖς ὑπὸ Σκύλακος καὶ ἄλλων γεωγραφουμένοις, πρῶτον μὲν διότι « ὁ χρόνος ῥέων εἴωθε τὰς τῶν ἐθνῶν κλήσεις μετασχηματίζειν » (Στράβ. Χρηστ. ΙΒ', σ. 747), καὶ κατὰ τοὺς λόγους αὐτοῦ τοῦ Στράβωνος (Ζ', 7, 3) « πρότερον μέν . . . οὐ πάνυ ἦν χαλεπὸν λαβεῖν τοὺς ὅρους αὐτῶν, νῦν δ' ἐρήμης τῆς πλείστης χώρας γεγενημένης καὶ τῶν κατοίκων καὶ μάλιστα τῶν πόλεων ἠφανισμένων, οὐδ' εἰ δύναιτό τις ἀκριβοῦν ταῦτα, οὐδὲν ἂν ποιοίη χρήσιμον »· καὶ (ἐν ἀρχῇ τοῦ ΙΒ' βιβλ.)· « ἡ Καππαδοκία δ' ἐστὶ πολυμερής τε καὶ συχνὰς δεδεγμένη μεταβολάς»· καὶ (αὐτ. 1, 2)· « οὔτε δ' ἐκ τῆς διαλέκτου διαφορᾶς τινος ἐν τούτοις πρὸς τοὺς ἄλλους Καππάδοκας ἐμφαινομένης, οὔτ' ἐκ τῶν ἄλλων ἐθνῶν, θαυμαστὸν πῶς ἠφάνισται τὰ σημεῖα τῆς ἀλλοεθνίας »· ἔπειτα, διότι πολλοὶ τῶν ἀρχαίων οὐκ ἐξ αὐτοψίας, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ φιλόμυθον ὡς εἰκὸς γεωγραφοῦντες πολλὰ ἡμάρτανον. Καὶ αὐτὸς δ' ὁ τῶν ἄλλων ἀκριβέστερος Στράβων πολλὰ τῆς ἀρχαίας γεωγραφίας οὐκ ὀρθῶς διορισάμενος, ὑπό τε τῶν ἀρχαιοτέρων, οἷος ὁ Πλήθων, καὶ τῶν νεωτέρων, οἷος Κοσμᾶς ὁ Θεσπρωτός, μαθητὴς τοῦ Ψαλίδα, καὶ ἐπ' ἐσχάτων ὁ κ. Δήμητσας, ἐξελέγχεται (ἔπιθι Κ. Σάθα «Νεοελλ. φιλολογ.» ἐν λ. Γ. Πλήθων, σελ. 11, καὶ 'Αθαν. Πετρίδην ἐν « Ἐφημ. φιλομ.» τεῦχ. 1, Μαρτίου 1 τοῦ 1881, σελ. 363—4)· ὁ δὲ Μαρκιανὸς (ἐν προοιμ. τῆς ἐπιτ. 'Αρτεμιδώρου τοῦ Ἐφεσίου σ. 443) « ὅποι δέ, λέγει, ἡ τοὺς ἀπαγγείλασιν ἅπερ οὐκ ἐθεάσαντο πιστεύσαντες, ἢ τοῖς συγγράψασιν ἅπερ οὐκ ἔγνωσαν ἀκολουθήσαντες ἐκλογιστέας (;) περίπλων (ἴσ. ἐξ ἀλογιστίας περίπλουν) τῆς οἰκουμένης ἐποιήσαντο, οὗτοι δῆλον ὡς οὐχ ἑαυτοὺς μόνους ἠπάτησαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πεισθέντας τοῖς ὑπ' αὐτῶν συγγραφεῖσι . . . Χρὴ τοίνυν μήτε προχείρως πιστεύειν τοῖς λεγομένοις κτλ.»· καὶ πάλιν (αὐτ. σελ. 445)· « ὁμοια τούτοις καὶ οἱ ἄλλοι πεπόνθασιν ἀσαφεῖς καὶ πεπλανημένας τὰς ἐκδόσεις ποιησάμενοι ». Καὶ ὁ Στράβων (ΙΑ', 1, 6)· « οὐκ οἶδα δὲ πῶς ἄν τις περὶ τῶν ἀδήλων αὐτῷ (Ποσειδωνίῳ) πιστεύσειε, μηδὲν εἰκὸς ἔχοντι εἰπεῖν περὶ αὐτῶν, ὅταν περὶ τῶν φανερῶν οὕτω παραλόγως λέγῃ ».

5. Καὶ τῶν *Κόλχων* τοίνυν ἡ χώρα παλαίτατα μὲν βραχυτέρα ἦν· διότι οὐδὲ μέχρι τῆς παραλίας καθῆκεν· ὁ δὴ 'Απολλώνιος ἐν 'Αργοναυτικοῖς (Β', 1264—5), τῆς ἐπ' ἐκείνων γεωγραφίας πάντως χρῆσιν ποιούμενος, εἰπὼν

. . . . . ὦκα δ' ἐρετμοῖς
εἰσήλασαν ποταμοῖς (Φάσιδος) μέγαν ῥόον,

ἐπιφέρει (αὐτ. 1276 κ. ἑξ.).

αὐτοῖσιν δ' 'Αγκαῖος τοῖσιν μετὰ μῦθον ἔειπεν·
Κολχίδα μὲν δὴ γαῖαν ἱκάνομεν . . .

καὶ

. . . . . ὧν (Βυζήρων) ὕπερ ἤδη
αὐτοὶ **Κόλχοι** ἔχονται ἀρήιοι . . . .

Καὶ Σκύλαξ μὲν (σελ. 69—71) μεταξὺ Μοσσυνοίκων καὶ Κόλχων τὰ ἑξῆς ἀπαριθμεῖ ἔθνη : Μάκρωνας, ἐν οἷς καὶ τὴν Τραπεζοῦντα τίθησι· δυσμικώτερον δ' Ἐκεχειριεῖς (ὁ δ' 'Ανώνυμος ἐν Περ. Εὐξ. σελ. 267 « ἀπὸ 'Αρχάβεων ποταμοῦ ἕως Ὀφιοῦντος πρῶτον ᾤκουν ἔθνος οἱ λεγόμενοι Ἐκεχειριεῖς, νῦν δ' οἰκοῦσι Μαχελῶνες καὶ 'Ηνίοχοι »), Βούσηρας (ἀνάγν. Βύζηρας)· ὁ δὲ Διονύσιος (Περιηγ. 765—7) Φίλυρας, Μάκρωνας, Βεχείρους, Βύζηρας· ὁ δ' 'Απολλώνιος ('Αργ. Β', 393 καὶ ἑξ.

νήσου ('Αρητιάδος) προτέρωσι καὶ ἠπείρου
[περαίης
φέρβονται Φίλυρες· Φιλύρων δὲ ὕπερθεν ἔασιν
Μάκρωνες· μετὰ δ' αὖ περιώσια φῦλα Βεχείρων·
ἐξείης δὲ Σάπειρες ἐπὶ σφίσι ναιετάουσιν·
Βύζηρες δ' ἐπὶ τοῖσιν ὁμόλακες . . .

καὶ (αὐτ. 1231 κ. ἑξ.).

νυκτὶ δ' ἐπιπλομένῃ Φιλυρηΐδα νῆσον[1] ἄμειβον·
κεῖθεν δ' αὖ Μάκρωνας ἀπειρεσίην τε Βεχείρων
γαῖαν ὑπερφιάλους τε παρεξενέοντο Σάπειρας
Βύζηράς τ' ἐπὶ τοῖσιν . . . . . .
ἐννύχιοι δ' "Αργοιο δαημοσύνῃσιν ἵκοντο
Φᾶσίν τ' εὐρυρέοντα καὶ ἔσχατα πείρατα γαίης.

'Επὶ δ' 'Ηροδότου ἤδη μέχρι θαλάσσης ἐξικνοῦντο *Κόλχοι* λέγοντος· « *Κόλχοι* δὲ κατήκοντες ἐπὶ τὴν βορείαν θάλασσαν » (Δ', 37), τοιαύτην δ' ἐννοεῖ τὸν Εὔξεινον πόντον. Φαίνονται δὲ Μάκρωνες[2] καὶ τοὺς ἀγνώστους ἐπὶ

1. Νησύδριον τέταρτον τῆς ὥρας δυσμόθεν ἀπέχον τοῦ Ζεφύρου, ταυτὶ Καλετσούκ τ. ἔ. τειχίον καλούμενον. Εἰς τοῦτο, κατὰ τὴν μυθολογίαν, ἀπαγαγὼν Κρόνος τὴν 'Ωκεανοῦ θυγατέρα ἔγνω, ἐξ ἧς Χείρωνα ἐγεννήθη (Ἐδ. 'Απολλ. 'Ροδ. 'Αργον. Β', 1231-41 καὶ λεξικ. τῶν κυρ. ὀνομ. Ν. Λωρέντση ἐν λ. Φιλύρα, Φιλυρηΐς, Χείρων)· ὥστε τοῦ Χείρωνος ἡμεῖς οἱ περὶ τὴν νῦν Κερασοῦντα καὶ Τρίπολιν ἀντιποιησαίμεθ' ἄν.

2. Τὸ παρ' 'Ηροδότῳ (Β', 104) « ἀστυγείτονες Συρίοις » ἐκληπτέον οὐχὶ = ὅμοροι ἀλλ' = οὐ πολὺ ἀπέχοντες· εἰ δ' ἀπαριθμῶν Τιβαρηνοὺς καὶ Μοσσυνοίκους καὶ Μάκρωνας, τούτους ἐν τῷ μέσῳ τίθησι (Γ', 94, Ζ', 78), ἢν ἀτελίαν κἀν ἄλλοις ὁρῶμεν καὶ παρὰ Στράβωνι (ΙΒ', 3, 28. Β', 5, 31, πρβλ. αὐτ. 28), ἀποδοτέον ἥτοι τῇ τῶν ἀντιγραφέων ἀβλεψίᾳ ἢ εἰς μνήμης ἁμάρτημα τῶν συγγραφέων αὐτῶν.

Σκύλακος Φίλυρας περιλαμβάνοντες μέχρι που δυσμόθεν τῆς Τραπεζοῦντος ἐξικνεῖσθαι καὶ τὴν ὑπερκειμένην τῆς περὶ ταύτην τὴν χώραν παραλίας τὴν ὑπὸ Χάλυβας κατέχοντες. Ὑστερον δὲ μέρος μὲν αὐτῶν παρὰ τὴν παραλίαν κατέλαβον οἱ Φίλυρες[1], ἀπὸ Ζεφύρου μὲν ἀρχόμενοι, ἄδηλον δὲ μέχρι τίνος χωροῦντες· ἔτι δὲ μεταγενέστερον μέρος αὐτῶν τῆς περὶ Τραπεζοῦντα παραλίας περιελήφθη ἐν τῇ *Κολχίδι*, ἐπὶ Ξενοφῶντος· καὶ τὴν τῶν Φιλύρων αὐτῶν χώραν κατασχούσῃ, μέχρις ἄρα Ζεφύρου ἐκαθείσῃ· διὸ καὶ Στέφανος ὁ Βυζάντιος λέγει· « νῆσος Ἄρεως· πρὸς τοῖς *Κόλχοις* ἐν Πόντῳ· Σκύμνος ἐν Ἀσίᾳ ». Ἰστέον δ' ὅτι πλὴν τῶν λέξεων *νῆσος Ἄρεως* αἱ λοιπαὶ ἐξέπεσον ἐκ τῶν σωζομένων τοῦ Σκύμνου. Καὶ αὐτὸς δ' ὁ Ξενοφῶν μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τῆς παρ' αὐτῷ *Κερασοῦντος*, ἣν ἐν *Κολχίδι* τίθησι, μετὰ πορείαν τινὰ εἰς τὰ τῶν Μοσσυνοίκων ὅρι' ἀφίκοντο. Πρὸς νότον δ' ἡ *Κολχίς*, περιορισθέντων τῶν Μακρώνων ἐν τῇ μεσογαίᾳ, ἐξικνεῖτο μέχρι τοῦ ὄρους, ὃ Ξ. μὲν οὐκ ὀνομάζει, ἔστι δὲ πιθανώτατα τὰ *Ζίγανα*, κλάδος τοῦ Παρυάδρου· διότι λέγει (Κ. Ἀν. Δ', 4, 8-9), « καὶ παρήγαγον (οἱ Μάκρωνες) ἐν τρισὶν ἡμέραις ἕως ἐπὶ τὰ *Κόλχων ὄρια* κατέστησαν τοὺς Ἕλληνας· ἐνταῦθα ἦν ὄρος μέγα, προσβατὸν δέ· καὶ ἐπὶ τούτου οἱ *Κόλχοι* παρατεταγμένοι ἦσαν ». Ἀνευρίσκω δὲ τοῦτο ἐν τῷ τῆς μικρᾶς Ἀσίας ἀρχαίῳ χάρτῃ τοῦ Renner. Καὶ νῦν δ' οὕτω καλεῖται οἷον ἕν τινι δημοτικῷ τῶν χωρίων Τραπεζοῦντος ᾄσματι (ὃ ἴδε ἐν τῷ ἐμῷ οὔπω δυστυχῶς ἐκδοθέντι πονήματι « Μνημεῖα τῆς ἀνὰ τὸν Πόντον δημοτικῆς », ἐν ᾧ ἔχω πολυτιμοτάτους θησαυροὺς ἐν μυρίοις μόχθοις καὶ πλείστῃ δαπάνῃ ἀποταμιεύσας, οὓς θησαροὺς περὶ ἐλαχίστου φαίνονται οἱ ἡμέτεροι ποιούμενοι)·

Τὰ Ζίγανα 'ψηλὸν ῥαχίν.

Τὸ δ' ἀνατολικὸν ὅριον τῆς *Κολχίδος*, ἴσως ἡ Διοσκουριάς, ἧς νόμισμα ἰδὼν ἀπέστειλα τῷ ἡμετέρῳ συλλόγῳ κήρινον αὐτοῦ ἐκμαγεῖον, καὶ πάλαι, ὥσπερ ὕστερον, ἦν. « Μετὰ δὲ *Διοσκουριάδα* ἡ λοιπὴ τῆς *Κολχίδος* ἐστὶ παραλία καὶ ἡ συνεχὴς Τραπεζοῦς», λέγει Στράβων (ΙΑ', 2, 14). Ἀλλ' ἐπὶ τούτου καὶ μετ' αὐτὸν ἡ *Κολχὶς* ἐν στενοτέροις ὁρίοις ἦν αὖθις συνεσταλμένη· διότι ἀνατολικὸν μὲν ὅριον αὐτὴν εἶχε τὴν Διοσκουριάδα, ὥσπερ δῆλον ἐκ τοῦ μνησθέντος χωρίου, δυτικὸν δὲ τὸν *Ὄφιν* εἶτ' Ὀφιοῦντα[1], κατὰ τὴν μαρτυρίαν Ἀρριανοῦ (Περ. Εὐξ. σ. 276)· « καὶ τὸν *Ὄφιν* . . . ὃς ὁρίζει τὴν *Κόλχων* χώραν ἀπὸ τῆς Θιαννικῆς »· ὁ δ' Ἀνώνυμος, « οὗτος ὁ *Ὄφιος* ποταμὸς διορίζει τὴν Κόλχων χώραν ἀπὸ τῆς Θιανιτικῆς (sic) »· καὶ ὁ Μελέτιος (Γεωγρ. τόμ. Γ', σ. 193, ἔκδ. Ἀνθ. Ῥαζῆ)· « ἔπειτα ὁ *Ὄφις* ποταμὸς ὁ διορίζων τὴν χώραν τῶν *Κόλχων* ἀπὸ τῆς Θιαννικῆς ». Τὰ δ' ἑξῆς τοῦ Ἀρριανοῦ (Περ. Εὐξ. σελ. 280) οὐκ ἔρρωται· « Τραπεζουντίοις μέν, καθάπερ Ξενοφῶν λέγει, *Κόλχοι* ὅμοροι », διότι ὁ Ξενοφῶν, ὡς εἴρηται καὶ ῥηθήσεται, οὐχ ὅτι τὴν Τραπεζοῦντα, ἀλλὰ καὶ τὴν πάλαι Κερασοῦντα ἐν *Κόλχοις* τίθησιν. Ἤδη γοῦν μεταγενέστερον ἡ Τραπεζοῦς οὐκ ἀπετέλει μέρος τῆς *Κολχίδος*· δι' ὃ καὶ χωρὶς ὀνομάζονται, ὡς παρὰ Στράβωνι πολλαχοῦ· οἷον (ΙΑ', 2, 18), « ὕστατα δὲ Πολέμων ἔσχε τὴν *Κολχίδα*, κἀκείνου τελευτήσαντος ἡ γυνὴ Πυθοδωρὶς κρατεῖ βασιλεύουσα καὶ *Κόλχων* καὶ *Τραπεζοῦντος* καὶ Φαρνακίας καὶ τῶν ὑπερκειμένων βαρβάρων »· καὶ (ΙΒ', 3, 28)· « τοὺς Τιβαρηνοὺς καὶ Χαλδαίους μέχρι *Κολχίδος* καὶ Φαρνακίας καὶ *Τραπεζοῦντος* ἔχει Πυθοδωρὶς[2] »· καὶ (ΙΒ', 3, 17)· « πλησίον ἡ *Τραπεζοῦς*, εἶθ' ἡ *Κολχίς*. » Ὥστε, ὅπερ ἐν γένει κἀν τοῖς πρόσθεν (§ 4) σεσημείωταί μοι, καὶ ἡ *Κολχὶς* οὐδέποτε ταὐτὰ εἶχεν ὅρια κατά γε τὰ πρὸς δυσμάς· ἀλλ' οὐδέποτε πέραν τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ Ζεφύρου ἐπεξετάθησαν. Ἴσως δ' οὐδὲ μέχρις ἐνταῦθα, ἀλλ' ἐγὼ μὲν χαριζόμενος τοῖς ἀντιφρονοῦσι παραχωρῶ, οἱ δὲ περὶ τὰ γεωγραφικὰ εἰδικώτεροι ἀποφηνάσθωσαν.

6. Ἐν δὲ τῇ χώρᾳ τῶν *Μοσσυνοίκων*, ἀρχομένῃ ὅπου ἡ *Κολχὶς*, ἐπὶ γοῦν Ξενοφῶντος,

1. Ἴσως δὲ τοὐναντίον συνέβη, οἱ πάλαι δηλ. *Φίλυρες* κατεπόθησαν ὑπὸ τῶν Μακρώνων.

1. Τὴν μεταγενεστέραν ἱστορίαν τῶν **Ὀφιτῶν** ἔξει ὑποκείμενον, ἣν Θεὸς διδῷ, ἕτερον ἀνάγνωσμά μου μετὰ καὶ τῆς τῶν πολυθρυλήτων Δερβικείδων, ἣν ἀντ' ἀμοιβῆς ἔχω γραψάμενος καθ' ὑπαγόρευσιν γέροντος λίαν μνήμονος, τοῦ μακαρίτου Κώστα χατζῆ Χαραλάμπους ἐκ Πυυλαντσάκι, παραδοθεῖσαν δ' αὐτῷ ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ πατέρων, τῶν μέχρι τῶν χρόνων τῆς ἐξωμόσεως τῶν Ὀφιτῶν ἀνιόντων.

2. Παρατηρητέον ἐνταῦθα ἡς ἀνωτέρω μνείαν ἐποιησάμην ἀταξίας· διότι λέγει « **Κολχίδος** καὶ **Φαρνακίας** καὶ **Τραπεζοῦντος** », ὡς εἰ ἡ **Φαρνάκεια** μεταξὺ **Κολχίδος** καὶ **Τραπεζοῦντος** ἔκειτο, ὀρθῶς ἐν τῷ προτέρῳ χωρίῳ ἐχόντων τῶν «**Κόλχων** καὶ **Τραπεζοῦντος** καὶ **Φαρνακίας**».

ἔλεγεν, αἱ *Χοιράδες* ἐκεῖνται· « *Χοιράδες*, λέγει Στέφανος ὁ Βυζάντιος, πόλις *Μοσσυνοίκων*· Ἑκαταῖος ἐν Εὐρώπῃ. Τιβαρηνοῖσι δὲ πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα *Μοσσύνοικοι* ὁμουρέουσιν· ἐν δ' αὐτοῖσι *Χοιράδες* πόλις. » Σκύλαξ δ' ὁ Καρυανδεὺς (Περ. σ. 71), « μετὰ δὲ Μακροκεφάλους (τοὺς καὶ Μάκρωνας) *Μοσσυνοικοὶ* (ἀνάγν. *Μοσσύνοικοι*) ἔθνος καὶ Ζεφύριος λιμήν, *Χοιράδες* πόλις, *Ἄρεως νῆσος* [1] ». Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς Στέφανος· « Ἄρεως νῆσος πρὸς τοῖς Κόλχοις. » Ἐν *Μοσσυνοίκοις* δὲ τίθησι τὴν *Ἀρητιάδα* καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος (Ἀργ. Β', 1032—3 καὶ 1117—8), ὡσαύτως δὲ καὶ Σκύμνος (ἐν Ἀσίᾳ 175), παρ' οὗ περ ἔχει λαβὼν καὶ Στέφανος. Ὁ δὲ Στράβων οὐδὲ μνείαν ποιεῖται τῶν *Χοιράδων* κατερηριμμένων ἤδη ὑπὸ *Φαρνακείας* κεκλημένων· διὰ τί δ' οὐδ' ὁ Ξ., τοῦτο προῶν ὁ λόγος δηλώσει. Ἐκεῖνο δὲ αἱ *Χοιράδες*, ὅπου ἡ νῦν *Κερασοῦς* ἢ κατὰ τὸν μακαρίτην Π. Τριανταφυλλίδην ἡμίσειαν ὥραν ἀνατολικώτερον, ὅπου τὸ νῦν *Μπογατσάκ* ἢ *Κετσί-μπουρνοῦ*, εἴτε δυτικώτερον, ὅπου ἡ νῦν *Κερασοῦς*, μικρᾶς οὔσης τῆς διαφορᾶς, οὐδαμῶς ἐπηρεάζοντα τὸ ζήτημα ἐν ἀμφιβόλῳ κεῖσθώσαν· τοῦτο δ' ἡμῖν ἀρκεῖ, ὅτι ἐν *Μοσσυνοίκοις* ἔκειντο.

7. Ἀναμφιλέκτως δὲ *Φαρνάκεια Κερασοῦς* ἡ νῦν ἐστι· διότι πρῶτον μὲν Ἀρριανὸς (Περ. Εὐξ. σ. 287) λέγει· « ἐντεῦθεν (ἐκ *Φαρνακείας*) εἰς *Ἀρητιάδα* (γρ. *Ἀρητιάδα*) νῆσον τριάκοντα (στάδια) »· καὶ ὁ Ἀνώνυμος (Περ. Εὐξείν. σελ. 274)· « ἀπὸ δὲ *Φαρνακείας* (ἣν καὶ *Φαρνακίαν* καλεῖ) εἰς *Ἀρητιάδα* νῆσον . . . στάδια ν'. (ἀναγν. λ'. ὃ τυπογραφικὸν πάντως ἐστὶ παρόραμα, ὡς δῆλον ἐκ τῶν ἐπισυνημμένων μιλίων, ὄντων δ'. διότι 7½ στάδια = 1 μιλίῳ κατ' αὐτόν). Ὄντων δ' ἀπ' *Ἀρητιάδος* μέχρι *Ζεφύρου* 120 σταδίων (Ἀρρ. καὶ Ἀνών. αὐτ.), ἀπὸ *Φαρνακείας* ἄρα μέχρι *Ζεφύρου* 30+120=150 σταδίοις =7½ ὥραις· τοσαύτη δὲ μάλιστα ἡ μεταξὺ ἀπόστασις. Ἔπειτα ὁ μὲν Στράβων (ΙΒ', 3, 17) λέγει, « μετὰ δὲ τὴν Σιδήνην ἡ Φαρ-

1. Ἐκλήθη δ' οὕτω διὰ τὸν ἐπ' αὐτῆς βωμὸν τοῦ Ἄρεως, ὅπου αἱ θυγατέρες αὐτοῦ Ἀμαζόνες ἐκ Θερμόδοντος ἐρχόμεναι ἔθυον ἵππους τῷ πατρὶ (Ἀπολλ. Ῥοδ. Ἀργ. Β', 1169 κ. ἑξ.) Πάντως δ' ἔστιν οὗτος ὁ τοῦ Ἁγίου Φωκᾶ κατερηριμμένος ναΐσκος εἰς αὐτὸν μετατραπείς, ὥς περ τοῖς πρώτοις εἴθιστο χριστιανοῖς.

2. Οἱ σκόπελοι οὗτοι κατὰ τὴν ποιητικὴν τοῦ λαοῦ φαντασίαν ἦν γαμοστόλος, τ. ἔ. γαμήλιος πομπή, ἀπολελιθωμένος· δύο δ' ἐξ αὐτῶν ὡς ἐκ τοῦ σχήματος νύφε, τ. ἔ. νύμφη, διὰ τοὺς φαινομένους μαστοὺς καὶ τὴν καλύπτραν, καὶ γαμπρός.

3. Παλαίτεροι οἱ βράχοι οὗτοι ἀφθονώτεροι ἦσαν, μεταγενέστερον δ' ἐλατομήθησαν· διότι καὶ οἱ νῦν βράχοι πολλαχοῦ λαξευτοί εἰσι κάθετον ἔχοντες καὶ ἀπότομον στάσιν, ὅπως τὸ πόλισμα ἐρυμνότερον καταστῇ, ἀπρόσβατον γινόμενον· τὰ δ' ἧττον ἐπιμαχώτερα τείχεσιν ὠχυρώθησαν, τὸν ἐν μέσῳ λόφον περιστέψουσι καὶ τὴν πόλιν περιθέουσι, πλὴν τῶν λελαξευμένων δῆλον ὅτι βράχων. Πρὸς περιτειχισμὸν δ' ἐχρήσαντο καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν βράχων ἀποτμηθεῖσι καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς ὑψηλοτέρας πάλαι ἀκτῆς ἐξαχθεῖσι λίθοις, ὀγκωδεστάτοις οὖσιν. Πολλαχοῦ δὲ τῆς βραχώδους παραλίας μέχρι καὶ τῆς πρὸς δυσμὰς ἀγορᾶς ἀπαντῶσι τετράπλευρα ὀρθογώνια κοιλώματα, **γρ**αλάκκα (γύαλα) συγγραφεύς), *Τσοιρῶνι* καλουμένη, βραχώδης δὲ τὰ μάλιστ' οὖσα [1], ἔχει σχέσιν τινὰ πρὸς τὸ *Χοιράδες* (δῆλα δὴ *Χοιρώνιον-Τσοιρῶνι*). Ὅτι δ' ὁ Σκύλαξ ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς βαίνων πρότερον τῶν *Χοιράδων*, εἶτα δὲ τῆς *Ἀρητιάδος* μέμνηται, ὡς ὁ μακαρίτης Π. Τ. παρατηρεῖ, οὐδὲν ἔχει τὸ ἀντίξουν· διότι ἔδει πρότερον τοῦ ἐπισημοτέρου μνημονεῦσαι, ὥσπερ καὶ παρ' ἄλλοις οὐ σπάνιον τὸ τοιοῦτο· οἷον οὐδὲν ἂν ἁμάρτοι τις εἴπερ ἐκ μεσημβρίας πρὸς βορρᾶν βαίνων πρότερον τῶν Ἀθηνῶν μνησθείη, εἶτα τῆς Σαλαμῖνος καὶ τῆς Αἰγίνης. Ὁ δὲ Σκύμνος ἀπέναντι τῶν *Χοιράδων* τὴν *Ἀρητιάδα* τίθησιν· καὶ ὡς ἔχει δ' ἡ νῦν *Κερασοῦς*, δύναται λογισθῆναι, ὅτι ἀπέναντι αὐτῆς ἡ νῆσος κεῖται, ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς ἐκτεινομένη καὶ δὴ παράλληλον, πρὸς γοῦν τὴν *Κόκκαριν*, ἔχουσα διεύθυνσιν. Ἀλλὰ τὰ περὶ θέσεως τῶν *Χοιράδων* εἴτε ἀνατολικώτερον, ὅπου τὸ νῦν *Μπογατσάκ* ἢ *Κετσί-μπουρνοῦ*, εἴτε δυτικώτερον, ὅπου ἡ νῦν *Κερασοῦς*, μικρᾶς οὔσης τῆς διαφορᾶς, οὐδαμῶς ἐπηρεάζοντα τὸ ζήτημα ἐν ἀμφιβόλῳ κείσθωσαν· τοῦτο δ' ἡμῖν ἀρκεῖ, ὅτι ἐν *Μοσσυνοίκοις* ἔκειντο.

7. Ἀναμφιλέκτως δὲ *Φαρνάκεια Κερασοῦς* ἡ νῦν ἐστι· διότι πρῶτον μὲν Ἀρριανὸς (Περ. Εὐξ. σ. 287) λέγει· « ἐντεῦθεν (ἐκ *Φαρνακείας*) εἰς *Ἀρητιάδα* (γρ. *Ἀρητιάδα*) νῆσον τριάκοντα (στάδια) »· καὶ ὁ Ἀνώνυμος (Περ. Εὐξείν. σελ. 274)· « ἀπὸ δὲ *Φαρνακείας* (ἣν καὶ *Φαρνακίαν* καλεῖ) εἰς *Ἀρητιάδα* νῆσον . . . στάδια ν'. (ἀναγν. λ'. ὃ τυπογραφικὸν πάντως ἐστὶ παρόραμα, ὡς δῆλον ἐκ τῶν ἐπισυνημμένων μιλίων, ὄντων δ'. διότι 7½ στάδια = 1 μιλίῳ κατ' αὐτόν). Ὄντων δ' ἀπ' *Ἀρητιάδος* μέχρι *Ζεφύρου* 120 σταδίων (Ἀρρ. καὶ Ἀνών. αὐτ.), ἀπὸ *Φαρνακείας* ἄρα μέχρι *Ζεφύρου* 30+120=150 σταδίοις =7½ ὥραις· τοσαύτη δὲ μάλιστα ἡ μεταξὺ ἀπόστασις. Ἔπειτα ὁ μὲν Στράβων (ΙΒ', 3, 17) λέγει, « μετὰ δὲ τὴν Σιδήνην ἡ Φαρ-

καλούμενα· ἀλλαχοῦ δὲ μόνον ζῶναι κοῖλαι ἐγκαταλελειμμέναι μὴ ἐξαχθέντων τῶν λίθων.

1. Παρὰ τὸ **κόκκα**= λίθος κωνοειδὴς εἴτε εἰς ὀξὺ λήγων, σωζόμενος μὲν τέως οὐ μακρὰν τῆς δικρούνου βρύσεως, ἥτις καὶ **Κόκκαρης πηγάδιν** καλεῖται (τὸ δὲ **πηγάδιν παρ' ἡμῖν**=βρύσις), ἰδίως καὶ ληγούσης τῆς συνοικίας **Κοκκάρεως** ἄρχεται ἡ τοῦ Τσοιρωνίου· ἀλλ' ὁ λίθος ἐκεῖνος παρὰ τὴν παραλίαν κείμενος κατεστράφη ὑπὸ τριχιμίας ἐκτάκτου σφοδρότητος καὶ οἰκίας καταρριψάσης.

νακία ἐστὶν ἐρυμνὸν πόλισμα », ὁ δὲ Πλούταρχος (ἐν Β. Λουκούλλου ΙΗ'), « καὶ δ' ἀπωτάτω τοῦ κινδύνου καὶ καθ' ἡσυχίαν ἀποκεῖσθαι δοκοῦσαι περὶ *Φαρνάκειαν* ἀδελφαὶ καὶ γυναῖκες οἰκτρῶς ἀπώλοντο, Μιθριδάτου πέμψαντος ἐπ' αὐτὰς Βακχίδην εὐνοῦχον » (ὃν Ἀππιανός, εἰ καλῶς μέμνημαι, Βακχυλλίδην καλεῖ). Τοιοῦτο δ' ἐρυμνὸν πόλισμα οὐδὲν ἀλλ' ἢ *Φαρνάκεια*. Τρίτον δ' ὁ αὐτὸς Στράβων (Ζ', 6) λέγει· « γεννᾶται μὲν οὖν τὸ ζῷον (ἡ πηλαμύς) ἐν τοῖς ἕλεσι τῆς Μαιώτιδος, ἰσχὺν δὲ μικρὸν ἐκπίπτει διὰ τοῦ στόματος ἀγεληδὸν καὶ φέρεται παρὰ τὴν Ἀσιανὴν ἠόνα μέχρι Τραπεζοῦντος καὶ Φαρνακείας· ἐνταῦθα δὲ συνίστασθαι συμβαίνει τὴν θήραν· » καὶ (ΙΒ', 3, 19)· « καθ' οὓς (Χάλυβας) ἡ *Φαρνακία* ἵδρυται, κατὰ θάλατταν μὲν ἔχουσα εὐφυίαν τὴν ἐκ τῆς πηλαμυδείας (πρώτιστα γὰρ ἁλίσκεται ἐνταῦθα τὸ ὄψον τοῦτο) κτλ. » Εἰς μικρὰν δ' ἀπὸ τῆς συνοικίας ἡμῶν *Ὑψηλοῦ* (τουρκ. Δερίρ-καπού τ. ἑ. σιδηρᾶς πύλης) ἀπόστασιν πρὸς τὰ δυτικὰ τοῦ ἀκροσφαλοῦς λυμένος κεῖται φερώνυμος σκόπελος, *Παλαμυδᾶς* καλούμενος, περὶ ὃν μάλιστ' ἀγρεύονται οἱ σκόμβροι καὶ αἱ *πηλαμύδες* κατ' ἰδιάζοντα παρ' ἡμῖν τρόπον. Ταῦτα δὲ λέγομεν, ἅτε καὶ κώμης *Φερτὰς* (τ. ἑ. Φαρνακείας) ὑφιστημένης, μεταξὺ μὲν τοῦ ἀκρωτηρίου Βοῶνος καὶ Ἰασονίου κειμένης, ἡμίσειαν δ' ὥραν τῆς παραλίας ἀφεστώσης, συνοικισθείσης δ' ἴσως ποτὲ ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς ἡμετέρας *Φαρνακείας*, πρὸ τῶν Βυζαντινῶν ἤδη χρόνων ἠρημωμένης.

8. Φαίνεται δ' ἡ ἀπὸ Ζεφύρου μέχρι Κοτυώρων εἴτε Κοτυώρου παραλία *Φαρνακία* εἴτε *Φαρνάκεια*[1] ποτε καλουμένη· διότι τοῦ τῶν Κοτυώρων ὀνόματος ἐκλιπόντος ἤδη φησὶ Στράβων τὴν *Φαρνάκειαν* συνοικίσαι (ΙΒ', 3, 17)· διόπερ ὁ Ἀνώνυμος γεωγράφος (Η. Εὔξ. σ. 274) λέγει· « ἀπὸ δὲ *Φαρνακείας* . . . ἕως πλησίον Κοτυώρων ὄκουν ἔθνος οἱ λεγόμενοι *Μοσσύνοικοι* », *Φαρνάκειαν* δῆλον ὅτι καλῶν καὶ τὰ μέχρι *Ζεφύρου*. Καὶ νῦν δ' ἔτι *Κερασοῦντα* λέγοντες σημαίνομεν τὴν ἀπὸ *Ζεφύρου* μέχρι τοῦ ἁγίου Βασιλείου (τοῦ παρὰ τοῖς παλαιτέροις *Ἱεροῦ ἄκρου* καλουμένου· ἴδ. Ἀπολλ. Ῥοδ. Ἀργον. Β', 1015—6) παράλιον χώραν.

9. Ἀλλ' ὅτι μὲν *Φαρνάκεια Κερασοῦς* ἡ νῦν ἐστιν οὐδεὶς ὁ ἀντιλέγων, οὐδ' αὐτὸς ὁ κ. Σ. Ἰωαννίδης, ἡ δὲ ἀμφισβήτησις πότερον, *Κερασοῦς* πρότερον καλουμένη πρὶν ὁ τοῦ Εὐπάτορος Μιθριδάτου πάππος Φαρνάκης, ὁ διὰ τοῦτο *Κτίστης* ἐπικαλούμενος, ὀχυρώσῃ καὶ συνοικίσῃ ἤδη ἔρημον οὖσαν ὑπ' αὐτοῦ μὲν *Φαρνάκεια* ἐκλήθη, εὐθὺς δὲ μετὰ Χριστὸν τὸ ὑπ' ἐκείνου δοθὲν ὄνομα παραγωνίσασα τὸ παλαίτερον αὖθις ἀνέλαβε τὸ *Κερασοῦς*, κατὰ τὸν κ. Σ. Ι. (Ἱστορ. καὶ στατιστ. Τραπεζ.) ἢ κατὰ τὸν μακαρίτην Π. Τ. ἡ πόλις αὕτη τὸ πρῶτον ὑπὸ Φαρνάκου φερωνύμως κληθεῖσα, μόλις περὶ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους ἔρημος ἤδη οὖσα *Κερασοῦς* ἐκλήθη.

10. Ὁπότε μὲν οὖν ἡ *Φαρνάκεια* ὑπὸ τοῦ εἰρημένου Φαρνάκου ἐκτίσθη, τοῦτ' ἄδηλον· ἐπειδὴ δ' οὗτος τῷ 160 π. Χ. ἐτελεύτησεν, ἔστω περὶ τὸ 200 ἔτος π. Χ. ἡ κτίσις αὐτῆς· καὶ τοσοῦτον τίθεμεν ὡς τῷ κ. Σ. Ι. συνοίσον. Ὁ Πλούταρχος περὶ τὰ μέσα τῆς Α' ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος βιοὺς μέμνηται, ὡς εἴρηται, Φαρνακείας· ὡσαύτως δὲ καὶ Στράβων (10 μ. Χ.) ὀλίγῳ προγενέστερος αὐτοῦ λέγων (ΙΒ', 3, 17)· « εἶτα *Κοτύωρος* πολίχνη, ἐξ ἧς συνῳκίσθη *Φαρνάκη*, εἶτα Ἰσχόπολις (πιθανῶς ἡ νῦν *Πουλαντσάκη*) κατερηριμμένη, εἶτα *Κερασοῦς* τε καὶ Ἐρμώνασσα[1]. Ἐπὶ τούτου μὲν ἄρ' εἰσέτι ὑρίστατο *Κερασοῦς* τε καὶ *Φαρνάκεια*, ἐπὶ δὲ Πλουτάρχου τοὐλάχιστον *Φαρνάκεια*. Ὁ δ' Ἀρριανὸς (2 ἑκατ. μ. Χ.) λέγει· « αὕτη ἡ *Φαρνάκεια* πάλαι *Κερασοῦς* ἐκαλεῖτο »· ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ τοῦτον πολλάκις ἀντιγράφων Ἀνώνυμος γεωγράφος. Εἴ περ οὖν ὁ Ἀρριανὸς μετὰ δύο που ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδας ἔγραψε, μετὰ τρεῖς τοὐλάχιστον ὁ Ἀνώνυμος. Ταῦτ' ἀποδεικνύοντα τὴν ἐπὶ 3 καὶ πλέον ἴσως μ. Χ. αἰῶνας ὕπαρξιν τοῦ τῆς *Φαρνακείας* ὀνόματος, ὅτι δῆλον ὅτι οὐχ οἷόν τ' ἦν καὶ Κερασοῦντα ταύτην αὐτὴν

1. Παρὰ Στράβωνι καὶ Πτολεμαίῳ φέρεται τὸ πρότερον· ἀλλὰ γραπτέον Φαρνάκεια, ὡς περ ἐπὶ πάντων τῶν νομισμάτων ἀναγινώσκεται. Καὶ ὁ ἐκδότης δὲ τῶν τοῦ Πλουτάρχου παραλλήλων βίων Carolus Sintenis ἐν Β. Λουκούλλου (XVIII) ἔχων πρότερον ἐν μὲν τῷ κειμένῳ Φαρνακίαν, ἐν δὲ ταῖς κριτικαῖς σημειώσεσι Φαρνάκειαν, ἐν τῇ Ταυσνηριάνᾳ τὴν δευτέραν γραφὴν εἰς τὸ κείμενον εἰσήγαγεν. Οὐδ' ἡ γραφὴ Φαρνακεῖα ἔρρωται.

1. Τὰ νῦν δυτικώτερον τῆς Τραπεζοῦντος Πλάτανα· τὸ δὲ ἡμέτερον, τὸ τῆς Κερασοῦντος δῆλα δή, προάστειον, εἰς ἡμιωρίαν μάλιστ' ἀπ' αὐτῆς ἀπόστασιν πρὸς δυσμὰς κείμενον, τὰ ἐπὶ Μελετίου Πλάτανα, ταὐτὸν κατ' ἀναγραμματισμὸν Πάτλαμα καλεῖται, ὥσπερ καὶ ὁ παραρρέων ποταμός.

καλεῖσθαι, ἄρδην τὴν τοῦ Σ. Ι. καὶ τὴν τῶν ὁμοφρόνων ἀναιροῦσι γνώμην, ὅτι τὸ τῆς *Φαρνακείας* ὄνομα εὐθὺς μετὰ Χριστὸν ἐκλιπὸν ἀντικατέστησε τὸ τῆς *Κερασοῦντος*. Ὤφελε τοίνυν ὁ κ. Σ. Ι. μεῖζον ἀναγράψαι χρονικὸν διάστημα· ἀλλὰ τοῦθ', ὡς φαίνεται, οὐκ ἔπραξε, διότι τότ' ἐξιανεῖτο εἰς τοὺς ἅβῦ Ἀθηναίου χρόνους (μ. Χριστόν), τὴν δ' ὑπ' αὐτοῦ μνημονευομένην *Κερασοῦντα*, ἐξ ἧς ὁ Λούκουλλος πρῶτος εἰς Ἰταλίαν τὸ δένδρον *κέρασον* διεκόμισεν (Ἀθην. Δειπν. Β', 35, σ. 51) ὁ κ. Σ. Ι. ἠβουλήθη, ὡς δοκεῖ, τῇ ἡμετέρᾳ συνταυτίσαι. Ἀλλὰ κἀνταῦθ' ἀποτυγχάνει· διότι ἡ ἡμετέρα *Κερασοῦς* ἐπί τε τοῦ Ἀθηναίου καὶ τῶν μιθριδατικῶν πολέμων, ἄρα καὶ ἐπὶ Λουκούλλου, *Φαρνάκεια* ἐκαλεῖτο· ὡσθ' ἡ μνημονευομένη *Κερασοῦς* ἡ παρὰ τὰ *Κόραλλα* εἴη ἄν.

11. Ὅτι δὲ τὰ τοῦ Ἀρριανοῦ καὶ τοῦ Ἀνωνύμου γεωγράφου λεγόντων « αὕτη ἡ *Φαρνακία* πάλαι *Κερασοῦς* ἐκαλεῖτο », τούτου ἐκεῖνον ἀντιγράψαντος ἢ καὶ ἀμφοτέρων τὸ ἠκρωτηριασμένον καὶ ἐφθαρμένον τοῦ Σκύμνου χωρίον τῆς πλάνης ταύτης παραίτιον γενόμενον, οὐκ ἔρρωται, δῆλον ἐκ τῶνδε. Ὁ Σκύμνος (ἐν Ἀσίᾳ 174 κ. ἑξ.) λέγει·

> . . . . . **Κερασοῦς**
> κτισθεῖσ' ὑπ' αὐτό, καθ' ἃς ἔρημος κειμένη,
> ἧς ἄντικρυς παρῆκει νῆσος Ἄρεως
> λεγομένη. . . . . »

Ἀλλὰ τὸ χωρίον τοῦτο ἐν πολλοῖς νοσεῖ· ἀ) τὸ ὑπ' *αὐτὸ παρ'* Ἀνωνύμῳ (σ. 274) φέρεται ὑπ' *αὐτῶν* (τῶν Σινωπέων δῆλα δή)· β') τὸ *ἧς ἄντικρυς μετὰ τὸ καθ' ἃς* ἐξοβελιστέον, ἑρμηνεία ὂν τούτου, ὑπό τινος μὲν ἐν τῷ πλαισίῳ γενομένη, εἰς δὲ τὸ κείμενον παρ' ἑτέρου τινὸς ἀμαθοῦς ἀντιγραφέως παρεισαχθεῖσα· κατὰ πρῶτον δὲ πάντως ἦν γεγραμμένον παρὰ τοῦ ἑρμηνεύσαντος « ὧν ἀντικρύ »· γ') ἴσως δὲ καὶ τὸ *λεγομένη* τρεπτέον εἰς τὸ *καλουμένη*· δ') δὲ καὶ τέλος, ὅπερ *μάλισθ'* ἡμῖν διαφέρει, τὸ *καθ' ἃς* μονονοὺ φωνὴν ἀφιὲν ἀπαιτεῖ ὄνομα πόλεως πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, ὅπερ οὐδὲν ἕτερον ἂν εἴη ἢ τὸ *Χοιράδες*. Προβαίνω δὲ καὶ περαιτέρω τῆς εἰκασίας. Ὁ ἐκδότης τοῦ ψευδαρριανοῦ εἴτ' Ἀνωνύμου γεωγράφου εὐθὺς σημειοῦται (ἐν σελ. 265 τοῦ Β' τόμου τῆς συλλογῆς τῶν ἐν ἐπιτομῇ τοῖς πάλαι γεωγραφηθέντων)· « συνείλεκται γὰρ ὁ πᾶς οὗτος περίπλους ἐκ τῶν Σκύμνου τοῦ Χίου, Ἀρριανοῦ καὶ Μαρκιανοῦ Ἡρακλεώτου »· καὶ πάλιν (σελ. 111 τοῦ Α' τόμου)· « ἐκ τοῦ περίπλου τοῦ Ἀρριανοῦ, ὅθεν ταῦτ' ἠρύσατο ὁ τοῦ ἀνὰ χείρας περίπλου συγγραφεύς, ἀναπληρωθείη ἂν τὸ ἐλλιπὲς τῆς γραφῆς· σχεδὸν γάρ τοι πάντων (ἀνάγν. πάντα) τὰ μὲν ἐκ τοῦ Ἀρριανοῦ, τὰ δ' ἐκ τοῦ Σκύμνου τοῦ Χίου εἴληπται. » Οἷόν τ' ἄρα καὶ τοὐναντίον τὰ παρὰ Σκύμνῳ ἐκπεσόντα παρὰ τοῦ Ἀνωνύμου ἀναπληρωθῆναι· διότι δυνάμεθα εἰκάσαι οὐκ ἀπιθάνως, ὅτι καὶ παρὰ Σκύμνῳ ἐφέροντο τέως τὰ παρὰ τούτῳ· « ἀπὸ οὖν Φαρνακείας[1], [τῆς καὶ πάλαι Κερασοῦς] ἕως πλησίον Κοτυώρου ὤκουν ἔθνος οἱ λεγόμενοι *Μοσσύνοικοι* », πλὴν δῆλα δὴ τῶν ἐν ἀγκύλαις παρεμβεβλημένων ὄντων. Ἐπειδὴ δ' ὁ Σκύμνος ἐπὶ τῶν μιθριδατικῶν ζῶν χρόνων, ὅτε ἡ νῦν *Κερασοῦς Φερτέκεια* ἐκαλεῖτο, καὶ ταύτης πάντως ἐμνήσθη, δύνανται τὰ τοῦ Σκύμνου ἀναπληρωθῆναι καὶ διορθωθῆναι οὕτως·

> (Ἀπὸ Φαρνακείας ἄχρι Κοτυώρου[2] τὸ πρὶν ἔθνος κατῴκουν) οἱ λεγόμενοι Μάσσυνοι
> ἤθεσιν μὲν ὠμοί, ἔργοισιν δὲ βάρβαροι[3].

ἔπειτα τὰ μεταξύ, ὧν πολλὰ πλημμελῆ τὸ μέτρον· ἀπὸ δὲ τοῦ στίχ. 172 οὕτω·

> (Πάλαι δὲ πόλις ἄποικος ἦν Σινωπέων)
> κτισθεῖσ' ὑπ' αὐτῶν, (λεγομένη δὲ) Χοιράδες,
> καθ' ἃς ἔρημος (πρὸς τοῖς Κόλχοις[4]) κειμένη
> παρῆκει νῆσος Ἄρεως καλουμένη[5].

1. Φαρνάκειαν, ὡς εἴρηται, καλεῖ καὶ τὰ μέχρι Ζεφύρου.

2. Ἴδε τὴν προηγουμένην σημείωσιν.

3. Ἀντὶ τοῦ βαρβαρικοῖς ἔγραψα κατὰ τὸν Ἀνώνυμον βάρβαροι τρέψας τὰς δοτικὰς εἰς ὀνομαστικάς· πρβλ. στ. 89 προσιμ. « ἤθεσι, τρόποις ἔργοις τε βαρβαρικώτατοι ».

4. Τὰ «πρὸς τοῖς Κόλχοις» εἵληφα παρὰ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου, καὶ αὐτοῦ σημειωσαμένου, ὅτι παρὰ Σκύμνου ἐλήφθησαν, ὥσπερ ἐν τοῖς πρόσθεν δεδήλωταί μοι. Εἰ δ' ἐν τοῖς ἀρτίοις ποσὶ σπονδεῖοι ἀπαντῶσιν, οὐδὲν τὸ ἀντίξουν, τοῦ Σκύμνου τὸ τοιοῦτον οὐκ ἀποφεύγοντος· οἷον ἐν προοιμίῳ στ. 16, τοιαῦτα· στ. 23, στοιχοῦσαν· στ. 55, σύμβουλον· ἐν Εὐρώπῃ· στ. 143, ἀλλήλων· στ. 155, ἤπειρον· στ. 163, Ταρτησσός. κ. ἄλλ.

5. Μηδεὶς κατηγορήσῃ μου τὴν διόρθωσιν αὐθαίρετον, δι' ἧς πληρέστατα τὸ χωρίον εὐδοκοῦσι, ἐνθυμούμενος τῶν τολμηροτέρων τοῦ Οὐοσσίου καὶ Σαλμασίου τοῦ κειμένου τοῦ Σκύμνου διορθώσεων, οἵπερ οὐχ ὅτι μεταθέσεως λέξεων, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀπὸ στίχου εἰς στίχον, ποιοῦνται, ἀλλ' ἔστιν ὅπου καὶ στίχους ὅλους ἐξοβελίζουσι· τοσοῦτον ἐφθαρμένον τὸ κείμενον.

12. Ὁ Ἀνώνυμος γεωγράφος (Περ. Εὐξ. σ. 274) λόγον περὶ *Φαρνακείας* ποιησάμενος καὶ Ἀρητιάδος προϊὼν λέγει· « ἀπὸ *Κοράλλων* εἰς *Κερασοῦντα* πόλιν καὶ ποταμὸν στάδια ξ'. ἀπὸ δὲ *Κερασοῦντος* εἰς *Ἱερὸν ὄρος* στάδια ϟ'. » Διαφέρει δ' ἐνταῦθα τοῦ Ἀρριανοῦ, παρ' ᾧ φέρεται συνεπτυγμένως· « ἀπὸ δὲ *Κοράλλων* εἰς *Ἱερὸν ὄρος* στάδια ἑκατὸν πεντήκοντα »· ἀλλὰ τὰ ξ'ϟ' ἐκείνου=ἑκατὸν πεντήκοντα τοῖς τούτου. Πάντως δὲ καὶ παρ' Ἀρριανῷ οὕτως ἐφέροντο· ἀλλ' ὕστερον ἀντιγραφεὺς συνιδὼν τὴν σύγχυσιν διέγραψε τὰ « εἰς Κερασοῦντα κτλ. » παραμείναντα παρὰ τῷ Ἀνωνύμῳ· διότι βεβαίως ἡ ἐπὶ Στράβωνος *Κερασοῦς* καὶ ἐπ' Ἀρριανοῦ ὑψίστατο, ἐπεὶ καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀνωνύμου. Διόπερ ἐν τῷ ἀρχαίῳ τῆς μικρᾶς Ἀσίας χάρτῃ ἡ *Κερασοῦς* σημειοῦται μεταξὺ *Κοράλλων* καὶ *Ἱεροῦ*, *Φαρνάκεια* δ' οὔ, οὐδὲ *Χοιράδες* ἀλλὰ μόνον *Ἀρητιάς*· διότι καὶ περ τοῦ χάρτου κεχαραγμένου οὐ μόνον διὰ τὴν τοῦ Ξενοφῶντος ἱστορίαν (Κ. Α.), ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ Ἀρριανοῦ καὶ Λιβίου, ἐπειδὴ ὅμως ἐν τῇ τῶν δύο τελευταίων ἱστορίᾳ, ἐφ' ὧν ἡ *Φαρνάκεια* βεβαίως ὑπῆρχεν, οὐδεμία αὐτῆς μνεία γίνεται, ἐπὶ δὲ Ξ. οὐδέπω ἔκτιστο, τῶν δὲ *Χοιράδων* εἴτ' ἐρήμων οὐσῶν ἤδη, εἴτε, ὡς ῥηθήσεται, τοῦ Ξ. ἐκεῖθεν οὐ διελθόντος, οὐδετέρα ἐσημειώθη ἐν τῷ χάρτῃ τοῦ Renner. Ἐν δὲ τῷ χάρτῃ τοῦ ἐπὶ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου ῥωμαϊκοῦ κράτους σημειοῦται ἡ νῦν *Κερασοῦς*, τῆς ἑτέρας ἐκλελοιπυίας ἤδη, ἄγνωστον πότε. Ἀλλὰ καὶ ὁ φιλόλογος καὶ κριτικὸς Στράβων, εἴπερ ἡ *Φαρνάκεια* πάλαι *Κερασοῦς* ἐκαλεῖτο, ἐδήλωσεν ἂν περὶ πάντ' ἀκριβολογούμενος. Χωρὶς δὲ τούτων μεταξὺ *Κοράλλων* καὶ *Ἱεροῦ Κερασοῦντος* ὑφισταμένης καὶ πρὸ Χριστοῦ καὶ πρὸ τοῦ Φαρνάκου τοῦ Κτίστου, ἄτοπον ἂν εἴη ὑποτεθῆναι, ὅτι καὶ ἑτέρα *Κερασοῦς*, ἡ νῦν, ὑπῆρχεν ἅμα, μικρὸν ἀλλήλων ἀφεστῶσαι. Τέως οὖν ἄλλη μὲν *Φαρνάκεια*, ἄλλη δὲ *Κερασοῦς*.

13. Πάντα δὲ δισχυρισμὸν τῶν ἀντιδοξούντων αὐτὸς ὁ Ξεν. διαλύει λέγων (Κ. Α. Ε', γ', 2, δ', 1)· « Καὶ ἀφικνοῦνται . . . εἰς *Κερασοῦντα* τριταῖοι πόλιν ἑλληνίδα ἐπὶ θαλάττῃ, Σινωπέων ἄποικον ἐν τῇ Κολχίδι χώρᾳ . . . Ἐκ *Κερασοῦντος* δέ . . . ἐπορεύοντο. Ἐπεὶ δὲ ἦσαν ἐπὶ τοῖς *Μοσσυνοίκων ὁρίοις* κτλ. » Ἐδείχθη δ' ἐν τοῖς πρόσθεν, ὅτι ἡ τούτων χώρα ἤρχετο μάλιστ' ἀπὸ Ζεφύρου, τὰ δὲ προσωτέρω πρὸς ἕω *Κολχὶς* ἦν· ἡ τοῦ Ξ. ἄρα *Κερασοῦς* ἐν *Κολχίδι* κειμένη οὐκ ἂν εἴη ἡ αὐτὴ τῇ νῦν *Κερασοῦντι*, τῇ πάλαι *Φαρνακείᾳ* καὶ παλαίτερον *Χοιράσιν* οὔσῃ, ἐν *Μοσσυνοίκοις* κειμένῃ, εἰς ὧν τὰ ὅρια μετὰ πορείαν τινὰ οἱ Ἕλληνες ἀφικνοῦνται ἐκ τῆς *Κερασοῦντος* ἐκείνης ἀναζεύξαντες.

14. Τῆς δὲ πάλαι *Κερασοῦντος* τῆς μεταξὺ Κοράλλων καὶ Ἱεροῦ ἄκρου ἐπὶ τῶν βυζαντινῶν ἐκλιπούσης χρόνων καὶ τῶν βυζαντινῶν συγγραφέων τὰ παρεφθαρμένα χωρία τῶν γεωγράφων ὡς ἀληθῆ παραδεξαμένων, ἡ *Φαρνάκεια Κερασοῦς* ἀντ' ἐκείνης ἐκλήθη· ἴσως δὲ οἱ τῆς ἀρχαίας κάτοικοι εἰς τὴν τότε ἔρημον καὶ δὴ ἀκατοίκητον *Φαρνάκειαν* μετοικήσαντες καὶ τὸ τῆς ἑαυτῶν πατρίδος ὄνομα συνεπηγάγοντο. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἄλλη *Κερασοῦς* παρὰ Σκύλακι (Περ. σ. 72) μνημονεύεται ἐν Λευκοσύροις εἴτ' Ἀσσυρίᾳ τῇ ποντικῇ πρὸς ἀνατολὰς μὲν τῆς Σινώπης κειμένη, αὐτῶν δὲ πάντως ἄποικος οὖσα, ἴσως οἱ ἐκείνης κάτοικοι τὴν ἐπὶ Ξεν. ἱδρύσαντο *Κερασοῦντα*[1], εἰ μὴ σφάλλεται ὁ Σκύλαξ, ὡς πολλάκις τοῖς ἀρχαίοις γεωγράφοις συμβαίνει, οὐδὲ τοῦ Στράβωνος ἐξαιρουμένου.

15. Τὰ δὲ τοῦ Μελετίου (Γεωγρ. τ. Γ', σ. 194) πάντη ἡμαρτημένα· « μετὰ τὴν *Τραπεζοῦντα* τίθησιν ὁ Πτολεμαῖος τὸν Ὕσσον (ἀνάγν. Ὕσσου) λιμένα[2] », ἀνωτέρω εἰπόντος, « καὶ μετὰ τοῦτον (τὸν Ὄφιν) τρέχει ὁ Ὕσσος ποταμός, εἰς τοῦ ὁποίου τὰς ἐκβολὰς εἶναι ὁ Ὕσσου λιμήν, ἀπέχων τῆς *Τραπεζοῦντος* 15 μίλια, ἀγκαλὰ καὶ ἄλλοι θέλουσιν αὐτὸν νὰ εἶναι μετὰ τὴν *Τραπεζοῦντα*, ὡς κατωτέρω ῥηθήσεται· εἶτα *Φαρνάκεια*, πόλις ποτέ, τανῦν ἐρείπια, κοινῶς *Φερνάχη* ἢ καὶ *Πλάτανα*[3], ἀπέχουσα τῆς *Τραπεζοῦντος* πρὸς δυσμὰς 50 (!) μίλια. *Κερασοῦς*, κοινῶς *Κερασοῦντα*, πόλις μὲ θρόνον μητροπολίτου[1], ἀπέχουσα τῆς *Φαρνακείας* 20 μίλια πρὸς δυσμάς· *Ἰαγὲ πολὶς* καὶ *Τριπολὶς*, λέγεται καὶ *Ἰαγὲ πολὶς*[2], πόλις ποτέ, ἀπέχουσα τῆς *Τραπεζοῦντος* σχεδὸν 70 μίλια[3], τῆς δὲ *Ἑρμωνάσσης* πρὸς ἀνατολὰς (!!!) 20 μίλια[4]». Ἡμαρτημένως δὲ καὶ ὁ ἀείμνηστος Σκαρλᾶτος ὁ Βυζάντιος ἔγραψεν ἐν τῷ ἑλλ. αὐτοῦ λεξικῷ πρῶτον μὲν « *Μόσυνοι* καὶ *Μοσύνοικοι*, ἔθνος τῆς ἐπαρχίας τοῦ Πόντου . . . μεταξὺ *Κερασοῦντος* καὶ *Φαρνακίας* ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς *Κολχίδος*[5] »· εἶτα δ' οἱονεὶ ἐπιλαθόμενος ἑαυτοῦ γράφει ἀλλαχοῦ· « *Κερασοῦς*, πόλις τῆς ἐπαρχίας τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ, ἡ ὕστερον *Φαρνακία* κτλ. »· καὶ πάλιν· « *Φαρνακία*, πόλις τῆς ἐπαρχίας τοῦ Πόντου, ἡ πρότερον *Κερασοῦς* ». Πῶς δὴ οἷόν τ' ἂν εἴη *Κερασοῦντα* καὶ *Φαρνάκειαν* τὴν αὐτὴν εἶναι, τῶν *Μοσσύνων* εἴτε *Μοσσυνοίκων* μεταξὺ *Κερασοῦντος* καὶ *Φαρνακείας*, ὡς αὐτός φησιν, οἰκούντων; ὡς εἰ ἔλεγεν, « ἔθνος. . . κατοικοῦντες μεταξὺ *Κερασοῦντος* καὶ *Κερασοῦντος*, εἴτε μεταξὺ *Φαρνακείας* καὶ *Φαρνακείας*. Φαίνεται δ' ἀντιγράψας τὰ τοῦ Ν. Λωρέντση (ἐν λεξ. τῶν κυρ. ὀνομ.)· « *Μοσσύνοικοι* ἔθνος . . . κατοικοῦντες δυτικῶς τῆς *Τραπεζοῦντος* ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς *Κολχίδος* ἀπὸ τῆς *Κερασοῦντος* μέχρι τῆς *Φαρνακίας* »· ἐν δὲ λέξ. *Κερασοῦς*, « ἀποικία τῆς πόλεως Σινώπης, ὕστερον *Φαρνακία* κληθεῖσα, ἐκ τῆς ὁποίας ἔφερε πρῶτον ὁ στρατηγὸς Λούκουλλος εἰς Ῥώμην τὸ δένδρον τῶν κερασίων κτλ. »· ἐν δὲ τῇ λ. *Φαρνακία*, « . . . πρότερον *Κερασοῦς* καλουμένη, κατ' ἄλλους δὲ *Χοιράδες*[6] ». Οὐδὲ τὰ τοῦ Πτολεμαίου τὰ παράπαν ἔρρωται, τιθέντος τὴν μὲν *Τραπεζοῦντα* ἐν *Καππαδοκίᾳ*, τὴν δ' *Ἑρμώνασσαν* ἐν *Σαρματίᾳ*, τὴν δὲ *Φαρνάκειαν* ἐν τῇ τοῦ *Πόντου Καππαδοκίᾳ* (Κανὼν ἐπισήμ. πόλ.). Οὕτω γεωγραφοῦσιν οἱ τὴν γεωγραφίαν ἐντὸς τοῦ γραφείου μόνον μελετῶντες! Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὁδοῦ πάρεργον.

16. Προστίθησι δ' ὁ φίλος κ. Σ. Ι. (ἔνθ' ἀνωτ. σ. 216)· « ἐκτὸς δὲ τούτων, ὅτι ἦτον αὐτοῦ, ὅπου ἡ σήμερον *Κερασοῦς*, αὐτὰ τὰ ἀρχαῖα τῆς τείχη μαρτυροῦσιν ἐμφαίνοντα τέχνην *πολὺ ἀρχαιοτάτην* ». Μήτοι δ' ὡς *Χοιράδες* καὶ ὡς *Φαρνάκεια* οὐκ ἂν ἐκέκτηντο ἀρχαῖα; Ἀλλ' ὅμως οὐδὲ προγενεστέρα τῶν τοῦ Φαρνάκου τοῦ Κτίστου χρόνων ἡ ἀρχαιότης αὐτῶν φαίνεται, ἐπιμελέστερον τῶν λίθων πεπελεκημένων, ἐν ἀρχαιοτέροις χρόνοις ἀτημελεστέρων, οὕτως εἰπεῖν, τῶν τοιούτων ὄντων λίθων. Ὥστ' οὐδὲν προῦργου τῷ φίλῳ κ. Σ. Ι. γίνεται τὸ ὑπερθετικὸν *ἀρχαιοτάτην* καὶ διὰ τοῦ *πολὺ* ἐπιτεταμένον. Καὶ μὲν δὴ οὐδ' ἀμφισβητεῖται, εἰ ἄρ' ἡ νῦν *Κερασοῦς* ἀρχαία ἐστὶν ἢ οὔ, ἀλλ' εἰ ἡ πρὸ τοῦ *Φαρνάκεια Κερασοῦς* ἐκαλεῖτο. Ἐν παρόδῳ δὲ λέγομεν, ὅτι πάντη πάντως ἀπροσδιόνυσος καὶ γραμματικῶς ἀνοικονόμητος ἡ παρὰ τὸ *κέρας* ἐτυμολογία τοῦ ὀνόματος (σ. 213), ὀρθὴ δ' ἡ ἑτέρα, ἡ παρὰ τὸ *κέρασος*· διότι *Κερασοῦς*=*κερασέις τόπος*· παρὰ δὲ τὸ *κέρας* ἦν ἂν παρηγμένη λέξις *Κερατέες*-οῦς. Γελοία δὲ καὶ ἡ γνώμη, ὅτι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκλήθη τὸ δένδρον *κέρασος*, ὡς οἴεται ὁ λεξικογράφος Ν. Λωρέντσης (ἐν λ. *Κερασοῦς*) καὶ ὁ παρ' Ἀθηναίῳ Λαρήνσιος, πρὸς ὃν ὅμως ἐνίσταται ὁ Δάφνις λέγων· « Ἀλλὰ μὴν παμπόλλοις ἐνιαυτοῖς πρεσβύτερος Λουκούλλου ἀνὴρ ἐλλόγιμος, Δίφιλος ὁ Σίφνιος, γεγονὼς κατὰ Λυσίμαχον τὸν βασιλέα . . . . μνημονεύει τῶν *κερασίων* » (Δειπνοσ. Β', κεφ. 35, σελ. 51).

17. Ὅτι δ' οἱ Ἕλληνες ἠδύναντο ἄνευ τῆς ἀποσκευῆς καὶ τοῦ περιττοῦ ὄχλου εἰς τὰ πλοῖα ἐπιβιβασθέντων ῥᾳδίως ἐν τρισὶν ἡμέραις διανῦσαι τὰς 30 περίπου ὥρας, τὸ μεταξὺ *Τραπεζοῦντος* καὶ τῆς νῦν *Κερασοῦντος* διάστημα, χρῆται ὁ Σ. Ι. ὡς ἀποδείξει τούτου τῇ διὰ τῆς χώρας τῶν Χαλδαίων πορείᾳ τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ 15 ἡμέρας, καθ' ἑκάστην 11 σχεδὸν ὥρας διελαυνόντων, ἔτι δὲ καὶ τῇ τῶν Σπαρτιατῶν ἐν τρισὶν ἡμέραις εἰς Μαραθῶνα ἀφίξει. Ἀλλ' ἐκεῖ μὲν οἱ Ἕλληνες ἐν κινδύνῳ ὄντες κατεσπευσμένην ἠναγκάζοντο ποιεῖσθαι τὴν πορείαν, τὸ δὴ λεγόμενον *μὲ τὰ τέσσαρα*, κατεσπευσμένην δὲ καὶ οἱ Σπαρτιᾶται, ἵνα πρὸ τῆς μάχης φθάσωσιν. Ἀπὸ *Τραπεζοῦντος* μέντοι μέχρι *Κερασοῦντος* μετὰ τὴν ἀπὸ τοσούτων κινδύνων καὶ μόχθων ἀπαλλαγὴν ἐν ἀνέσει πάντως ἐπορεύοντο, 80 στάδια εἴτε 4 ὥρας καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν ἐλαύνοντες, ὅπερ οὐδὲν ἔχει τάλογον· ἔτι δὲ καὶ τῶν πλοίων ἴσως ἐκ νηνεμίας ἢ καὶ ἀνέμων ἀντιπνοίᾳ βρα-

---

1. Μέμνηται Ὁμήρος (Ἰλ. Β) **Κρώμνης** καὶ Στράβων καὶ Ἀρριανὸς καὶ ὁ Ἀνώνυμος γεωγράφος καὶ ὁ Μαρκιανός, 150 στάδια ἤτοι 7 ½ ὥρας ἀνατολικώτερον τῆς Ἀμάστρεως κειμένης, ἧς Κρώμνης καὶ νόμισμα σώζεται· καὶ οἱ ταύτης δὲ κάτοικοι ὑπὲρ τὴν Τραπεζοῦντα μετοικήσαντες καὶ τὸ τῆς ἑαυτῶν πατρίδος ὄνομα συνεπηγάγοντο. Οὐ μετωνομάσθη δὲ **Μεσσήνη** καὶ ἡ ἐπὶ Σικελίας ζάγκλη ὑπὸ τῶν εἰς αὐτὴν μετοικησάντων Μεσσηνίων;

2. Νῦν καλεῖται **Νούρμενα**, παρὰ τὸ Ὕσσου ὅρμος.

3. Συνέχει τὰ ἡμίσειάν που ὥραν τῆς νῦν **Κερασοῦντος Πλάτανα**, τανῦν **Πάτλαμα**, πρὸς τὰ δυσμόθεν τῆς **Τραπεζοῦντος** τετράωρον ἀπέχοντα **Πλάτανα**, πάλαι **Ἑρμώνασσαν**,

1. Συγχέει τὴν νῦν **Κερασοῦντα** πρὸς τὴν ἀρχαίαν τὴν παρὰ τὸ **Ἱερόν**.

2. Καὶ **ταῦτ'** ἴσως ἡμαρτημένα· διότι **Ἰσχόπολις** ἡ νῦν **Πουλαντσάκη** εἶναί μοι δοκεῖ.

3. Τότε συμπίπτει τῇ νῦν Κερασοῦντι!

4. Πολλὰ περὶ τὸν ὁρισμὸν τῶν ἀποστάσεων σφάλλεται καὶ ὁ συγγραφεὺς βιβλίου τινὸς ναυτικῆς Κεφάλας.

5. Ποίας Κολχίδος; τῆς ἐπὶ Ξενοφῶντος ἢ τῆς προτέρας καὶ τῆς μεταγενεστέρας;

6. Ὅπερ μόνον ὀρθόν.

δυπλασιούντων οἱ πεζῇ πορευόμενοι ἀνέμενον αὐτά, ὃ καὶ τοῖς Ἀργοναύταις συνέβη, ἡμέραν ὅλην ἀπὸ τοῦ *Ἱεροῦ ἄκρου* (τανῦν ἁγίου Βασιλείου) μέχρι τῆς Ἀρητιάδος δαπανήσασι, διώρου τῆς ἀποστάσεως οὔσης, ὁ δὴ ἐξηγούμενος ὁ ποιητής (Ἀπολ. Ροδ. Ἀργον. Β') φησίν·

. . . . . τέμενον πλόον εἰρεσίῃσιν
ἡμάτιος· λιαρὴ γὰρ ὑπὸ κνέφας ἔλλιπεν αὔρη.

Ἀλλ' ὁ κ. Σ. Ι. καὶ παραμορφοῖ τὴν ξενοφώντειον διήγησιν λέγοντος (Κ. Α. Δ', ζ', 15)· «ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν διὰ *Χαλύβων* χώρας *σταθμοὺς ἑπτὰ παρασάγγας πεντήκοντα*», τ. ἔ. μόνον ἐπὶ 7 ἡμέρας ἀνὰ 10 $^{6}/_{7}$ καθ' ἑκάστην[1]· ἔπειτα (αὐτ. 18), «ἐντεῦθεν ἐπορεύθησαν διὰ Σκυθινῶν *σταθμοὺς τέτταρας παρασάγγας εἴκοσιν*», τ. ἔ. 7 $^{1}/_{2}$ καθ' ἑκάστην ὥρας· ἔπειτα (αὐτ. ζ', 1), «ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν οἱ Ἕλληνες διὰ Μακρώνων *σταθμοὺς 3 παρασάγγας δέκα*», τ. ἔ. 5 καθ' ἡμέραν ὥρας· ἔπειτα (αὐτ. 8), «καὶ παρήγαγον ἐν τρισὶν ἡμέραις ἕως ἐπὶ τὰ *Κόλχων* ὅρια κατέστησαν τοὺς Ἕλληνας»· καὶ (αὐτ. 22) «ἐντεῦθεν δ' ἐπορεύθησαν *δύο σταθμοὺς παρασάγγας ἑπτὰ* καὶ ἦλθον ἐπὶ θάλατταν εἰς Τραπεζοῦντα..... ἐν τῇ Κόλχων χώρᾳ», τ. ἔ. 5 $^{1}/_{4}$ ὥρας καθ' ἑκάστην. Πῶς ἄρα ὁ κ. Σ. Ι. περὶ τῶν ἤδη ἐν ἀνέσει πορευομένων καὶ τὰ βραδυπλοοῦντα ἴσως ἀναμενόντων πλοῖα Ἑλλήνων ἀμφιβάλλει, ὅτι ἐπορεύοντο ἀνὰ 4 ὥρας καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν ἀπὸ *Τραπεζοῦντος* μέχρι τῆς παρὰ τὸ *Ἱερὸν Κερασοῦντος*, ὅτε καὶ διὰ Μακρώνων καὶ Κόλχων ἀνὰ 5 $^{1}/_{4}$ καὶ 5 ὥρας; Καὶ μὲν δὴ βλέπομεν, ὅτι ἀνὰ 11 σχεδὸν ὥρας ἐπὶ μόνας 7 οὐχὶ 15 ἐπορεύθησαν ἡμέρας· ἀπὸ δὲ Χαλύβων μέχρι Τραπεζοῦντος οὐχὶ 15 ἀλλὰ 19 ἡμέρας (7+4+3+3+2=19), πλὴν εἰ αἱ τρεῖς ἡμέραι τῆς μέχρι Κόλχων πορείας ἐννοοῦνται οἱ διὰ Μακρώνων τρεῖς σταθμοί, ὅτε 16 ἀποτελοῦνται ἡμέραι. Ὡς δ' ἐξώγκωσε τὴν διὰ Χαλύβων πορείαν, οὕτως ἴσχνανεν, οὕτως εἰπεῖν, τὸ ἀπὸ *Τραπεζοῦντος* μέχρι τῆς νῦν *Κερασοῦντος* διάστημα, 30 μάλιστ' ὡρῶν λέγων, 750 σταδίων ἤτοι ὑπὲρ τὰς 36 ὥρας ὄν, κατ' ἄλλους δὲ 40 (λεξ. κ. ὀνομ. N. Λωρέντση ἐν λ. *Φιρικαῖα*), ἀκριβέστερον δὲ 42. Ὥσθ' οἱ Ἕλληνες διήλαυνον καθ' ἑκάστην ἐπὶ 3 ἡμέρας περὶ τὰς 14 ὥρας! Τοῦτο, νομίζω, οὐδεὶς τῶν εὖ φρονούντων παραδέξαιτ' ἄν.

18. Ἀλλ' ὁ κ. Σ. Ι. *ηὗρε τὸ ἰατρικόν*, τὸ δὴ λεγόμενον, πλάσας μεσογειοτέραν καὶ βραχυτέραν ὁδόν, καὶ περ τοῦ Ξ. οὐδὲν τοιοῦτο μνημονεύσαντος, ἄλλως δέον, ἀλλὰ μόνον λέγοντος «ἡ δὲ ὁδὸς ὡδοποιημένη[1] ἦν» (Κ. Α. Ε', γ', 2). Ἔχων δ' ὑπ' ὄψει τὸν ἀρχαῖον πίνακα τῆς μικρᾶς Ἀσίας τοῦ κ. Renner, ἐν ᾧ ἀκριβῶς ἥ τε τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου πορεία διαγράφεται (Alexandri expeditio ducibus Arriani Curtio et aliis) καὶ ἡ τῶν Μυρίων Cyri junioris et 10000 græcorum ex Xenophonte) ὁρῶ τὴν μὲν *Κερασοῦντα* δυσμόθεν τοῦ *Ἱεροῦ ἀκρωτηρίου*, ἀπὸ δὲ Ζεφύρου, ὅθεν ἤρχοντο τὰ τῶν *Μοσσυνοίκων* ὅρια, διαγραφομένην τὴν πρὸς νότον ἀνάβασιν τῶν Ἑλλήνων δι' ἰδιαζόντων σημείων, τῶν ἀπὸ *Τραπεζοῦντος* μέχρι τῆς *ἀρχαίας Κερασοῦντος* παραλίως βαινόντων. Δῆλον δ' ὅτι καὶ ὁ εἰρημένος πινακογράφος τὴν τῶν *Μοσσυνοίκων* χώραν ἀπὸ *Ζεφύρου* ὁρίζει. Σημειοῦται δ' οὗτος ἐν τῷ πίνακι οὕτω· «Zephyrorum Pr(omontorium), castellum». Λέγει δὲ καὶ Ξ. (αὐτ. Ε', δ', 14)· «ἐπορεύοντο εὐθὺς πρὸς τοὺς πολεμίους ἐπὶ *χωρίον*, ὃ ἐδόκει ἐπιμαχώτατον εἶναι. Ὠκεῖτο δὲ τοῦτο πρὸ τῆς πόλεως τῆς Μητροπόλεως καλουμένης αὐτοῖς καὶ ἐχούσης τὸ ἀκρότατον τῶν Μοσσυνοίκων· καὶ περὶ τούτου ὁ πόλεμος ἦν κτλ.» Διόδωρος δ' ὁ Σικελιώτης (ΙΔ', 30) «ἦν δὲ τὸ *χωρίον* τοῦτο μητρόπολις τῶν ἄλλων ἐρυμάτων». Ἐν δὲ τῇ ὑπὸ Ἀμβροσίου Firm. Διδότου 1861 ἑλληνολατινικῇ ἐκδόσει τοῦ Ξεν. ἀναγινώσκω· «ad castellum. Situm hoc erat ante urbem, quam ipsi metropolim apellapant κτλ». Ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπὸ Ξενοφῶντος καὶ Διοδώρου μνημονευομένην μητρόπολιν, ἣς ἑκάτεροι τῶν διαμαχομένων Μοσσυνοίκων ἀντεποιοῦντο, ὁ εἰρημένος πινακογράφος ἐπὶ τοῦ Ζεφύρου τίθησιν. Καὶ νῦν δ' ἐπὶ τούτου ἄλλα τε πολλαχοῦ ἀπαντῶσι τείχη καὶ ἐν ἄνευ ἁρμονίας ἐπὶ βράχου ὠκοδομημένον ἀποτόμου, ὅπερ πιθανώτατα ἡ τῶν Μοσσυνοίκων μητρόπολίς ἐστιν, *Ἀγραμπελίτι* κοινῶς καλούμενον. Ἐνταῦθα δ' ἐντὸς βράχου ὑπάρχει χάσμα βαθύτατον καὶ δὴ σκοτεινότατον, εἰς ὃ ἐνριπτομένου λίθου ὁ κρότος ἐπὶ μακρὸν ἀκουόμενος, βαθμηδὸν ἐλαττούμενος τέλος ἀποσβέννυται. Ἡ δημώδης δὲ φαντασία πλάσσει, ὅτι ἐν τῷ κευθμῶνι τούτῳ ἐγκρύπτονται ἄπειροι θησαυροὶ ὑπὸ δαιμονίων τηρούμενοι· διόπερ οὐδεὶς ὁ τολμήσας ἂν κατελθεῖν. Ἀποφαίνονται δ' οὑτωσί· Εἴ περ ἡ Κωνσταντινούπολις καταστραφείη, τὸ Ἀγραμπελίτι οἰκοδομήσειεν ἂν αὐτήν, εἰ δὲ τοὐναντίον, ἡ Κωνσταντινούπολις οὐκ ἂν δύναιτο· καὶ τουρκιστί· Ἰσταμπόλ γικουλσά, Ἀγραμπελίτ γιαπάρ, Ἀγραμπελίτ γικουλούρσα, Ἰσταμπόλ γιαπάμαζ. Ἐν μικρᾷ δ' ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσει πρὸς ἕω τε καὶ πρὸς δυσμὰς ἁπαντῶσι χῶροι ἐπὶ τῶν λόφων κείμενοι, πολλὰ διασώζοντες ἐρείπια, ἃ πάντως αἱ τῶν Μοσσυνοίκων ἦσαν, αἱ ὑπὸ Ξ. μνημονευόμεναι, κῶμαι. Παρὰ δὲ τὴν παραλίαν μέγα κεῖνται πλῆθος λαξευτῶν ἐν τοῖς βράχοις δεξαμενῶν ἀπὸ 500 μέχρι 3 καὶ πλέον χιλιάδων ὀκάδων χωρητικότητος. Ἀλλὰ περὶ τούτων καὶ ἄλλοτε γράψομεν ἴσως ἀκριβέστερον καὶ λεπτομερέστερον ἐπιτοπίως ἐπισκεψάμενοι, ἐὰν μὴ δῆλον ὅτι ποθεινότατος θάνατος τάμῃ τὸ τῆς πολυτλήμονος ζωῆς μας νῆμα. Εἰς δὲ τὸ ζήτημα αὖθις ἐπανιόντες λέγομεν, ὅτι *πάντα ταῦθ'* ἁπλούστατα συμβιβάζονται, ἂν τὴν τοῦ μακαρίτου Π. Τ. παραδεξώμεθα γνώμην· ἂν δὲ τὴν κοινήν, τὴν καὶ ὑπὸ τοῦ Σ. Ι. ὑποστηριζομένην, οἱ Ἕλληνες ὡς βόες ὑπὸ οἴστρου ἐλαυνόμενοι, 14 ὥρας διανύοντες καθ' ἑκάστην ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἔτρεχον. Ὥστ' οὐδὲν αὐτὸν ὠφελεῖ τὸ ὑπ' αὐτοῦ πλασθὲν ξενοφώντειον ἐπιφώνημα «ἥκομεν· ἦν γὰρ ὡδοποιημένη ἡ ὁδός»· διότι οὔτε τὸ *ἥκομεν* ἀπαντᾷ παρ' ἐκείνῳ, ἀντί τε τοῦ *γὰρ* ἔχει *δέ*· ὃ δὴ καὶ μάλιστ' ἡμῖν διαφέρει πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος.

19. Ἀλλ' ὁ κ. Σ. Ι. δοκεῖ τῶν παρὰ Ξ. ἐν τοῖς πρόσθεν γεγραμμένων ἐπιλαθέσθαι· διόπερ ἔφθην εἰπών, ὅτι πλάσμα ἐστὶ τῷ κ. Σ. Ι. ἡ μεσογειοτέρα καὶ δῆθεν βραχυτέρα ὁδὸς ἀπὸ *Τραπεζοῦντος* εἰς τὴν νῦν φέρουσα *Κερασοῦντα*. Διότι ἐν Τραπεζοῦντι ἔτι ὄντων τῶν Ἑλλήνων, συσκέψεως περὶ τῆς περαιτέρω πορείας γιγνομένης, πρῶτος μὲν ἀναστὰς ἠγόρευσε Λέων ὁ Θούριος (Ε', α, 2), εἶτα Χειρίσοφος (αὐτ. 4), ἔπειτα Ξενοφῶν (αὐτ. 5-13), ἐκ τῆς ἀγορεύσεως οὗ ἀποσπῶ τάδε τὰ λίαν σημαντικὰ τῆς τελευταίας παραγράφου· «Δοκεῖ τοίνυν μοι, ἔφη, ἣν ἄρα καὶ ταῦτα ἡμῖν μὴ ἐκπεραίνηται, ὥστε ἀρκεῖν πλοῖα, τὰς ὁδοὺς, ἃς *δυσπόρους ἀκούομεν εἶναι ταῖς παρὰ τὴν θάλασσαν οἰκουσαις πόλεσιν, ἐντελάσθαι ὁδοποιεῖν*· πείσονται γὰρ καὶ διὰ τὸ φοβεῖσθαι καὶ διὰ τὸ βούλεσθαι ἡμῶν ἀπαλλαγῆναι»· τὰς δὲ λέξεις τὰς ἀπὸ τοῦ· *τὰς ὁδοὺς μέχρι τοῦ ὁδοποιεῖν* κυρτοῖς ἐπίτηδες γράφω στοιχείοις, ἵνα ἀποδείξω, ὅτι οὐχ ὅπως μεσογειοτέρα καὶ βραχυτέρα τοιαύτη ὁδὸς ἦν, ἀλλ' οὐδ' εὔπορος· διόπερ ἐνετάλησαν αἱ παρὰ τὴν θάλασσαν οἰκοῦσαι πόλεις ὁδοποιῆσαι εἴτ' οὖν εὐπορωτέρας ποιῆσαι τὰς δυσπόρους ὁδοὺς καὶ αὐτὰς παρὰ τὴν θάλασσαν διηκούσας· καὶ δὴ ὡδοποίησαν, ὡς Ξ. σημαίνει λέγων (αὐτ. γ', 2)· «οἱ δ' ἄλλοι (οἱ μὴ τῶν πλοίων ἐπιβεβηκότες) ἐπορεύοντο· ἡ δὲ ὁδὸς *ὡδοποιημένη ἦν*», ὑπὸ τῶν ἐντεταλμένων δηλονότι πόλεων, οὐχὶ πάλαι τοιαύτη οὖσα, ὡς ὁ Σ. Ι. νομίζει. Καταρρέει δὴ καὶ τὸ τελευταῖον τούτου ἐπιχείρημα καὶ καθ' αὐτὸ ἀσθενὲς ὄν. Τοιαύτη δ' ὁδοποιία καὶ πρότερον ἔτι ὑπὸ Μακρώνων ἐγένετο, καθ' ἃ Ξεν. ἐν τοῖς πρόσθεν (Δ', 4, 8) ἀφηγεῖται· «μετὰ δὲ τὰ πιστὰ εὐθὺς οἱ Μάκρωνες τὰ δένδρα συνεξέκοπτον, τήν τε ὁδὸν ὡδοποίησαν ὡς διαβιβῶντες ἐν μέσοις ἀναμεμιγμένοις τοῖς Ἕλλησιν».

20. Ἤδη δ' ἀνακεφαλαιοῦντες τῶν εἰρημένων τὰ πρὸς τὸ ἡμέτερον ἐπικοινωνοῦντα ζήτημα λέγομεν, ὅτι ἡ ἐπὶ Ξ. *Κολχίς*, ἄλλα ἄλλοτε ἔχουσα ὅρια, μέχρι μάλιστα Ζεφύρου ἐξετείνετο, ἡ δὲ τῶν *Μοσσυνοίκων* χώρα μέχρι Κοτυώρων ἀπὸ Ζεφύρου, ἃ, νομίζομεν, περιφανῶς διὰ τῶν παρατεθεισῶν μαρτυριῶν ἀπεδείξαμεν· ὅτι ἡ τοῦ Ξενοφῶντος (καὶ δὴ καὶ ἡ τοῦ Ἀθηναίου) *Κερασοῦς ἐν Κολχίδι κειμένη* καὶ εἰς ἱκανὴν ἀπὸ τῆς τῶν Μοσσυνοίκων χώρας ἀπόστασιν, μαρτυροῦντος αὐτοῦ τοῦ Ξ., οὐκ ἂν εἴη ἡ αὐτὴ τῇ νῦν *Κερασοῦντι*, τῇ πάλαι *Φαρνακείᾳ*, παλαίτερον δὲ *Χοιράδαις*, ἐν τῇ τῶν *Μοσσυνοίκων χώρᾳ κειμένῃ*, ὥσπερ διαρρήδην ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μαρτυρεῖται γεωγράφων· ὅτι οἱ Ἕλληνες διὰ Σκυθινῶν καὶ Μακρώνων 5 καὶ 5 $^{1}/_{4}$ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὥρας ὁδεύσαντες ἠδύναντο καὶ ἀπὸ *Τραπεζοῦντος* εἰς τὴν ἀρχαίαν *Κερασοῦντα* μεταβαίνοντες ἐν ἀνέσει καὶ μεθ' ἡσυχίας, ἴσως δὲ καὶ διὰ νηνεμίαν ἢ καὶ δι' ἀνέμων ἀντίπνοιαν βραδυπλοούντων τῶν πλοίων ἢ καὶ διὰ τὸ δύσπορον τῶν ὁδῶν — διότι πόσον ἂν εἶχον αὐτὰς ἐξομαλίσαι οἱ ἐντεταλμένοι ἐν βραχεῖ πάντως καὶ βίᾳ δὴ τοῦτο πράξαντες; — ἠδύναντο, λέγω, διὰ ταῦτα 4 καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν μόνας ὥρας διανύσαντες *ἐν τρισὶν ἡμέραις* ἐκεῖσε ἀφικέσθαι· ὅτι ἡ ὑπὸ Ξ. μνημονευομένη *Μητρόπολις* (Metropolis, castel-

1. Ὁ παρασάγγης ἐλογίσθη ἡμιολίῳ ὥρας.

1. Ἐν τῇ ἐκδ. Tauchnitz φέρεται *ὡδοπεποιημένη*.

lum) τῶν *Μοσσυνοίκων* πιθανώτατα ἐπὶ τοῦ Ζεφύρου ἔκειτο κατὰ τὸ νῦν Ἀγραμπελίτι· τὴν δ' ἄρα ἐπὶ τὰ ὄρη ἀνάβασιν τοὺς ἐκ τῶν Μοσσυνοίκων πολεμίους καταδιώκοντες οὐκ ἀπὸ τοῦ δίωρον δυσμόθεν τῆς νῦν *Κερασοῦντος* ἀπέχοντος ἁγίου Βασιλείου ἐποιήσαντο, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πρὸς ἀνατολὰς Ζεφύρου· ὅτι ὁ Ξ. ἀπὸ Ζεφύρου διὰ τῶν ὑπερκειμένων ὀρέων διελαύνων μετὰ τῶν Ἑλλήνων οὐκ ἔσχεν ἀφορμὴν καὶ περὶ Χοιράδων εἰπεῖν τι εἴτ' ἐπὶ τῇ παραλίᾳ κειμένων, οὐδ' ἄρα, ὡς ὁ μακαρίτης Π. Τ, οἴεται, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν, εἴτε καὶ ἐρήμων τότε οὐσῶν[1]. Καὶ βεβαίαις μὲν καὶ ἀναμφηρίστοις, ὡς ἔμοί γε δοκεῖ, μαρτυρίαις καὶ ἀποδείξεσι τὸ κύριον ἐξετάσαντες ἐλύσαμεν ζήτημα, μετὰ πιθανότητος δὲ τὰ δευτερεύοντα. Περὶ πάντων τούτων θελήσαντες, ὡς ἔφθημεν εἰπόντες, πάλαι πραγματεύεσθαι εἴχομεν συλλέξαντες ἱκανὰς σημειώσεις καὶ ἐκτενέστερον περὶ τὴν γεωγραφίαν τοῦ Πόντου διατρῖψαι, ἀλλὰ περιπετειῶν τινων μακρὰν τῆς πατρίδος οὐχ ἅπαξ ἐκσφενδονισασῶν, πολλῶν δὲ περισπασμῶν καὶ θλίψεων *περιστασῶν με οὐ σχολή μοι ἐγένετο τὴν* συνειλεγμένην μοι ὕλην ἐπεξεργάσασθαι· διὸ καὶ περ εὐπαρύφῳ πως βουλομένῳ πρὸ ὑμῶν ἐπὶ τουτὶ παρελθεῖν τὸ βῆμα καὶ ἀντὶ τοῦ τέως ἀγωνιστοῦ θρασὺν ἀγορητὴν ἀποδύεσθαι, οὐχ οἷόν τ' ἦν μοι τὴν ἔφεσιν πληρῶσαι. Καὶ νῦν δ' ὅμως οὐχ ὡς οἰκοδόμος ἀλλὰ χαλικοφόρου δίκην, ὥσπερ τέως, ἐμφανίζομαι, ὑμῖν δὲ τοῖς σοφοῖς οἰκοδόμοις ἀπόκειται τοῖς ἐμοῖς ἑκάστοτε εἰσφερομένοις χάλιξι πρὸς οἰκοδομὴν χρῆσθαι. Ὁ δὲ φίλος κ. Σ. Ι., ὃν ἰδιαζόντως καὶ ἀγαπῶ καὶ ἐκτιμῶ, οὐ μὴ ἀποδυσπετήσῃ ἐπὶ τῇδε τῇ ἀνασκευῇ μου· « φίλος γὰρ Πλάτων, φιλτάτη δ' ἀλήθεια »· ἐν δὲ τῇ δημοκρατίᾳ τῶν γραμμάτων οὐχ ὅτι ἐπιτρέπεται, ἀλλὰ καὶ ἐπιβάλλεται ἡ κοσμία συζήτησις, ἐξ ἧς καὶ ἐκλάμπει πᾶσα ἀλήθεια, ὥσπερ ἐκ τῆς τῶν πυρείων τριβῆς οἱ φωτεινοὶ σπινθῆρες.

21. Ἤδη δὲ τοῦ βήματος ἀποχωρῶν χαίρειν προσφωνῶ ὑμᾶς, ὦ γεραρὰ ὁμάς, τὸ κύνειον ἴσως ἄσμα ᾄσας. Προσεχῶς δὲ μέλλων ἐπ' ἀδήλῳ τῷ μέλλοντι ἐντεῦθεν ἀπελεύσεσθαι οὐκ οἶδ' ὅ,τι γενήσομαι. Ποῖ πορεύομαι; φύλλῳ μετοπωρινῷ ἔοικα, ὃ εἰς ποταμὸν ἀπὸ δένδρου καταπεσὸν ὑπὸ τοῦ ῥεύματος παρασύρεται. Θῦμα τῆς μοχθηρίας τινῶν ὑπερόριος πλάνητα διάγω βίον, ἀλλ' αἱ θλίψεις, αἱ κακουχίαι οὐ μετὰ μακρὸν ἀΐδι πάντως προλάψουσί με. Ὦ! ποσάκις τὰ τοῦ παρ' Αἰσχύλῳ Φιλοκτήτου (παρὰ Στοβαίῳ, CXX, 12) ἐπεφώνησα!

Ὦ θάνατε Παιάν, μή μ' ἀτιμάσῃς μολεῖν·
μόνος γὰρ εἶ σὺ τῶν ἀναγκαίων κακῶν
ἰατρός· ἄλγος δ' οὐδὲν ἅπτεται νεκροῦ.

Τῷ μὲν οὖν περισπουδάστῳ συλλόγῳ καὶ πάλιν ἐρῶ χαῖρε· πάντας δὲ τοὺς ἀκραιφνεῖς Ἕλληνας τὴν τούτου ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ὑποστήριξιν ἐξαιτοῦμαι καὶ οἱονεὶ παρακελευόμενος τάδε τὰ τοῦ Αἴαντος (Ὁμ. Ἰλ. Μ, 266—274) ἐκφωνῶ·

Ὦ φίλοι, Ἀργείων ὅς τ' ἔξοχος ὅς τε μεσῆεις
ὅς τε χερειότερος, ἐπεὶ οὔπω πάντες ὁμοῖοι
ἀνέρες ἐν πολέμῳ, νῦν ἔπλετο ἔργον ἅπασιν·
καὶ δ' αὐτοὶ τόδε που γινώσκετε. Μή τις ὀπίσσω
τετράφθω . . . . . .
ἀλλὰ πρόσσω ἴεσθε καὶ ἀλλήλοισι κέλεσθε.

Ι. Γ. ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ.

1. Ἐνταῦθα δ' ἐπισυνάπτω καὶ τὸν ἐξῆς ὑπολογισμὸν τῶν ἀπὸ Τραπεζοῦντος μέχρι τῆς νῦν Κερασοῦντος ἀποστάσεων.

Ἀπὸ Κερασοῦντος	μέχρι Ζεφύρου	ὥρ.	$7\frac{1}{2}$
» Ζεφύρου	» Τριπόλεως	»	5
» Τριπόλεως	» Ἱεροῦ	»	$18\frac{1}{2}$
» Ἱεροῦ	» Τραπεζ.	»	11
ἄρα ἀπὸ Τραπεζ.	μέχρι Κερασοῦντος	ὥρ.	42

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΤΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΙΔΡΥΘΕΝΤΟΣ ΤΩι 1861.

(Συνεζητήθη καὶ ἐπεκυρώθη ἐν τῇ ΩΙΑ' συνεδριάσει τῆς 29 μαρτίου 1886).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ συλλόγου.

ΑΡΘ. 1. Σκοπὸς τοῦ ἐν « Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου » ἐστὶν ἡ τῶν γραμμάτων καὶ ἐπιστημῶν καλλιέργεια καὶ διάδοσις κατὰ τὴν Ἀνατολήν

α') διὰ τῆς ἐγγράφου ἢ προφορικῆς ἐν αὐτῷ διακοινώσεως φιλολογικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν μελετημάτων·

β') δι' ἐκδόσεως ὁμωνύμου περιοδικοῦ συγγράμματος·

γ') διὰ δημοσίων διαλέξεων·

δ') διὰ φιλολογικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν σχέσεων πρὸς συλλόγους καὶ ἄλλα ἐπιστημονικὰ καὶ φιλολογικὰ καθιδρύματα τῆς τε ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς, ὅπως τὰ μὲν φιλολογικά, ἀρχαιολογικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ ἔργα τῶν λογίων τοῦ ἡμετέρου ἔθνους καθιστῶνται γνωστὰ τοῖς τῆς ἑσπερίας Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς, τὰ δὲ τούτων τοῖς ἡμετέροις· οὕτω δὲ αἱ φιλολογικαί, ἀρχαιολογικαὶ καὶ λοιπαὶ ἐπιστημονικαὶ γνώσεις καὶ ἀνακαλύψεις τῆς τε ἑσπερίας Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς μετοχετεύωνται παρ' ἡμῖν·

ε') διὰ συστάσεως δημοσίας βιβλιοθήκης, ἀναγνωστηρίου καὶ συλλογῶν·

ς') διὰ συστάσεως διαγωνισμῶν πρὸς διάδοσιν τῆς παιδείας, ἢ πρὸς λύσιν φιλολογικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ζητημάτων·

ζ') δι' ὑποστηρίξεως ἀπόρων σχολείων ἢ ἱδρύσεως νέων·

η') δι' ἐπιστημονικῶν συνεδρίων·

θ') διὰ παντὸς ἄλλου μέσου εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ συλλόγου συντείνοντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῶν κοσμητόρων.

ΑΡΘ. 2. Τὰ τοῦ συλλόγου διευθύνουσιν οἱ κοσμήτορες αὐτοῦ, ὁ πρόεδρος, οἱ δύο ἀντιπρόεδροι, ὁ γενικὸς γραμματεύς, ὁ εἰδικὸς γραμματεύς, ὁ βιβλιοφύλαξ, ὁ ταμίας καὶ ὁ λογιστής.

ΑΡΘ. 3. Ὁ πρόεδρος κηρύττει τὴν ἔναρξιν καὶ λῆξιν τῶν συνεδριάσεων, διευθύνει τὰς συζητήσεις καὶ ἐπανάγει τοὺς παρεκτρεπομένους εἰς τὴν τάξιν, λαμβάνων δὲ μέρος ἐν αὐταῖς παραχωρεῖ τὴν ἕδραν τῷ ἑτέρῳ τῶν ἀντιπροέδρων· δίδωσιν ἑκάστῳ τῶν μελῶν αἰτοῦντι τὸν λόγον, τίθησι τὰ ζητήματα εἰς ψηφοφορίαν, ὑπογράφει τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων, τὰ διπλώματα, τὰ πρὸς πληρωμὴν ἐντάλματα καὶ πάντα τὰ ἐξερχόμενα τοῦ συλλόγου ἔγγραφα, συγκαλεῖ ἐν ἀνάγκῃ τὰ μέλη τοῦ συλλόγου εἰς ἐκτάκτους συνεδριάσεις, ἐποπτεύει τῶν δημοσίων διαλέξεων, παρευρίσκεται αὐτοδικαίως ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τῶν ἐπιτροπῶν, ἐκτελεῖ τὰς ἀποφάσεις τοῦ συλλό-

γου καὶ φροντίζει περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ κανονισμοῦ.

ΑΡΘ. 4. Τὰ τοῦ προέδρου ἀπόντος ἢ κωλυομένου ἐκτελεῖ ὁ ἕτερος τῶν ἀντιπροέδρων, ὧν ὁ μὲν ἰδίᾳ μεριμνᾷ περὶ τῶν δημοσίων διαλέξεων καὶ προεδρεύει τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς, ὁ δὲ περὶ αὐξήσεως τῶν πόρων τοῦ συλλόγου καὶ προεδρεύει τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς.

ΑΡΘ. 5. Ὁ γενικὸς γραμματεὺς τηρεῖ τὰ ἀρχεῖα καὶ τὰς σφραγῖδας, τὸ πρωτόκολλον καὶ τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ συλλόγου, ἀντιγράφων αὐτὴν ἐν ἰδίῳ κώδικι, ἐγγράφει ἐν τῷ μητρῴῳ τὰ μέλη, παρέχει τῷ λογιστῇ ἀκριβῆ κατάλογον αὐτῶν, ἀγγέλλει διὰ τῶν ἐφημερίδων τὴν ἡμέραν τῶν συνεδριάσεων καὶ τῶν δημοσίων διαλέξεων καὶ τὰ προκείμενα ἐν αὐταῖς θέματα, τηρεῖ ἴδιον βιβλίον τῶν ἡμερησίων διατάξεων τῶν συνεδριάσεων συνυπογράφων αὐτὰς μετὰ τοῦ προέδρου, ἀναγινώσκει ἐν ταῖς συνεδριάσεσι περίληψιν τῶν ἀποστελλομένων ἐγγράφων τῷ συλλόγῳ, ἢ, γνώμῃ τοῦ προέδρου, τὸ κείμενον αὐτῶν, φροντίζει περὶ τῆς τακτικῆς διανομῆς τοῦ περιοδικοῦ τοῦ συλλόγου συγγράμματος καὶ περὶ τῆς ἐν καιρῷ ἀποστολῆς αὐτοῦ εἰς τὰ ἐκτὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως διακτρίβοντα μέλη, τὰς διαφόρους βιβλιοθήκας κτλ. τηρῶν ἴδιον βιβλίον περὶ τούτων, σφραγίζει καὶ συνυπογράφει μετὰ τοῦ προέδρου τὰ διπλώματα καὶ τὰ λοιπὰ ἔγγραφα, τηρεῖ βιβλίον, ἐν ᾧ καταγράφει πάντα τὰ εἰσερχόμενα βιβλία καὶ περιοδικὰ συγγράμματα, καὶ βιβλίον, ἐν ᾧ ὑπογράφουσι πάντες οἱ λαμβάνοντές τι ἐκ τῶν ἀρχείων· φροντίζει δὲ καὶ περὶ τοῦ ἀναγνωστηρίου, ὡς ἐπόπτης αὐτοῦ.

ΑΡΘ. 6. Ὁ εἰδικὸς γραμματεὺς συντάσσει τὰ πρακτικὰ ἑκάστης συνεδριάσεως ἐν τῷ ἐπὶ τούτῳ κώδικι, ἐξ οὗ ἀναγινώσκει αὐτὰ ἐν τῇ ἐνάρξει τῆς ἑπομένης, καὶ ἐγκριθέντα ὑπὸ τοῦ συλλόγου συνυπογράφει μετὰ τοῦ προέδρου· συντάσσει δὲ ἐν ἰδίῳ βιβλίῳ καὶ συνυπογράφει καὶ τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τῶν κοσμητόρων.

ΑΡΘ. 7. Τοῦ γενικοῦ γραμματέως ἀπόντος ἢ κωλυομένου ἐκπληροῖ τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ὁ εἰδικὸς καὶ τἀνάπαλιν· ἀπόντων δὲ καὶ τῶν δύο, οἱ ἀντιπρόεδροι.

ΑΡΘ. 8. Ὁ βιβλιοφύλαξ φροντίζει περὶ τῆς αὐξήσεως καὶ καλῆς διατηρήσεως τῆς βιβλιοθήκης, τηρεῖ τοὺς ἑξῆς ἀκριβεῖς βιβλίων καταλόγους· α) τοπικόν, β') ἀλφαβητικόν, γ') ἐπιστημονικὸν καὶ δ') τῶν εἰσερχομένων βιβλίων, χειρογράφων, χαρτῶν, πινάκων κτλ. μετὰ τοῦ ὀνόματος τῶν δωρητῶν, παρέχει πᾶσαν εὐκολίαν τοῖς βουλομένοις ἐργάζεσθαι ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ καὶ δανείζει τοῖς μέλεσι βιβλία κατὰ τὰς εἰδικὰς περὶ τούτου διατάξεις, ὑπεύθυνος ὢν διὰ πᾶν τὸ ἀπολεσθέν.

ΑΡΘ. 9. Ὁ ταμίας κρατεῖ τὸ ταμεῖον τοῦ συλλόγου ὑπεύθυνος ὢν διὰ πάντα τὰ εἰς αὐτὸ εἰσερχόμενα χρήματα, φροντίζει περὶ τῆς ἐν καιρῷ εἰσπράξεως τῶν συνδρομῶν διὰ τῶν διπλοτύπων ὑπὸ τοῦ λογιστοῦ ἐκδιδομένων, ὑπ' αὐτοῦ δὲ ὑπογεγραμμένων, τηρεῖ τὰ ἑξῆς τρία βιβλία· α) βιβλίον *καθολικόν*, β') ταμείου καὶ γ') τῶν ἐτησίων συνδρομῶν τῶν μελῶν· οὐδέποτε δαπανᾷ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τῇ τοῦ προέδρου ἐντολῇ, φυλάττων τὰ πρὸς πληρωμὴν ἀποστελλόμενα αὐτῷ ἐντάλματα· ἀποτελεῖ δὲ μέλος τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς.

ΑΡΘ. 10. Ὁ λογιστὴς κρατεῖ λογιστικὸν βιβλίον, *καθολικόν*, καὶ ἐκδίδωσι τὰς ἀποδείξεις τῶν εἰσπράξεων καὶ τὰ πρὸς πληρωμὴν ἐντάλματα, ὑπογράφων αὐτά· ἀποτελεῖ δὲ μέλος τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς.

ΑΡΘ. 11. Οἱ κοσμήτορος συνερχόμενοι τακτικῶς μὲν ἅπαξ τοῦ μηνός, ἐκτάκτως δὲ κατὰ πρόσκλησιν τοῦ προέδρου, συσκέπτονται περὶ πάντων τῶν ἀφορώντων εἰς τὸν σύλλογον καὶ ἀποφασίζουσι διὰ πλειονοψηφίας τῶν ἐν ταῖς συνεδριάσεσι παρόντων. Ἐν δὲ τῇ λήξει τῆς ἐτησίας περιόδου συνερχόμενοι πάντες παραδιδόασι τοῖς διαδόχοις αὐτῶν σῶα καὶ ἀνελλιπῆ καὶ ἐν καλῇ καταστάσει τὰ ἀρχεῖα, τὰ βιβλία καὶ πάντα τὰ τοῦ συλλόγου, συντάσσοντες πρᾶξιν ἐπὶ τούτῳ καταχωριζομένην ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῶν συνεδριάσεων τῶν κοσμητόρων καὶ συνυπογραφομένην ὑπ' αὐτῶν τε καὶ τῶν διαδόχων αὐτῶν.

ΑΡΘ. 12. Ἐν δυσὶν ἐκτάκτοις συνεδριάσεσιν, ἐπὶ τούτῳ συγκαλουμέναις κατὰ τὰς δύο πρώτας ἑβδομάδας τοῦ ἀπριλίου, οἱ κοσμήτορες ἀναγινώσκουσι τὰς ἐξῆς ἐκθέσεις· ὁ μὲν προεδρεύων τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς ἀντιπρόεδρος περὶ τῶν δημοσίων διαλέξεων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐν τῷ συλλόγῳ γιγνομένων· ὁ δὲ γενικὸς γραμματεὺς ἔκθεσιν περὶ τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ συλλόγου καὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ἀναγνωστηρίου· ὁ δὲ εἰδικὸς συνοπτικὴν ποιεῖται περίληψιν τῶν λοιπῶν ἐτησίων τοῦ συλλόγου ἐργασιῶν· ὁ δὲ βιβλιοφύλαξ ἀναγινώσκει ἔκθεσιν περὶ τῆς καταστάσεως τῆς βιβλιοθήκης καὶ περὶ τῶν μέσων τῆς αὐξήσεως καὶ βελτιώσεως αὐτῆς· ὁ δὲ ταμίας ἔκθεσιν περὶ τῶν προσόδων καὶ δαπανῶν τοῦ λήξαντος ἔτους, τῆς καταστάσεως τοῦ ταμείου καὶ τῶν καθυστερούντων μελῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῶν μελῶν.

ΑΡΘ. 13. Τὰ συγκροτοῦντα τὸν σύλλογον μέλη εἰσὶ τακτικά, ἐπίτιμα καὶ ἀντεπιστέλλοντα.

ΑΡΘ. 14. Καθήκοντα τῶν μελῶν εἰσιν ἡ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τοῦ συλλόγου μέριμνα καὶ συνδρομὴ αὐτῶν καὶ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀνατιθεμένων αὐτοῖς ἐντολῶν.

ΑΡΘ. 15. Τὰ ἐπίτιμα καὶ ἀντεπιστέλλοντα μέλη παρεπιδημοῦντα ἐν Κωνσαντινουπόλει καὶ παρευρισκόμενα ἐν ταῖς τοῦ συλλόγου συνεδριάσεσιν ἀπολαύουσι τῶν αὐτῶν ὧν καὶ τὰ τακτικὰ μέλη δικαιωμάτων.

ΑΡΘ. 16. Νέα τακτικὰ μέλη δέχεται ὁ σύλλογος, ὅσα ἐν Κωνσταντινουπόλει ἢ ἀλλαχοῦ διαμένοντα προταθῶσιν ἐγγράφως ὑπὸ τριῶν τοῦ συλλόγου τακτικῶν μελῶν, ὑπευθύνων ὄντων διὰ τὴν πρὸς τὸν σύλλογον ἐκπλήρωσιν ὅντων διὰ τὴν πρὸς τὸν σύλλογον ἐκπλήρωσιν τῶν προτεινομένων.

ΑΡΘ. 17. Ἐπίτιμα μέλη ἐκλέγει ὁ σύλλογος τῇ προτάσει των κοσμητόρων ἢ τινος τῶν διαρκῶν ἐπιτροπῶν ἄνδρας ἐπὶ φιλολογικαῖς καὶ ἐπιστημονικαῖς διαπρέποντας γνώσεσιν, ἢ εὐεργετήσαντας διαφερόντως τὸν σύλλογον, ἢ μεγάλως συντελέσαντας εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τῆς παιδείας.

ΑΡΘ. 18. Ἀντεπιστέλλοντα μέλη ἐκλέγει ὁ σύλλογος, τῇ προτάσει ὡσαύτως τῶν κοσμητόρων ἢ τινος τῶν διαρκῶν ἐπιτροπῶν, ἄνδρας λογίους ἐκτὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως διατρίβοντας, ὅσοι ἂν προσφέρωσιν αὐτῷ πόνημά τι αὐτῶν λόγου ἄξιον ἢ συντελῶσιν εἰς διάδοσιν τῶν γραμμάτων καὶ διάσωσιν τῶν ἀρχαίων μνημείων.

ΑΡΘ. 19. Ἡ ἐκλογὴ τῶν νέων μελῶν, τακτικῶν, ἐπιτίμων καὶ ἀντεπιστελλόντων, γίνεται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας καὶ κατ' ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τῶν παρόντων μελῶν, ἀφοῦ τὰ ὀνόματα τῶν ἐκλεγθησομένων προαγγελθῶσιν ὑπὸ τοῦ προέδρου ἐν τῇ προηγουμένῃ συνεδριάσει.

ΑΡΘ. 20. Πρὸς ἕκαστον τῶν ἐκλεγομένων μελῶν ὁ σύλλογος ἐκδίδωσι δίπλωμα φέρον τὴν μεγάλην αὐτοῦ σφραγῖδα καὶ ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γενικοῦ γραμματέως· ἅμα δὲ ἀποστέλλει αὐτῷ καὶ ἀντίτυπον τοῦ κανονισμοῦ πρὸς γνῶσιν τοῦ σκοποῦ καὶ τῶν μέσων, δι' ὧν ἐνεργεῖ πρὸς ἐπίτευξιν αὐτοῦ.

ΑΡΘ. 21. Ἐκ τῶν νέων μελῶν τὰ μὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμένοντα λαμβάνοντα τὸ δίπλωμα ὑπογράφουσιν ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν ἐπιδόσεων πρὸς ἀπόδειξιν τῆς παραλαβῆς αὐτοῦ, τὰ δ' ἀλλαχοῦ διαμένοντα δι' ἐπιστολῆς ἀγγέλλουσι τὴν παραλαβὴν τοῦ διπλώματος καὶ τοῦ κανονισμοῦ.

ΑΡΘ. 22. Τὰ τακτικὰ μέλη ἐν Κωνσταντινουπόλει ἢ ἀλλαχοῦ διαμένοντα καταβάλλουσιν ἅπαξ μὲν ὡς δικαίωμα διπλώματος μίαν ὀθωμανικὴν λίραν, ἐτησίως δὲ ὡσαύτως μίαν ὀθωμανικὴν λίραν πληρωτέαν ἅμα τῇ ἐνάρξει ἑκάστου συλλογικοῦ ἔτους.

ΑΡΘ. 23. Πᾶν μέλος τακτικὸν μὴ ἀποτίσαν τὴν ἐτησίαν αὐτοῦ συνδρομὴν ἐπὶ ἔτος καὶ μετὰ πρώτην καὶ δευτέραν ἔγγραφον πρόσκλησιν τοῦ ταμίου ἐντὸς τριμηνίας ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ ἔτους μὴ καταβάλλον τὰ ὀφειλόμενα, ἀπαλείφεται τοῦ μητρῴου καὶ ἀπὸ τοῦ κατ' ἔτος ἐν τῷ περιοδικῷ δημοσιευομένου καταλόγου τῶν μελῶν, καὶ τοῦ λοιποῦ οὐδόλως γίγνεται δεκτόν, ἂν μὴ πρότερον ἀποδῷ πάντα τὰ καθυστεροῦντα μέχρι τῆς νέας αὐτοῦ αἰτήσεως.

ΑΡΘ. 24. Πᾶς συγγραφεὺς μέλος τοῦ συλλόγου ἐκλεγόμενος πέμπει τῇ βιβλιοθήκῃ τὰ ἑαυτοῦ συγγράμματα.

ΑΡΘ. 25. Πάντα τὰ μέλη λαμβάνουσι δωρεὰν τὸ περιοδικὸν τοῦ συλλόγου σύγγραμμα, τὸ ἀρχαιολογικὸν παράρτημα καὶ πᾶν ὅ,τι ἄλλο παρ' αὐτοῦ δημοσιεύεται. Τὰ δὲ νέα μέλη λαμβάνουσι τὸ περιοδικὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἐξελέχθησαν.

ΑΡΘ. 26. Ἀποκλείεται τοῦ συλλόγου πᾶν μέλος, οὗ ἂν ἡ διαγωγὴ κριθῇ ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν τιμὴν καὶ συντήρησιν αὐτοῦ· ἡ δ' ἀπόφασις αὕτη ἐκτελεῖται κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον· πέντε τακτικὰ μέλη ἐγχειρίζουσι τῷ προέδρῳ τοῦ συλλόγου ἔγγραφον αἴτησιν περὶ συγκροτήσεως ἐκτάκτου συνεδριάσεως τοῦτον καὶ μόνον ἐχούσης τὸν σκοπόν· τῆς δ' αἰτήσεως ταύτης δεκτῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ συλλόγου, ὁρίζεται ἡ ἔκτακτος συνεδρίασις καὶ ἐξαγγέλλεται πρὸ μηνὸς δι' ἐγκυκλίου τοῦ προέδρου ἅπασι τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει

μέλεσι, προσκαλεῖται δὲ καὶ ὁ ἐγκαλούμενος προσελθεῖν εἰς αὐτὴν πρὸς ἀπολογίαν αὐτοπροσώπως, ἢ, ἂν ἀποδημῇ, δι' ἐπιστολῆς· μετὰ δὲ ταῦτα ἀποσυρομένου τοῦ ἐγκαλουμένου, ἂν παρῇ, ὁ σύλλογος ἀποφασίζει διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας, ἡ δ' ἀπόφασις αὕτη ἔχει κῦρος, ὅταν παρόντων εἴκοσι καὶ πέντε τοὐλάχιστον μελῶν ψηφισθῇ ὑπὸ τῶν δύο τρίτων τούτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν συνεδριάσεων.

ΑΡΘ. 27. Αἱ συνεδριάσεις τοῦ συλλόγου εἰσὶ τακτικαὶ καὶ ἔκτακτοι· καὶ αἱ μὲν τακτικαὶ ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος γινόμεναι ἐν ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ ὁριζομένῃ ἐν ἀρχῇ τῆς χειμερινῆς καὶ θερινῆς ἐξαμηνίας εἰσὶ δημόσιαι, αἱ δὲ ἔκτακτοι ἀποκλειστικαὶ τοῖς τοῦ συλλόγου μέλεσι πλὴν τῶν συνεδριάσεων, καθ' ἃς ἀναγινώσκονται αἱ ἐκθέσεις τῶν κοσμητόρων, τῶν διαρκῶν ἐπιτροπῶν κτλ.

ΑΡΘ. 28. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ συλλόγου ἐν ταῖς συνεδριάσεσι γίνονται συνήθως διὰ φανερᾶς ψηφοφορίας καὶ κατ' ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν, διὰ μυστικῆς δ' ὅσαι ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ ὁρίζονται, ἢ ὅταν τοῦτο αἰτηθῇ ὑπὸ πέντε τοὐλάχιστον μελῶν.

ΑΡΘ. 29. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ συλλόγου, ὅσας ἂν ἐγκρίνωσιν οἱ κοσμήτορες, ἐν ἰδίῳ καταγράφονται πίνακι ἐκτιθεμένῳ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων.

ΑΡΘ. 30. Ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τοῦ συλλόγου μόνον τὰ μέλη ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναγινώσκειν πραγματείαν τινὰ ἢ κοινοποιεῖν τι, συζητεῖν καὶ ψηφοφορεῖν παρόντα, ξένοι δὲ τῷ συλλόγῳ εἰσαγόμενοι ὑπό τινος τῶν μελῶν δύνανται τῇ τοῦ προέδρου συναινέσει ἀνακοινώσασθαί τι ἐγγράφως ἢ προφορικῶς.

ΑΡΘ. 31. Ἀπαγορεύεται πᾶσα πολιτικὴ καὶ θρησκευτικὴ συζήτησις.

ΑΡΘ. 32. Γλῶσσα, ἐν ᾗ γράφονται αἱ πραγματεῖαι, τὰ πρακτικὰ καὶ γίνονται αἱ συζητήσεις, ἐστὶν ἡ ἑλληνική· μόνον δὲ τοῖς ἑτεροglώσσοις ἐπιτρέπεται γράφειν, ἀναγινώσκειν καὶ συζητεῖν καὶ ἐν ἑτέρᾳ γλώσσῃ.

ΑΡΘ. 33. Ἡμερησία διάταξις ἑκάστης τακτικῆς συνεδριάσεως, παρασκευαζομένη ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γενικοῦ γραμματέως, περιλαμβάνει

α') ἀνάγνωσιν τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως, ἃ ἐγκριθέντα ὑπὸ τοῦ συλλόγου ὑπογράφονται ὑπό τοῦ προέδρου καὶ τοῦ εἰδικοῦ γραμματέως·

β') ἀνάγνωσιν τῆς ἀλληλογραφίας·

γ') κοινοποίησιν προσφορῶν βιβλίων, χειρογράφων κτλ.

δ') προτάσεις γινομένας παρὰ τῶν κοσμητόρων, τῶν ἐπιτροπῶν, τῶν μελῶν·

ε') ἐγγράφους ἢ προφορικὰς ἀνακοινώσεις περὶ παντὸς φιλολογικοῦ ἢ ἐπιστημονικοῦ ζητήματος·

ς') συζητήσεις ἐπ' αὐτῶν τηρουμένης ἀκριβῶς τῆς τάξεως, καθ' ἣν ἂν ἕκαστον τῶν μελῶν αἰτήσηται τὸν λόγον.

ΑΡΘ. 34. Ὅσαι τῶν προτάσεων ἀντίκεινται πρὸς προγενεστέρας τοῦ συλλόγου ἀποφάσεις σημειοῦνται ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει μετὰ τῆς παραπομπῆς εἰς ταύτας.

ΑΡΘ. 35. Αἱ παρὰ τῶν ἐπιτροπῶν καὶ τῶν μελῶν προτάσεις δέον νὰ ἀποστέλλωνται τῷ γενικῷ γραμματεῖ δύο τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς συνεδριάσεως.

ΑΡΘ. 36. Νέαι προτάσεις μὴ ἐγγεγραμμέναι ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει ὑποβάλλονται αὐθημερὸν τῇ ἐπιψηφίσει τοῦ συλλόγου, ὅταν ἐγγράφως ὑποστηριχθῶσιν ὡς κατεπείγουσαι ὑπὸ πέντε μελῶν καὶ παραδεχθῇ ὁ σύλλογος τὸ κατεπείγον αὐτῶν.

ΑΡΘ. 37. Ἡ τῆς συζητήσεως ἐξακολούθησις ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος δύναται νὰ παρατεθῇ καὶ εἰς τὴν ἑπομένην συνεδρίασιν, ὑπὲρ ταύτην ὅμως οὐδαμῶς.

ΑΡΘ. 38. Αἱ παρὰ τῶν κοσμητόρων καὶ ἐπιτροπῶν προτάσεις ὑποστηρίζονται ἰδίᾳ ἐν ταῖς συζητήσεσιν ὑπό τινος αὐτῶν ὡς εἰσηγητοῦ.

ΑΡΘ. 39. Ἐν ταῖς συζητήσεσιν ἕκαστον μέλος αἰτεῖται καὶ λαμβάνει τὸν λόγον ἐν τῇ αὐτῇ συνεδριάσει ἅπαξ ἢ δὶς περὶ τοῦ αὐτοῦ πρὶν ἢ κλείσῃ ἡ συζήτησις· ὁ δὲ τελευταῖος λόγος δίδοται τῷ ἀναγνόντι ἢ κοινοποιήσαντι ἢ προτείναντι τὸ περὶ οὗ ἡ συζήτησις.

ΑΡΘ. 40. Πᾶσα πραγματεία ἀναγνωσθεῖσα ἢ κοινοποιηθεῖσα ἐγχειρίζεται ἐντὸς ἑβδομάδος τῷ γενικῷ γραμματεῖ καὶ κατατίθεται ἐν τοῖς ἀρχείοις.

ΑΡΘ. 41. Ἡ ἡμερησία διάταξις ἑκάστης ἐκτάκτου συνεδριάσεως ὁριζομένη ὑπὸ τῶν κοσμητόρων ἀγγέλλεται ἐν καιρῷ πρὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτῆς πρὸς γνῶσιν τῶν μελῶν,

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ τῶν διαρκῶν καὶ ἐκτάκτων ἐπιτροπῶν.

ΑΡΘ. 42. Ὁ σύλλογος ἐκλέγει κατ' ἔτος διαρκεῖς ἐπιτροπὰς τὰς ἑξῆς· α') φιλολογικήν, β') ἀρχαιολογικήν, γ') ἐκπαιδευτικήν, δ') ἀνθρωπολογικήν, ε') ἐπιστημονικήν, ς') οἰκονομικήν, ζ') συντακτικήν, πρὸς δημοσίευσιν τοῦ περιοδικοῦ τοῦ συλλόγου συγγράμματος, η') ἐλεγκτικήν.

ΑΡΘ. 43. Αἱ ἐπιτροπαὶ αὗται σκοπὸν προτίθενται τὴν ἐνίσχυσιν καὶ διευκόλυνσιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ συλλόγου.

ΑΡΘ. 44. Ἡ φιλολογικὴ ἐπιτροπὴ α') μεριμνᾷ περὶ τῆς ἐκδόσεως τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν καὶ συγγραφέων καὶ τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας· β') ἀσχολεῖται περὶ φιλολογικὰς μελέτας καὶ ἰδίᾳ τὰς ἀφορώσας εἰς τὴν ἔρευναν τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις χειρογράφων, περὶ τὴν κρίσιν συλλογῶν γλωσσικῆς ὕλης, τῶν φιλολογικῶν διαγωνισμάτων, ἃ αὐτῇ ἀνατίθενται, καὶ τῶν φιλολογικῶν συγγραμμάτων ἢ ζητημάτων, ἅπερ παραπέμπονται αὐτῇ ὑπὸ τοῦ συλλόγου· γ') ἀνακοινοῦται τῷ συλλόγῳ τὰ πορίσματα τῶν μελετῶν αὐτῆς καὶ τῶν νεωτέρων φιλολογικῶν προόδων.

ΑΡΘ. 45. Ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐπιτροπὴ μεριμνᾷ περὶ τῶν ἀρχαίων ἐν γένει, ἤτοι α') περὶ τῶν πλαστικῶν, γλυπτῶν καὶ ἐνεπιγράφων μνημείων τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν τῆς ἀρχαιότητος· β') περὶ τῶν μᾶλλον σπουδαίων ἀρχαιολογικῶν ἀνακαλύψεων καὶ ἐρευνῶν· γ') περὶ τοπογραφικῶν καὶ γεωγραφικῶν ζητημάτων ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰς ἀρχαιολογικὰς σπουδάς· δ') περὶ τῆς διευκρινήσεως παλαιογραφικῶν κειμένων (οἷον ἐγγράφων, διπλωμάτων, χειρογράφων κτλ.) ἀναφερομένων εἰς τὴν ἀρχαίαν καὶ τὴν τῶν μέσων αἰώνων τοπογραφίαν, τὴν ὀνοματολογίαν καὶ τὴν καλλιτεχνίαν· ἀνακοινοῦται δὲ τῷ συλλόγῳ τὰς ἑκάστοτε γιγνομένας ἀρχαιολογικὰς ἀνακαλύψεις καὶ ἐρεύνας.

ΑΡΘ. 46. Ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ α') μεριμνᾷ περὶ τῶν πρὸς διάδοσιν τῆς πρώτης καὶ μέσης παιδεύσεως ἀμφοτέρων τῶν φύλων, περὶ διδακτικῶν βιβλίων καὶ τῶν πρὸς βράβευσιν τοιούτων ἀγωνοθετημάτων καὶ περὶ διδακτικῶν μεθόδων· β') ἐρευνᾷ περὶ τῆς πνευματικῆς καὶ οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν ἡμετέρων σχολείων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ ὁθωμανικοῦ κράτους· γ') ἀνακοινοῦται τῷ συλλόγῳ τὰς προόδους καὶ τὰς μεταρρυθμίσεις τῆς πρώτης καὶ μέσης παιδεύσεως παρὰ τοῖς πεπολιτισμένοις λαοῖς.

ΑΡΘ. 47. Ἡ ἀνθρωπολογικὴ ἐπιτροπὴ μεριμνᾷ α') περὶ τῶν προϊστορικῶν μνημείων ἐν ταῖς ἡμετέραις χώραις· β') περὶ ἐθνογραφικῶν χαρακτήρων τῶν ἀρχαίων λαῶν· γ') περὶ τῶν ἠθῶν, ἠθῶν, θεσμῶν, νομοθεσιῶν καὶ λοιπῶν τῆς ἀρχαιότητος καὶ τῶν νεωτέρων χρόνων καὶ περὶ τῆς ἐπιδράσεως αὐτῶν εἰς τὴν διαδοχικὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τοῦ πολιτισμοῦ· δ') ἀνακοινοῦται τῷ συλλόγῳ τὰς νεωτέρας ἀνθρωπολογικὰς προόδους καὶ ἀνακαλύψεις.

ΑΡΘ. 48. Ἡ ἐπιστημονικὴ ἐπιτροπὴ α') ἀσχολεῖται περὶ τὰς μαθηματικάς, φυσικὰς καὶ ζωϊκὰς (φυσιολογικὰς) ἐπιστήμας· β') καθίστησι γνωστὴν τῷ συλλόγῳ πᾶσαν νεωτέραν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν καὶ ἀνακάλυψιν καὶ ἰδίᾳ τὰς ἐκ τῶν ἐπιστημῶν πρακτικὰς ὠφελείας ταῖς ἡμετέραις χώραις.

ΑΡΘ. 49. Ἡ οἰκονομικὴ ἐπιτροπὴ α) μεριμνᾷ περὶ τῆς τακτικῆς διαχειρίσεως καὶ αὐξήσεως τῶν πόρων τοῦ συλλόγου· β') συντάσσει καὶ ἀναγινώσκει ἐν συνεδριάσει τοῦ συλλόγου κατ' ἔτος ἔκθεσιν γενικὴν τῆς κινητῆς καὶ ἀκινήτου οὐσίας αὐτοῦ· γ') συνεννοουμένη μετὰ τῶν κοσμητόρων καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτροπῶν συντάσσει τὸν ἐτήσιον τοῦ συλλόγου προϋπολογισμόν, ὃν καὶ καθυποβάλλει ἅμα τῷ ἀπολογισμῷ τοῦ λήξαντος ἔτους τῇ ἐπιψηφίσει τοῦ συλλόγου.

ΑΡΘ. 50. Ἡ ἐλεγκτικὴ ἐπιτροπὴ τριμελὴς οὖσα, ἐξετάζει κατὰ τριμηνίαν τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ συλλόγου· ἐν δὲ τῷ τέλει τοῦ ἔτους μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς λογοδοσίας τοῦ ταμίου ποιεῖται τὴν ἐτησίαν αὐτῆς ἔκθεσιν· ὑπογράφει δὲ καὶ τοὺς ἰσολογισμοὺς τῶν βιβλίων.

ΑΡΘ. 51. Ἑκάστη τῶν ἐπιτροπῶν τούτων συνεδριάζει ἅπαξ τοὐλάχιστον τοῦ μηνός, συσκέπτεται καὶ ἀποφασίζει διὰ πλειοψηφίας τῶν ἐν τῇ συνεδριάσει παρόντων, τηρεῖ ἐν ἰδίῳ βιβλίῳ πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων ὑπογεγραμμένα ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ γραμματέως αὐτῆς, ἐξ ὧν καὶ κοινοποιεῖ τὰ μᾶλλον λόγου ἄξια ἐν ταῖς τοῦ συλλόγου συνεδριάσεσι, καὶ προβάλλει εἰς σκέψιν τῷ συλλόγῳ σπουδαῖα καὶ εἰς αὐτὸν ἀφορῶντα ζητήματα.

ΑΡΘ. 52. Αἱ ἐπιτροπαί, φιλολογική, ἀρχαιολογική, ἐκπαιδευτική, ἀνθρωπολογική καὶ ἐπιστημονική, παρασκευάζουσι πρὸς δημοσίευσιν ἐν τῷ περιοδικῷ τὸ βιβλιογραφικὸν δελτίον, ἐνέχον συνοπτικὴν ἐπιθεώρησιν τῶν ἐκδιδομένων βιβλίων, τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς ἐργασίας ἑκάστης τῶν ἐπιτροπῶν τούτων.

ΑΡΘ. 53. Τῇ προτάσει τῶν ἀρμοδίων ἐπιτροπῶν ὁ σύλλογος ἀνατίθησι τοῖς ἀντεπιστέλλουσιν αὐτοῦ μέλεσι τὴν ἔρευναν ἐπιστημονικῶν ζητημάτων, ἀρχαίων ἢ προϊστορικῶν μνημείων, τὴν ἀντιγραφὴν χειρογράφων, ἐπιγραφῶν κτλ. ἢ ἐν ἀνάγκῃ ἰδίας ἀποφασίζει ἀποστολάς.

ΑΡΘ. 54. Τὰ εἰς τὸν σύλλογον ἀποστελλόμενα συγγράμματα παραπέμπονται εἰς τὰς ἁρμοδίας ἐπιτροπάς, ὅπως ἐπ' αὐτῶν ἔκθεσιν ποιήσωνται, ἂν αἰτήσηται τοῦτο ὁ συγγραφεύς, ἢ κρίνῃ ὠφέλιμον ὁ σύλλογος. Εἰς τὰς ἐπιτροπὰς ὡσαύτως παραπέμπονται καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἀναφυόμενα ζητήματα καὶ ἀναφερόμενα εἰς τὰς εἰδικὰς αὐτῶν ἐργασίας πρὸς κρίσιν ἐν καιρῷ καὶ γνωμοδότησιν. Αἱ δὲ ἐπιγραφαὶ παραπέμπονται τῇ ἀρχαιολογικῇ ἐπιτροπῇ, ὅπως ἐν καιρῷ ἐξενέγκῃ τὴν κρίσιν αὐτῆς.

ΑΡΘ. 55. Ἐν δυσὶν ἐκτάκτοις συνεδριάσεσι, κατὰ τὰς δύο τελευταίας τοῦ μαρτίου ἑβδομάδας, ἑκάστη τῶν ἐπιτροπῶν ὑποβάλλει τῷ συλλόγῳ ἔκθεσιν τῶν ἐτησίων αὐτῆς ἐργασιῶν (πλὴν τῆς ἐλεγκτικῆς ποιουμένης τοῦτο μετὰ τὴν λογοδοσίαν τοῦ ταμίου κατὰ τὸ 50 ἄρθρον). Ἐν ταῖς συνεδριάσεσι ταύταις ἀναγινώσκονται ὡσαύτως καὶ αἱ εἰδικαὶ αὐτῶν ἐκθέσεις περὶ τῶν βραβείων τῶν διαγωνισμάτων, ἃ ἂν τύχωσιν ἑκάστη πρὸς κρίσιν ἀνατεθειμένα.

ΑΡΘ. 56. Αἱ ἐκθέσεις ἑκάστης ἐπιτροπῆς δημοσιεύονται ἐν τῷ περιοδικῷ, ἂν ἐγκριθῶσιν.

ΑΡΘ. 57. Αἱ ἔκτακτοι ἐπιτροπαὶ διορίζονται ἐπὶ ῥητῇ προθεσμίᾳ· ταύτης δὲ ληξάσης, ἂν μὴ ἀποχρώντως ἐνώπιον τοῦ συλλόγου δικαιολογήσωσι τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐκθέσεως αὐτῶν, θεωροῦνται παρητημέναι, ὁ δὲ σύλλογος προβαίνει εἰς ἐκλογὴν ἄλλων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Περὶ τῶν δημοσίων διαλέξεων.

ΑΡΘ. 58. Αἱ δημόσιαι διαλέξεις γίνονται ἐν γλώσσῃ καταληπτῇ καὶ πραγματεύονται περὶ διαφόρων θεμάτων ὠφελίμων τῇ ἡμετέρᾳ κοινωνίᾳ.

ΑΡΘ. 59. Ὅσα τῶν μελῶν τοῦ συλλόγου μέλλουσι ποιήσεσθαι διαλέξεις, ὀφείλουσι μετὰ τὰς διακοπὰς ἅμα τῇ ἐνάρξει τῶν τοῦ συλλόγου ἐργασιῶν ἐγγράφεσθαι σημειούμενα καὶ τὸ θέμα τῶν διαλέξεων· ὁ δὲ πρόεδρος τοῦ συλλόγου μετὰ τοῦ προέδρου τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς ἐγκρίναντες τὰ θέματα συντάσσουσι τὸ πρόγραμμα κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀγορητῶν καὶ τὴν πληθὺν τῶν διαλέξεων καὶ καθυποβάλλουσιν αὐτὸ τῇ ἐπιψηφίσει τοῦ συλλόγου.

ΑΡΘ. 60. Ἂν μετὰ τὸν ὁρισμὸν τοῦ προγράμματος ἐπιθυμῇ τι τῶν μελῶν τοῦ συλλόγου ὁμιλῆσαι, ὀφείλει αἴτησιν ποιεῖσθαι τῷ προέδρῳ ἀγγέλλον ἅμα καὶ ὃ πραγματευθήσεται θέμα· ὁ δὲ πρόεδρος λαμβάνων καὶ τὴν γνώμην τοῦ προέδρου τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἂν ἐγκρίνῃ αὐτό, ὁρίζει τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος, καθ' ἣν γενήσεται ἡ διάλεξις καὶ ἀγγέλλει τοῦτο ἐν τῇ ἑπομένῃ τοῦ συλλόγου συνεδριάσει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ τοῦ περιοδικοῦ.

ΑΡΘ. 61. Τὸ περιοδικὸν τοῦ συλλόγου σύγγραμμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «**Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος**» κατ' ἔτος ἐκδιδόμενον περιλαμβάνει

α') κατάλογον 1) τῶν μελῶν τοῦ συλλόγου μετὰ τῆς χρονολογίας τῆς ἐγγραφῆς, τοῦ ἐπαγγέλματος καὶ τῆς διαμονῆς αὐτῶν· 2) τῶν κοσμητόρων καὶ τῶν μελῶν τῶν διαρκῶν ἐπιτροπῶν·

β') τὰ ἔργα τοῦ συλλόγου, οἷον, ἀναγνώσματα, πρακτικά, ἐκθέσεις τῶν ἐπιτροπῶν, δημοσίας διαλέξεις κτλ.

γ') τὰ ἔργα τῶν ἄλλων συλλόγων, ὅσα πρὸς δημοσίευσιν ἀποστέλλονται καὶ ἐγκρίνει ἡ συντακτικὴ ἐπιτροπή·

δ') τὰ προγράμματα τῶν διαγωνισμάτων·

ε') κατάλογον τῶν χρηματικῶν δωρεῶν καὶ τῶν προσφορῶν χειρογράφων, βιβλίων, περιοδικῶν, ὀργάνων κτλ.

ς') ἐρανίσματα σπουδαῖα ἐκ ξένων βιβλίων καὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων·

ζ') πίνακας διασαφοῦντας τὰ ἐν τῷ περιοδικῷ·

η') βιβλιογραφικὸν δελτίον.

ΑΡΘ. 62. Ὁ σύλλογος ἐκδίδωσι καὶ ἴδιον παράρτημα τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ συγγράμματος, τὸ *Ἀρχαιολογικόν*.

ΑΡΘ. 63. Ἡ ἐπὶ τῆς συντάξεως καὶ δημοσιεύσεως ἐπιτροπή, ἀπαρτιζομένη ἐκ τοῦ γενικοῦ γραμματέως, τοῦ εἰδικοῦ γραμματέως τοῦ συλλόγου, τῶν γραμματέων τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῆς ἀρχαιολογικῆς, καὶ ἐξ ἄλλων τριῶν μελῶν κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ συλλόγου ἐκλεγομένων, ἀναδέχεται τὴν εὐθύνην τῆς ἐν καιρῷ ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ καὶ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ παραρτήματος, λαμβάνουσα πρὸς τοῦτο παρὰ τοῦ συλλόγου τὴν ἀναγκαίαν πίστωσιν καὶ πᾶσαν πληρεξουσιότητα πρὸς καταχώρισιν ὁλοκλήρων ἢ ἐν περιλήψει τῶν παρ' αὐτῆς ἐγκρινομένων πραγματειῶν, πρακτικῶν, ἐκθέσεων, δημοσίων διαλέξεων, καὶ πρὸς ἐπιδιόρθωσιν, ἐν ἀνάγκῃ, τῶν καταχωριζομένων.

ΑΡΘ. 64. Τὰ ἐν τῷ συλλόγῳ ἀναγνωσθέντα μόνον ἀδείᾳ αὐτοῦ ἐν φυλλαδίοις καὶ διὰ τῶν ἐφημερίδων προδημοσιεύονται· ἄνευ δὲ ἀδείας προδημοσιευόμενα ἀποκλείονται τοῦ περιοδικοῦ.

ΑΡΘ. 65. Ἡ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ ἔκθεσιν ποιεῖται περὶ τοῦ περιοδικοῦ καὶ περὶ τῶν μέσων τῆς βελτιώσεως αὐτοῦ, ἀναγινωσκομένην ἐν ταῖς κατὰ τὸν μάρτιον ἐκτάκτοις συνεδριάσεσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ τῶν φιλολογικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν σχέσεων τοῦ συλλόγου.

ΑΡΘ. 66. Ὁ σύλλογος διατηρεῖ φιλολογικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς σχέσεις πρὸς συλλόγους, ἀκαδημίας καὶ πανεπιστήμια, δεχόμενος παρ' αὐτῶν προσφορὰς βιβλίων καὶ κοινοποιήσεις φιλολογικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ζητημάτων, ἀντεπιστέλλων δ' αὐτοῖς δωρεὰν τὸ περιοδικὸν αὐτοῦ σύγγραμμα καὶ πᾶν ἄλλο παρ' αὐτοῦ δημοσιευόμενον καὶ πᾶσαν παρέχων αἰτουμένην κοινοποίησιν ἢ διασάφησιν, ὅταν αὐτῷ ἐφικτὴ ᾖ, περὶ φιλολογικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν ζητημάτων, ἢ ἀνακαλύψεων ἐν ταῖς ἡμετέραις χώραις γιγνομένων.

ΑΡΘ. 67. Τῇ προτάσει τῶν ἁρμοδίων ἐπιτροπῶν ὁ σύλλογος ἀνατίθησι τοῖς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις συλλόγοις τὴν ἐπιστημονικὴν ἐξέτασιν ἀρχαίων μνημείων, τὴν ἀντιγραφὴν χειρογράφων, ἐπιγραφῶν κτλ.

ΑΡΘ. 68. Ὁ σύλλογος ἐπιτρέπει, ἵνα ἐν τῷ περιοδικῷ αὐτοῦ δημοσιεύωνται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ 63 ἄρθρου καὶ ἐν ὀνόματι τῶν ἀποστελλόντων χειρόγραφα ἀνέκδοτα, ἐπιγραφαί, δημόσιαι διαλέξεις καὶ πραγματεῖαι ἀναγνωσθεῖσαι ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις συλλόγων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ τῆς βιβλιοθήκης, ὀργανοθήκης καὶ συλλογῶν.

ΑΡΘ. 69. Ὁ σύλλογος διατηρεῖ βιβλιοθήκην καὶ ἀναγνωστήριον πρὸς χρῆσιν τῶν μελῶν αὐτοῦ καὶ τοῦ δημοσίου κατὰ τὰς ἰδίας περὶ τούτων διατάξεις· πρὸς δὲ ὀργανοθήκην καὶ συλλογὰς ἀρχαιολογικάς, νομισματικὰς καὶ φυσιογραφικάς.

ΑΡΘ. 70. Κατ' ἔτος ὁ σύλλογος ἐν ταῖς ἀρχαιρεσίαις ἐκλέγει καὶ ἰδίους ἐπιμελητὰς δύο, τὸν μὲν τῶν ἀρχαιολογικῶν συλλογῶν, τὸν δ' ἕτερον τῶν φυσιογραφικῶν συλλογῶν καὶ τῆς ὀργανοθήκης.

ΑΡΘ. 71. Ὁ ἐπιμελητὴς τῶν ἀρχαιολογικῶν καὶ νομισματικῶν συλλογῶν φροντίζει περὶ τῆς καλῆς διατηρήσεως αὐτῶν, τηρεῖ ἴδιον βιβλίον ἐν ᾧ γράφει πότε εἰσῆλθον, ὑπὸ τίνα ἀριθμόν, πόθεν προῆλθον, τὸ εἶδος αὐτῶν, τὸν δωρητὴν καὶ εἴ τινα ἄλλην πληροφορίαν· κατ' ἔτος δέ, ἐν ταῖς ἐκτάκτοις συνεδριάσεσι τοῦ ἀπριλίου, ποιεῖται ἔκθεσιν τῆς καταστάσεως αὐτῶν λεπτομερῆ.

ΑΡΘ. 12. Ὁ ἐπιμελητὴς τῆς ὀργανοθήκης τοῦ συλλόγου καὶ τῶν φυσιογραφικῶν συλλογῶν φροντίζει ὡσαύτως περὶ τῆς καλῆς διατηρήσεως αὐτῶν, τηρεῖ βιβλίον, ἐν ᾧ ἐγγράφει τὰ εἴτε ἐξ ἀγορᾶς εἴτε ἐκ δωρεῶν εἰσερχόμενα ὄργανα καὶ τὰ φυσιογραφικὰ πράγματα μετὰ πάσης τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀπαιτουμένης ἀκριβείας· ἐν δὲ τῷ τέλει τοῦ ἔτους ποιεῖται ἔκθεσιν τῆς καταστάσεως τῆς τε ὀργανοθήκης καὶ τῶν φυσιογραφικῶν συλλογῶν.

ΑΡΘ. 73. Οἱ ἐπιμεληταὶ ὀφείλουσι, παραδιδόντες τὰ αὐτοῖς ἐμπεπιστευμένα τοῖς διαδόχοις αὐτῶν, ὑπογράφειν ἐν τοῖς κρατου-

μένοις ὑπ' αὐτῶν βιβλίοις, ἅπερ ὡσαύτως ὑπογράφουσι καὶ οἱ παραλαμβάνοντες, πρὸς δήλωσιν, οἱ μὲν ὧν παρέδωκαν οἱ δὲ ὧν παρέλαβον.

ΑΡΘ. 74. Αἱ ἐκθέσεις τῶν ἐπιμελητῶν δημοσιεύονται ἐν τῷ περιοδικῷ, ἂν ἐγκριθῶσιν ὑπὸ τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς.

ΑΡΘ. 75. Ὁ σύλλογος ἐν τῷ προϋπολογισμῷ αὐτοῦ ὁρίζει κατ' ἔτος ποσόν τι χρηματικὸν πρὸς διατήρησιν καὶ πλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης, τοῦ ἀναγνωστηρίου, τῆς ὀργανοθήκης καὶ τῶν συλλογῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Περὶ τῶν διαγωνισμάτων.

ΑΡΘ. 76. Ὁ σύλλογος τίθησι διαγωνίσματα ἐκ τῶν πόρων αὐτοῦ, ἢ ἄλλων φιλομούσων ἀνδρῶν ἀγωνοθετούντων, πρὸς διάδοσιν τῆς παιδείας ἢ πρὸς λύσιν διαφόρων φιλολογικῶν, ἀρχαιολογικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ζητημάτων.

ΑΡΘ. 77. Ἑκάστου διαγωνίσματος δημοσιεύεται πρόγραμμα, ἐν ᾧ ὁρίζονται ἀκριβῶς τὰ καθ' ἕκαστα τοῦ τε θέματος καὶ τῶν βραβείων.

ΑΡΘ. 78. Ἡ κρίσις ἑκάστου διαγωνίσματος ἀνατίθεται τῇ ἁρμοδίᾳ ἐπιτροπῇ, τῶν μελῶν αὐτῆς ἀποκλειομένων τοῦ διαγωνισμοῦ.

ΑΡΘ. 79. Τὰ χειρόγραφα τῶν πρὸς βράβευσιν ἀποστελλομένων πραγματειῶν οὐκ ἐπιστρέφονται τοῖς ἀποστείλασιν, ἀλλὰ μετὰ τὴν κρίσιν ἐν τοῖς ἀρχείοις κατατίθενται τοῦ συλλόγου, ὁπόθεν ὁ γράψας δύναται ἀντίγραφον λαβεῖν.

ΑΡΘ. 80. Ἐὰν μηδὲν πόνημα κριθῇ βραβεύσιμον, παρατείνεται τὸ θέμα καὶ εἰς τὸ ἑπιὸν ἔτος· ἐὰν δὲ καὶ τὸ δεύτερον μηδεμία πραγματεία κριθῇ βραβεύσεως ἀξία, ὁ σύλλογος λαμβάνων καὶ τὴν γνώμην τοῦ ἀγωνοθέτου ἢ ἀλλάσσει τὸ θέμα, ἢ δαπανᾷ τὰ χρήματα πρὸς ἀγορὰν βιβλίων ἢ ἐπιστημονικῶν συλλογῶν ἢ πρὸς ἔκδοσιν διδακτικῶν βιβλίων κ.τ.λ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Περὶ ὑποστηρίξεως ἀπόρων σχολείων καὶ ἱδρύσεως νέων.

ΑΡΘ. 81. Ὁ σύλλογος, κατὰ τοὺς πόρους αὐτοῦ καὶ τὰς ἐπὶ τούτῳ φιλομούσων ἀνδρῶν προσφοράς, ἀπονέμει ἐπὶ τῇ προτάσει τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς τὰς πρὸς ὑποστήριξιν ἀπόρων σχολείων ἢ πρὸς συστασιν νέων χρηματικὰς ἐπιχορηγίας.

ΑΡΘ. 82. Οὐδεμία χορηγεῖται ὑποστήριξις καὶ συνδρομὴ εἰς ὑπάρχοντα σχολεῖα, ἂν μὴ αἱ ἐφορίαι αὐτῶν προαποστείλωσιν ἔκθεσιν περὶ τῆς πνευματικῆς καὶ οἰκονομικῆς αὐτῶν καταστάσεως, ἐπικεκυρωμένην ὑπὸ τῆς ἐπιτοπίου ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς ἢ τῆς δημογεροντίας.

ΑΡΘ. 83. Ὁ σύλλογος, πρὸς γνῶσιν ἀκριβῆ τῆς ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς καταστάσεως τῶν ἡμετέρων ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, αἰτεῖται πληροφορίας παρὰ τῶν συλλόγων ἢ τῶν ἐν ἐκείναις ταῖς χώραις μελῶν αὐτοῦ, ἢ παρ' ἄλλων καταλλήλων προσώπων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Περὶ πόρων καὶ δαπανῶν.

ΑΡΘ. 84. Οἱ πόροι τοῦ συλλόγου συνίστανται

α') ἐκ τῶν προσόδων τῆς κινητῆς καὶ ἀκινήτου αὐτοῦ οὐσίας·

β') ἐκ τῆς ἐτησίας τῶν τακτικῶν μελῶν συνδρομῆς·

γ') ἐκ τοῦ δικαιώματος τῶν διπλωμάτων·

δ') ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν ἀντιτύπων τοῦ περιοδικοῦ·

ε') ἐκ τῶν προσφορῶν φιλομούσων καὶ φιλογενῶν ἀνδρῶν.

ΑΡΘ. 85. Ὁ σύλλογος δέχεται καὶ χρηματικὰς ἐπὶ ὡρισμένῳ σκοπῷ προσφοράς, ἤτοι πρὸς σύστασιν διαγωνισμάτων, πρὸς ἔκδοσιν τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων καὶ τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἄλλων διδακτικῶν καὶ ὠφελίμων βιβλίων, πρὸς ὑποστήριξιν ἀπόρων σχολείων, πρὸς πλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης καὶ τῶν συλλογῶν αὐτοῦ κτλ.

ΑΡΘ. 86. Πᾶν τακτικὸν μέλος ἐφάπαξ

δώδεκα ὀθωμανικὰς ἀποτίσαν λίρας ἀπαλλάσσεται τῆς ἐτησίας συνδρομῆς.

ΑΡΘ. 87. Οὐδεμία ἐκποίησις σπουδαία γίνεται, ἂν μὴ πρότερον ἡ οἰκονομικὴ ἐπιτροπὴ γνωμοδοτήσῃ καὶ ὡρισμένως προαγγελθῇ ἐν συνεδριάσει ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ διὰ τῶν ἐφημερίδων ὑπὸ τοῦ γενικοῦ γραμματέως, καὶ ἐν ἐκτάκτῳ ἐπὶ τούτῳ συνεδριάσει ἀποφασίσῃ ὁ σύλλογος.

ΑΡΘ. 88. Ὁ σύλλογος προτάσει τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς ψηφίζει κατ' ἔτος προϋπολογισμὸν ἐνέχοντα κατὰ κεφάλαια τὰς προσόδους καὶ δαπάνας αὐτοῦ.

ΑΡΘ. 89. Ἐν τῷ ταμείῳ τηροῦνται μόνον πεντήκοντα ὀθωμ. λίραι· τὰ δὲ περιπλέον χρήματα κατατίθενται ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ ταμίου ἐν τραπέζῃ, ὁριζομένῃ ὑπὸ τοῦ συλλόγου. Τὰ κατατεθειμένα χρήματα ἢ μέρος αὐτῶν λαμβάνονται ἀπὸ τῆς τραπέζης δι' *ἐπιταγῆς* (*chèque*), ὑπογεγραμμένης ὑπὸ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ ταμίου.

ΑΡΘ. 90. Οὐδέποτε τὰ ἐν τοῖς διαφόροις κεφαλαίοις τοῦ προϋπολογισμοῦ δαπανῶνται δι' ἄλλον ἢ δι' ὃν προωρίσθησαν σκοπόν· ἄλλως οἱ δαπανήσαντές εἰσιν ὑπεύθυνοι.

ΑΡΘ. 91. Ἑκάστου δαπάνας δύναται ὁ πρόεδρος ποιήσασθαι κατ' ἔτος μέχρι δισχιλίων γροσίων, οὐχὶ ὅμως ἐφάπαξ, ἀλλὰ κατὰ μικρὸν εἰς διαφόρους τοῦ συλλόγου ἀνάγκας· ἂν δὲ πλειόνων χρεία, ὀφείλει αἰτεῖσθαι καὶ τὴν τοῦ συλλόγου συναίνεσιν.

ΑΡΘ. 92. Οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων ὁρίζονται ὑπὸ τοῦ συλλόγου καὶ ἀποτίνονται τακτικῶς κατὰ μῆνα ὑπὸ τοῦ ταμίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Περὶ δωρητῶν καὶ εὐεργετῶν.

ΑΡΘ. 93. *Δωρηταὶ* ἀναγράφονται καὶ ἐν τῇ ἑπετείῳ τοῦ συλλόγου ἑορτῇ κηρύσσονται, ὅσοι δέκα καὶ πλέον λίρας ὀθωμανικὰς κατ' ἔτος προσφέρουσιν, ἢ ἐφάπαξ ἑκατὸν καὶ πλέον· *μεγάλοι* δὲ *δωρηταί*, ὅσοι κατ' ἔτος πεντήκοντα καὶ ἐπέκεινα λίρας χορηγοῦσιν, ἢ ἐφάπαξ πεντακοσίας καὶ ἐπέκεινα.

ΑΡΘ. 94. *Εὐεργέται* τοῦ συλλόγου ἢ τῶν γραμμάτων ἢ τῶν ἀπόρων σχολείων, κατὰ τὸν σκοπὸν τῆς προσφορᾶς, ἀναγράφονται καὶ ἀνακηρύσσονται, ὅσοι ἢ πρὸς προαγωγὴν τοῦ συλλόγου, ἢ πρὸς ἔκδοσιν τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων, τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἢ καὶ ἄλλων διδακτικῶν καὶ ὠφελίμων βιβλίων, ἢ πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀπόρων σχολείων προσφέρουσι κατ' ἔτος ἑκατὸν ὀθωμανικὰς λίρας καὶ ἐπέκεινα ἢ ἐφάπαξ ὡς κεφάλαιον χιλίας καὶ πλέον· *μεγάλοι* δ' *εὐεργέται*, ὅσοι πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν τῆς προαγωγῆς τοῦ συλλόγου, ἢ τῆς ἐκδόσεως τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων, ἢ τῆς ὑποστηρίξεως ἀπόρων σχολείων πεντακοσίας χορηγοῦσι κατ' ἔτος λίρας, ἢ ἐφάπαξ πεντακισχιλίας.

ΑΡΘ. 95. Τοῖς ἐκτάκτους χορηγίας ποιουμένοις ὁ σύλλογος ἀπονέμει ἐκτάκτους τιμάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Περὶ σφραγίδων τοῦ συλλόγου.

ΑΡΘ. 96. Ὁ σύλλογος ἔχει δύο σφραγῖδας φερούσας ἐν μέσῳ λυχνίαν μετ' ἐπιγραφῆς: '*Ελληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος ἐν Κωνσταντινουπόλει ῳχξα*', ὧν ἡ μὲν μεγάλη ἔκτυπος οὖσα τίθεται μόνον ἐν τοῖς διπλώμασι τῶν μελῶν, τῇ δὲ μικρᾷ σφραγίζονται αἱ ἐπιστολαί, τὰ βιβλία καὶ πάντα τὰ ἀντίτυπα τοῦ περιοδικοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Περὶ ἀρχαιρεσιῶν καὶ ἑπετείου παννυχίδος.

ΑΡΘ. Ἐν τῇ προτελευταίᾳ τοῦ ἀπριλίου κυριακῇ ὁ σύλλογος προβαίνει εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν νέων κοσμητόρων, τῶν μελῶν τῶν ἐπιτροπῶν καὶ τῶν ἐπιμελητῶν.

ΑΡΘ. 98. Ἕκαστος τῶν κοσμητόρων ἐκλέγεται μυστικῇ ψηφοφορίᾳ, ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ μέλη ἑκάστης ἐπιτροπῆς, προτεινόμενα ὑπὸ τῶν κοσμητόρων. ὡς καὶ οἱ ἐπιμεληταί.

ΑΡΘ. 99. Τῇ πρώτῃ τοῦ μαΐου κυριακῇ ἐν ἐπισήμῳ συνεδριάσει ὁ σύλλογος πανηγυρίζει ἐτησίως τὴν ἵδρυσιν αὐτοῦ· ἐν αὐτῇ δὲ ὁ μὲν πρόεδρος ποιεῖται γενικὴν ἔκθεσιν τῶν ἐτησίων ἐργασιῶν τοῦ συλλόγου, εἶτα ἀγγέλλει τὰ ὀνόματα τῶν νέων κοσμητόρων, ὁ δὲ νέος πρόεδρος ἀναγινώσκει ἐπιστημονικήν τινα

πραγματείαν. Ἐν ᾗ δὲ περιπτώσει ὁ αὐτὸς ἐκλεγῇ πρόεδρος, ὁ ἕτερος τῶν νέων ἀντιπροέδρων, ὁ πρόεδρος τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἐκπληροῖ τὴν ἐντολὴν ταύτην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'.

Περὶ τοῦ κύρους τοῦ κανονισμοῦ.

ΑΡΘ. 100. Ὁ παρὼν κανονισμὸς ἰσχύει ἐπὶ ἔτη δέκα, ὧν παρελθόντων, ὁ σύλλογος, ἂν ἐπὶ τῇ αἰτήσει δέκα μελῶν ἐγκρίνῃ τὴν ἀναθεώρησιν, ἐκλέγει ἐπιτροπὴν πρὸς σύνταξιν τοῦ νέου κανονισμοῦ, ὅστις καθυποβληθεὶς ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ συλλόγου ἐν ἐκτάκτῳ συνεδριάσει προαγγελλομένῃ ὑπὸ τοῦ προέδρου ἐν τῇ προηγουμένῃ καὶ ὑπὸ τοῦ γενικοῦ γραμματέως διὰ τῶν ἐφημερίδων καὶ ἐπικυρωθεὶς δημοσιεύεται ἔν τε τῷ περιοδικῷ καὶ ἰδίᾳ ὡς ὁ ἰσχύων τοῦ συλλόγου νόμος.

ΑΡΘ. 101. Ὁ σύλλογος ψηφίζεται καὶ συμπληρωματικὰς τοῦ παρόντος κανονισμοῦ διατάξεις μὴ ἀντικειμένας αὐτῷ, ἰσχυούσας δὲ ἐφ' ὅσον μὴ τροποποιηθῶσιν.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑΙ

ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

Α'. Περὶ τοῦ Γραφείου.

ΑΡΘ. 1. Ὁ γενικὸς γραμματεὺς ἐστὶν ὁ τοῦ γραφείου τοῦ συλλόγου διευθυντής.

ΑΡΘ. 2. Οἱ *κοσμήτορες*, οἱ *πρόεδροι* καὶ οἱ γραμματεῖς τῶν ἐπιτροπῶν, ὀφείλουσι διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἐγγράφου ἢ ἄλλην τινὰ πληροφορίαν, σχέσιν ἔχουσαν πρὸς τὸ γραφεῖον τοῦ συλλόγου, συνεννοεῖσθαι μετὰ τοῦ γενικοῦ γραμματέως προφορικῶς ἢ δι' ἐγγράφου σημειώσεως.

ΑΡΘ. 3. Αἱ πρὸς δημοσίευσιν ἐν ταῖς ἐφημερίσει κοινοποιήσεις τοῦ συλλόγου συντάσσονται καὶ πέμπονται, τῇ γνώσει καὶ τοῦ προέδρου, ὑπὸ τοῦ γενικοῦ γραμματέως· ὡσαύτως δ' ὑπ' αὐτοῦ πέμπονται πρὸς δημοσίευσιν καὶ ὅσα ἂν ὁ σύλλογος ἐγκρίνῃ, ὅπως δημοσιευθῶσι διὰ τῶν ἐφημερίδων.

Β'. Περὶ λογιστοῦ.

ΑΡΘ. *Μοναδικόν*. Ὁ λογιστής, ὡς καὶ ἐν τῷ ἄρθρ. 10 τοῦ κανονισμοῦ ἐρρήθη, τηρεῖ βιβλίον *καθολικόν*, ἐκδίδωσι καὶ ὑπογράφει τὰ ἐντάλματα πληρωμῆς, ἅτινα πέμπει τῷ προέδρῳ πρὸς ὑπογραφήν, ἐκδίδωσι τὰς ἀποδείξεις τῶν τακτικῶν καὶ ἐκτάκτων συνδρομῶν, ἃς πέμπει τῷ ταμίᾳ πρὸς ὑπογραφὴν καὶ εἴσπραξιν, λαμβάνων παρ' αὐτοῦ ἀπόδειξιν παραλαβῆς, τηρεῖ βιβλίον τῶν συνδρομῶν τῶν τακτικῶν μελῶν, ἐν ᾧ ἐν ἰδίᾳ σελίδι δι' ἕκαστον μέλος ἐγγράφει τὰς ἐκδιδομένας καὶ εἰσπραττομένας ἀποδείξεις μετὰ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν καὶ τῆς χρονολογίας τῆς τε ἐκδόσεως καὶ τῆς πληρωμῆς ἀκολούθως.

Γ'. Περὶ τῆς βιβλιοθήκης.

ΑΡΘ. 1. Ἡ βιβλιοθήκη ἐστὶν ἀνοικτὴ καθ' ἑκάστην, ἀπὸ τῆς 9—12 τῆς πρωΐας καὶ ἀπὸ τῆς 3 — 5 μ. μ. ὥρας, πλὴν τῶν κυριακῶν καὶ τῶν ἐπισήμων ἑορτῶν.

ΑΡΘ. 2. Οἱ τὴν βιβλιοθήκην ἐπισκεπτόμενοι ἢ οἱ μελετήσοντες ἐν αὐτῇ ἐγγράφουσι τὸ ἑαυτῶν ὄνομα καὶ τὸ παρ' αὐτῶν αἰτούμενον σύγγραμμα ἐν ἰδίῳ βιβλίῳ· ἐν τῷ τέλει δὲ τοῦ ἔτους ὁ βιβλιοφύλαξ ποιεῖται περὶ τούτων τὸν δέοντα λόγον.

ΑΡΘ. 3. Τῶν προσερχομένων τὰ μὲν μέλη λαμβάνουσι πρὸς ἀνάγνωσιν, οἷον ἂν αἰτήσωνται βιβλίον τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ· ἀποχωροῦντα δὲ παραδιδάσκουσι αὐτὸ τῷ βιβλιοφύλακι ἢ τῷ ὑπαλλήλῳ τῆς βιβλιοθήκης, τὰ δὲ μὴ μέλη δέον λαμβάνειν εἰσιτήριον βιβλιοθήκης κεκυρωμένον ταῖς ὑπογραφαῖς τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γενικοῦ γραμματέως καὶ φέρον τὴν σφραγῖδα τοῦ συλλόγου.

ΑΡΘ. 4. Ὁ βιβλιοφύλαξ κρατεῖ (ἄρθ. κανον. 8) βιβλίον εἰσόδου καὶ ἐξόδου καὶ τούσδε τοὺς καταλόγους, τοπικόν, ἀλφαβητικὸν καὶ ἐπιστημονικόν· δεχόμενος δὲ παρὰ τοῦ γενικοῦ γραμματέως τὰ προσενεχθέντα τῷ συλλόγῳ ἢ τὰ παρὰ τοῦ συλλόγου ἀγορασθέντα βιβλία, ὑπογράφει ἐν τοῖς ἐπὶ τούτῳ βιβλίοις εἰσόδου τῆς γενικῆς γραμματείας πρὸς δήλωσιν ὧν παρέλαβεν.

ΑΡΘ. 5. Πάντα τὰ τοῦ συλλόγου βιβλία, ἔντυπά τε καὶ χειρόγραφα, φέρουσιν ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου φύλλου καὶ ἐπὶ ἄλλης τινὸς σελίδος τὴν σφραγῖδα τοῦ συλλόγου, ἔσωθεν δὲ

τὸν ἀριθμὸν τῆς ταξινομήσεως ἐπὶ δελταρίων μετὰ τῶνδε τῶν γραμμάτων: « **Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος** ».

ΑΡΘ. 6. Τὰ μέλη καὶ αἱ ἐπιτροπαὶ τοῦ συλλόγου δύνανται λαμβάνειν κατ' οἶκον ἐπὶ διπλοτύπῳ ἀποδείξει βιβλία, ἀλλ' ὀφείλουσιν ἐπιστρέφειν ταῦτα ἐντὸς μηνός· τὸν δὲ μὴ ἐκπληρώσαντα τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ὁ βιβλιοφύλαξ καταγγέλλει τῷ συλλόγῳ, ὅστις ἀποφαίνεται περὶ τοῦ πρακτέου.

ΑΡΘ. 7. Ἡ χρῆσις τῆς μελάνης ἀπαγορεύεται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ. Αἱ σημειώσεις λαμβάνονται διὰ μολυβδοκονδύλου.

ΑΡΘ. 8. Πᾶς ὁ ἀπολέσας ἢ φθείρας ἢ καταστρέψας βιβλίον τι τῶν τοῦ συλλόγου ὀφείλει καταβάλλειν τὴν ἀξίαν αὐτοῦ.

ΑΡΘ. 9. Ὁ βιβλιοφύλαξ ἐφίστησι τὴν προσοχὴν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐντὸς τοῦ βιβλίου κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ.

ΑΡΘ. 10. Κατὰ τὸ τέλος ἑκάστου συλλογικοῦ ἔτους πάντες οἱ ἔχοντες βιβλία ὀφείλουσι πρὸ πεντεκαίδεκα ἡμερῶν ἐπιστρέφειν αὐτά.

ΑΡΘ. 11. Οὐδενὶ ἐπιτρέπεται ἡ ἐκτὸς τῆς βιβλιοθήκης παραλαβὴ τῶν τόμων τῆς Πατρολογίας τοῦ Migne, τοῦ Corpus inscriptionum Græcarum, τοῦ Corpus inscriptionum Latinarum καὶ ἑτέρων τινῶν σπανίων καὶ μεγάλης ἀξίας βιβλίων.

ΑΡΘ. 12. Τὸ καπνίζειν καὶ αἱ συνομιλίαι ἀπαγορεύονται αὐστηρῶς ἐντὸς τῆς βιβλιοθήκης.

ΑΡΘ. 13. Εἰδικὸς ὑπάλληλος ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ βιβλιοφύλακος παρευρίσκεται κατὰ τὰς ὡρισμένας ὥρας ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ. Οὗτος οὐδὲν βιβλίον δανείζει ἄνευ τῆς γνώσεως καὶ ἀδείας τοῦ βιβλιοφύλακος.

Δ'. Περὶ τοῦ ἀναγνωστηρίου.

ΑΡΘ. 1. Τὸ ἀναγνωστήριον τοῦ συλλόγου, ἐν ᾧ εἰσὶν ἐφημερίδες ἑλληνικαὶ καὶ ξέναι, περιοδικὰ καὶ βιβλιογραφικὰ δελτία, ἐστὶν ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ τῆς 9–12 τῆς πρωΐας καὶ ἀπὸ τῆς 3 μέχρι τῆς 5 μ. μ. ὥρας, πλὴν τῶν κυριακῶν καὶ τῶν ἐπισήμων ἑορτῶν.

ΑΡΘ. 2. Τῶν προσερχομένων τὰ μὲν μέλη τοῦ συλλόγου γίγνονται δεκτὰ ἄνευ εἰσιτηρίου, τὰ δὲ μὴ τοιαῦτα δέον φέρειν τοιοῦτον τῇ ὑπογραφῇ τοῦ προέδρου καὶ τοῦ γενικοῦ γραμματέως κεκυρωμένον.

ΑΡΘ. 3. Οὐδεμία ἐφημερὶς ἢ περιοδικὸν σύγγραμμα ἐξέρχεται τοῦ ἀναγνωστηρίου. Τὰ δὲ ἀναγινωσκόμενα κατατίθενται ἐν ταῖς ἐπὶ τούτῳ παρεσκευασμέναις θήκαις.

ΑΡΘ. 4. Πίναξ ἀνηρτημένος ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ ἀναγνωστηρίου δηλοῖ ἀλφαβητικῶς τὰ περιοδικὰ συγγράμματα καὶ τὰς ἐφημερίδας, ἅσπερ ἐνέχει, ἕτερος δὲ τοὺς δωρητὰς αὐτῶν.

ΑΡΘ. 5. Πίναξ ἰδιαίτερος τῶν τῆς ἡμέρας περιοδικῶν καὶ ἐφημερίδων ἀναρτᾶται καθ' ἑκάστην ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ ἀναγνωστηρίου.

ΑΡΘ. 6. Τὰ διὰ τὰς ἐπιτροπὰς ὡρισμένα περιοδικὰ συγγράμματα παραχωροῦνται αὐταῖς, ἂν αἰτηθῶσιν, ὀκτὼ ἡμέρας μετὰ τὴν ἐν τῷ ἀναγνωστηρίῳ κατάθεσιν.

ΑΡΘ. 7. Τὸ καπνίζειν καὶ αἱ συνομιλίαι ἀπαγορεύονται αὐστηρῶς ἐντὸς τῆς αἰθούσης.

ΑΡΘ. 8. Εἰδικὸς ὑπάλληλος ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ γενικοῦ γραμματέως παρευρίσκεται κατὰ τὰς ὡρισμένας ὥρας ἐν τῷ ἀναγνωστηρίῳ.

Ε'. Περὶ τῶν σχέσεων τῶν ἐπιτροπῶν πρὸς ἀλλήλας καὶ πρὸς τὸν σύλλογον.

ΑΡΘ. 1. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ συλλογικοῦ ἔτους τῇ προσκλήσει τοῦ προέδρου τοῦ συλλόγου συνέρχονται ὑπὸ τὴν προεδρείαν αὐτοῦ εἰς πρώτην συνεδρίασιν τὰ μέλη ἑκάστης τῶν ἐπιτροπῶν, προβαίνουσιν εἰς ἐκλογὴν τοῦ ἰδίου αὐτῶν προέδρου καὶ γραμματέως καὶ ὁρίζουσι τὰς ἡμέρας τῶν τακτικῶν αὐτῶν συνεδριάσεων. Ἡ ἐκπαιδευτικὴ δὲ καὶ οἰκονομικὴ ἐπιτροπὴ προεδρευόμεναι κατὰ τὸν κανονισμὸν ὑπὸ τῶν ἀντιπροέδρων τοῦ συλλόγου συνέρχονται, τῇ προσκλήσει τούτων πρὸς ἐκλογὴν τοῦ γραμματέως καὶ ὁρισμὸν τῆς ἡμέρας τῶν τακτικῶν συνεδριάσεων.

ΑΡΘ. 2. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ προέδρου καὶ γραμματέως καὶ ἡ ὁρισθεῖσα ἡμέρα τῶν τακτικῶν συνεδριάσεων ἀνακοινοῦται ἐγγράφως τῷ προέδρῳ τοῦ συλλόγου.

ΑΡΘ. 3. Πᾶν μέλος τῶν ἐπιτροπῶν τινος τρὶς κατὰ συνέχειαν ἀπουσιάσαν τῶν συνεδριάσεων αὐτῆς ἄνευ δεδικαιολογημένης αἰτίας θεωρεῖται παρητημένον ὡς μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, εἰς ἣν ἀνήκει, καὶ δύναται ἀντ' αὐτοῦ ὁ σύλλογος ἕτερον ἐκλέξασθαι.

ΑΡΘ. 4. Ἐν περιπτώσει παρατεταμένου κωλύματος τοῦ προέδρου ἐπιτροπῆς τινος αὕτη συγκαλουμένη ὑπὸ τοῦ γραμματέως αὐ-

τῆς προβαίνει εἰς ἐκλογὴν προσωρινοῦ προέδρου.

ΑΡΘ. 5. Αἱ ἐπιστολαὶ τῶν ἐπιτροπῶν φέρουσι τὰς ὑπογραφὰς τοῦ τε προέδρου καὶ τοῦ γραμματέως αὐτῶν.

ΑΡΘ. 6. Αἱ ἐπιτροπαὶ οὐδαμῶς δύνανται εἰς σχέσεις ἐλθεῖν οὐδ' οἱασδήτινας συμβάσεις ποιῆσαι τοῖς ἐκτὸς τοῦ συλλόγου ἀτόμοις ἢ ἱδρύμασιν, οὐδὲ ψηφίζεσθαί τι δεσμεῦον κατά τι τὸν πρόεδρον τοῦ συλλόγου ἢ τὸν σύλλογον. Ἐν ἀνάγκῃ ἀναφέρονται πρὸς τὸν πρόεδρον τοῦ συλλόγου.

ΑΡΘ. 7. Πᾶσα ἐπιτροπὴ βουλομένη καταχωρίσαι πραγματείαν τινὰ ἐν τῷ περιοδικῷ τοῦ συλλόγου ὀφείλει κοινοποιήσασθαι αὐτὴν πρότερον τῷ συλλόγῳ.

ΑΡΘ. 8. Ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐπιτροπή, ἥτις φροντίζει περὶ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ παραρτήματος τοῦ περιοδικοῦ, κοινοποιεῖ τῷ συλλόγῳ τὰς γιγνομένας ὑπ' αὐτῆς μελέτας καὶ παρατηρήσεις ἐπὶ ἐπιγραφῶν, μνημείων καὶ λοιπῶν ὑπὸ τοῦ συλλόγου παραπεμπομένων αὐτῇ· ὡσαύτως κοινοποιεῖ αὐτῷ καὶ τὰς ἰδίας μελέτας τῶν μελῶν αὐτῆς ἢ περίληψιν αὐτῶν. Πάντα δὲ ταῦτα ὁ πρόεδρος αὐτῆς διαβιβάζει τῇ συντακτικῇ ἐπιτροπῇ διὰ τοῦ προέδρου τοῦ συλλόγου.

ΑΡΘ. 9. Ἡ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ ὀφείλει ἅμα τῇ συλλογῇ τῆς ὕλης τοῦ ἐκδοθησομένου τόμου τοῦ περιοδικοῦ ὡς καὶ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ παραρτήματος μετὰ προηγουμένην περὶ τούτου συνεννόησιν μετὰ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς κοινοποιῆσαι τῷ προέδρῳ τοῦ συλλόγου τὸν ἀριθμὸν τῶν τυπωθησομένων φύλλων· οὗτος δὲ ἅμα συνομολογήσας τὴν μετὰ τοῦ τυπογραφείου σύμβασιν ἀγγέλλει τοῦτο τῇ ἐπιτροπῇ, ὅπως γένηται ἡ ἔναρξις τῆς ἐκτυπώσεως.

ΑΡΘ. 10. Αἱ ἐπιτροπαὶ οὐδαμῶς δύνανται πρὸς ἀλλήλας ἀνταποκρίνεσθαι. Πᾶσα συνεννόησις γίγνεται διὰ τοῦ προέδρου τοῦ συλλόγου, ἐκτὸς ἐὰν οὗτος ἐγκρίνῃ ἐπὶ ὡρισμένων ζητημάτων τὴν ἀπ' εὐθείας συνεννόησιν δύο ἢ πλειόνων ἐπιτροπῶν.

ΑΡΘ. 11. Ὁ πρόεδρος τοῦ συλλόγου μετὰ τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς φροντίζει περὶ τῆς ἀγορᾶς τοῦ χάρτου τοῦ περιοδικοῦ διὰ μειονοδοσίας, ἐν δὲ τῇ παραδόσει τοῦ χάρτου ὑπογράφει δύο φύλλα ὁ πωλητὴς καὶ δύο ὁ παραλαμβάνων ἐν τῷ τυπογραφείῳ, ἅτινα πάντα φυλάσσονται ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ συλλόγου.

ς'. *Περὶ εἰσπράξεως τῶν συνδρομῶν τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ μελῶν.*

ΑΡΘ. 1. Ὁ σύλλογος ἐκλέγει ἐν ἑκάστῃ πόλει, ἔνθα διατρίβουσι τακτικὰ αὐτοῦ μέλη, κατ' ἔτος ἀντιπρόσωπον πρὸς εἴσπραξιν τῶν συνδρομῶν τῶν ἐν ᾗ διατρίβει πόλει μελῶν.

ΑΡΘ. 2. Κατὰ τὰς ἀρχὰς ἑκάστου συλλογικοῦ ἔτους ἀποστέλλεται ἑκάστῳ ἀντιπροσώπῳ κατάλογος τῶν ἐν ᾗ διατρίβει πόλει μελῶν μετὰ τῶν ἀποδείξεων τῶν παρ' αὐτῶν ὀφειλομένων. Ταυτοχρόνως δὲ ἀπευθύνεται ἑκάστῳ τῶν μελῶν τούτων ἐγκύκλιος, δι' ἧς ὑπομιμνήσκεται αὐτῷ ἡ ὀφειλή, καὶ δηλοῦται ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ συλλόγου, ᾧ δεῖ τὰς συνδρομὰς παραδοθῆναι.

ΑΡΘ. 3. Πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τοῖς ἄνω ἐν ἀρχῇ ἑκάστου συλλογικοῦ ἔτους συντάσσεται ὑπὸ τοῦ γραφείου τοῦ συλλόγου κατάλογος τῶν κατὰ πόλεις τακτικῶν μελῶν, παραδίδοται τῷ λογιστῇ πρὸς ἐγγραφὴν τῶν ὀφειλομένων καὶ εἶτα ἐπιστρέφεται τῷ γενικῷ γραμματεῖ διὰ τὰ περαιτέρω. Ταυτοχρόνως δὲ ἡ οἰκονομικὴ ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τῇ ἐγκρίσει τοῦ συλλόγου τὰ ὀνόματα ἐκείνων, οὓς θεωρεῖ καταλλήλους πρὸς εἴσπραξιν τῶν συνδρομῶν.

ΑΡΘ. 4. Ὁ λογιστὴς πέμπει τῷ γραφείῳ τοῦ συλλόγου σὺν τῷ ἄνω καταλόγῳ τῶν ὀφειλομένων καὶ τὰς ἀποδείξεις αὐτῶν πρὸς ἀποστολὴν τοῖς ὁρισθεῖσιν ἀντιπροσώποις.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 29 μαρτίου 1886.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

τῶν βιβλίων τῶν προσενεχθέντων τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ συλλόγου κατὰ τὸ ΚΔ'. συλλογικὸν ἔτος: 1884—85.

Ἔκθεσις τῆς πνευματικῆς καὶ ὑλικῆς καταστάσεως τῆς Π. Μ. τοῦ Γ. σχολῆς κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1881-82 ὑπὸ τοῦ σχολάρχου ἀρχιμανδρίτου Γρηγορίου Παλαμᾶ. Κ)πόλει, 1883. Τόμ. 1
Ὑπὸ τῆς ἐφορίας τῆς πατριαρχικῆς μεγάλης τοῦ γένους σχολῆς.

Report of the chief of ordnance to the secretary of war for the year 1883. Washington. 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Ἐναίσιμοι διατριβαὶ 4 ποικίλης ὕλης. 4
Ὑπὸ τοῦ πανεπιστημίου τοῦ Στρασβούργου.

Ἡ ἁγία καὶ μεγάλη ἑβδομάς, ὑπὸ Γ. Ῥαιδεστηνοῦ. Κ)πόλει, 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Οἰκογενειακὴ βιβλιοθήκη J. Thomson. Τὸ οὐράνιον κράτος, ἤτοι οἱ Σῖναι καὶ οἱ Ἰνδοσῖναι, ἐξελληνισθὲν ὑπὸ Ν. Κ. Μακάρου, ἐκδίδοται ὑπὸ Ἱπποκράτους Γ. Μαργαρίτου. Τεῦχ. ά, β', γ'. Κ)πόλει, 1884.
Τὸ οὐράνιον κράτος καὶ ἡ Αὐστραλία, ἐξελληνισθὲν ὑπὸ Π. Γώγου, ἐκδίδοται ὑπὸ Ἱπποκράτους Γ. Μαργαρίτου. Τεῦχ. δ'. Κ)πόλει, 1884.
Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Nouvelle carte générale des provinces asiatiques de l'empire Ottoman (sans l'Arabie) dressée par Henri Kiepert. Six feuilles avec une feuille séparée indiquant la division administrative. Berlin, 1884. Χάρται.
Ὑπὸ τοῦ κ. Henri Kiepert.

Θεωρητικὴ ἀριθμητικὴ πρὸς χρῆσιν τῶν γυμνασίων ὑπὸ Ε. Ἐμμανουηλίδου. Κ)πόλει, 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Περιοδεῖαι ἐν Περσίᾳ, ἤτοι περιγραφὴ τῶν ἀπὸ Πετρουπόλεως εἰς Τεχεράνην καὶ ἐκεῖθεν διὰ Τραπεζοῦντος εἰς Κωνσταντινούπολιν χωρῶν (ἐκ ***), ὑπὸ Ι. Π. Μηλιοπούλου. Κ)πόλει, 1881. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ.

Λόγος ἐκφωνηθεὶς τὴν 25 μαρτίου 1884 ἐν τῷ συλλόγῳ τῶν Ἠλείων ὑπὸ Α. Σ. Ἀθανασιάδου. Ἐν Πύργῳ, 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ἐφημερὶς «Νεολόγος»
1873. Ἰανουαρίου 3—Ἰουνίου 30. Τόμ. 1
Ἰουλίου 2—δ]βρίου 31. Τόμ. 1
1874. Ἰανουαρίου 2—Ἰουνίου 29. Τόμ. 1
Ἰουλίου 1—δ]βρίου 30. Τόμ. 1
1875. Ἰανουαρίου 2—μαΐου 30. Τόμ. 1
Κ)πόλει.
Ὑπὸ τοῦ κ. Τηλ. Κ. Καραθεοδωρῆ.

Ἐκθέσεις καὶ ἰσολογισμοὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν δημοσίων ἐκπαιδευτηρίων Χίου τριῶν σχολικῶν ἐτῶν, ἤτοι ἀπὸ 1 ἰουλίου 1880 μέχρι 30 ἰουνίου 1883 ὑπὸ τῆς ἐφορίας αὐτῶν. Ἐν Χίῳ, 1884. Τ. 1.
Ὑπὸ τῆς ἐφορίας τῶν δημοτικῶν ἐκπαιδευτηρίων Χίου.

'Ο Σωκράτης καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς.—Θεολογία τοῦ Σωκράτους—Τὸ περὶ προνοίας δόγμα. Πραγματεῖα Γουσταύου d'Eichthal ἐξελληνισθεῖσα ὑπὸ Ι. Ν. Βαλέττα. Ἐν Λειψίᾳ, 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ.

Νομίσματα καὶ μετάλλια τῆς Ἑπτανήσου πολιτείας καὶ τῆς προσωρινῆς τῶν Ἰονίων νήσων παρὰ τῶν Ἄγγλων κατοχῆς ὑπὸ Παύλου Λάμπρου. Ἀθῆναι, 1884. Τ. 1

Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Ἐφημερὶς ἀρχαιολογικὴ ἐκδιδομένη ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας. Περίοδος τρίτη, 1883, τεῦχ. ά. Ἀθῆναι, 1883.

Ὑπὸ τῆς ἀρχαιολογ. ἑταιρίας Ἀθηνῶν.

Συνέκδημος ὑγιεινή, ὑπὸ Ι. Π. Πύρλα. Ἔκδοσις δευτέρα. Ἀθῆναι, 1875. Τόμ. 1

Συνέκδημος ἰατροδικαστική, ὑπὸ Ι. Π. Πύρλα. Τόμ. Α'—Γ'. Ἐν τῷ Β' τόμῳ ἐπισυνάπτεται πραγματεῖα τοῦ αὐτοῦ « περὶ τῆς παλαιᾶς καὶ τῆς νέας χολέρας ». Ἀθῆναι, 1870—1874. Τόμ. 3

Ἐγχειρίδιον φυσικῆς ὑπὸ Ι. Π. Πύρλα. Ἔκδοσις δευτέρα. Ἐν Τριπόλει, 1857. Τ. 1.

Ἱστορικὸν διήγημα. Ἡ ἀθωότης θριαμβεύουσα ἐπὶ τῇ διαδόσει, ὅτι οἱ Θ. Ἀρεταῖος καὶ Θ. Λεονάρδος ἐδολοφόνησαν τὸν χορωδιδάσκαλ. Κανελλόπουλον. Ἀθῆναι, 1878. Τόμ. 1

Περὶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἁρμοδίου πολιτεύματος ὑπὸ φυσικὴν ἔποψιν ὑπὸ Ι. Π. Πύρλα. Ἀθῆναι, 1867. Τόμ. 1

Πραγματεῖα περὶ τοῦ καφέ, ὑπὸ Ι. Π. Πύρλα. Ἀθῆναι, 1848. Τόμ. 1

Ἱστορία τῶν δι' ὕδατος ὡρολογίων, ὑπὸ Ι. Π. Πύρλα. Παρισίοις, 1845. Τόμ. 1

Χρηστομάθεια πρὸς χρῆσιν τοῦ λαοῦ. Τόμ. 1

Γεωργικὴ καὶ οἰκιακὴ οἰκονομία Γρηγ. Παλαιολόγου ἐπιδιορθωθεῖσα καὶ κατὰ πολλὰ ἐπαυξηθεῖσα διὰ νεωτάτων προσθηκῶν ὑπὸ Ι. Π. Πύρλα. Ἀθῆναι, 1881. Τόμ. 1

Φοῖβος, ἐπιμήνιος συγγραφὴ περὶ τῆς δημοσίου ὑγιείας, τῆς οἰκογενειακῆς ὑγιεινῆς καὶ τῆς προχείρου οἰκιακῆς ἰατρικῆς ἐν ἐλλείψει ἰατροῦ, ὑπὸ Ι. Π. Πύρλα.

Ἔτος Α'. 1 10βρίου 1878—1 9βρίου 1879
» Β'. 1 » 1879—1 » 1880
» Γ'. 1 » 1880—1 » 1881
» Δ'. 1 » 1881—1 » 1882
» Ε'. 1 » 1882—1 » 1883

(Ἑκάστου ἔτους εἰς τόμος ἀπὸ ἀρ. 1-12).

Παράφοιβος, πραγματεῖα περὶ τῶν διαφόρων λουτρῶν ὑπὸ Ι. Π. Πύρλα. Ἔκδ. τρίτη.

Ἔτ. Α'. 1 10βρίου 1879-1 9βρίου 1880
» Β'. 1 » 1880-1 » 1881

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου καὶ ἐκδότου.

Ἐφημερὶς τῆς κυβερνήσεως τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος. Ἀριθ. 267. Ἐν Ἀθήναις, 27 Ἰουνίου 1884 (σελ. 1401—1406).

Πρόγραμμα τῶν ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς σχολείοις καὶ τοῖς γυμνασίοις διδακτέων μαθημάτων.

Διάταγμα περὶ ἐγγραφῆς καὶ ἐξετάσεως μαθητῶν ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως. Ἀθῆναι, 1884.

Ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Γ. Πολίτου.

A catalogue of the Greek coins in the British Museum. Central Greece. London, 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ Βρεττανικοῦ Μουσείου.

Τοῦ ἁγιωτάτου πατρὸς ἡμῶν Λέοντος ΙΓ' Θείᾳ προνοίᾳ πάπα Ῥώμης περὶ μασώνων ἐγκύκλιος ἐπιστολή. Ἐν Σύρῳ, 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ ἀνωνύμου.

Ἐλπὶς καὶ φιλία, συλλογὴ λυρικῶν ποιημάτων ὑπὸ Δ. Κ. Σακελλαροπούλου. Ἐν Πειραιεῖ, 1878. Τόμ. 1

Ἐδουάρδου Γούγκ νύκτες, ἐν ἐλευθέρᾳ ἐμμέτρῳ παραφράσει, ὑπὸ Δ. Κ. Σακελλαροπούλου. Ἔκδοσις δευτέρα. Ἀθῆναι, 1881. Τόμ. 1

Ἀπόλλων, μηνιαῖον περιοδικὸν σύγγραμμα τῇ εὐγενεῖ συμπράξει τῶν παρ' ἡμῖν λογίων, ὑπὸ Δ. Κ. Σακελλαροπούλου.

Ἔτος Α' 1883. φυλλ. 1-12, τέλειος τ. 1
» Β' 1884. » 13, 14, 15.

Ἐν Πειραιεῖ.

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ἑβδομάς, ἐκδίδοται κατὰ κυριακὴν ὑπὸ Δ. Γ. Καμπούρογλου. Φυλλάδιον 1—22. Ἀθῆναι, 1884.

Δελτίον τῆς Ἑβδομάδος. Ἔτος Α' ἀριθ. 22. Ἀθῆναι, 1884.

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Λόγος ἐπικήδειος εἰς Πέτρον Α. Ζάννον. Ἑρμουπόλει, 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Δημοσία Κερκυραϊκὴ πρᾶξις λατινιστὶ συντεταγμένη περὶ ἀποδόσεως ἐθελοδούλων ἐκ Βαγενετίας τῆς Ἠπείρου. Νῦν τὸ πρῶτον ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Ι. Α. Ῥωμανοῦ. Κερκύρᾳ, 1882. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Homeri Iliadis carmina. Lipsiæ, 1884. Τόμ. 2

Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Ἀναγνωστικὸν πρὸς χρῆσιν τῶν ἐν τοῖς δημοτικοῖς καὶ ἀστικοῖς σχολείοις διδασκομένων ἀρρένων τε καὶ θηλέων ὑπὸ Γ. Ι. Κούζου καὶ Ι. Α. Ἰλλίδου τῇ συμπράξει Δ. Γ. Μοστράτου. Ἔτος Α', Β', Γ' καὶ Δ'. Κ)πόλει, 1884. Τεύχη τέσσαρα (4)

Ὑπὸ τῶν συντακτῶν.

Σαικσπείρου Ῥωμαῖος καὶ Ἰουλιέτα, Ὀθέλλος καὶ ὁ βασιλεὺς Λὴρ, τραγῳδίαι ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ μεταφρασθεῖσαι ὑπὸ Δημ. Βικέλα. Ἀθῆναι, 1870. Σώμ. 15

Ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ.

Παιδαγωγικὴ διατακτικὴ καὶ παιδαγωγία, ὑπὸ Γ. Μανούσου. Ἀθῆναι 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Τοπογραφία τῆς μεσαιωνικῆς Κωνσταντινουπόλεως. Διατριβαὶ τρεῖς ῥωσσιστὶ ὑπὸ Γαβριὴλ Δεστούνη. Πετρουπόλει, 1883-84. Τόμ. 1

Δελτίον τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς ἑταιρείας τῆς Ἑλλάδος. Τόμ. Ι, τεῦχος 6', 1883 καὶ 1884. Ἔκθεσις τῶν ἐν αὐτοῖς ῥωσσιστί, ὑπὸ Γαβριὴλ Δεστούνη. Ἀθῆναι, 1884. Τόμ. 1

Διήγησις Δανιὴλ μητροπολίτου Ἐφέσου καὶ περίοδος τῶν ἁγίων τόπων. Σύγγραμμα ἑλληνικὸν τῆς Ι' ἑκατονταετηρίδος ἐκδοθὲν ῥωσσιστὶ μεταφρασθὲν καὶ διερμηνευθὲν ὑπὸ Γαβριὴλ Δεστούνη. Πετρουπόλει, 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ καὶ ἐκδότου.

Ὁμήρου Ἰλιάς, Ὀδύσσεια καὶ Βατραχομυομαχία μετὰ ζητημάτων τοῦ Πορφυρίου. Ἀρχαία ἔκδοσις μετὰ σχολίων, ὑποθέσεων καὶ σημειώσεων ἐν τῷ κειμένῳ. (Ἐλλείπει ἡ ἀρχή). Basileæ, MDLI. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. Πουρναρᾶ.

Χειρόγραφον περιέχον ἐκκλησιαστικὰς μελῳδίας, ἐν ἀρχῇ σημάδια χειρονομικά. Τόμ. 1

Synonyma Græcorum verborum omnium. Autore M. Rulando. Anno 1563. Τόμ. 1

Pratica de Spetiali dal Signor F. Domenico Auda. Venezia, 172III. T. 1

Ἀποσπάσματα διαφόρων ἐπιστολῶν Κ. Γορδάτου τοῦ Χίου (χειρόγραφον νεώτ.). Τ. 1

Ὑπὸ Μελετίου Κοτσάνη, ἱερομονάχου.

Σειρὰ ἀναγνωσμάτων ἔτους σχολικοῦ Α', Β', Γ', Δ' καὶ Ε' μετὰ διδακτικῶν ὁδηγιῶν πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν καὶ ἀστικῶν σχολῶν ὑπὸ Κ. Γεωργαλᾶ καὶ Ι. Ι. Πολυβίου. Κ)πόλει, 1884. Τόμ. 5

Ὑπὸ τῶν συντακτῶν.

Λόγος εἰς μνημόσυνον Ἀνδρέου Μάμουκα ὑπὸ Ι. Ε. Μεσολωρᾶ. Ἀθῆναι, 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ τῆς οἰκογενείας Μάμουκα.

Γεωγραφία τῆς Μακεδονίας πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν σχολείων ἀμφοτέρων τῶν φύλων ὑπὸ Π. Κωνσταντινίδου. Κωνσταντινουπόλει, 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ἀλφαβητάριον καὶ ἀναγνωσματάριον ὑπὸ Βλασίου Σκορδέλη. Ἀθῆναι, 1884. Τ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ἔκθεσις τῶν ἐνιαυσίων ἐξετάσεων τοῦ γυμνασίου Ἀδριανουπόλεως κατὰ τὸ ἔτος 1883, ὑπὸ Χριστ. Σαμαρτζίδου. Κ)πόλει, 1884. Τόμ. 1.

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Κανονισμὸς τοῦ ἐν Γαλαζίῳ ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτηρίου διευθυνομένου ὑπὸ Α. Ν. Βενιέρη. Γαλαζίῳ, 1883. Τόμ. 1.

Πρόγραμμα τῶν διδαχθησομένων μαθημάτων κατὰ τὸ ΚΗ' σχολικὸν ἔτος 1884—1885 ἐν τῷ ἐν Γαλαζίῳ ἑλληνικῷ ἐκπαιδευτηρίῳ τῷ ὑπὸ Α. Ν. Βενιέρη διευθυνομένῳ. Γαλαζίῳ, 1884.

Ὑπὸ τοῦ κ. Α. Ν. Βενιέρη.

Νεωτάτη μέθοδος τῆς γαλλικῆς γλώσσης, ὑπὸ Α. Ὀλιβέρου. Κ)πόλει, 1884. Τεῦχ. Α'.

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Χειρόγραφον ἐπὶ μεμβράνης, δύο φύλλα.

Ὑπὸ τοῦ κ. Τηλ. Καραθεοδωρῆ.

Correspondence relating to the reduc-

tion of the grant in aid to Cyprus. London, 1884. Τόμ. 1.

Νόμοι τῆς Κύπρου (Νο IV, 1883) « περὶ καλλιτέρας δηλώσεως τῆς συγκαταθέσεως τῶν συμβαλλομένων διὰ τὴν μεταβίβασιν ἀκινήτου ἰδιοκτησίας » (Νο VIII, 1884)· « περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου τοῦ ἀποβλέποντος εἰς τε τὴν κληρονομίαν καὶ τὴν διαδοχήν » (Νο IX, 1884), τροποποιῶν τὸν εἰς τὴν διαχείρισιν τῆς τῶν ἀποθνησκόντων ὀθωμανῶν ὑπηκόων περιουσίας ἀποβλέποντα νόμον· περὶ τῆς τῶν ἀνηλίκων τέκνων περιουσίας 1884· δικαστικοὶ θεσμοί. Ἔντυπα 4.

Ὑπὸ τοῦ κ. Χρ. Παπαδοπούλου.

Une chanson roumeliote. Aleco pacha, guide Crespin & Guidovitch, mis en vers par A. Pachaléry. Paris, 1884. Τόμ. 1.

Ὑπὸ τοῦ κ. A. Pachaléry.

Θεοδώρα, ποίημα δραματικὸν εἰς μέρη πέντε μετὰ σημειώσεων, ὑπὸ Κλ. Ῥαγκαβῆ. Λειψίᾳ, 1884.

Ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ.

Παιδαγωγικὴ διαιτητικὴ καὶ παιδαγωγία, ἤτοι οἰκιακὸς καὶ σχολικὸς ὁδηγὸς πρὸς παιδαγώγησιν ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ὑπὸ Γ. Μανούσου. 1884. Σώμ. 100

Πίνακες πρὸς ὑπαγόρευσιν γραφῆς εἰς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν σχολείων, ὑπὸ Γ. Μανούσου. Ἔκδοσις γ' εἰς ἡμίφυλλον περιέχον ἐν δέκα φύλλοις 60 παραδείγματα. Ἀθῆναι, 1876. Πίνακες 98

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Annual report of the comptroller of the carrency to the first session of the forty-seventh congress of the U. S. Washington, 1881. Σώμ. 4.

Bulletin of the Minessota Academy of natural sciences for the year 1880. Vol. II, Νο 2 & 3. Minneapolis, 1881. Τεύχη 2

Ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀμερικῇ κ. Knox.

First annual report of the bureau of ethnology to the secretary of the Smihsonian institution 1879-80, by J. W. Powell, director. Washington, 1881. Τόμ. 1

Annual report of the Board of Regents of the Smithsonian institution for the years 1878, 1879, 1880 & 1881. Washington. Τόμ. 7

List of foreign correspondents of the Smithsonian institution, corrected to January, 1883. (Smithsonian Miscellaneous collections, 469). Washington, 1882. Τεῦχ. 1

Ὑπὸ τῆς ἐν Οὐασιγκτῶνι σμιθσωνείου ἀκαδημίας.

Die Serbokroaten der Adriatischen Küstenländer. Anthropologische Studie, von Dr A. Weisbach. Berlin, 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Papers relating to the foreign relations of the U. S., transmited to congress, with the annual message of the President, 10ber 4, 1883. Washington, 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν τῶν Η. Π. τῆς Ἀμερικῆς.

Τὰ κατὰ τὴν ΜΔ' πρυτανείαν τοῦ ἐθνικοῦ πανεπιστημίου ὑπὸ Π. Γ. Κυριακοῦ πρυτάνεως. Ἀθῆναι, 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Essai sur les principes d'une classification nouvelle des sentiments, par Nicolas Grote. (Extrait de la *Revue philosophique de la France et de l'étranger*). Paris, 1878. Καὶ ὀκτὼ ῥωσσικὰ βιβλία.

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Χειρόγραφον περιέχον τὰς τέσσαρας λειτουργίας γραφεῖσας τῷ 1784 ὑπὸ Θεοδώρου. Τόμ. 1

Νομοκάνονα εἰς δημώδη γλῶσσαν γραφέντα τῷ 1682 ὑπὸ Θεοκλήτου, χειρόγραφ. Τ. 1

Τεῦχος ἐπὶ μεμβράνης περιέχον τὰ τέσσαρα εὐαγγέλια τοῦ 10—11 αἰῶνος. (Ἐλλείπει ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος).

Ὑπὸ τοῦ ἐν Τραπεζοῦντι κ. Ἐλευθερ. Σιφιλίνου.

Χειρόγραφον τοῦ ΙΖ' αἰῶνος περιέχον ἐκκλησιαστικὰς μελῳδίας.

Ἕτερον χειρόγραφον τοῦ ΙΖ' αἰῶνος περιέχον ἐκκλησιαστικὰς μελῳδίας.

Ὑπὸ τῆς Α. Σεβ. τοῦ μητροπολίτου Τραπεζοῦντος κὺρ Γρηγορίου.

Ἑλληνικὴ νομοθεσία ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρι τοῦ 1875, ὑπὸ Θ. Η. Δηλιγιάννη καὶ Γ. Κ. Ζηνοπούλου. Τόμ. Ϛ' καὶ Ζ'. Ἀθῆναι, 1875—76. Τόμ. 2

Θεσμολόγιον τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπὸ Βενθύλου. Ἀθῆναι, 1884. Τομ. 1

Διάταγμα περὶ ἐγγραφῆς καὶ ἐξετάσεως μαθητῶν ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως. Ἀθῆναι, 1884. Τόμ. 1

Ἔλεγχος τῶν προβιβασθέντων, ἀπολυθέντων καὶ ἐπαναξεταστέων κριθέντων μαθητῶν τῶν γυμνασίων ἐν ταῖς κατ' ἰούνιον γενικαῖς ἐξετάσεσιν. Ἀθῆναι, 1884. Τόμ. 1

Ἐγκύκλιοι διάφοροι τοῦ ἐπὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου ἐν Ἑλλάδι ὑπ' ἀριθ. 4, 15, 16, 22, 23, 24, 27, 32 καὶ 33. Ἀθῆναι, 1884.

Ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσ. ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου τῆς Ἑλλάδος.

Παράρτημα τοῦ ϛ' τόμου τοῦ «Πλάτωνος». Πρακτικὰ καὶ λογοδοσίαι τοῦ ΙΑου (1883—84) ἔτους. Ἀθῆναι, 1884. (Διπλοῦν). Τόμ. 2

Ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἑλλ. Διδασκαλικοῦ Συλλόγου.

Πρακτικὰ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας τοῦ ἔτους 1883. Ἀθῆναι, 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας.

Πέτρος Βράϊλας Ἀρμένης. Λευκάδι, 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Σ. Καββαδία.

Extrait de l'istoire générale des hommes du XIX siècle vivants ou morts de toutes les nations. Nicolas-Jean Saripolos (Grèce). Genève. Τόμ. 1

Τὰ τῶν ἐθνῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ νόμιμα ὑπὸ Ν. Σαριπόλου. Τόμ. Α' καὶ Β'. Ἀθῆναι, 1860. Τόμ. 2

Essai politique et moral sur Thucydides par N. Saripolos. Bruxelles, 1879. Τόμ. 1

Πραγματεία τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου ὑπὸ Ν. Σαριπόλου. Ἔκδοσις 6'. Τόμ. Δ' καὶ Ε'. Ἀθῆναι, 1875. Τόμ. 2

Le passé, le présent et l'avenir de la Grèce par N. Saripolos. Trieste, 1866. Τομ. 1

Pro Græcia, par N. Saripolos. Μέρος Α' καὶ Β'. Ἀθῆναι, 1853. Τόμ. 2

Λόγος ἐκφωνηθεὶς τῇ 14 8βρίου 1846 κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς διδασκαλίας τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου ὑπὸ Ν. Σαριπόλου. Ἀθῆναι, 1846. Τόμ. 1

Λόγος ἐκφωνηθεὶς τὴν 27 8βρίου 1849 κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς διδασκαλίας τοῦ τιμαριωτικοῦ πολιτεύματος ὑπὸ Ν. Σαριπόλου. Ἀθῆναι, 1849. Τόμ. 1

Λόγοι εἰς Ῥήγαν Παλαμίδην ἐκφωνηθέντες τὴν 11 ἀπριλίου 1872 ὁ μὲν ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Σαριπόλου ἐν τῷ ἱερῷ τῆς μητροπόλεως ναῷ, ὁ δὲ ὑπὸ τοῦ κ. Α. Γ. Πετμεζᾶ ἐπὶ τοῦ τάφου. Ἀθῆναι, 1872. Τ. 1

Περὶ τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς ἐλευθερίας ὑπὸ Ν. Σαριπόλου. Ἀθῆναι, 1872. Τόμ. 1

Οἱ εἰς τὸν νεκρὸν τοῦ μεγάλου τῆς Ἑλλάδος πολίτου Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου ἐκφωνηθέντες λόγοι ὑπὸ τῶν κ. κ. Ν. Σαριπόλου, Π. Ῥομπότου καὶ Δ. Κυριακοῦ καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Θεοδώρου Γ. Ὀρφανίδου εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ χυθὲν δάκρυ. Ἀθῆναι, 1865. Τόμ. 1

Ἡ κατὰ τὴν 19 ἰανουαρίου 1853 ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου δίκη Θεοφίλου Καίρη. Ἀθῆναι, 1853. Τόμ. 1

Les deux plaidoyers prononcés le 10 (22) et 11/23 Janvier 1858 devant la deuxième chambre de la cour d'appel d'Athènes par Mr. l'avocat N. Saripolos. (Extrait du journal l'Espérance, Nο81 et 82). Athènes. T. 2.

Μελέται ἐπὶ τοῦ ἱστορικοῦ δοκιμίου τῆς ῥωσσικῆς νομοθεσίας τοῦ Δ. Σ. Μαυροκορδάτου ὑπὸ Ν. Σαριπόλου. Ἀθῆναι, 1858. Τόμ. 1

Μελέτη ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Ῥωσσίας Νικολάου Καραμζίνου, ὑπὸ Ν. Σαριπόλου, ἐξελληνισθείσης ὑπὸ Κ. Σ. Κρκιδᾶ. Ἀθῆναι, 1859. Τόμ. 1

Ἡ στενογραφηθεῖσα αὐτοσχέδιος προσλαλιὰ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ν. Σαριπόλου πρὸς τοὺς

φοιτητὰς αὐτοῦ γενομένη ἐν τῷ ἐθνικῷ πανεπιστημίῳ τὴν 28ην ἰανουαρίου 1863. Ἀθῆναι. Τόμ. 1

Ἔκθεσις τῆς ἐπὶ τοῦ πολιτεύματος ἐπιτροπῆς τῆς ἐν Ἀθήναις δευτέρας ἐθνικῆς τῶν Ἑλλήνων συνελεύσεως ὑπὸ Ν. Σαριπόλου. Ἀθῆναι, 1864. Τόμ. 1

Ὑπόμνημα περὶ τοῦ κατωτέρου κλήρου καὶ περὶ ἐκπαιδεύσεως ὑπὸ Ν. Σαριπόλου. Ἀθῆναι, 1865. Τόμ. 1

Πολιτικὴ μελέτη ἐπὶ τοῦ «Προμηθέως δεσμώτου» τοῦ Αἰσχύλου ὑπὸ Ν. Σαριπόλου. Τόμ. 1

Ὀλίγαι λέξεις ὡς ἰδιωτικὴ ἀπάντησις εἰς τὴν ἐπίσημον ἔκθεσιν τῆς Α. Υ. τοῦ Ἀλῆ πασᾶ ὑπὸ Ν. Σαριπόλου. Ἀθῆναι, 1868. Τόμ. 1

Degli effetti della cosa guidicata in sede penale nei riguardi dell'asione civile, per N. Saripolos. Revista penale etc., diretta dal avvocato Luigi Succhini. Vol. VIII, fascicolo III. Roma, 1878. Τεῦχος.

Αἱ κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς 10ης καὶ 11ης ἰανουαρίου ἐνώπιον τοῦ δευτέρου τμήματος τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν δύο ἀγορεύσεις Ν. Σαριπόλου. Ἀθῆναι, 1858. Τόμ. 1

Λόγοι ἐν λίθοις καὶ λίθοι ἐν λόγοις ὑπὸ Ν. Σαριπόλου. Ἀθῆναι, 1868. Τόμ. 1

La forme emporte le fond, par N. Saripolos. Athènes, 1869. Τόμ. 1

Être ou ne pas être, par N. Saripolos. Athènes, 1869. Τόμ. 1

Τρία ἐκ τῶν μαθημάτων τοῦ ἐν τῷ ἐθνικῷ πανεπιστημίῳ τακτικοῦ καθηγητοῦ τῆς ποινικῆς νομοθεσίας Ν. Σαριπόλου. Ἀθῆναι, 1864. Τόμ. 1

Νικολάου Σαριπόλου τακτικοῦ καθηγητοῦ τῆς ποινικῆς νομοθεσίας ἐν τῷ ἐθνικῷ πανεπιστημίῳ ἐναρκτήριον μάθημα, γενόμενον τῇ 11 ἀπριλ. 1863. Ἀθῆναι, 1863. Τόμ. 1

Ν. Σαριπόλου τακτικοῦ καθηγητοῦ τῆς φιλοσοφίας τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου ἐν τῷ ἐθνικῷ πανεπιστημίῳ ἐναρκτήριον μάθημα γενόμενον τῇ 5 9βρίου 1862. Ἀθῆναι, 1862. Τόμ. 1

Μελέτη περὶ τῶν αἰτίων, δι' ἃ ἡ ἀρχαία Ἑλλὰς δὲν παρήγαγε νομοδιδασκάλους, ὑπὸ Ν. Σαριπόλου. Τόμ. 1

Extrait du compte-rendu de l'académie des sciences morales et politiques. Mémoire. La topographie et le plan stratégique de l'Iliade par N. Saripolos. Τόμ. 1

La reforme judiciaire Egyptienne. Consultation donnée au ministre des affaires étrangères de Grèce par N. Saripolos. Athènes, 1871. Τόμ. 1

Αἱ ἐν τῇ ἐθνικῇ συνελεύσει συζητήσεις περὶ κτηματικῆς τραπέζης. Ἀθῆναι, 1864. Τόμ. 1

Πολιτικὴ μελέτη ἐπὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος τῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῶν γάλλων Ναπολέοντος τοῦ Γ' συγγραφείσης ὑπὸ Ν. Σαριπόλου. Ἀθῆναι, 1865. Τόμ. 1

La question Gréco-turque, ses commencements, ses progrès et son état actuel, par N. Saripolos. Athènes, 1879. Τόμ. 1

La législation anglaise dans l'île de Cypre, par N. Saripolos. Guand, 1880. Τόμ. 1

La question Gréco-turque après l'acte finale de la conférence de Berlin, par N. Saripolos. (Extrait de la «Revue de droit international et de legislation comparée»). Bruxelles et Leipzig, 1881. Τόμ. 1

Βιβλιογραφικαὶ μελέται, ὑπὸ Ν. Σαριπόλου. Ἀθῆναι, 1882. Τόμ. 1

Λόγος ἐκφωνηθεὶς τὴν 22 ἰανουαρίου 1848 κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς διδασκαλίας τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν ὑπὸ Ν. Σαριπόλου. Ἀθῆναι, 1848. Τόμ. 1

Λόγος ἐκφωνηθεὶς τὴν 21 ὀκτωβρίου 1848 κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς διδασκαλίας τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν πολιτευμάτων ὑπὸ Ν. Σαριπόλου. Ἀθῆναι, 1848. Τόμ. 1

Λόγος ἐκφωνηθεὶς τὴν 27 ὀκτωβρίου 1849 κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς διδασκαλίας τοῦ τιμαριωτικοῦ πολιτεύματος ὑπὸ Ν. Σαριπόλου. Ἀθῆναι, 1849. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Vademecum, ἤτοι ἔλεγχος τῆς τε κρίσεως τῶν κριτῶν τοῦ παιδαγωγοῦ μου καὶ τῆς

παιδαγωγικῆς Χ. Παπαδοπούλου, ὑπὸ Α. Κ. Σπαθάκη. Ἀθῆναι, 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ἐγχειρίδιον τῶν γαλλικῶν ἀνωμάλων ῥημάτων ὑπὸ Κ. Βαρβάτη. Ἀθῆναι, 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου κ. Καρ. Βίλμπεργ.

Thèse pour la licence par J. C. Hodji. Jus romanum de peregrinis et latinis. Paris, 1879. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Annuaire de l'association pour l'encouragement des études Grecques en France. VIIme année, 1873. Extrait. (Partie administrative). Paris. Τεύχη 2

Annuaire etc. Xme année, 1876. Extrait. (partie administrative). Paris. Τεύχ. 2

Annuaire etc. XIIIme année, 1879. Extrait. (Partie administrative). Paris. Τεῦχος 1

Annuaire etc. XVIIme année. 1883. Paris Τεῦχος 1

Monuments Grecs publiés par l'association pour l'encouragement des études Grecques en France. № 10. 1881. Paris, 1882. Τομ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλλην. σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ συλλόγου.

Ἔσπερος, σύγγραμμα περιοδικὸν μετὰ εἰκόνων δὶς τοῦ μηνὸς ἐκδιδόμενον. Ἔτος Α', ἀρ. 11-18. Λειψία, 1881-82. Τεύχ. 8
Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου κ. Περβάνογλου.

Κανονισμὸς τοῦ ἐν Ἀλατσάτοις συλλόγου «ἡ Ἐρυθραία». Ἀθῆναι, 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ προεδρείου τοῦ συλλόγου.

Κανονισμὸς τῆς ἐν Ἀχὴ-Τσελεμπὴ φιλανθρωπικῆς ἀδελφότητος. Ἐν Φιλιππουπόλει, 1883. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ προεδρείου τῆς ἀδελφότητος.

Étude d'histoire et d'archéologie respectueusement dediée au congrès archéologique d'Odessa le 27 Août 1884, par J. R. Aspelin. Helsingfors, 1884. Τόμ. 1

Der Bronze-Stier aus der Bijciskála-Höhle, von Dr H. Wankel. Wien, 1877. Τόμ. 1

Notes sur le peintre byzantin Manuel Panselinos et sur le guide de la *peinture du moine Denys*, par M. Rayet (Extrait de la *Revue archéologique*, Mai—Juin, 1884). Paris, 1884. Τεῦχ. 1.
Ὑπὸ τοῦ κ. Ἀθ. Π. Κεραμέως.

Porta linguarum Orientalium, edidit J. H. Petermann. Tomus VI. Brevis linguæ Armeniacæ grammatica, litteratura etc. Editio secunda emendata. Carlsruhæ et Lipsiæ, 1872. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Karl Foy.

Λογοδοσία τῶν κατὰ τὴν ΙΒ' περίοδον τοῦ ἔτους 1882 πεπραγμένων ὑπὸ τὴν προεδρείαν Γ. Γαννηκαπάνη ἀπαγγελθεῖσα ἐν τῇ ἐπετείῳ τοῦ ἐν Τραπεζοῦντι φιλεκπαιδευτικοῦ συλλόγου ἑορτῇ γενομένῃ τῇ 13 μαρτίου 1883. Ἀθῆναι, 1883. Τ. 1

Λογοδοσία τῶν κατὰ τὴν ΙΓ' περίοδον τῷ 1883 πεπραγμένων ὑπὸ τὴν προεδρείαν Γ. Γιαννηκαπάνη ἀπαγγελθεῖσα ἐν τῇ ἐπετείῳ τοῦ αὐτοῦ συλλόγου ἑορτῇ γενομένῃ τῇ 26 φεβρουαρ. 1884. Ἀθῆναι, 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ προεδρείου τοῦ συλλόγου.

Dictionnaire des manuscrits, ou recueil de catalogues des manuscrits, par M. X, publié par Mr l'Abbé Migne. Τόμ. Α' καὶ Β'. — Paris, 1853. Τόμ. 2
Ὑπὸ τοῦ αἰδ. C. G. Curtis.

The journal of Hellenic studies.

Vol.	№	
I,	1 & 2	Text, 1880
II,	1 & 2	» 1881
III,	1 & 2	» 1882
IV,	1 & 2	» 1883
V,	1 & 2	» 1884

London, 1880—1884. Τόμ. 5

The journal of Hellenic studies.

Vol.	№	Plates
I,	1 & 2	1880 I-VIII
II,	1 & 2	1881 IX-XVI
III,	1 & 2	1882 XVII-XXIX
IV,	1 & 2	1883 XXX-XXXVIII
V,	1 & 2	1884 XXXIX-XLVIII

London, 1880—1884.

Ὑπὸ τῆς ἐν Λονδίνῳ ἑταιρίας πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων.

Biographie du poète latin Ovide, par P. Contogeorgi. Braïla, 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Καταστατικὸν τῆς ἐν Σμύρνῃ φιλεκπαιδευτικῆς ἑταιρίας. Σμύρνη, 1881. Τόμ. 1

Κανονισμὸς τοῦ ἑλληνικοῦ παρθεναγωγείου μετ' οἰκοτροφείου. Σμύρνη, 1884. Τόμ. 1

Λόγοι ἐκφωνηθέντες κατὰ τὰς θερινὰς ἐξετάσεις ἐντὸς τῆς τριετίας 1882-84. Σμύρνη, 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τῆς ἐν Σμύρνῃ φιλεκπ. ἑταιρίας.

Πρόχειρον νόμων ἢ ἐξάβιβλος Ἀρμενοπούλου, ὑπὸ Ν. Χαρισιάδου. Κ)πόλει, 1885. Τ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Εἰδύλλια ὑπὸ Γ. Δροσίνη. Ἀθῆναι. 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ἱστορικὰ μελετήματα ὑπὸ Σπ. Π. Λάμπρου. Ἀθῆναι, 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ἐκθέσεις τῶν κριτῶν τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῆς μέσης καὶ κατωτέρας ἐκπαιδεύσεως. Ἀθῆναι, 1884. Τόμ. 1

Ἀνωτέρα καὶ μέση ἐκπαίδευσις, ἤτοι συλλογὴ τῶν διεπόντων τὴν ἀνωτέραν καὶ μέσην ἐκπαίδευσιν νόμων καὶ βασιλικῶν διαταγμάτων ἀπὸ τοῦ 1833—1885 ὑπὸ Στεφάνου Μ. Παρίση. Ἀθῆναι, 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημ. ἐκπαιδ. τῆς Ἑλλάδος.

Νεωτάτη μέθοδος τῆς γαλλικῆς γλώσσης ὑπὸ Λέοντος Ὀλιβέρου. Τεῦχος Γ'. Κ)πόλει, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ἡμερολόγιον δημοδιδασκάλου, ἤτοι ἡ παιδαγωγία ἐν τῇ πράξει, ὑπὸ Βλ. Σκορδέλη. Ἀθῆναι, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Official army register for January, 1885. Washington, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν τῶν Η. Π. τῆς Ἀμερικῆς.

The american journal of philology ed. by Basil L. Gildersleeve. Vol. V, 3 whole, Nº 19. Baltimore, 1884. Τεῦχ.

John Hopkins University studies in historical and political science Herbert B. Adams, editor. Second series XII Land Lans of mining districts, by Ch. Howard Shinn. Baltimore, 1884. Τεῦχος.
Ὑπὸ τοῦ αἰδεσ. κ. Hale.

Τοῦ μακαριωτάτου ἐπισκόπου Κύρου ἐπιστολαὶ ἐκδιδόμεναι ὑπὸ Ἰω. Σακκελίωνος. Ἀθῆναι, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Περὶ ἀδικήματος καὶ ποινῆς ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ τραγῳδίᾳ. Λόγος ἐκφωνηθεὶς τῇ 16 δεκεμβρίου 1884 ὑπὸ Κ. Ν. Κωστῆ, ἀναλαμβάνοντος ἐπισήμως τὴν πρυτανείαν τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐθνικοῦ πανεπιστημίου. Ἀθῆναι, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Κυθνιακά, ἤτοι τῆς νήσου Κύθνου χωρογραφία καὶ ἱστορία μετὰ τοῦ βίου τῶν συγχρόνων Κυθνίων, ὑπὸ Α. Βάλληνδα. Ἐρμουπόλει Σύρου, 1882. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας ἀρχιεπίσκοπος, ὑπὸ Νεοφύτου Παγίδα. Λειψίᾳ, 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Στοιχειώδης ἱστορία ῥωμαϊκὴ καὶ βυζαντινή, ὑπὸ Κ. Ζαχαριάδου. Ἔκδοσις γ'. Ἀθῆναι, 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ἀκολουθία ἱερὰ τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Χριστοδούλου τοῦ θαυματουργοῦ, ὑπὸ Κυρίλλου Βοΐνη ἱεροδιακόνου. Ἔκδοσις γ'. Ἀθῆναι, 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Ἑκατὸν ἓξ ἐναίσιμοι διατριβαὶ ποικίλης ὕλης μετὰ προγραμμάτων.
Ὑπὸ τοῦ ἐν Halle-Wittemberg πανεπιστημίου.

Τέσσαρα τεύχη τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1884 δημοσιεύσεων ὑπὸ τὸν τίτλον « Württembergische Jahrbücher für Statistik und Landeskunde». Stuttgart, 1884.
Ὑπὸ τοῦ ἐπισήμου γραφείου τῆς στατιστικῆς ἐν Στουτγάρδῃ.

Annual report of the chief of ordnance to the secretary of war for the fiscal year 1884. Washington. T. 1
Ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν τῶν Η. Π. τῆς Ἀμερικῆς.

Ἱστορία τῆς εὐαγγελικῆς σχολῆς Σμύρνης ἐκ τῶν πηγῶν συνταχθεῖσα ὑπὸ Μ. Παρανίκα γυμνασιάρχου. Ἀθῆναι, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Introduction historique au droit romain, par Alphonse Rivier. Bruxelles, 1881. Τόμ. 1

Traité élémentaire des successions à cause de mort en droit romain, par Alphonse Rivier. Bruxelles, 1878. Τόμ. 1.

Éléments de droit international privé ou du conflit des lois, par T. M. C. Asser, traduit, completé et annoté par Alphonse Rivier. Paris, 1884. Τόμ. 1

Note sur la litterature du droit des gens avant la publication du « Jus belli ac pacis » de Grotius (1625) par A. Rivier. Bruxelles, 1883. T. 1

Claude chansonnette, jurisconsulte messin et ses lettres inedites, par A. Rivier. Bruxelles, 1878. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ἀθανασία τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἢ ἀνεύρεσις τῆς ὁμηρικῆς γλώσσης ἐν ταῖς δημώδεσι διαλέκτοις τῆς συγχρόνου ἑλληνικῆς, ὑπὸ Κ. Κοντοπούλου. Ἀθῆναι, 1884. Τ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

τῶν βιβλίων τῶν προσεγχθέντων τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ συλλόγου κατὰ τὸ ΚΕ'. συλλογικὸν ἔτος: 1885—86.

Κάρμα, τραγῳδία εἰς πράξεις τρεῖς ὑπὸ Δ. Α. Κορομηλᾶ ('Απόσπασμα ἐκ τοῦ Θ' τόμου τοῦ περιοδικοῦ « Παρνασσοῦ »). Ἀθῆναι, 1885. Ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ.

Mémoires de l'académie impériale des sciences de Sᵗ Pétersburg. VIIᵉ série. Tome XXXII, Nº 8. Neuaufgefundene Hebräische Bidelhandschriften. Bericht an die Kaiserliche Akademie der Wissenschaften zu Sᵗ Pétersburg, von Dʳ A. Harkavy. Sᵗ Pétersburg, 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Third series IV recent American socialism, by Richard T. Ely. Baltimore, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐν Βαλτιμόρῃ τῆς Ἀμερικῆς πανεπιστημίου « Johns Hopkins ».

Ἱστορία τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας ἐξελλη-

νισθεῖσα ὑπὸ Λουΐζου Ἡλιοῦ ἐκ τῆς γενικῆς ἱστορίας τῆς φιλοσοφίας τοῦ V. Cousin. Ἀθῆναι, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ.

Ἔκθεσις τῆς διαχειρίσεως τοῦ ὀρφανοτροφείου Γεωργίου καὶ Αἰκ. Χατζῆ Κώστα κατὰ τὸ ἔτος 1884. Ἀθῆναι, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τῆς διευθύνσεως.

Compte-rendu des travaux da la commission de la Dette Publique d'Egypte pendant l'année 1884. IX année. Le Caire, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τῆς διευθύνσεως τοῦ δημ. χρέους τῆς Αἰγύπτου.

Περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς ἑλληνίδος νεολαίας, ὑπὸ Χαρισίου Παπαμάρκου. Κερκύρα, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Κατάλογος τῶν βιβλίων τῆς ἐθνικῆς βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος.
Τμῆμα Α' Θεολογία.
» Β' Ἑλ. φιλολογία. Ἀθῆναι, 1883. Τόμ. 2
Ὑπὸ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Ἀπάτη ἀντ' ἀπάτης, κωμῳδία εἰς πράξεις 3 ὑπὸ Δ. Α. Κορομηλᾶ. Ἀθῆναι, 1885. Τ. 1
Ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ.

Γεωργίου Ὠνέ. Ὁ ἀρχισιδηρουργός, δρᾶμα εἰς πράξεις τέσσαρας, μεταφρασθὲν καὶ ἐκδοθὲν ὑπὸ Θ. Θεοδωρίδου. Κωνσταντινουπόλει, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ.

The society for the promotion of Hellenic studies. The journal of Hellenic studies. Vol. VI. Text. London, 1885. Plates XLIX-LVII. Τεῦχ. 1
Ὑπὸ τῆς ἐν Λονδίνῳ ἑταιρίας πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων.

Ἐγχειρίδιον τῆς φυσικῆς καὶ πολιτικῆς γεωγραφίας πρὸς χρῆσιν τῶν ἑλληνικῶν σχολείων κατὰ τὸ πρόγραμμα τοῦ ὑπουργείου συνταχθὲν ὑπὸ Μαργαρίτου Ν. Δήμιτσα. Ἀθῆναι, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Λογοδοσία τοῦ συμβουλίου τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει φιλεκπαιδευτικοῦ συλλόγου τοῦ ἔτους 1884 ἀναγνωσθεῖσα τὴν 16 ἰανουαρίου 1885 ὑπὸ τοῦ ἀντιπροέδρου Θεοδώρου Ι. Παρασχίδου. Κ)πόλει, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ προεδρείου.

Mittheilungen des Deutschen archäologischen Institutes in Athen. Athen 1882. Τεῦχος 6'.
Ὑπὸ τῆς γερμανικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς Ἀθηνῶν.

Third series V—VI—VII local Institutions of Maryland, by Lewis W. Wilhelm. Baltimore, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐν Βαλτιμόρῃ τῆς Ἀμερικῆς πανεπιστημίου « Johns Hopkins ».

Κανονισμὸς τῆς ὑπὸ τοῦ ἐν Καίρῳ ἑλληνικοῦ ἐπικουρικοῦ συλλόγου παροχῆς ἐκπαιδευτικῶν βοηθημάτων. Καίρ., 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ προεδρείου τοῦ συλλόγου.

Κανονισμὸς τῆς ἀδελφότητος τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Σμυρναίων ψηφισθεὶς ἐν γενικῇ συνελεύσει τῇ 7)19 ἀπριλίου 1885. Ἀλεξανδρείᾳ, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ προεδρείου τῆς ἀδελφότητος.

Inscriptiones antiquæ oræ septentrionalis Ponti Euxini Græcæ et Latinæ. Iussu et impensis societatis archæologicæ Imperii Russici; edidit Basilius Latyschev. Vol. I, Petropoli, 1885 T. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Deutsche Encyclopädie. Ein neues Universsellexikon für alle gebiete des Wisseus. 500 Bogen in 8 Bänden. Leipzig, 1885. Τεῦχος Α'
Ὑπὸ τοῦ κ. Wilh. Grunow.

Μηνιαῖον τοῦ ἰανουαρίου, περιέχον τὴν πρέπουσαν αὐτῷ ἅπασαν ἀκολουθίαν μετὰ καὶ τῆς ἀναγκαιοτέρας προσθήκης τοῦ τυπικοῦ, νεωστὶ μεταφρασθὲν καὶ ἐπιμελῶς διορθωθέν. Ἐνετίησιν, 1788. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Β. Βασιλείου.

Νομίσματα τῶν ἀδελφῶν Μαρτίνου καὶ Βενεδίκτου Β' Ζαχαριῶν, δυναστῶν τῆς Χίου

1314—1329, ὑπὸ Παύλου Λάμπρου. Ἀθῆναι, 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Paphlagonische Felsengräber. Ein Beitrag zur Kunstgeschichte Kleinasiens Berlin, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Gustav Hirschfeld.

Βίος Κωνσταντίνου τοῦ Καραθεοδωρῆ ψηφίσματι τοῦ ἐν Κ)πόλει ἑλλ. φιλ. συλλόγου συνταγεὶς καὶ ἐκφωνηθεὶς ἐν συνεδριάσει ὑπὸ τοῦ Ἐξοχ. Σπ. Μαυρογένους πασᾶ. Παρισίοις, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Zur Epigraphik von Thracien, von Dr J. Mordtmann ('Απόσπασμα ἐκ τοῦ περιοδικοῦ « Archäologisch-Epigraphische Mitth.) ». Τεῦχος VIII. Cons/pel.
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Das Schöne aus dem « Kleinen Bürger » des Prof. P. Vergotis in Cephalonia 1876. Stuttgard, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ.

Τὰ βυζαντινὰ ἀνάκτορα καὶ τὰ περιξ αὐτῶν ἱδρύματα μεθ' ἑνὸς χάρτου τοπογραφικοῦ ὑπὸ Α. Γ. Πασπάτη, ἰατροῦ. Ἀθῆναι, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Λόγος περὶ προόδου ἐκφωνηθεὶς τῇ 21 ἰουνίου 1885, ἡμέρᾳ ἐνάρξεως τῶν ἐνιαυσίων ἐξετάσεων ἐν τῷ ἑλλ. ἐκπαιδευτηρίῳ Π. Λ. Οἰκονόμου, ὑπὸ Σπ. Θ. Ἀνδρουτσέλλη. Κερκύρᾳ, 1885. Τόμ. 1
Πρόγραμμα τῆς τελευταίας ἡμέρας (σαββάτου, 29 ἰουνίου) τῶν γενικῶν ἐξετάσεων τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1884—85. Ἡμίφυλ.
Ὑπὸ τοῦ κ. Π. Α. Οἰκονόμου.

Οἱ κατὰ τὸν Σέϋφφερτ κεφαλαιώδεις κανόνες τῆς ἑλληνικῆς συντάξεως ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν λατινικὴν ὑπὸ Στεφάνου Δ. Ῥώση. Κερκύρᾳ, 1883. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Catalogue. Littérature générale et connaissances utiles. Paris, 1885. T. 1
Traités des partis des animaux et de la marche des animaux d'Aristote, traduits en français pour la première fois par J. Barthélemy-Saint Hilaire. Paris, 1885. Τόμ. 2
Ὑπὸ τῶν κ. Hachette et Cie.

Third series VIII. The influence of the proprietors in founding the state of New Jersey, by Austin Scott. Baltimore, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐν Βαλτιμόρῃ τῆς Ἀμερικῆς πανεπιστημίου « Johns Hopkins ».

Catalogue des livres de fonds et en nombre. Histoire, archéologie, ethnographie et linguistique de l' Europe, de l'Asie, de l'Afrique, de l' Amérique et de l'Océanie. Paris, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τῶν ἐν Παρισίοις ἐκδοτῶν κ. κ. Maisonneuve frères et Ch. Leclerc.

Ἐγχειρίδιον γραμματικῆς καὶ συντακτικοῦ τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσης κατὰ τὴν νέαν παιδαγωγικὴν μέθοδον συντεταγμένον εἰς τεύχη τρία ὑπὸ Ν. Εὐσταθίου καὶ Α. Κουζουλάρη πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν καὶ ἀστικῶν σχολῶν. Κ)πόλει, 1885. Τεύχ 3
Ὑπὸ τῶν συντακτῶν.

Πρακτικὴ ἀριθμητικὴ μετὰ 500 προβλημάτων πρὸς χρῆσιν τῶν ἀστικῶν καὶ δημοτικῶν σχολείων ὑπὸ Δ. Γ. Δανασῆ. Τεῦχος ά καὶ β'. Κ)πόλει, 1885. Τεύχη 2
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Τριλογία, ὑπὸ Ε. Ι. Δράκου. Ἐν Περγάμῳ, 1885. Τεῦχος.
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Πρόγραμμα τῶν κατὰ τὸ ΚΘ' ἔτος 1885—1886 διδαχθησομένων μαθημάτων ἐν τῷ ἐν Γαλαζίῳ ἑλληνικῷ ἐκπαιδευτηρίῳ τῷ ὑπὸ Ἀναστασίου Ν. Βενιέρη διευθυνομένῳ (ἑλληνιστὶ καὶ ρουμανιστί). Γαλαζίῳ, 1885. Τεῦχος.
Ὑπὸ τοῦ κ. Α. Ν. Βενιέρη.

The American journal of philology edited by Basile L. Gildersleeve. Vol. VI, 1 whole, Nº 21. Baltimore, 1885. Τεῦχος.
Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Lexicon Lapponicum cum interpretatione Latina et Norvegica adiuncta brevi grammaticæ Lapponicæ adumbratione. Collegit et laboravit J. A. Friis. Τεῦχος, σ. 1—16. Christiania, 1885.

Ὑπὸ τοῦ κ. Dybward, βιβλιοπώλου ἐν Χριστιανίᾳ.

Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου ὁ Παραινετικὸς ἐκδοθεὶς κατὰ τὰς ἀρίστας εὐρωπαϊκὰς ἐκδόσεις μετὰ πλείστων κριτικῶν καὶ ἐξηγητικῶν σημειώσεων, ὑπὸ Ἀποστ. Β. Οἰκονομίδου. Κων)πόλει, 1885. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Γεωγραφία συνταχθεῖσα εἰς τρία βιβλία καὶ βραβευθεῖσα ἐν τῷ Καραπανείῳ ἀγῶνι ὑπὸ τοῦ ἐν Κ)πόλει ἑλλ. φιλολ. συλλόγου πρὸς χρῆσιν τῶν ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις διδασκομένων, ὑπὸ Α. Βασακοπούλου, τόμ. 1, ἐκ τριῶν τευχῶν. Κων)πόλει, 1885. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Καθημεριναὶ προσευχαὶ μετὰ τῶν νεομηνιῶν καὶ ἄλλων ἡμιεορτῶν μεταφρασθεῖσαι ἐκ τοῦ ἑβραϊκοῦ ὑπὸ Ι. Ναχαμούλη. Κερκύρᾳ, 1885. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ.

Γραμμικὴ ἰχνογραφία θεωρητικὴ καὶ ἐφηρμοσμένη πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν καὶ ἑλληνικῶν σχολείων ὑπὸ Κ. Ὀρφανουδάκη. Τεῦχ. ά καὶ β'. 1880. 1885. Κ)πόλει.

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Κανονισμὸς τοῦ ἐν Σμύρνῃ ἑλληνικοῦ ἐμπορ. λυκείου Π. Καπλανίδου, Σμύρνη. 1883. Τόμ. 1

Λόγος ἐκφωνηθεὶς τὴν 5 ἰουνίου 1885 κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν δημοσίων ἐξετάσεων τῶν μαθητῶν τοῦ λυκείου ὑπὸ Π. Καπλανίδου διευθυντοῦ. Ἀθῆναι. 1885. Τόμ. 1

Λόγος πανηγυρικὸς περὶ Ὁμήρου ἐκφωνηθεὶς τὴν 20 νοεμβρίου 1877, ἐπέτειον ἑορτὴν τοῦ φιλεκπαιδευτικοῦ συλλόγου «ὁ Ὅμηρος», ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς εὐαγγελικῆς σχολῆς Π. Καπλανίδου. Σμύρνη, 1878. Τόμ. 1

Περὶ τῆς παρ' ἡμῖν παιδεύσεως. Λόγος ἐκφωνηθεὶς τὴν 3 ἰουλίου 1877 ἐν τῇ εὐαγγελικῇ σχολῇ κατὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν βραβείων ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Π. Καπλανίδου. Σμύρνῃ, 1877. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Zuwachs der groszherzoglichen Bibliothek zu Weimar in den jahren 1883 & 1884. Weimar, 1885. Τ. 1

Ὑπὸ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ πανεπιστημίου τῆς Βεϊμάρης.

Three pages of the Bryennios manuscript, edited with notes by Rendel Harris. Baltimore, 1885. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Ernest Legouvé. Τὸ περὶ γυναικῶν ζήτημα, μετὰ πλείστων προσθηκῶν καὶ σημειώσεων ὑπὸ Χρ. Γ. Πανταζίδου. Ἀθῆναι, 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Observationes criticæ in Flavium Josephum; scripsit S. A. Naber. Amstelodami, 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

De legationibus Græcorum publicis; scripsit Franciscus Poland. Lipsiæ, 1885. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ausgewählte Tragödien des Euripides. Für den Schulgebrauch erklart von N. Wecklein. Viertes Bändchen. Hippolytos. Leipzig. 1885. Τόμ. 1

Des Euripides Iphigenie bei den Tauriern, von N. Wecklein. München, 1884. Τόμ. 1

Des Euripides Herakliden, von N. Wecklein. München, 1885. Τόμ. 1

Die Tragödien des Sophokles, von N. Wecklein. München, 1885. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Zur chronologie der platonischen Dialogen. Τεῦχ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. H. Siebeck.

The Teaching of the Apostles and the sibylline books by Rendel Harris. Cambridge, 1885. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Abhandlungen der philosophisch-philologischen Klasse der Königlich-Bayerischen Akademie der Wissenschaften.

1878 XLIX Band XIV. III.
1879 LII » XV. I.
1880 LII » XV. II.
1881 LII » XV. III.
» LV » XVI. I.
1882 LV » XVI. II.
» LV » XVI. III.
1884 LIX » XVII. I.
1885 LIX » XVII. II.

Τόμ. 1 / Τόμ. 1 / Ἑλλ. τὸ γ' τεῦχος

Sitzungsberichte der philosophisch-philologischen und historischen Klasse der K. B. Akademie der Wissenschaften zu München.

1878 Band II, Heft II.
1879 » I.
» » II, » II.
» » II, » III.
» » III.
» » IV.
» » II.
» » II, » I.
1880 » I.
» » II.
» » IV.
» » V.
» » VI.
1881 » I.
» » II.
» » III.
» » II, » I.
» » II, » II.
» » II, » III.
» » II, » IV.
» » II, » V.
1882 » I.
» » II.
» » III.
» » II, » I.
» » II, » II.
» » II, » III.
1883 » I.
» » II.
» » III.
» » IV.
1884 » I.
» » II.
» » III.
» » IV.
» » V.
» » VI.
1885 » I.

Τόμ. 2 / Τόμ. 1 / Τόμ. 2 / Τόμ. 2 / Τόμ. 1 / Τόμ. 1

Ueber Herkunft und Sprache der transgangetischen Völker, von Ernest Kuhn. München, 1883. Τόμ. 1

Gedächtnissrede auf Karl von Halm, von Eduard Wölfflin. München, 1883. Τόμ. 1

Gedächtnissrede auf Leonhard von Spengel, von Wilhelm von Christ. München, 1881. Τόμ. 1

Sage und Forschaug von F. Ohlenschlager. München, 1885. Τόμ. 1

Ὑπὸ τῆς ἐν Μονάχῳ βασιλικῆς ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν.

De titulis atticæ christianis antiquissimis commentatio historica et epigraphica; auctore C. Bayet. Lutetiæ Parisiorum, 1878. Τόμ. 1

Recherches pour servir à l'histoire de la peinture et de la sculpture chrétiennes des iconoclastes, par Ch. Bayet. Paris, 1879. Τόμ. 1

Notes sur le peintre Byzantin Manuel Pansélinos et sur le guide de la peinture du Moine Denys par C. Bayet. (Fxtrait de la *Revue archéologique* Mai—Juin 1884). Paris. Τεῦχ. 1

L'art Byzantin par Ch. Bayet. (Bibliothèque de l'enseignement des beaux-arts). Paris. Τεῦχ. 1

Ὑπὸ τοῦ συγγραφέως.

Πρακτικὰ τῆς ἐν Ἀθήναις φιλεκπαιδευτικῆς ἑταιρίας τοῦ ἔτους 1884-1885. Ἀθῆναι, 1885. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ προεδρείου τῆς ἑταιρίας.

Ἐπετηρὶς τοῦ ἐν Κ)πόλει μακεδονικοῦ φιλεκπαιδευτ. συλλόγου. Ἔτος Α'. 1884-85. Κ)πόλει, 1885. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ προεδρείου τοῦ συλλόγου.

Χρηστομάθεια ἀραβικὴ ἐκ χειρογράφων καὶ

ἐντύπων σπανίων συλλεγεῖσα ὑπὸ Φρ. Αὐγούστου Ἀρνόλδου μετὰ λεξικοῦ μεθερμηνευθέντος ἐκ τῆς λατινικῆς ὑπὸ τοῦ ἀρχιγραμματέως τοῦ πατριαρχικοῦ τῶν Ἱεροσολύμων Ὁρόνου πρωτοσυγκέλου Στεφάνου Ἀθανασιάδου τοῦ Βυζαντίου. Ἐν Ἱεροσολύμοις, 1885. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ καὶ ἐκδότου.

Lettre supposée de Mahomet IV à Leopold Ier empereur d'Allemagne et réponse de ce dernier. (Extrait de la *Revue archéologique*). Paris, 1885. Τεῦχ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. André Leval.

Almanach der Koeniglich-Bayerischen Akademie der Wissenschaften für das Jahr 1884. München. Τόμ. 1

Ὑπὸ τῆς ἀκαδημίας τοῦ Μονάχου.

Tirynthe. Le palais préhistorique des rois de Tirynthe. Résultat des dernières fouilles par Henri Schliemann, avec une préface de Mr le professeur F. Adler et des contributions de Mr W. Dörpfeld. Illustré d'une carte, de 4 plans, de 24 planches en chromolithographie et de 188 gravures sur bois. Paris, 1885. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Αἱ χῶραι τοῦ παρελθόντος καὶ αἱ ἐσφαλμέναι τοποθετήσεις των. Ἔρευναι καὶ μελέται τοπογραφικαὶ ὑπὸ Σταύρου Μερτζίδου ἰατροῦ. Ἀθῆναι, 1885. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Αἱ θεμελιώδεις διδασκαλίαι τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης ὑπὸ Στεφάνου Δ. Ῥώση. Κερκύρᾳ, 1885. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Griechische Philosophinnen, von J. C. Poestion. Norden, 1885. Τόμ. 1

Aus Hellas, Rom und Thule, von J. C. Poestion. Leipzig. Τόμ. 1

Graeske Digterinder, von J. C. Poestion, Kjobenhaun, 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Loi sur l'instruction primaire du 1er juillet 1879. Bruxelles. Τόμ. 2

Loi du 15 juin 1881 apportant des modifications à la loi du 1er juin 1850 sur l'enseignement moyen. Bruxelles, 1882. Τόμ. 1

Bulletin du ministère de l'instruction publique. 1878-83. Bruxelles. Τόμ. 8

Rapport triennal sur la situation de l'instruction primaire en Belgique. Septième—treizième période triennale, 1861-81. Bruxelles, 1865—84. Τόμ. 7

Raport triennal sur l'état de l'enseignement moyen en Belgique. Cinquième, septième et dixième période triennale, 1864-66, 1870-81. Bruxelles, 1868-84. Τόμ. 5

Situation de l'enseignement supérieur donné aux frais de l'état. Rapport triennal, années 1862-64, 1868-79. Bruxelles, 1866-82. Τόμ. 5

Chambre des représentants. Séance du 30 mars 1882. Enquête scolaire. — Rapport sur la première partie des travaux de la commission d'enquête scolaire, depuis sa constitution jusque au 31 decembre 1881 par A. le Hardy de Beaulieu (μετὰ πινάκων). Bruxelles, 1882. Τόμ. 1

Statistique des dépenses du service ordinaire de l'enseignement primaire 1843—72. Rapport à Mr le ministre de l'intérieur par Mr J. Sauveur. Bruxelles, 1874. Τόμ. 1

Recensement des élèves des établissements d'instruction primaire et moyenne, soumis à l'inspection légale au 31 décembre 1873. Bruxelles, 1877. Τόμ. 1.

Gymnastique scolaire à l'étranger. — Rapport présenté à Mr le ministre de l'intérieur sur la situation de l'enseignement de la gymnastique. Bruxelles, 1873. Τόμ. 1

Rapport sur l'état de l'enseignement industriel et professionnel en Belgique, présenté aux chambres législatives le 23 janvier 1879 par Mr le ministre de l'intérieur. Bruxelles, 1879. Τόμ. 1

Ministère de l'intérieur. Instructions concernant la construction et l'ameublement des maisons d'école suivis de plans et de devis types. Huy, 1875. Τόμ. 1

Ministère de l'intérieur. Loi organique de l'instruction primaire (23 septembre 1842). Bruxelles. Τόμ. 1

Ministère de l'intérieur. Programmes détaillés rélatifs à l'enseignement normal primaire. Édition officielle. Bruxelles, 1868. Τόμ. 1

Ministère de l'intérieur. École normale de l'état pour institutrices à Liége. École d'application. Bruxelles, 1875. Τόμ. 1

Ministère de l'intérieur. Instruction moyenne. Comptabilité des secrétaires-trésoriers des athenées royaux et des écoles moyennes de l'état. Règlement du 9 janvier 1872. Bruxelles, 1872. Τόμ. 1

L'éducation à l'école primaire au moyen de l'instruction et du style, par Alfred Destexhe. IIIe édition, revue, corrigée et augmentée. Liége, 1873. Τόμ. 1

L'enseignement des sciences naturelles à l'école primaire, par Victor Mirguet. Huy, 1880. Τόμ. 1

Règles à suivre dans l'éducation et l'instruction des enfants, par Victor Mirguet. Huy, 1882. Τόμ. 1

Société royale de médecine publique du Belgique sous le haut patronage de S. M. Léopold II. Hygiène scolaire, le bâtiment et le gymnastique par Droixhe et Blandot. L'élève et le maître par Hyac. Kuborn. Liége. 1880. Τόμ. 1

L'université de Liége depuis sa fondation par Alphonse de Roy. Liége, 1869. Τόμ. 1

La question de l'enseignement élementaire des sciences naturelles de l'hygiène et de l'agriculture dans les écoles primaires, les écoles d'adultes et les écoles normales, par A. J. Germain. Bruges, 1876. Τόμ. 1

Royaume de Belgique, état intelectuel, par J. Sauveur. Bruxelles. Τόμ. 1

Code de l'enseignement moyen de Belgique. Bruges, 1874. Τόμ. 1

Statistique générale de l'instruction publique en Belgique, dressée d'après les documents officiels par J. Sauveur. Bruxelles, 1880. Τόμ. 1

Statistique de la Belgique. Population. Recensement générale (31 décembre 1880), publié par le ministère de l'intérieur. Bruxelles, 1884. Τόμ. 1

Ministère de la justice. Statistique des prisons et des établissements pénitentiaires et de reforme pour l'année 1875. Rapport présenté à Mr le ministre de la justice par M. V. Berden. Parties I et II. Bruxelles, 1877. Τόμ. 2

Ministère de la justice. Statistique des prisons et des maisons spéciales de réformes pour les années 1878, 1879 et 1880. Rapport présenté à Mr le ministre de la justice par A. Gautier. Bruxelles, 1884. Τόμ. 1

Huitième rapport de la commission permenente d'inspection des établissements d'aliénés, 1862. Bruxelles, 1864. Τόμ. 1

Dixième rapport sur la situation des établissements d'aliénés du royaume. Années 1866 à 1871. Bruxelles, 1872. Τόμ. 1

Douzième rapport sur la situation des asiles d'aliénés du royaume. Années 1877 à 1881. Bruxelles, 1884. T. 1

Institution d'une caisse générale d'épargne et de retraite en Belgique. Première partie. Bruxelles, 1868. Τόμ. 1

Comptes-rendus des opérations et de la situation de la caisse générale d'épargne et de retraite instituée par la loi du 16 mars 1865 sous la garantie de l'état. Années 1865, 1866. Bruxelles, 1875. Τόμ. 1

Congrès international du commerce et de l'industrie. La monaie. Bruxelles, 1881. Τόμ. 1

De l'influence des capitaux anglais sur l'industrie Européenne depuis la révolution de 1688 jusqu'en 1846 par Th. Wilson. Nouvelle édition. Bruxelles, 1869. Τόμ. 1

Rapports des membres des Juris, des délegués et des ouvriers sur l'exposition universelle de Paris en 1878 publiés par la commission Belge de l'exposition et par les soins de Mr Hector de Backer. Bruxelles, 1879—1880. Τόμ. 6

Congrès international d'hygiène, de sauvetage et d'économie social. Bruxelles, 1877. Τόμ. 2

Parasitisme insectieux. Mesures préventives contre les maladies transmissibles par N. Droixhe. Huy, 1882. Τόμ. 1

Les convulsions des enfants considérées au point de vue du diagnostic différentiel et du traitement par le Dr N. Droixhe. Anvers, 1879. T. 1

Des malades empoisonnés par eux-mêmes . . . par H. Bonnewyn, 1878. Τόμ. 1

De la répression des falsifications des denrées alimentaires. Discour par H. Bonnenyn. Τόμ. 1

Hygiène de l'enfance. Mémoires sur les causes de la mortalité excessive chez les enfants en bas-âge par N. Droixhe. Huy, 1877. Τόμ. 1

Destruction des Gaz méphitiques des égouts. Projet de Mr l'ingénieur Somzée. Bruxelles, 1883. Τόμ. 1

Études sur le cancer par le Dr Bougard. Bruxelles, 1882. Τόμ. 1

Législation et jurisprudence des chemins de fer Belges par Felix Loisel, avec le concours (pour la jurisprudence) de Mr Auguste Despret. Bruxelles, 1872. Τόμ. 1

Ministère de travaux publics. Voies navigables de la Belgique. Recueil de renseignements. Bruxelles, 1880. Τόμ. 2

Royaume de Belgique. Album du développement progressif du réseau des routes, des voies navigables et des chemins de fer de 1830 à 1880. Bruxelles. Τόμ. 1

Le budget des voies et moyens de la Belgique de 1831 à 1880 par J. Malou. Bruxelles, 1881. Τόμ. 1

Recueil théorique et pratique du cadastre Belge par F. C. Carré. Bruxelles, 1873. Τόμ. 1

Moyens de prévénir les explosions dans les mines. Appareils permettant de constater la présence du grisou par Léon Somzée. Schaerbeek, 1880. Τόμ. 1

Système de garde-corps à appliquer aux voitures des chemins de fer permettant de circuler sans danger sur les trains en marche proposé par H. Maquet. Bruxelles, 1875. Τόμ. 1

Catalogue de la bibliothèque du ministère de la guerre. Vol Ier. Bruxelles, 1883. Τόμ. 1

Aide-mémoire portatif de compagnie par Michel Body. Liége, 1870. T. 1

Étude sur le pistolet au point de vue de l'armement des officiers, par C. J. Tackels. Bruxelles. Τόμ. 1

Petit manuel d'armement à l'usage de *la troupe par le capitain C. J. Tac*kels. Paris. 1868. Τόμ. 1

Armes de combat et de ceinture par C. J. Tackel. Paris, 1873. Τόμ. 1

Le pistolet Tackels. Défense de l'officier et du cavalier. Bruxelles, 1872. Τόμ. 1

Le fusil de chasse tirant à longue portée et une nouvelle munition, par C. J. Tackels. Paris. Τόμ. 1

La carabine Tackels-Gerard, nouveau système du culasse mobile, dite à bloc. Huy, 1871. Τόμ. 1

La situation politique et la lutte de partis en Belgique, par C. Donald. (Extrait de la *Revue Brittanique*, Octobre, 1882). Paris, 1882. Τεῦχ. 1

Affaires étrangères. Documents diplomatiques. Affaires de Grèce en 1880. Paris, 1881. Τόμ. 1

Recherches sur le jeu du solitaire, œuvre posthume de chevalier Paul Busschop, pnblié par les soins de son frère Jules Busschop. Bruges, 1879. Τόμ. 1

La gymnastique rationelle appliquée au développement des forces viriles et de l'éducation civique des populations, par le major Docx. Namuz, 1884. Τόμ. 1

Douzième rapport sur la situation des asiles d'aliénés du royaume. Années 1877 à 1881. Bruxelles, 1884. T. 1

Étude sur les cartouches et les poudres fulminantes, par C. J. Tackels. Paris, 1873. Τόμ. 1

Le nouvel armement de la cavalerie depuis l'adoption de l'arme se chargeant par la culasse pour l'infanterie, par le capitain C. J. Tackels. Bruxelles, 1870. Τόμ. 1

Ministère de l'intérieur. Enseignement primaire. Construction et ameublement de bâtiment d'école. Loi du 14 août 1873. Bruxelles, 1875. T. 1

Ministère de l'intérieur. École normale de l'élat pour institutrices à Liége. Règlements. Bruxelles, 1874. Τόμ. 1

Chirurgie populaire par le Dr E. Smeets de Liége, le pansement provisoire des blessures à la portée de tont le monde. Πίναξ 1

Cercle des anciens étudiants de l'institut supérieur de commerce d'Anvers. Congrès international de géographie commerciale. Deuxième session. Rapport présenté au conseil d'administration du cercle des anciens étudiants par Mr Louis Strauss. Anvers, 1879. Τόμ. 1

Manuel pratique des jardins d'enfants de Frédéric Frœbel, par J. F. Jacobs. Deuxième édition, revue et augmentée. Paris, 1864. Τόμ. 1

La question des chemins de fer de la Turquie d'Europe devant l'opinion publique. C/ple, 1875. Τόμ. 1

Atrocités russes en Asie et en Roumelie pendant les mois de juin, juillet et août, 1877. C/ple, 1877. Τόμ. 1

Die Grausamkeiten der Russen in Bulgarien und Armenien in Jahre 1877 von Dr L. Bernhard. Berlin, 1878. Τόμ. 1

Les atrocités russes en Bulgarie et en Armenie pendant la guerre de 1877 par L. Bernhard. Berlin, 1878. T. 1

Les intrigues Moscovites en Turquie. La verité sur les massacres de Bulgarie par D. Bugistre Belleysan. Deuxième édition. Budapest, 1877. Τόμ. 1

La situation. Décembre, 1878. C/ple. Τόμ. 1

La médication en Orient. Paris, 1877. Τόμ. 1

Une question d'Orient au moyen-âge, par Émile van der Bussche. Bruges, 1878. Τόμ. 1

Étude sur l'île de Chypre considérée au point de vue d'une colonisation Européenne par Ed. Paridan van der Cammen. Bruxelles. Τόμ. 1

Les responsabilités. C/ple 1877. Τόμ. 1

Carte de l'Escaut.

1) Reconnaissance hydrographique de la côte nord de Belgique.
2) Partie comprise entre Ostende et Nieuport.
3) *Partie comprise entre Flessingue et* «Spanjaard Duin».
4) Partie comprise entre Borsselen et Flessingue.
5) Partie depuis Flessingue jusqu'à Burght.
6) Partie comprise entre Burght et Hemixen.
7) Partie comprise entre Brught et Anvers.
8) Partie comprise entre Hemixen (Mozegat), Rupelmonde et Standmolen.
9) Partie comprise entre Tamise et le moulin de Pierre de Mariakerbe.
10) Partie comprise entre le moulin de Pierre de Mariakerbe et Moerzeke.
11) Partie comprise entre Moerzeke, Termonde et Kleyn Zand;
12) Partie comprise entre le bastion St Michel et pipe de tabac.
13) Partie comprise entre le pipe de tabac et le Fort la Perle.
14) Partie comprise entre le Fort la Perle et Sillo.
15) Partie comprise entre Sillo et Kuiningen.
16) Partie comprise entre Waarde et Terneuzen.

17) Partie comprise entre Boom et l'embouchure du Rupel.
Ὑπὸ τῆς Α. Ε. Στερ. Κ. Καραθεοδωρῆ, πρεσβευτοῦ τῆς Υ. Π. ἐν Βρυξέλλαις.

Ἡμερολόγιον « ὁ χρόνος » τοῦ ἔτους 1886, συνταχθὲν ὑπὸ Δ. Καλέρη, τῇ συνεργασίᾳ πολλῶν λογίων. Ἐκδίδοται ὑπὸ Ἱπποκράτους Μαργαρίτου. Κ)πόλει, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Der Standpunkt unsrer heutigen Kenntniss der Geographie der alten Kulturländer, insbesondere der Balkan Halbinsel Griechenlands und von Kleinasien, von Prof. Dr G. Hirschfeld. Τόμ. 1

Ernst Curtius von G. Hirschfeld. Königsberg.
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Πρακτικὰ τῆς ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας τοῦ ἔτους 1884. Ἀθῆναι, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ προεδρείου τῆς ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας.

Ἡ δεσποινὶς Λασεγλιέρ, μυθιστορία Ἰουλίου Σανδὼ, μετάφρασις Ἀρσενόης Γ. Παπαδοπούλου. (Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς «Ἑστίας»). Ἀθῆναι, 1882. Τόμ. 1

Ζωολογία μετ' εἰκονογραφιῶν πρὸς χρῆσιν τῶν νηπιαγωγείων καὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων ὑπὸ τῆς κυρίας Καρπαντιέρ, μεταφρασθεῖσα ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ Α. Γ. Π. Ἀθῆναι, 1876. Τόμ. 1

Ἡ ἀμοιβὴ τῆς τιμιότητος καὶ ἡ ἀληθὴς ἀγαθοεργία, διηγήματα παιδικὰ ὑπὸ Μ. Μαρλῆ, μεταφρασθέντα ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ Α. Γ. Π. Ἔκδοσις τρίτη. Ἀθῆναι, 1876. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Η. Καπλανίδου.

Γλωσσικῶν ἀτοπημάτων ἀναίρεσις ὑπὸ Γ. Ν. Χατζιδάκη. Ἀθῆναι, 1886. Τόμ. 1

Περὶ φθογγολογικῶν νόμων καὶ τῆς σημασίας αὐτῶν εἰς τὴν σπουδὴν τῆς νέας ἑλληνικῆς. Διατριβὴ ἐπὶ ὑφηγεσίᾳ ὑπὸ Γ. Ν. Χατζιδάκη. Ἀθῆναι, 1883. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν μαθημάτων ἅτινα θὰ διδαχθῶσιν ἐν ταῖς 4 τάξεσιν ἑκάστου δημοτικοῦ σχολείου τοῦ τμήματος Χανίων ἐντὸς τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1885-6. Ἐν Χανίοις, 1885.

Ἰσολογισμὸς τῶν προσόδων καὶ δαπανῶν τῶν σχολείων τῆς χριστιανικῆς ἐφορίας τοῦ τμήματος Χανίων κατὰ τὰ τέσσαρα σχολιακὰ ἔτη ἀπὸ τοῦ 1881 ἄχρι τοῦ 1885. Ἐν Χανίοις, 1885.

Ὡρολόγιον τῶν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1885—86 διδαχθησομένων μαθημάτων ἐν ταῖς δημοτικαῖς σχολαῖς τοῦ τμήματος Χανίων. Ἐν Χανίοις, 1885.
Ὑπὸ τῆς ἐφορίας τῶν σχολείων τοῦ τμήματος Χανίων.

Ἡμερολόγιον τῆς Ἀνατολῆς πολιτειογραφικόν, φιλολογικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν τοῦ ἔτους 1886 ἐκδιδόμενον ὑπὸ Α. Παλαιολόγου. Ἔτος Ε'. Κ)πόλει, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Papers relating to the foreing relations of the United States, 1884. Washington, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν τῶν Η. Π. τῆς Ἀμερικῆς

Μουστοξύδου. Delle cose corciresi. Libro primo. Tempi favolosi ed incerti. Corfù, 1848. Τόμ. 1

Φερδινάνδου Γρηγοροβίου.—Κέρκυρα. Ἰόνιον εἰδύλλιον, μεταφρασθὲν ὑπὸ * * * καὶ Σπ. Παπαγεωργίου. Κερκύρᾳ, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Ῥωμανοῦ.

Ποεσιαι βοτημεναι 'ν Γρηκα. Traduzioni in Greco-salentino per le nozze Peschiulli-Palmentola. Parigi, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Vito D. Palumbo.

The society for the promotion of Hellenic studies. The journal of Hellenic studies.
Text. vol. VI, No 2, 1885.
Plates » » LVIII—LXI.
London. Τόμ. 1
Ὑπὸ τῆς ἐν Λονδίνῳ ἑταιρίας πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν.

Die Wiederholungen in der Odyssee. Ein Beitrag zur homerischen Frage. Gekrönte Preisschrift von Karl Sittl. München, 1882. Τόμ. 1

Die Griechen im Troerlande und das homerische Epos, von Karl Sittl. Τεῦχος σελ. 202-240.

Studien und Forschungen auf dem Gebiete der homerischen Gedichte und ihrer Literatur von Dr Hans Karl Benicken. Das XII und XIII Lied vom Zorne des Achilleus in N, Ξ, O der homerischen Ilias. Innsbruck 1883. Κρίσις Καρ. Sittl καὶ ἐν φύλλ. περὶ Ηνδάρου ὑπὸ τοῦ ἰδίου, σελ. 484—490.

Geschichte der griechischen Literatur bis auf Alexander den grossen, von Dr Karl Sittl. Zweiter Theil. München. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συγγραφέως.

Proceedings of the annual meeting january 5 and 6, 1882. Bulletin of the Minesota Academy of natural sciences. Vol. II, No 4. Appendix botanical papers by J. C. Arthur. Minneapolis, 1882. Τόμ. 1
Ὑπὸ τῆς ἐν Μιννεαπόλει τῆς Ἀμερικῆς ἀκαδημίας Minnesota.

Anuual report of the Board of Regents of the Smithsonian Institution, showing the operations, expenditures and condition of the institution for the year 1882. Washington, 1884. Τόμ. 1

Second annual report of the Bureau of ethnology to the secretary of the Smithsonian institution 1880-1881, by J. W. Powell, director. Washington, 1883. Τόμ. 1
Ὑπὸ τῆς ἐν Οὐασιγκτῶνι τῆς Ἀμερικῆς σμιθσωνείου ἀκαδημίας.

Department of te Interior U. S. geographical survey. Observations on cupshaped and other lapidarian sculptures in the old world and in America, by Charles Rau. Washington, 1881. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐσωτερικῶν τῶν Η. Π. τῆς Ἀμερικῆς.

Ἐναίσιμοι διατριβαὶ ποικίλης ὕλης ἑκατὸν εἴκοσι δύο (122).
Ὑπὸ τοῦ ἐν Halle-Wittemberg πανεπιστημίου.

Annual report of the chief of ordnance to the secretary of war for the fiscal year ended June 30, 1885. Washington. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν τῶν Η. Π. τῆς Ἀμερικῆς.

Συντακτικὸν τῆς γερμανικῆς γλώσσης πρὸς χρῆσιν τῶν περὶ ταύτην ἀσχολουμένων ὑπὸ Δ. Η. Οἰκονομίδου. Λειψίᾳ, 1885. Τ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Præmissa sunt eiusdem meletemata de Pindari studiis Terpandreis. Romæ. Τόμ. 1

Richardi Foersteri de Polemonis physiognomonicis dissertatio. Kiliæ, 1886. Τόμ. 1

Bruchstücke eines zweiten Gesetzes von Gortyn von Franz Bücheler und Ernst Zitelmann. Bonn. Τόμ. 1

Miscellen. Gortynisch.—Kretisches von F. Bücheler. Prosodisches zu Plautus von F. B. σελ. 310-313. (Extrait). Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Ed. Luebbert.

Elementi di chirurgia di A. G. Richter. Pisa, 1827—1847. Τόμ. 10

Traité d'anatomie chirurgicale et de chirurgie expérimentale, par J. F. Malgaigne. Paris, 1859. Τόμ. 2

Histoire des sciences médicales par Ch. Daremberg. Paris, 1870. Τόμ. 2

Traité d'anatomie descriptive par J. Cruveilhier. Paris, 1851-52. Τόμ. 4

Traité pratique sur les maladies des organes génito—urinaires. Paris, 1850—51. Τόμ. 3

Histoire de la médecine, depuis son origine jusqu'au dix-neuvième siè-

cle par Kurt Sprengel, traduite de l'allemand sur la seconde édition par A. J. L. Jourdan. Paris, 1815-20. Τόμ. 9

Traité de pathologie interne par S. Jaccoud. Paris 1872. Τόμ. 2

Traité de pathologie interne par S. Jaccoud. Paris, 1877. Τόμ. 1

Leçons de clinique médicale faites à l'hôpital Lariboisière, par S. Jaccoud. IIe édition. Paris, 1874. T. 1

Leçons de clinique médicale par S. Jaccoud. IIe édition. Paris, 1869. Τόμ. 1

Lezioni cliniche di medecina pratica del Dre Roberto Giacomo Graves, traduzione sulla terza ed ultima edizione inglese del 1864 per cura del Dre G. Gioni. Prato, 1864—65. Τόμ. 2

Delle sedi e cause delle malattie anatomicamente investigate da Giovanni Battista Morgani, recati nella lingua italiana di F. Chaussier e N. P. Adelon. Firenze, 1838-40. Τόμ. 3

Nouveau traité élémentaire et pratique des maladies mentales par H. Dagonet. Paris, 1876. Τόμ. 1

Traité élémentaire d'anatomie comparée par C. G. Carus, traduit de l'allemand sur la seconde édition par A. J. L. Jourdan. Paris, 1835. Τόμ. 3

Nouveaux éléments de pathologie et de clinique médicales par les Drs A. Laveran et J. Teissier. Paris, 1879. Τόμ. 2

Traité de thérapeutique et de matière médicale par A. Trousseau et H. Pidoux. Paris, 1868. Τόμ. 2

Clinical notes on uterine surgery by J. Marion Sims. London, 1866. T. 1

Traité pratique des maladies des voies urinaires par Sir Henry Thomson, Paris, 1874. Τόμ. 1

Fisiologia, par Vierodt, μετάφρ. ἐκ τοῦ γερμανικοῦ (ἐλλείπει ὁ τίτλος). Torino, 1865. Τόμ. 1

Traité pratique des maladies du larynx, précédé d'un traité complet de laryngoscopie par le Dr Ch. Fauvel. Paris, 1876. Τόμ. 1.

Nouveau traité élémentaire et pratique des maladies mentales par H. Dagonet. Paris, 1876. Τόμ. 1

Istituzioni di fisiologia del Salv. Tommasi. Terza edizione. Torino, 1860. Τόμ. 1

Traité théorique et pratique des maladies des yeux par L. Wecker. IIme édition. Paris, 1866-67. Τόμ. 2

Traité clinique des maladies de la moelle épinière par E. Leyden. Paris, 1879. Τόμ. 1

Des nevroses, par le Dr Axenfeld. Paris, 1864. Τόμ. 1

Traité élémentaire de physiologie humaine par J. Béclard. Paris. 1866. Τόμ. 1

Physique sociale ou essai sur le développement des facultés de l'homme par Ad. Quetelet. Paris, 1869. Τόμ. 1

Les grands processus morbiles, par J. J. Picot. Paris, 1876-78. Τόμ. 2

Traité pratique des maladies des yeux par S. Furnari. Paris, 1841. Τόμ. 1.

Leçons sur les hémorrhoïdes par L. Gosselin. Paris, 1866. Τόμ. 1

Trattato di anatomia umana per Dre G. Ermanno Meyer. Milano, 1867. Τόμ. 1

Traité pratique des maladies du foie et des voies biliaires par Fr. Th. Frerichs. Paris, 1866. Τόμ. 1

Traité de pathologie externe et de médecine opératoire par Aug. Vidal (de Cassis). Paris, 1855. Τόμ. 5

Cours de philosophie positive par Auguste Comte. Paris, 1864. Τόμ. 6

De la phthisie pulmonaire par Hérard et V. Cornil, Paris, 1867. Τόμ. 1

Traité pratique de l'art des accouchements par J. A. Stoltz. Paris, 1869. Τόμ. 1

Nouveau système de chimie organique par F. V. Raspail. Paris, 1838. T. 3

Opere mediche di Francesco Rucinotti. Milano, 1855. Τόμ. 2

Traité d'hygiène publique et privée. (Ἐλλείπει ὁ τίτλος καὶ ἐν ἀρχῇ πολλὰ φύλλα). Τόμ. 2

La réforme sociale en France par F. Le Play. Paris, 1867. Τόμ. 3

La separazione fra lo stato e la chiesa per il sacerdoto Napolitano Luigi Barbato. Benevento, 1868. Τόμ. 1

De la vieillesse étudiée comme maladie et des moyens de la combattre, par Léopold Turck. Paris, 1854. Τόμ. 1

Elementi di anatomia patologica generale e speciale compilati dal Dre Agostini Casini. Napoli, 1875. Τόμ. 1

Traité pratique des maladies du larynx par L. Mandl. Paris, 1872. T. 1

Istituzioni di medecino pratica da G. B. Borsieri. Firenze, 1840. Τόμ. 1

Traité pratique des maladies des nouveau-nés par E. Bouchut. Paris, 1862. Τόμ. 1

Leçons sur les maladies du foie par J. M. Charcot. Paris, 1877. Τόμ. 1

Trattato pratico delle malattie delle donne per T. Gaillard Thomas. Firenze. Τόμ. 1

Traité clinique des maladies des femmes par Robert Barmes, traduit de l'anglais par le Dr A. Cordes. Paris, 1876. Τόμ. 1

De la syphilisation par Ricord. Paris, 1853. Τόμ. 1

Sulla pazzia, per G. Girolami. Livorno, 1856. Τόμ. 1

Anthropométrie, par A. Quetelet. T. 1

Trattato completo di anatomia descriptiva del Barone Boyer. Firenze, 1835. Τόμ. 1

Nouveaux éléments de physiologie humaine par W. Wundt, traduits de l'Allemand par Bouchard. Paris, 1872. Τόμ. 1

Dictionnaire de médecine par P. H. Nysten. Paris, 1858. Τόμ. 2

The science and art of surgery by J. E. Erichsen. London, 1864. Τόμ. 1

La médecine à travers les siècles par J. M. Guardia. Paris, 1865. Τόμ. 1

Elementi di anatomia patologica dal Dr A. Casini e O. Schrön. Napoli, 1875. Τόμ. 1

Human physiology, by J. Ellioston. London, 1840. Τόμ. 1

Opere complete di G. Baglivi. Firenze, 1842. Τόμ. 1

Commentaires thérapeutiques du codex medicamentarius, par A. Gubler. Paris, 1868. Τόμ. 1

Traité complet d'accouchements par Joulin. Paris, 1867. Τόμ. 1

Traité de la dyspepsie par le Dr Beau. Paris, 1866. Τόμ. 1

Traité complet sur les maladies syphilitiques par D. Cirillo. Paris, 1863 Τόμ. 1

Traité pratique des maladies des yeux par W. Mackenzie, traduit de l'anglais par Laugier et Richelot. Paris, 1860. Τόμ. 1

On labour, by W. Th. Thornton. London, 1869. Τόμ. 1

Compendio di ginecologia del G. A. Braum, traduzione del Fr. Berte. Napoli, 1875. Τόμ. 1

Introduzione allo etudio della chimica dal Ugo Schiff. Firenze, 1876. Τόμ. 1

Études sur les diverses formes d'encephalite, par G. Hayem. Paris, 1868. Τόμ. 1

Clinical memoirs on diseases of women by Alfred H. M. Clintock. Dublin, 1863. Τόμ. 1

La pathologia del simpatico per Guttmann, traduzione Italiana del Dr C. B. Manzi. Milano. Τόμ. 1

Leçons sur les maladies de la peau par Hardy. Paris, 1860. Τόμ. 1

Dei metodi clinici per l'esame degli organi del petto e del ventre compresa la laringoscopia per P. Guttmann. Milano. Τόμ. 1

Clinical lectures on the principles and practice of medicine by J. H. Benett. Edinburgh, 1859. Τόμ. 1

Éléments de pathologie chirurgicale

générale par Th. Billroth. Paris, 1874. Τόμ. 1

Manuel d'accouchements par le Dr Carl Schröder, traduit de l'Allemand par le Dr A. Charpentier. Paris, 1875. Τόμ. 1

Études sur la tuberculose par J. A. Villemin. Paris, 1868. Τόμ. 1

Compendium der practischen Medicin von Dr C. F. Kunze. Erlangen, 1871. Τόμ. 1

Clinique médicale par E. Leudet. Paris, 1874. Τόμ. 1

Traité théorique et pratique des maladies vénériennes par E. Langlebert. Paris, 1864. Τόμ. 1

A system of midwifery by W. Leishman. Glasgow, 1880. Τόμ. 1

Principes de thérapeutique générale ou le médicament par J. B. Fonssagrives. Paris, 1875. Τόμ. 1

Rapports du physique et du moral de l'homme par P. J. G. Cabanis. Paris, 1844. Τόμ. 1

Traité de la folie des femmes enceintes par le Dr L. V. Marcé. Paris, 1866. Τόμ. 1

Traité pratique des maladies des femmes par Fleetwood Churchill. Paris, 1866. Τόμ. 1

Nouveau système de chimie organique par F. V. Raspail. Paris, 1838. T. 1

Nouveaux éléments de matière médicale et de thérapeutique par H. Nothnagel et M. J. Rossbach. Paris, 1880. Τόμ. 1

De la fièvre typhoïde par J. A. Mandon. Paris, 1864. Τόμ. 1

L'art d'observer en géologie par H. T. de la Bèche, traduit de l'anglais par H. de Collegno. Paris, 1838. Τόμ. 1

Auguste Compte et la philosophie positive par E. Littré. Paris, 1864. Τόμ. 1

Traité de diagnostic médical par V. A. Racle. Paris, 1864. Τόμ. 1

Manuel de laryngoscopie et de laryngologie par Cadier. Paris, 1880. Τόμ. 1

Manuel de l'art des autopsies cadaveriques par Emile Goubert. Paris, 1867. Τόμ. 1

Lezioni di fisiologia sperimentale dal M. Schiff. Firenze, 1867. Τόμ. 1

Éléments de zoologie médicale par A. Moquin-Tandon. Paris. Τόμ. 1

La géographie médicale par le Dr A. Bordier. Cartes explicatives. Paris, 1884. Τόμ. 1

Conservation, révolution et positivisme par E. Littré. Paris, 1852. Τόμ. 1

Exposition critique et pratique des nouvelles doctrines sur la syphilis par P. Diday. Paris, 1858. Τόμ. 1

Profits parlementaires par L. de la Combe. Paris, 1869. Τόμ. 1

La circulation de la vie par Jac Moleschott. traduit de l'allemand par E. Cazelles, Paris, 1866. Τομ. 1

La géographie médicale par A. Bordier. Paris, 1884. Τόμ. 1

Compendio di storia universale del Dr Giorgio Weber, traduzione del Dre C. D. Milano, 1862. Τόμ. 1

The subjection of women by J. Stuart Mill. London, 1869. Τόμ. 1

Nouveau traité élémentaire d'anatomie descriptive et de préparations anatomiques par A. Jamain. Paris, 1861. Τόμ. 1

Codex des médicaments homœopathiques par Georges P. F. Weber. Paris, 1854. Τόμ. 1

An index of diseases and their treatment by Th. H. Tanner. London, 1866. Τόμ. 1

Traité pratique des maladies des voies urinaires et des organes générateurs de l'homme et de la femme par E. Jozan. Paris, 1864. Τόμ. 1

Obstetric aphorisms by Joseph G. Swayne. London, 1880. Τόμ. 1

Παραγγελίαι περὶ ὑγιείας καὶ μακροβιότητος παρὰ Γρ. Καλλιρρόη, ἰατροῦ. Βενετία, 1829. Τόμ. 1

Hippocrate, par Ch. V. Darenberg. Paris, 1843. Τόμ. 1

The contagiousness of pulmonary consumption and its antiseptic treatment, by J. Burney Yeo. London, 1883. Τόμ. 1

Dell merito e delle ricompense trattato storico e filosofico di M. Gioia. Torino, 1853. T. 2

Vade-Mecum di patologia e terapia medica del Dre Roberto Hooper, traduzione del C. Ruata. Verona, Padova, 1879. Τόμ. 2

Contributions à l'histoire de la chirurgie oculaire chez les anciens, par A. Anagnostakis. Athènes, 1872. Τόμ. 1

Traité de l'auscultation médiate et des maladies des poumons et du cœur par R. T. H. Laënne. Bruxelles, 1837. Τόμ. 1

Πρακτικὰ τῆς ἐν Ἀθήναις συνόδου τῶν Ἑλλήνων ἰατρῶν (1882), ἐκδιδόμενα ἐν ὀνόματι τοῦ γραφείου ὑπὸ Ν. Γ. Μακκᾶ καὶ Χ. Γ. Ῥάλλη. Ἀθήνησι, 1883. Τόμ. 1

Anatomie des centres nerveux par G. Huguenin. Paris, 1879. Τόμ. 1

Sur l'état de la médecine légale en Turquie par le Dr Pardo. Paris, 1876. Τόμ. 1

Πραγματεία πλήρης περὶ μαιευτικῆς ὑπὸ M. Joulin, μεταφρασθεῖσα ὑπὸ Δ. Κ. Κόνσολα. Ἐν Ἀθήναις, 1876-78. Τόμ. 1

Belazione A. S. E. Illma Pr. Guido Baccelli, ministro della publica istruzione del regno d'Italia . . . . del Dr Cav. Vincenzo Corrolino. Napoli, 1883, Τόμ. 1

Les fonctions du cerveau par David Ferrier, traduit de l'anglais par Henri C. de Varigny. Paris, 1878. Τόμ. 1

De la localisation des maladies céréables par David Ferrier, traduit de l'anglais par Henry C. de Varigny. Paris, 1880. Τόμ. 1

Du traitement de la pneumonie aiguë par Victor Hanot. Paris, 1880. T. 1

Guérison de la phthisie pulmonaire et de la bronchite chronique etc. par Jules Boyer. Paris, 1870. Τόμ. 1

Étude sur le traitement du cancroïde par le chlorate de potasse par D. Euthyboule. Paris, 1877. Τόμ. 1

Dei regolatori della vita umana, discorse etc. da Jac. Moleschott. Torino—Roma, 1880. Τόμ. 1

Dell'indole della fisiologia, parole etc. da Jac. Moleschott. Roma, Torino, Firenze, 1876. Τόμ. 1

Veder nascere, prolusione ect. da Jac. Moleschott. Torino—Roma, 1880. Τόμ. 1

Sugli attributi generali dei nervi, introduzione etc. da Jac. Moleschott. Torino, 1881. Τόμ. 1

La fisiologia e le scienze sorelle, proluzione ect. da Jac. Moleschott. Roma, Torino, Firenze, 1879. Τόμ. 1

Recherches sur le contenu du sac dans les anévrysmes des bronches de l'antère pulmonaire chez les phthisiques etc. par Damaschino. Paris, 1880. Τόμ. 1

Deux cas d'hémoptysie foudroyante chez les phthisiques etc. par Damaschino. Paris, 1880. Τόμ. 1

Distribution géographique de la phthisie pulmonaire par E. Lancereaux. Paris, 1877. Τόμ. 1

Les questions de la vie par M. Pirigoff, traduit du russe. Paris, 1868. T. 1

Introduzione alle legioni di psicologia patologica e di clinica psichiatrica dal Enrico Morselli. Torino, 1881. Τόμ. 1

Traitement des affections du foie etc. par Logerais. Paris, 1883. Τόμ. 1

Le pélerinage et le choléra au Hedjaz, par G. Gabuzzi. C/ple, 1883. Τόμ. 1

Des hémorrhoïdes de la vessie et de l'hématurie hémorrhoïdale par Dr Zambaco. C/ple, 1883. Τόμ. 1

Περὶ λοχείας καὶ τοῦ διαιτητικοῦ αὐτῆς. Ἐναίσιμος διατριβὴ Χρήστου Ι. Καρακωστοπούλου ἐπὶ διδακτορικῇ ἀναγορεύσει. Ἐν Ἀθήναις, 1883. Τόμ. 1

Περὶ γαγγραίνης. Ἐναίσιμος διατριβὴ ἐπὶ διδακτορίᾳ ὑπὸ Φιλίππου Κ. Ζέρβα. Ἐν Ἀθήναις, 1883. Τόμ. 1

Περὶ κιρρώσεως τοῦ ἥπατος ὑπερτροφικῆς με-

τὰ χρονίου ἰκτέρου ὑπὸ Ν. Παπασπύρου. Ἐναίσιμος διατριβή. Ἐν Ἀθήναις, 1883. Τόμ. 1

L'amore nei paggi per Cesare Lombroso. Torino, Firenze e Roma, 1881. Τόμ. 1

Considerazioni eziologico-cliniche sul. *la tisi polmonare del Rinaldo Turri*, Ferrara, 1876. Τόμ. 1

Considerazioni sul sistema assorbente per *il* Drᵉ *Giovanni Ziffo*. Pisa, 1867. Τόμ. 1

Theorie et traitement de la fièvre typhoïde par le Dr Ziffo. Paris, 1866. Τόμ. 1

Dell'allimentazione trattato popolare di Jacopo Moleschott. Milano, 1871. Τόμ. 1

Ἐγχειρίδιον χειρουργικῆς ἐν πολέμῳ, ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ A. Rapp, μεταφρ. ὑπὸ Ο. Α. Κροκιδᾶ. Βιβλ. Β'. Ἐν Ἀθήναις, 1881. Τόμ. 1

Guida pratica alla conoscenza e alla cura della difterite per il Dr᷑ Giovanni Faralli. Firenze, 1876. Τόμ. 1

La technique de l'auscultation pulmonaire à l'usage des étudiants en médecine par Ch. Lasègue. Paris, 1881. Τόμ. 1

La métallothérapie etc. par L. H. Petit. Paris, 1881. Τόμ. 1

La femme adultere par le Dr Ziffo. IIe édition. C/ple, 1874. Τόμ. 1
Ὑπὸ τῆς χήρας τοῦ μακαρίτου Ι. Ζίφφου ἰατροῦ.

Tirynthe. Le palais préhistorique des *rois de Tirynthe. Résultat des dernières* fouilles par Henri Schliemann. Paris, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ἐκκλησιαστικοὶ λόγοι καὶ ὁμιλίαι ἐκφωνηθέντες ὑπὸ τοῦ Σεβ. μητροπολίτου κ. Νικηφόρου Γλυκᾶ τοῦ Ἰμβρίου κατὰ διαφόρους καιρούς. Ἐν Κων)πόλει, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Julien l'apostat et sa philosophie du polythéisme par H. Andrien Naville. Paris, 1877. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Σύστημα λογιστικῆς ὑπὸ Ν. Χαρισιάδου. Μέρ. Β'. Κων)πόλει, 1885. Τόμ. 1

Ἐπίτομος πλουτολογία ἢ πολιτικὴ οἰκονομία ὑπὸ Ν. Χαρισιάδου. Κων)λει, 1885. Τ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ἰωνικὰ ἄσματα, συλλογὴ λυρικῶν ποιήσεων Μιλτιάδου Σεϊζάνη. Τόμ. Α'. Ἐν Ἀθήναις, 1885. Τόμ. 1

Ἡ πολιτικὴ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ Ἐπτάνησος τοῦ 1878 ἐν Μακεδονίᾳ, Ἠπείρῳ καὶ Θεσσαλίᾳ μετὰ εἰκονογραφειῶν ὑπὸ Μιλτιάδου Δ. Σεϊζάνη. Ἐν Ἀθήναις, 1879. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Μελέτη ἐπὶ τῆς νέας Ἑλληνικῆς ἢ βάσανος τοῦ ἐλέγχου τοῦ ψευδαττικισμοῦ ὑπὸ Ν. Χατζιδάκη. Ἐν Ἀθήναις, 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Conférence internationnale tenue à Washington pour l'adoption d'un premier meridieu unique et d'une heure universelle. *Octobre, 1884.* Proces-verbeaux des séances. Washington, 1884. Τόμ. 1

Thirty-seventh annual rigister of the college of the city of New York. 1885—86. Τόμ. 1

Compte-rendu des travaux de la commision de la Dette Publique d'Egypte pendant l'année 1885. Xme année. Le Caire, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Roustem Jourdan.

Ἡράκλειος. Δρᾶμα εἰς μέρη πέντε μετὰ σημειώσεων ὑπὸ Κλ. Ῥαγκαβῆ. Ἐν Λειψίᾳ, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ.

Ἔκθεσις τῆς ἐν Ὀδησσῷ ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας τοῦ ἔτους 1884-1885 (ρωσσιστί). Ὀδησσός, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ προεδρείου τῆς ἑταιρίας.

Archäologie und Anschauung, an die Studierenden von Dr Heinrich von Brunn. München, 1885. Τόμ. 1

Sitzungsberichte etc. Ueber tektonischen Styl in griechischen Plastik und Malerai, von H. von Brunn (Extrait). Τεῦχ. 1

Philosophisch—philologische Klasse Ueber tektonischen Styl, von H. von Brunn (Extrait). Τεῦχ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Neue philologische Bundschau, herausgegeben von C. Wagner und E. Ludwing. Nº 9. Gotha, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Karl Sittl.

Étude sur l'éloquence Attique par Jules Girard. IIe édition. Paris, 1884.

Études sur la poésie Grecque par Jules Girard. Paris, 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Württembergische Jahrbücher für Statistik und Landeskunde, herausgegeben von dem k. statistischen Landesamt.

Ἔτους	1885	I	Band	I	Hälfte
»	»	I	»	II	»
»	»	II	»	I	»
»	»	II	»	II	»
Supplement		I	»		

Stuttgart, 1885-86. Τόμ. 3
Ὑπὸ τοῦ γραφείου τῆς στατιστικῆς Βυρτεμβέργης.

Discours prononcés sur la tombe de Gustave d'Eichthal 12 Avril 1886. Paris. Τόμ. 1
Ὑπὸ τῆς οἰκογενείας τοῦ μακαρίτου G. d'Eichthal.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

τῶν βιβλίων τῶν προσερχθέντων τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ συλλόγου κατὰ τὸ ΚΣΤ'. συλλογικὸν ἔτος: 1886—87.

Γραμματικὴ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ὑπὸ Π. Πετρακίδου. Ἔκδοσις γ'. Κ)πόλει, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ἡ ἐπινόησις τῆς παρασημαντικῆς τῶν κατὰ τὸν μεσαίωνα λειτουργικῶν καὶ ὑμνολογικῶν χειρογράφων τῶν ἀνατολικῶν ἐκκλησιῶν, ὑπὸ Ι. Τζέτζη. Ἀθῆναι, 1886. Τ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Disputationes de fontibus Diogenis Laertii. Burdigalæ, 1881. Τόμ. 1

La parole intérieure. Essai de psycho logie descriptive. Paris, 1881. Τ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Victor Egger.

Στοιχειώδης λογικὴ πρὸς χρῆσιν τῶν γυμνασίων καὶ διδασκαλείων ὑπὸ Ι. Α. Βαρελᾶ. Ἀθῆναι, 1885. Τόμ. 1

Ὁ ὁρισμὸς τῆς ψυχῆς κατὰ τὰς Ἀριστοτελείους ἀρχάς, ὑπὸ Ι. Α. Βαρελᾶ, διατριβή. Λειψίᾳ, 1878. Τόμ. 1

Τὸ δισύνθετον τοῦ ἀνθρώπου κατά τε τὰς Γραφὰς καὶ τὴν φιλοσοφίαν, ὑπὸ Ι. Α. Βαρελᾶ. Ἀθῆναι, 1881. Τόμ. 1

Ἔλεγχος τῆς φιλοσοφικοθεολογικῆς πεντάδος κρίσεως, ὑπὸ Γ. Α. Βαρελᾶ. Ἀθῆναι, 1883. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ἐπετηρὶς τῆς ἡγεμονίας Σάμου διὰ τὸ ἔτος 1886. Ἐν Σάμῳ, 1886. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. Ἐπ. Σταματιάδου.

Platonische Studien, von H. Bonitz. Berlin, 1886. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Κλυταιμήστρα οὐχὶ Κλυταιμνήστρα, ὑπὸ Π. Ν. Παπαγεωργίου. (Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ ἡμερολογίου «Ἀνατολῆς» τοῦ 1886). Ἐν Κ)πόλει, 1885. Τεῦχ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Κλῆμαξ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου καθηγουμένου τοῦ Σιναίου ὄρους, τὸ πρῶτον ἤδη ἐκδοθεῖσα ἑλληνιστὶ ὑπὸ Σωφρονίου ἐρημίτου. Κ)πόλει, 1883. Τόμ. 1

Ἱστορία συγγραφεῖσα παρὰ τοῦ ἐν ἁγίοις Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ διαλαμβάνουσα τὸν βίον τῶν ὁσίων πατέρων ἡμῶν Βαρλαὰμ καὶ Ἰωάσαφ, ἀνέκδοτος οὖσα ἐκδίδεται ἤδη ἑλληνιστὶ ὑπὸ Σωφρονίου μοναχοῦ ἁγιορείτου. Ἀθῆναι, 1885. Τόμ. 1

Συμβουλευτικὸν ἐγχειρίδιον περὶ φυλακῆς τῶν πέντε αἰσθήσεων, τῆς τε φαντασίας, τοῦ νοὸς καὶ τῆς καρδίας, συντεθὲν καὶ ἐπιδιορθωθὲν παρὰ τοῦ ἀοιδίμου Νικοδήμου μοναχοῦ ἁγιορείτου ἐκδίδοται ἤδη ἐπεξειργασμένον τὸ δεύτερον ὑπὸ Σωφρονίου μοναχοῦ ἁγιορείτου. Ἀθῆναι, 1855. Τόμ. 1

Διδασκαλία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου πρὸς Ἀντίοχον Δοῦκα καὶ λύσεις πλείστων γραφικῶν ζητημάτων καί τινα ἄλλα πάνυ ὠφέλιμα, ὑπὸ Σωφρονίου μοναχοῦ ἁγιορείτου. Ἀθῆναι, 1885. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Geschichte der Logik im abendlande von Car Prantl. Zweiter Band. Leipzig, 1885. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συγγραφέως.

Ἐπίτομος γραμματικὴ τῆς Ἀραβικῆς γλώσσης μετὰ γυμνασμάτων ὑπὸ Ε. Χ. Ἠάλμερ, μεταφρ. ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ ὑπὸ τοῦ ἀρχιγραμματέως τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων πρωτοσυγκέλου Στεφάνου. Ἐν Ἱεροσολύμοις, 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ.

Papst Eugen der vierte. Mainz, 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. Fr. Ph. Albert.

Aristoteles und das deutsche Drama. Würzburg, 1865. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. G. Zillgenz.

Die Lehre vom Unendlichen bei Aristotelis. Augsburg, 1882. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. R. Stölzle.

Unsterblich keitslehre des Aristoteles. Passau, 1867. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. L. Schneider.

Geschichtliche und systematiche Entwicklung und Ausbildung der Perspective in der classichen Malerei. Würzburg, 1881. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. L. F. Jos. Hügel.

Perikles als Feldherr. Stuttgart, 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. J. von Pflugk—Harttung.

Vorlese-Ordnung an der K. K. Karl-Franzens —Universität in Graz fur das Winter-Semester 1886-87. Graz. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ πανεπιστημίου τοῦ Graz.

Προγράμματα δέκα ὑπὲρ τῶν ἐτῶν 1862, 1869, 1870, 1871, 1872, 1873, 1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880, 1881, 1882, 1883, 1884. Dresden. 18

Ὑπὸ τοῦ γυμνασιάρχου Δρέσδης, κ. Hultsch.

Die Freigelassenen der lex Aelia und das Berliner Fragment von den Dediticiern, von A. von Brinz.

Göttingische gelehrte Anzeigen unter der Aufsicht der Königl. Gesellschaft der Wissenschaften. Nº 13,14. I und X Juli, 1885. (Extrait). Nordgermanisches Obligationenrecht von Karl von Amira. Κρίσις ὑπὸ Lotmar. München.

Rechtswissenschaft und Rechtsgesetzgebung. Rede des Professors Dr von Brinz. Augsburg, 1877.

Nemo errans rem suam amittit, von A. von Brinz.

Ueber Tacitus Annal I, 9: jus apud cives, modestiam, von A. von Brinz.

Studien über das sogenannte Christenrecht Königs Sverries von K. Maurer. Zur Contravindication in der Legis actio sacramento von A. von Brinz. München, 1877. Τόμ. 1

Das Alter des Gesetzsprecher-Amtes in Norwegen, von K. Maurer.

Zum Rechte der bonæ fidei possessio, von A. von Brinz. München, 1875. Τόμ. 1

Zum Begriff und Wesen der römischen Provinz, von A. von Brinz. München, 1885. Τόμ. 1

Festrede zu Friedrich Karl von Savigny's hundertjährigen Geburtstage, von A. von Brinz. München, 1879. Τόμ. 1

Ueber die Zeit im Aechte, von A. von Brinz. München, 1882. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Konigl. Vitterhets historie och antiquitets Akademiens Manadsbland, τῶν ἐτῶν 1872-84. Stockholm. T. 11

Antiquarisk tidskrift för sverige utgifven af konigl. Vitterhets historie och antiquitets akademien genom haus hildebrand. Stockholm, 1864-1885. Τεύχη 18

Ὑπὸ τῆς ἐν Στοκχόλμῃ ἀκαδημίας.

Περιοδικὸν ἐκδιδόμενον ῥωσσιστὶ ὑπὸ τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ὀδησσοῦ. Τόμ. 39

Ἕτερα δύο συγγράμματα ῥωσσιστί, ὧν τὸ μὲν ἐξ ἑνός, τὸ δὲ ἐκ δύο τόμων. Τόμ. 3

Ὑπὸ τοῦ πανεπιστημίου Ὀδησσοῦ.

Revista teologica. Ziaru eclesiasticu septemanalu anul I, Nrile 1-52. II, Nrile 1—52. III, Nrile 1—52. Jassi, 1883-86. Τόμ. 3

Ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Ἐρβιτσάνου.

Σύγγραμμα ἀρχαιολογικὸν ῥωσσιστὶ ὑπὸ N. Kondakoff. Ὀδησσῷ, 1886. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συγγραφέως.

Ἱστορία τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας ἐξελληνισθεῖσα ὑπὸ Λουΐζου Ἠλιοὺ ἐκ τῆς γενικῆς ἱστορίας τοῦ V. Cousin, Ἀθῆναι, 1885. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ.

Geschichte der Universität Würzburg. Τεύχη 2

Ὑπὸ τοῦ κ. Fr. X. von Wegele.

Louis XIV et Strasbourg. Essai sur la politique de la France en Alsace d'après des documents officiels et inédits, par A. Legrelle. Paris, 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Memorias de la real academia de buenas letras de Barcelona. Tomo IV. Barcelona, 1886. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. Antonio Rubiò y Sluch.

De infinitivi linguarum sanscritæ, bactricæ, persicæ, græcæ, oscæ, umbricæ, latinæ, goticæ forma et usu. Isenaci, 1872. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. Eug. Wilhelm.

Zur Analysis der Wirklichkeit, Strasburg, 1880. Τόμ. 1

Gedanken und Thatsachen. Strasburg, 1882. Τόμ. 1

Ueber Philosophische Tradition. Strasburg, 1883. Τόμ. 1

Die Klimax der Theorieen. Strasburg, 1884. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. Otto Liebmann.

Inventaire sommaire des manuscrits Grecs de la bibliothèque nationale. Ire partie. Paris, 1866. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. Henri Omont.

Essais de grammaire historique. Paris, 1886. Τόμ. 1

Vase caputi mit Theaterdarstellungen, von H. Heydemann. Halle, 1884. Τόμ. 1

Ein alter Bauriss zu einem Thurmhelm am Strassburger Munster. Bern, 1883. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Professorum atque alumnorum Heidelbergensium epistulæ ante hos trecentos et quod excedit annos Bernam missæ et ab Hermanno Hageno nunc primum editæ. Bernæ, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Hermann Hagen.

Planches pour servir à l'histoire de l'art Byzantin et de l'iconographie d'après les miniatures des manuscrits grecs, par N. Kondakoff. Odessa, 1877. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. N. Kondakoff.

Complainte d'Ali de Tébélen Pacha de Janina, poème historique en dialecte épirote, par Émile Legrand. Paris, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τῆς ἐν Παρισίοις σχολῆς τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν.

Catalogue explicatif des principales mosaïques, peintures et sculptures existant à Kahrié-Djami. Cons/ple, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Ἀνδρέα Leval.

Catalogue de manuscrits grecs de la bibliothèque royale de Bruxelles et des autres bibliothèques publiques de Belgique, par H. Omont. Gand, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Henri Omont.

Τὰ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς κοινότητος πεπραγμένα ἀπὸ τῆς 1ης μαΐου 1883 μέχρι τῆς 3ης αὐγούστου 1886. Βραΐλα, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος Βραΐλας.

Précis de l'histoire des beaux-arts architecture, sculpture, peinture, musique, revue par W. Lubke, traduit par Em. Molle. Paris, 1885. Τόμ. 1

Bollettino delle publicazioni Italiana ricevute par diritto di stampa 1886. Nº 1—15. Firenze, 1886. Τεύχη 15

Indici e cataloghi IV. I, Codici Palatini delle Biblioteca nazionale centralle di Firenze. Vol. I, fasc. I, II, III. Roma, 1885. Τεύχη 3
Ὑπὸ τοῦ κ. Em. Molle.

T. Marci Plauti comœdiæ, recensuit instrumento critico et prolegomenis Fr. Ritschelius.
Tomi I fasc I—V.
» II » I—V.
» III » I
Lipsiæ, 1884—1886. Τομίδια 11
Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Ἡμερολόγιον τῆς Ἀνατολῆς πολιτειογραφικόν, φιλολογικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν τοῦ ἔτους 1885 ἐκδιδόμενον ὑπὸ Λ. Παλαιολόγου. Ἔτος Δ'. Κ)πόλει, 1884. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Die geschichtliche Entwickelung der internationalen Rechts-und-Staatsbeziehungen bis zum Westphälischen Frieden, von Franz von Holtzendorff. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Die Finalsætze bei Xenophon. Würzburg, 1882. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Emil von Oven.

Inhalt und Reihenfolge von sieben Platonischen Dialogen, von J. Nusser. Amberg, 1882. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ueber den Dual bei den griechischen Rednern mit Berücksichtigung der attischen Inscriften, von St. Keck. Würzburg, 1882. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Grammatisch—statische Beobachtungen über eine Redensart und die Absichtssätze bei den attischen Rednern, von Paul Dessoulavy. Würzburg, 1881. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ueber den Zusammenhang der christlichen Kunst mit der Antiken, von Hans Reidelbach. München, 1881. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Herodotus Halicarnassensis quo ordine libros suos conscripserit, scripsit E. Ammer. Virceburgi, 1881. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Die Präpositionen bei Polybius, von Franz Krebs. Würzburg, 1881. Τ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

De syntaxi Tibulliana, per Jos. Steifinger. Virceburgi, 1881. Τόμ. 1.
Ὑπὸ τοῦ συγγραφέως.

De arte critica Gebetis tabulæ adhibenda, per Carolus Conradus Mueller. Virceburgi, 1877. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συγγραφέως.

Specimen criticum ad Platonem et Censorinum pertinens, per M. Schanz. Gottingæ, 1867. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συγγραφέως.

Die Sophisten und die Sophistik nach den Angaben Plato's von N. Wecklein. Würzburg, 1865. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συγγραφέως.

Griechische Statuen im republikanischen Rom, von L. Ulrichs. Würzburg, 1880. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συγγραφέως.

Die Unsterblichkeit der Seele, betrachtet nach den vorzüglichsten Ansichten des klassischen Alterthums, von S. Arnold. Landshut, 1870. Τ. 1
Ὑπὸ τοῦ συγγραφέως.

Quellenstudien zum Etymologicum Gudianum, von Otto Carnuth. Danzig, 1880. Τόμ. 1

De etymologici magni fontibus, scripsit Otto Carnuth. Τόμ. 1

Ziel und Methode des griechischen Unterrichts, von Otto Carnuth. Berlin. Τόμ. 1

Bericht über die auf die griechischen Grammatiker bezüglichen in den Jahren 1874-76 erschienenen Schriften, von Otto Carnuth. Danzig. Τ. 1

Aristonici « περὶ σημείων Ὀδυσσείας » reliquæ emendationes, per Otto Carnuth. Regimonti. Τόμ. 1

Jahresbericht zu den griechischen Grammatiken, von Otto Carnuth. Oldenburg. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συγγραφέως.

Ὁ Φάουστ τοῦ ἕκτης τραγῳδίας τραγῳδοποιοῦντος Gœthe κατὰ τὰς ποιητικὰς ἀρχάς, ὑπὸ Ι. Α. Βαρελᾶ. Ἀθῆναι, 1882. Τεῦχ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Δοσίειον. διαγώνισμα. Περὶ βελτιώσεως καὶ ἐμψυχώσεως τῆς ἐν Ἑλλάδι γεωργίας ὑπὸ Π. Ι. Χαλκιοπούλου. Ἀθῆναι, 1880. Τ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Χρηστίδου.

Ἓξ τομίδια ὀθωμανικῶν διδακτικῶν βιβλίων.
Ὑπὸ τοῦ κ. Ἀρακὴλ βιβλιοπώλου.

An inscription from Chalcedon by Ernest A. Gardner. London. 1886. Τεῦχος ἐκ τριῶν σελίδων.
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Acta S. Marinæ et S. Christofori, edidit H. Usener. Bonnæ, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Deutche Elementar—Grammatik für höhere Lehranstalten, Gymnasien, Lyceen und Realschulen, von Fr. Koch. Iena, 1881. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Kritische Bemerkungen zu Pausanias Beschreibung der Akropolis von Athen, von Fr. Wieseler. (Extrait, σ. 320—335). Göttingen, 1885.

Archäologische Excurse zu Pausanias,

von Fr. Wieseler. Göttingen, 1886. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Meletemata in Pindari locos, von Ed. Luebber. Bonnæ, 1886. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Denkrede zur Erinnerung an das Centenarium der Geburt König Ludwigs I, von H. von Brunn. München, 1886. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Über die verziehliche Aufgabe des wissenschaftlichen Unterrichts, ὑπὸ Otto Lieroka. Allenstein. 1885. Τ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Linguistische Allotria, von E. Wilhelm. Cassel, 1880. Τόμ. 1.

De verbis denominativis linguæ Bactricæ, scripsit E. Wilhelm. Isenaci. Τόμ. 1

Κρίσις περὶ τοῦ βιβλίου τοῦ C. de Harlez. « De l' exégèse et de la correction des textes Avestiques ». Leipzig, 1883. Τόμ. 1

Königthum und Priesterthum im alten Erân, von E. Wilhelm.

La langue des Kurdes, par E. Wilhelm. Louvain, 1883. Τόμ. 1

Hebräische Grammatik mit Uebungsstücken, Litteratur und Vokabular, von E. Wilhelm. Κρίσις περὶ τοῦ βιβλίου τοῦ κ. H. L. Strack. Iena, 1886. Τόμ. 1

La langue et la littérature néo-hébraïque, par E. Wilhelm. Iena, 1884. Τόμ. 1

Zum Ubergang von der Unthematischen in die thematische Conjugation, von E. Wilhelm. Iena. Τόμ. 1

Contribution à l'interprétation de l'Avesta, par E. Wilhelm. Louvain, 1885. Τόμ. 1

Contribution à la critique des textes de l'Avesta, par E. Wilhelm. Louvain, 1884. Τόμ. 1

Études avestiques. La critique et l'exégèse de l'Avesta, par E. Wilhelm. Louvain, 1886. Τόμ. 1

Figuren und Tropen, Grundzüge der Metrik und Poetik, von E. Wilhelm. Iena, 1878. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Les chiens errants de Constantinople par S. E. S. S. Mauvrogény Pacha. C/ple. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ἡμερολόγιον δημοδιδασκάλου, ἤτοι ἡ παιδαγωγία ἐν τῇ πράξει, ὑπὸ Βλ. Σκορδέλη. Ἀθῆναι, 1885. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Πρόγραμμα τῶν κατὰ τὸ τριακοστὸν σχολικὸν ἔτος 1886—87 διδαχθησομένων μαθημάτων ἐν τῷ ἐν Γαλαζίῳ ἑλλ. ἐκπαιδευτηρίῳ τῷ ὑπὸ Λ. Βενιέρη διευθυνομένῳ (ἑλληνιστὶ καὶ ῥουμανιστί). Γαλαζίῳ, 1886. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. A. N. Βενιέρη.

Ὁ Περσεύς, διήγημα μυθολογικὸν ἐκ τῶν τοῦ Καρόλου Κίγξλεϋ ἡρώων, μεταφρασθὲν ἐκ τῆς ἀγγλικῆς ὑπὸ M. Κωνσταντινίδου. Κ)πόλει, 1881. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ.

Τὸ ἀνατολικὸν ζήτημα καὶ ἡ Ἑλλάς. Ἑρμουπόλει, 1886. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Κ. Χούρη.

Aristotelis metaphysica, recognovit W Christ. Lipsiæ, 1886. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Sophoclis tragœdiæ. Recensuit et explanavit Ed. Wunderus. Vol. II, sect. I, continens Electram. Editio quarta, quam curavit N. Wecklein. Lipsiæ, 1886. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. J. Flach.

Sappho, ὑπὸ J. Flach. Leipzig, 1886. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

The anabasis of Xenophon. Edited with a prefatory by R. C. Jebb. Glasgow, 1885. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. M. Κωνσταντινίδου.

Travels in the Morea, with a map and plans by. WMartin Leake. London, 1830. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. James Calvert.

Ἔκθεσις τῶν ἀπὸ 1ης σεπτεμβρίου 1885 μέχρι τῆς 30 ἀπριλίου πεπραγμένων ὑπὸ τῆς ἑλληνοκαθολικῆς ἑταιρίας « Συμπνοίας » ἀναγνωσθεῖσα κατὰ τὴν τῇ 20)2 μαΐου γενικὴν τῶν μελῶν συνεδρίασιν. Κ)πόλει, 1886. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ γραφείου τῆς ἑταιρίας.

Ἠπειρωτικαὶ μελέται. Τόμ. Δ'. Τεῦχος 6'. Ἀθῆναι, 1882.

Ὑπὸ τοῦ κ. Β. Δ. Ζώτου Μολοσσοῦ.

L'instruction publique chez les Grecs depuis la prise de Constantinople par les Turcs jusqu'à nos jours, par G. Chassiotis. Paris, 1881. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Πεντηκοστάριον. Κ)πόλει, 1886. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Ε. Ῥαιδεστηνοῦ.

Μεσαιωνικὰ νομίσματα τῶν δυναστῶν τῆς Χίου, ὑπὸ Π. Λάμπρου. Ἀθῆναι, 1886. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Δύο συγγράμματα τοῦ κ. Th. Ouspensky (ῥωσσιστί). Πετρουπόλει καὶ Ὀδησσῷ, 1874, 1879. Τόμ. 2

Ὑπὸ τοῦ συγγραφέως.

Discours di Constantin Erbiceanu. Jasi, 1885. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ein Fall tödtlicher Fettembolie von John Wahneau. Halle a. s., 1886. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

The Journal of Hellenic studies. Vol. VII, Nº 1, μετὰ πινάκων. London, 1886. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ ἐν Λονδίνῳ συλλόγου τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν.

Notice sur Thucydide. I. Biographie de Thucydide. Ἀτελὲς φυλλάδιον σελ. 1—128. Τόμ. 1

Ὑπὸ τοῦ κ. A. Croiset.

Begetteiworte zur Karte der Ruinenfelder von Babylon, von Henri Kiepert. Berlin, 1883. Τόμ. 1

Gegenwärtiger Zustand des Strassenbaues in der Asiatischen Türkei, von Henri Kiepert. Berlin, 1886. Πίναξ.

Carte générale des provinces asiatiques de l'Empire Ottoman, dressé par Henri Kiepert. Berlin, 1886. Πίναξ.

Professor C. Haussknecht's Routen in Orient 1865—1869, nach dessen Originalskizzen redigirt von H. Kiepert. IV. Centrales und südliches Persian (Irak, Farsistan und Luristan). Πίναξ.

E. Sachau's Routen in Syrien, construit von H. Kiepert. Berlin, 1882. Πίναξ.

Ubersicht der Höhenverhältnisse der Hellenischen Länder in Europa, von H. Kiepert. Berlin, 1869. Πίναξ.

Professor C. Haussknecht's Routen in Orient 1865—1869, nach dessen originalskizzen redigirt von H. Kiepert. III. Kurdistan and Irak. Berlin, 1882. Πίναξ.

E. Sachau's Routen in Mesopotamien, construirt von H. Kiepert. Berlin, 1882. Πίναξ.

Ruinenfelder der Umgegend von Babylon. Redaction und Transcription redigirt von H. Kiepert. Berlin, 1883. Πίναξ.

Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Polyæni strategematon libri octo ex recensione Ed. Woelfflin et J. Mel-

ber. Lipsiæ, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν.

Διάλογος μεταξὺ τῶν ἰατρῶν Βυχνέρου καὶ Δεκιγάλλα περὶ τοῦ γνωστοῦ πονήματος τοῦ Βυχνέρου τοῦ ἐπιγραφομένου « Δύναμις καὶ ὕλη ». Ἐν Σύρῳ, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Δεκιγάλλα.

Ἱστορία τῆς Ἀλεξανδρείας ἀπὸ τῆς κτίσεως μέχρι τῆς ὑπὸ τῶν Ἀράβων κατακτήσεως αὐτῆς μετὰ τοπογραφικοῦ χάρτου, ὑπὸ Μ. Γ. Δήμιτσα. Ἀθῆναι, 1885. Τόμ. 1

Περιοδεία τῆς Αἰγύπτου, ὑπὸ Μ. Γ. Δήμιτσα. Ἀθῆναι. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Τὸ ἐν Κερκύρᾳ ἑλληνικὸν ἐκπαιδευτήριον Π. Α. Οἰκονόμου. Ἔτος ΙΖ'. Κερκύρᾳ. 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Π. Α. Οἰκονόμου.

Hygionomie ou règles pour se conserver en bonne santé, par Sp. Archigénis. Paris, 1841. Τόμ. 1
Ὑπὸ τῆς κ. Ἑλένης Σ. Ἀρχιγένους.

Νομεύσεις ἐδωδίμων καὶ ποτῶν καὶ ἐξέλεγξις αὐτῶν, ὑπὸ Α. Κ. Δαμβέργη. Ἀθῆναι, 1887. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Quæstiones grammaticæ ad Thucydidem pertinentes. Lipsiæ, 1886. Τ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Mathias Stahl.

Ἡ ἀοίδιμος Πουλχερία Θ. Πρασσακάκη τὸ γένος Χαρίση. Ἀθῆναι, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος Θεσσαλονίκης.

Report of the electrical conference at Philadelphia in September, 1884. Washington, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ τῆς Ἀμερικῆς ἠλεκτρικῆς συνδιασκέψεως.

Κριτῶν καταδίκη, ὑπὸ Δ. Α. Κονδύλη. Ἀθῆναι, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Bibliotheca apostolica Vaticana codicibus manuscriptis. Codices palatini Græci. Roma, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τῆς Α. Μακ. τοῦ Πάπα Ῥώμης Λέοντος ΙΓ'.

Durch village communities on the hudson river, by Irving Elting. Baltimore, 1886. Τόμ. 1

Pennsylvania boroughs, by William P. Holcomb. Baltimore, 1886. Τόμ. 1

The Narragansett Planters by Edward Chenning. Baltimore, 1886. Τόμ. 1

American constitutions. The relations of the three Departments as adjusted by a century by Horace Davis. Baltimore, 1885. Τόμ. 1

The city of Washington its Origin and Administration by John Addison Porter. Baltimore, 1885. Τόμ. 1

An introduction to the study of the constitutional and political history of the States by J. Franklin Jameson. Baltimore, 1886. Τόμ. 1

A puritan colony in Maryland by Daniel R. Randall. Baltimore, 1886. Τόμ. 1

History of the land question in the U. States by Shosuke Sato. Baltimore, 1886. Τόμ. 1

The towd and city government of new Haven, by Charles H. Levermore. Baltimore, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐν Βαλτιμόρῃ τῆς Ἀμερικῆς πανεπιστημίου «Johns Hopkins».

Dionysii Thracis ars grammatica, edi dit Gustavus Uhlig. Lipsiæ, 1884. Τόμ. 1

Appendix artis Dionysii Thracis, ab G. Uhligio. Lipsiæ, 1881. Τόμ. 1

De arte grammatica Dionysi Thracis, scripsit Alfredus Hilgard. Lipsiæ, 1880. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Λαμαρτίνου Γραζιέλλα, μεταφρασθεῖσα καὶ πλουτισθεῖσα διὰ σημειώσεων ὑπὸ Δ. Κ. Πουλουλίδου καὶ Δ. Α. Μαγκλῆ. Κ)πόλει, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τῶν μεταφραστῶν.

Δημοσθένους τῶν δικανικῶν λόγων οἱ δημόσιοι. Ἔκδ. Henry Weil. Paris, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Βασιλείου μητροπολίτου Σμύρνης λόγοι. Τόμ. Α'. Σμύρνη, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Kongl. Vitterhets historie och antiquitets Akademiens Manadsbland. 14 Argangen. Stockholm, 1885. T. 1
Ὑπὸ τῆς βασ. ἀκαδημίας Στοκχόλμης.

Catalogue of the Greek coins of Crete and the Ægean Islands by Warwick Wroth. London, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ Βρεττανικοῦ Μουσείου.

Στιχυολογία (γραμματικὴ) περιέχουσα καὶ Ἁρμωνίου περὶ *ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων, τάξιν παλαιῶν καὶ ὀνομασίας τῶν ἀρχάντων*, Ὀρβελίου *τῶν περὶ τὸ στράτευμα τάξεων, περὶ σημασίας μορίων τινῶν*, ἐκ τῶν τοῦ Χοιροβοσκοῦ τινα καὶ τὰ γνησᾶ ἔπη τοῦ Πυθαγόρου. Τόμ. 1

Ἀπάντησις εἰς Ν. Δούκαν. Τόμ. 1

Διήγησις ὡραιοτάτη (ἔμμετρος) τοῦ Μιχαὴλ Βοϊβόνδα. Τόμ. 1

Ι. Τζαννέτου. Κατὰ Ὠκέλλου περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως (ἑλληνογαλλιστί). Τόμ. 1

Κ. Φωριέλου. Τραγούδια ῥωμαϊκὰ μετὰ ἐμμέτρου γερμανικῆς μεταφράσεως καὶ σημειώσεων ὑπὸ W. Müller. Τ. Α'. Leipzig, 1825. Τόμ. 1

Ὀρθογραφικὸν τῆς ῥωσσικῆς γλώσσης »

Γραμματικὴ μικρὰ τῆς ῥωσσικῆς γλώσσης Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Γ. Βαλαβάνη.

Erotemata grammatica ex arte Dionysiana oriunda. Maximam partem nunc primum edidit Petrus Egenolff. Manhemii, 1880. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Albert von Aachen, von Bernhard Kugler. Stuttgart, 1885. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ministero della Publica Istruzione. Indici e cataloghi IV. I Codici Palatini della R. Biblioteca nazionale centrale di Firenze. Vol. I, Fasc. 4. Roma, 1886. Τεῦχ. 1
Ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς δημοσ. ἐκπαιδεύσεως ἐν Ἰταλίᾳ.

Ἑκατὸν ἑξήκοντα ἓξ ἐναίσιμοι διατριβαὶ ποικίλης ὕλης.
Ὑπὸ τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ἄλλης Βιττεμβέργης.

Τὸ ἄσυλον τῶν θεῶν ὑπὸ Ι. Μ. Δαμβέργη. Ἀθῆναι. 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Πρακτικὰ τῆς ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικῆς ἑταιρίας τοῦ ἔτους 1885. Ἀθῆναι, 1886.
Ὑπὸ τοῦ γραφείου τῆς ἑταιρίας.

Norges officielle statistik. Tredie Raekke, № 27. Beretning om skolevaesenets tilstand. I Kongeriget norge for aaret 1881. Kristiania, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ νορβηγικοῦ ἐπισήμου γραφείου τῆς στατιστικῆς.

Σύνοψις τῆς ἱστορίας τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας τοῦ Ἐδ. Τσελλέρου, ἐξελληνισθεῖσα ὑπὸ Μαργαρίτου Εὐαγγελίδου. Ἀθῆναι, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ.

Χημεῖα ἐφηρμοσμένη εἰς τὰς τέχνας, τὴν ὑγιεινὴν καὶ τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν, ὑπὸ Στεφ. Ι. Στάη. Σμύρνη, 1880. Τόμ. 1

Στοιχειώδη μαθήματα χημείας ὑπὸ Στεφ. Ι. Στάη. Σμύρνη, 1877. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Λόγος ἐκφωνηθεὶς ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς πεντηκονταετηρίδος τῆς ἐν Ἀθήναις φιλεκπαιδευτικῆς ἑταιρίας ὑπὸ Γ. Βιώνη. Ἀθῆναι, 1886. Τόμ. 1

Τὰ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς πεντηκονταετηρίδος τῆς φιλεκπαιδευτικῆς ἑταιρίας. Ἀθῆναι, 1886. Τόμ. 1

Πρακτικὰ τῆς φιλεκπαιδευτικῆς ἑταιρίας τοῦ ἔτους 1885-86. Ἀθῆναι, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ γραφείου τῆς ἑταιρίας.

Sophoclis Tragœdiæ. Helectra, von N. Wecklein. Lipsiæ, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

The Land system of the New England Colonies, by Melville Egleston. Baltimore, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐν Βαλτιμόρῃ τῆς Ἀμερικῆς πανεπιστημίου «Johns Hopkins».

Κλυτία, δρᾶμα εἰς πράξεις πέντε, ὑπὸ Δ. Α. Κορομηλᾶ. Ἀθῆναι, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ.

Ἡμερολόγιον «ὁ Χρόνος» τοῦ ἔτους 1887 ἐκδιδόμενον ὑπὸ Ἱππ. Γ. Μαργαρίτου. Ἔτος Ζ'. Κ)πόλει, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Griechische Vocalstudien, von Karl Foy. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ἡμερολόγιον τῆς Ἀνατολῆς φιλολογικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν τοῦ ἔτους 1887, ὑπὸ Ἀθ. Παλαιολόγου. Ἔτος ς'. Κ)πόλει, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ἀττικὸν ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1887, ὑπὸ Εἰρ. Ἀσωπίου. Ἔτος ΚΑ'. Ἀθῆναι, 1886 Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Σημειώσεις τινὲς περὶ τῆς μικρασιανῆς Ἀρίας ὁμοφυλίας, ὑπὸ Παύλου Καρολίδου. Ἀθῆναι, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Indici e cataloghi.
IV. I. Godici Palatini, vol. I, fasc. V.
VI. Giornali politici 1 juglio 1885—30 giugno 1886.
VII. I. Godici Panciatichiani, vol. I, fasc. I.
Ὑπὸ τῆς Βασιλικῆς ἐθνικῆς βιβλιοθήκης τῆς Φλωρεντίας.

Un Parisien à Constantinople du Vicomte René Vigier. Réfutation par l'Ermite d'Alem-Dagh. Paris, 1887. Τόμ. 1
Ὑπὸ ἀνωνύμου.

Εὐθύναι καὶ λόγοι Κ. Ν. Κωστῆ, πρυτάνεως τοῦ ἐν Ἀθήναις πανεπιστημίου κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1884—1885. Ἀθῆναι, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐθν. πανεπιστημίου.

The society for the promotion of Hellenic studies. The Journal of Hellenic studies. Vol. VII, Nº 2. Text and Plates. London, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ γραφείου τοῦ συλλόγου.

Die felsenreliefs in kleinasien und das volk der hittiter, von Gustav Hirschfeld. Berlin, 1887. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

The city government of Boston, by James M. Bugbee. Τόμ. 1
The city government of Philadelphia. Baltimore, 1887. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐν Βαλτιμόρῃ τῆς Ἀμερικῆς πανεπιστημίου « Iohns Hopkins ».

Le sentiment religieux en Grèce, par Jules Girard. 3me édition. Paris, 1887. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Die Aussprache des Griechischen. von Eduard Engel. Jena, 1887. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Ἀττικὴ μέλισσα, ἤτοι ἐτήσιον ἡμερολόγιον χρονογραφικὸν ἐπιστημονικὸν μετὰ ποιήσεων καὶ διηγημάτων τοῦ ἔτους 1887. Ἔτος Α'. Ἀθῆναι, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Κλ. Χρ. Κοκκολάτου.

Εἴκοσι ἑπτὰ ἐναίσιμοι διατριβαὶ ποικίλης ὑλ.
Ὑπὸ τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ἑλλάγγης.

Die Volksgrüsse der Neugriechen in ihrer Beziehung zum Alterthum, Berlin, 1887. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. E. Curtius.

Νικολάου ἐπισκόπου Μεθώνης καὶ Θεοδώρου τοῦ Προδρόμου συγγραφέων τῆς ΙΒ' ἑκατονταετηρίδος βίοι Μελετίου τοῦ νέου ἐκδιδόμενοι ὑπὸ Βασιλείου Βασιλειέβσκη μετὰ προλόγου καὶ ῥωσσικῆς μεταφράσεως. Πετρουπόλει, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ μεταφραστοῦ καὶ ἐκδότου.

Δύο λόγοι πανηγυρικοὶ καὶ εἰς ἐπιμνημόσυνος ἀπαγγελθέντες ἐν Κυδωνίαις ὑπὸ Ἀναστασίου Ι. Ζάκα. Ἀθῆναι, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Aristoteles uud die Schicksalstragödie, von Dr Paul Weidenbach. (Programm des Gymnasiums zum heiligen Kreuz in Dresden. 1887). Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Hultsch.

Ἀνωτέρα καὶ μέση ἐκπαίδευσις, ἤτοι συλλογὴ τῶν διεπόντων τὴν ἀνωτέραν καὶ μέσην ἐκπαίδευσιν νόμων, βασιλικῶν διαταγμάτων καὶ ἐγκυκλίων τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου ἀπὸ τοῦ 1884-1886. Τόμος Β'. Ἀθῆναι, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ κ. Στεφ. Μ. Παρίση.

Beiträge zur Kunde der Indogermanischen Sprachen, von Eugen Wilhelm. Iena, 1887. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Mélanges Léon Renier. Observations sur le texte de l'économique de Xénophon, par Ed. Tournier. Paris, 1886. Τόμ. 1

De Aristea Proconnesio et Arimaspeo poemate, par Ed. Tournier. Lutetiæ Parisiorum, 1863. Τόμ. 1

Némésis et la jalousie des dieux, par Ed. Tournier. Paris, 1863. Τόμ. 1

Σοφοκλέους τραγῳδίαι, ed. Ed. Tournier. Troisième tirage revu par A. M. Desrousseaux. Paris, 1886. Τόμ. 1

Observations de critique verbale sur divers passages de Saint Jean Chrysostome. Paris, 1864. Τόμ. 1

Biblothèque de l'école des hautes études τῶν ἐτῶν 1870, 1872, 1874, 1875. Τεύχη 12
Ὑπὸ τοῦ ἐκδότου.

Ἐγχειρίδιον οἰκιακῆς οἰκονομίας. ὑπὸ Ξενοφ. Δ. Ζύγουρα. Ἀθῆναι, 1880. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Studien über die Figur des Litotes, von Carl Weymann. Leipzig, 1886. T, 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Χαριλάου Τρικούπη πρωθυπουργοῦ ἀγόρευσις ἐν τῇ Βουλῇ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 24 μαρτίου 1887, συζητουμένου τοῦ οἰκονομικοῦ συστήματος τῆς κυβερνήσεως. Ἀθῆναι, 1887. Τόμ. 1.
Ὑπὸ τοῦ κ. Χαρ. Τρικούπη.

Ed. Luebber commentatio de Pindari studiis chronologicis. Bonnæ, 1887. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ συντάκτου.

Report of the chief of ordnance. Washington, 1886. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν τῶν Η. Π. τῆς Ἀμερικῆς.

The city government of Saint Louis, by Marshall S. Snow. Baltimore, 1887. Τόμ. 1
Ὑπὸ τοῦ ἐν Βαλτιμόρῃ τῆς Ἀμερικῆς πανεπιστημίου «Johns Hopkins».

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Σελὶς	*Στήλη*	*Στίχος*	*Ἀντὶ*	*Γράφε*
1		4	μέχρι μαΐου	μέχρι σεπτεμβρίου
5	1	19	σφαγῖδος	σφραγῖδος
6	1	36	εὐχαριστοῦντος	εὐχαριστούντων
19	2	2	ἄρα	ἆρα
19	2	42	μιμνήσεως	μιμήσεως
42	2	40	πολλῶν ἐτῶν	πολλὰς ἐτῶν
45	2	27	hirondelle	hirondelle
48	2	27	καίτοι	καίπερ
68	2	43	ἡ περ' ἧς	ἡ περὶ ἧς
79	1	6	Συνεδρίασις ΑΝϚ'.	Συνεδρίασις ΩΝϚ'.
80	2	40	Συνεδρίασις ΑΝΖ'.	Συνεδρίατις ΩΝΖ'.
87	1	34	ἀπόλυσεν	ἀπέλυσεν
105	2	27	τελειοφοίκου	τελειοφοίτου
127	1	34	θνήσκει	θνήσκῃ
127	1	35	παρέρχεται	παρέρχηται
130	2	41	καὶ ἡ ὑπὲρ	καὶ ὑπὲρ
135	2	33	ἀνωτέρῳ	ἀνωτέρω
147	1	29	τῆς αὔριον	τῆς ἐπιούσης
153	2	2	καίτοι	καίπερ
157	2	48	ἰδῶν	ἰδὼν
176	2	5	οὐδὲν τοιοῦτο	οὐδενὸς τοιούτου
190	2	35	ἄνῳ	ἄνω

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Μέλη τοῦ συλλόγου.
- Ἱδρυταί . . . . . γ'.
- Τακτικὰ μέλη . . . . . ϛ'.
- Ἐπίτιμα μέλη . . . . . ις'.
- Ἀντεπιστέλλοντα μέλη . . . . . κδ'.

Μεγάλοι εὐεργέται . . . . . κθ'.
Εὐεργέται . . . . . —
Μεγάλοι δωρηταί . . . . . —
Δωρηταί . . . . . —
Πρόεδροι τοῦ συλλόγου ἀπὸ τοῦ 1861—1887 . . . . . —
Κοσμήτορες κατὰ τὸ ἔτος 1885—1886 . . . . . —
Μέλη διαρκῶν ἐπιτροπῶν κατὰ τὸ ἔτος 1885—86 . . . . . λ'.
Κοσμήτορες κατὰ τὸ ἔτος 1886—87 . . . . . —
Μέλη διαρκῶν ἐπιτροπῶν κατὰ τὸ ἔτος 1886—87 . . . . . λά.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

Πρακτικὰ ἀπὸ μαΐου 1885 μέχρι σεπτεμβρίου 1886 1
- Ἀρχαιρεσίαι 38
- Ἐπέτειος ἑορτὴ . . . . . —
- Λόγος ἀναγνωσθεὶς κατὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτὴν τοῦ συλλόγου ὑπὸ τοῦ ἐψηφισμένου προέδρου κ. Κ. Καλλιάδου 39

Πρακτικὰ ἀπὸ σεπτεμβρίου 1886 μέχρι Μαΐου 1887 50
- Ἔκθεσις τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς περὶ τῶν ἐτησίων ἐργασιῶν αὐτῆς . . 70
- Ἔκθεσις τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς » » » » . . 73
- Ἔκθεσις ταμίου 75
- Ἀρχαιρεσίαι 77
- Κρίσις τῆς ἐκπαιδευτικῆς τοῦ συλλόγου ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς « Χριστιανικῆς ἠθικῆς » τοῦ κ. Πρωτοπαπαδάκη 79

Ἔκθεσις τῆς φιλολογικῆς ἐπιτροπῆς περὶ τοῦ Ζωγραφείου ἀγῶνος ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτῆς κ. Χρ. Χατζηχρήστου 81
Ἔκθεσις τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς περὶ τοῦ Καραπανείου ἀγῶνος ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτῆς κ. Θ. Σαλτέλη 83
Ἐπέτειος ἑορτή 89
Λόγος ἀναγνωσθεὶς ὑπὸ τοῦ προέδρου κ. Κ. Καλλιάδου κατὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτὴν τοῦ συλλόγου 90
Ἔκθεσις τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς περὶ τῆς πνευματικῆς καὶ οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τοῖς προαστείοις ἑλληνικῶν ἐκπαιδευτηρίων ἀναγνωσθεῖσα ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ αὐτῆς κ. Π. Παπαρρούση ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 12 Μαΐου 1885 99

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ.

Μ. Παρανίκα. — Νικηφόρος ὁ Θεοτόκης καὶ ἡ ἐν Ἑνετίᾳ ἑλληνικὴ ἐκκλησία . 109
Κ. Ξανθοπούλου. — Συμπέρασμα τῆς μελέτης τῶν ἠθικῶν Νικομαχείων τοῦ Ἀριστοτέλους 127
Μ. Παρανίκα — Ὁμηρικαὶ μελέται 132
Ι. Γ. Βαλαβάνη. — Τίς ἡ τοῦ Ξενοφῶντος Κερασοῦς ; 168

Κανονισμὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου 179

Κατάλογος τῶν βιβλίων τῶν προσενεχθέντων τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ συλλόγου
Κατὰ τὸ ἔτος 1884—85 191
Κατὰ τὸ ἔτος 1885—86 199
Κατὰ τὸ ἔτος 1886—87 215